

מבחר עירונים

עקב
שנת תשפ"ב

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
08:35	08:13	07:56	06:43	ירושלים
08:32	08:10	07:58	06:58	בני ברק
08:35	08:13	07:59	06:51	חיפה
08:32	08:10	07:58	06:59	אשדוד
08:34	08:12	07:57	06:42	בית שמש
08:34	08:12	07:57	07:00	קרית גת
08:35	08:13	07:57	06:53	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.
**להצו
כאן**

כסדרפס ואירות נפגשים...

רח' אהלי יוסף 5, ירושלים 📍 שעות פתיחה: א.ה. 19-10 רצוף, יום שישי 12-10
טל. 02-5337722 | פקס. 02-5383018 ✉️ g5337722@gmail.com

מאטופוט MAT
דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"גן של שמחה"

סיעור מס' 103 | פר' עקב תשפ"ב

עמדה שם מתייפחת בבכי סוער וסוחף שהשתלב היטב באווירת הסער
הסובבת: ערפל, ברקים, רעמים וגלים שוצפים, והוא מנגד עמד, הביט
והתבונן בגובה הגלים האדירים, ושר שירה בקול ובשמחה עצומה:
"מה אשיב להשם כל תגמולוהי עלי" שירתו התעצמה ועלתה לטונים
גבוהים. יחד עם רוחו ונשמתו שעלו והתעלו לגל של שבח והודאה
להשי"ת - גל עצום כגלי הים.

היה זה לאחר מסע טיפולים ארוך ומייגע בארה"ב. לאחר כמה ניתוחים
למחלה הנוראה שקוננה בגופו ר"ל, ולאחר שהרופאים התייאשו
והתקשרו להודיע כי מצדם הם יכולים לחזור ארצה, להיפרד מהילדים
ולהתכונן לגרוע מכל. היא שיתפה את בעלה בתוכן השיחה, הוא הגיב
בשוויון נפש וברוגע, משל סיפרה לו כי הם זכו בטיול מפנק סביב
לעולם. כאן כבר לא יכלה יותר ופנתה לבורא עולם כבת לאב אוהב:
"אבא יקר, חוץ ממך אין אף אחד בעולם שיכול לעזור לי, ואם אתה
רוצה את תפילותי הרי אני כחוני המעגל בשעתו אשר חג עוגה, סימן
מעגל בקרקע, נעמד בתוכה להתפלל ולא יצא עד שנענה בתפילתו.
כך אני מתיישבת בכורסא הזו ולא יוצאת ממנה עד שתענה לי.
"התיישבתי לי שם בכורסא עם ספר התהילים, משתפכת כולי: "השם
אלוקי שוועתי אליך ותרפאני, מה בצע בדמי ברדתי אל שחת. אנא
אבי איני רוצה להיות אלמנה צעירה, אנא דאג נא לילדי שלא יישארו
יתומים מבלי אב". בכיתי שם שעתיים, שלוש, מעט ארבע ללא
הפסקה. בעלי הצדיק כיבד את רצוני להתייפח ולבכות ולא הפריע
למסע הבכי והתפילה. לאחר שלוש שעות רוויות בכי ודמע, בעלי
שביקש להוציא אותי בצורה אלגנטית מהבכי, אמר כי נפשו חשקה
לצאת לטיול באוויר הצח. ממש לא התאים לי לצאת מתוך העוגה/
הכורסה, אך לכבוד בעלי התארגנתי ויצאנו. האווירה בחוץ, חורפית
וסוערת, השתלבה היטב במסע הבכי שלי, כך שלא יכולתי להימנע
והמשכתי להתייפח גם למרגלות האוקיינוס. שאלתי את בעלי: "לשירה
זו, מה היא עושה?" שאל אותי בעלי: "האם התבוננת פעם בעצמתו של
האוקיינוס שרגליו אנו עומדים?! הבה נאזין לקולות המים אדירים
הללו, כמה נפשות האוקיינוס הזה קטל והטביע במשך השנים! כיצד
אנחנו לא מפחדים לעמוד לבד למרגלותיו שפת הים הקטלני
הזה? לולא ידענו שיש מי שאומר לי: עד פה תבוא. יש מי שהציב לו
גבול ומידה, שם לו חוף והוראה עד היכן ירעו וירעשו גליו". המשיך
האברך ואמר לרעייתו: "דווקא המצב המסוכן הזה מעורר את המתבונן
לראות את חסדי הנהגת הבורא. הוא עשה את הים וגליו והוא גם הציב
לו גבול, הוא ית' שם גבול לכל צער ומחלה. ברצונו מרחיב וברצונו
מקצר. זה הבורא שאנחנו נמצאים בידיו ותלויים רק בהחלטתו.

זכינו להיות במצב בו אנו חשים כל העת על בשרנו כי רגע באפו חיים
ברצונו, ועל כך פי מלא שירה: מה אשיב להשם..."

כמה תואמים לדבריו דברי רבנו ה"זרע שמשון" בפרשתנו: "אבל אלו
היסורין אינם באים אלא למי שהשם חפץ בו... מי שמקבל עליו יסורין
מאהבה יכול לזכות אף בעולם הזה כדאיתא בברכות ה': ואם קיבלן
מאהבה מה שכרו - יראה זרע יאריך ימים" עם היסוד הזה מסביר
רבנו את הפסוק בפרשתנו: "והיה עקב וכו' ושמר השם אלוֹקֵיךְ
לְךָ אֶת הַבְּרִית, מִסְבִּיר רַבְנֵנוּ "שִׁוּה הַבְּרִית רֹמֵז לִיסוּרֵינִי כְּדַמְרִינֵי:
בְּרִית בְּמַלְח וְנֹאמַר בְּרִית בִּיסוּרֵינִי. מֵה הַבְּרִית הָאֲמוּר בְּמַלְח מִמַּתְק אֶת
הַבֶּשֶׂר, כִּךְ יִסוּרֵינִי מִמַּתְקֵינִי" וְמוֹסֵף רַבְנֵנוּ שִׁוּז הַבְּסֻחַת הַתּוֹרָה בְּפִרְשַׁתְנוּ
שְׂבִאֲמִצְעוֹת קִבְּלַת הַיִּסוּרִים בִּאֵהָבָה יִזְכּוּ לְכָל הַהֲבַחְחוֹת.

סוף דבר התקיים בהם בזוג בני העלייה הנ"ל דברי "חובות הלבבות"
בשער הביטחון: "וכאשר יבטח בבורא ירפאהו מחוליו, בסיבה ובלתי
סיבה. כמו שכתוב (תהלים ק"ז): "ישלח דברו וירפאם".

ולאחר עוד פרקי שירה על עוד גלים קשים ומרים הם ממשיכים עד
היום, זה כמה עשורים לאוי"ט, מתוך בריאות, לשיר את שירת החיים,
וללמד יהודים לשיר ולזמר לשמך עליון גם על צרותיהם וקשייהם.

דברי רבנו ה"זרע שמשון" בפרשתנו על מעלת הייסורים אשר אינם
באים אלא למי שהשם חפץ בו, נותנים כוח להודות לקב"ה על
הקשיים והיסורין הכללים והפרטיים, ומסייעים ביד כל אחד ואחד
להודות להשי"ת על קשייו וניסיונותיו,

להיכנס יחד איתם **לגן של שמחה והודאה** - "וערבתה כגן השם"
ובמהרה: "רק ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה".

הטלפון צלצל בבית משפחת כהן מבית שמש, בשעה שלוש וחצי
לפנות בוקר. אם המשפחה שהתעוררה הביטה על הצג כלא מאמינה:
מה רוצה ממני הגננת שמחה בשעה כזו? "רק רציתי להרגיע אותך שאין
לך מה לדאוג. הבן שלך נמצא במקום מבטחים". גב' כהן לא מבינה.
היא מביטה על מוטי בן השנתיים וחצי שישן שנת ישרים בעריסה
הסמוכה: "אני רואה את מוטי כאן בחדר ליד, אני לא מבינה על מה
את מדברת". "לא. אני מתכוונת לילד הגדול יותר חיימקה שלומד
אצלי בגן השנה". "נראה לי שאת טועה" אומרת לה גב' כהן "חיימקה
ילד גדול וישן לבדו בחדר הסמוך. כשהוא צריך משהוא הוא יודע
להגיע ולהעיר אותי. חכי רגע, אני כבר בודקת". היא יוצאת לבדוק
ואכן מתברר לה, לתדהמתה, כי דלת הבית פתוחה לרווחה ומיטתו
של חיימקה ריקה. גב' כהן מודה מאוד לגננת תוך כדי התנצלות על
ההפרעה במנוחת הליל שבנה חיימקה גרם לה.

"ותאמר ציון עזבני ה' וא' שכחני, התשכח אשה עולה, מרחם פרי
בטנה, גם אלה תשכחנה ואנכי לא אשכחך" מסביר רבנו כי הפסוק
בהפטרנו מתייחס לשני מצבים: "עולה" הכוונה לילד קטן שצריך
למזונות, ואמו לא תשכח להמציא לו המזון או חלב לעולם, אפילו
בזמן שהיא טרודה בעסוקים רבים. ומצב שני: גם כשהילד גדול וסובל
יסורין לא תשכח האם "פרי בטנה", ואף אם יהיה לה כעס עמו, אפילו
הכי לא תשכח לרחם עליו ולהקל מעליו הייסורים. ממשך רבנו
ומסביר את רחמי הבורא על עמו ישראל: "ואומר הכתוב כשם שהאשה
לא תשכח מלרחם על בנה גדול שהכעיסה, להקל מעליו היסורין, גם
אלה תשכחנה- הכוונה לעבירות, ואנכי לא אשכחך- ולא אמנע ממכם
את הרחמים".

ר' אפרים תושב בית שמש נוהג להשכים קום טרם עלות השחר. "מאז
גיליתי את הסוד הזה" הוא מספר "חיי השתנו לבלי היכר. שעות
יקרות ערך של עמל התורה באשמורת הבוקר - כל חפצי לא ישוו
ביקרת איכות שעות אלו. אותו בוקר כהרגלי, אני צועד לבית הטבילה
בשעה שלוש וחצי לפנות בוקר, ולתדהמתי אני רואה ילד קטן צועד
לו מעדנות ברחוב. שאלתי אותו לשמו אך הוא סירב לשתף אותי
בפרט שולי זה, רק את המידע הזה הסכים לנדב כי הולך הוא ל"גן
של שמחה". הבנתי את הסיטואציה ואמרתי לו שאני אעזור לו ללכת
ל"גן של שמחה". הרמתי אותו על זרועותיי והרגעתי אותו, אך בליבי
חשבת: "רבנו של עולם איך אני מוצא את הגן של שמחה בשעה
כזו?"

התפללתי להשם יתברך כי יסייע בידי. נזכרתי כי ליד המכולת
השכונתית ישנו לוח מודעות עליו נוהגים לפרסם מודעות הנוגעות
בעיקר לנשות השכונה: מכירות וכדומה, אולי שם כעת, בעונת
הרישום לגנים, אמצא איזה פרסום על ה"גן של שמחה". נגשתי לשם.
הארתי עם הפנס של הטלפון את המודעות ואכן בס"ד מצאתי את
מבוקשי: אמא יקרה אם את מעוניינת שבנך יגדל לתפארת חייגי
למספר... חייגתי למספר. הגננת ענתה והתפלאה מי רוצה להירשם
לגן בשעה כזו. המעניין והמצחק בסיפור האמיתי הזה כי כשר' אפרים
לקח את חיימקה לביתה של הגננת שמחה, הוא סיפר לגננת בתום
לב כי כואבת לו האצבע ולכן בא לספר לה. חיימקה שכח כי בחדר
הסמוך נמצאת לה אמא שכה ודאגת לו...

לעיתים במסעות האסונות ובחדרת הצרות אשר עוברים בימים אלו על
לא מעט משלומי עמך בית ישראל יש לסיפור עם חיימקה משמעות
אחרת, כדברי "חובות הלבבות" בהקדמתו לשער הבחינה וז"ל: "...
מפני מה שמוצא אותם בעולם ממני הפגעים, ומה שמגיע אליהם
מענייני הפסד בגופם ובממונם, ולא הבינו סיבות אופני טובתם בהם
ותועלות הניסיון והמוסר להם, כדברי הכתוב: (תהילים צ"ד) "אשרי
הגבר אשר תייסרנו קה ומתורתך תלמדנו" ושכחו כי הם וכל אשר
להם טובות שהטיב להם הבורא נדבה וחסד, וגור בהם בצדק כפי
מה שחייבה חכמתו. ומה נידמו בזה אל אנשים עיוורים הובאו אל
בית מוכן להם בכל תועלותיהם, והותקן על התיקון הנאה והנאות
לתועלותם, והמציא להם שם רופא לרפואתם מעיוורונם, והם התעלמו
מעטוק ברפואתם והמשיכו להיפצע ולהיכשל שם. אך מנגד המשכילים
להתבונן ולראות ולהודות על חסד השי"ת שבתוך הקשיים והצרות,
ממשיך בעל חובות הלבבות "יגדל שבחם ותרבה הודאתם למטיב
להם, ויגיעו בזה אל התענוג וההנאה בהם בעולם הזה, ולשכר טוב
לעולם הבא..."

הם ניצבו שם למול גלי האוקיינוס הסוערים. הגלים הגבוהים טיפסו
ועלו לגובה קומת אדם והתנפצו אל שפת האוקיינוס. עמדו שם הוא
והיא, זוג חרדי עליהם נאמר: "ראיתי בני עליה ומועטים הם" היא

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

והיה עקב תשמעונו (ז, יב) - אין והיה אלא לשון שמחה. עק"ב נוטריקון קדם עסק בתורה, דהיינו לפתח במקלאת דבדיחותא לפני עסק התורה, ועל-ידי כך תשמעונו, יפתח הלב ותגיעו להבנת המשפטים האלה. (בן לאשרי)

ונשל ה' אלמיה אתיהגוים (ז, כב) - תבת נשל היא נוטריקון שמחה לב נשבר, כי בשני פחות אלו יש לה לעבד את ה' אלמיה, ואז הקב"ה מבטל מקרה את כל המשטיניים. (האמרי חיים)

ויענה ויענה (ח, א) - ויענה נוטריקון ולא נטשתי כל ימי עדני, כי גם כאשר נראה לבני ישראל שהקב"ה מענה אותם, ידעו כי לא יש ה' את-עמו בעבור שמו. (שארית מנחם)

ורם לבנה ושכחת אתיה' אלמיה (ח, יד) - היה רבי לוי יצחק מברדיטשוב דורש פסוק זה לטובת עם ישראל, שיזכו לשפע גדול. ורם לבנה - כאשר יזכו בני ישראל להתרוממות הלב על-ידי עשר וכבוד, אזי ושכחת - תמצא את ה' אלמיה, כי השרש שכ"ח בלשון ארמית הוא משמעות של מצויאה, ומשם המלה שכיה בלשון הקדש, דהיינו מצוי. (אמרי יוסף)

נחש שרף ועקרב (ח, טו) - נחש נוטריקון שמר נפשות חסידיו, כפי שאמרו חז"ל והוי זהיר בגחלתך שלא תבוה, שעקיצתו עקיצת עקרב וכלישתן לחישת שרף, וה' השומר נפשות חסידיו מעניש את הפוגע בהם. (דורות ישרים)

והיה אסישכח תשבח אתיה' אלמיה (ח, טז) - והיה היא לשון שמחה, והיה אסישכח - אם תשבח את מדת השמחה, אזי תשבח אתיה' אלמיה - תבוא להתרקות מה... (מסילות גד)

והיה אס-שמעו תשמעו אל-מצותי (יא, ג) - ראשי התבות בגימטריה תשמח, כי אם מקימים את המצות בשמחה, זוכה האדם ובא לידי ואכלת ושבעת בשפע רב. (אהבת ישראל)

ושמתם את-דברי אלה (יא, יח) - ושמתם נוטריקון מצות תפלין מילה שבת, אלה נוטריקון אות הוא לכם, שהם שלשת האותות שהם עדות לישראל שאנחנו עמו וצאן מרעייתו, ועל-ידם בא האדם לקבלת על מלכות שמים לשים עלי-לבכם. (ישמח ישראל)

ספורים בפרשה

והסיר ה' מקוה בליחלי (ז, טו)

אל רבי דוד מטולנא, היו באים רבים לבקש עצה ומזור לרפואת הגוף והנפש, ובברכתו נושעו מעל לדרך-הטבע. פעם הובא לפניו אבד אבד שחלה בנפשו, ובני משפחתו נאלצו לאחוז בו משני צדיו לכל יתפרץ. כשהגיעו לחדר הרבי והדלת נפתחה לפניהם, ראו את הרבי יושב ועל שלחנו ערמה של 'קויטל' ופדיונות. לפתע התפרץ החולה, והחל לצעק: "ראו נא! יושב כאן יהודי במנוחה, לחייו אדמות וסמוכות פאחד שאין לו שום דאגה, הוא לא טורח ולא עושה מאומה, ועוד מקבל כסף... בהלה אהזה במלכים לשמע דברי הזלזול ברבי, והיו בטוחים כי הרבי יקפיד על האיש ומצבו אף יחמיר עקב כך, וביאושם זעקו לעבר יקירם: "שתק!" אך למרבה ההפתעה, התפשטה על-פניו של הרבי ארשת של חיוה, והוא אמר: "מה אתם רוצים ממנו? הניחו לו ואל תכעסו עליו, שכן הוא מדבר לענין ואומר דברים של-טעם. אני באמת יושב בלי לעשות מאומה ומקבל על-כף כסף... ואם-כן, באדם פתח המדבר דברים נכוחים הוא". הדבר יצא מפי הרבי, והחולה התרפא על-אתר, והחל לדבר לענין פאחד האדם...

רבי יצחק מוולוז'ין היה משלם בכל המעלות, והיתה לו ידיעה אף בהקמת הרפואה. פעם חלה אחד מבני-ביתו, ואף שבדרך-כלל היה מטפל באנשיו בעצמו, זמן הפעם את החובש היהודי מאיגניץ הסמוכה לוולוז'ין, שהתפרסם כממחה גדול. כאשר הלה הגיע, נכנס עמו רבי יצחק בשיחה בעניני רפואה, ועד מהרה גלה, כי הלה אינו יודע בין מינו לשמאלו במקצוע זה. "חמהני עליך, כיצד אתה דר במקום שאין שם רופא, כנגד דברי חז"ל, אמר לו רבי יצחק, והמשיך: "בשלמא יהודי איגניץ, יש להם התר, כי הם סומכים עליך שאתה רופא ממחה. אבל אתה בעצמך, שידע אתה שאינך יודע מאומה, מי התיר לה אפוא לעבר על דברי חכמים!?!..."

בברלין התגורר רופא יהודי בשם מרקוס הרץ, ועל מרפכתו היה חרות שמו בראשי תבות מ"ה. אמר לו פעם אחד מדידיו: "דומה לי, כי נוטריקון זה פרושו מ'לאך המנות"... והרופא השיב: "לא כי, אלא מ'חיה המותים"...

נחש שרף ועקרב (ח, טו)

איש אשכולות היה רבי מנשה סלמן שרבי מבגדד, רב הקהלות היהודיות בכורדיסטן. הוא היה מחבר פורה, וחסר למעלה מארבעים חבורים, בהם פרושים נפלאים על התנ"ך, והיה פיתן בחסד עליון שפתב קרוב לאלף פיוטים ושרים. בהיותו כבן שנתים, עמדה אמו ואפתה פעכים, ולפתע בא אליה ובקש כעך בשביל 'החתול עם העינים הקטנות'. האם התפלאה לשמע דברי הפעוט, וכיון שידעה שבביתם לא מצוי חתול, היתה בטוחה כי הוא הזוה פדרכם של תינוקות. "הבא לי את החתול ואתן לה כעך בעבורו", אמרם האם בחיוה, אולם כשהילד שב במהירות, כמעט ופרחה נשמתה מרב פחד. בגדיו היה נחש ארסי גדול, והתברר כי הוא היה מצוי בעריסתו זה זמן רב, והילד היה משתעשע אתו מבלי שזאק ממנו כלל. התקמו בו באפן פלאי נבואת ישעיה "ושעשע יונק על-חר פתו, ועל מאורת צפעוני גמול ידו הדה", וכל דרי השכונה נמנו ואמרו כי בודאי עתיד הוא לגדלות ולכן נעשה לו גם, ותוחלתם באמת לא היתה לשוא.

היה היה

שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו.

מגדולי המגידים בדורות האחרונים, היה רבי שלום מרדכי הפהן שבדרון, עד שדי לומר עליו 'המגיד' בה"א הידיעה. בסגנונו המיוחד, בו שלב דברים משעשעים המושכים את הלב עם דברי מוסר נוקבים, הצליח להולל פלאים ולהשיב רבים מעון. ולא רק בארץ חולל מהפכה, אלא גם בגולה, לרבות במקומות בהם ירדה קרן התורה אחרנית. הפיח חיים בעצמות היבשות עד שהגולה הייתה פמדרות-אש. מטרתו בנסיעותיו לחוץ-לארץ, הייתה לשם גיוס כספים לטובת החנוף התורני בארץ-הקדש, כנגד מרשיע-ברית שבקשו לקעקע את יסודות החנוף הטהור. אולם בעדינות-נפשו לא היה מסגל לדרש כסף בפרוש, ונאלץ לבלות חדשים ארבים בנכר. באחת הדרשות הראשונות בשנת תשט"ו, בטא את אגזבתו המרה, כפי שכתב לאחר מכן במכתב למשפחתו: "סלחו לי שאיני יודע אנגלית ואני מדבר רק באידיש, אבל משפט אחד באנגלית אני יודע", וכאן חזר על המשפט אותו שמע כליהעת, שמשמעותו "צר לי, אך הארון אינו בבית"... מסתבר, כי בני-הבית או המשרתת שפתחו את הדלת, זהו אותו כמשלח מארץ-יש"אל, וקדמו את פניו במענה לקונו זה...

תובנות רבות למד רבי שלום מנסיעותיו ברחבי העולם, ובדרשו היה לומד מכל מארע שארע עמו או שהיה עד לו, מוסר-השכל ולקח לחיים, אותם היה מעביר ברגש למאזיניו. "בהיותי בפעם הראשונה באירופה", ספר, "הזדמן לי לנסע ברפכת מאנטורפן שבבלגיה, לאמסטרדם שבהולנד. אני יושב ברפכת, שכל נוסעיה נכריים, והנה אני נדהם לשמע דבורים בלשון-הקדש. הדבר היה לפלא בעיני, והשכתי לרגע שאני מדמין, אבל עבדה. אני מתבונן מסביבי, ורואה שבמרחק לא גדול ממני יושב אדם המביט בי ארבות. על ראשו רעמת-שער גדולה, ומראהו באחד מאלו היושבים מסביבי. כשראה שאני מביט בו, קם והתישב לדי. 'שלום!' הוא אומר לי, וכששמעתי את המלה היהודית החמימה הזו בתוך האוירה המנפרת מסביבי, התמלאתי שמחה. 'אני יהודי כשר', אמר לי להפתעתי, 'אף הספקתי לבקר בארץ-הקדש פעם ופעמים'. הוא התנצל שהשפה העברית אינה שגורה על-פיו, ולכן עבר לדבר בגרמנית. הוא ספר בקצרה על היותו אמן-ציור, ויש לו באמסטרדם גלריה של תמונות אמנותיות מעשה-ידי, והודה כי אינו יהודי דתי, למרבה הצער. אך כאן באה ההפתעה. 'אני אוכל רק כשר!' הצהיר האיש, ואני מתפלא לשמע זאת. לא בגלל שאני דתי, הוא ממהר להסתייג, 'אלא בגלל שאני פשוט לא מסגל לאכל נבלות וטרפות. אלו שאוכלים מאכלים כאלו, הם בעיני חיות-טרף הנוחרים סוסים ואוכלים בשר מזוהם, ונפשי נגעלת מזוה'. ובעוד אני חמה, הוא ממשיך ואומר 'אתה פגאה נוסע לאמסטרדם, ומנייהסתם כבר ברות מראש על מקום כשר שם, אשמח אפוא אם תוכל להעביר גם אלי את הפתחת הזו, כדי שגם אני אוכל לאכל שם"...

"המשכנו לשוחח על-יד ועליה, ובתוך הדברים הוא החל לספר לי על אביו. 'אני אמן לא דתי, אבל אבי היה יהודי שומר תורה ומצוות, ולא באפן שטחי אלא ממש עד כדי מסירות-נפש'. וכאן החל האיש לספר לי ספור נפלא על חרוף-נפשו של האב שלא להתגאל במאכלות אסורות, ולאכל אף ורק מזון כשר. ספור שהסביר לי את פשר הקפדתו היתרה של הבר על דבר חשוב זה. 'יבן, הדבר ארע בתקופת מלחמת-העולם הראשונה. אבי שרת בצבא גרמניה, תחת פקודו של פרידריך וילהלם, הקיסר האחרון במשפחת האצולה הגרמנית שהתקיימה במשך שמונה מאות וחמשים שנה, והתפטר עקב תבוסת הגרמנים במלחמה זו. בתקופת שרותו הצבאי, עמד אבי על דרישתו כי הוא זקוק למזון כשר בלבד, ולכן התקיים על לחם וירקות בלבד. מפקדו הבחין שהוא נעשה רזה וחלש מיום ליום, והחל לאים עליו, כי אם יתמיד בעקשנותו ולא יאכל מהמאכלים המזינים שבמחנה, יענישו חמורות. המפקד אמנם קים את-דבריו, ופעם הפה את אבי קשות. ואבי הפאוב, התישב יום אחד כיהודי תמים, ושלח מכתב אל הקיסר וילהלם בבבדו ובעצמו. 'אני חיל יהודי, המשרת בצבא הקיסר. לפי חקי הדת שלי, אני שומר על פללי ההלכה היהודית, והנה לא רק שאיני זוכה לקבל מאכלים כשרים כצווי הדת, עוד מפליאים בי מבות נאמנות על שאני מסרב להתגאל במאכלי טרפה'. עברו כשבועים, והחילים זמנו למסדר פתע. כלם עמדו דם עם נשקם, ולפתע הכריז המפקד כי הגיע מכתב מהקיסר, והחיל פלוני, וכאן נקב בשמו של אבי, מתבקש לצעד שלשה צעדים קדימה. בדרך פלל היה זה סמן מבשר רעות, ולבו של אבי הלם בו בפראות, שקא מבקשים להענישו על שהעז לפנות אל הקיסר. אולם להפתעתי הקריא המפקד מתוך המכתב את פקדתו של הקיסר, כי יש לספק לחיל היהודי מזון כשר, ואם אין אכל כזה מצוי במחנה, יש להעבירו למחנה אחר. ואם גם פתרון זה לא יהיה נח, יש לצידו בכסף הדרוש לו, כדי שיוכל לרפש בעצמו מדי יום את מזונו. מוכן מאלי, כי לאחר הטקס עלה קרנו של אבי בעיני המפקד והחילים שבעה מונים, ומאז ועד סוף המלחמה, נזן אבי ממאכלים כשרים ללא טרדה"...

"איש-שיחי סים את הספור הנפלא על אביו", סכם רבי שלום, "וכלל לא חש בקשר שבין ספורו לבין העבדה שהוא שומר כשרות, וזה עתה בקש ממני כתבת של מסעדה כשרה באמסטרדם. אך אני עמדתי מדי, כי מה שהאב מסר עליו את-נפשו, הוא זכה את בנו ללכת בעקבותיו והשפיע עליו מקדשתו וטהרתו. ללמדך כמה כחו של מעשה טוב שהאב עושה, ומעשה אבות סמן לבנים"...

מאורות

רבי משה יצחק אביגדור משקלוב
ליום ההוללה כ"ג במנחם-אב תרכ"ה

נכד רבה האחרון של וילנה רבי שמואל ב"ר אביגדור, ובן-דודו של רבי זדוק הפהן מלפלין. תלמיד רבי ליב חסיד אבי רבי בנימין דיסקין, ונשא את בת רבי יהודה ליב בוטינסקי רבה של מוהליב. בן כ"ח בלבד התמנה לרבה של סלונים, ומאז משך ליו שנה שמש פרגנות בקהלות שונות, ונודע כפחד מגדולי מורי-ההוראה. מסלונים לושיליווק, משם לסני שבפולין, בה יסד ישיבה במתבנת ישיבת וולוז'ין הנודעת, אך עקב הלשנה פאלו בישיבה מסיתים להצטרף למתנגדים לצאר הרוסי, נסגרה הישיבה והוא גרש מפולין. סקריו הרבים, עליהם הופיעו רבות מחידושיו והקריות, וכן כתבי-חידושו הרבים, הקרמו בידי השלטונות ולא הוזרו לו. הוא נאלץ לשוב לליטא והתמנה לרבנות קובנה, ומשם התעלה לשקלוב בה שמש בארבע שנים עד פטירתו בשנת תרכ"ה. קנה את שמו בספרו "פרדס רמונים", שנתשב באחד מספרי הסוד בהלכות טהרה, ונדע על חבורים נוספים שכתב, ביניהם 'נטעי אביגדור' שהשתמר בכתב-יד, והשובות רבות שכתב בהלכה, והן לא נשתמרו. למעט כמה תשובות שהתפרסמו במאספים שונים, ומתן נגרות תריפותו ובהירותו באחד. נשתמרה עדות של 'הגדול ממינסק' שאמר עליו ש"הוא מסגל להחזיק פריעונו ענין שלא נתברר לו כלי-צרכו, עד שנתים, ולשוב ולעין בו שוב ושוב"..." וזה להערצת גדולי-דורו, והסמך את הבית הלוי מברסק לרבנות, ועל-פי המלצתו התמנה רבי שמואל מוהליבר לרבה של סובלק.

יוסיף דעת

בפרשה שבה מוזכר משה רבנו חזר והזכיר את עם ישראל לבל ידבר לעבוד אלהים אחרים, מעניין להתחקות אחר המסורת על דבר היות ערבים רבים בארץ ישראל, וצאצאים ליהודים שנאלצו להתאסלם עבור, ככפר קטא, היא יפה הנוכרת בספר יחושע, מתגורר עד היום חמלה ערבית גדולה בשם חמלת מהאמרה. הפירוט לשם הוא 'עושי היין', וכיוון שבאסלאם נאסרה שתיית יין, מיוחסים אבוא אבות החמלה כיהודים. בני החמלה טוענים כי כיוצא משבט יהודי מן 'צפר הסוכה לעיר המוסלמית היודעה 'מדינה' שבערב הסעודית, בה התגוררו שבטים יהודיים עד שמוחמד וצבאו כבש את המקום קרב המפורסם, שמוחה עד היום מקור השראה לפרועים הערבים במעשי האיבה נגד עמנו. לטענת חוקרים, נקראות החמולות על-שם אביהן הקדום 'מחומר', שעלה מהמדבר לפני כ-2500 שנה עם בני שבט, וכבש את הכפר, ואומנם מצאו מנהגים יהודיים בקרב החמולה, בכך שאינם אוכלים בשר נמלים, בתקופת החנוכה הם יוצאים אל בית כבאית הכפר ומדליקים בו נרות, והזקנות היו עדיין מדליקות נרות במוצאי יום המנוחה המוסלמי שחל כידוע ביום שישי, דהיינו בליל שבת. בכפר נמצאו גם שרידים של בית-כנסת יהודי שבו שוינס מוסלמים של התגלית מנורה בת שבעה קנים ומאפיינים יהודיים נוספים, דווקא בשל מוצאם היהודי, הפכו בני החמולה לרוצחים נפשעים ושונאי ישראל מובהקים, וזאת כדי להוכיח את היותם מוסלמים לכל דבר. אך שגא זו לא הפריעה להם, להניע בשנת תשכ"ז אל הרשויות ולדרוש את חיבור הכפר לרשת המאור, בטענה שהם יהודים צאצאי אברהם יצחק ועקב... ולווכחט טענתם, הציגו מנורת חוצה יפהפיה ועתיקה, שטענתם עוברת אצלם מדור לדור, ובה הם מדליקים נרות מדי שנה בחוצה, מנורה שהוצגה גם לפני כמה שנים לחוקרים שבאו אל הכפר, ואשיו המקום שאלו אותם אם באו לחפש את חמולת 'אל יאהוד' וכיוצא אותם אל השוכנה שלהם. מאידך, יש גם כמה מבני החמולה ששבו ליהדותם בשנים האחרונות, בהם שלוש אחים בני-הנכס הלוכה, וכמה עולים התאסלמו מחמת מחמת הסכנה. היו לצערו מקרים נוספים על המתה דת בארץ לאסלאם, בהם כמה מעולי חברות ר' יהודה חסיד, שאחר פטירתו סבלו מהצקות המוסלמים שדרשו את כספם על מכירת החצר הבנייה בית-הכנסת הלוכה, וכמה עולים התאסלמו מחמת המצוק. כספר גם רבי עובדיה מברטנורא, כי המסגד שנבנה במרכז הרובע היהודי, ולימים נבנה החורבה לעוד, נבנה בידי יהודי שהתאסלם בגלל 'קטטה ומחלוקת שלו היו עם היהודים'.

ואשר עשה לדתו ולאביהם

דורשיך שזמזות אומרים כי 'בני קרח לא־מתו', ואין לה דור שאין בו בעלי־מחלוקת היוֹרדים לחיי הרבנים ומקוררים את־חיייהם. אולם אין הקב"ה מבליג על צער בניו, וסופם של החולקים שהם משלמים בזה ובבא על פגיעתם הרעה, ויוצאים בשן ועין. על מקרה כזה, אנו למדים מספור חיייו של רבי אליעזר שמחה רבינוביץ, רבה של לומז'ה, בה התמנה לאחר שרבי אליהו חיים מיזל, עזב את לומז'ה לטובת לודז'. בעודו צעיר לימים, נקלע לסטויסק, ובאכסנייה בה פקר היה גם רבי איז'ל הריף. סביבו התכנסו תלמידי־החכמים רבים, וכשנכנס רבי אליעזר שמחה והתערב בשיח התורני, התפעל רבי איז'ל: "הנה גאון לפנינו". הנהגתו בלומז'ה היתה תקיפה, ואת משרתו נהג ברמה. הוא לא נרתע מעשירים ומעוֹז־פנים, וזרק מרה בקלי־דעת. בהיותו בעל־מזון, רכש בנין גדול בלומז'ה, שהתפרסם על־פני שני רחובות רבועים, וכיון שפך לא חשש גם מגבירים ובעלי־רוע. ויתרון נוסף היה לו, בכך שהיה בקי בחקי המדינה ובמשפט האזרחי, טוב יותר מעורכי־הדין ופקידי הצאר. הוא ידע את זכויותיו וחובותיו של כל ארח באימפריה הרוסית, ולא פעם נלחם גם בשרה־פלך בעצמו ללא מורא. פעם יצא שרה־פלך לטיול בעיר, וכשהגיע ליד בית הרב, ראה כי אין שם מדרכה. כיון שלא רצה לטנף את מזגיו המצוֹצחים בנשם, פקד על הרב לסלל מדרכה במקום. אולם הרב כלל לא התרגש מהדרישה, שכן ידע היטב כי אין חק כזה בנמצא, והתעלם אפוא מבצוע המלאכה. השור לא התעצל, וזמן את הרב למשפט, אולם בבית־המשפט יצא השור וידו על־התחתונה, לאחר שהרב הוכיח לשופטים 'המלמדים', כי לא נתן לכפות עליו דבר שאינו מופיע בספר החוקים... השור המביש הגיש ערעור בבית־המשפט המחוזי, והפעם שחד מבעוד־מועד את השופטים, ואלו אמנם צדדו בעדו, אולם רבי אליעזר שמחה הבין מיד כי ההחלטה התקבלה בזכות השלמונים של השור, ועל־אתר הגיש ערעור בבית־המשפט העליון שבעיר הביירה פטרבורג. שם זכו השופטים את הרב בדין, ופני השור חפו. אולם לאחר נצחונה המתוק של הרב, הודיע זה לשור המובס: "עכשו, בשהדין אחי, עושה אני לפנים משורת־הדין, ואני מזמין פועלים על חשבונך על סלילת מדרכה סביב ביתי..."

והנה קמה נגד הרב קבוצת מתחריו ריב מתוף הקהלה, עשירים עזי־מצה, שהחליטו להתפטר מהרב 'המגלה עצמאות רבה מדי' לטעמם. העלה למרובה היתה מנוי של שוחט מסים, שנחשב כקל־דעת, והרב התנגד נמרצות להעסקתו. "כל זמן שאני רב בלומז'ה, לא יתקבל איש זה בשוחט", אמר הרב נחרצות, והתצופים השיבו לו: "אם הוא לא יהיה שוחט, אתה לא תהיה רב בלומז'ה..." והוא כלל לא נרתע: "אני לא זקוק לרבנות של לומז'ה, שכן מקהלות רבות וחשובות בהרבה שלחו אלי פתבי־רבנות, ואין אתם מאימים עלי בפטוריי". עמדו בעלי־המחלוקת וקפצו על־המציאה. "הנה, גם הרב בעצמו אומר שהוא מוכן להתפטר", ומיד שלחו תפריד לשרה־פלך, שעוד נטר לו שגאה מאז הביטו במשפט, להודיע כי הרב הסתלק באפן פמבי מתפקידו כרב הקהלה. השור שלח מיד הודעה לראש־העיר, כי עליו להפסיק לשלם לרב את משרתו ואף לדרש ממנו לעזב את דירתו שבבית־הקהל. מתרחרי־הריב פנו את־השעה, והשוטרים באו לבית הרב, וזקא עָרַב שבת בין השמשות. בהמת־זעם התפרצו פניהם, השליכו החוצה את כלי־ביתו וספריו בדמון אשר על־פני השדה, והרב ובני משפחתו עמדו נכלמים ואבלים. המחזה היה קורע־לב, וזקא פה 'הודי עמד', המימים ופשוטים, הם שנחלצו לעזרתו של הרב, ובמהירות רבה, טרם פניסת השבת, הכניסו את כל חפציו לבית 'הכנסת אורחים' הקרוב, ובמוצאי שבת דאגו הלכו לדירת־מגורים לרב. "על העלבון שהעלבתם אותי, אני מסגל לחלל", אמר הרב לרוֹדְפוֹ, "אולם על כך שגַרַמְתֶּם לרבניית שלא תוכל להדליק נרות־שבת, על־יזה לא אסלח לכם לעולמים, והאלקים יבקש את עלבונה!" ימים מעטים לאחר מכן, התמנה רבי אליעזר שמחה לרבה של קלוריה, והגיע למנוחה ואל הנחלה.

אולם בלומז'ה לא שקטו הרוחות מאז. מתנגדיו ורודפיו שתו את כוס התרעלה עד־המָה, ויָבֵלְם ראו בחוש כי מן־השמים תובעים את עלבונם של הרב. פמה ירדו מנכסיהם והגיעו עד פת־לחם, ואחד בה התדלדל עד שנסע לפריז, שם נפטר במושב זקנים בעירם ובחסר־כל. אשתו של האחר הלכה קשות, ובאשר בקשה ממנו לפסי את הרב, לא אבה לשמע זאת ועוד הוסיף לחרפו. לבו נותר קשה כאכן גם אחרי מות אשתו, ולבסוף מת גם הוא מיתה חסופה. היה אחד מתושבי העיר, שכור ידוע, שבעלי־המחלוקת שפו אותו רב, וכשיצא מהמקנה בערב שבת, נספל אליו והחל לזלזל בו ברבים. "שכור אתה", אמר לו הרב, "לך הביתה ושכב לנוח". והלה שב לביתו, שכב ולא קם יותר... ורק פקח אחד היה בחבורה, שהבין כי פלֶתָה אליו הרעה, ומהר להגיע תלוֹץ־נעלים אל הרב, ומתוף כבי בקש את סליחתו, ואמנם הוא היחיד שנצל. לאחר שנים אחדות, הגיע הרב לבקר בלומז'ה כדי לבקר את בתו ואת נכסיו, ולשם שנוי יצאו כל בני־הקהלה, לרבות הנכבדים שבה, לקבל את־פניו. בעודו צועד, ראה הרב לקראתו את ראש־העיר שמרן את־חיו, והלה איש גברתן ורחב־כתפיים. "העודנו חי, ערל זה? הביע הרב את תמיהתו בקול, והנה לא יצאה שעה, וקרסולי הרשע מעדו, והוא שבר את שתי רגליו ומת ביוסורים קשים. ואף שרה־פלך לא יצא נקי וקבל את 'שכרו' משלם. בתו צנחה מעל הסוס עליו רכבה ושברה את־רגלה, ובגו יחידו חלה בשחפת קשה ומת ביוסורים. ואלו רבי אליעזר שמחה האריך ימים בכהנתו החדשה בקלוריה וראה עולמו בשלום ובשלחה. ♦

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

והיה עקב תשמעו וגו' (א.ו.י) - צריך לדעת אומר ויהי, מה יתה? אם השמירה שהוא אומר בטמיה, לא היה צריך לומר אלא עקב תשמעו ושמר, ומה צורך בחבת ויהי? עוד צריך לדעת אומר עקב, ולא אמר אִישׁ־תשמעו, כדרך אומר אִישׁ־תקנה. ורבותינו ז"ל דרשו, אם מצות שהאדם יש בעקבו תשמעו, וזה צריך דרש. ויתפאר על־צדד אומרו ז"ל אין ויהי אלא שמחה, והנה ארון הנביאים בא בעם־דבריו להעיר במוסר נעים, כי אין לאדם לשמח אלא כשישמח לעשות את כלי־אשר־צוה ה' לעשות, אז ישמח לבו ויגל כבודו, אבל בליעוד שיחוש שחוקר אחת מקל מצות ה', בין מצות לא־תעשה, בין מצות עשה, עליו אמר שלמה ולשמחה מדיה עשה, והוא אומר ויהי שמחה תהיה לה עקב תשמעו, פריש, עקב הוא סוף ותכלית כדרך שמצינו שישמשו חז"ל בלשון זה בלשון המשנה בעקבות משחא וכו', כי נזכר זמן ביאתו יקרא עקבות, כמו־כן אמר עקב תשמעו את המשפטים ושמרתם ועשיתם אז הוא זמן השמחה, וכל שלא הגיע לזה אין לו מקום לשמח, וכמאמר חסדי ישראל שהפריש אכלו בלבו וזהלתו בפניו, כי אין נכון לשמח מי שהוא עתיד לעמד בבושה וכלימה לפני מלך הגדול, ואין צריך לומר מי שמחוב ראשו למלך, וכפי זה שעוד עקב הוא סוף שמיעת כל המשפטים: עוד נתבונן לומר, שאין שמחה לאיש אלא בסוף השמיעה, וכל עוד שלא נזכר אדם עבודתו לא יאמין בצדקות מעשיו, על־צדד אומר הן בקדשיו לא יאמין: עוד נתבונן שצריך שילמד התורה בשמחה ולא בעצבון, כי דברי־תורה אסוריו לא־בכל:

ביום תהיה וגו' (א.ו.י) - פריש, שלא תהיה אמה גדולה מהם. או ידעה על־יזה הדרה, ביום תהיה וגו', ומה היא הדרה? שלא יתה וגו', ואומר בך וגו', פריש שלא ימצא אדם עקר מעצמו, וכנגד עקרות הבא עלינו חלי אומר וחסדי ה' עמך כלי־הי, הסובב, וזה תהיה נפרת הדרה של לא יתה בך עקר, כשלא יתה בישאל אדם שאינו מוליד:

דברי הימים

ככ"ג במנחם אב תער"ב, נולד בן בבית רבי יצחק דוד ברנשטיין, בנו של רבי בצלאל דיין בבית־דין החסידי בירושלים, ונכד רבי יצחק דוד בידרמן בנו של רבי משה מלעלוב. היה זה שש שנים לאחר נישואיו, וזוגתו הפצירה רבות ברבי דוד בידרמן מלעלוב־ירושלים, שיעתיר בעדם להיושע, בערב יומ־הכיפורים הלכה אל הכולל המערבי, ובדרכה נטתה הצדה מפני הרבי ששב מתפילתו עם מלוויו. הוא הבחין בה, ואמר: "את הולכת אל הכולל המערבי לבקש על בנים, אני מוכן להבטיח לך כעת בן, אם תני 150 נפוליון זהב להוצאות נישואי יתום ויתומה". היא הסכימה מיד, "אולם אינך בעלת הכסף", אמר הרבי, "וצריך לשאול את רבי יצחק דוד". מיד נדבה הרוחות פנינים יקרה שצל צווארה, ואמרה: "זה הרי שלי..." לאחר יום־הכיפורים נועד הרבי עם בעלה, וסוכם כי הוא ישלם את הסכום בעשרה תשלומים. כעבור עשרה חודשים, ביום כ"ג במנחם־אב, נולד להם בנם רבי משה טוביה. רבי דוד בידרמן הזומן כמובן להיות המוהל, ובשעה הקבועה הודיעו לאבי הבן כי רבי דוד עומד למטה ואינו מוכן לעלות. "הרי כולם כבר ממתנים" אמר רבי יצחק דוד לרבי, והוא אמר: "גם אני מוכה, לתשלום האחרון שלי להוצאות חתונת היתומים..." האב מיהר כמובן להשלים את הסכום, ורבי דוד שימש כמוהל של הבן הנולד. רבי יצחק דוד התקשר לרבי דוד בידרמן בעבותות־אהבה ושימש כיד־ימינו בכל ענייניו. שימש כספרא־ודיינא בבית־דין החסידי בירושלים, ופעם כשבאה כלה יתומה בטענה שהפקידה אצל פלוני עשרה נפוליונים לנישואיה, והלה הכחיש את הדבר, שילם מכיסו את הסכום ודרש מכולם שלא לגלות כלום. אך חתנה, הסופר הנודע רבי יהודה אשר ראטה, גילה את הסוד לכבודו.

נאמר בפרשה "ושמרת את מצות ה' אלקיך ללכת בדרכיו ולראה אתו" ודרשו חז"ל שהאדם צריך להדבק בקב"ה. מה הוא רחום וגומל חסדים אף אתה כן. ועלידי זה יבוא האדם ליראת ה'.

ספר רבי ישראל גרוסמן: "פעם בקש ממני יהודי חשוב, לגשת אל הרב מברסק ולבקש עזרה פספית ליהודי תלמיד חכם מבני ירושלים המדפא ביסורים קשים, ומלכוד ההוצאות הרפואיות הגדולות מטפל הוא במשפחה ברוכה ולרש איך כל. תהיתי באזני האיש, הכיצד נתן לבוא אל הרב מברסק בבקשה כזו, פאשר הוא עצמו שרוי בדחק, אולם חזקו עלי דבריו של האיש שהפציר בי מאד לפנות אל הרב בבקשת התמיכה. לא יכלתי לעמוד בפני תחנוניו, ואכן עלייתי לביתו ושטחתי בפניו ארבות אודות מצבו הקשה של אותו תלמיד חכם הזקוק נואשות לסיוע של ממש לבריאותו הלקויה. הרב מברסק שמע בקשבר את דברי, אולם התנצל בסופו של דבר כי אין באפשרותו לסיע במקרה זה, עקב מצבו הדחוק. מובן, כי חשתי מאד שלא בנות, שהרי ידעתי היטב על-ידי להתחלה, וחשתי אפוא צריך להצטרך לפניו ולומר לו, כי גם אני ידעתי שאין מן הראוי לדרש ממנו עזרה חמרי, אלא שחזקו עלי ההפצרות הרבות שהפצירו בי, עד שלא נותרה בידי הבררה כי אם לבוא ולשטח בפניו את הבקשה. לאחר מכן נפטרתי ממנו בשלום והלכתי לביתי. אולם למחרת בשעת בקר מקדמת מאד, שומע אני נקישות על דלת ביתי, ולתדהמתי רואה אני בפתח את רבי רפאל, בן הרב מברסק, שהסביר: 'אבא לא היה מסגל לישן בלי הלילה, לאחר ששמע מפיך אמש על מצבו הקשה של אותו תלמיד חכם, וזאת פיון שציננת בתוך דברך שמצבו של האיש הוא בגדר ספק פקוד נפש. ועם אשמך הבקר, בקש ממני ללכת לנגיד פלוני ממוציני, ולבקש ממנו סכום גדול להלוואה, ושלח אותי עם הכסף'... וכבר התבטא פעם הרב מברסק: 'מקבלני מאבי, בי צריך אפלו לשבר קירות, כדי לעשות טובה לאדם יחיד'.

הרב מטשבין הפליא את רבי דוד בהר"ן, שהתגורר בשכונתו ב'שערי חסד', כי לא היו לו חמרות מיוחדות להלכות פסח, למרות שהיה ידוע כזהיר במצות באפן מפלג ונדיר. ולאילו שתמהו בפניו, שהרי כל הפוסקים מחמירים בהלכות פסח וכה נהוג בקרב הצבור, השיבו: 'יש לי באמת חמרות רבות בפסח, אולם אלו הייתי יודע שתעשו זאת בעצמכם הייתי מגלה לכם אותן, אבל יודע אני הרי שתטילו את כל העבודה הקשה על נשותיכם שממילא יגעות בעבודה, ובהן אינני חפץ'...

ספר הישיש רבי משה הירש פהנא, שנמלט לאנגליה בעצומה של השואה האיומה מאוד מוצל מאש, לאחר שאבד את כל משפחתו. הוא היה אז בן ארבעים שנה, והציעו לו לבנות את ביתו מחדש עם אשה שנצלה אף היא מהמלחמה, ועדיין לא זכתה להנשא, אולם פיון שגם היא הייתה מבגרת, חשש שמא לא יזכה להבנות ממנה ולהעמיד תולדות, ופנה לשאל בעצת רבי שלום משאץ. "משה הירש! מדוע אתה רוצה להנשא? האם כדי שתהיה לך מישייה שתדאג לך ולצרכי ביתך, או שפונתך לשם שמים כדי להעמיד דורות ב'ישוראל'?" נענה השואל ואמר בגלוי: 'לב: 'בדאי שלא אוכל לומר שאין לי פאן גם מטרה אישית, אבל בודאי בנתי ורצוני להקים שוב בית נאמן ב'ישוראל'. 'אם כך', אמר הרבי, 'בטוחני שתזכה לסיעתא דשמיא, כי מי שתפונן לשם שמים הקב"ה מצליח בעדו', והוסיף: 'ואספר לך עבודה שארעה לי בעצמי. כשבאתי ללונדון, היו לי כמה אנשים ששלחו אלי דמי מעמדות לתמוך בי (הפנוי הלוטו של חברים תומכים הוא 'ממברס', אולם הרבי בנה אותם בהלצה 'טרמברס', שפן רבם היו הדיוטות ופשוטי-עם, ויצאי רומניה ומרמורוש שהעיר שאין בה הן לפנים ברבנות, היתה בסביבתם). באותה תקופה, הייתי שרוי בדחק גדול, ולעיתים לא היו בכיסי מעות לרכישת דברי מזון לשבת, למעט חלה והרינג. היה לי 'טרמבר' אחד, שהיה משגר אלי לעיתים שני שילינג לתמיכה. פעם ערף הלן חתנה לבנו ושגר אלי הזמנה, אך פיון שידעתי שהיא לא תתנהל ברוח התורה והקדשה לא תשמר שם, לכן מנעתי את עצמי להפגס, והבטחתי למחתן כי אבוא עם מכונית עד אולם החתונה, אולם אשאר בחוץ ואברך אותם שם. ואמנם, הגעתי כמספם אל האולם, ושלחתי להודיע כי אני מקמתן בחוץ. יצאו וקראו אלי, והחלו להפציר בי להפגס פנימה, וכשראיתי שאני מצער אותם מאד בסרובי, הספמתי להפגס בתנאי שאשב ליד שלחן בירכתי האולם, פאשר פני אל הכתל. בעודי יושב זמן-מה, פנה אלי יהודי גסירות ושאל מדוע אני משתתף בשמחת חתן וכלה כראוי. אמרתי לו שיש פאן תערבת, והוא אמר בזלזול 'אלו היית צעיר יותר בודאי היית נוטל חלק בשמחה'... ואני המשלתי לו משל קולע, עד שעוררתי את לבו, ובהתרגשות בקש את כתבתה. לאחר זמן רב קבלתי מכתב מרומניה מיהודי אחד ממפירי, ובו מספר שעליו לעבר נתוח בעלות של חמש עשרה לירות אנגליות ולרש איך-כל. לא ידעתי כיצד להושיע לו בלי פרוטה בדי, ובדיוק אז נשמעו דפיקות פולת-ביתי ואותו אדם שפגשני בחתנה נכנס. 'זכרתי ברבי שעורר אותי לתשובה ובאתי לסיע בידכם בפרנסתכם' אמר, אולם אני אמרתי שבשבילי איני נצרך לדבר, אך הראיתי לו כי זה עתה קבלתי מכתב בבקשת תמיכה, והאיש שלף מיד את הסכום הנדרש ואותו שלחתי לאיש מרומניה. "אתה רואה, אפוא, משה הירש", סים הרבי, "פאשר רוצים לעשות מצוה ומצטערים עליה, עוזר הקב"ה. וכה יהיה אצלך, שאם פונתך לטובה בודאי תזכה לבנים ובני-בנים עוסקים בתורה ובמצות". בהכרח עשתה רשם, והוא אכן זכה למשפחה מפארת.

מטעים

והיה | עקב תשמעון (טו, י)

סמיכות הפרשה לסוף פרשת ואתחנן, בחובה לשמור את מצות ה', ובזכות כך יצאו מהגלות, שכן שם נאמר ושמרת את המצוה ואת החקים ואת המשפטים ושעמי הפסוק הם קדמא ואולא מנח רביעי, דהינו אם ישמרו את המצות יקדימו ויצאו מגלותם, ולהפך יהיו מנחים בגלות הרביעית עד שישבו בתשובה שלמה ואז יישעו. (אשל אברהם)

ולמדתם אתם את בניכם (יא, ט)

תבת אתם בטעם חביו, לשון שבירה ועצירה, כדברי חז"ל, שיהא למועד תם, לתת רוח בין הדברים, כגון על-לכבה, שלא להדביק שתי אותיות למ"ד הדומות. את בניכם בטרחא, לרמוז על התורה שבעלי-פה, שאותה צריך ללמד בעמל וטרחא, וגם מרמו לדברי חז"ל שדרשו את בניכם ולא בנותיכם, שאין לנשים ללמד תורה, ופסק הרמב"ם כי האסור הוא רק על התורה שבעלי-פה, דהינו התורה שנלמדת בטרחא ועמל. (תפוחי חיים)

כי אם-שמור תשמרון (יא, כב)

בטעמי תלישא קטנה, קדמא ואולא. לרמוז לדברי המדרש, אם תעבינו יום ימים אצוקה, ואם האדם תולש עצמו אפלו מעט מדברי-תורה, אזי דומה הדבר לשני אנשים שמתפרדים, זה מתרחק וזה מתרחק, ומצאצא שמרחק בנייהם כפול. (אוצר אפרים)

מדגש

קריאתי-שמע נקראת ברהיטות, וכל המדקדק באותיותיה מצנניס לו גיתנים. בירושלמי מובאת דגמה לדייק באותיות, להשמיע עין גרונת בתבת אשר נשבע, שלא תשמע חליקה אשר נשבע, לשון שבירה כלפי מעלה בגדוף. ודאיה מענינת הביאו מכאן בעל-הדקדוק, שהבדל קטן יש בין הקמץ לפתח, שהרי נשבע לשון שבירה נקראת בקמץ, ואלו נשבע לשון שבועה פפתה, ואם ההבדל נפר כמבטא האשכנזים כיום, עדין נפר כשאדם אומר נשבע בלי טווי העין כמו נשבע, ועדין אין פאן משמעות של שבירה, כך היה מבטא רב הראשונים, לרבות האשכנזים שבהם, רש"י ובעל-התוספות, וכן גדולי הפוסטים להורותיהם שחזרו למטיל את שם איננות עם פתח ואחריו יו"ד, וכך גם המבטא בתרגום השבעים. אולם ברבות השנים נשפח אצל רב בני ספרד, ההבדל הקטן שבין הקמץ והפתח.

ממלה

עם-הארץ בקש להפך לשוחט כי לא על הלחם לבדו יהיה האדם, וכל בני-בשר יקרא בשמה... בא לרבי שלום מקמיניקא להפחו: 'מהו סבין אוגרת?' והלה השיבו: 'נערה שהגיעה לפרקה'. 'ובוגרת?' והשיבו: 'מתנגלת על ביציה'. 'ודוגרת?' - 'תאנה צמוקה'. 'מהו אפוא דוגרת?' והלה השיבו בלי הסוס: 'הרי זה פשוט, ספק זכר ספק נקבה'... 'ומה פשר השם אנדרוגינוס?' 'זה הים הגדול'. 'ומהו אוקינוס?' והפעם שתק הפסיל במבוכה. פסל אותו הרבי משיחטה, והלה התמרמר 'גלגל שאכה אחת שאינה קשורה כלל להלכות שחיטה, צריך לפסל אותי?...'

בפרשת עקב אמר ה"אמרי נעם" מדז'יקוב: 'ועתה ישראל, מה ה' אלקיך' - פאשר ויצה אדם מישראל לדעת את מדתו של הקב"ה ושבחיו, אזי 'שאל מעמך' - יש לו לשאל דבר זה מעצמו, דהינו יתבונן בגופו ויראה כיצד אינו יכול אפלו לנענע את אצבעו אלא בכחו של הקב"ה... (מנחת יצחק)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - עקב

"ברוך תהיה מכל העמים" (ז, יד)

רבי יעקב אריה מראדזימין, היה מאציל ליהודים שבאו להתברך מפיו, שיהיו בריאים וחזקים, והיה מברכם גם בעשירות והרחבה. כך היה נוהג לומר: "פתגם שגור הוא, שיהודי צריך להיות חזק ואיתן כמו גוי כפרי, ועשיר כמו פריץ בעל אחוזות, ודבר זה מרומז אף בתורה, שנאמר ברוך תהיה מכל העמים, דהינו שתהיה מבורך בכל המעלות שיש בעמים..."

"ולא תביא תועבה אל ביתך" (ז, כו)

דרשו חז"ל (סוטה ד, ב) כתיב "ולא תביא תועבה אל ביתך" וכתבי: 'תועבת ה' כל גבה לב' (משלי טז) מכאן אמר רבי יוחנן משום רשב"י כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים.

אף לאחר שכבר החל להנהיג הצדיק רבי אלימלך מליז'ענסק זצ"ל את נשיאותו, אחז בדרך הענוה עד קצה הגבול, מבלי לחוס על כבודו ומבלי לחשוש מבזיונות.

פעם ביום שישי אחה"צ, כשיצא רבי אלימלך מטבילתו במקוה, פגש בחוץ יהודי בלתי מוכר, פנים חדשות בליז'ענסק, אשר הגיע אף הוא לטבול לכבוד

שבת קודש.

הקדים לו רבי אלימלך "שלום עליכם" בסבר פנים יפות, דרש בשלומו והתענין לדעת אם מסודר הוא באכסניה לשבת.

הלה, אשר לא הכיר את רבי אלימלך וטרם ראה את פניו מעודו, סיפר לפי תומו, כי כיתת רגליו והגיע במיוחד מהונגריה הרחוקה, כדי לזכות ולהכיר את הצדיק המפורסם...

האלוקים, הרבי רבי אלימלך...

"מה שומעות אוזני" - ספק רבי אלימלך את כפיו בתדהמה - "עד

הונגריה הגיעו כבר השקרים הללו?! לא יאומן כי יסופר! האומנם גם שם שולט ה"עלמא דשקרא" כמו כאן?! גם שם שומעים על אודותיו של אותו רמאי ונוכל!"

האורח התמים, והישר, אשר יראת ה' ואמונת צדיקים בערו בלבבו, לא היה יכול לעצור ברוחו נגד דברי בלע מחפירים כאלו על קדוש ישראל, ופתח את פיו במחאה נמרצת, רצופת חירופים וגידופים רמים ונישאים.

פושע ישראל! עז פנים! - הדהדר צעקותיו של האורח ברחוב הסמוך לבית המרחץ, וגרמו לרבי אלימלך לנטוש את המקום במהירות...

"והסיר ה' ממך כל

חולי" (ז, טו)

עני מיוסר ודווי נכנס לחדרו של רבי יעקב אריה מראדזימין, שם גולל מסכת תלאות וייסורים בלתי נתפסת, כזו, שאף הצדיק שרגיל היה להאזין לצרותיהם של ישראל, לא הסכין לה.

לאחר שסיים לתנות את מצוקותיו וקשייו, ביקש העני לשמוע מילות חיזוק מפיו האדמו"ר, בצירוף ברכה לישועה. אך הרבי הנסער לא נרגע עדיין ממה ששמע.

הדקות נקפו, שקט מתוח שרר בחלל החדר, עד שננער הצדיק והפטיר "והסיר ה' ממך כל חולי" - אל תקרי מְמָה, אלא מְמָה (מָה, לשון עניות).

משיצא העני את חדרו של הצדיק, והיה בטוח שאין איש מאזין לדבריו, הפליט משפט שביטא מחד את מורת רוחו מתגובתו של הצדיק לצרותיו, אך מאידך הכיל אמונה עמוקה: "ואני עני וכואב - ישועתך אלוקים תשגבני" (תהילים טט, ל).

שמע זאת רבי יעקב אריה ופניו נהרו, עני כזה שבוטח באמונת אומן בריבון העולמים, ראוי וכדאי הוא לעקם עליו כמה נקודות בפסוק.

שה' יעזרהו ויושיעו מכל צרותיו.

"רַבֵּן גַּמְלִיאֵל סָבַר פּוֹתְחִין בַּחֲרָטָה" (נדרים עז:)

מֵצֵד אֶחָד, אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים כִּי אֶחָד מִתְנַאֲי הַתְּשׁוּבָה הוּא 'חֲרָטָה'. כֶּה נִפְסַק בְּרַמְבַּ"ם.

אָבֵל מֵצֵד שְׁנֵי, אֲנַחְנוּ גַם יוֹדְעִים שֶׁ'רְשָׁעִים מְלֵאִים חֲרָטוֹת', כְּפִי שֶׁכָּתַב רַב נְסִים גָּאוֹן "וְכֵן הֲרָשָׁעִים לֹא יִפְסְקוּ מִלְּהַתְחַרֵּט", בְּלוֹמַר, חֲרָטָה הִיא מְדָה שֶׁמֵאֲפִינָתָא אֶת הֲרָשָׁעִים...

אִז מָה נִכּוֹן? לְהַתְחַרֵּט וְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, אוּ שֶׁהַמְתַּחַרֵּט רַבּוֹת נִקְרָא רְשָׁע?...

הַנְּפִילָה שֶׁל הָאָדָם אֵינָה מִתְחִילָה בְּשֶׁהוּא נוֹפֵל בְּמַעֲשֵׂהוּ. כְּשֶׁהָאָדָם נוֹפֵל בַּחֲטָא - זֶה כְּבָר אַחֲרֵי תְהִלָּתוֹ אֲרָה, שֶׁהַתְחִיל בְּמַחְשָׁבָה אַחַת קִטְנָה שֶׁנִּכְנְסָה לוֹ אֶל תוֹךְ הַמוֹחַ!

הַשְּׂאֵלָה הִיא: מָה אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים עִם הַמַּחְשָׁבָה הַדְּקִיקָה הַזֹּאת?

הצדיק והפטיר "והסיר ה' ממך כל חולי" - אל תקרי מְמָה, אלא מְמָה (מָה, לשון עניות).

משיצא העני את חדרו של הצדיק, והיה בטוח שאין איש מאזין לדבריו, הפליט משפט שביטא מחד את מורת רוחו מתגובתו של הצדיק לצרותיו, אך מאידך הכיל אמונה עמוקה: "ואני עני וכואב - ישועתך אלוקים תשגבני" (תהילים טט, ל).

שמע זאת רבי יעקב אריה ופניו נהרו, עני כזה שבוטח באמונת אומן בריבון העולמים, ראוי וכדאי הוא לעקם עליו כמה נקודות בפסוק.

שה' יעזרהו ויושיעו מכל צרותיו.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - עקב

**ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך,
לשמור את מצות ה', ואת חקתיו, אשר אנכי
מצוך היום לטוב לך" (י, יב-יג)**

הקב"ה פונה לישראל בשאלה: "מה ה' אלוקיך שואל מעמך?" מה כבר אני מבקש מכם? - ועונה על כך ברשימה ארוכה ומפורטת הכוללת יראת ה', אהבתו, עבודתו, ושמירת כל מצוותיו. ותמוה - וכי דבר מועט דורש הוא מהם? כיוצא בכך אנו מוצאים אצל דוד המלך, הפונה ואומר לקב"ה: "אחת שאלתי מאת ה'", ומיד לאחר מכן מבקש את בקשתו היחידה מאת ה': "שבתני בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנעם ה', ולבקר בהיכלו... יסתרני בסתר אהלו, בצור ירוממני".

ושוב קשה, כיצד זה הוא מבקש בקשה אחת - ומפרט כל כך הרבה? המדרש מספר (ילקוט שמעוני תהלים כז, רמז תשו), שהקב"ה עצמו הקשה זאת לדוד ואמר לו: "בתחילה אתה אומר אחת שאלתי, ואחר כך אתה שואל כמה שאלות..."

ודוד המלך השיב על כך: "רבונו של עולם ממך למדתי, לא יהא העבד שווה לרבו?

בתחילה אמרת: ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך, כי אם ליראה, ואחר כך פתחת להם מצוות הרבה, שנאמר: ללכת בכל דרכיו..."

ועלינו להבין, מה ענה דוד? וכי למד מרבו שאין צורך לדייק, חלילה?

הרב מישקובסקי שליט"א מתרץ את הדברים באמצעות משל: מלצר אחד היה בור ועם הארץ בעניני נימוס והליכות.

באחד הימים נכנס למסעדה אדם ובקש: "הגש לי רק חתיכת בשר, בבקשה".

מיהר המלצר למטבח, נטל את הסיר הגדול ביותר בו התבשל בשר באותם רגעים, והניח אותו על השולחן, כשהוא בטוח שיקבל הערה לשבח על הנדיבות הרבה.

לאחר שנרגע מכעסו, נכנס האורח אל המקוה, טיהר עצמו בסילודין והועיד את פניו אל מעונו של הרבי, כדי לקבל שלום לפני כניסת השבת.

ויהי אך דרכו רגליו על סף החדר וזיו פניו של הרבי ניבט אליו.

החוויר האורח כסיד וכמעט שלא פרחה נשמתו... אף רבי אלימלך זיהה מיד את האורח, קם ממקומו ואץ לקראתו בידיים מושטות כידיד וותיק: "מה לך נבהל ונרעש?! - גער בו בחיבה - "בסך הכל אמרנו שנינו אמת אחת!..." (צנתרות הזהב)

"כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל" (ח, יח)

סיפר אחד מתלמידי ישיבת חכמי לובלין, על הלילה שלאחר הפתיחה החגיגית עם ייסוד הישיבה.

טיילתי בפרוודור הישיבה

בשעת לילה, ולפתע קלטו אזני קול מנגינה מתוקה ולבבית, אשר בקעה מהקומות העליונות.

עליתי בעקבות הקול אל הקומה השלישית, הסתתרתי בפינה וראיתי אותו, את ראש הישיבה ומייסדה, רבי מאיר שפירא, שטייל בפרוודור ארוכות וקצרות, כשהוא תפוס שרעפים, כולו רועד ופניו סמוקים מרוב התאמצות.

הזמן חולף ביעף, והוא מטייל ומפזם לעצמו בניגון ערב את המילים הבאות: חלילה לך לחשוב שכל זה נעשה בכוחך, לא ולא! כי הוא הנותן לך כוח לעשות חיל, וקולו של הרב גובר.

הוא משנן לעצמו את המילים הללו ביתר שאת ובהתלהבות גוברת והולכת, "לא ולא, אין זה מכוחי אלא הכל בא בחסדי שמים, ואין אני אלא שליח ממרום להרמת קרן התורה בדורנו".

"ועתה ישראל מה ה'

אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך, ללכת בכל דרכיו, ולאהבה אותו,

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - עקב

כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך אני מקבל שכר על הפרישה עד שבא רבי עקיבא ודרש את ה' אלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים.

ויש להבין, וכי ר"ש לא הי' יכול לדרוש דרש הזה.

ויש לתרץ בטוב טעם, כי שורת הדין נותן שעם הארץ היה לו לאהוב את התלמיד חכם בכל לבבו ובכל נפשו ובכל מאודו, והיה לו לחבקו לנשקו שלא כדרך הטבע, דידוע מה שאמרו על ג' דברים העולם עומד וחד מנייהו הוא התורה, ובזכות כך שהת"ח עוסק בתורת ה' על ידו יקויים העולם, ובלעדיו יחזור העולם לתוהו ובוהו.

לכן שמעון עמסוני לא היה יכול לדרוש זה, כי הרי שורת הדין נותנת שצריך לירא ולכבד תלמידי חכמים, ואינו מן הצורך כלל להשמיענו זאת.

אכן ר"ע שפיר דרש, דאיתא (פסחים מט) דאמר רבי

עקיבא כשהייתי עם הארץ וראיתי ת"ח אמרתי אנשכנו כחמור, ומוכח דעם הארץ אינו אוהב לתלמיד חכם כלל, ושפיר דרש את ה' אלוקיך - לרבות ת"ח, והיינו דקאמר כאן את ה' אלוקיך, היינו אפילו לת"ח תאהבו. (תפארת יהונתן)

"ונתתי עשב

בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת" (יא, טו)

הגה"ק ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זצ"ל שמע רבות על גודל "הכנסת אורחים" שנוהג הרה"ק רבי ישע'לה מקרעסטיר זצ"ל, והשתוקק מאוד להכירו.

באחת השנים בז' באדר, יומא דהילולא של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זצ"ל, באה הזדמנות לידו להכיר את רבי ישע'לה, בבוא שניהם להשתטח על הציון הקדוש.

לאחר העליה לציון, ערך רבי ישע'לה במקום "טיש" לכבוד האי יומא דהילולא.

הרה"ק רבי ישע'לה נטל את ידיו לסעודה, ותוך כדי הנטילה הבחין בהגה"ק ממונקאטש, ומאחר שלא יכל להפסיק בדיבור, הורה לו באצבעו שישב לצידו.

ברך רבי ישע'לה ברכת "המוציא", בצע פרוסה מהפת, והחל מסיר בעזרת הסכין את החלק הקשה אשר

אך להפתעתו, האורח התרעם על ההתנהגות חסרת התרבות, ותחת השבח המקוה לבוא, הגיעה גערה חמורה ביותר מפי בעל הבית: "מדוע לא הגשת לו צלחת, מזלג, סכין, מפית וכוס?"

"מה אעשה?", הצטדק המלצר, "הוא ביקש מפרשות - רק חתיכת בשר ותו לא?"

הסביר לו בעל המסעדה: "אמנם כן, הוא ביקש רק חתיכת בשר, אבל הוא התכוון לקבל את כל מה שמסביב, אי אפשר לאכול בשר בלי סכין ומזלג, צלחת וכוס, לחמניה וחרדל - והיה עליך להבין זאת בעצמך!"

זהו שמבקש דוד המלך מאת ה': "אני רוצה רק דבר אחד - אבל הדבר הזה הוא בעצם הכל.

המינימום ההכרחי אצלי - הוא, למעשה, המקסימום האפשרי."

את הכלל הזה בכל ענין

רוחני כלשהו למד דוד מרבו, הקב"ה בכבודו ובעצמו, המבקש רק דבר אחד - ומונה לאחר מכן רשימה ארוכה, אשר כל מרכיביה כאחד, הם היוצרים צורתו של יהודי.

באפן נוסף ניתן לתרץ את העניין, שבבקשת הקב"ה מעם ישראל הוא פותח: "כי אם ליראה", ובכך אומר

הוא לעם ישראל: אני מבקש מכם רק שתגיעו לדרגה אמתית של יראת שמים, והיה, אם תגיעו לכך - ממילא תזכו להגיע לכל שאר הדברים.

וזהו שאמר דוד המלך: רק אחת אני שואל מאת ה' - שבתי בבית ה' כל ימי חיי, וכשאגיע לדרגה הזו, ממילא יבואו גם יתר המעלות הרוחניות: "לבקר בהיכלו, כי יצפנני בסכה..." וכיוצא בכך.

(לאור הנר)

"את ה' אלקיך תירא" (י, כ)

נראה לבאר, דאיתא בגמ' (פסחים כב) שמעון העמסוני דרש כל האתין שבתורה, כיון שהגיע לאת ה' אלוקיך תירא פירש, אמרו לו תלמידיו רבי כל אתים שדרשת מה תהא עליהן אמר להם

אָנַחְנוּ לֹא מִזֵּהִים אֶת הַחֲלֻשָׁה שְׁלָנוּ, לֹא רוֹאִים אֶת הַסְּפִנָּה הַטְּבָעִית שְׁלָנוּ, וְלֹא פוֹחֲדִים לְהַכְנִיס אֶת עַצְמָנוּ לְאֲזוּרֵי סָבוּן...
וְאֵז מִתְרַחֶשֶׁת הַנְּפִילָה.
וְהַנְּפִילָה בְּפִעֵל? הִיא כְּבָר סוּג שֶׁל אֲנִי! הִיא כְּבָר לְאַחַר כָּל הַתְּהַלִּיךְ הָאֲמִתִּי שֶׁל הַנְּפִילָה!
מָה קוֹרֶה לְאָדָם לְאַחַר שֶׁהוּא נֶחְבֵּט בְּקֶרֶקַע הַמְּצִיאוֹת וּמַעֲטָה שְׁלֵמוֹת הַדְּמִיוֹנִי שֶׁלוֹ מִתְנַפֵּץ? שֶׁם מִתְחִיל הַהֶבְדֵּל בֵּין חֲרָטָה שֶׁל רְשָׁעִים, לְחֲרָטָה שֶׁל תְּשׁוּבָה...

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - עקב

סביבות הפרוסה, סביב סביב.

ה"מנחת אלעזר" אשר היה עז ותקיף בשמירת ההלכה, ולא חת מפני כל, מיהר ומחה בו, באמרו: "נו, הפסק!" אך רבי ישע'לה לא שעה לדבריו, והמשיך להפריך את הקשה מן הרך, ובסיימו קם ממקומו ופרוסת הלחם הרכה בידו, ניגש בריצה לקצה השולחן, ומסרה לאדם היושב בראש השולחן שכנגדו, ואז חזר למקומו וטעם מיד משארית פרוסת "המוציא".

אחר כך פנה רבי ישע'לה ל"מנחת אלעזר", ואמר לו: "במחילת כבוד תורתכם, בעת שברכתי ברכת 'המוציא', הבחנתי בזקן חסר שיניים היושב מולי והוא מורעב מאוד עד שכמעט פרחו נשמתו, לכן לא יכולתי לטעום מן הפת, בטרם נתתי לו את הפרוסה להחיות את נפשו".

וסיים לאמר, אמרו נא הרב

ממונקאטש, מה חמור יותר, 'הפסק' או 'רחמנות'? הרי איתא בגמ' (ברכות מ.) אמר רב יהודה אמר רב אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו שנאמר 'ונתתי עשב בשדך לבהמתך', ולאחמ"כ 'ואכלת ושבעת' שאין זה הפסק, ומותר אפילו בין "המוציא" לטעימה.

וכי לרחם ולהאכיל יהודי גרוע יותר מלהאכיל את בהמתו? (רשומים בשמך שסב)

"ירקן בשוק" ענה "והעבודה קשה".
"תמהני עליך, למה לך לעבוד כה קשה. הרי 'רוטשילד' שני כבר לא ייצא ממך, אז למה לך לעבוד..."
"מה פירוש", הזדעק "צריך לעבוד כדי לחיות!"
"אכן, וצריך גם ללמוד כדי לחיות..."

(והגדת)

"לאהבה את ה' אלוקיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו" (יא, כב)

כתב רש"י: הוא רחום ואתה תהא רחום, הוא גומל חסדים ואתה גמול חסדים.

פעם נדמה היה לאחד מנכבדי בית המדרש בשכונת הכרם בירושלים, כי השמש פגע בכבודו.

קרא לגבאי, ושניהם החליטו לסלק את השמש ממשרתו. קמה מריבה בבית הכנסת. אלו מצדדים בעד השמש, ואלו לצד הגבאי.

באותה עת שכב הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל בבית החולים לאחר שעבר ניתוח בעיניו.

באו לשאול אותו האם יוכלו לבקר אצלו ליישב את הסכסוך, והשיב: הרי מחויב אני לשרת את הציבור

הַרְשֵׁע, אֵינּוּ מְסַגֵּל לְעַמְד מוֹל מְצִיאוֹתוֹ. הוּא לֹא מוֹכֵן לְהַכִּיל אֶת הָעֶבְדָּה שֶׁהוּא אֵינּוּ מְשַׁלֵּם! מִחֲשֻׁבוֹתָיו הַמְבֻלְבָלוֹת גּוֹרְמוֹת לוֹ מִצַּד אֶחָד לְהֶאֱשִׁים אֶת כָּל מִי שֶׁרָק אֶפְשָׁר, הֶעֱקָר לֹא אֶת עֵצְמוֹ, וּמִצַּד שֵׁנִי הוּא מִתְחַרֵּט עַל כֶּף שֶׁנֶּאֱלָץ לִפְלֹל וּלְהִרְס לְעַצְמוֹ אֶת הַחַיִּים...

אָבֵל חֲרָטָה אֲמֵתִית נוֹגַעַת בְּשֶׁרֶשׁ!

חֲרָטָה אֲמֵתִית אֵינָה רַק אֲכִילָה עֲצָמִית בְּסַגְנוֹן שֶׁל 'לְמָה עֲשִׂיתִי אֶת זֶה', אֲלֵא חֲרָטָה עַל כֶּף שֶׁלֹּא זִהִיתִי אֶת הַסְּכָנָה וְאֶת הַצָּרָךְ שֶׁלִּי בְּרַחֲמֵי הַשֵּׁם! שֶׁאֶפְשָׁרְתִּי לְעַצְמִי לְחַיֹּת בְּדַמְיוֹן כְּאֵלוֹ אֲנִי מְסַגֵּל לְהִסְתַּדֵּר לְבַד!

זוֹהִי חֲרָטָה שֶׁל תְּשׁוּבָה!

(נקודות של אור - ספינקא)

בכל עת.

באו הצדדים לבית החולים. ביקש רבי שמואל מהגבאי להרצות את טענותיו כנגד השמש.

משסיים האיש את דבריו. שאל אותו רבי שמואל: האם יש לך בן? והשיב שיש לו בן. חזר רבי שמואל ושאלו: האם אירע אי פעם שגירשת את בנך מהבית כשלא נהג כשורה? השיב הגבאי: הן לא חסכתי את שבטי ממנו אך חלילה מעולם לא גרשתיו...

אם כן, אמר רבי שמואל, כך עלינו לנהוג עתה עם השמש המשמש בבית הכנסת שנים רבות.

יש להתחשב בו כמו בן שסרח, אך חלילה לא לסלקו ממשרתו.

נתקבלו הדברים על ליבם של הצדדים ושמעו לעצתו.

(ימי שמואל)

"ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם" (יא, יט)

בלימוד התורה יש כידוע שני חלקים: ידיעת התורה, ועצם לימוד התורה.

פעם בא יהודי לפני החפץ חיים זצ"ל, בנו לומד בישיבת ראדין, ולפי מושגי האב כבר למד דיו.

בא האב לבקש רשות מהחפץ חיים ולקבל ברכה ליטול את בנו שיעזור לו במסחרו.

"למה תפסיקו מללמוד" שאל החפץ חיים.

"מה אומר לכם רבי", ענה האב, "ככל שאני רואה 'רבי עקיבא אייגר' שני כבר לא יצא ממנו. אז לפחות שיעזור לי בפרנסה".

"במה אתה עוסק"

התעניין החפץ חיים.

גליון 536
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

דוד לבינסקי קיימן על הסיפור ליהודים בחינם

סיפורי חז"ל

שלח לחמך על פני המים

בר קפרא היה חופר על שפת ימה של קיסרי, וראה ספינה שטבעה בים הגדול, ונציב העיר עולה מתוכה ערום. כשראהו בר קפרא, בא אצלו ושאל בשלומו, ונתן לו שני סלעים, והכניסו לביתו, האכילהו והשקהו, ונתן לו עוד שלושה סלעים אחרים. אמר לו בר קפרא אדם גדול שכמותך, ראוי שיהיו עוד מעות בידך להוצאות אחרות. לאחר ימים נשבו יהודים באותה עיר, אמרו, מי ילך ויפייס עלינו? אמרו זה לזה ילך בר קפרא שהוא חשוב אצל המלכות. אמר להם בר קפרא, ויודעים אתם שמלכות זו עושה כלום בחינם? אמרו, ליש כאן חמש מאית דינר, טול אותם ולך ופייס עלינו. נטל בר קפרא חמש מאות דינר ועלה למלכות, כשראה אותו נציב העיר, עמד על רגליו ושאל בשלומו, ואמר לו, למה טרח ובא רבי לכאן? אמר לו בר קפרא, בבקשה ממך שתרחם על אותם היהודים, אמר לו נציב העיר כלום יודע אתה שמלכות זו עושה דבר בחינם? אמר לו בר קפרא, יש עמי חמש מאות דינר, טול אותם ופייס עלינו. אמר לו שר העיר, אותם הדינרים יהיו ממושכנים לך תחת מאכל ומשתה שהאכלתני והשקיתני בביתך, ואתה לך לשלום ובכבוד גדול. קראו על בר קפרא מקרא זה "שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו"

(לפי קהלת רבה)

פרשת השבוע

של הקב"ה, ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושגיונותיו בהבלי הזמן, וידע שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידיעת צור העולם, ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים". על דברים אלה היה רבי יחזקאל אומר, אתם שומעם? בכל פעם שנכנסים ויוצאים ורואים את המזווה, חייבים להיזכר שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים, אלא ידיעת צור העולם, היזכר כמה פעמים ביום רואה אדם את המזווה, ובכל פעם חוזרת המזווה ומשננת לו, דע שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם. באומרו דבר זה היה הרב זצ"ל מרבה בבכי, כמה התעוררות יש בזה. והרמב"ם ממשיך בדבריו שם, אמרו חכמים הראשונים, כל מי שיש לו תפילין בראשו ובורעו, וציצית בבגדו, ומזווה בפתחו, מוחזק הוא שלא יחטא, שהרי יש לו מוכירין רבים, והם הם המלאכים שמצילין אותו מלחטוא, שנאמר חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם (תהלים לד) והיה הרב ז"ל חוזר ומשנן את דברי הרמב"ם הללו ומתרגש ובוכה.

והסיר ה' ממך כל חולי (ו' - ט"ו) מסופר על הרה"ק ר' פישל מסטריקוב זיע"א, שהיה נוהג לקחת בכל לילה קודם השינה מעט יי"ש, והיה מברך עליו, טועם קצת ואומר, "לחיים רבונו של עולם, מקור וחי החיים, לילה טוב לך רבונו של עולם. פעם אחת פירש הרבי את כוונתו, שהוא מכיון שתהיה לכל חולי ישראל המוטלים על ערש דוי, רפואה שלמה במהרה, כי על הרוב לפי דרך הטבע, בלילה המחלה מתגברת יותר ויותר, וצר להם לחולים, ומכיון שכתוב "בכל צרתם לו צר" כביכול, לכן כשיהיה לילה טוב לחולי ישראל, אז בודאי יהיה מזה תענוג ונחת רוח לשם יתברך.

וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך (י"א - ב')

מסופר על הרה"ק רבי יחזקאל אברמסקי זיע"א, שהיה רגיל לצטט בעל פה מתוך בכי את לשון הרמב"ם (הלכות מזווה פרק ו' הלכה יג) "חייב אדם להזהר במזווה, מפני שהיא חובת הכל תמיד, וכל זמן שיכנס ויצא יפגע ביחוד השם שמו

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:56 ת"א: 7:58 ר"ת: 8:32

עקב

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:43 ת"א: 6:58

חילכם, אולי תואילו ללמדנו גם אנו, אחת ולתמיד, כיצד מחוללים מופתים שכאלו!..."

"מאיר, מוכן לגלות לכם את הרוז" השיב הרבי - "אולם, בתחילה, עליכם להשיב למאיר על קושיה שיש לו": הגמ' במסכת ברכות (לד'): אומרת: "אמרו עליו על רבי חנינא בן דוסא, שהיה מתפלל על החולים, ואמר: זה חי וזה מת!" וקשה: מילא "זה חי", היה לו לומר, משום מבשר טוב, אולם, "זה מת", מי ביקש ממנו לומר, והלא שנינו בפסחים (ג): דאין לו לאדם לבשר בשורה רעה, משום "ומוציא דיבה הוא כסיל", כל שכן, שלא היה לו להקדים ולבשר על הרעה בטרם קרתה? לא היה בידי הגאון ובנו מענה על הקושיה.

נענה רבינו ואמר: "מאיר יתריך!", הגמ' אומרת (מועד קטן טז): "מי מושל בי?" צדיק! שאני גוזר גזירה ומבטלה! ולכאורה קשה, האיך יתכן לשנות את גזירת הבורא, יתברך שמו. אולם, התירוץ הוא, על פי הגמ' ברכות (סב): "ואדם אתן תחתיך" (ישעיה מג) - אל תקרי אדם אלא אדום, שנפש הרשע ניתנת לכפרה תחת נפש הצדיק. וא"כ, הווה אומר, כי באמת הצדיק אינו מבטל את גזירת הבורא, אלא מעבירה מן האדם הכשר על ראש הרשע!

"ומעתה, יובנו היטב דבריו של רבי חנינא בן דוסא, שהיה אומר, "זה חי" - כלומר, החולה שעליו התפלל עתה, יחיה. "וזה מת" - רשע פלוני, ימות תחתיו ויהיה כפרתו!..."

ובכן - סיים הרבי ואמר - "אף מאיר אומר כן: פלוני החולה, חי ויחיה! ואילו הכומר הרשע, צורר היהודים, המתגורר ברחוב פלוני, פה בלמברג, ימות תחתיו! ואם עדיין אינכם מאמינים, שילחו את שמשכם גם למעונו של הכומר, וראו, הצדקו דברי מאיר!" לא חלפה שעה ארוכה, עד ששב השמש גם משם, ואישר, כי הכומר, אכן, מת, זה לא מכבר, במיתה חטופה!..."

הגאון ובנו האזינו לדברים בהשתאות עצומה, ולמדו, מתוך כך, להכיר, בעומק חכמתו וצדקתו. ושמו של הרבי, נותר מני אז קדוש ונערץ, בעיני הגאון בעל הישועות יעקב ובעיני בנו,

מי מושל בי? צדיק! שאני גוזר גזירה ומבטלה!

מסופר: יום אחד נפגש הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א עם הרה"ק יעקב משולם אורנשטיין בעל הישועות יעקב" זיע"א (יומא דהילולא כ"ה מנ"א) רכה של לבוב - למברג, ועם בנו, הגאון רבי מרדכי זאב. לעת ביקור שערך הרבי בעיר, ונכנס, תוך כדי כך, לבקר במעונו של המרא דאתרא.

בעודו יושב במחיצת מארחיו, הופיעה בחדר, אחת מן הנכבדות שבתושבות הקהילה, וביקשה רשות לשטוח את בקשתה לפני הרבי. משנתן לה הגאון, מרא דאתרא ובעל הבית, את הרשות, פתחה זו ושפכה את מר לבה לפני הרבי, על אודות בעלה, אחד מחשובי הקהל, אשר מזה שבועות מספר נפל לחולי כבד, ואף טובי הרופאים הצהירו מפורשות, כי נואשו כבר מחייו...

הרכין הרבי את ראשו על חזהו, נתהרהר קימעה, אחר השיב: "שובי לביתך לשלום, ומצאי את בעלך בריא כאחד האדם!"... הרב ובנו, אשר מודעים היו היטב למצבו האנוש של החולה, הופתעו מאד מתשובתו, והדבר היה ניכר על פניהם.

"למה לכם להרהר אחרי מאיר, בטרם נוכחתם לדעת אם צדקו דבריו אם לאו?!" - החזיר להם הרבי על אתר. "והאיך לא נהרהר" - התנצל בן הרב - "כאשר דברים אלו נראים שסותרים בעליל את המציאות?!"

השיב להם הרבי: "ועדיין סומכים אתם על השערה בלבד? הואילו נא לשגר את שמשכם אל בית החולה, יראה בעיניו, וישוב ויספר לכם, אם אמת היה בפי מאיר, אם לא!..." נענו הרבנים להצעה, ושלחו את שמשם אל בית החולה. לא ארכה השעה, עד ששב הלה מלא התפעלות, והעיד, כי כמו עיניו ראה זה עתה את החולה, כשהוא מסתובב בביתו על רגליו, בריא ושלם ללא שום דופי!

בעל הישועות יעקב ובנו, הביטו בפני רעהו נדהמים, כשהדיבור נעתק מפיהם. משחזרו אל עשתונותיהם, נענה רבה של למברג ואמר אל הרבי: "אם אכן כה רב ונשגב

משל ונמשל

והיה עקב תשמעון וגו' ושמר ה' אלהיך לך וגו'
אשר נשבע לאבותיך (ח' – י"ב)

יש להבין מדוע צריך השם יתברך לשמור להם חסדי אבות, והרי אם הם בעצמם ישמעו וישמרו את המצוות אינם זקוקים לזכות אבות ויכולים לקבל שכר בכוחות עצמם.

והענין יובן על פי, משל לאדם זקן אחד שהיה לו בן קטן והיה לו בעבורו אלף זהובים. קרא האב לאחד מאוהביו ואמר לו שיהיה אפוטרופוס לבנו, לגדלו ולהשגיח על רכושו, ולהיות מאוכלי שלחנו, וכן היה לאחר שהאב נפטר לבית עולמו, לקח אותו ידיד את בנו, ומינה אותו להיות פקיד בבית מסחרו, ופסק לו שכר קצוב לשנה. לאחר שעברו כמה שנים, שמע הנער כי יש לו אצל בעל הבית שלו אלף זהובים, בירושה שנשאר לו מאביו, ואמר בלבו, למה לי להתייגע ולסמוך על שולחן אחרים, ניגש הנער אצל בעליו ואמר לו, תן לי את כספי ואתפרנס משלי בלי יגיעה, אמר לו בעל הבית, אם רצונך לקחת תוכל לקחת, אבל אם תשמע לעצתי, שמור לך את המעות ולא תקח עתה מאומה, כי המעות יתבזבוזו לך ותשאר ריק מכל וכל, לכן עדיף יותר שתתייגע באיזה עסק, ותאכל ותשבע, וכספך יהיה שמור אצלי כפי שהיה שמור עד היום, ובבוא העת יהיה לך את הכסף להשתמש בו, לצרכי נישואין וקניית דירה וכדומה.

הנמשל: אבותינו הקדושים הפקידו אצל הקדוש ברוך הוא, את זכותם שיהיה שמור בעד בניהם אחריהם, ואם הוא יתברך יתן לנו את הירושה מיד, הלא נאכל אותה פרוטה פרוטה, עד אשר יתמו זכות אבות, לכן אמר והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה, ותתייגעו בעבודה, אז יהיה הריוח שלכם ושמר ה' אלקיך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך.

(המגיד הק' מדובנא זיע"א)

תמים תהיה עם ה' אלוקיך

מסופר: באחד הימים התעורר בליבו של הרה"ק יהודה לייב זיע"א הידוע בשם המוכיח מפולנאה רצון ללמוד את שפת החיות והעופות. הוא החליט לנסוע אל רבו הבעל שם טוב הקדוש זיע"א ולבקש שיואיל ללמדו חכמה זו. בביתו של הבעש"ט שהו אותה עת מבקרים רבים, והרבי לא הקדיש תשומת לב לתלמידו החביב שהגיע זה עתה, המוכיח התפלא על יחסו של רבו, ברם מפני רצונו העז ללמוד את שפת החיות, החליט להישאר ולחכות לשעת כושר מתאימה לבקש את בקשתו.

סוף סוף הגיעה ההזדמנות המיוחלת, הבעל שם טוב הזמין את המוכיח להצטרף אליו לנסיעה, שמח המוכיח וקיווה שבמהלך המסע יאות רבו להטות אוזן לבקשתו. כשהגיעו למלון דרכים פנה הבעל שם טוב לנוח בחדרו בעליית הגג, המוכיח המתין שרבו ייעור משנתו ועלה בסולם אל העלייה, בהגיעו לשלב האחרון הבחין בפני רבו הבורעים כלפיד אש, נבהל מאד וכמעט נפל מהסולם מרוב פחד. עמוד אל תירא, אמר הבעל שם טוב, מה אתה מבקש? הפחד שיתק את המוכיח, הוא לא הצליח לפצות את פיו, בצאתם מהמלון הזמין הבעל שם טוב את תלמידו לשבת לידו במרכבה, כאשר התיישבו פנה אליו הבעל שם טוב ואמר, אני יודע שהגעת אלי כדי ללמוד את שיחת החיות והעופות, ובכן בוא ואבאר לך את העניין. המוכיח התרגש הנה הגיע הרגע המיוחל שכה ציפה לו, הוא הקשיב בריכוז להסבר העמוק. הבעל שם טוב גילה למוכיח את כל הסודות עד שידע את החכמה על בוריה, תוך כדי האזנה להסבר רבו, התחיל המוכיח מבלי משים להטות אוזן לשיחת העופות, הבהמות והחיות. להפתעתו הוא הבין את שפתם. שמחה עצומה מילאה את ליבו, הנה חלמו התגשם, הבעל שם טוב סיים את הסברו העמוק ושאל, הבנת היטב את החכמה? כן, השיב המוכיח.

הבעל שם טוב הרים את ידיו והעבירן על פניו של תלמידו, באותו רגע שכח המוכיח את כל הסודות אותם שמע מרבו, בויכרונו נותרו רק מילות ההקדמה. למראה מבוכתו חייך הבעל שם טוב ואמר, אילו היית צריך להבין את החיות לצורך עבודת הבורא, הייתי מזדרז ללמדך חכמה זו, אבל שאינך זקוק לחכמה זו לצורך עבודת ה' לימדתי אותך רק כדי להרוות צימאונך, ומיד אחרי הלימוד שכחת הכל.

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך".

צ"ן אדם לחברו

התחשבות בזולת

מסופר על הרה"ק רבי חיים פאלאג'י זיע"א, שכאשר היה יוצא לאחר הדרשה לשוב לביתו, היה מסבב להגיע לביתו בדרך הארוכה, בכדי שהרבנית אשתו של הרב שיהיה לפניו, לא תראה אותו ותבא לידי צער חלילה.

שליח לדבר מצוה

מעשה ונציב אחד מחו"ל שתמך בכספו בבני הישוב שבירושלים, שלח להרה"ק רבי יוסף חיים זוננפלד רבה של ירושלים זיע"א סכום כסף שיעבירו לנצרך אחד. מיד עם התקבל הכסף ירד רבי יוסף חיים בכבודו ובעצמו לביתו של האיש, כדי למסור לו את השטר, אך מאחר ורק בני הבית היו אותה שעה בבית חזר על עקבותיו. לאחר שעה קלה הגיע האיש לביתו של רבי יוסף חיים חרד כולו, וביקש לדעת על מה ומפני מה ביקר הרב בכבודו ובעצמו בביתו, כיון ששמע שהיה זה בגלל הכסף שהגיע עבורו, וגם ראה שרבי יוסף חיים התכונן לגשת אליו שנית, חש אי נעימות רבה והתחיל להצטדק וכי לשם כך הטריח הרב את עצמו? הלוא יכול לעשות זאת ע"י שליח, ואם כבר היה בביתו מדוע לא השאיר את השטר בידי בני הבית, ולמה לו לטרוח שנית? ענה לו רבי חיים בתמימות ובטוב לב, הלוא השולח כתב לי במפורש שאני אמסור את הכסף לידך, וכי איך

אוכל לעשות זאת ע"י שליח או למסרו לידי בני הבית? הרי אהיה כמועל בשליחות, ומלבד זאת אם הקב"ה אנה לידי מצוה גדולה כזו לשמח לב איש ומשפחתו בשעה שצר לו האמסור זאת לשליח?

ואהבת לרעך כמוך מדאורייתא

מסופר: באחד השבועות האחרונים לחייו של הרה"ק רבי יחזקאל סרנא ראש ישיבת חברון זיע"א, כשהוא חולה ורפה אונים, התאמץ לעלות במוצש"ק לתפלת מעריב להיכל הישיבה. כשהגיע למדרגות התברר שכבר סיימו להתפלל, אולם הוא המשיך והשתרך בשארית כוחותיו בכדי להגיע אל ההיכל. שאל אותו מלווהו טירחה זו למה? הן כבר גמרו להתפלל. נתן בו רבי יחזקאל עינים טובות והשיב, תפילה בציבור היא מדרבנן, ק"ו לערבית שהיא רשות, ואילו לברך את בני הישיבה בשבוע טוב הוא "ואהבת לרעך כמוך" מדאורייתא.

מלבוש מיוחד לכעס

מסופר על הרה"ק רבי יצחק מווארקי זיע"א, שהיה לו מעיל מיוחד הנקרא "מעיל הרוגז", וכל אימת שחש כי הרוגז והכעס עומדים להשתלט עליו, היה נכנס לחדרו ללבוש את המעיל המיוחד לעת שכזו. ועד אשר הספיק ללבוש את המעיל, פג הכעס ונעלם כלא היה.

תילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ג מנ"א
הרה"ק רבי דב בעריש גוטליב ב"ר יעקב (יד הקטנה על הרמב"ם - תקפ"ח)
יום ראשון כ"ד מנ"א
הרה"ק רבי אפרים ולמן מרגליות ב"ר מנחם מאניש (מטה אפרים - תקפ"ח)
יום שני כ"ה מנ"א
הרה"ק רבי ישכר דב בער מוזלאטשוב ב"ר יהודה לייב (בת עיני - תקנ"ה)
הרה"ק רבי אברהם חיים מלינסק ב"ר נפתלי מראפשיץ (תקצ"א)
הרה"ק רבי יעקב אורנשטיין ב"ר מרדכי זאב (ישועות יעקב - תקצ"ט)
יום שלישי כ"ז מנ"א
הרה"ק רבי נח נפתלי מקאברין ב"ר ישראל יעקב (תרמ"ט)
הרה"ק רבי יואל מסאטמר ב"ר חנניא יו"ט ליפא (תשל"ט)
יום רביעי כ"ז מנ"א
הרה"ק רבי יהושע אב"ד קראקא ב"ר יוסף (מגיני שלמה ת"ח)
הרה"ק רבי צבי הירש (ר' הערשלה) מספינקא ב"ר אברהם אביש (תשנ"ז)
יום שישי כ"ט מנ"א
הרה"ק רבי שמואל סלנט ב"ר צבי הירש (רבה של ירושלים - תרס"ט)
הרה"ק רבי יוסף מאיר ממחננובא ב"ר אברהם יהושע העשיל מסקווירא (תרע"ז)
הרה"ק רבי אברהם דב מראחמיסטריווקא ב"ר מנחם נחום (תש"ה)
הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען ב"ר ישראל אברהם (תשמ"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג גמליאל הכהן רביטביץ שליט"א
מתוך "גם אני אורח" רפרום יוסף התרים על המערים.

תלמוד תורה (י"א)

א) תחילת דינו של אדם בעולם הבא על מה שלא עסק בתורה, ואחר כך דנים אותו על שאר מעשיו. (סנהדרין דף ז' ע"א)
ב) חייב לתלמוד תורה עד יום מותו, שנאמר (דברים ד', ט') ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך, וכל זמן שלא יעסוק בתורה הוא שוכח. (שו"ע יור"ד סימן רמ"ו, סעיף ג')
ג) אין מלמדין תורה לתלמיד שאינו הגון, אלא מחזירין אותו למוטב, ומנהיגין אותו בדרך ישרה ובודקין אותו, ואח"כ מכניסין אותו לבית המדרש, ומלמדין אותו. (שם, סעיף ז')

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

מברכין חודש אלול

המולד ביום שבת קודש

בשעה 8:16 דקות 5 חלקים

ר"ח יהיה ביום שבת וביום ראשון

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת עֵקֶב – מַעֲלַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל

"אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ"
(דברים ח, ט)

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"מ קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ" שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה מיטל בת שושנה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים מאיה בת עדי דליה אפרת בת נעימה סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה יצחק בן רבקה רותית בת סבריה קסנש בת דגטו יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות איתנה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

הגמרא למדה זאת מהפסוק: "כִּי גִרְשׁוּנִי הַיּוֹם מִהֶסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת ה' לֵאמֹר לֶךְ עֶבֶד אֱלֹהִים אֲחֵרִים" (שמואל א' כו, יט).

מי אמר לדוד ללכת לעבוד אלוהים אחרים? אלא מכיוון שגרשו אותו מהארץ, נחשב כעובד אלילים.

המפרשים מסבירים מכיוון שהארץ צריכה מאוד מי גשמים ותמיד עיני האדם אליו יתברך להשקות את הארץ והקב"ה משפיע על הארץ באופן ישיר ככתוב: "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דִרְשׁ אֶתָּה תְּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" (דברים יא, יב).

נמצא כי עיני ה' תמיד על הארץ. לכן מי שגר בארץ ישראל נחשב שיש לו אלוה- שהרי הוא נמצא בקשר תמידי עם ה' יתברך.

מה שאין כן כאשר האדם גר בחוץ לארץ. מכיוון שהשפע מגיע דרך שליחים שהם המלאכים, זה נחשב כמי שאין לו אלוה- לא דומה כלל למי שמקבל על ידי שליחים וסגנים.

התורה הקדושה מעידה על ארץ ישראל שהיא טובה מאוד, כמו שכתוב הרבה פעמים בתורה הקדושה: "אֶרֶץ זֶבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ" (דברים כז, ג), וכן כתוב: "אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא בְּמִסְכָּנֹת תֹּאכַל בָּהּ לֶחֶם לֹא תַחֲסֹר כָּל בָּהּ" (דברים ח, ט).

המקובל הדרשן רבי משה אלשיך זצ"ל כתב, שאפילו אכילת לחם לבד אין בה מסכנות, מכיוון שיש בלחם שבארץ ישראל טעם מיוחד שאפילו מי שאוכל רק אותו מכיוון שאין לו במה לטבול אותו, הוא אינו מסכן.

עוד מפרשים שאפילו העשיר שיש לו במה לטבול את הלחם, לא ירצה לעשות זאת מכיוון שהלחם כשלעצמו טעים ביותר.

כך ארץ ישראל שיש בה שפע גדול וממנה יש שפע לכל העולם כולו. "אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ דִרְשׁ אֶתָּה תְּמִיד, עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרֵית שָׁנָה" (דברים יא, יב).

ארץ ישראל היא הפלטריין של מלך. לכן יש להיזהר בה ביותר שלא יחטא חלילה, מכיוון שהחוטא בה הרי הוא חוטא בבית ומעון של הקב"ה והחומרה רבה יותר. אם שומר ומקיים בה את מצוותיו- זכותו גדולה.

התורה מתארת בביטויי חיבה מיוחדים את שבחה של ארץ ישראל. הגמרא (כתובות ק"י) מאריכה מאוד בשבח ארץ ישראל ואומרת: "כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלוה- ה, וכל הדר בחוץ לארץ- דומה כמי שאין לו אלוה-".

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

יום	כניסת לכת	צאת לכת	בינוי תם
י"ג	18:43	19:54	20:44
ט"ד	19:01	19:52	20:41
ט"ו	19:03	19:54	20:43
ט"ז	19:02	19:53	20:41

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל
לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר
לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה – יום טוב - חלק ב'

מה הם סוגי הכיריים והאם מותר להדליק אותם ביום טוב?

שאלה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

תשובה:

כיריים גז, שעל ידי סיבוב כפתור הגז ניצתת אש, אין להשתמש בהם בחג. אולם יש אפשרות להשתמש על ידי שיצמיד למבערים גפרור דולק, כך שכוונתו להדליק את האש מהגפרור ולא מההצתה הבאה ממילא. **מקורות:** שו"ת אור לציון שם (עמוד רה).

כיריים גז, שיש בהם שסתום ביטחון, יש מגדולי הפוסקים שחששו לאיסור יצור זרימת החשמל כמו כל סגירת מעגל חשמלי. **הערה:** לדעת מרן החזון אי"ש (או"ח סימן נ סק"ט) יש בכך מלאכה דאורייתא של 'בונה'. לדעת הרבה אחרונים יש בכך איסור של 'מוליד'. ראה שו"ת בית יצחק (יו"ד סימן לא בהשמטות), וכ"כ האחיעזר ח"ד (סימן ו). הגרש"ז כתב בשו"ת מנחת שלמה ח"א (סימן ט) שאין לחוש לאיסור מוליד וסיים: אך מה אעשה שכבר הורה זקן וכו'. הדבר צריך הכרעה, ולעניין כיריים הללו, כן הביא בספר מטבח כהלכה (עמוד 30) בשם הגר"ש אלישיב זצ"ל. בספר חוט שני (הל' מזוזה עמוד שפב) הביא בביאור דעת מרן החזון אי"ש בהכנסת זרם חשמל לחוט מתכת חשיב תיקון מנא אף ללא חיבור פרקים כלל מכיוון שחוט חשמל ללא חיבור כלל חשיב גולם, ועל ידי כוח חשמל נהפך לכלי שימוש. ע"ע במאמר של הרב גלבר נדפס בספר משנה ברורה ח"ה (בסופו הוצאת דרשו). **לכן בכיריים מסוג זה, אסור להדליק להבה חדשה ביום טוב, אלא ידליק את הנצרך מערב יום טוב.**

יש אומרים שכאשר הגז נדלק מיד, החיישן החשמלי רק מחזיק את הגז פתוח ומותר. **הערה:** מכיוון שאינו אלא גרמא בדרבנן ומותר.

אם לוקח מספר שניות, שהאש לא נדלקת עד שהחיישן יתחמם, יש כאן יצירת זרם ואסור. אולם להלכה נראה להתיר אפילו אם מותקן שסתום ביטחון לכיריים. **הערה:** בחוברת 'עוז ואורה' ח"ח (תשע"א בית שמש) הרב דינקל כתב משמיה דהגר"ש וואזנר זצ"ל להתיר. כן ראיתי את המאמר של הרב ישראל רוזן ראש מכון צומת, והעלה להקל מכמה טעמים: ראשית, מכיוון שהכוח החשמלי לא עושה דבר חדש אלא רק שומר על המצב הקיים שבו השסתום נשאר על עומדו ולא נסגר. אין כאן תוצאה של איסור 'בונה' או 'מכה בפטיש' שמשמעותו עשייה חיובית, ולא שמירת מצב נוכחי. לעניין חימום החיישן ויצירת כוח החשמל, לדעת הרבה פוסקים אין איסור בונה ומכה בפטיש במעגל חשמלי. ראה שו"ת יביע אומר. אין כאן איסור 'מוליד' מכיוון שהדבר נעשה ממילא. ועוד שאינו אלא גרמא ולצורך אוכל נפש ועונג יום טוב. והוסיף: לקראת חגי תשרי תשע"א העליתי את הדברים לפני ארבעה פוסקים חשובים והסכימו להיתר. הלא המה הרב יהושע נויבירטר, הרב זלמן נחמיה גולדברג, הרב אשר וייס, והרב אביגדור נבנצל. ע"כ.

אסור להדליק להבה חדשה ביום טוב, אבל מותר להדליק [לצורך החג] להבה על ידי אש, שדולקת כבר והוכנה מערב יום טוב. **מקורות:** שו"ע (סימן תקב ס"א).

אסור להדליק אש על ידי מצית חשמלי.

מותר לומר לגוי להדליק חשמל או אש ביום טוב. מכל מקום טוב לעשות זאת על ידי רמז. **מקורות:** חזון עובדיה- יום טוב (עמוד נג) לעניין חשמל. בספר מעין אומר ח"ב (עמוד שסז) הביא בשמו של הראש"ל זצ"ל שהוא הדין לעניין אש שמותר לומר לגוי. כ"כ כתב בשו"ת אור לציון ח"ג (פ"כ אות ו): בין גפרורים בין חשמל מותר על ידי גוי. בספר ילקוט יוסף- מועדים (עמוד תסט) הביא פלוגתא בזה. ע"ע לאאמור"ר שליט"א בספר ודבר דבר (פ"ט"ז ה"ט) לעשות זאת ברמיזה. כ"כ משמיה דהראש"ל בספר מעין אומר (שם עמוד שצא).

מְרֻבָּה תּוֹרָה - מְרֻבָּה חַיִּים

בשנת ה'תשכ"ח המחלה הנוראה התגלתה אצל רבי יעקב יוסף צוק"ל (אביו של מרן הרב עובדיה יוסף). המחלה קיננה באחד המקומות הקשים ביותר בגוף והוגדרה על ידי הרופאים כאלימה ותוקפנית במיוחד. באותה תקופה לא היו עדיין כל הטיפולים הכימותרפיים שיש היום, לא תרופות ולא ניתוחים.

רבי יעקב, שידע והכיר בגדלות בנו, פנה אליו בבכיות נוראות וביקש ממנו שייעץ לו מה עליו לעשות וכיצד יוכל להינצל מרוע הגזירה. מרן צצ"ל אמר לו: "אבא, יש רק עצה אחת להרבות חיים! התנא בפרקי אבות (פרק ב' משנה ז') אומר: "מרבה תורה-מרבה חיים". עליך למצוא עשרה אנשים שסיכמו לבוא כל יום, בכל מצב, לשמוע שיעור תורה מפיך. אתה יכול ללמד אותם דברים קלים, אפילו סיפורים מספר 'אהבת חיים' או ממרן ה'בן איש חי', ובלבד שתרבה בתורה הקדושה".

האבא שמע לעצת בנו. למרבה הפלא אביו של מרן האריך ימים ונפטר בשנת ה'תשמ"ח. מדובר בעשרים שנים, לאחר שגילו אצלו את המחלה הארורה! במשך כל אותן השנים הוא חי בלי טיפולים ובלי ניתוחים. הוא כמובן הקפיד בכל מאודו לקיים את השיעורים תמידים כסדרם דבר יום ביומו. בזכות השתדלותו להרבות תורה זכה גם להאריך את חייו (מעובד מתוך 'אור שרה' פרשת במדבר תש"פ).

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חינם במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnneEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הצדיק החסיד הרב מגוץ סבאג זצ"ל

הצדיק החסיד הרב מגוץ סבאג זצ"ל – נולד בשנת ה'תרס"ב (1901) באי התורה ג'רבה עיר מלאה חכמים וסופרים. עוד כשהיה ילד קטן זכה לגדול בין ברכי החכמים וינק מהם את תורתו. בילדותו נכנס בו רוח דיבוק ה' ירחם. בעצת חכמי העיר נמנע כל ימיו מאכילת בשר ושתיית יין למעט בימי שבתות וחגים שאז שתה יין צימוקים.

חסידא קדישא. בעל רוח הקודש. מופתים רבים נעשו על ידו. רבים פנו אליו ונושעו. רבינו נודע בקדושתו הנוראה. רבים היו משחרים לפתחו של ראב"ד ג'רבה הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל שהתבטא על רבינו באורח נדיר בספרו: "**החסיד והקדוש**". ענוותן מופלא. גדול בתנ"ך ובקי בכל דקדוקיו. צדיק וצנוע בכל דרכיו ומידותיו.

היה ידוע בציבור כי כל מי שזכה בברכת הרב, יהיה בטוח שהברכה תתקיים. באחרית ימיו עלה לארץ הקודש וגר בעיר באר שבע. שם הקים את הקהילה התוניסאית וביסס את מוסדי הדת. נפטר לבית עולמו ביום שבת קודש כ"ג אב ה'תשכ"ה (1965). חי כ-64 שנים. ציונו בבאר שבע. גם היום רבים שעולים לציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: ר' שלום. **אימו:** מרת זעמונה. **נשותיו:** מרת סברסה (זיווג ראשון), הרבנית תיתה (זיווג שני- בת הגאון הקדוש רבי שלום כהן). **ילדיו:** בן ובת. **מרבותיו:** הגאון רבי דידי כהן. **מספריו:** חידושי התפרסמו בספרו של חמיו 'דרכי שלום'.

כאשר הצדיק רבי מגוץ סבאג הגיע לעיר באר שבע לא היה שם בית כנסת לבני העדה. האנשים דנו מה לעשות. בזמנם חברת עמידר היתה נותנת דירות לעולים חדשים. לכן הוחלט על ידי כולם לפלוש לאחת הדירות של חברת עמידר, שאמורה לשמש כדירת מגורים, ולהפוך אותה לבית-הכנסת. לאחר ההחלטה הם אכן עשו כן.

כאשר גילו בחברת עמידר מה נעשה, הם מיד פנו לבית המשפט ותבעו מהם לפנות מיד את בית-הכנסת כדי שיוכלו לתת אותה כדירת מגורים לאחד העולים. השופט מר אליהו נאווי (לימים ראש העיר באר שבע) צידד בחברת עמידר. הוא קבע כי צריך לפנות לאלתר את המקום מכיוון שלא יתכן שכל אדם יעשה דין לעצמו.

מכיוון שהם הניחו כי האנשים שפלושו לדירה לא יתפנו מרצון, פלוגת שוטרים נשלחה לשם כדי שיפנו בכוח את המתפללים ויוציאו אותם משם. כאשר השוטרים נכנסו לבית הכנסת הם חזרו לאחוריהם ולא עשו דבר.

כאשר הם חזרו לממונים עליהם הם סיפרו כי כאשר הם נכנסו לבית-הכנסת, הם ראו יהודי זקן יושב בפינה ורכן על ספרו ומצידו שני 'אריות אש' והם מפחדים להתקרב אליו. על כך העידו כל השוטרים ללא יוצא מן הכלל.

למרות שהדברים נשמעו תלושים מהמציאות והזויים לחלוטין השופט שהיה אדם מאמין קיבל את דבריהם והחליט כי אין לפנות את בית-הכנסת. בסופו של דבר בית הכנסת הזה לא פונה מהמתפללים. אותו יהודי היה כמובן רבינו שהגן בקדושתו על בית הכנסת.

גיסי הצדיק רבי דן מרדכי הכהן זצ"ל (זקן רבני תוניס סיפר): פעם אחת היתה אישה אחת של"ע היתה מפלת את בניה. לפי החשבון שלה בכל פעם שנפקדה המצב היה שכן אחד היה נולד בריא ובן אחד נפטר רח"ל.

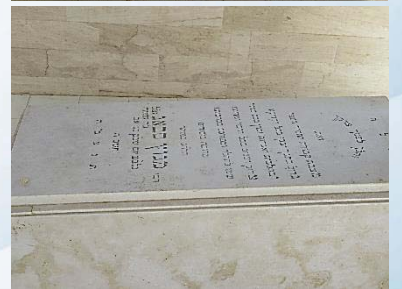
היא הלכה לביתו של רבינו, סיפרה לו על המצב וביקשה ממנו ברכה. רבינו הבטיח לה שאין לה מה לדאוג כלל וכי מעתה ואילך בבל הילדים יהיו קיימים בעזרתו יתברך. מדברי רבינו לא נפל דבר. מאותו רגע כל הילדים שנולדו לה החזיקו ולא היו לה יותר הפלות.

רבינו נשלח בילדותו על ידי אביו רבי שלום להביא לחם מהמאפיה בעיר בנגרדאן שבדרום תוניסיה. כאשר יצא מהמאפיה שתי כיכרות לחם נפלו מידיו על הרצפה. רוח דיבוק נכנסה בו מאותו רגע. רבינו בכל פעם שראה אדם היה אומר לו במה הוא חטא. אנשים פחדו להיות בקרבתו. רק כאשר עבר בסמוך לגאון הצדיק רבי רחמים חי חויתה הכהן, היה אומר לו: "אל תפחד, אתה אין לך עוונות כלל".

הוריו לקחו אותו לאחד מצדיקי העיר שהסביר להם כי הרוח נכנסה בו בגלל שהעיר בנגרדאן לא התה מיושבת בהתחלה אלא היתה מושב לחיצוניים. כשבאו בני האדם לגור שם, החיצוניים כעסו על כך ונכנסו בנער. בכלל מעשה זה רבינו התנזר מבשר ויין כל ימיו.

כאשר עלה לארץ הוא הפליג באוניה. במהלך ההפלגה באה רוח סערה והאוניה חישה להישר. רבי מגוץ הוציא מכיסו את חתיכת האפיקומן ששמר מליל הסדר והשליך אותה אל המים הסוערים. הים מיד נח מזעפו.

כאשר הציעו לאשתו הרבנית תיתה את רבי מגוץ, היא הלכה לסבתה הצדקת הרבנית ז'אלו ע"ה ואמרה לה: "כיצד אני אתחתן איתו, הרי הוא לא כהן?". (בזמנם הם הקפידו שבת כהן תתחתן אך ורק עם כהן). הצדקת ענתה לה: "רבי מגוץ הוא קדוש ותלמיד חכם ונחשב אף יותר מכהן".
(החומר באדיבות מכון 'ממלכת כהנים')

מְוִיתוּרִים לֹא מְפָסִידִים לְעוֹלָם

המזגן שלא היה במקומו, היה כמובן נופל עלי.

במקרה שכזה, המזגן היה חובט בי בעוצמה גדולה בגלל משקלו, והייתי עלול להיפצע בצורה חמורה. אפילו יתכן שהייתי עלול לקפח את חיי.

בעל הבית התבונן בי. לאחר מספר רגעים הבחנתי שהוא חיזור מאוד. הוא הביט בי ואז אמר: "אני חייב לספר לך. המרפסת שאליה נפלתה היא של השכן שלי".

"אותו שכן בנה את המרפסת ללא רישיון. כעסתי על המעשה הזה, מכיוון שהוא לא ביקש את רשותי. בניית המרפסת מפריעה לי לראות את הרחוב וכן מסתירה את השמש ואפילו מחסירה את האוויר".

"פניתי לשכן ומחיתי בפניו על המעשה שעשה. כיצד הוא הירשה לעצמו לבנות מרפסת בלי לבקש את רשותי? הרי ברור כי אני הנפגע המרכזי מהמעשה שעשה".

"תבעתי ממנו לפרק את המרפסת מיד. השכן שמע את דברי, אבל השאיר את המרפסת שבנה ללא רישיון תוך כדי שהוא מתעלם לגמרי מדברי".

"שוב ביקשתי ממנו להרוס את המרפסת, אבל לצערי הרב הוא המשיך להתעלם מדברי כאילו אני קיים. בסופו של דבר התקשרתי לעיריה וסיפרתי על המבנה הלא חוקי שהשכן בנה".

"העיריה הגיעו למקום וראו את הבניה. הם הסכימו כי צריך להרוס את המרפסת. האצתי בהם וביקשתי כי הם יפרקו את המרפסת ולא ימתינו לשכן, מכיוון שאם הוא יתבקש לעשות זאת, הוא יתעלם מדבריהם לחלוטין!".

"בסופו של דבר אכן העיריה הסכימו לדברי וקבעו שהם יבואו להרוס את המרפסת של השכן היום. אלא שעילת העילות ומסובב הסיבות עשה בפלאותיו, שאנשי העיריה התעכבו מלהגיע".

"כך נפלת ישר לתוך המרפסת של השכן שבנה ללא רשות. אם העיריה היתה מספיקה לפרק את המרפסת, הרי שבמקרה זה היית נופל לבטח מגובה של תשע קומות!".

בעל הבית אמר לי בהתרגשות גדולה: "תשמע, אחרי כזה מאורע אני מבטל מיד את התביעה שלי מהעיריה להחריב את המרפסת של השכן".

"אני רואה שהכל מאיתו יתברך לעד ולעולמי עולמים. המרפסת של השכן הצילה את חיך ומנעה ממני עוגמת נפש גדולה. אם חס וחלילה היית נופל, לבטח הייתי מרגיש רגשות אשמה ועלול לחוות סיטום נוראיים".

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. יש בו כדי ללמדנו כי מווייתורים לא מפסידים לעולם. כדאי לאדם שיהיה בעל עין טובה. יתכן כי בזכות זאת יזכה לראות עד כמה הדבר חשוב.

אנחנו אומרים בתפילת העמידה: "בחסד וברחמים בצדק ובמשפט". צריך להבין למה מתחיל בחסד ומסיים במשפט? מי רוצה שישפטו אותו?

רבותינו מבארים כי יש לקרוא את המשפט כך: "בחסד-וברחמים", כלומר: אם אדם הולך במידת החסד, הרי שבשמיים ילכו איתו במידת הרחמים.

אבל, אם חלילה הוא הולך בצדק, כלומר: אם הוא אומר: "יקוב הדין את ההר! כך צריך להיות ואני לא מוכן לוותר", אז גם בשמיים ילכו איתו במשפט. הוא יאלץ לשלם על כל מעשיו ללא כל חמלה.

להלן הסיפור מפי בעל המעשה מ.ז.ז. אני עוסק לפרנסתי בהתקנת מזגנים. לעיתים אני מתבקש להתקין מזגן בבית של לקוח שגר בקומה גבוהה.

במקרה כזה, אין לי ברירה. עלי לטפס על חבל ולהתקין את המנוע של המזגן מחוץ לבית של בעל הבית, תוך כדי שאני נאלץ לעמוד באוויר, והחבל מחזיק אותי שלא אפול חלילה.

יום אחד הוזמנתי על ידי יהודי להתקין מזגן בביתו. אותו אדם גר בקומה תשיעית! מכיוון שאני ב"ה כבר רגיל במקרים כאלו לא חששתי מהמשימה.

הגעתי לבית של אותו יהודי. כשהגיע השלב שבו הייתי צריך לטפס, תליתי את החבל שהבאתי וטיפסתי עליו. אני עמדתי באוויר בגובה של תשע קומות, תוך כדי שאני אוחז בחבל בחוזקה.

בסייעתא דשמיא, התקנתי בשלום את הבסיס שעליו המנוע יושב, והושבתי עליו את המנוע. אלא שבאותו רגע אירע דבר נורא ואיום...

החבל פשוט השתחרר מהמקום שבו הוא היה קשור ואני נִחַתִּי מטה! מתחתי היתה המרפסת של השכן וב"ה נִחַתִּי עליה במקום לנחות מגובה של תשע קומות.

כמובן, נפילה מגובה שכזה - אין סיכוי על פי טבע להישאר בחיים. גם אם 'התמזל מזלו' של האדם והוא נשאר בחיים, הרי סביר להניח שהוא עלול להישאר צמח או לחילופין להיות משותק לכל חייו!

כשבעל הבית בא לראות מה שלומי, מיד הודיתי לבורא עולם על כך, שהחבל לא השתחרר כאשר המזגן עדיין לא ישב על הבסיס שלו. במצב כזה, אילו הייתי נופל לפני כן,

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל אביבה בת איירין ע"ה זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן ברקו דב ז"ל אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל סעידה בת שמוען ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמוען ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בן יצחק ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מרדכי ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל יעקב בן נעמה ע"ה לטיף בן פרחיה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל יעקב בן נעמה ז"ל מרים בת שרה ע"ה אריה בן מרים ז"ל דוד יצחק בן פרחיה ז"ל אביבה לויש ע"ה גורג'יה בת נעמיה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה רחמה בת מסעודה ע"ה

לע"נ

תנצב"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעמיה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זורה ע"ה אברהם בן טובה ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סלים בן פרחיה ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמיה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "עקב"

"למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" [ח, ג].

יד ה' המתגלה בהשגת הפרנסה.

בבית הכנסת של רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל בליטא התפלל סוחר עצים, שהיה עשיר מופלג. פעם, כאשר ביקש הסוחר להעביר כמות גדולה של סחורה בגבול בין ליטא לרוסיה, הודיעו שומרי הגבול שהצאר הורה לחסום את המעבר, ואינו מתיר שום יצוא של סחורה. בירר הסוחר מתי יפתח הגבול מחדש למעבר סחורה, והשיבו לו שמעבר הגבול עתיד להישאר חסום במשך חודש שלם. נזדעזע הסוחר ונחרד. עוד חודש? יש לי מאות טונות של עצים, ואם לא אוכל למוכרם במשך חודש, עלול הוא להפוך לפושט רגל!

במר לבו נשא הסוחר תפילה נרגשת לבורא עולם, מה שלא עשה כבר מזה זמן רב. למחרת, קשה היה לו להאמין למשמע אוזניו – מחירי העצים בליטא התייקרו בפתאומיות, ונסקו לשחקים. עד אותו יום היו העצים זולים בליטא, וברוסיה היה להם ביקוש רב. תוך יום אחד השתנה המצב מקצה אל קצה, ובליטא נוצר ביקוש גדול לעצים. ממילא עלה מחירם פי כמה וכמה.

מאחר שלא הצליח להעביר את העצים לרוסיה ביום שלפני כן, מחמת חסימת הגבולות, הרוויח הסוחר רווח עצום. הוא מכר את כל העצים במחיר מופלפל, ולא נותרה לו שום סחורה במחסניו.

כיוון שכך, הגיע הסוחר לבית מדרשו של רבי חיים מוולוז'ין, וישב ולמד שם. בסוף היום, ניגש הסוחר אל הרב, וסיפר לו ולכל הנוכחים על השגחה העליונה שראה במו עיניו.

אמר לו הרב: אתה רואה את ההשגחה העליונה אחת לכמה שנים. תשאל את לומדי בית המדרש, ויספרו לך שהם רואים את יד ה' בכל יום ובכל רגע. כל חייהם קודש לתורה, ואין להם מקור הכנסה מבוסס, אך הקב"ה מזמן להם, בהשגחה פרטית מופלאה, את כל צרכיהם.

הפרנסה מן השמים היא, "כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם" (דורש ציון).

"וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוקיך מיסרך" [ח, ה].

לפנינו סיפור מרטיט, אותו סיפר המשפיע הנודע הרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, מפי הרה"צ רבי אליעזר זוסיא שטרן שליט"א, כפי ששמעו מפי סבו האדמו"ר הצדיק הרב ישראל אברהם פורטוגל מסקולען זיע"א: ראש כולל חשוב מארץ הקודש, הביא פעם את לומדי הכולל לעמוד בכור המבחן לפני הגה"ק רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל, ה"סטייפלר".

כשהסתיים המבחן, בירך הסטייפלר את חברי בית המדרש, הורה להם לצאת, ואילו על ראש הכולל ציווה: "אתם תישארו כאן בחדר". משיצאו כולם ונשאר ראש הכולל, שאל אותו הסטייפלר: "מה שמך?". ראש הכולל נקב בשמו, יעקב. הסטייפלר נעץ את עיניו הבוהרות בראש הכולל ושוב שאל אותו: "מה שמך?". ושוב חזר הלה על שמו. אך הסטייפלר עמד על שלו וחזר ושאל לשמו...

ראש הכולל לא הבין לרצונו, עד שאמר לו הסטייפלר: "רואה אני, שכתוב על מצחך את השם "שלמה". הגידה נא לי מה פשר הדבר?!"

הלה לא ידע את נפשו; מה רוצה ממני הגאון הקדוש? מי הוא אותו "שלמה"?...

עד שנזכר במעשה שאירע לו עם יהודי בשם "שלמה"... שמא לשם זה מתכוון הרב.

פתח וסיפר: לפני מספר שנים נסעתי לארה"ב כדי להתרים את יהודי המקום עבור החזקת הכולל. כשהגעתי לקהילה פלונית, נפגשתי תחילה עם "ראש הקהל", נשיא הקהילה.

מסיבה מסוימת, חש ראש הקהל פגיעה ב"הדר כבודו" בגללי.

הלה הודיע לי בצורה נחרצת: "תראה, אני מבטיח לך אישית, כי אדאג שלא תראה מאנשי הקהילה אפילו סנט אחד! ברגע זה הנך מתכבד לעזוב אותנו לנפשנו!..."

לא התפעלתי מדברי הנשיא ואיומו. ניסיתי לדבר אל ליבם של אנשי הקהילה על המצוה הגדולה של החזקת תורה, אך כל מאמציי לא נשאו פרי. הם אכן ציינו להוראת הנשיא, ולא תרמו אפילו סנט אחד...

יצאתי משם בפחי נפש ונסעתי לקהילה אחרת. שם מצאתי יהודי שליבו חם וער לכל דבר שבקדושה. כששמע הלה בשבח אברכי הכולל, התלהב בקרבו. הוספתי להבטיח לו, שאם יתרום סכום הגון יקבעו בע"ה שלט בהיכל הכולל, שכל זכויות הלימוד - נזקפים הם ליכותו. הדברים פעלו את פעולתם. הלה הוציא מכיסו פנקס צ'קים וכתב עבורי צ'ק על סך חמש מאות דולר! (סכום הגון ונכבד באותם הימים).

כעבור יום אחד בלבד התברר לי, כי שמחתי היתה מוקדמת מדי... הנדבן ההוא, היה גיסו של אותו ראש הקהל מהקהילה הקודמת... כאשר הגיעה השמועה לאוזני ראש הקהל, הוא קצף מאוד וחמתו בערה בו. האיש לא נרגע עד שהתקשר אל גיסו, ודרש ממנו למהר ולבטל את הצ'ק לאלתר!

ואכן, הנדיב שמע לדברי גיסו הנשיא, וביטל את הצ'ק.

ואז קרה דבר נורא: בו ברגע שהנדיב "עצר" את הצ'ק - "נעצרו" חייו של ראש הקהל והוא השיב את נשמתו ליוצרה!
המשיך ראש הכולל וסיפר לסטייפלר: "שמו של ראש הקהל היה "שלמה". אולי יש שייכות בין הדברים...".
אמר לו מרן: "אכן נודע הדבר; דע לך, שימי שני חייד כבר נגמרו מזמן. כל אלו השנים שאתה חי עכשיו, הם שני חייו של אותו שלמה, שנפסקו באמצע החיים. על כן רשום על מצחך שם זה, כי על שמו אתה חי היום!".

* * *

סיים רבי אלימלך בידרמן: הבה ונלמד מהדברים מהי חומרתה של הפגיעה בזולת, וכמה עלינו להיזהר מאוד שלא נפגע חלילה באף אדם. ומה נוראית היא הפגיעה בלימוד התורה הקדושה ובכבוד התורה, כפי שראינו שאותו ראש הקהל שגרם לביטול התמיכה בלומדי התורה, נענש מיד בכל חומרת הדין והתקצרו ימיו רח"ל.

אומנם, דבר חשוב נוסף עלינו ללמוד ולהשכיל מהסיפור הנורא; הנה באותה השעה שהצ'ק שבידי ראש הכולל בוטל, היה נראה לו כי חרב עליו עולמו - 'עד שכבר קיבלתי נדבה הגונה, היא נשמטה תחת ידי'...

אבל האמת היא, שהוא לא ידע איזה רווח הרוויח כאן - כפי שאמר לו הסטייפלר זיע"א, שקצבת ימיו ושנותיו בעולם כבר הסתיימה, ועתה הוא חי את ימיו של שלמה, שנלקח מהעולם קודם זמנו... נמצא, שאורך ימים ושנות חיים הוסיפו לו רק מכוח מה שהיה נראה בעיניו "הפסד". רק בזכות אותו "ביטול צ'ק" הוא עדיין חי וקיים בעולם...

הבה ונחזיר אל ליבנו את דברי הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, שהרבה לשנן באוזני תלמידיו את אמרת הצדיקים בפסוק "אך טוב וחסד ירדפוני" - שכל ה"רדיפות" שיש לו לאדם, אינם אלא "אך טוב וחסד" עבורו. וכאשר היו מתלוננים בפניו אנשים על כך ש"מר" להם עד מאוד, היה הגאון רבי אברהם משיב: פעם אחת בשנה נצטוונו להרגיש טעם מרור - בליל הסדר. אבל בכל השנה אין כל טעם ועניין להרגיש טעם מרירות, כי לכשנתבונן נראה, שהכל הכל עושה הבורא לטובתנו, והכל מתוק וטוב! (והערב נא).

"וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוקיך מייסרך" (ח, ה).

גהנום בעולם הזה – גן עדן בעולם הבא.

היסורים שאדם עובר בעולם הזה, הנם לטובתו, וייטב לו בעבורם בעולם הבא.

הרב חיד"א זצ"ל היה מתגורר בסוף ימיו בעיר ליורנו שבאיטליה. יהודי מסכן היה בעיר, שאשתו הייתה עושה לו צרות צרורות וממררת את חייו, אך מחמת סיבות שונות לא היתה לו אפשרות לגרשה. אותו אדם היה שבור מאוד, וכמעט שקץ בחייו.

יום אחד הציע לו חברו שילך לרב חיד"א, ישאל בעצתו, ויבקש ממנו ברכה. קיבל האיש את העצה, ונכנס לבית מדרשו של הרב חיד"א לפני תפילת ערבית. הוא התפלל עם הרב ועם התלמידים, ולאחר מכן ישב בצד כאשר הרב חיד"א למד עם התלמידים, ופניו כפני מלאך ה' צבאות. לפני שהתחיל השיעור ביקש הרב מהשמש, שיכין ליהודי האורח תה עם הל וקינמון, ועוד כמה סממנים. היהודי שתה את התה, ותוך כדי לגימה, הקשיב לקולו של הרב, על אף שלא הבין את הפלפולים העמוקים בגמרא וברמב"ם. לאחר שסיים לשתות את התה, נרדם האיש, וחלם חלום מוזר.

בחלומו, הוא נפטר מן העולם. עשו לו הלוויה, ועלתה נשמתו לבית דין של מעלה. הוא הובל על ידי מלאכים, ושמע את הכרוז מכריז: "היום מת פלוני מעיר ליורנו, כל מי שידע על מעשיו של האיש הזה, יבוא ויעיד". מלאכים רבים מתקבצים סביב. אימה וחרדה אופפים את האיש, הן עכשיו עומדים לגזור את דינו, האם יזכה לקבל שכר נפלא בגן עדן, או שמא יובל, חס ושלום, לגיהנום, להתייסר בייסורים נוראים.

לדאבונו לבו, עוד ועוד מלאכים רעים, לבושי שחורים, ממהרים ובאים לכיוונו. הם מתחילים לספר על העוונות שלו שרבו מספור, על חטאים שחטא במשך שבעים שנה, במעשה ובדיבור וגם בהרהור. שום דבר לא נשכח ולא נאבד. אחר כך מונים המלאכים את המצוות שלו, אך כולן מלאות פגמים וחסרונות. התפילה נאמרה ללא כוונה, ולעיתים אף בחיפזון ובהבלעת מילים. הצדקה לא נתנה בלב שלם, ולא כפי יכולתו, את הסוכה לא בנה כהלכה ולא הקפיד כראוי בכבודה, "מכף רגל ועד ראש אין בו מלאות פצע וחבורה ומכה טרייה". האיש נתון בצער גדול בתחרה נוראה, מאין יבוא עזרו? גדודים גדודים של מלאכים אכזריים לוטשים בו עיניים, מחכים כמו כלבים רעבים לרגע שייגזר דינו, יפול לידיהם, ויעשו בו שפטים.

פתאום נשמע הקול בבית דין של מעלה: "שקלנו את הזכויות ואת העוונות של איש פלוני בן פלוני, ונמצאה כף המאזניים מלאה עוונות וחסרה מאוד בזכויות. אם יש עוד למישהו לימוד זכות על אותו אדם, ימהר ויבוא כי כמעט כלתה אליו הרעה.

מן הצד מקרטע ומודדה מלאך אחד קטן וכחוש, ואומר בקול חרישי: "יש לי דבר סנגוריה לומר עליו".

האיש מביט בו ורוחו נופלת: זה בא להציל אותו? אוי ואבוי לו, הרי בקושי יכול הוא לדבר...

פותח המלאך ואומר: "לאיש הזה היתה אשה קשה, שעשתה לו צרות צרורות".

התחיל המלאך לספר איך ציערה האשה את בעלה בבוקר, ואיך הקניטה אותו בערב, איך עשתה לו בושות בחתונה של הגיס, ואיך צעקה עליו בבית חמיו, ואף שרפה בכוונה תחילה את האוכל שהכינה לו.

אמרו הדיינים: "אכן, ייסורים קשים ומרים הם, הכניסו את הייסורים לכף הזכויות". והכריעו את הכף לזכות.

מייד פסקו הדיינים: "לאיש הזה היה גהינום בעולם הזה, יש לשלוח אותו כעת לגן עדן". אך אז בא מלאך והקשה: "מה יעשה איש זה בגן עדן, והרי אין הוא יודע ללמוד תורה? אפילו את השיעור של הרב חיד"א הוא לא הבין..."

אמרו לו הדיינים: "נשלח לו צוות מלמדים. מלאך אחד ילמדו תורה, והשני ילמדו נביאים. מלאכים ילמדו אותו פרוש רש"י ורבנו בחיי, ואחר כך גם גמרא ותוספות, ומהרש"א ומהר"ם שיף, ושאר ראשונים ואחרונים, ויוכל לקבל שכרו מושלם בגן עדן". מייד החלה תזמורת לנגן ניגונים מרטיטי לב, ומלאכי חסד ורחמים התקרבו לעברו עם אפריון מפואר, כדי לקבל את פניו ולהובילו לגן עדן. רגע לפני שהוכנס בכבוד גדול ובשמחה עצומה לגן עדן, התעורר האיש, והנה חלום. הוא ראה את הרב חיד"א מולו, מביט בו במאור פנים. לפליאתו נוכח לדעת שחלפו רק כעשר דקות מאז שהחל לשתות את כוס התה. הבין האיש את הרמז אשר נרמז לו, ולאחר שהסתיים השיעור נישק את ידיו של הרב חיד"א והלך לו לביתו. מייד בבואו החלה אשתו לצעוק לעומתו, אך הוא לא איבד את עשתונותיו, ולא נשבר לבו בקרבו. הוא קיבל עליו את הדין באמרו: "אשריי, שצרות וביזיונות מכפרים לי על עוונותי, מצילים אותי מאשה של גהינום, ומזכים אותי בחיי עולם הבא" (דורש ציון).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"ג מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"ג מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"ג ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"ג מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"ג דוד בן כורשיד ז"ל, לע"ג אליהו בן שלום ז"ל, לע"ג יצחק בן ליבה ז"ל, לע"ג ניסן בן ננה ז"ל, לע"ג דוד בן שרה ז"ל, לע"ג מרים בת גוהר ז"ל, לע"ג יהודה בן מרים ז"ל, לע"ג ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"ג דוד חסוב בן רבקה ז"ל, לע"ג בנימין בן רחל ז"ל, לע"ג משה בן כורשיד ז"ל, לע"ג יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"ג אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"ג יונה בן אסתר ז"ל, לע"ג לי כהן בת פולין ז"ל, לע"ג רבקה בת שרה ז"ל, לע"ג אליהו בן מרים ז"ל, ולע"ג כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: ברכת המזון

פרשת עקב

בס"ד | גיליון מס' 393

כיצד נוצרת הזדמנות לרכישת דירה יקרה בחצי מחיר!?

ואכלת ושבעת וברכת (ח, י)

כמה כדאי להכיר את כוחה של הברכה על המזון, ובפרט בתקופה זו, כאשר היוקר מאמיר ועול הפרנסה מכביד, כמה כדאי להשקיע את הכוחות במה שפותח לנו את שערי השפע! הרי בכוח הברכה הזו אנו זוכים לשפע הפרנסה, בזכותה אנו זוכים למזון ברווח. הבה נברך בכבוד ראש, מתוך הכתב, בכוונה עצומה ובהתלהבות, כי הברכה הזו היא לא רק תודה על המזון שאכלנו - היא גם פותחת בפנינו את שערי השפע להמשך השפעת טובה וברכה!

ולא כח זה בלבד טמון בברכת המזון, שהרי ידועים דברי התשב"ץ שבברכת המזון מופיעות כל אותיות האל"ף ב"ת, זולת האות פ. כי המברך ברכת המזון בכוונה, אין המזיקים שבשמים מצויה האות פ שולטים בו - ואלו הם: אף, קצף, גגף, שצף! נמצינו למדים, שמלבד הפרנסה הבאה על ידי ברכת המזון, עוד יש בה, שהיא מהווה תעודת ביטוח מפני מזיקים ומרעין בישין, ובידינו להינצל מהם בזכותה!

אחים יקרים! ברכת המזון, וברכות בכלל, היא מצוה שגרתית ויומיומית מצויה, עד שפעמים אנו עשויים לשכוח את יקר גדולתה. גם העת בה מברכים - לפני האכילה ולאחריה, בה לעתים אנו ממהרים, מסדרים את האוכל או מנקים את השולחן לאחריו. הבה לא ניתן לזכות העילאית של הברכה לחמוק מאיתנו כבדרך אגב, הבה נקיים מצוה זו שכה רבת השפעה היא, בכל תשומת הלב הראויה!

הרי כולנו רוצים לזכות לשמירה שמימית, לשפע פרנסה, לברכה במזון שלנו ובשאר הצרכים הדרושים לנו. הנה כי כן לפנינו הדרך: הבה נברך בריכוז מוחלט ובלי לעשות עוד משהו תוך כדי, הבה נברך בהתלהבות ובקול רם, הבה נקרא את הברכה מתוך הכתב כי זה יסייע לנו לכוונת הלב, הבה נמקד מאמץ בכך שהברכות שלנו יהיו טובות ומשופרות - וכך נזכה לברכה טובה ומשופרת משמי מעל!

דירה במחיר מציאה!

שעת ערב נעימה בבית משפחת מ. בבית שמש. ארוחת ערב מוגשת לילדים כמדי יום ביומו, והם מצטופפים יחדיו בפינת האוכל הקטנה - שכבר אינה מתאימה למשפחה כה ברוכה. ברקע נשמע קולו של שיעור תורני שבני הבית נוהגים להקשיב לו, והנה נשמע קולו של הרב המצטט מדברי החיד"א זצ"ל, הדורש את הפסוק 'ברכת ה' היא תעשיר' - שהברכה על המזון בשמחה ובקול רם, היא תעשיר' - מהווה סגולה לעשירות.

בני המשפחה אינם מהלכים בגדולות, חלומם הוא לאו דווקא להיות עשירים גדולים. שאיפותיהם מסתכמות במעבר מהדירה השכורה בה הם גרים, לדירה גדולה ורחבת ידיים משלהם. אלא שמחירי הדירה מרקיעים שחקים, אין להם את היכולת לגייס סכום משמעותי עבור קניית דירה, וכך - חודש אחר חודש הם מוסיפים לשלם דמי שכירות ולגור בבית צר וקטן. עתה, כששמעו על הסגולה להתעשר בעת ברכת המזון, הררה האב בסגולה ומיד שיתף את בני המשפחה:

אחת המשימות היומיומיות, לה מחוייבים כל יצורי תבל באשר הם, היא לאכול ולשבוע. וזאת בהיות הגוף מכונה משוכללת עד מאוד, אשר בוראה הטבעי בה את התכונה שהיא דורשת דלק. הדלק הזה הוא המזון שאנו אוכלים, ולפיכך - אין מי שאינו נוהג לאכול, באופן קבוע ויומיומי.

בין כלל האוכלים עלי חלד, כולנו יודעים שיש הבדל בין ההולכים על ארבע - שאוכלים עשב ומזון חי שאינו ראוי למאכל בני אדם, לבין בני האדם - הזוכים לאכול מזון מכובד, טבעי או מבושל, אבל כזה שהוא מזין, טעים ומוגש יפה. ומעל בני האדם, הנבחרים שבנבראים, הלא הם אנו - בני העם היהודי, לנו ניתנה הזכות לא רק לאכול, אלא גם לברך על המזון, להכיר את מי שברא תבל ומלואה, ולהוקירו בברכה נרגשת מעומק הלב - כפי שנצטוונו בפרשת השבוע.

לנוכח הדברים האמורים, התפיסה הרווחת היא שהברכה על המזון היא בעקבות אכילתו. הואיל ואדם צריך לאכול בכדי להתקיים, לפיכך - אם הוא יהודי - לאחר האכילה עליו לברך ברכת המזון. כביכול, הצורך בברכה הוא תוצאה של הצורך במזון. אלא שתפיסה זו מוטעית מיסודה, וזמן הראוי לחשוף את האמת: למה בעצם אנו נדרשים לברך? מהו הסוד הטמון בברכת המזון להלכתה? וכי הקדוש ברוך הוא זקוק ל'תודה רבה' שלנו על האוכל? מה עומד ביסוד המצוה הזו?!

המהרש"א במסכת נזיר דף ס"ו, מגלה סוד טמיר ונשגב: הצורך בברכת המזון אינו בגלל שאכלנו, אלא בכדי שנוכל לאכול בעתיד, בכדי שנזכה ברוב שפע ופרנסה ברווח! והוא מפרט:

ביסוד הדברים, הלא קשה פרנסתו של אדם כקריעת ים סוף. הזכות להעלות אוכל על שולחנו דבר יום ביומו, רחוקה מלהיות מובנת מאליה. הרי מי מאיתנו ראוי שיעשו לו קריעת ים סוף כל יום מחדש?! מהיכן נובעת המחשבה כביכול העובדה שיש לנו פרנסה, וביגוד, ומזון, וכל צרכינו - היא פשוטה ומובנת?! הלא ההיפך הוא הנכון: ביסודם של הדברים - איננו זכאים לפרנסה ברווח, ולמי מאיתנו יש זכויות לכך?!

אלא שבורא עולם, אב אהוב ורוחם, לא רוצה שנישאר רעבים... לפיכך נתן לנו את המצוה לברך על המזון, ועל ידי ברכה זו - הוא משיב לנו בברכה כפולה ומכופלת, ומעניק לנו מזון ופרנסה ברווח. כלומר, אין לפרש 'ואכלת ושבעת' - ולפיכך 'וברכת', אלא 'ואכלת ושבעת' - בזכות ש'וברכת', בזכות ברכת המזון זכית לאכול ולשבוע, כי הברכה הביאה לך את השפעת המזון והפרנסה!

והוא מוסיף ומרחיב, למען הסר ספק: הדרך המובילה את הלחם מהמאפיה אל שולחנו, רצופה מקטרגים שמימיים, הטוענים בלהט שאיננו זכאים, שלא מגיעה לנו פרנסה, שאיננו ראויים לשפע משמיים, שלא מגיע לנו לאכול ולשבוע! וכנגדם, בעת שהברכה בוקעת מפינו - נבקעים שערי שמיים, ומושפעת עלינו פרנסה ברווח לב!

שפע - גם ברוחניות!

היה זה בשנים האחרונות לחייו של הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר. למרות מחלת ה'פרקינסון' הקשה שהכתה בו, מסר נפשו להחזיק את ממלכת התורה בראשה עמד, ונסע לחו"ל לגיוס כספים למען הישיבה. באחד מביקוריו בחו"ל נקלע למעונו יהודי שלמרבה הצער סר מדרך הישר, וכשהבחין במאמץ הכבד של ראש הישיבה עבור כל תנועה - ובכלל זה בכדי לאכול - ניגש לראש הישיבה ושאל אם יש משהו שהוא יכול לעשות כדי להקל על סבלו...

ראש הישיבה שש על הזדמנות לחזק יהודי, ונענה ואמר: 'באמת קשה לי מאוד כל תנועה, ובכלל זה בעת שאני אוכל. הדבר היחיד שיכול להקל עליי, זה אם אני אדע שיש יהודי שזכר לאחר האוכל לברך על מזונו מתוך סידור. כך - בכל פעם שאני אוכל וזה כה קשה לי - אזכור כי יש יהודי אחר שאוכל ומברך אחר כך כהלכה, וזה יקל עליי מייסורי!'

האיש שמע, ולמרות ריחוקו מתורה ומצוות - נכמרו רחמיו על ראש הישיבה, ולפיכך קיבל על עצמו לברך מתוך סידור. במרוצת השנים, החל להרהר כי ברכת המזון היא רק מצוה אחת, ויש עוד 612... ולפיכך קיבל על עצמו מצוה ועוד מצוה, עד שנעשה לבעל תשובה גמור!

לימים, לאחר הסתלקותו לשמי רום, נערכה עצרת מספר לזכרו בבית כנסת מרכזי במאנסי שבארצות הברית, בראשות בני 'יבלחט"א ראש ישיבת מיר - הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל שליט"א. בסיום העצרת, אותו יהודי - שכבר הפך לירא ושלים בדבר ה' - ניגש לראש הישיבה וסיפר לו את הסיפור בעדות אישית נרגשת.

וללמדנו בא: לא רק שפע גשמי טמון בברכת המזון, פעמים אפשר להיות מופתעים גם משפע רוחני כביר שמושפע ממעל בזכות ברכת המזון כהלכה. הבה נקבל על עצמנו לברך ברכת המזון כראוי: מתוך הכתב, בקול רם, בריכוז מלא ובכוונת הלב, ונזכה לרוב שפע וברכה - ברוחניות ובגשמיות גם יחד!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה טעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רוזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעק"ה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

ממש ראייתי ישועה עין בעין! – מסכם הקורא הנאמן את מכתבו המרגש, וזו ההזדמנות
להודות לו, וללמוד ממנו:

**אחים יקרים, כל כך הרבה יהודים נמצאים בלחץ של פרנסה. שינויים תכופים במקום
העבודה, המחירים ההולכים ועולים, מצוקות כספיות בוערות. לפנינו סגולה שיסודתה
בהרי קודש והיא עובדת נפלא: לברך ברכת המזון כראוי – בכוונה, בנחת, בריכוז מלא,
מתוך הכתב, בקול רם. זה כל כך קרוב, כל כך נגיש, ורק דורש תשומת לב אישית. הבה
נאמץ את הסגולה הכבירה הזו, בידינו הדבר להשפיע על עצמנו שפע רב!**

5 מיליון שקלים רווח!

יהודי יקר, אחד מחשובי מתפללי בית הכנסת 'לדרמן' בבני ברק, נכנה אותו בשם הרב
א. מ., זכה להימנות על מקורבי הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי זצ"ל, ולהיכנס אליו
לעתים קרובות להתייעצויות.

כיוון שהוא איש עסקים העורך לעתים פגישות עסקיות במסעדות, ביקש לשאול
את מורו ורבו האם יש לברך ברכת המזון בלבד במושלם כבשעת התפילה – בכובע
ובחליפה, או שמא אין צורך להקפיד על כך, שכן הלבשת כובע וחליפה בעת ארוחה
עסקית במסעדה – עשויה להיראות כפעולה מזוהה שאינה מעוררת כבוד לנוהג בה...

**רבי חיים שמע את השאלה, והשיב מיד: 'הרי זו הלכה פסוקה בשמנה ברורה, שיש
ללבוש כובע ובגד עליון בעת ברכת המזון, כמו בשעת התפילה. אל תחשוש להיראות
מוזר – כי לא יאונה לך כל נזק מזה, אדרבה: הקפדה על הלכות ברכת המזון כראוי היא
סגולה לעשירות!' – חתם רבי חיים את תשובתו וברכתו.**

חלפו כמה שבועות, ובאחד הימים הזדמנה לפניו עיסקה לרכישת בניין משרדים
עתידי מימדים. המוכר – איל נדל"ן שלא זכה לשמור תורה ומצוות כהלכה, ביקש
לדון בפרטי המחיר והתשלומים במתכונת ארוחה עסקית. השניים קבעו להיפגש
במסעדה פלונית, כשהרב א. מ. מגיע בחובש בכובע ולבוש בחליפה. כשהחלה הארוחה
פשט את הכובע והחליפה בכדי לשבת בנוחות, והם החלו לדון בפרטי העיסקה.

המועדים, תנאי התשלום, המימון וכל אלה – עברו בשלום. נותר ביניהם פער בסוגיא
אחת משמעותית, והיא: המחיר. בעוד המוכר דרש סכום גבוה, הרי שהרב א. מ. –
שמאוד רצה את העיסקה – ביקש לשלם בגין הבניין חמישה מיליון שקלים פחות
מהמחיר אותו דרש המוכר. אף שכל יתר הפרטים למעשה הוסכמו, סלע המחלוקת
הזה ניצב בעיניו!

הרב א. מ. חישב את חשבונותיו, וכבר החליט להיכנע למחיר הגבוה אותו דרש
המוכר. אף שמדובר בסכום עתק – הוא לא יתן לחמישה מיליון שקלים למנוע ממנו
את מימוש העיסקה שהוא כה חפץ בה. הוא החליט לסכם את העניין לאחר ברכת
המזון, ולפיכך קם ממקומו, וניגש ללבוש את חליפתו וכובעו לקראת ברכת המזון
כמנהגו...

**בעודו שב לשולחן חובש בכובעו ולבוש בחליפתו, קפץ לעברו המוכר: 'לא, אל תלך.
חמישה מיליון שקלים ביני ובינך מה הם, הבה נחתום במחיר שרצית!'**

הרב א. מ. סימן בידו כי יברך תחילה, ולאחר ברכת המזון סיכמו השניים לחתום את
העיסקה. ואז אמר לו המוכר: 'בפעם הבאה, אם אתה לא מסכים למחיר, אין צורך
להתלבש ולפוצץ את הפגישה בעיצומה. פשוט תגיד שאתה לא מתפשר!'

ואז הבין הרב א. מ.: המוכר, שאינו בקיא בהלכה, סבור היה שהוא מתלבש לקראת
היציאה מהפגישה, והעיסקה עומדת להתפוצץ. לפיכך מיהר להיכנע ולמכור את
הבניין בחמישה מיליון שקלים פחות! – זאת בעוד הרב א. מ. כבר החליט שהוא
זה שייכנע וישלם חמישה מיליון שקלים, אלא שלבישת הכובע והחליפה הכריעו
שהמוכר הוא שנכנע, והרב א. מ. הרוויח חמישה מיליון שקלים טבין ותקלין!

**מפעים! הנה כוחה של הקפדה על הלכה אחת בהלכות ברכת המזון, כפי שעולה
מסיפור זה שהופיע בגיליון 'דברי שי"ח'. די היה בהקפדה על פרט אחד מהלכות
ברכת המזון – לברך בכובד ראש תוך לבישת כובע וחליפה – כדי להשפיע שפע בשווי
חמישה מיליון שקלים!**

**אחים יקרים! מצות ברכת המזון כה זמינה וקרובה אלינו, בידינו לקיימה כהלכה מדי
יום ביומנו, ולעתים כמה פעמים ביום! הבה נבין את עוצמת הברכה הטמונה בה, את
המתנה העצומה שיש בה, ונברך כראוי: בכובד ראש, בלבד כבשעת התפילה, בנחת,
בכוונה, בריכוז מלא, בקול רם, מתוך הכתב.**

**ככל שברכת המזון שלנו תיעשה ביתר הידור וביתר כוונה הלב, ככל שהברכה שלנו
תגיע השמימה מעוררת כהלכה בכל פרטיה ודקדוקיה – כך נזכה שהברכה המושפעת
עלינו מנגד תהיה ברוכה ומעוטרת יותר בשפע רב של פרנסה ועשירות, לטוב לנו כל
הימים!**

'הבה נקבל על עצמנו לברך – לפני המזון ולאחריו – בכוונה, בשמחה ובקול
רם. נעשה זאת כי כך ראוי לעשות, וגם נקווה כי הסגולה תשפיע עלינו שפע רב,
ונזכה בזכותה לעבור מביתנו הקט לבית יותר גדול ונוח. לבורא עולם דרכים משלו
לחולל את הנס, אנחנו רק יודעים ומאמינים שכשאנו מחזקים את הברכה כאן –
מתחזקת השפעת הברכה השמימית. הבה נתאחד לאמירת ברכות בכוונה, בשמחה
ובקול רם!'

**ההחלטה התקבלה בצוותא, ומאז אותו יום – בכל ארוחה התיישבו בני המשפחה יחדיו,
בירכו בקול רם ובשמחה לפני המזון, ובמקלה נרגשת לאחר המזון, כשהתלהבות
העצומה מורגשת בחלל בכל פעם מחדש!**

חלפו כמה שבועות, ומספר חסוי נראה על צג הטלפון של הרב מ., כאשר על הקו
נשמע קולו של מאן דהוא שהציג את עצמו בשם 'ארז משרד השיכון'. הוא מתקשר
בקשר להגדלת 'מחיר למשתכן' בבית שמש, שהרב מ. נרשם אליה לפני למעלה
משנתיים – אולם לצערנו לא לא בהגדלה, והוא מבקש לשמוע אם הרב מ. עדיין היה
רוצה לזכות בדירה ב'מחיר למשתכן' – במחיר נמוך שבעתיים ממחיר השוק!

הרב מ. תוהה ומבולבל, ובאשר רב משיב שבוודאי הרי כמה הוא רוצה כבר לרכוש
דירה, אולם המחירים נסקו אל על. לא בכדי רכישת דירה ב'מחיר למשתכן' נחשבת
כזכיה בפיס ממש! – שכן ניתן לזכות בדירות במחיר נמוך בעשרות אחוזים ממחיר
השוק!

**ואז מסביר לו ארז מה קרה: 'מישהו אחר זכה לפני שנתיים, אולם הלה ביטל בימים
האחרונים את זכייתו. לפיכך נערכת הגרלה בין כלל הנרשמים לאותה הגרלה שלא זכו,
ורק אחד זוכה. ו'במקרה' – שמו עלה בגורל!'**

**הרב מ. בהלם, נס מתחולל לנגד עיניו. כשהיו מאות דירות שהוגרלו – הוא לא עלה
בגורל ולא זכה. והנה עתה – רק דירה אחת הוגרלה בין אלפי נרשמים שלא זכו –
ודווקא שמו עלה בגורל, הוא הזוכה בדירה במחיר מוזל משמעותית! מי היה מאמין!**

ולא זו בלבד, אלא שהזכיה עתה – היא בשווי גבוה כמעט פי שניים! כי מחירי הדירות
בבית שמש מאז הוכרזה ההגדלה ועד עתה – נסקו והאמירו במאד מאד! והנה הוא
זוכה לקבל דירה רחבת ידיים, במחיר שמוזל בשליש ממחיר השוק של לפני שנתיים,
שהוא פחות מחצי משווי הדירה כעת!

הרב מ. הנרגש, מיהר לבשר זאת לבני משפחתו, כשאחד מהם מביט בלוח השנה
וקורא: 'היום הוא יום הארבעים ואחד מאז קיבלנו על עצמנו לברך בכוונה, בקול
ובשמחה! וביום הזה – ככלות הכול 40 יום של עמידה איתנה בקבלה הטובה הזו, זכינו
לראות את יד ה' עין בעין, והתבררנו שזכינו בדירה בחצי מחיר!'

**סיפור מפעים זה, עליו העיד הרב מ. בגיליון 'השגחה פרטית', מרטיט את הלב: הנה כי
כן, יהודי מברך ברכת המזון, הוא כלל לא מודע מה הוא מחולל בשמים באותה שעה.
וכשכל בני המשפחה מברכים יחדיו, בכוונה, בקול רם, בשמחה ובהתרגשות, ועומדים
בקבלתם הטובה לאורך תקופה – בורא עולם פותח להם את שערי השפע ומעניק להם
דירה חלומית בחמישים אחוז ממחירה!**

**אחים יקרים! ברכת המזון היא לא רק הודאה על השפע שכבר ניתן לנו, היא גם המפתח
להמשך ההשפעה! כל נחמיץ כל הזדמנות לברך לה' הטוב בכוונה רבה, בקול רם,
בשמחה עצומה ובהתרגשות הלב. הבה נקרא את הברכה מתוך הכתב. הבה נשוש על
כל הזדמנות לברך לבוראנו כראוי, ונזכה שהוא ישיב לנו בברכתו – בשפע רב!**

עדות אישית נרגשת!

את הסיפור הבא שלח לנו אחד מקוראי הגיליון, ולחיבת הדברים נצטט את עדותו
כלשונו – בשינויי עריכה קלים ומתחייבים, והדברים מפעמיים. להלן נוסח מכתבו:

'בראשית דבריי אודה לכם על העלון הנפלא אשר אנחנו נהנים ממנו מדי שבוע.
לפני כשבועיים קראנו על המעלה הגדולה לברך ברכת המזון בקול ובכוונה גדולה,
ועל המתן שכרה בצידה – הסגולה הנפלאה הטמונה בכך. בעקבות זאת, שוחחנו
על העניין בשולחן השבת המשפחתי, סיפרנו את הסיפור שהופיע בגיליון, וקיבלנו
על עצמנו שמעתה ואילך נשתדל להקפיד לברך ברכת המזון בנחת ובשלווה, מתוך
יישוב הדעת.

באותה סעודת שבת, השתתף גם אורח – בן משפחה, שבסיום הסעודה פנה אליי
להיפרד ממני בברכת 'גוט שבת'. עודנו מדברים, והנה הוא נזכר שלמעשה התחיל
לשוחח אתי מזמן אודות כך שהוא חפץ לתת לי מכספי המעשר שלו מדי חודש
בחודשו, שכן הוא אדם שמרוויח יפה בעוד אני חי בדוחק יחסי, והוא מעדיף לתמוך
בבן משפחה קרוב. כעת, 'לפתע פתאום' נזכר בשיחה ההיא, ואמר שהחל מהשבוע
הבא יתחיל להעביר לי ממעשרותיו.

**מה אומר ומה אדבר? – הדבר היה לי כמו נס. באותה תקופה התחייבתי להוצאה נוספת
מדי חודש, ולא ממש ידעתי מהיכן יהיה לי את הכסף. והנה, לאחר שקיבלנו על עצמנו
לברך בכוונה ובקול, מיד נזכר האורח שלמעשה כבר מזמן רצה לתמוך בי מדי חודש.
הדבר נשכח מלבו עד אותו הרגע, ועתה הוא נזכר!**

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com
לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

איטש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כג מנחם אב תשפב: הדלקת נרות: ירושלים: 6:43 תל-אביב: 7:58 חיפה: 6:51 מוצאי שבת: ירושלים: 7:56 תל-אביב: 7:58 חיפה: 7:59 ר"ת: 8:34

פרשת עקב

ענוה ושפלות

לנהוג בכניעה ובענוה עם זולתו ולעקור מהלב כל סוגי גאווה וגסות הרוח!

נלמד מהפסוק: "ולא תביא תועבה אל ביתך" (פרק ז-כו) וכן מהפסוק: "ורם לבבך ושכחת את ה'" (פרק ח-יד)

ודרשו חז"ל: כתיב "ולא תביא תועבה אל ביתך" וכתיב: "תועבת ה' כל גבה לב" (משלי טז) מכאן אמר רבי יוחנן משום רשב"י כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו עובד עבודת כוכבים. וכן: אמר ר' יוחנן, כל אדם שיש בו גסות הרוח כאילו כפר בעיקר שנאמר: "ורם לבבך ושכחת את ה'" (סוטה ד). עוד דרשו: אזהרה לגסי הרוח מנין? אמר ר' נחמן בר יצחק "ורם לבבך ושכחת את ה'" וכתיב "השמר לך פן תשכח את ה'" וכדר' אילעא דאמר, כל מקום שנאמר "השמר" אינו אלא "לא תעשה". (סוטה ה.).

כתב היעבץ זצ"ל בפירושו (על אבות) כי רק מי שהוא רחוק מהשי"ת וממלאכיו ומחסידיו, מתגאה על שלמטה ממנו. אמנם הצדיקים אשר השי"ת לנגדם תמיד, ישפילו עצמם לנגדו עד עפר, כי בהביטם במעלת השי"ת ובמלאכיו ובחסידיו אשר מעולם ישפלו מאוד בעיניהם, ואחד מ"א כללי התורה הוא נבזה בעיניו נמאס ואת יראי ה' יכבד.

על התקנה שתיקן רבינו הקדוש, לומר "יהי רצון שתצילנו היום ובכל יום מעזי פנים ומעוזות פנים" שואל היעבץ: הלא על רבי הקדוש נאמר "משמת רבי בטלה ענוה", והיינו שהיה עניו מאין כמוהו, וא"כ מה שייך אצל עניו כמוהו להיות עז פנים חלילה עד שהוצרך רבינו הקדוש לבקש על כך מדי יום ביומו?

מתרץ היעבץ: משום שרבינו הקדוש הרי היה עשיר עצום כידוע, שלא כדרך הטבע, כמו שאמרו חז"ל שהזבל של פרדותיו היו בעושר גדול יותר מאשר הזהב של מלך פרס. והרי על עשיר נאמר "עשיר יענה עזות". נמצא שצריך תפלה מיוחדת שלא יהיה עז פנים.

ואמנם לעניו גדול כרבינו הקדוש אין צורך לתפלה זו. אבל עם עשירות כזו, ראה צורך להתפלל באופן מיוחד על עזות פנים שלא יכשל בזה ח"ו.

ואגב, מוסיף היעבץ לבאר, מה שאומרים על עז פנים שמן הסתם הוא ממזר, א"כ זהו הפירוש "הכסף מטהר ממזרים" שאם יש לו כסף וזהב לא יהיה מי שיאמר עליו שהוא ממזר, כי יהיה אפשר לטעון שמה שיש לו את ה"עזות פנים" הוא משום שיש לו כסף וזהב.

רבינו בחיי זצ"ל (בספר **חובת הלבבות** שער הכנעה פ"ו) מביא עשרה כללים שראוי בעל הכניעה לנהוג בהם. והכלל השביעי הוא "שיקטין בעיניו מעשהו ויתרעם על נפשו על קיצורה בעיני תורתו לפני ה' ולפני בני אדם... ויניח הגבהות לכבוד הבורא ויעזוב הגדולה והיקר בעת שעושה להשי"ת, בין לבדו בין בתוך מקהלות בני אדם. כמו שאמר הכתוב על אהרן הכהן על גודל מעלתו "והרים את הדשן", וחייבו הבורא להוציא את הדשן בכל יום תמיד להשפל ולהסיר הגבהות מלבו..."

בפסוק "כי דבר בזה" וגו', בו נחרץ דינו של המגדף בכרת על שביזה דבר ה', הוסיף **החפץ חיים**: הוזהרנו לכבד את ה' ואת דרכיו לקדש ש"ש ברבים, ורשאים אנו אפילו לבזות עצמנו למען כבוד שמים כמו שאמרו על יחזקאל בן בוזי, שנקרא כך על שביזה עצמו לכבוד השי"ת.

"השאירו לי קצת עולם הבא..."

בכנסיה הגדולה הראשונה של אגו", מיאן **החפץ חיים** לפתוח ראשון את נאומו הפתיחה של הכנסיה, עד שנענה לבסוף לבקשתו המיוחדת של הגאון **רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי** זצ"ל.

בתוך דבריו ביקש הח"ח מהציבור: "היות ואיני רב ולא דיין וגם לא ראש ישיבה אלא מוכר ספרים פשוט. ואתם הרי יודעים שכבוד הוא מהדברים שמנכים לאדם שכרו לעולם הבא, לכן הנני מבקש מכם, כותבים לי מכתבים מלאים בתוארי כבוד, חוסו ורחמו עלי, השאירו לי את קצת עוה"ב שאני מקווה שיש לי... אל תכתבו עלי תארי כבוד"... קריאתו של החפץ חיים המיסה את לב השומעים.

מאיר עיני ישראל

"כיבדתי את עצמי..."

כאשר הגיע הצדיק **רבי שמואל שמעלקא** זצ"ל לניקלשבורג, מיד הסתגר בחדר מיוחד והחל למלמל לעצמו: "ברוך הבא גאון עוזנו; כבוד והדר לפאר הדור!" ועוד כהנה ביטויים של יקר וכבוד.

שמעו על כך אנשי העיר והתפללו מאוד לדעת מה זאת: כשגברה הסקרנות ניגשו ושאלוהו, דיבורים אלו שנשמעו מפיו לשם מה נועדו?

"פשוט מאוד" - ענה להם רבי שמואל שמעלקא - "הרי עוד מעט יערכו לי קבלת פנים, יחלקו לי כיבודים ויפזרו עלי שבחים, וכך מפרש אני לעצמי את מאמר חז"ל "היי כבוד חברך חביב עליך כשלך". כלומר: יהי כבוד שחבריד חולקים לך חביב עליך כמו הכבוד שאתה מחלק לעצמך, כשם שאין טעם בכבוד זה, כך אין טעם בכבוד שמחלק הזולת. כיבדתי את עצמי. ועתה, אשווה לזה כבוד אחרים..."

חס"מ

"איטש לרעהו" פרשת עקב מוקדש לעילוי נשמת אמו"ר

ר' יוסף ישראל בן מורינו הרב יעקב יהודי הופמן ז"ל נלב"ע כ"ג מנחם אב
ואשתו א"מ מרת מרים ע"ה בת ר' יעקב ז"ל

ה.נ.צ.ב.ה.

לגמול חסד עם הזולת ולהטיב עמו! נלמד מהפסוק: "ושמר ה' אלוקיך לך את הברית ואת החסד" (פרק ז' יב)

ואמרו חז"ל: תניא שלוש מתנות טובות נתן הקב"ה לישראל. רחמיים ביישנים, גומלי חסדים. גומלי חסדים מנין. דכתיב "ושמר ה' אלוקיך לך את הברית ואת החסד" (ירושלמי קידושין פ"א ה"א). וכן נלמד מהפסוק "ללכת בכל דרכיו" (פרק יא-כב). והביא רש"י דרשת חז"ל: מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא גומל חסדים אף אתה גמול חסדים.

חביבות יתירה נודעת אצל הקב"ה, לחסד שגומל איש עם רעהו, כמו שדרשו חז"ל מהפסוק "כי חסד חפצתי ולא זבח" (הושע ו-ו), אמר הקב"ה, חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה, יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני.

ומבוא בספר **מעלות המדות**: גדולה גמילות חסדים מן התורה ומן הקרבנות שנאמר "פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה". תורה וחסד לא נאמר, אלא "ותורת חסד" מי נתלה במי? הוי אומר קטן נתלה בגדול. תדע לך שכן, שהרי מבטלין תלמוד תורה להוצאת המת ולהכנסת כלה מפני שהן גמילות חסדים.

אמרו חז"ל (ע"ז ה'): מאי דכתיב "אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור" (ישעיה לב-כ) - אשריהם ישראל בזמן שעסוקין בתורה ובגמילות חסדים יצרם מסור בידם ואין הם מסורים ביד יצרם, שנאמר אשריכם זורעי על כל מים, ואין זריעה אלא צדקה שנאמר זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד ואין מים אלא תורה שנאמר "הוי כל צמא לכו למים".

ולכאורה תמוה: פתח ב"גמילות חסדים" וסיים ב"צדקה"? והיינו מכיון שלומד בפסוק "זורעי על כל מים" שאין זריעה אלא צדקה, היה עליו ללמוד מכאן "בזמן שעוסקים בתורה ובצדקה" ומהו שאמר "גמילות חסדים"?

קושיה זו כבר הקשה המהרש"א, ותירץ בטוב טעם עפ"י מה שאמרו חז"ל (סוכה מט:): גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה, שהצדקה נמשלה לזריעה, והזורע, ספק אוכל ספק אינו אוכל, אבל גמילות חסדים שנמשלה לקצירה והקוצר ודאי אוכל.

עוד אמרו חז"ל (שם): אין צדקה משתלמת אלא לפי החסד שבה. ופירש רש"י: לפי מה שטרח בצדקה, כגון שהוליכה לביתו של העני או ממציא לו פת אפויה, והיינו שנותן לבו ודעתו לטובתו של העני, וזהו שנאמר "וקצרו לפי חסד".

מענה יש לבאר, שזהו שלמדו חז"ל מהפסוק "אשריכם זורעי על כל מים". כלומר: שזריעת הצדקה נעשית עפ"י התורה הנקראת "מים" והיינו שנותן את הצדקה באופן שיהיה בזה חסד והטבה לעני, זהו צדקה שיש עמה חסד, וזהו צדקה עפ"י התורה.

על זה ממשיך הפסוק "משלחי רגל" - שטורח ברגליו לביתו של העני. על צדקה כזו אמרו אשריהם ישראל בזמן שעוסקים בתורה ובגמילות חסדים אזי יצרם מסור בידם.

ואגב, לאור המבואר, תתורץ מאלה קושיית הרי"א"ף, שהקשה, למה הצורכו - לדעת חז"ל - לעסוק גם בתורה וגם בגמילות חסדים כדי שיצרם יהיה מסור בידם, והרי ידוע לנו שדי בלימוד התורה בלבד כדי לנצח את יצר הרע כמו שאמרו (סוכה נב): "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ", וכן אמרו (קידושין ל'): "בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין" וכו', וא"כ, מדוע צריך להוסיף לעסק התורה גם גמילות חסדים?!

ואולם לביאור המהרש"א לא קשה, שהרי לפי פירושו, מה שהזכרה כאן תורה הוא רק כאמצעי להביא לצדקה הראויה שיש עמה חסד, שזה יתכן רק עפ"י התורה, וצדקה הנעשית באופן כזה יש בה, מצד עצמה, כדי להועיל שהיצר הרע יהיה מסור ביד העוסק בה.

איש של "אהבת חסד"...

הצדיק רבי נחום זאב זצ"ל (בנו של הסבא מקלם) הצטיין במעשה חסד עם הבריות עד שאביו, **הסבא מקלם**, מכנהו באחד ממכתביו בתיאור "איש החסד". הוא פעל בעיקר בין אנשי רוסיה שהיו באים לעיירה קניגסברג להתרפא. היה נפגש עמם ומתענין במצבם והיה עושה כל שבאפשרותו למענם.

רבי נחום זאב החשיב מאוד את ביקוריו בבתי החולים המקומיים ומצא בהם גם תועלת מוסרית, פעם כתב לאביו, ששני דברים מחזיקים אותו ביהדות: המכתבים של אביו ובתי החולים שבקניגסברג...

גם את פעולות חסד אלו השתדל ככל האפשר לבצען בצניעה שאיש לא יכיר בהן, ופעמים אף זקפן לחשבון אחרים כדי לסמוך "אהבת חסד" ל"הצנע לכת".

אחד מחשובי בית התלמוד של קלם, פנה אל רבי נחום זאב במכתב, שיגמול חסד עם אחותו החולה הנוסעת לקניגסברג להתרפא וזקוקה לעזרה. רבי נחום זאב לא הגיב למכתבו, וכשפגשהו אותו האיש לאחד מכן נזף בו על התנהגותו... רבי נחום זאב לא השיב לגערותיו.

ואולם לאחר מכן, נודע לו, שכל העזרה שהושיטו לאשה זו בקניגסברג הגיע מרבי נחום זאב שפעל כל העת למען האשה באמצעות אדם אחר משום טעמי "הצנע לכת".

תנה"מ

מעל לדרך הטבע...

מעשה בבחור כבן ארבע עשרה ששבל מבעיות נפשיות, ותמיד בעת משבר היה נכנס הבחור לביתו של **רבינו הגרא"מ שך** זצ"ל כדי לקבל ממנו חיזוק ועידוד. פעם נכנס הבחור לבית והיה אז הרב שך בחולשה גדולה. בכל זאת קיבל את פני הבחור בחביבות גדולה וישב לשוחח עמו שעה ארוכה כדי לעודדו.

כאשר יצא, הביע אחד המקורבים את פליאתו: "עד כמה מחוייב ראש הישיבה בזה? הרי גם אם לא היה ראש ישיבה גדולה הטרוד בהכנת השיעורים ובצרכי הרבים, אבל שיהודי זקן ותשוש יתנהג בכזה אורך רוח ומסירות עם בחור בן ארבע עשרה?!"

השיב לו הרב שך: "הרי יודע אתה שיש לבחור בעיה קשה. הוא היה כאן לפני שבועיים ולפני חודש, ויבוא עוד שבועיים ובעוד חודש. בידי לעודדו ולהרגיעו, אבל איני רואה דרך לרפאותו. רק בדרך נס אפשר הדבר. ואיך אפשר לחולל נס? כאשר רואה הקב"ה שיהודי עושה מאמץ מעל לדרך הטבע, עוזר גם הוא מעל לדרך הטבע..."

קנין תורה

לבושו צדקה...

מעשה שאירע ביום חורף סגרירי. ראו אנשים ברחובה של עיר, אדם עני בן טובים הולך ברחוב כשהוא לבוש במעיל חדש ומכובד, איצטלא דרבנן, שלא היה מעולם ביכולתו של העני לרוכשו בדמים. תמהו ושאלוהו: מהיכן השגת מעיל כל כך יפה ומכובד?

סח להם העני לפי תומו: "**חכם יהודה** (רבי יהודה צדקה זצ"ל) פגש אותי ברחוב ושאלני: "מדוע יצאת בקור כזה ללא מעיל? ענית לי: אין לי מעיל... וכהרף עין נכנס לביתו, פשט את מעילו ויתנהו לי!"

וזאת ליהודה

שלא להדר במצוות על חשבון פגיעה בזולת!

נלמד מהפסוק: "לאהבה את ה' אלוהיכם ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו" (פרק יא-כב)

וכתב רש"י: הוא רחום ואתה תהא רחום. הוא גומל חסדים ואתה גומל חסדים. מכאן נלמד - היה אומר הגה"צ רבי יעקב ניימן זצ"ל - שקיום מצוות שבין אדם למקום מותנה בשמירה וזהירות יתירה בעניינים שבין אדם לחברו. שגם בשעה שמתעלה האדם ומתדבק בקיום מצוות הבורא, אל לו לשכוח את הציווי, ללכת בכל דרכיו מה הוא רחום וכו', וממילא להזהר שלא לפגוע בזולתו.

הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל היה רגיל לעורר על כך, שאדם מסוגל להיות משוחד מעצם מעשה מצוה שהולך לעשות. הנה הוא ממחר לדבר מצוה ובמרוצתו לא שם לב שפוגע ומזיק לזולתו, בעיניו אין זה נורא כל כך... שהרי רץ הוא לדבר מצוה! אף כי יודע היטב שאסור להזיק לחברו, אלא הנגיעה של הצידקות הזו שהולך לקיים מצוה, היא זו ש"מתירה" לו לעבור... ואין סכנה כסכנתו.

על הנהגה כמו זו נרמז בפסוק: "ונפש כי תחטא בשגגה מכל מצוות ה'" (ויקרא ד-ב). כלומר: אפשר לחטוא גם בעצם עשיית מצוות ה'. הכיצד? אם בעצם עשייתם פוגעים בזולת...

כללו של דבר, שאין להדר בקיום מצוות על חשבון הזולת... מצא רבי ישראל רמזים לכך בכמה מקומות בפסוקי התורה. לפנינו דוגמאות אחדות:

א) נאמר בפסוק: "ויאמר ה' מה תצעק אלי" (שמות יד-טו). וכתב רש"י: "ללמדנו שהיה משה מתפלל... ולכאורה: מדוע התפלל וכי לא היה בטוח בהבטחת הקב"ה "וחזקתי את לב פרעה ורדף"...! אלא בא הכתוב ללמדנו שעל חשבון צערם של ישראל אין להיות "בעל בטחון"...

ב) כשציוה אברהם אבינו את השליח להביא מים לרחיצת רגלי אורחיו, אמר: "יוקח נא מעט מים" (בראשית יח-ד). מדוע כאן רק "מעט", והרי במאכלי הבקר ולשונות של חרדל היה נדיב גדול? אלא שכאן ביקש ע"י שליח, ורצה להמעיט את טרחתו.

ג) נאמר (תהלים יט-טו), "מצות ה' ברה מאירת עינים, יראת ה' טהורה עומדת לעד. משפטי ה' אמת צדקו יחדיו". אימתי מצות ה' ברה ויראת ה' טהורה? רק אם "צדקו יחדיו" גם מצד משפטי ה', שאין בהם כל פגם וגם מצד דיני המשפטים שבין אדם לחברו...

ד) גם החפץ חיים (בספרו עה"ת) למד שאין להחמיר על חשבון הזולת, מהפסוק בו אברהם אבינו אומר למלך סדום: "בלעדי רק אשר אכלו הנערים" (בראשית יד-כד). כוונת "בלעדי" ללמדנו, שאף כי לעצמו החמיר אברהם שלא להנות ממלך סדום "מחוט עד שרוך נעל", אולם ביחס לאנשים שהלכו עמו, עליהם לא החמיר אלא "הם יקחו חלקם".

לא על חשבון הזולת...

הגה"צ רבי מרדכי צוקרמן זצ"ל היה מעורר לשים לב שלא תהיה הזהירות בהלכה על חשבון הזולת. עם הקפדתו למהר להקדים קבלת שבת, לא החמיר להמתין בצאת השבת לזמן רבינו תם, ונימוקו עמו: היות ומנהג ירושלים הוא בזמן המוקדם יותר, ואם יחמיר עלול הדבר להפריע לבני ביתו, על כן החליט שלא להחמיר בזה.

בשעת הבדלה נהג כפי המובא ברמ"א (או"ח סימן רצו-א) לשפוך מעט מהיין (קודם הברכה) על הריצפה לסימן טוב! וכך נהג במשך שנים. אולם מיד לאחר שסיים להבדיל, מיהר בעצמו להביא מטלית וניגב את הריצפה.

ואולם בתקופה האחרונה לחייו, כשראה שאין בכוחותיו לנקות בעצמו מיד את הריצפה, חדל ממנהגו זה, באומרו כי בקיום מנהג על חשבון טירחתו של הזולת, ייצא שכרו בהפסדו!

יחיד ודורו

מעט שימת לב...

סיפר תלמיד מיישיבת כפר חסידים: כשלמדתי בישיבה בשיעור ג', הרגיש ראש הישיבה הגאון רבי דוד מן זצ"ל שחסר לי בדיעת הדברים שנאמרו בשיעור. הוא בירר לפשר הדבר ונאמר לו כי אני כבד שמיעה וכי מתקשה אני "לקרוא את שפתיו" של רבי דוד בעת מסירת השיעור.

והנה להפתעתי הרבה, הופיע ראש הישיבה למחרת כששפמו מקוצץ, וכך במשך כל השנה, מדי מספר ימים היה מקצץ את שפמו כדי שבמסירת השיעור אוכל בקלות לקרוא היטב את שפתיו.

כשצילצל הטלפון הציבורי בישיבה, ועבר במקום, לא היסס מלהרים את השפופרת. פעם אירע שאבא של בחור ביקש לקרוא לבנו. הוא הלך בעצמו לאתרו ולקרוא לו לטלפון. כששמע האבא שראש הישיבה הוא זה שענה לטלפון, ביקש מבנו להתנצל שאם היה יודע, וודאי שלא היה מטריחו. למחרת צילצל הטלפון ורבי דוד ענה והיה זה שוב אותו אבא שקרא לבנו, קרא רבי דוד לבן אך הוסיף בקשה: "תעשה לי חסד ואל תגיד לאביך שאני ענית וקראתי לך, אינני רוצה שיחוש אי נעימות..."

הלמות עמלים - ח"ב

צדקה בסתר

צדקה וחסד שעושה אדם עם רעהו בסתר, מעלה יתירה יש בה!

נלמד מהפסוק: "כי יגרתי מפני האף והחמה" (ט-יט)

ואמרו חז"ל בגמרא: גדול העושה צדקה בסתר יותר ממשה רבינו, דאילו במשה רבינו כתב "כי יגרתי מפני האף והחמה", ואילו במעשה צדקה [בסתר] כתיב (משלי כא) "מתן בסתר יכפה אף" (בבא בתרא ט:): [ופירושו התוס': צדקה בסתר יותר משכך חמה ממשה רבינו בתפלתו, ואף על גב דמשה נמי עשה צדקה בסתר, שמא אותה שעה כבר פסק אותו זכות].

בירושלמי שקלים (פ"ה ה"ד) מסופר על רבי חנינא בר פפא שחילק צדקה בלילה והוליכה לעניים כדי שלא לביישם. פעם פגשו שר של רוחות ואמר לו, לא לימדתנו רבינו "לא תשיג גבול רעך" ולילה גבול של רוחות שאז הם שולטים, ואין רשות לבני אדם לצאת בשעה זו. השיב לו רבי חנינא: הלא כתיב "מתן בסתר יכפה אף". וברח המזיק ממנו והתחבא כדי שלא יכפהו.

עפ"י? דנים האחרונים האם יש לתת צדקה בלילה. בשו"ת מהרש"ם (ח"ב סי' מג) כתב עפ"י הירושלמי שאין לתת בלילה מלבד 'מתן בסתר', וכדמצינו אצל מר עוקבא שנתן צדקה בלילה (כתובות סז:).

ובשו"ת בצל החכמה (ח"ג סי' לב) הביא בשם האריז"ל שאין זמן צדקה בלילה כי הוא זמן של דין, אך אם נותן בקביעות לעני מסויים ולא הספיק לתת עד שהחשיך היום, מכיון שמצפה העני לנתנתו, חייב לתת גם בלילה. וכן למטרה דחופה יכול לתת בלילה, וכן מתן בסתר מותר בלילה. ומי שחפץ בזכות המצוה בלילה, יכול להפריש צדקה בלילה, וליתנה לעני ביום.

גדול העושה צדקה בסתר...

מעשה באברך מארץ ישראל שהגיע לאמריקה עם אמו החולנית שהיתה במצב קשה. הוא בא לבית כ"ק האדמו"ר מצאנז זצ"ל וסיפר לו את סיבת בואו לאמריקה. נענה הרבי ואמר:

"הלא הטיפול יעלה בדמים מרובים, אתן לך גם אני משהו... שהרי פטור בלא כלום אי אפשר". והושיט לו שטר של עשר דולר. האברך חש מאוכזב ונכלם מן ה"נדבה" הזעומה אך לא אמר מאומה. כל הענין נראה לו כ'מדרש פליאה'.

לבסוף, כשעזבה אמו את בית החולים והבן ביקש לסדר את התשלום במשרד, נאמר לו: "אין צורך בתשלום, החשבון כבר נפרע".

השתומם האברך ושאל: "כיצד ומתי נפרע החשבון?" התברר, כי מיד בתחילת הטפול הפקיד אצלם הרבי מצאנז המחאה בנקאית בסכום גדול, שהספיק לכסוי כל ההוצאות.

במחיצתם

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

להאיר את העולם! / הרב נפתלי וינברג

המגינים על דורם. אנחנו לא מכירים את שמוותיהם, אבל אנחנו יודעים שה"למד-ואוניקים" שבכל דור הם המגינים על אותו הדור:

* * *

נחזור לדמותו המיוחדת של אלעזר יצחק ז"ל. המאפיין העיקרי של ילד-קטן זה שהוא כל הזמן עסוק בעצמו וברצונותיו. ככל שאדם מתבגר כך הוא מתנתק מהאגוצנטריות (מצב בו האדם רואה את עצמו כמרכז-העולם) ומרגיש את הזולת ואת צרכיו.

אבל יש אנשים שלא מתבגרים. יכול להיות להם גובה מרשים, כתפיים רחבות, זקן ארוך, שטריימל או עניבה מרשימה והם נותרו תינוקות קטנים. אגוצנטריים שהדבר היחיד שבאמת מעסיק אותם (מבעד לתחפושות הנפלאות שהם נוהגים לעטות על עצמם...) זה אני ואני ושוב פעם אני.

כמה יפה, כמה מרגש, כמה שובה-לב לראות ילד בן 13 שמצד התפיסה הסביבתית שלו הוא כבר בן 23 או 33. זה מה שהתפוגגו שאלעזר יצחק ז"ל היה בן 33. הוא התגורר עם משפחתו בשכונת הר-נוף בירושלים, והיווה סמל של בגרות. תמיד מסוגל להעניק ולחייך, לפזר מילים טובות לכל הסביבה שלו. כן. אפילו מנקה-הרחובות בשכונה זכה ממנו למילה טובה. המיקוד שלו היה על הזולת, לדאוג לו ולשמח אותו.

אנחנו צריכים ללמוד ממנו. העובדה שהוא נלקח לבית-עולמו בגיל כה צעיר קשורה לחשבונות שמים. אך עובדה היא: אלפי אנשים, ואולי הרבה יותר מכך, ששמעו על דמותו הייחודית קיבלו על עצמם קבלה-קטנה להשתנות, בזכותו. לפי ממה ששמעתי זה כבר חלחל גם לשאינם שומרים עדיין תורה ומצוות - ואפילו לגויים!

* * *

הבה נתחזק גם אנחנו. נתפוס את ההזדמנות לשנות את החשיבה מ"אני ואפסי עוד" למשהו נעלה יותר...

בראש ובראשונה, חס וחלילה לא לגרום צער, נזק או אי-נעימות כלשהו לזולת, אך בכך לא די. מותר לי להתאמץ קצת יותר, לחשוב על צרכי הזולת, לומר לו מילה טובה, לחייך אליו, ואף לשאול "האם אפשר לעזור לך במשהו?".

עלינו לחוש שבכל יום חייבים לעשות משהו למען הזולת.

ובטח, מלבד ההשפעה החיובית שיהיה מכך לעולם כולו, גם תהא מכך טובה לנשמתו הטהורה של "אלעזר יצחק בן ראובן" זכרונו לברכה.

הגמרא במסכת סנהדרין (דף צז עמ' ב') אומרת "לא פחות עלמא מתלתין ושיתא צדיקי דמקבלי אפי שכינה בכל דרא", ובלשון הקודש: אין בעולמנו פחות משלושים ושישה צדיקים אשר מקבלים את פני השכינה בכל דור".

מי הן אותן שלושים ושש דמויות עלומות? מישהו יודע לפרט את שמות הצדיקים? לא. שהרי הם צדיקים נסתרים!

אבל מידי פעם, במשך הדורות, השתמש עם-ישראל בחוש הריח הרוחני שלו, הצביע ואמר: פלוני "למד-ואוניק"! הוא אחד משלושים ושש הצדיקים.

כזו הייתה דמותו של "אלעזר יצחק בן ראובן" זכרונו לברכה. תתפלאו לשמוע שמדובר בכלל בנער צעיר, שהסתלק מן העולם באסון מירון. אלעזר יצחק קולטי ז"ל היה רק בן 13, אך בד-בבד היה גם בן 23 ובן 33.

הייתכן!:

מדובר בבחור שכל מי שהכיר אותו אמר שלא רק שהוא מתנהג כמו מבוגר, אלא: הלוואי שכל המבוגרים יתנהגו כמותו!

נשמה גבוהה.

מדוע חשוב לעסוק בדמותו? משום שאנחנו, המבוגרים, צריכים לקחת ממנו דוגמא לשם ולתפארת כיצד לשפר את אורחותינו.

* * *

כאשר שולח משה רבינו את הנשיאים לרגל בארץ ישראל, הוא מציב בפניהם שורת שאלות שעליהם לבדוק ולברר. אחת מהן מעוררת תמיהה: האם יש בה עץ? זה תמוה כי מדובר בארץ שגובלת הן במזרח והן במערב במים, אז מה הספק שצומחים בה עצים?

אז מתבקש להבין שכוונת השאלה לא הייתה כפשוטה, והמרגלים - שהיו נשיאים חשובים - הבינו היטב את כוונתו. בגמרא בבא בתרא (דף טו עמ' א') מבואר רמז בשאלתו: האם איוב נמצא בארץ ישראל והוא מגן עליה? (על שם בגמ' כיצד המילה 'עץ' נדרשת על איוב).

אמנם, רש"י על הפסוק הנ"ל (במדבר יג, כ) לא מזכיר את שמו של איוב אלא כותב שמושה שאל "אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו" [כפי שהעץ מגן על מה שתחת ענפיו]. נראה שמונח כאן מִקְרָס-סמוי שרש"י מבקש להעביר לנו: לא רק דמות פלאית כמו של איוב - שהפסוקים עצמם מעידים על גדלותו - מגן על הדור. אלא כל הצדיקים שיש במהלך הדורות, הם-הם

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

העלון לעלוי נשמת: בכור חי בן בטי, אברהם זושא בן ר' יהושע, לאה בת ר' יום טוב ליפמאן, מיכאל בן שרה, אלכסנדר בן מרי, לודמילה בת לייב, משה בן זוהרה, יהודה בן שרה, יוסף בן חנה, מנחם שלום בן שמחה, חיים בן אסתר, ר' טוביה בן ר' זכריה, תמרה בת יעקב - **תנצב"ה**.
ולהבדיל בין החיים למתים, העלון לרפואת: בת שבע בת ליאורה, אסתר בת שמחה, סביטלנה צביה בת ברכה, מרי בת חנה, מאור בן ידידה, זכריה בן סלאם חיים, חנה בת סלאם - **בתוך שאר חולי עמו ישראל**

פְּרֶשֶׁת עֵקֶב

עלון מספר

317

בס"ד

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה. העלון טעון גניזה. הלימוד בשבת פי אלף מיום חול. כדאי לקרוא בשלחן שבת.

זמני השבת - בגב העלון

נקודה בפְּרֶשֶׁה:

תכונה זו של עמידה איתן בכל המצבים, אפונה את כל בני הדור הקודם, שהיו עבדים נאמנים לבוראם. כך למשל שמענו על אביו של תלמיד חכם ומרביץ תורה, שפרנסתו היתה בהעמסת לבנים על גבו.

כיום, כאשר קבלו מקום בגוון, הוא מעלה את הלבנים לקומות העליונות באמצעות מנפים משקללים, אבל לפני כמה עשרות שנים שמש גבם של האנשים כמנוף, ותפקידם של פועלים אלה היה להעמיס את הלבנים על הגב, ולהעלותם לקומות הגבוהות. וכך מדי יום ביומו, במשך 10 שנות עבודה רצופות, היה אותו יהודי עושה מלאכתו נאמנה. מעמיס את הלבנים על גבו השפוף, ומעלה אותן מקומה לקומה, ואינו מוציא מילה של תלונה מפיו.

אבל זה לא עיקר הספור. מדי יום, לאחר שסיים את העבודה המפרכת, הגיע לבית המדרש בשכונתו, פתח את הגמרא, ולמד שעותים תמימות!!!

שוו בנפשכם: אחרי עבודה כל כך קשה, יושב לו יהודי בבית המדרש, ולומד גמרא. ולא יום אחד ולא יומים, במשך כל שנותיו, יום אחרי יום, שבוע אחרי שבוע, שנה אחרי שנה, תמיד. והקדוש ברוך הוא שלם לו, ליהודי זה, בכפלי כפלים, וזכה שכל צאצאיו הם תלמידי חכמים ספלגים ויראי השם, מרביצי תורה ויראה. (לחנך בשמחה)

תכלית הצרות

"ויענך וירעיבך ויאכילך את הסון" (ה-א) תורת ה' תמימה משיבת נפש, מצות ה' ברא מאירת עיניים. ובכל זאת, כשכאים ללמד את ילדי ישראל את התורה המתוקה מדבש ונפת צופים, יש לתרגל עמם ולחזר עמם פעמים רבות. יש

האדם עושה את עצמו

"ושמרתם ועשיתם אתם" (ו, ב) הכתיב בתורה הוא חסר: "ושמרתם ועשיתם אתם". ופרשו בזהר הקדוש (מלק ג, קיא): אם תשמרו את המצוות - אז "כי עשיתם אתם", כאילו יצרתם ועשיתם את עצמכם. משום שעל ידי קיום המצוות ושמירת התורה, אדם מעצב את האישיות שלו, מעדן את מידותיו, ומקש "עושה את עצמו".

מעשה ספלא ולקח מאלף בצדו, שמעתי מהרב בנימין זאב חשין זצ"ל. בהצר ביתו בירושלים גדל עץ רימונים גדול, פורה במיוחד, שכל עונת פריחה מוציא מאות רבות של פרחים קשמכל פרח יוצא רמון עסיסי וטעים.

באחד מימי האביב נשכה רוח חזקה, שהעיפה כמה עשרות פרחים. לא הלפו דקות מספר, והנה נושבת רוח חזקה יותר, ועוד עשרות פרחים נאלצים להפרד מהעץ. כך, בכמה שלבים, הועפו כמעט כל הפרחים, ואני מתבייש לספר כמה פרחים ורמונים נשארו בסופו של דבר על העץ", אמר הרב חשין, והוסיף: "איזה פרח זכה לשרד, ולהוציא פרי? - זה שהיה קשור חזק חזק אל העץ. רק הוא החזיק מעמד, ושרד את כל הרוחות!".

וכך יהיה גם בזמן עקבתא דמשיחא. רוחות חזקות ותנשכנה לא רק בירושלים, אלא בכל מקום על פני תבל, ותהינה אלה הרוחות של כפירה ובלבול הדעת. הרוחות הללו תסערנה את כל בני האדם, ותפלנה אחריהן חללים רבים, שלא יוכלו לעמוד בפני הסערה. ומי יזכה לעמוד איתן ולהתייצב בעוז כנגד כל הרוחות, ולראות את אורו של משיח? - מי שיהיה קשור בתבורו אל עץ החיים, אל התורה והמצוות.

לְזָכַר, שְׁמַעַתְּ מִעֵדָן שְׁמַעַתְּ לֹא הִתְרַגְּלוּ אֵלָיו – לֹא עָמְדוּ עַל טַעְמוֹ הַעֲרַב! שְׁהָרִי כִּף הַסְּבִיר הָאֶרֶץ" הַקְדוּשׁ זִיע"א מְדוּעַ נֶאֱמַר עַל הַסֵּן, הַמֵּאֲכָל הַשְּׁמִימִי וְהַטַּעִים: "וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעִיבֶךָ וַיֹּאכִילֶךָ אֶת הַסֵּן...?"

וַתִּרְגְּלוּ – וַיֹּארוּ עֵינֵיהֶם!

הַגְּאוֹן רַבִּי סְלִימָן מֵאֵי זַ"ל, רָבָה שֶׁל הָעִיר חֶרְוֹן, סִפֵּר סִפּוֹר מְאֻלָּף, מְעֻשָׂה שֶׁהִיא, וְלֹאִירוֹ הַסְּבִיר אֶת הַפְּסוּקָה:

מְעֻשָׂה בְּחֶכֶם, שְׁנוֹתַי בְּעָרֶב שִׁבְתִּי קוֹדֵשׁ לְלֵא פְרוּטָה. אֶמַר לְאִשְׁתּוֹ: "אֵעֲלֶה לְבֵית הַכְּנֻסָּת לְלַמּוֹד, כִּי אֵינִי רוֹאֶה דְרָר לְהַשִּׁיג הוֹצֵאוֹת לְשִׁבְתִּי.

עַלֶּה לְבֵית הַכְּנֻסָּת, וְלַמַּד. לְפַתַּע הַגִּיעַ שְׁלִיחַ מֵאִשְׁתּוֹ, כִּי אָדָם אֶחָד בָּא לְבֵיתָם, וּמִבְקֵשׁ שִׁיכְתוּב לוֹ אֲגָרָת. הֲלֹךְ לְבֵיתוֹ, וְכָתַב לוֹ אֲגָרָת מְנַסַּחַת בְּכַתֵּב נָאֶה, וְהֵלֶּה נִתַּן לוֹ שְׂכָרוֹ בְּעֵין יָפָה, וְהֲלֹךְ לְדַרְכּוֹ. קָנָה בְּכֶסֶף כָּל צָרְכֵי שִׁבְתִּי בְּהַרְוָחָה, שֶׁב לְבֵיתוֹ עִם הַמְצָרְכִים, וּלְפַתַּע רָאֶה שֶׁהֵלֶּה שִׁכַּח לְקַחַת אֶת הָאֲגָרָת!

בְּיָוֵם רֵאשׁוֹן, הַגִּיעַ הָאִישׁ וְאָמַר: "תּוֹכַל לְקַרוֹעַ אֶת הָאֲגָרָת, כִּי הִתְבַּוְּנַתִּי וְרֵאִיתִי וְשָׂאִינִי צָרִיךְ לָהּ כָּלֵל. וְלִפְלֵא הִיא בְּעֵינֵי

שְׁלֵא הִתְבַּוְּנַתִּי מֵרֵאשׁ, וְהֵייתִי נִמְנַע מִלְּכַתֵּב אוֹתָהּ..." – כִּף אָמַר, וְהֲלֹךְ לְדַרְכּוֹ.

אָמַר הַחֶכֶם לְאִשְׁתּוֹ: "הוּא מִתְפַּלֵּא מְדוּעַ נֶצְרַךְ לְאֲגָרָת, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מְדוּעַ – הוּא נֶצְרַךְ לְאֲגָרָת שְׂאִינָה נְחוּצָה לוֹ, כְּדֵי לְתַת לָנוּ כֶּסֶף לְהוֹצֵאוֹת הַשִּׁבְתּוֹ, וְהוּא, לֹא הִיא אֵלָּא שְׁלִיחַ הַשְּׁגָחָה!"

אָמְרָה לוֹ אִשְׁתּוֹ: "אִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דֹאֵג לָךְ כָּל כֶּף לְהוֹצֵאוֹת הַשִּׁבְתּוֹ, מְדוּעַ הַשְּׂאִינָה בְּתַחֲלָה לְלֵא פְרוּטָה, וְצִעֲרָנוּ צִעַר רַב מִתַּחֲלָה!?"

אָמַר לָהּ: "אֵלֹהֵינוּ מְשִׁיגִים אֶת כָּל הַכֶּסֶף מֵרֵאשׁ, לֹא הֵינּוּ רוֹאִים עֵין בְּעֵין אֶת הַשְּׁגָחַת ה' עֲלֵינוּ, וְלֹא הֵינּוּ יוֹדְעִים, כִּפָּה עֲלֵינוּ לְהוֹדוֹת לוֹ!..."

וַיְהִי שְׁפָתוֹ: "וַיַּעֲנֶךָ וַיִּרְעִיבֶךָ – וַיֹּאכִילֶךָ אֶת הַסֵּן". מְדוּעַ הַקְדִּים לְעֲנוּתוֹ וְלִהְרַעֲבֵנוּ לִפְנֵי שֶׁהֵאֲכִילָנוּ אֶת הַסֵּן הַנִּפְלֵא, שֶׁטַעְמֵוֹ כְּצִפְיֹתַי בְּדָבָר – כְּדֵי שֶׁיִּדְעֵךָ, "כִּי לֹא עַל הַלְּחֶם לְבַדּוֹ יְהִיֶּה הָאָדָם, כִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יְהִיֶּה הָאָדָם". מוֹצֵא פִי ה' שְׁנוֹתַי אֶת הַלְּחֶם...

יָדַע, וְנִדְרָה! (מִצֵּין הַשְּׁבִיעִי)

ספור לשבת

כי אשמרה

השבת היא הברית הנצחית של הבורא יתברך עם עמו ישראל. יותר משמרו ישראל את השבת – השבת שמרה עליהם. השבת היא הברכה והשמירה של היהודי בכל הדורות כולם. היה זה בשבועות האחרונים. יצחק ואלברט פרחי – הינם אחים יהודים מבני הקהילה החלבית בניו-יורק, המנהלים יחדיו חנות תכשיטים גדולה, שהסחורה בה מוערכת בשווי של מאות אלפי דולרים ויותר.

והנה, בעיצומה של אחת השבתות האחרונות הם שומעים צילצול טלפון. השניים שהיו בעיצומה של סעודת השבת, וכמובן שלא ענו מפני קדושת השבת. אלא שאז, בסיום הצלצול, השמיע הטלפון הודעה קולית המוקראת ברמקול הטלפון שאמרה: "הגיעו מהר לחנות כעת. ברגעים אלו נשדדת החנות."

יצחק ואלברט השתתקו לרגע, והביטו זה בזה בהלם רב. בעיצומה של שמחת השבת, הם שומעים את הבשורה הקשה כי שוודים פורצים ברגעים אלו לחנות ומנסים לגנוב חפצים יקרי ערך בשווי אדיר.

החנות אינה נמצאת במרחק הליכה, וכדי להגיע אליה במהירות, יש לנסוע ברכב. מבלבלים ונדהמים מהבשורה, הם נעמדו איש כנגד רעהו והכריזו: "למרות שקוראים לנו להגיע מיד אל החנות על מנת להציל את כל רכושנו – לא נחלל את השבת!"

לא ניסע לשם ברכב ובטח לא נצעד רגלית זמן רב. נמשיך לשמור את השבת הקדושה ולדבוק בבוראנו בשמחת השבת, והקב"ה יעשה ברכושנו כטוב בעיניו."

בכוחות על – טבעיים, דחקו הם את דאגתם וצערם הצידי, והחליטו בכל כח להמשיך לחגוג בשמחה את השבת הקדושה, אשר בכל הדורות שמרה והצילה את עם ישראל, כאמור בפיוט: 'כי אשמרה שבת – אל ישמרני.'

הם המשיכו להוציא את המנה השנייה, שרו בערגה ובשמחה שירי שבת, אמרו דברי תורה, והכל כאילו לא קרה כלום.

לא רק שהם לא חיללו את השבת ונסעו למקום, אלא הם התאמצו להסיח דעתם מכל הפוגרום המתרחש בחנותם.

הם השתדלו ליהנות מהשבת עד תומה. והנה, מיד עם צאת השבת, עלו השניים בחופזה אל הרכב ונסעו במהירות אל חנות התכשיטים על מנת לגלות את גודל הנזק וההפסד.

אלא, שכאשר הגיעו לשם חיכתה להם הפתעה גדולה עד למאד.

"המנועולים היו שבורים", סיפר יצחק פרחי. "פחדנו קצת להיכנס, אבל לא היתה ברירה.

החלטנו כי אני אכנס לחנות, ויצחק אחי ימתין בחוץ. פתחתי את הכספת, ולהפתעתי לא היה גבול... לא היה חסר שם דבר, כל התכשיטים נותרו במקומם.

עליכם להגיע במהירות לחנות. כשהם מתכננים שכאשר תגיעו לחנות, הם יתנפלו עליכם עם אקדחים שלופים, ויאלצו אתכם לפתוח את הכספת תחת איומים, ובכך יקחו את השלל הגדול." "השודדים חיכו שעות רבות בליל שבת לבואכם, אך אתם לא הגעתם", מספרים השוטרים, "הם התייאשו אחר כמה שעות והלכו עם כמה תכשיטים בודדים שהיו בתצוגה. רק עכשיו נודע לנו על כך ומיהרנו להגיע. אם הייתם מגיעים בשבת, את כספכם בכספת בוודאי היו נוטלים, ועל פי המידע שלנו הם התכוונו אף ליטול את חייכם."

מסיים יצחק פרחי ואומר: "התרגשנו מאד וראינו בחוש כי השבת שמרה עלינו וגם על הכסף שלנו, תודה לה' הגדול." (גליון טוב לחסות בה')

לאחר מספר דקות הגיעה ניידת משטרה והשוטרים שאלו אותנו למה לא הגענו בליל שבת, כשקיבלנו את ההודעה. "אנו שומרים שבת ולא היתה לנו אפשרות להגיע", השבנו. השוטר הסתכל עלינו בתמיהה ואמר: "אלוקים בשמיים אוהב אתכם. דעו לכם, כי הרווחתם את החיים שלכם. השבת הזו שלכם שמרה עליכם, זה אני בטוח!" "מה זאת אומרת?", שאלנו. והלה השיב: "השודדים פרצו לחנות, ולקחו מעט מהתכשיטים שנותרו פה ושם בתצוגה, כשהם זוממים על עיקר הריווח הגדול, והוא הכסף והיהלומים הרבים הנמצאים בכספת שלכם. הם רצו לפתוח את הכספת, אך לא הצליחו. הם חשבו מה לעשות ועלה בליבם רעיון – הם החליטו להתקשר אליכם ולהודיע לכם בטלפון כי הם מדברים מחברת האבטחה, וכי

הלכות שבת:

מתוך החוברת "השבת בהלכה ובאגדה" לרב שלום דוד נקי שליט"א – ע"פ פסקי הגר"ע יוסף זצ"ל [למקורות לכל הלכה והכלה- ראו בחוברת הנ"ל]

מריחת מאכלים

מותר למרוח ריבה, שוקולד, חמאה וכיוצא בזה, על פרוסת לחם. וכן מותר לתת סלט חמוס בצלחת ולמורחו ולהחליקו יפה, שאין איסור ממרח במיני מאכלים.

הגדרת מלאכת כותב ומוחק

הכותב שתי אותיות, חייב מן התורה. ואם כתב אות אחת, הרי זה אסור מדרבנן. והוא הדין בכל זה לרוקם אותיות או חורט על כסף או זהב.

כתיבה מתקיימת

כתיבה המתקיימת אסורה מן התורה, אבל אם אינה מתקיימת, כגון כתיבה במחשב או בעט שלאחר 24 שעות נמחק הכתב מאליה, אסורה מדרבנן.

כתיבה במשקים ואדים

אסור לטבול אצבעו ביין ושאר משקים, ולכתוב בה על שולחן. אבל מותר לטבול אצבעו במים ולכתוב על שולחן, כי במים אין הכתיבה מתקיימת כלל. ופשוט שמותר לכתוב אותיות באוויר או על שולחן שאין עליו משקה.

אסור לכתוב אותיות באצבעו על חול או על אדים שבחלון, שבכל אלו מתקיים הכתב לזמן מסוים. אבל להעביר קו בלבד, מותר.

הגדרת מלאכת ממחק

המסיר שיער או צמר מעור בהמה עד שמחליקו, כדי לעשות ממנו קלף או עור לנעליים וכיוצא בזה, עובר על מלאכת ממחק.

ממרח - תולדת ממחק

בימים עברו, כדי לסגור מכתב במעטפה, טפטפו שעה מסביב לפתח המעטפה, ומרחו השעוה והחליקה וחתמו עליה, ובזה היה ניכר אם נפתחה המעטפה. כמו כן, כשרצו לסגור חבית היטב לזמן ממושך, היו מורחים טיט על המכסה ומחליקים אותו. פעולות אילו נקראות "ממרח" - תולדת מלאכת ממחק.

על כן, המורח משחה עבה על התחבושת כדי ליתנה על פצע, עובר איסור ממרח מן התורה.

ממרח האסור מן התורה הוא רק כאשר מורח גוש עבה כשעווה וכיוצא בזה, אבל המורח משחה רכה הנימוחה בידיים, עובר על איסור מדרבנן (גזרה שמא ימרח גוש עבה).

איסור ממרח הוא רק כאשר הפץ שהחומר הנמרח יישאר מרוח, כמו בשעווה על מעטפה, ומשחה על תחבושת, אבל כאשר הפץ שהחומר הנמרח יבלע ולא יישאר ממנו ממשות, אין בזה איסור ממרח. לכן, מי שיש לו יובש בידיו, רשאי למרוח מעט וזולין או קרם ידים, כדי לרכך את מקום הכאב, ובלבד שימרח היטב באופן שתבלע המשחה. והוא הדין למי שאין לו יובש כלל, ורוצה רק לעדן ולהחליק את ידיו יותר.

כתיבה במשקים ואדים

הלומד בספר ומצא בו חידוש, רשאי לחרוט בציפורן בדף לסימן, כדי לעיין בו לאחר השבת. וכן מותר לקפל קצה הדף שבספר לסימן.

בני אשכנז נהגו להחמיר באותיות שנכתבו על העוגה בקרם, שלא לשוברן בידיים, אלא בפה דרך אכילה.

מחיקה מידי

אם היו כתובות אותיות על ידיו, לא ינקה אותן בשבת, משום מוחק. וכשנוטל ידיו לסעודה, יטול רביעית (81 גרם) מים בבת אחת, ולא ינגבן, כי הניגוב גורם למחיקה. אולם אם היו ידיו מלוכלכות בדיו, מותר לנקותן.

עוגה עם אותיות

עוגה שכתובות עליה אותיות, בין אם האותיות עשויות מגוף העוגה, בולטות או שוקעות, בין אם האותיות נכתבו על העוגה בקרם וכדומה, מותר לחתוך את העוגה ולאוכלה, ואין בזה איסור מוחק.

בידחות:

"-אבא שלי אחראי על 30,000 איש!".
"-אל תגזים, מה הוא עושה? כזה מוצלח הוא לא נראה!".
"-הוא שומר על בית קברות גדול..."

בזמן נקיין הבית:
10% מנקה,
90% מחפש שירים יפים...

לא תמיד אני מתעטש, אך כשזה קורה- זה כשאני עם כוס קפה רותח ביד...
שיכור נוסע בכביש, ולפתע עוצר אותו שוטר ושואל: "האם יש לך רשיון?" - "לא", עונה לו השיכור.
"אם כן, אני קונס אותך ב-500 ₪!" שילם השיכור, והמשיך בנסיעה.
אחרי מאתיים מטרים, עוצר אותו עוד שוטר, ושואל: "האם יש לך רשיון?" - "לא", עונה לו השיכור.
"אם כן, אני קונס אותך ב-500 ₪!" שילם השיכור, והמשיך בנסיעה.
אחרי עוד מאתיים מטרים, עוצר אותו עוד שוטר, ושואל: "האם יש לך רשיון?" - "לא", עונה לו השיכור.
"אם כן, אני קונס אותך ב-2,000 ₪!"
"למה?" התפלל השיכור, "הרי כל השוטרים האחרים קנסו אותי רק ב-500 ₪, אז למה אתה קונס אותי ב-2,000 ₪?"
עונה לו השוטר: "בשביל שאני אראה לך איך יוצאים מהכיכר!"...

לעולם אל תפעיל את הוויז בדרכך לבית העלמין.
לא נעים לשמוע "הגעת ליעד"...

הרגע הזה שנגמר השמפו בבקבוק ואתה מתחיל לבצע בו פעולת החייאה...

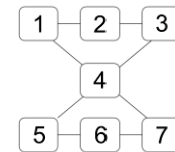

חידות:

באדיבות חיים כץ

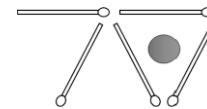
חידות מחשבה:

סדרו את הריבועים מחדש, כך שהסך הכולל של המספרים על גבי הריבועים במאונך, מאוזן ואלכסון ישוו ל 12!

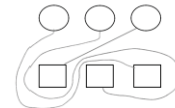
חידת גפרורים:

הפכו את הצורה, כך שהלכלוך יהיה מחוצה לה, ע"י הזזת שני גפרורים בלבד!!

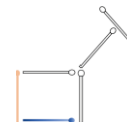

פתרונות לעלון הקודם:

פתרון לחידת מחשבה:

פתרון לחידת הגפרורים:

זמני	עקב	כניסה:	יציאה:
השבת:	י-ם:	18:43	19:56
	ת"א:	18:58	19:57
	ב"ש:	18:59	19:58
	חיפה:	18:51	19:59

לתגובות להנצחות ולקבלת העלון במייל:
elisha5765@gmail.com

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

628

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-1,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת שרה בת פכ"ה ע"ה

סיפור לשבת קודש

דברים כהווייתם...

מירון של ראשית שנת תשי"א. השמחה גדולה. ר' אשר עורך חלקה לבנו הבכור, ישראליק, מסביב כל בני המשפחה, בוגרים על זאטוטים - הכול שמח ועולז. שרוליק ניצב על הספסל, פניו מקבלות אט-אט דיוקן יהודי נאה, בעל פיאות. מיני תרגימא על השולחן, כוסיות 'לחיים' נמזגות אלו אחר אלו, הסובבים מאחלים לר' אשר כי יזכה לגדל בטוב את כל יוצאי חלציו.

עיניו של ר' אשר המוצצות מנחת צדות לפתע דמות מוכרת הנכנסת אל ציון רשב"י - זוהי דמותו של קלמן רובלה בן כיתתו בישיבה שנים רבות. קלמן זה, בחור מבוגר הוא, כבן עשרים וחמש, אשר עדיין לא זכה להקים בית בישראל על אף גילו המבוגר ולמרות שמו הטוב. פניו של ר' אשר מתחייכות מאוזן לאוזן: 'הו קלמן!' הוא קורא בקול לחברו מספסל הלימודים 'שלום עליכם! קרב הנה וגזוז קווצת שער מראשו של בני בן השלוש!'

קלמן מתקרב, סמוק כולו, חש באי נעימות נוכח היותו הבחור היחיד בסביבה, עדיין נאחז בתקווה כי יש כאן הסוברים שהינו אברך... לא נעים להשתתף במעמד כזה, המזכיר לך כי בעצם על פי גילך גם אתה מסוגל היית לחגוג שמחה כזו...

בעודו אוחד במספרים קולטות אוזניו של קלמן אמירה, שמשום מה נאמרת דווקא ע"י אבי הבן, ר' אשר, חברו לשעבר: 'הא קלמן? בעודנו בישיבה ביחד, לא העלינו על דעתנו כי נעמוד במיחון במעמד כזה: אתה כבחור, ואני כאב לילד בן חאלאקה!'

ידיו גזזו את קווצת השעה בלב הולם חש כי גם נפשו נגזזת; מצא לו ר' אשר זמן נאה לערוך השוואה שכזו, כאילו שאינה מובנת מאליה. הבין שר' אשר לא התכוון מאומה, אך לבו של קלמן כבד היה בעקבות האמירה הזאת, כבד מאד, כפי שלא חש מעודו. משל כל שנות בגרותו, כל לילות הנדודים, טיפסו והתיישבו מולא מובדם על לוח לבו המייחל...

הושיט ידו לר' אשר, ופיו מלמל ברכה. הוא נפרד ממנו בנענוע ראש ואץ אל פינה סמויה מאחורי הבניין, שם פרץ בבכי נורא. באין מילים בפיו יבב קלמן כתינוק; מריחות לבו נשפכה כאשד, דמעותיו נספגו ברגבי העפר הסובבים את בניין הציון הק':

'אתה כבחור, ואני כאב לילד חאלאקה!...' המלים דקרו כשפודים את נפשו הכואבת חזור ודקרו.

לא הייתה לו כל טענה על ר' אשר, באמת שלא: לב זהב הוא לבו של קלמן רובלה, אך המציאות הזאת כאבה לו כל קר! לא הייתה לו טענה על רבון העולמים ח"ו, באמת שלא; לב של אמונה פועם

בקלמן, אך כשכואב כל קה קשה שלא לצעוק. קשה היה לו להירגע כל שעות הציפיה והאכזבה צפו ועלו באחת, והכול נשפך היישר אל האוזן השומעת במקום הקדוש הזה. שעת הדחק המרה נסמכה ונתמכה כל כולה על רבי שמעון.

אחר שעה ארוכה קם שטוף דמעה, ניער את חליפתו והתייצב. רוח גלילית ליטפה את לחייו, כמו רוח נחמה היא ממרום. הוקל לו, אבן נגולה מלבו, הוא חש כי הבכי הזה נחוץ היה לו מאוד, ממש כפיאות לילד בן שלוש. הלב הסגור מצטברת בו מריחות לרוב; אך הוא נותר אטום, אך מצטמק הוא ורע לו. ברגע של התפקעות שולח מנהיג העולם את הפתח המתאים, ואזי מוסטים שערי הלב לחווחה והכול יוצא בבכי, בדמעה. בסתר לבו הודה קלמן לר' אשר על מילותיו, שפתחו את סגור לבו בפני רבי שמעון.

גם ממרום שמעו, ועוד באותה שנה נבחר קלמן רובלר לחתן לאחת המשפחות המיוחסות שבירושלים, ובחנוכה של שנת תשי"ב נערכה שמחת הנישואין. באחד מערבי ראש חודש של חודשיו הראשונים כאברך פקד את ציון רשב"י ברננה, חש כי עליו להודות. לא היה לו ספק שהבכי שלו מאחורי הבניין הזה פעל משהו במרומים. תחושה זו ליוותה אותו שנים רבות, בפרט בעלותו מירונה. גם כאשר עלה בקיץ תשט"ז לחגוג שמחת חלקה למוטל'ה, בנו בכורו, עוד רטט הזיכרון הזה בעמקי מוחו; גם כאשר עלה בשלהי תש"כ לעטר בפיאות את יוחנן, ילדו השלישי, לא היה מסוגל לשכוח את הבכי ההוא; גם בל"ג בעומר של שנת תשכ"ג, כאשר על הספסל עמד מאיר'קה שלו, ועוד הרבה אחר כך.

שנים עוברות כמי ירדן זורמים. עוד יום ועוד יום - וכבר קוראים בפרשה של השבת הבאה. עוד שבוע ועוד אחד - והנה שוב מברכים את החודש. עוד פורים ועוד תשעה באב - והנה כבר מתקרבת שנה חדשה. ועוד שנה, ועוד אחת, והילדים גדלים, והמשפחה מתרחבת, והזקן מלבין, וכבר חולף עוד עשור, ועוד עשור...

אשרי היהודי היודע ליצוק תוכן לשנותיו ובכך להעניק משמעות שונה לחלוטין למירוץ ימיו ושנותיו. השנה הינה שנת תשל"ד, זה לא מכבר היה קלמן רובלר בחור מבוגר כבן עשרים וחמש, והנה הרי הוא עתה בן ארבעים ושמונה שנה בעומדו להכניס את מוטל'ה בכורו לחופה וקידושין.

זכה ר' קלמן לראות נחת וברכה מרובה, ביתו פרח לכרם נאה, בנים ובנות שברכו ה' השביעוהו שנות נחת משמחות לב. בשנת תשל"ט, חמש שנים לאחר נישואי מוטל'ה, עשתה משפחת רובלר את דרכה למירון כדי לחגוג שמחת חלקה לבכור של מוטל'ה, אברהמ'לע - נכדו הבכור של ר' קלמן.

לבו של ר' קלמן מלא תודה, מה ישיב לה? הרי הוא היום כבן חמישים ושלוש, והנה לו דור שלישי ההולך בדרכי אבותיו. נכנס הוא

לעילוי נשמת משה בן אסתר

היה העלבון הצורב. הגליו של ר' קלמן ביקשו להוליכו החוצה מיידית, היישר אל הפינה היא מאחורי הבניין, ושוב לבכות על כאבו ומצוקתו של ישראל, בן ר' אשר חברו - בכי שימוסס את המועקה הרובצת כאבן על לבו של ר' אשר.

ר' קלמן עשה עצמו כאינו יודע ואינו זוכר את כל המדובר, לא רצה להכביד על הלב הכבד בלאו הכי: 'הריני מוחל לך במחילה גמורה' נחנק קולו של ר' קלמן 'ראה נא את האמירה ההיא כאילו לא נאמרה כלל. מעולם לא עלתה על לבי טינה עליך, ואם היה חשש כזה - הריני מסירו למפרע. מעתה יהי שלום בחילך, שלווה בארמונותיך!'

הלבבות נתקרבו, בני החמישים עברו לשוחח על שאר עניינים הנוגעים לענייני מחותנים ושידוכים. שעה חלפה, כבר ניצבו פיאזות לצדי קלסתרו של אברהם מל"ע הקטן, ומוט"לה החל מזרז את המשפחה לצאת לדרך הביתה. ר' קלמן נפרד מר' אשר בחום לבב, איחל שמחות בקרוב ובמהרה, ויפנו שניהם לדרך.

עוד באותה שנה בא ישראל, ב"ר אשר בקשר שידוכין נאה ויאה. במהלך שנת תש"מ כבר התבשר ר' קלמן רובלר כי ר' אשר זכה לשדך את בנו השני. בל"ג בעומר של שנת תשמ"ו שוב פגש ר' קלמן את ר' אשר במירון. הפעם היו שניהם בעלי שמחה זהה - סבים בשנות השישים לנכדים חתני חלקיה. עבור ר' אשר הייתה זו שמחה ראשונה של חלקיה לנכד.

במעגל אחד רקדו שניהם בהודיה. מעגלים נפתחים, מעגלים נסגרים. יש ונפתח מעגל, אך אינך רואה את סימו, ויש שמסתים מעגל, אך לא ראית את תחילתו. מעגלים רבים במעגלי החיים, והעיקר - לרקוד ולשמוח בכלם...

מחשבה קלה חלפה במוחו של ר' קלמן: הנה נסגר כיום מעגל, לאחר שלושים וחמש שנה, תשי"א - תשמ"ו; מעגל שנפתח במירון וגם נסגר בו. מחשבת רגע הייתה זו, עד מהרה גירשה ר' קלמן ממוחו: לא נאה לחשוב בכגון דא; ופיו שב מהר אל השירה:

'אשריכם ישראל, לפני מי אתם מיטהרים, מי מטרה אתכם, אביכם שבשמים...'

'תמיד כאשר היה אבא ז"ל מספר את הסיפור הזה - מדגיש לנו ר' מרדכי רובלר, הוא מוט"לה בנו בכורו של ר' קלמן ז"ל - 'היה שב ואומר, כי אינו מתיימר להצביע על המאורעות ולומר: זה בגלל זה, וזה בגלל זה. כבני אדם, קטנים אנו מלהעריך בשכלנו הדל דברים מעין אלו מכבשי דרחמנא. 'אני רק מספר דברים כהוייתם' אמר 'כך וכך היה מעשה...'

'את סיפור הדברים שמענו מאבא ז"ל אינספור פעמים (כשאת השם 'ר' אשר' הוא בודה לצורך הסיפור) ותמיד מסיים היה באנחה: 'צריך להיזהר, קינדר'לאך, צריך להיזהר כאשר מדברים. צריך להיזהר...'

(נפלאותיו לבני אדם)

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

אל היכל רשב"י מעוטר בבני משפחתו. אברהם מל"ע מוצב על הספסל, ומוט"לע, אבי הבן, מכבד את אביו, ר' קלמן, בגזיזת השעה.

הכול גוזזים, הכול טועמים ומברכים, פה כולם מלא איחולים ותפילות לך, להוריו ולר' קלמן, הסבא קורן הפנים הניצב מן הצד ומביט בשמחה. אי שם, בתת זיכרוננו, עדיין רוטטת תמונה בלתי נשכחת, עת ר' אשר הצעיר מעמיד את בנו על הספסל, והוא, קלמן רובלר, הבחור המבוגר, מתכבד בגזיזה, והבכי ההוא... מחשבות עולות יורדות, חולפות ובאות, עוברות ונעות - אך יש מהן שתמיד צפות ועולות, אינן נשכחות.

עיני ר' קלמן הנוצצות מנחת צדות לפתע דמות מוכרת הנכנסת אל ציון רשב"י... לבו נעצה, ללא ספק זוהי דמותו של ר' אשר, בן כיתתו בישיבה שנים רבות. פניו של ר' קלמן מתחייכות וקורנות: 'מכובד ר' אשר!' קורא הוא בקול נעים לעבר חברו מספסל הלימודים 'שלום עליכם! בכבוד גדול! הנה קווצת שער מראשו של נכדי בן השלוש!'

ר' אשר פוסע אט-אט, פניו מחווירות ומסמיקות, גוזז כנהוג, אוחז בידי חברו ר' קלמן, ובפיו איחולים מקרב לב. הם פוסעים יחדיו הצידה, ר' קלמן מתעניין בנעשה ובנשמע, שכן זה זמן רב שלא שוחחו, וגניחה עמוקה נעקרת מלבו של ר' אשר, מספרת על מועקת לבו:

בנו בכורו, ישראל, בן השלושים ואחת, עדיין יושב ומצפה למציאת זיווגו. 'זה לנו כשלוש עשרה שנה של קשיים' קונן ר' אשר בחרון חנוק 'לא יום ולא לילה!'

לא נעים במיוחד להשתתף במעמד כזה, המזכיר לך כי בעצם על פי גילך גם אתה מסוגל הייתי לחגוג שמחה כזו... ההשוואה הייתה ברורה: כאן עורך חברו חלקיה לנכד, בעוד שהוא את בנו הבכור עדיין לא זכה להשיא, וגם לא את בניו ובנותיו הצעירים מישראל...'

ר' קלמן היה כולו לחטיבת צער; מי כמוהו יודע ומבין את המתחולל בלבו של בחור מבוגר התעניין על ישראל, הזכיר תוך כדי שיחה, בחצי חיוך, שאף היה נוכח בחלקיה שלו בשנת תשי"א.

לשמע החלקיה אזל הצבע מפניו של ר' אשר והוא קיפץ כנשוך נחש. שתק, גמגם קמעא, ביקש לומר - ונעצה, אלא שהתחיל בעוז והמילים קלחו: "היית כאן בחלקיה? בכית כאן!" ר' קלמן נדהם לשמוע, שר' אשר זוכר את המאורע ההוא. 'כהיום הזה אזכור איך נפלט מפי משפט פוגע ומעליב, כאן, במקום הקדוש הזה. ראיתך מתבייש ולא ידעת איך לתקן את העוול הזה. לעתים אני נזכר בך, אך תמיד אני מניח כי ודאי שכחת. אולי הגיעה העת, אחר כשלושים שנה, לתקן את המעוות ולבקש את מחילתך על שגגה זו...'

זיכרון עתיק יומין השמיע חריקה ישישה, מתחת לחלודה עדיין טרי

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,

לעילוי נשמת: זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר רחמים בן חנום בשי, פאני בת אסתר, דבורה בת ברכה, מרדכי בן רבקה, שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן טליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר,

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְמִיסִית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פיניה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחה: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזיווג הגון:
איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזיווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30
טל: 036766049

שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 058-3297225
ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
c9595@okmail.co.il

מוהל מוסקר לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסקר לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסקר לשם שמים 0527646963.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשויות עקב - ראה תשפ"ב ♦ עלון מס': 96

השגחה שבועית

אתה לא צריך לשאת את המשא

כששמעתי את הסיפור המופלא מהאברך מביתר (ראה במדור סיפורים, הסיפור בכותרת \$360,000), עלה בראשי הפסוק "השלך על ה' יבךך והוא יכלכלך".

"יבךך", אומרת הגמרא, זהו משא.

אם נראה אדם שנסחב עם משא על הכתפיים ונרצה לעזור לו, נגיד לו "רבי יהודי, אתה יכול למסור לי את המשא? אני אעזור לך".

משא מעבירים, מוסרים או נותנים. משא לא זורקים. אבל בפסוק לא כתוב 'מסור', אלא 'השלך'.

כי כאן טמון הסוד.

כשאבא מאפשר לילדו הקטן בן השנה להחזיק כלי כבד, הוא במין מיד שהילד ישליכו מהידיים, והוא עומד בהיכון לתפוס את הכלי לידיים שלו.

אנשים הולכים בעולם עם כתפיים שמוטות מרוב משא, ומי מדבר על מצב מחוץ לשגרה, כשמחננים ילדים, כשצרכים דירה יותר גדולה, או חלילה בעתות של קושי.

אנשים מאבדים את כל הראש, ולא מבינים: איך אני נושא עלי את כל העול הזה?

והתשובה היא: אתה באמת לא יכול לשאת את העול הזה, זה באמת לא שייך.

הפסוק אומר לנו, "השלך", תשליך ותזרוק את כל העול ממך, זה לא העול שלך. הקב"ה אומר ליהודי: אתה שלי, המשפחה שלך שלי, הדירה שלך שלי, הכול מסביבך שלי, שמתי אותך כשליח שיעשה מה שאני רוצה, אבל את העול תשליך ממך מכל וכל.

לפעמים האדם לא צריך לעשות כלום, כמו בסיפור, ולפעמים רצון ה' שהאדם דווקא כן יפעל ויעשה. בכל פעם לפי מה שהקב"ה רוצה מאתנו. זהו דבר שצריך הבחנה רבה, וצריך לפעמים שאדם ישאל את רבו מה רצון ה' ממנו במצבים מסוימים.

אבל הכלל של 'השלך', לזרוק את המשא, זה בכל מקרה, הן כשאדם צריך לעשות, והן כאשר הוא פטור מעשייה. הקב"ה רוצה ממנו, תעשה את מה שאני רוצה ממך, אבל תזכור שהמשא הכבד הוא שלי, הוא לא שלך. ואם האדם זורק מעצמו, הקב"ה כבר תופס את זה.

האבא שלנו יודע שהמשא כבד לנו, הוא רק מחכה שנשליך אותו מידינו, ואז הוא יתפוס את זה לידיים שלו.

וכשחיים כך, רואים עין בעין איך שיש סייעתא דשמיא בכל דבר ודבר.

שבת שלום ומבורך,

פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

מבחני הנפש

את הדברים המוכרחים לחיים: **מאכל, משתה, מלבוש, מעון וזיווג**. מרגע שתינוק נולד הוא צריך בגדים לגוף, ועל הסובבים אותו מוטל להשיג לו את כל צרכיו. כאשר הוא גדל הוא צריך לדאוג לעצמו, וזה רצון הבורא שיהיה כך! כמה מצוות יש סביב זה, שעטנז, צניעות, לא ללכת בחוקות הגויים. בגדי חול ובגדי שבת ויו"ט, איך להתלבש, מה קודם ומה אחר כך, מה כן ומה לא. כאשר אנו פועלים נכון, הרי שעומדים במבחן הנפש. מעון - אי אפשר להתקיים בלי דירה. רצונו ית' שלא נהיה חסרי בית ונשתדל את ההשתדלות המתאימה כדי להשיג קורת גג. כמה סיפורים ממלאים את העלונים האלו סביב החובה הלא פשוטה הזאת, כמה מצוות מלוות אותה - מזוזה, מעקה, נזקי שכנים, רכוש משותף, היזק ראייה ועוד הרבה סעיפים בשולחן ערוך, שנועדו לבחון אותנו: האם ניגש אל הדירה בצורה הנכונה?

כך גם בעניין הזיווג. מסכתות שלמות דנות בזה, בפרשת קדושים יש עמוד שלם בספר התורה, עם מי אפשר להתחתן ועם מי לא. כמו כן אי אפשר לשבת בשקט ולא לעשות כלום. צריך לשמוע שידוכים, צריך לקיים חתונה, צריך לשמוח בשמחת חתן וכלה ולתת את כל הנדוניה והמתן כתקנת חכמינו ז"ל. הדברים האלו מהווים מבחן לנפש. איך ניגשים לזה, בכמה יושר ויראת שמים מקפידים על כל ההלכות, מתחזקים בביטחון ומאמינים שאדון הכול ישלח את הכול.

בלימוד שער הבטחון בקביעות, זוכרים שזאת כל המטרה של ההשתדלות שלנו. כדי לבחון אותנו! לתת לנו הזדמנויות לעמוד בניסיונות שבין אדם למקום, ועל כולנה מזכים אותנו מהשמים בהרבה מצוות של בין אדם לחברו. וכל זאת כדי שנזכה להשיג מעלות עליונות יותר! וכאשר נשתדל לעשות את המוטל עלינו לפי דרך התורה הקדושה, הוא יתברך ישלח לנו ברכה מרובה בביתנו ויזמין לנו את כל צרכינו בחן וברחמים מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה בשמחה ובטוב לבב, אמן כן יהי רצון.

(מתוך שיעור 54 בשער הבטחון)

כבר חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתיים שנה, שכל אחד יודע ברוח, שחייבים להשתדל ולהתאמץ כדי להשיג את כל מה שצרכים כדי לעבור את החיים בשלום. אך כאשר נתבונן בעניין זה קצת יותר לעומק, נגלה שהעובדה הזאת אינה מובנת מאליה בכלל. הן הבורא יתברך הוא כול יכול, ואין לו שום מעצור מלתת לנו את כל צרכינו מבלי שנצטרך לנקוף אצבע. יש כל כך הרבה דברים בעולם שאינם נזקקים להשתדלות שלנו: האור ביום והחושך בלילה, מהלך הכוכבים וחילופי העונות. יש שטחים עצומים של ימים ונהרות שתחתיהם רוחשים חיים שלמים ללא השתדלות האנושות, מיליארי בעלי חיים בעולם מסתדרים נהדר מקטן ועד גדול בכל צרכיהם, ורק האדם צריך לעבוד הכי קשה מכולם.

לפעמים מגיע אדם הביתה והאוכל מוכן על השולחן, חמים וזמין. לפעמים האוכל מוכן על הכיריים. הוא צריך להתאמץ קצת יותר ולארגן לעצמו מנה. לפעמים האוכל עדיין אינו מבושל, וצריך לאסוף את המצרכים הגולמיים ולהתקין מהם סעודה. יש פעמים שהמצרכים כלל לא נמצאים בבית וצריך לקנות אותם, ויש פעמים שצריך לארגן את הכסף, וזה החלק המורכב ביותר. כאן אנחנו מגיעים למאות אלפי צורות ורעיונות ודרכים ומסלולים שעל ידם עוסק אדם לפרנסתו כדי להשיג את הכסף שבאמצעותו יקנה כל מה שהוא צריך. למה זה כך? מדוע לא יורד לנו עין מהשמים? מדוע בגדים אינם גדלים על עצים, דירות אינן נבנות מעצמן, וכל האנושות עסוקה כל הזמן בהשגת הצרכים והיותה?

יש לכך שתי סיבות, כך מלמדינו רבינו בהקדמה החמישית בפרק ג', האחת: **שחייבה החכמה בחינת הנפש בעבודת האלקים**. האופן שבו אדם משיג את מה שהוא צריך הוא מבחן לנפש, כדי לבדוק אם הוא יעשה זאת בצורה הנכונה כרצון הבורא. בשער עבודת האלקים מלמדנו רבינו שהקב"ה רוצה להעלות את הנשמה לדרגה עליונה, ואת זה אי אפשר, אלא אם כן תרד הנשמה לעולם הזה, תעמוד בניסיונות ואז תתעלה עוד ועוד. איך מתנסה הנפש? בזה שהיא צריכה להשיג

הצטרף גם אתה לרבבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארח ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 087-551-8521 • מארגנטינה 03988-4031 • מאוקראינה 0380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

איחור מדויק

התכונתי לטוס לחתונה באמריקה, לשמוח עם בני משפחתי, ודי התרגשתי מהרעיון שאני הולך לעבור את הים. התארגנתי עם מזוודות וכל הנדרש, ולפני היום המיועד הזמנתי נהג שיבוא לקחת אותי בשעה שבע וחצי בבוקר. אני מתגורר בביתר, מרחק נסיעה של שעה ורבע מנמל התעופה בלוד. היה עלי להיות שם בשעה תשע, ומכיוון שבבוקר יש הרבה פקקים, הזמנתי אותו לשעה מוקדמת דיה, שלא תהינה תקלות.

בבוקר, למרבה הבושה והבלבול, אני מתעורר מחלום מתוק בשעה עשרים לשבע! מה אני עושה? אם אני נוסע כמו שתכננתי, מתי אתפלל? ואם אני מתפלל במניין כמו שצריך, אני עלול להפסיד את המטוס, את הכסף ואת החתונה, ולאכזב את כל המשפחה.

המלחמה היתה קשה אבל קצרה. התקשרתי לנהג, התנצלתי על שקמתי בשעה הכי לא מתאימה והצהרתי שאוסיף לו כסף על ההמתנה. אני הולך להתפלל במניין, ומייד כשאסיים נצא לדרך. הלכתי לבית המדרש הסמוך לביתי, ובסייעתא דשמיא זכיתי להתפלל שחרית כראוי, מתחילה ועד סוף.

בשעה שמונה ועשרים הגעתי הביתה, ומיד לקחתי את המזוודות ונכנסתי לרכב. הוא התניע, ובדרך הנהג מספר לי בכמה משפטים בודדים סיפור חיים עגום:

"הייתי בחור טוב בישיבה מצוינת. למדתי היטב והשגתי ציונים גבוהים".

סקרתי אותו ככה, כאילו אני רואה אותו בפעם הראשונה. אני מנסה למצוא איזה רמז לעבר המפואר שלו, ואיני מוצא כל סימן. הוא נראה כמו חילוני למהדרין למרבה הצער, והתיאור שלו לא מסתדר לי בכלל. הוא רואה שאני מפקפק בעובדות, וכדי להמחיש לי עד כמה הוא היה תלמיד טוב, הוא מתחיל באיזו סוגיה בגמרא, עם כל הביטויים הישיבתיים, שרק מי שהיה בפנים יודע. "נו", אני שואל.

הוא נאנח וממשיך, "היה לי חבר שגם הוא היה בחור טוב. הוא למד היטב ומשום מה נכנסתי לתחרות אתו. מי קם יותר מוקדם, מי לומד הכי הרבה, מי משיג ציון יותר גבוה. זה לא היה בריא. זה הלחיץ אותי מאוד וגרם לי להתאמץ מעל ומעבר לכוחותי, עד שנשברתי. וכשנשברתי זה היה עד הסוף. מאסתי בהכול, ואתה רואה איך אני נראה היום..."

הוידוי שלו כאב לי. חשבתי על כך שכל כך חשוב ללמוד מתוך מחשבה ראויה, כדי שהתורה שהיא סם החיים לא תהפוך לסם המוות ח"ו.

"עכשיו, כשישבתי וחייכתי לך, אמרתי לעצמי: תראה אותו. יהודי שלא מעניין אותו כלום ומוכן לוותר על הכול בשביל תפילה במניין. הוא יכול להפסיד את הטיסה על כל מה שזה אומר, רק בשביל לעשות מה שה' ציווה עליו. זה יהודי אמתי! הוא לא עובד כדי להתחרות עם מישהו או כדי להשיג איזה רווח אישי. הוא פשוט עובד את ה'.

אתה מבין?" הוא פנה אליי, "פתאום תפסתי שזה אמתי, אמתי לגמרי. ואלו לא רק דיבורים. יש פה באמת יהודי עם מסירות נפש. הוא יכול, ולמה אני לא יכול? אני מקנא בך, שיש לך כוחות כאלו, וחושב לעצמי שזה לא מוכרח להיות רק הסיפור שלך. גם לי מותר להתפלל במניין".

הוא המשיך בנסיעה ואמר שמהנסיעה הזאת הוא יחזור הביתה,

הבאתי לך

נסעתי לחו"ל כדי לאסוף כסף בשביל הכולל של אבא שלי. בפעמים הקודמות מצאתי לי שיטה נפלאה לניצול הזמן: לקחתי אתי לנסיעה את הספר 'בקודש פנימה' על הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע, והייתה לי מזה תועלת גדולה. מי שקורא בספר הזה נכנס לתוך אטמוספירה אחרת. זהו ספר הנוסף יראת שמים, בכל שורה שם אתה לומד שכל פעולה חשובה לאין ערוך, שכל יהודי הוא עולם מלא. בספר הזה אלו אינם פתגמים בלבד. אתה נכנס לתוך הכתוב ומרגיש זאת. המטוס וכל מה שמסביב, אינם אלא רקע לדבר האמתי. כאשר אדם נמצא בדרכים הוא זקוק לתוספת של יראת שמים כדי להתמודד עם כל הנקרה בדרכו, והספר הזה עשה עבודה מעולה בפעמים הקודמות, לשמירה בכל העניינים.

ביום חמישי האחרון יצאתי לחו"ל. הטיסה הייתה אמורה לצאת בשעה שתיים עשרה, ובבוקר עדיין לא השגתי את הספר. בכל הפעמים שאלתי אותו מחבר, ועתה הוא לא ענה לי. בבוקר למדתי פרק א' באבות, וכשהגעתי למשנה 'הוה מתלמידיו של אהרן' כיוונתי שתהא הנסיעה לעילוי נשמת הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע, ובזכותו תהיה לי הצלחה ושמירה עליונה בגשמיות וברוחניות. אכן, הדרך לשדה התעופה הייתה חלקה, כל הבדיקות והכניסות נעשו במהירות, אלא שכאשר הגעתי לשלב האחרון, לצ"ק איך, אמר לי הפקיד: "איך לך מקום במטוס!"

לא הבנתי איך קורה דבר כזה. הרי הזמנתי כרטיס אצל סוכן נסיעות. אולם זאת היתה העובדה. הסוכן סידר לי טיסה, אבל לא מקום בטיסה. "חכה כאן ונראה אם יש לך מקום", אמר לי הפקיד, וכך הצטרפתי לעוד עשרה אנשים שעמדו וחיכו גם הם לראות אם נשאר להם מקום. התפללתי לה' שאוכל לנסוע, והנה כעבור כמה דקות ניגש אליי אחד מצוות שדה התעופה וקרא לי לבוא אחריו למטוס.

אני עולה, והוא מראה לי מקום פנוי ליד אברך חסידי. אני מתרגש ממש. מכל האנשים שחיכו, קראו דווקא לי, ומכל הנוסעים נבחר לי שכן טוב כזה. התיישבתי לידו ואמרתי לו שאני מודה לה' שסידר לי חבר נעים לנסיעה. נוכל להתחזק ביחד ולנצל את הזמן. הוא מספר לי שהוא בדרך לחתונה, ואני מספר לו שבנסיעות האחרונות היה לי חיזוק מיוחד מהספר 'בקודש פנימה', והפעם לא השגתי אותו. "בקודש פנימה???"

הוא נובר בתיק היד שלו ומוציא את הספר. "הבאתי לך את זה".

"הבאת לי? מה פירוש?"

"הפירוש הוא שמעולם לא לקחתי אתי את הספר הזה לנסיעות, שמזמן לא עיינתי בו ולא פתחתי אותו, אבל הפעם 'משום מה', בדרך לצאת מהבית לשדה התעופה, ניגשתי לארון הספרים והוצאתי משם את הספר הזה, שיהיה".

"אתה חסיד בעלזא?"

"לא, ואין לי שום מושג למה עשיתי זאת. עכשיו אני יודע".

הייתי כל כך נרגש. הקב"ה ראה שיש לי רצון, והוא ארגן לי את התקלה של סוכן הנסיעות, בחר בי מכל הממתנים כדי להושיב אותי בדיוק ליד האברך הזה, ושלח אותו להביא לי את הספר שאיוותה נפשי.

קדיה נאמנה

ב-180 שנה לחודש קניתם את הדקות של שכונה שלימה עם שבע בתי כנסיות. התורם יוכל להעביר את שמות כל בני משפחתו לתפילה יומיומית אצל הרבנים, ובערב ראש חודש לתפילה על ציון של בעל חובת הלבבות.

ארבעה אני יודיע

ב-104 שנה לחודש קניתם זכות חלוקת עלונים בארבע בתי כנסיות בישוב. התורם יוכל להעביר שמות לתפילה של כל המשפחה בכל ער"ח על ציון בעל חובת הלבבות.

מבקשי אמונה

ב-26 שנה לחודש קניתם חלוקת עלונים בבית כנסת אחד. אפשר להעביר 2 שמות לתפילה בכל ער"ח על ציון בעל חובת הלבבות.

"בא ותזכה גם אתה להפיץ אמונה בכל הארץ וגם להיושע בישועות"

קח לך את ההבטחה של רשב"י!!

1520

בתי כנסיות שבערי השדות

מתוך 5211 כבר נקנו!

מציבים יעד עד לחודש אלול

ל-2000 בתי כנסת!

אין לך זכויות הרבים יותר מלהביא את האמונה בעולם ולקרוב יהודים לאביהם שבשמים!

וישנה את דרכו לטובה, ללא ספק. איני ממליץ לאף אחד לקום מאוחר, במיוחד לא ביום שהוא צריך לטוס. אבל מכיוון שהקב"ה סידר את זה כך, אני מאושר לקחת חלק בקירוב בן לאביו שבשמים. (יום חמישי פרשת חוקת תשפ"ב, אידש, לילה, סיפור 2 / סיפור מס' 29170)

\$ 360,000

סיפר לי יהודי מביתר עילית: בתי חלתה במחלה לפני חמש עשרה שנה. בסייעתא דשמיא עברנו אתה את כל התהליך של ניתוח וטיפולים, והיא הבריאה וחזרה לשגרה. לאחר שבע שנים המחלה חזרה, אולם הפעם כבר הייתי בעל ניסיון. עד כמה שזה נשמע מוזר, הפעם היה קל יותר. ידעתי מייד למי לפנות וקבלתי תכנית טיפול מצוינת, שמתחילה בניתוח בארץ, ואחר כך יש שני טיפולים בחו"ל. אלו טיפולים יקרים מאוד, שעל כל אחד מהם יש לשלם 360 אלף דולר. את הטיפול הראשון משלמת קופת החולים, אבל את השני אני צריך לשלם. כמובן אין לי שום מושג מאיפה משיגים סכום כזה, ולכן אני מתחיל בהשתדליות ועסקנויות, שואל, מתעניין, ומתקשר ונוסע לשייכות עם בעלי מקצוע ומשרות, יושבי ראש ומנכ"לים של ארגונים שונים, עמל ועובד ומכלה את שעותיי ואת ימי על השגת הסכום הבלתי אפשרי - ומעלה חרס ביד.

כמה ימים לפני הניתוח בארץ, שלח לי הקב"ה הארה משמים. איני בדרגה הזאת, אבל הקב"ה ריחם עלי ונתן לי את ההרגשה החזקה הזאת, שהילדה הזאת לא שלי. מי שלח לי את הילדה? הקב"ה. הוא שלח לה גם את המחלה, והוא ישלח גם את הכסף! עכשיו, כמה ימים לפני הניתוח, אני צריך להיות עם המשפחה. להכין נפשית את הילדה, ולהתעניין גם בילדים האחרים שבבית. אמרתי באופן מוחלט: די!!! זהו. אני לא עושה שום דבר בעניין. עשיתי כבר מספיק השתדלויות. זו הבת של הקב"ה, הקב"ה דואג לה. אני כבר עשיתי את המוטל עלי בקשר לכסף, ועכשיו הקב"ה בוודאי כבר ידאג לשאר. אני עכשיו צריך לדאוג לבני משפחתי, לחזק אותם, להיות אתם, להכין את הילדה לניתוח. אני עושה אך ורק את זה.

הייתי כל כך נחוש, שכאשר חבר התקשר לומר לי שנראה לו שיש איזה פתרון, והוא מזמין אותי לאיזו ישיבה, אמרתי לו, "אני לא בא. אני לא עושה שום דבר בעניין. הקב"ה יכול לשלוח הכול עד הבית!" הוא חשב שירדתי מדעתי, אבל אני ידעתי שדווקא ריבוי ההשתדלות הוא זה שאיים עלי, ואילו עכשיו אני מיושב הרבה יותר מאי פעם.

הניתוח בארץ עבר בהצלחה, והנה, כמה ימים אחרי הניתוח, ממש לפני שאנו עומדים לנסוע לחו"ל, מתקשר אלי הרופא ואומר לי שיש ארגון בארה"ב שעוסק במחקרים רפואיים. המקרה הנדיר של בתי נודע להם והם מתעניינים בו מאוד. העובדה שהמחלה, באופן המסוים שהיא הופיעה אצל בתי, חזרה אחרי שבע שנים, עוררה את סקרנותם, והם חשים צורך לחקור את כל העניין לעומק. הם מבקשים שאחתום על ויתור סודיות ואאפשר להם לגשת לכל המסמכים והצילומים, מאז שהמחלה התגלתה בפעם הראשונה ועד השלב הנוכחי. בתמורה הם מממנים את כל הטיפולים!

נתתי את הסכמתי, ואז התברר לי שהארגון הזה לא מממן רק את הטיפול עצמו, אלא גם את הטיסות, השהייה, האוכל וכל השאר. אפילו את הטיסות בשביל הביקורת אחרי הניתוח הוא מממן. בסופו של דבר, לא הוצרכתי לשלם על הטיפול בחו"ל, אף לא דולר אחד!!!

כך שלח רופא כל בשר הכול בשביל הילדה שלו. הבת שתחיה לאורך ימים טובים ושנים ארוכות, שאנו זכינו לעמוד לצדה ולראות עין בעין את ישועתו יתברך.

(מתוך הבטחון היומי, יום שני פרשת מטות)

פלאי פלאים ממש. מישוהו אמר לי שזה בזכות שאני נוסע בשבילי הכולל של אבא שלי, וידוע שהרבי מבעלזא היה מכבד את אביו זי"ע, המהרי"ד, באופן נפלא ונורא. איני יודע חשבונות, איני מנסה להבין. אני רק מתרגש ומשתף גם אתכם. אבא שלי אמר שזהו גילוי מפעים. ליהודי יש רצון רוחני, הוא רוצה להישמר, רוצה להתחזק, והקב"ה מתעסק עמו, משתעשע עמו ומאיר לו. איזה אושר הוא זה!

(מתוך שיחת חברים פרשת קורח הרה"ח ר' יוסף מאיר משינסקי שליט"א)

יששכר וזבולון

מספר יהודי מחיפה:

נסעתי לארצות הברית כדי לאסוף כסף למוסדות תורה, והנה אני פוגש עשיר גדול שמוכן לתת לי סכום משמעותי, שממש יוריד עול כבד מעל כתפי המוסד למשך תקופה. "זה בתנאי שאתה משיג לי את החברותא שאתו למדתי בארץ ישראל כשהייתי בחור, כדי שאעשה אתו הסכם יששכר וזבולון".

הבקשה נראתה לי קלה ליישום, במיוחד לאור הסכום הנכבד שהעשיר תרם, והסכמתי לתנאי. הוא נתן את הכסף והדגיש שוב ושוב, "זה ממש חשוב לי, ואני רוצה שתסדר את זה בהקדם. בוער לי להיות הזבולון שלו".

המגבית הצליחה בסייעתא דשמיא, וכשהגעתי הביתה שכחתי לגמרי מהתנאי. שבועיים אחרי שנחתי בארץ אני מקבל טלפון מהתורם, "מה עם זה?"

התנצלתי אלף התנצלויות והלכתי לחפש קצה חוט. איפה גר היהודי הזה, שהעשיר כל כך משתוקק לתמוך בו. התברר שהוא גר בעיר בדרום הארץ. התקשרתי לידיד שגר שם, וזה אמר, "איני מכיר אותו". רגע לפני שאני מסיים את השיחה הוא אומר לי, "חכה, יש כאן יהודי, אולי הוא מכיר". הוא פונה אליו ואומר לו, "אולי אתה מכיר את פלוני?"

"בטח שאני מכיר אותו", עונה הלה, "במה העניין?" "אני מדבר עכשיו עם מישוהו שיש לו שליחות מאיזה עשיר באמריקה, שרוצה לעשות אתו הסכם יששכר וזבולון".

"מה??? היהודי הזה החליף גוונים. אתה יודע לאן אני הולך עכשיו? הפלוני התלמיד חכם, היה לו עד היום הסכם יששכר וזבולון עם עשיר אחד, והעשיר הזה הודיע לי שהוא מפסיק את התמיכה כי הוא כבר לא יכול לעמוד בזה. דחיתי את ההודעה כי לא רציתי לצער את אותו תלמיד חכם, שבאמת יושב ולומד יומם ולילה. ממש לא היה לי מושג איך אני אומר לו את זה, אבל היום ידעתי שאני כבר חייב להעביר את המסר. אני בדרך אליו!!!"

בשלב הזה הוא לקח את הטלפון מידו של ידידי מדרום הארץ. התקשרתי לעשיר מאמריקה והודעתי לו בשמחה גדולה שמצאתי את החברותא שלו, "יובא תשמע מה קורה פה", העליתי לוועידה את היהודי מהדרום, וזה סיפר לו דברים כהווייתם. העשיר התרגש עד מאוד. "כמה פלוני היה מקבל בכל חודש מהזבולון שהיה לו?" הוא שאל.

"חמשת אלפים שקל".

"מהיום הוא יקבל שמונת אלפים שקל בחודש, וכבר עכשיו תן לי פרטי חשבון, שאכניס לו קודם כול ארבעת אלפים. חוץ מזה תגיד לו שלא יתבייש, וכשיש צורך מיוחד בבית שיבקש, כי אני רוצה באמת לתת לו, שיוכל לשקוד על התורה ועל העבודה בלי הפרעה". תראו איך הקב"ה חסך לתלמיד חכם עגמת נפש, ואיך שהתומכים התחלפו באופן כל כך מדויק. ברוך הנותן לחם לכל חי.

(יום שני פרשת מטות תשפ"ב, לילה, סיפור 3 / סיפור מס' 28730)

כל יחיד יכול לשנות את חייו לטובה מתוך אמונה בהשגחה פרטית!

מציאו דירה. חבל שלא הכרנו את העולן לפני כ...
התחיל להבין
תרמי להוציא בבית כנסת, לזכות בני השתקשה בלימים, ובה התחיל להבין וללמוד היטב.

תמונה
תרמי להוציא בבית כנסת, לזכות בני השתקשה בלימים, ובה התחיל להבין וללמוד היטב.

ממני
תרמי להוציא בבית כנסת, לזכות בני השתקשה בלימים, ובה התחיל להבין וללמוד היטב.

אל תפסס את התפילה מיוחדת בער"ה
אלול ביצונו של בעל חובות הלבבות!

כנסת להפצת האמונה, ובזכות התרומה נזכה לבשר רק בשורות טובות. תודה.

וגם תזכה לישועות במרטיט בקרוב!
משכורת כפולה
הייתי במצב דחוק מאוד בכרנסה. חיפשתי עבודה ולא מצאתי. הבטחתי לתרום וגם קיבלתי על עצמי למשך 40 יום להקשיב לקו השמחה פרטית, ולהתחזק במאומה ולהאמין שהכול מאתו יתברך. עברה רק חצי שעה, וקיבלתי טלפון שהתקבלתי לעבודה. עם משכורת כמעט כפולה ממה שהיה בעבודה הקודמת. עכשיו אני לוקח ששופות להפצת העולנים בישעו שלם. שיקבלו את העולנים ויתדווקו באמונה בבוטות. מעל הטבע

חוסשנו דירה במשך למעלה משנה. תרמנו להפצה ב-40 בתי כנסת ובה', מעל הטבע ונגד כל הסופים,

"ע"ה הפצת אמונה אתה מחיה נפשות !!!"
אור בקצה המנורה

מספרת אמה: הבן שלי התחיל, ולמחרת השבוע ברבות חזר הביתה והתגשר. זה היה כל כך עצוב, שאי אפשר לתאר את זה. ממש נכנסתי לדיכאון ולא יסלתי לתפקד בבית. האור בקצה המנורה היה העולן. זה ממש הכניס לי את השלווה והשמחה בבית. בכל בוקר אני מסתכלת ב מתחזקת. תודה!
זה ממש מציל אותנו ומחיה את נפשנו.

החיים
מתקשר יהודי: הבת שלי ירדה מהדרך ואנחנו לא יודעים את נשמתו מצער ומאכזב. עשיתי מה שרק אפשר לעשות, והנה בעולן האחרון ראיתי את הנאמר של הרב שפר. זה הכניס בי רוח חיים וחיזק אותי. נעשיתי אני תורם לזכות הבת שלי עלונים לבית

חפש בעמדות נדרים פלוס 'השגחה פרטית לכל יהודי, בכל פינה!'
ובחר בעצמך את הישוב שברצונך לזכות.
או בטלפון - 02-6313-742

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

ב"ה אני מתחזק באמונה וביטחון שהכול הוא בחשבון והכול לטובה, אך לפעמים, כשאני רואה את הסובבים אותי והם מסודרים בפרנסה טובה או בדירה שקיבלו ללא משכנתא, אני מאוד מתקשה להתחזק בביטחון. אולי צריך להתחזק במידת הקבאה. כן או כן, הבה לי עצה איך אפשר לעמוד על כך, להאמין שמה שמגיע לי יהיה לי, ולא להסתכל על מה שיש לאחרים.

שאלה מספר 47

אם הוא יסתכל בעין טובה על חברו, בזה הוא יביא גם עצמו שפע טוב.

הרב מני דרזני מרמת גן, הרב חיים מאיר דסקל מאלעד והרב מנחם מנדל שטרנאו מבני ברק: אם אתה חושב שלו תהיה לך הדירה של חברך, תרגיש יותר טוב, הרי שזו טעות. אולי בתקופה הראשונה תרגיש טוב, אך מיד לאחר מכן ארס הקנאה יחזור לבעבע. העצה הטובה ביותר היא להפנים שמה שיש לי הוא טוב עבורי, ולהיות מרוצה ושמוח במה שיש. אם לחברך יש יותר, זה לא אומר שלך יהיה טוב בכך. דומה הדבר לנכנס לנעלי חברו, גם אם יהיו אלה הנעלים המשובחות ביותר, לו זה לא יתאים. כתוב (דברים ד, לט): "בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד". אמרו בזה דורשי רשומות: "בשמים ממעל" - בענייני שמים יש להסתכל על מי שנמצא מעלינו, לקנא בו וללמוד לקח. אך "על הארץ מתחת", בענייני ארציות, יש להסתכל על מי שעומד מתחתנו, בדרגה הנחותה מאתנו, ולהתחזק בכך שלנו יש יותר ממנו.

הרב יוסף דושינסקי מחיפה: העצה הטובה ביותר היא פשוט להתפלל לה, יסיר ממך את נגע הקנאה הממארת ואוכלת כל חלקה טובה. לבקש ולהתחנן, וה' הטוב יהיה בעוזך.

הרב יחיאל דוידוביץ מבית שמש והרב אריה מרדכי גרינוואלד מבית שמש: העצה היעוצה להתגבר על מידת הקנאה היא פשוט להסיח את הדעת מכך. ההתעסקות בזה, גם אם הכוונה היא לטובה - כדי להתגבר על כך, רק גורמת שהקנאה תתעצם.

שאלה לעולן 98

אני קורא את העלונים בקביעות וגם מאזין לקו. נחשפתי לחיים מסוג אחר. אנשים שחיים חיי אמונה וביטחון, ובכל דבר העובר עליהם הם רואים את ההשגחה ויודעים שהוא מאת ה', חיייהם מאושרים עד למאוד, ומתקיימים בהם דברי הכתוב "ברוך הגבר אשר יבטח בה' וגו'. שאלתי היא, איך גם אני יכול להתחבר לכך, שיהיו לי חיי אמונה וביטחון אמתיים, ושלא יהיו הדברים מהשפה ולחוץ בלבד?

י.ה. מבית שמש

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שעות 5:3 (לאחר בחירת השפה) [מני והקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 0203011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם וטלפון פרטי. שם השואל יכתב באשתי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

אני בחור ישיבה. אני מתחזק מהקו שלכם ושומע הרבה, את השיעורים וכל מה שיש בקו. ובפרט בתקופה הזאת, כשכבר הרבה זמן אני מצפה ליוזג, שמיעת הקו ממש מצילה אותי ומחזקת אותי באמונה וביטחון, שלא לדאוג ושהכול יהיה בסדר.

מצד המקובלים

לפני שבועיים ראיתי את העולן שלכם, מאוד התרגשתי לראות תוכן כל כך משובח. החלטתי לתרום עלונים לעשרה בתי כנסת. ביקשתי שבזכות כך אזכה להתארס עוד השבוע. הודו לה', כך היה, הישועה הגיעה, טרם יקראו ואני אענה.

קח גם אתה שותפות קבע בהצפת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הזוהר למזכי הרבים: בנינים ובני בנינים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק	מלשול בדואר	בעמדות נדרים
902 סניף 5475	ת.ד. 5475	פלוס על שם
57390056	ירושלים	שער הבטחון

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרז אסתר ודוג' אריים נועה בת סוליקה ויוצי"ח שיחיו

עלונים ל-115 בתי כנסת

לע"נ ר' אלחנן יוסף בן ר' שמואל ור' חיים ב"ר משה אבועלפאי ור' יחזקאל ב"ר יעקב קאפל

עלונים ל-40 בתי כנסת

להצלחת יוסף בן שולמית וב"ב במכירת וקניית הדירה ולקבל כמה שיותר ובריאות לכל המשפחה, שמחה ונחת ופרנסה בשפע

לזכות ישראל בן אירית ודוד בן אירית ומשה בן אירית וצפן בן אירית ליוזגים הגונים בקרוב. בהודיה לדי' יתברך על מציאת שוכרים לדירה שב"ה מצאנו בזכות הצפת האמונה לרפואת ר' שלמה בן פנינה

לכל עולן משה בן מלכה להצלחה בכל העניינים ולזכות שמואל צבי בן יסל קננדל להצלחה בכל העניינים

דוד בן נאה ליוזג הגון

לפרנסה בשפע וברוח ובניקל ולמציאת עבודה

וליעל בת מזל ליוזג הגון.

ה.ב.צ. בת.נ. להצלחה במבחן

המעניינים להפיק את העולן מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 13:00 ל-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלב שעות היעדרות ונחזור אליכם בס"ד

מטלת הלימוד הנה ללא תשלום למפצים 250 עלונים ומטלה בוצעת בקורות חלוקה או 20 עלונים במחיר משלוח בלבד

מייל לעולות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העולן יוצא לאור גם באידיש ואנגלית

לקבלת העולן במייל 7- B023011300@GMAIL.COM

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מליקווד "הכול יכול" זאת מציאות!!!

עצמי לא האמנתי במה שאני אומר. אמרתי להם: היא כבר בריאה. הנה הנה עוד היום תראו איך שהיא יורדת מהמיטה. הקבי"ה הוא כול יכול, זאת מציאות, זאת עובדה, אני לא מתפעל מכלום. אני הולך בתמימות ולא עושה חשבונות של אולי כן ואולי לא. הרופאים אומרים, יש יסורים, היא חלשה. זה לא אומר כלום. אין עוד מלבדו - עולה על כולנה. זה דוחה את כל התחזיות של הרופאים. בעל הלשם היה אומר: "אין דבר העומד בפני הביטחון". חמש דקות דיברתי אליהם, לא הייתי מסוגל לדבר יותר. למחרת מתקשר אליי אחיין של אותו אשה, ומספר: הרב מנדל, בדיוק כמו שאמרת כך היה. היום לראשונה מזה זמן רב, האשה החולנית ירדה מהמיטה בכוחות עצמה. בדיקת האם-איי מראה שיפור עצום, שיש נסיגה של המחלה. הרופאים המומים. מעולם לא ראו דבר כזה. הריבונות של עולם הוא עושה פלא, בעל מופת הכי גדול שיש. התחזקו וביטחון ותראו ישועות מעל לדרך הטבע.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

הגיע אליי מקרה מאוד קשה: אשה שמזה חמש שנים חולה במחלה הארורה. היא סובלת מאוד יסורים רבים ונוראים. מלבד יסוריה שלה, כל המשפחה הסובבת סובלת. הבעל כבר מותש. הילדים שבורים. אי אפשר לתאר את הצער וחוסר האונים שיש למשפחה כזאת. אמרתי לאבי המשפחה, שאני רוצה לדבר עם כל משפחתו. הם התאספו סביב הטלפון, ואני התחלתי לדבר. במשך שערים דקות הרציתי בפניהם על אמונה וביטחון, דיברתי מעומק הלב ובלהבת אש, אמרתי שבתוך רגע האמא יכולה להתרפא, הדי' ה' תקצר? לא דיברתי סתם, אלא הרגשתי שזה נכון, הכול אפשרי ויכול להיות, הרי ה' מכאיר ומוחץ, חובש ומרפא. כבר יום אחר כך התבררתי בבשרות טובות מבני המשפחה. חל שיפור מאוד גדול במצב. שבוע אחר כך פגשתי בסיפור דומה ויותר עוצמתי. המדובר באשה צעירה, שהמחלה הארורה כבר התפשטה אצלה בכל הגוף. היא שוכבת בבית החולים - במחלקה של הסופנים, עם יסורי איוב, מבלי יכולת לזוז. הרופאים כבר סופרים את שעוניה. ביקשו ממני לחזק את בני המשפחה. לא היו מילים בפי, אך החלטתי לומר מה שאני אומר תמיד. אני

שיעור הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלוחה 2 < (לאחר בחירת השפה)

הדפסה פריינט-גוט

הכלית העולן הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא להתפטר ולשמוע קריאת התורה.

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 6

שלמדתי את ההלכות בעיון, החלטתי מעצמי לשמור את זמן רבנו תם...

ומכאן למשפחה אחרת, המתגוררת באותו בנין: סיפר לי אחד מבני המשפחה: גדלנו בבית אבי מורי שליט"א, שחינך אותנו לתורה ויראת שמים. כמעט בכל שבת, נהג אבי מורי להאריך בסעודה שלישית. אחיי הגדולים ממני בקשו בבקשה הבה ונסיים את הסעודה ונתפלל ערבית! כבר הגיע זמן צאת השבת לפי הגאונים.

ואבי מורי השיב בכאב: אני כל כך נהנה לשבת אתכם, לשיר אתכם, לשוחח אתכם ולשמוע מה יש לכם לומר. חבל לי לעצור את כל זה כעת רק בגלל שהשבת יוצאת לפי הגאונים... אנא! בואו נמשיך להנות יחד לפחות עד זמן רבנו תם.

למעשה, סיפר לי הבן, כיום כולנו אברכים השוקדים על תלמודם, כולנו שומרים את זמן רבנו תם בצאת השבת, למרות שכאשר למדנו את ההלכות ראינו שיש מקום להקל ולהוציא את השבת כשיטת הגאונים [לא כאן המקום להאריך בנידון זה], אבל הטעם הטוב של השבת וסעודה שלישית בפרט, מבית אבא, 'רודף' אחרינו ואין אנו מסוגלים 'לברוח' מן השבת בצאתה לפי שיטת הגאונים...

2 מעשים בשתי משפחות,

והתוצאות - תבחנו בעצמכם!

סיפר לי מאן דהוא: גדלנו בבית אבי מורי שליט"א, שחינך אותנו לתורה ויראת שמים. כמעט בכל שבת, נהג אבי מורי להאריך בסעודה שלישית. אחיי הגדולים ממני בקשו ממנו [בכל שבת, אח אחר ביקש]: אבא, בבקשה הבה ונסיים את הסעודה ונתפלל ערבית! כבר הגיע זמן צאת השבת לפי הגאונים.

ואבי מורי השיב **בזעקה**: מה?! אתה רוצה להוציא את השבת לפני זמן רבינו תם?! **איך אתה מעיז להכניס את עצמך לספק סקילה?!**

...טענה צודקת ונכונה. אך הצורה בה נאמרה אומרת 'דרשני'.

כמעט בכל שבת חזרה על עצמה התופעה בצורה זו או אחרת.

[עוד על אותו אב: אחד מבניו ארז בגדים וממתקים ושאר חפצים לקראת טיול בן יומיים. למרבה הצער, הוא שכח להכניס את התפילין למזוודה... **צעק עליו האב בפני שאר אחיו: מה?! שכחת שאתה יהודי?!...**]

מסיים המספר: כל אחיי יצאו חילונים גמורים. אינם שומרים שבת ובודאי שלא שומרים את זמן רבנו תם... אני חזרתי בתשובה, ובגלל

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, כותב בספרו "עלינו לשבח", ויקרא, עמוד שכ"ט:

סיפר לי הרב הצדיק רבי אברהם פולק שליט"א, ששאל את מרן החזון איש כהאי לישנא: האם להוכיח יהודי העובד בגינה בשבת? והשיב החזו"א שאין צורך להוכיח, כי מן הסתם הוכיחוהו שהרי מדובר בבני ברק...

והוסיף מרן זצ"ל: מן הראוי לא להוכיח מפני שנאמר "אל תוכח לץ פן ישנאך" (משלי ט, ח), נמצא שמי שמוכיח, כאשר אין צורך בכך, עובר באיסור שנאת חנם. ועוד, על ידי כך הופך המחלל להיות למזיד, שעונשו חמור הרבה יותר.

ולכן הוסיף מרן זצ"ל, עיקרה של התוכחה בזמן הזה היא להכנס לתלמודי התורה ולהשפיע על הנערים המסיימים שימשיכו לימודיהם בישיבות הקדושות, ואז יהיו כולם ממילא שומרי שבת...

ושאל הרב אברהם שליט"א את מרן זצ"ל, הרי ברמ"א מבואר שעל דברים המפורשים בתורה לאיסור חייבים להוכיח!

והשיב לו החזו"א: חובה זו מוטלת על רב העיר, הדורש פעמיים בשנה לפני קהל עדתו, בשבת שובה ובשבת הגדול... חובה זו אינה מוטלת על כל אדם פרטי.

נסיים בציטוט מספר "עבד המלך" מאת הגה"צ רבי שמואל הומינר זצ"ל, פרשת קדושים, עמוד עד"ר:

ואם הוא אדם שמתבייש, לא יאמר לו ולא יוכיחנו אפילו בסתר, אלא ידבר לפניו כמי שמספר דברים אחרים ובתוך אלו הדברים יזכיר מי שעשה אותו עוון והוא כך וכך, כדי שיבין מעצמו ויעזוב את אותו העוון.

תוכחה עקיפה:

פעם אחת נשאל רבי משה סופר זצ"ל ע"י אחד מתלמידיו: "סליחה רבי ומורי יאמר לנו כבודו מהו סוד הצלחתך בתורה שהגעת להיות כזה גדול בדורנו?" חייך הרב ואמר: "אני נהייתי תלמיד חכם בחמש דקות..." התפלאו תלמידיו פערו את פיהם ושאלו: בחמש דקות?! הייתכן?! וכיצד ניתן להיות תלמיד חכם בחמש דקות?!!!

ענה להם ה"חתם סופר": "אני מתכוון לאותם חמש דקות שאיש אינו שם לב אליהן..." [נתרגם למציאות בת זמננו] "חמש דקות" כאשר אנו בתור לרופא, "חמש דקות" כשממתינים לאוטובוס או בקופה במכולת... אם תוכלו לנצל את פרקי הזמן הפשוטים הללו ללימוד תורה תרוויחו שני דברים חשובים: התמדה וניצול הזמן... כך הפכתי לתלמיד חכם בחמש דקות!....

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י ידיד נאמן לזיכוי הרבים

עלון שבועי על פרשת השבוע ועוד נושאים.

העלון נכתב לעילוי נשמת סביון מורין הרב ששון ב"ר ישעיהו ומרת מרים זצ"ל

תענוג הפרשה

שבת קודש פרשת עקב. שבועה דנחמתא. ט"ז מנחם אב ה'תשפ"ב 19/8/2022

כניסת שבת : י-ם: 18:38. ת"א: 19:02. חיפה: 19:02. ב"ש: 19:01

צאת השבת : י-ם: 19:55. ת"א: 19:58. חיפה: 19:58. ב"ש: 19:56

תענוג בפרשת השבוע:

והיה עקב תשמעון את המשפטים (דברים ז יב)

פלא פלאים של ממש, הרי אנו יודעים שיש שלושה סוגים במצוות. 1) עדות (2 חוקים) 3) משפטים. ה"חוקים" הם המצוות שאין להם הסבר וטעם בשכל האדם כגון: מצות "פרה אדומה. או איסור לבישת ושעטנז" ועוד, שלולא ציווי התורה לא היה השכל מחייב כלל קיום דברים אלו. וקיומם הוא רק מאחר ש"חוקה חקקתי גזירה גזרתי". ה"עדות" מצוות המהוות סמלים לאירועים ולעניינים מסויימים. יש להן מקום בשכל האדם, אבל עם זאת לולא ציווי התורה לא היה השכל מחייב לקיימן, כגון שמירת שבת, ומועדים, תפילין, ציצית וכדומה. ה"משפטים" הן המצוות ששכל האדם מצד עצמו מחייב לקיימן, כגון: לא תרצח, לא תגנוב, כיבוד אב ואם וכו'. וכמאמר חז"ל: "אלמלא לא ניתנה תורה (חס ושלום) היינו למידין צניעות מחתול וגול מנמלה". ודווקא כאן בחרה התורה לומר את הסוג של "משפטים"? היה יותר מתאים לומר אם תשמעו לחוקים. שזה דבר שצריך יותר חיזוק. והנה מבאר בספרי חסידות, שעקבו של אדם מורה על ענין קבלת על, שהרי העקב אינו מרגיש או מבין מאומה, ועושה ככל אשר יורהו הלב או הראש, גם אם יצטוו להכנס למים רותחים, אף שיכזה על ידי זה, פנראה במוחש ועל-פי-יזה יש לפרש את הפסוק "והיה עקב תשמעון את המשפטים". דברמו בזה, שאפילו מצות שיש עליהן טעם מצוה האדם לקיימן מצד קבלת על מלכות שמים ולא רק מצד הטעם לבד. כי אם יסמוך האדם רק על שכלו, מי יודע אם סוף סוף גם מצות אלו יקים. וכדי להיות בטוח שבכל מצב יקים את המצוות, הרי זה רק אם יקים אותם בבחינת "עקב" בקבלת על. (הרבי מליובאוויטש) יש סיפור ידוע שחסידים ברוסיה היו מספרים בהתוועדויות על 'קבלת עול'. פעם התאספו ביחד על מגדל גבוה בפריז, מלכי גרמניה וצרפת, ואיתם גם הצאר הרוסי. והתווכחו ביניהם למי יש את הצבא החזק ביותר בעולם. ומלך רוסיה אמר להם שההוכחה לצבא חזק הוא ה'משמעת' של החיילים וה'ציות' וה'נאמנות' שלהם למלך. וכל אחד יקרא לאיש צבא ויצווה עליו לקפוץ מהחלון הגבוה של המגדל בחדר בו הם ישבו. ראשון קרא מלך גרמניה לאחד ממפקדי הצבא, וציווה עליו כנ"ל. והמפקד כרע על ברכיו ונפל לפני המלך ואמר בקול בכי תמרורים: "אדוני המלך מה יהיה לך תועלת מכך שאקפוץ מהחלון ואמות? מה יהיה עם הצבא שיפסיד מפקד בכיר כמוני? מה יהיה עם אשתי וילדיי? מיד ויתר לו המלך. אחריו קרא מלך צרפת למפקד בכיר, וציווה עליו כנ"ל. ושוב אותו דבר, מתחיל וויכוח ותחנונים לפני המלך שיוותר ושאין בכך כח תועלת. ויתר לו המלך. מיד קרא הצאר הרוסי לרמטכ"ל הצבא, וציווה עליו לקפוץ מהחלון. מיד שאל אותו הרמטכ"ל: "כבוד המלך ירום הודו, מאיזה חלון לקפוץ?" כי היו שם כמה חלונות. והתחיל להתכונן לקפיצה. מיד עצר אותו הצאר ואמר לו: "אל תקפוץ רק רציתי להראות להם מה זה הצבא הרוסי!". כך היו אומרים חסידים, זה קבלת עול. לא לחשוב אינטרסים ורצונות וחשבונות אישיים. אלא לעשות מיד מה שנצרך ללא שאלות וספקות. לא משנה מה המעמד שלי, אני עושה מה שצריך. גם מצוות שלכאורה נראים נידושים בעקב ולא כל כך נצרכים למאמץ, או לא יבאו לי כזה כבוד ותהילה או סיפוק אישי, אבל אם אני מצווה על כך אני עושה.

במדבר הגדל והגורא נזיש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים (דברים ח טו)

לפני שנכנסו בני-ישראל לארץ היה עליהם לעבור במדבר, שאותו מתארת פרשתנו: "המוליכך במדבר הגדול והגורא, נחש, שרף ועקרב, וצמאון אשר אין מים". פירוט זה טומן בחובו לקח לדורות, ומטרתו להנחות אותנו בחיינו היום-יומיים. המדבר הגדול מסמל את גלותנו הארוכה, שבה אנו שרויים לפני הגאולה. הפרטים של המדבר רומזים למהותה ולסיבותיה של גלות זו; ועל-ידי ידיעת סיבות הגלות יקל לנו לתקנן ולזכות לגאולה. מדבר בכלל הוא מקום "אשר לא ישב אדם שם", ועל-כן הוא רומז לגלות, שבה שרוי עם-ישראל ("אתם קרויים אדם") בקרב העמים. המדבר גם גדול יותר בשטחו ממקום היישוב, וכך גם אומות-העולם מרובות בכמות מעם-ישראל (ואף בעם-ישראל עצמו, שומרי התורה ומצוותיה אינם, לעת-עתה, הרוב). אומרת לנו התורה, שראיית המדבר כ'גדול', היא הגורם הראשון לגלות. כאשר מחשיבים את הגויים ואת העולם שמסביב לגדולים יותר מעם-ישראל - בכך יוצרים את האפשרות שהעולם ישלוט בנו. יהודי חייב לזכור ש"אתה בחרתנו מכל העמים... ורוממתנו", ובידיעה זו, שעם-ישראל מרומם מכולם, ידבק בה' ובמצוותיו, ושום גלות לא תחול עליו. הירידה הנוספת מרומות במילה: "והגורא". זה הפחד מפני העולם. הגלות מעמיקה, כשהיהודי מתחיל לחשוש מפני הגוי, שמא יגלה כי הוא דבק באומנתו ובקיום המצוות. פחד כזה, שהולך עם היהודי גם בהיותו בביתו, מעמיק ומגביר את שליטת הגלות על נפשו.

התגמדות זו יוצרת את השלב השלישי בירידה: "נחש". על נחש כתוב ש"ארוס חם". זה רמז לכך, שהעולם מצליח להחזיר ביהודי חום והתלהבות זרים, התלהבות בתענוגות העולם, שהיא ממעטת ממילא את ההתלהבות בענייני הקדושה. מכאן קצרה הדרך ל"שרף" - להתלהבות שלילית ה'שורפת' ומכלה לחלוטין כל משיכה לקדושה. גרוע מזה הוא "עקרב". עליו נאמר ש"ארוס קר". זו קרירות ואדישות מוחלטת. חום והתלהבות, אפילו לענייני העולם, ניתן להפנות לאפיק חיובי, לקדושה; אך כשאדם הוא נוטל חיים, קר ואדיש לכול - כתכונת העקרב - קשה מאוד לעוררו. ואז עלולים להגיע לדיוטא התחתונה: "צמאון אשר אין מים". לעיתים מעורר הקב"ה את היהודי ומחולל בו צמאון וכמיהה ליהדות, אך מחמת ריחוקו מענייני קדושה - "אין מים" (מים הם תורה), אין הוא יודע למה הוא צמא ומשתוקק. זה שיאה של הגלות. וכאשר יודעים זאת, ונוהרים מפני השלב הראשון - של ייחוס חשיבות לעולם - יוצאים מהגלות וחוזים לגאולה השלמה בקרוב ממש. (הרבי מליובאוויטש)

תענוג לספר מהצדיקים:

הרב אברהם דונין, עבר ללמוד בישיבת "תומכי תמימים" בעיר לוד. ביקש באחת מפגישותיהם מאחיו ראובן שיקרא קצת מתורת חסידות חב"ד שהביא איתו. תחילה סירב ראובן אך לאחר בקשות חוזרות החל לקרוא ולהתעניין והדברים מצאו חן בעיניו. ראובן, שמצידו כבר היה בתקופת חיפוש משמעות לחייו, העמיק את התעניינותו ביהדות ואף נסע ללמוד לתקופות קצרות לישיבות שונות. ראובן לא מצא בישיבות הללו את המשמעות אותה חיפש והוא חזר לעבודתו כטרקטוריסט במחצבה. באחד מימי שישו נסע ראובן באוטובוס מחיפה לנהריה על מנת לשבות בנהריה, במהלך הדרך נוצר קשר עם יהודי חסידי שהזמין אותו לשבת הבאה לכפר חב"ד. ראובן החליט שכבר באותה שבת הוא יסע לכפר חב"ד, וכך עשה. לאחר כמה ימים, בעקבות בקשת

המשפיע ר' ראובן דונין זצ"ל. הטרקטוריסט של הרבי.

(י"ז טבת תרצ"ד – י"א מנחם אב תשס"ב) נולד ביי"ז טבת תרצ"ד בחיפה לרב נתחום דונין, שהיה דור שישי בחסידות חב"ד ותלמידו של הרב אריה לויין ולאמו מרת פייגא-רייזל. בצעירותו התגלתה אצל ראובן מחלת האסטמה ובעקבותיה נשלח בגיל צעיר ללמוד בפנימיית 'כפר עברי' של תנועת 'הפועל המזרחי הצעיר' בהרי ירושלים. אוכלוסיית הילדים בפנימייה והריחוק מהבית גרמו לראובן לרדת מן הדת ולהפסיק לשמור על תורה ומצוות. כשהתבגר התגלה אצלו כשרון בנהיגה ובשליטה על כלי רכב כבדים, והוא החל לעבוד כנהג שופל והתגורר בקיבוץ הדתי 'לביאי'. כשאחיו הצעיר,

העלון לרפואת: אבישי חיים בן שושנה, דוד בן בריינדל, רפאל נתן בן מלכה. רחל בת זיו זהבה.

תענוג מעיני דיוגא, ט"ו באב :

זה עתה יצאנו מיום תשעה באב. ואנחנו אחרי שלושה שבועות של אבל וצער על החורבן. והנה מיד נכנסים לנו לחופש, לנסיעות וטיולים. אנחנו לא נמצאים בבית, בסביבה הטבעית שלנו, וגם נחשפים למראות ולמחזות וסיטואציות שלא היינו רוצים להיקלע אליהם, הן ברוחניות, מראות לא מתאימים, והן בגשמיות, הטיול לא יצא בדיוק כמו שתיכננו, הצימר לא נראה בוקר נוצץ ומבטיח כמו שראינו בפירוט ובתמונות, וזה לא כולל אוכל ולא... והעצבים עולים.

סיפר לי חבר טוב שלפני חודש הוא מקבל טלפון בהול מאשתו באמצע העבודה "תבוא מיד הבייתה" וקולה נשמע כאחת שנמצאת בקירבת מגדלי התאומים בשעת הפיגוע. ואפילו להסביר לי מה קרה היא לא יכלה. רק שמעתי את המילה "עכבר". ססתי לבית, והנה אני רואה אותה מחוץ לדלת, ואומרת שיש עכבר בבית. והיא לא מוכנה להיכנס לבית עד שהוא יושמד "כימית וביולוגית ורדיואקטיבית..." וכי אני יכול עכשיו להתחיל "מרדף עכברים"? מיד הזמנתי 'מדביר מקצועי' והוא "כבש" את השטח וניקה אותו מכל האויבים...

וזה לא הסיפור. הסיפור הוא שעד עכשיו כבר חודש אחרי, ה"עכבר" לא יוצא לה מהראש... היא לא גומרת לרעוד ולהזדעזע ולבדוק כל הזמן סביבה אם יש עוד עכברים. היא כל הזמן ב'סטרט' מעכברים, ולא יעזור כל שכנוע רציונלי שיש לנו אחריות על ההדברה לשנה. היא מפחדת אולי ירוץ עכשיו עוד פעם עכבר.

וזה מה שקורה עכשיו. אנו לא במקום הטבעי שלנו, וכל מיני "עכברים" שאנו רואים, יכולים לשבת לנו בראש ולא לצאת לנו מהראש, רק ע"י הדברה מקצועית שדורשת הרבה רצינות ותשובה. ומה יהיה? לכן הבאנו כאן סיפור חסידי המראה מי בעל הבית על המחשבה.

אדם אחד הגיע אל ה"מגיד" ממזריטש זי"ע והתאונן בפניו שאיננו יכול לטהר את מוחו ממחשבות והרהורים לא טובים שנכנסים אליו בעל כרחו ומבלבלים אותו. שמע המגיד את דבריו וצויוהו לנסוע אל הצדיק - הרב זאב מזיטומיר זצ"ל באותם הימים החזיק רבי זאב בית מזיגה. הלך האיש אל ביתו של רבי זאב והגיע בשעת לילה מאוחרת. הבית היה סגור. נקש האיש על הדלת, ואיש לא פתח. המתין זמן מה, נקש שוב על הדלת, ואין קול ועונה. הקור החל לחדור לעצמותיו והוא החל להתחנן ולצעוק שיפתחו לו את הדלת. "איך אינכם מרחמים על יהודי? מדוע אין אתם פותחים לי את הדלת ומכניסים אותי פנימה?" רחם. אולם אין קול ואין עונה. עם זריחת השמש נפתחה הדלת, נכנס האיש פנימה, התחמם והתאכסן במקום ימים מספר. כל אותם הימים לא החליף רבי זאב מילה עם האיש. תמה האיש בלבו: "מדוע שלח אותי המגיד לכאן? אני כמו אוויר, אין יחס, אחזור חזרה לביתי." ארז האיש את חפציו ולפני שיצא פנה לרבי זאב ושאל: "המגיד" ממזריטש שלח אותי לכבודו, ואיני יודע על מה ולמה, אולי אתה יודע מה פשר בואי?" השיב לו רבי זאב מזיטומיר: "אגיד לך מדוע שלחך לכאן המגיד" - כדי שתלמד ממני, כי האדם הוא בעל הבית, ולמי שאיננו רוצה אין הוא מניחו להיכנס... הרהורים רבים ומחשבות רבות נכנסים מידי שעה אל ראשו, לפעמים ללא אישור ורצון מצידו, אותן המחשבות מבלבלים אותו, גורמים לנו לפעול בניגוד לרצוננו, הפוכות אותנו מאנשים טובים לאנשים הנשלטים בידי תאוותינו, ואנו לעיתים הולכים שולל אחריהן. כשמישהו נוקש על דלתך, אתה מסתכל בעיינית הדלת ובוחר באותם הרגעים האם להכניס אותו לביתך או לא, אתה בעל הבית. לא פעם אנו נשלטים על ידי אחרים, עושים את רצונם בעל כורחנו, מוותרים על המצפון שלנו ועושים דברים הנוגדים את דעתנו. אתה אדון לעצמך, אתה הוא בעל הבית, אל תתן לאנשים לשלוט בך, אל תתן למחשבות להשתלט עליך, אתה האחראי למי לפתוח את הדלת" ולמי לא. מחשבה היא דבר רחני הנכנסת למוחו של האדם מבלי שירצה, אולם אתה האחראי להוציא אותה לעומת שבאה או להשאיר אותה בראשך ולתת לה לבלבל אותך. זכור! אתה בעל הבית, תסנן את מחשבותיך, תוציא מראשך את הפסולת והכנס את הטוב.

אביו, הוא החליט לנסות להתקבל לשיבה בלוד. כשהגיעו ראובן ואביו לשיבה, סירב המשפיע, הרב שלמה חיים קסלמן, לקבל את ראובן לשיבה. ראובן מצידו הבטיח שהוא יסכים לבצע את כל מה שידרשו ממנו כדי להתקבל לשיבה, ולבסוף קיבל אותו. ר' שלמה חיים נוכח לדעת שהחלטת היתה נכונה, בראותו את התמדתו הבלתי טבעית של ראובן הצעיר, שהיה יושב ולומד שעות על גבי שעות מבלי לדבר עם אף אחד, והיו צריכים ממש בכוח לנתק אותו מהספרים כדי שיבוא לאכול ולישון. ר' ראובן רצה לנסוע לרבי. וגייס את הכסף הדרוש, באמצעות עבודה בטרקטור, ונסע לרבי למשך חצי שנה. בתקופה זו למד בשיבה ב-770.

כאשר נכנס ליחידות אצל הרבי בפעם הראשונה, שאלו הרבי אם הוא מבין במכוניות וכעבור זמן קצר שאלו לשם מה נכנס ליחידות. ר' ראובן פרץ בבכי, והשיב שלא הגיע לאמריקה אלא בשביל ללמוד בשיבה ב-770 ושהוא רוצה ללמוד כמו שצריך, הרבי ענה לו: "כיוון שהוציא ענייניו אל הקדושה, אם כן, תשב ותלמד ובעוד כמה חודשים נתדבר". כאשר ביקש מהרבי דרך תשובה, השיב לו הרבי: "קודם יעלה על דרך תורה ומצוות מתוך שמחה וטוב לבב, אחר כך נדבר על תשובה". מאז זכה ר' ראובן ליחידות נוספות רבות כשרבים מהן היו באופן לא רשמי. לפעמים עמד לאחר תפילת ערבית במקום בולט כדי שהרבי יבחין בו, והיה יוצר קשר עין עם הרבי. לעיתים כשהיה מבחין בכעין ניד ראש, או בויק של הבנה בעיניו של הרבי, היה נכנס אל חדרו, שם היה מציע לפני הרבי שאלות שונות לגבי חייו או בסדר לימודו. ביחידות הוא היה מזכיר לרבי על כך שהרבי אמר לו שהוא יורה לו דרך תשובה, בו' תשרי תשמ"ב, הסביר לו הרבי לראשונה במהלך היחידות, את ענין התשובה. לאחר חצי שנה חזר הרב דונין לארץ, לא לפני שקיבל שליחות מהרבי להמשיך בעבודתו בטרקטור במקום "שיראו אותך מה שיותר אנשים", כיוון שאז יוכל להשפיע עליהם בענייני תורה ומצוות. נישא עם רבקה לבית משפחת זוננפלד מירושלים. לאחר נישואיו התיישב בחיפה. ביתו היה "בית תב"ד" אמיתי, עוד לפני שהמושג הזה הפך למוסד. ביתו שבשכונת ותיקי ההסתדרות בחיפה, היה פתוח לעשרות ומאות צעירים תושבי האזור שבאו לשוחח עמו בענייני אמונה וחסידות. בשעות הערב הוא היה מרבה לצאת לקיבוצים או לבסיסי צבא, שם היה משוחח בענייני השקפה וחסידות עם השומעים שהתלקטו סביבו. והוא, בשפה הפשוטה, הישירה והמחוספסת, היה כובש את לבבות השומעים. הוא היה מדבר אליהם בגובה העיניים, ובעיקר - מתוך הלב. ר' ראובן היה ידוע מאוד בחריפותו ובתשובותיו החדות וה"דוגריות". באחד הפעמים קבוצה של קיבוצניקים חקלאים ומגדלי בקר, התווכחו איתו בלהט רב שהם אינם מאמינים שיש השם בעולם, והם רוצים שהוא יסביר להם עד שהם יבינו איך הוא בכלל מאמין שיש דבר כזה... ור' ראובן שאל אותם: "מה אוכלת הכבשה?" ענו לו: "חציר" שאל שוב: "מה אוכלת הפרה?" והם ענו: "חציר", ושוב שאל: "מה עושה הכבשה?" ענו: "צואה בצורת כדורים" ומה עושה הפרה "צואה בצורה אחרת" שאל שוב: "איך זה יכול להיות ששניהם אוכלים את אותו חציר, וכל אחד יוצא לו בצורה אחרת?" וענו שהם לא מבינים בזה. אמר להם ר' ראובן "בצואה של בקר אתם לא מבינים, אז אתם רוצים להבין באלוקות?"...

ספריו: הטוקטויסט של הרבי - משפיע שסלל דרך - הוא ספר המתאר את תולדות חייו, פועלו, משנתו ודרכיו של המשפיע הרב ראובן דונין. יצא לאור על ידי הוצאת מ. סופר הו"ל במגדל העמק בשנת תשס"ט. הספר נכתב על ידי בנו הרב מנחם מענדל דונין, נערך על ידי הרב ישראל אלפנביין בסיוע הרב אסף חנוך פרומר.

שהרבי יחייך - שני הכרכים 'שהרבי יחייך' נכתבו ונערכו על ידי חנוך שחר. הספרים הם ליקוט של דברים שאמר בהודמניות שונות, מחולקים לפי נושאים ומובאים מפי השומעים. כרך ראשון של הספר 'שהרבי יחייך' יצא לאור ליום היארצייט של שנת ה'תשע"ה והופץ על ידי חב"ד שופ. מהדורה שנייה וכרך שני יצאו לאור ליום ה'י טבת תשע"ו, בהוצאת ח"ש. המפיץ, בעטיפת הספר הראשון, מתאר את הספר כ"מקבץ סיפורים ופנינים שמשופרים לראשונה מפי מושפיעו ומפיקי לקחו דבר בשם אומרו. באותנטיות, מבלי לגרוע מה"פלפל" האופייני לו מביא הספר את הסיפורים שנאספו בעבודת מחקר מקיפה ומעמיקה שארכה כחמש שנים, ומהווים נכס צאן ברזל הנותן הזדמנות גם למי שלא הכיר אותו, לפגוש חסיד אמיתי מסור בלב ובנפש לרבי ולהוראותיו שלא עשה מעולם הנחות לעצמו ולסובבים אותו והעמיד על הרגליים דור של מושפעים".

אתה אומר שנפלת בפעם 100. זאת אומרת ש99 פעמים נפלת והצלחת לקום!! על זה חשבת? ליפול כולם נופלים, גם הטיפש, אבל החכם הוא זה שיודע לקום מהנפילה.

תענוג לחנך :

שאלה: איך מתאזכרים עם ילדים שלא מראים חלק מלימוד התורה, ילדים שלא מעוניינים להתעניין ולהכיר הישגים באימונים. להוריהם כל כך מלקיחים להם כן יבצעו ויחיו אותם, והכל נראה אמורי ללא, הם לא מוכנים לבלות את כולם?

תשובה: שאלה מצויינת המציקה להורים רבים בדור הזה. ויש הרבה נסיונות של הנגשת לימודי הקודש, וצורת הלימוד, ליכולת הקליטה וההבנה של הדור הזה. אם זה בצורה צבעונית ורחבה יותר, אם בעקירת חלק מהותי ומלמד ממנה, והבלטת החלק הכיפי שבתורה. יכול להיות שזה טוב ויכול להיות שלא. יכול לעזור ויכול שלא. וכמו שאנו רואים שעם כל השינויים וההנגשה עדיין השאלה נשאלת.

ולכן יש את המהלך של להאזיב על הילדים את התורה וערכיה, וזה לא יכול להתקיים על ידי שום מהלך מלאכותי או מדעי של כל מיני מחקרי שיטות למיניהם, של המצאת שיטות לימוד מוזרות ומשונות שלא היו קודם בעם ישראל, והכל בתירוץ של הנגשת ואהבת הלימוד. להכניס קדושה ואהבת תורה זה סוגיא בפני עצמה (כמו הררי הדפים והדיו שנשפכו על התמיהה כיצד אפשר לצוות על האדם אהבת ה') והעיצה הכי עובדת והכי מסוגלת לזה: 'סיפורי צדיקים' מגיל קטן לספר לילדים על גדולי ישראל וצדיקיו, יש בזה כוח עצום להחדיר בילד רצון להיות כמו גיבור הסיפור. יש בזה גם אור פנימי שנוגע לעצם הנפש של יהודי, ובפרט תשב"ר שנפשם זכה וטהורה. יש היום את כל הנגישות מכל הכיוונים להררי הררים של סיפורי צדיקים המחממים את הלב היהודי, מרימים אותו לרגע לגבהי מרומים, ונותנים לו פרספקטיבה וחשק להתעלות אל על, לשנות מידות, לעבוד על ויתור, לעבוד על עצמי, לעשות סביבה יותר נקייה והתוצאות נראות מיד.

תענוג לדעת !

עולם הרפואה המערבית המודרני התפתח מאד בעשרות השנים האחרונות. אולם, למרבה התדהמה, אנשים נעשים פחות ופחות בריאים. כלי המדידה ואבחון המחלות שבידי הרפואה הממסדית, ללא ספק, הפכו משוכללים ומתוחכמים מבחינה טכנולוגית באורח חסר תקדים. תקציבי עתק מופנים למחקרים, לרבות מחקרים מתקדמים כמחקר הגנום האנושי ופיתוח טכנולוגיות חדשות, יקרות ומתוחכמות. לדוגמה: התקציב המושקע בחקר המוח בישראל עומד כיום על 2 מיליארד דולר לשנה! ניתן היה לנבא שבמציאות כזו תחול ירידה חדה באחוזי התחלואה בעולם המערבי. אבל... במציאות... קורה בדיוק ההפך. במדינות רבות אחוז התפסה בבתי החולים מגיע ל-200%. כמות הנוטלים תרופות כימיות למחלות פסיכוסומטיות כגון: יתר לחץ דם, כייב וכאב כרוני, מכפילה ומשלת עצמה מידי שנה. הגיל בו מופיעות מחלות כרוניות, שבעבר הופיעו בגיל מתקדם לרבות דמנציה ומחלת פרקינסון הולך ופוחת. בשנת 2000 אובחן הידוען מייקל ג'י פוקס בהיותו בן 29 בלבד! כחולה במחלת פרקינסון. פוקס הקים בשנת 2000 את הקרן המוקדשת לקידום מציאת מרפא למחלת הפרקינסון. הארגון השקיע עד היום קרוב ל-180 מיליון דולרים!!! בחקר מחלת הפרקינסון, והפך עם השנים למממן הפרטי הגדול ביותר בעולם של חקר מחלת הפרקינסון. ושום פריצת דרך לא חלה. מנקודת המבט של הבריאות הנפשית נראה שהמצב עוד חמור יותר. אחוזי הדיכאון החד-קוטבי עלו מאד בעשורים האחרונים וממשיכים לעלות משנה לשנה. הנתונים מראים, כי הפרעות חרדה ודיכאון בעולם המערבי רק הולכים ומתגברים והפכו כמעט למגיפה. על פי ארגון הבריאות העולמי 3 מכל 4 אנשים סובלים מהפרעת חרדה כלשהי הפסיכיאטר ד"ר דיוויד שרייבר סוקר בספרו "בלי פרויד ובלי פוזאק" נתונים מטרידים מאד מאירופה. מקרים של דיכאון קשה נצפו גם בבני

נוער לפני גיל ההתבגרות וגם מגמה זו בעליה. בעבר סברו כי דיכאון אינו מופיע בתקופת הילדות, אך כיום ידועים מקרים של דיכאון גם בתקופת הילדות. הספרות המקצועית מראה שאפילו תינוקות עלולים לחוות צורה של דיכאון. בעיקר אם מפרידים בינם לבין דמות ההתקשרות שלהם. מחקר שעשתה ממשלת צרפת בשנים האחרונות בקרב רופאי המשפחה וקופות החולים ובתי המרקחת, הראה שבכל שנה כמות המרשמים והתרופות מכפילים את עצמם!!!

מתבקשת השאלה: למה? אם רמת החיים והטכנולוגיה כ"כ מתקדמת, אם הכל נהיה כל כך נגיש וקל, למה הנתונים בשטח מעוררי דאגה? למה החולים והמחלות רק מתרבים משנה לשנה?

אחד מפרקי הסליחות הידועים שכולנו נתחיל לומר בקרוב. מתחיל במשפט: "צרכי עמך מרובים ודעתם קצרה" אומר הרבי ה'צמח צדק' מדוע "צרכי עמך מרובים"? כי "ודעתם קצרה"! מכאן שהתרופות הניתנות היום אלו המתחייבות לחומרה ולא לתוכנה. כל הפוסקים מתירים בתרומת דם לקבל דם מכל אדם שהוא. איך זה יכול להיות? אתה הרי לא יודע ממי הדם? אלא שכדוריות הדם מתחדשות כל 4 ימים. ונהיות חדשות לגמרי, אז אין בעיה, תוך 4 ימים זה הדם שלך. אם כן איך זה שהמחלה לא עוברת ונשארת עם אנשים כמה שנים? אלא כמו שאמרנו קודם, הבעיה היא ברוב המקרים ב'תוכנה' ב'תודעה' טיפול תודעתי הוא היום אחד מהתחומים של הטיפול הנפוצים מאוד בעולם המערבי.

הידע הנמצא והנגיש היום לכל אחד בעולם המערבי הוא אינסופי, ואדם מן השורה היום יודע ונגיש לחומר ומידע, שבזמנים עברו פרופסורים באקדמיות המובילות באירופה לא ידעו ולא חלמו לדעת. ורואים שזה לא בדיוק מקדם את הבריאות. רבי נחמן מברסלב מרבה לדבר על כך שהשמחה היא הרפואה לכל המחלות, ואיבוד השמחה היא המקור לכל החולאים. ועיקר הגלות שאנו שקועים בו אינו אלא מחמת חסרון הזעה. הרבי מליובאוויטש אמר שכתוב על מלך המשיח "תורה חדשה מאיתי תצא" שהמשיח יגלה תורה חדשה, ותורת החסידות היא טעימה מתורתו של משיח. תורה שמחברת אותנו לנשמה האלוקית שלנו, לעצם שלנו שמתאחד עם עצם האלוקות. מאיר את הדעת מרפא את סערות הנפש של העולם המערבי, נותן תשובות לכל, וכמובן תלוי כמה אני מתמסר ולומד וזורש את זה. הפוך בה והפוך בה זכולא בה. הרבי ה'צמח צדק' אמר שבשנת תר"ח יבוא המשיח. ומשלא בא שאלוהו תלמידיו על כך? וענה: "בשנה זו הזדקס הספר 'ליקוטי תורה'". ספר שמגלם בתוכו סודות וגילויים על כל המצוות וכל ערכי היהדות, ספר עמוק שכל מי שיישב וילמד אותו בעיון יראה גאולה אמיתית בדעת וממילא יצא מהגלות. בשיבת "תומכי תמימים" בליובאוויטש שלפני השואה, ניגש אחד מהבחורים למשפיע הרב 'אלתר שימחוביץ' והתלונן על כך שהבחורים לא לומדים חסידות לשמה אלא עם פניות. ענה לו ר' אלתר במשל מבעל עסק שאוהב ומסור מאוד לעסק שלו ומוכן להקריב בשביל זה הרבה דברים, אבל לא את החיים עצמם. אם יצטרך למות בשביל העסק, זה כבר לא. כך היצר הרע הוא מוכן להקריב הרבה בשביל למוע יהודי מללמוד, אבל לימוד חסידות זה רעל בשבילו. הוא יודע שזה מחסל אותו לגמרי, ולכן אין מצב שהם לומדים שלא לשמה כי אם הם לומדים חסידות אז זה כבר עושה את הפעולה שלו. וכמו שאמר רבי נתן מברסלב: "המשיח שלי כבר הגיע" בהתכוונו על כל מה ששמע וידע מרבו רבי נחמן מברסלב. שכל זה גאל אותו מחשכות הדעת והביאו לאור גדול. "העם ההולכים בחושך ראו אור גדול"

תענוג לילדים בפרשה

בין הפותרים נכונה יוגרל 50 ₪. וכן מי שיכתוב שקיבלו שבת חצי שעה לפני הזמן לעי"ג סבינו. למייל: natan426po@gmail.com

תענוג לענות

באיזה פרק ופסוק כתוב?

- 1) אֲרֶץ נַחְלֵי מַיִם ?
- 2) זֶה אֲרֻבְעִים שָׁנָה ?
- 3) לְעֵבֶר הַיּוֹם אֵת הַיַּרְדֵּן ?
- 4) לָחֶם לֹא אָכַלְתִּי וַיִּמֵּם לֹא שָׁתִיתִי ?
- 5) בְּשִׁבְתָּהּ בְּבֵיתָהּ וּבְלִכְתָּהּ בְּדַרְוֶה וּבְשִׁכְבָּהּ וּבְקוּמָהּ ?
- 6) וְהַשְׂקִית בְּרִגְלָהּ כַּגֵּן הַיָּרֵק ?
- 7) לַפְרֵעָה מְלֶךְ מִצְרַיִם ?
- 8) חֶלֶק וְנַחֲלָה עִם אֶחָיו ?
- 9) אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים ?
- 10) אֵל תִּפְּן אֶל קִשֵׁי הָעַם הַזֶּה ?

- 1) באיזה אצבע נכתבו עשרת הדיברות?
- 2) מה הקציפו בני ישראל?
- 3) איפה העיניים נמצאים תמיד?
- 4) זה יותר גדול ועצום מאיתנו אבל נקבל את זה?
- 5) מה צריך לזכור שהשהם נותן לנו?
- 6) למה היינו 40 שנה במדבר והתענינו והתנסינו?
- 7) איזה פרי שלא גודל באדמה כתוב בפרשה?
- 8) תשעה באב עבר, ולמה כתוב 'איכה' בפרשה?
- 9) מה הבעיה לכבוש את כל הגוים בפעם אחת?
- 10) איך יכול להיות שארבעים שנה זה לא נהיה בצק?
- 11) איזה סוג של מסכה עשו בני ישראל?

הרבה פעמים אנו חולמים חלומות שלא כל כך היינו רוצים לחלום. אם זה חלומות מפחידים ומבעיתים, או סתם כך גיוותרים, ומשאירים למשך היום מחשבות שאנו לא חפצים בהם. אז נכון יש לנו את 'קריאת שמע' שזה סגולה ללילה טוב וחלומות נעימים. אבל יש לנו עוד טיפ מהגמרא במסכת ברכות: קיסר רומי שאל את רבי יהושע בן רבי תנניא מה הוא יחלום בלילה? אמר לו ר' יהושע; בחלומך תראה שהפרסיים [עגם היה מסוכסך] ישבו אותך ויעבידוך כרועה שקצים, ומטה הרועים יהיה אזהב. הרהר הקיסר כל אותו היום בדבריו המתגיהים של ר' יהושע, ולבסוף אף חלם זאת.... 'אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: אין מראין לו לאדם אלא מהרהורי לבו'. ללאדינו שכפי שאנו שומרים את המחשבות שלנו טהורות וחיוניות במשך היום, את התוצאות נראה בלילה.

מאיר, איצי, בני

חבורת תות

תורה ותפילה

היום יום ראשון, וכמו בכל שבוע אחרי ארוחת הצהריים של יום ראשון, ואחרי שקיבלנו רשות מאימא שלנו, איצי ובני יוצאים יחד לגינה השכונתית להיפגש עם מאיר החרוץ, ראש החבורה, שכבר מוחכה לנו שם. והנה מאיר למעלה על המגלשה המסולסלת הכי גבוה בעיר. כן באחריות. המגלשה הכי גבוהה בעיר! זה אנחנו יודעים מומאיר הראש שלנו, הוא יודע הרבה דברים. ולא אומר לנו כלום לפני שהוא מובר אותם טוב עם אביו, ודוד שלו נחום. נחום הזה הוא דוד מיוחד שכל אחד היה רוצה שיהיה לו דוד כזה. הוא איש עסקים מצליח ונוסע הרבה בעולם. אבל תמיד ביום שישי הוא כבר חוזר כדי להיות בשבת בבית עם משפחתו. ברוב הפעמים הוא יוצא במוצאי שבת. אבל על שבת וחג עם הילדים הוא לא יפספס בחיים. ומאיר אוהב אותו מאוד מאוד, ואוהב לשוחח איתו על כל מיני דברים חכמים ולהתעדכן מכל מה שקורה בעולם. מלחמות, הסכמים בין מדינות, ומאיפה מוגיעים לארץ כל מיני סחורות וחומרי גלם, איך כל הייצוא והייבוא של המדינה מתנהלת, מה מוגיע דרך האוויר? ומה דרך הים?

כן. אנחנו עכשיו מוגלים לכם שיש לנו הבטחה מומאיר, שקיבל הבטחה מדוד נחום, שייקח אותנו לנמל חיפה כדי לראות את ה'קונטינרים' שלו מוגיעים מ'דרום קוריהא'. דוד נחום הוא יבואן של מוצרי חשמל. כמו מקררים, תנורי אפיה, ועוד הרבה מוצרים שיש לכולנו בבית. והוא גם מתעסק בייבוא של מוצרי חשמל לבתי חרושת, עסקים ומוסדות. מוצרי חשמל גדולים ומאסיביים. אח של איצי לומד בישיבה גדולה בבני ברק. ומספר שיש להם בישיבה חדר קירור גדול ליד המטבח, כי הם מאחסנים שם הרבה מוצרים, זה ישיבה של 600 בחורים! וכל המערכת התקלקלה להם לאחרונה, והוא ראה את מנהל הישיבה מדבר עם נחום דוד של מאיר בישיבה, והוא הזמין להם 'חדר קירור' חדש.

ועכשיו מאיר יורד אלינו מהמגלשה. ובני שואל אותו מיד: "מה עם הנסיעה לנמל?" ומאיר עונה: "כן כן. השבת הלכתי לדוד נחום והוא סיפר לי שביום שישי לפני שבת, הוא דיבר עם רב החובל, והוא אמר לו שהם כבר היגיעו לארץ" "אז מה, פיספסנו את הורדת הסחורה?" לא. ענה מאיר. "דוד נחום סיפר לי איך זה עובד, לא מיד מוגיעים לנמל לפרוק את סחורה, זה לא כמו אוטובוס שמגיע מיד לתחנה ומוריד את הנוסעים". "אל תשאלו איזה כיף היה לשמוע את כל התהליך של יבוא סחורה מאונייה, והורדתה לארץ, ומהאונייה לחנויות". אז תספר לנו, בבקשה...

פנינו ביה"ל

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

נחיים ונמוות אין חברים

א

ומרת התורה "כָּל הַמְצֹאָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹאָה הַיּוֹם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת, לְמַעַן תַּחֲיוּן וּרְבִיתֶם, וּבְאַתֶּם וּיְרֻשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם" (דברים ח, א). שואל האור החיים הקדוש שאלה עצומה, מה הכוונה "כָּל הַמְצֹאָה", על איזו מצווה מדובר? הרי כבר בתחילת הפרשה, כמה פסוקים קודם לכן נאמר "וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמְשֻׁפָּטִים הָאֵלֶּה, וְשִׁמְרַתֶּם וְעֲשִׂיתֶם אִתְּכֶם", ובוזה כלולים כל המצוות שבתורה הקדושה, ובעקבותיהם הבטחה לעשרה ברכות, אם כן לאיזה מצווה התורה מתייחסת באומרה "כָּל הַמְצֹאָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצֹאָה", שבזכותה הובטחנו "לְמַעַן תַּחֲיוּן וּרְבִיתֶם" וכו'.

אומר אור החיים הקדוש יסוד לכל עבודת ה', ישנם בני אדם ואפילו בני תורה, המקיימים מצוות ויתכן שאפילו בזריזות ובשלמות, אבל מאידך מזלזלים במצוות אחרות ולא מזדרזים לקיימם, או מצד היתר שהורו לעצמם, או מצד עצלות מסוימת, ואומר הרב בלשונו "כי בעשות האדם ממצוות ה', שתיים או שלוש מאשר תבאנה, ומה גם אם יחזיקו באחת מכל מצוות ה' בתמידות ובזריזות, יוולד בהם הולדה רעה להתעצל בשאר המצוות הבאים לידם, ומה גם אם יהיו בידם כמה וכמה מהמצוות, שתמלא נפשם בקצת מהמצוות, ומה מאוד פשה נגע זה, ובפרט בלב ההולכים בתורת ה', להבזות המצוות הקלות בראותם שהם לומדי תורה ומקיימים רוב המצוות וכו', וזה הוא הסובב יסורי האנשים, וימעט כבודם וירבה יגונותם וישפל אדם וישח איש, ואשר לזה בא נביא ה' בתוכחותיו ואמר כל המצווה".

דהינו, שצריך לדעת שכל המצוות הן מצווה אחת, אי אפשר לקחת חלק מהמצוות, להקפיד עליהן ולקיימן בשלמות ובזריזות, אבל לוותר ולדלג על אחרות כשלא נוח או שלא מתאים, או שחלילה לא נראה לנו שהן חשובות, לכן באה התורה הקדושה ומדגישה, "כָּל הַמְצֹאָה" - הכל מצווה אחת, אי אפשר לקחת חלקן ולהשמיט אחרות.

יתרה מכך, ממשיך הרב על פי הזוהר הקדוש, (ומובא גם בהקדמותיו של המשנה ברורה לחלק א' וחלק ג', וכדאי לכל אחד לקרוא הקדמות אלו, שהם יסוד לכל המצוות), אומר רבי שמעון בר יוחאי, כשם שיש לאדם רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כך ישנם בתורה הקדושה רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, וכמו שהאדם צריך לדאוג לאיברי גופו, כדי שיוכל לחיות ולהתקיים כראוי, ולא חלילה ליפול למחלות ולמשכב, והוא נזהר על כל אחד מאיברי גופו, אותו הדבר באיברים הרוחניים איתם עולה לעולם האמת, חייב אדם להשלים את אותם רמ"ח איברים ושס"ה גידים רוחניים, ואם חס ושלום יחסר אחת מהמצוות, ובמקום 248 יעשה 247, לא יכניסו אותו למעלה בשמיים.

כדי להמחיש זאת, נתאר לעצמנו אדם עם בעיה בציפורן הכואבת לו, והוא הולך לרופא, לו יצויר שהרופא יאמר, ראה יש לך

עיניים וראש ושאר איברים, וכולם ברוך ה' מתפקדים מצוין, זו בסך הכל בעיה בציפורן, הבא ונחתוך חלק מהאצבע והציפורן והכל יסתדר. היעלה על הדעת? אין זה רופא כי אם סנדלר. אדם רוצה להיות בריא כשכל ואיבריו וגידיו נמצאים בשלמות.

אומר החפץ חיים, כן הוא הדין באיברים הרוחניים שבאדם, אם יהיה חסר רק אחד מתוך הרמ"ח איברים או השס"ה גידים, מצווה אחת שהאדם לא הקפיד עליה, הוא יעלה למעלה וחס ושלום יהיה מחוסר איבר, כי מקובלים אנו מרבי שמעון בזהר הקדוש, שכל מצווה היא כנגד איבר מסוים בגוף האדם, למשל מצוות תפילין כנגד היד והראש, ואדם שלא הניח תפילין ויעלה למעלה, יהיה חסר יד, וחסרון בעל מום בעולם האמת זה לא כמו בעולם הזה, כאן עוד אפשר להסתיר, אבל בעולם האמת אי אפשר להסתיר, ולנצח נצחים ישאר האדם בעל מום.

לכן כשאנחנו מקיימים את התורה והמצוות צריך לדעת שהכל אחד, וזה לשון הרב, "כל המצווה פירוש בכללותיה, שלא יחסר כל שבידך לעשות תשמרון לעשות, בין מצוות לא תעשה ובין מצוות עשה", ולמה? אומר הרב "והטעם למען תחיון, זה תלוי בזה, וכשאתה מחסר אחת מכל המצוות, אתה מחסר כנגדו חיות אבר אחד", וגם אם זה לא במזיד אלא רק מתוך עצלות, האדם מחסר כנגד אותו איבר, ועתיד לבוא לעולם האמת עם חסרון איבר, ולהיות בעל מום הוא הדבר הנורא ביותר, אוי לאותה בושה ואוי לאותה כלימה.

וראו מה מבטיחה התורה הקדושה למי שמשדל שכל המצוות יהיו אצלו בשלמות, אומר אור החיים הקדוש שהוא זוכה לשלושה דברים, "בני חיי ומזוני" - והכל רמוז בפסוק, "לְמַעַן תַּחֲיוּן" - הבטחה לאריכות ימים ושנים, "וּרְבִיתֶם" - זרע קודש בר קיימא, "וּבְאַתֶּם וּיְרֻשְׁתֶּם אֶת הָאָרֶץ" - בתים ורכוש ומזונות, כלומר שהשכר הוא לא רק בעולם הבא, אלא גם בעולם הזה יזכה האדם לכל הברכות "לבני חיי ומזוני" - בני חיים ומזונות.

עלינו לדעת, שבקיום המצוות הכל עניין של חיים ומוות, אם האדם מקיים יזכה לחיים, אבל אם חס ושלום לא מקיים מצווה, הוא עלול להפסיד את חייו. ישנו רב מגיד מישרים, בנם של קדושים, הרב חזקיהו קרלנשטיין שליט"א, בנו של הרב קרלנשטיין זצ"ל, שמספר שהוא מכיר בעל תשובה, שהיתה לו הנהגה אחת מסוימת מאוד קיצונית, כשהוא שומע לשון הרע, הוא בורח כאדם הנמלט מאש או מאסון נורא, ולא משנה האם המדברים הם חברים או משפחה, הוא לא עושה חשבון לשום דבר ופשוט קם ובורח. האמת שכך צריך להיות, אבל זה נראה משונה שהעושה כן הוא בעל תשובה מן השורה, שאמנם מקיים את המצוות אבל אינו חסידא קדישא, ולדאבון לב גם בני תורה רבים לא בורחים מלשון הרע כמו שבורחים ממוות, מה גרם לאותו בעל תשובה לנהוג כך?

"כל המצווה - פירוש בכללותיה, שלא יחסר כל שבידך לעשות תשמרון לעשות, בין מצוות לא תעשה ובין מצוות עשה", ולמה? אומר אור החיים הקדוש "והטעם למען תחיון, זה תלוי בזה..."

המשך בעמוד 4 <<

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים	ר"ת	מוצ"ש	הדלקת נרות	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל	לע"נ אברהם בן עזיזא ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ רחל בת שולמית סלחה ע"ה
	20:44	19:53	18:43				

סגירת מעגל

כי יסופר, זה אותו הרב שבעקבותיו קיבל על עצמו את הקבלה לברך ברכת המזון מתוך הכתב!

וכך נסגר לו מעגל פלאים: בניחום אבלים על הרב זקבן ז"ל, הוא מקבל על עצמו לברך ברכת המזון מתוך הכתב, כמנהגו של המנוח. יד ה' מובילה אותו לעבור לכתוב ב'חדר סופרים', ושם, דרך הקפדתו על ברכת המזון מתוך הכתב, מתגלגל לידי כתב יד נאה ומהודר, אותו הוא רשאי לחקות. כתב היד הזה הופך למבוקש, והוא נבחר להיות הסופר שיכתוב את ספר התורה לעילוי נשמת המנוח שאת הנהגתו אימץ, כאשר פרנסתו מובטחת לאורך זמן!

הסיפור המדהים, אותו סיפר הרה"ג רבי גואל אלקריף שליט"א - מעבר ליד ההשגחה העליונה הניכרת בו בכל פרט - פותח לנו צוהר להבנה עד כמה ברכת המזון היא הדרך המובילה לפרנסה בטוחה ויציבה, בשפע ובהרחבה. הנה כי

ליטול ידיים ולאכול
כשאינן ברכון באופק?
- לא בא בחשבון.
הוא קיבל על עצמו
לברך רק מתוך
ברכון, והוא לא מוכן
להתפשר על קבלתו
זו. ללכת הביתה רק
כדי להביא ברכון? -
נשמע לו מופרך

כן, סופר סת"ם שבמשך תקופה ממושכת לא הצליח במלאכתו, והנה, אך קיבל על עצמו לברך ברכת המזון כראוי ומתוך ברכון - זכה להבטיח את פרנסתו, ועוד בהקשר ישיר למי שבזכותו אימץ את הקבלה הטובה שלו!

סיפור זה מלמדנו עוד מעלה עצומה בעבודת ה', כוחה של קבלה טובה, אדם אשר מקבל לעצמו קבלה טובה, ולא עוזב אותה אלא מתמיד בה ככל יכולתו, הרי הוא כאוחז בענף חזק של אילן גדול, שהיא התורה הקדושה וכל מצוותיה, והתורה "עץ חיים היא למחזיקים בה" (משלי ג, יח), וממילא קבלה טובה שכזו מועילה לאדם המקבל אותה, ומקשרת אותו לאילן החיים, והיא המעידה עליו כמאה עדים, ואם יתגבר האדם בשעת קושי ונסיון, שלא לעבור על הקבלה שקיבל על עצמו, אות היא שהוא מעבדיו הנאמנים של ה' יתברך, ועליו יאמר ה' "עבדִי אֶתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאֵר" (ישעיה מט, ג), הקב"ה מתפאר בו וישועתו קרובה לבוא.

נמצאים אנו בשבת פרשת עקב, אשר מלבד הציווי המופיע בה לברך את ה', "וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים ח, י), פותחת התורה ואומרת "וְהָיָה עֲקֵב תִּשְׁמְעוּן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה, וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם" (דברים ז, יב). אדם השומע למצוות ה', שומר ועושה אותם בצורה הטובה ביותר שיוכל, אותו ממשיכה התורה לברך בברכות נפלאות, וביניהם "וְאַהֲבָה וּבִרְכָה וְהִרְבָּה, וַיְרַב פְּרִי בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמְתְּךָ.. בְּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים.. וְהִסִּיר ה' מִמֶּךָ כָּל חֲלִי", ועוד ברכות מאליפות, וזו העת לקבל על עצמנו קבלה טובה לקראת הימים הנוראים, בין אם זה ברכת המזון מהכתב, או כל מצווה חשובה אחרת שנוכל לעמוד בה, ואשרי הזוכה.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

ה סיפור הבא אירע בשנה האחרונה, ומעשה שהיה כך היה: ר' יצחק א., יהודי יקר וירא שמים, ניסה לשלוח ידו לפרנסתו בכתיבת סת"ם. הוא למד את המלאכה היטב, דקדק בהלכות הכתיבה, והחל לכתוב מגילות, כדרכם של סופרים מתחילים. אבל לצערו הוא לא ניחן בכתב יד נאה, ותוצרות ידיו - כל עמלו בכתיבה שעות ארוכות - לא באמת כבשו את לב הסוחרים והמתעניינים, והוא נאלץ למכור מאוד בזול, עד כדי שהפרנסה לה כה ייחל - לא היתה בהרחבה...

ר' יצחק הינו מכר של משפחת זקבן, אשר אחד מבניה, הרב מנחם אשר זקבן ז"ל, נמנה על הרוגי אסון מירון הנורא, ונפטר בקיצור ימים ושנים באסון המחריד אשר עדיין מרטיט כל לב. כשהגיע ר' יצחק לנחם, שמע כי המנוח ז"ל הקפיד ביותר על אמירת ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, עד כדי שלא היה אוכל אם לא ידע שיש תחת ידיו ברכון, ממנו יוכל לברך, באומרו כי ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב הינה סגולה בדוקה וידועה לפרנסה. ר' יצחק שמע את הדברים ואלו פעפעעו בקרבו. הן הוא מתקשה בפרנסתו, וברצונו ללמוד ממעשיו הטובים של המנוח ז"ל, מצא אפוא לעצמו את הבקעה להתגדר בה, ובמקום החליט כי הוא מקבל על עצמו לברך ברכת המזון בכוונה ורק מתוך ברכון, ובאין ברכון - הוא כלל לא יאכל, עד שימצא ברכון ממנו יוכל לברך.

כמה ימים חולפים, ור' יצחק מקבל החלטה נוספת, לקיים בעצמו 'משנה מקום משנה מזל'. עד אז נהג לכתוב בביתו, ועכשיו הוא עובר ל'חדר סופרים', בו לכל סופר יש עמדה משלו, כאשר בחדר אחד כותבים יחד כמה סופרי סת"ם. הוא מתחיל לעבוד במקום החדש, ובאחד הימים, כשהוא רוצה ליטול ידיו ולסעוד את לבו, הוא מגלה שהברכון נשכח בבית... טוב, הוא כבר יודע מה הוא עושה במצבים מעין אלה. הוא לא נוטל ידיים, עד שהוא מסדר לעצמו ברכון. הוא מסתובב בחדר הסופרים, מחפש ברכון או סידור, אולם אינו מוצא. מחפש במדף עליון, בפינת הקפה, על יד הכיור - אפס, אין ברכון בסביבה!

מה עושים עכשיו? - ליטול ידיים ולאכול כשאינן ברכון באופק? - לא בא בחשבון. הוא קיבל על עצמו לברך רק מתוך ברכון, והוא לא מוכן להתפשר על קבלתו זו. ללכת הביתה רק כדי להביא ברכון? - נשמע לו מופרך... הוא מוסיף להסתובב בחדר ולחפש אחר ברכון, ואז אחד הסופרים מציע לו: 'ראה נא, כתבתי בעבר את ברכת המזון בכתב סת"ם מהודר, לצורך מכירתו. הוא עדיין תחת ידי. אני יכול להשאיל לך אותו, תוכל לברך מתוכו. כמובן, בכפוף לכך שתשאיר אותו עטוף בניילון השקוף המגן עליו, לבל יתלכלך חלילה. זה עוזר לך?'

בוודאי. ר' יצחק ממחר ליטול ידיו, אוכל את ארוחתו, נוטל את ידיו במים אחרונים, מנגבם היטב, ובזהירות מופלגת מקבל את הקלף לידי. הוא מברך מתוכו ברכת המזון בכוונה ומתוך הכתב, ואינו יכול להתעלם מהעובדה כי הכתב נאה ומהודר ביותר, לסופר הזה יש חוש אומנותי של ממש, כתב היד שלו הוא כמו ציור מהמם! כשהוא מסיים לברך, הוא פונה אל הסופר, ומבקש להשאיר את הקלף תחת ידיו לכמה ימים, כי הוא מבקש להתאמן באמצעות כתב היד הנאה.

הסופר טוב הלב הסכים, בכפוף לשמירה מלאה וקפדנית על הברכון הכתוב ביד אמן. ר' יצחק מותיר את הקלף אצלו, ומדי יום מקדיש שעות ארוכות לאימון כתב ידו, כדי להגיע ליעד הנכסף: כתב יפה ונאה, בדומה לכתב שניצב מול עיניו. חולפים כמה שבועות, וכתב היד של ר' יצחק משתפר פלאים. בעזרת הכתב שלפניו, הוא מצליח לשפר את יופי כתב ידו במידה משמעותית, ועתה - כתב ידו נאה ויפה, ומסתבר שגם יהפוך למבוקש יותר ויהיה שווה סכום נאה... הוא מתחיל לכתוב מגילה בכתב היד החדש והמהודר שסיגל לעצמו, ואכן, המגילה הנכתבת נהדרת ממש, כל רואיה מתפעלים ממנה...

חולפים מספר שבועות נוספים, ויוזמה ברוכה מתגבשת: כתיבת 45 ספרי תורה לעילוי נשמת 45 הרוגי מירון. למלאכת הקודש נדרשים 45 סופרי סת"ם, ור' יצחק ממחר להגיש מועמדות, שולח את כתב היד המעודכן שלו, שגורף מחמאות ומביא אותו להיבחר כאחד מצוות הסופרים שישקוד על המלאכה. בגורלו עלה... - לכתוב את ספר התורה לעילוי נשמת הרב זקבן ז"ל - לא יאומן

לע"נ
יהודית בת ריחנה
ע"ה

לע"נ
אברהם אבהרון
בן גצינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

אהבת ה' הניצד?

בפרשתינו מצוים אנו על אהבת ה': "וְהָיָה אִם שָׁמַע תְּשָׁמְעוּ אֶל מְצוֹתַי... לְאַהֲבָה אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם, וּלְעֲבֹדוֹ כְּכֹל לְבַבְכֶם וְכָל נַפְשְׁכֶם". מצוה שורשית לכל יהודי, בכל מצב וזמן שיהיה, ולדעת ה'חינוך' (בהקדמת ספרו), היא אחת משש המצוות החיוביות, שתוקף החיוב אינו פוסק מהאדם אף לא לרגע אחד. ה'משנה ברורה' כתב, שכשם שחז"ל אומרים (ברכות יד, ב) שהקורא את הפסוק 'וקשרתם לאות על ידך' בעת קריאת שמע ואין עליו תפילין, הרי הוא כמעיד עדות שקר בעצמו, כך גם מי שאומר את הפסוק 'ואהבת את השם', יראה להכניס אהבת ה' יתברך בליבו, שלא יהיה כדובר שקרים חס ושלום.

ממשיל זאת ה'חפץ חיים' ליהודי עשיר בעל בית מסחר מצליח, שנאלץ לצאת למדינת הים לצורך מסחרו, אך חשש כי העדרותו תסכן את הצלחת העסק. הוא קרא לאחד העובדים הבכירים והטיל עליו את תפקיד ניהול העסק, וכדי שלא ישכח העובד שום פרט מחובותיו, רשם העשיר בצורה מסודרת את כל העניינים עליהם אמור העובד לפקח, וליתר בטחון, ציווה על העובד שמדי בוקר יקרא בפיו את כל הרשום בדף, והעובד מצידו הבטיח לעשות כמצוות בעל הבית.

כשחזר בעל הבית חשכו עיניו. העסק הוזנח בצורה נוראה, וכלל לא טופל כראוי על ידי העובד, והנזקים וההפסדים היו עצומים. קרא העשיר בכעס לעובד ושאלו לפשר הדברים. העובד שלא הבין על מה המהומה טען בתוקף: "עשיתי בדיוק כפי שהורית לי, לא פעם אחת, אלא פעמיים ביום קראתי ושיננתי את כל הנכתב בדף...". עשיר ההמום השיב, "שוטה שבעולם! כלום זהו התפקיד שהטלתי עליך? לקרוא את הרשימה ותו לא? מטרת הקריאה להזכירך לבצע את האמור בה, אבל לא כמטרה בפני עצמה!".

הנמשל ברור. כדי שמצוות אהבת ה' לא תשכח מאיתנו, ציווה עלינו הקב"ה לשנן אותה בקריאת שמע בוקר וערב, אך מה נואלו האנשים המהדרים לקרוא קריאת שמע בדקדוק רב, ומתנענעים אנה ואנה ואף צווחים בקול רם - אולם ליבם בל עימם. ובכן, לא צריך להרחיק כדי למצוא יסוד לאהבת ה', הפסוק מצוונו לאהוב את ה' בכל לבבנו ובכל נפשנו, הנפש מחייה את הגוף החומרי, אדם שיסתכל בנפלאות גופו החומרי ואשר סביבו, בבחינת "מִבְּשׂוּרֵי אֲחֻזַּת אֱלֹהִים", ויבחין בחכמה האלוקית העצומה בכל פרט בבריאה, ודאי שיכיר טובה ויאהב את מי שבראו.

פיתה פלאפל של נהג האוטובוס

"וְאֶכְלֶתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" - המילה 'את' באה לרבות את בעל הבית, שאף אותו יש לברך בברכת המזון (באר היטב או"ח ר"א, סק"ג)

שאלה: בחור אחד התקשר לבית המדרש "בית דוד" בחולון וסיפר: עליתי לאוטובוס, ועוד בטרם שילמתי על הנסיעה, פנה אלי הנהג שהיה נראה די מותש וביקש: "בחור יקר עשה עמי חסד, אני רעב מאוד, התוכל בבקשה לרדת מהאוטובוס, ולגשת אל דוכן הפלאפל הכשר למהדרין בפיתת הרחוב, ולקנות עבורי פיתה פלאפל?...". נעניתי לבקשה בשמחה, והנהג מסר לידי מטבע של עשרה שקלים.

ירדתי ורצתי אל דוכן הפלאפל, ולאחר המתנה קצרה הוגשה לי המנה. רצתי בחזרה אל התחנה, וכשהגעתי הופתעתי לגלות שהאוטובוס איננו... ככל הנראה הנהג נאלץ לנסוע, בגלל עיכוב התנועה או מחמת לחץ הנוסעים שמיהרו להגיע ליעדם. על כל פנים, עכשיו אני עומד בתחנה, עם פיתה פלאפל בידי... מה עלי לעשות איתה ומה לגבי כספו של הנהג?

תשובה: הגאון רבי יצחק זילברשטיין השיב לבחור: עליך לגשת וליתול ידיים, ולברך המוציא לחם מן הארץ, לאכול את הפיתה, לברך ברכת המזון בכוונה... כי ברור הדבר, שבשל ההכרח להמשיך בנסיעה, הנהג התייאר לגמרי ממנת הפלאפל והפקיר אותה, ובודאי שאין טעם להמשיך לשמור אותה עבורו, שהרי עם הזמן שיעבור מנת הפלאפל תתקרר ולא תישאר באיכותה, ואין כל טעם בשמירתה.

אמנם, מבואר בגמרא (שבת קכ, וברש"י שם ד"ה דלא), שכאשר אדם הפקיר את ממונו שלא מרצונו, אלא מחמת אילוץ - יהודי ירא שמים יעדיף שלא לזכות בממון זה, אלא להחזירו לבעליו. לפיכך, אם לבחור היתה הנאה ורווח מאכילת מנת הפלאפל, כגון שחסך לעצמו הוצאה כספית עבור הארוחה הקרובה, אזי ראוי שימצא את הנהג (אם הדבר אינו כרוך בהוצאה כספית), וישיב לו את הכסף, ובכך לא יהנה ממה שהנהג הפקיר בעל כרחו, ואם אינו יכול למוצאו, ראוי שיתרום עשרה שקלים לעשיית 'צרכי ציבור' ויאמר: "עשרת השקלים האלו יהיו לזכותו של אותו נהג".

וכאן הגיעה שאלה נוספת מאותו בחור: האם בברכת המזון עלי להוסיף את 'ברכת האורח'? על זאת השיב לו הרב: הנהג כלל לא התכוון ליתן לך את פת הלחם, אלא שנאלץ להפקירה, ולא מסתבר שעל כך יש חיוב של 'ברכת האורח'.

(אחת שאלתי 3, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

הודות על חסרון הנפשות

בפרשתינו אומר משה רבינו קודם כניסתם עם ישראל לארצו, "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל, אֶתֶּה עֲבַר הַיּוֹם אֶת הַיְרֵדן, לְבָא לְרֵשֶׁת גּוֹיִם גְּדֹלִים וְעֲצָמִים מִמֶּךָ" (דברים ט, א), מדרש פליאה יש על פסוק זה בדברי רבותינו, המאיר לנו אור גדול בעבודת ה' בכל מצב שנהיה. אומרים רבותינו (מדרש רבה ג, י): שמע ישראל וגו', הלכה אדם מישראל ששותה מים לצמא. אומר 'ברוך שהכל נהיה בדברו', רבי טרפון אומר בורא נפשות רבות וחסרונם. מהו הקשר בין דברי מדרש זה לפסוק שבפרשתינו.

נקדים בקושייתו של החתם סופר: הרי ארץ ישראל היתה מובטחת לעם ישראל כבר מבריאת העולם, ואמנם הורשו אומות העולם לישב בה עד הגיע בני ישראל. ומעתה יקשה יותר, מדוע הניח הקב"ה בארץ ישראל עמים חזקים גדולים ועצומים, לישב בה ולשומרה לישראל, וכי לא היה עדיף שישבו בה עמים חלשים, ובשעה שישראל יבואו לירש אותה יכבשוה בקלות?

את אותה הקושיה על הפסוק נתמה גם על נוסח ברכת 'בורא נפשות', באמת הקב"ה עושה טובה עצומה לבריותיו בהווייתם מצמא, אולם השאלה הנוזקת היא,

בריאת החסרון היא ההטבה הגדולה ביותר לאדם, הקב"ה נטע באדם את תכונת הצמאון, כדי שיכיר וידע כמה הוא זקוק לבוראו, ומכך יודה לו ויגיע ליעודו שהוא קרבת ה'

מדוע מלכתחילה ברא הקב"ה את הבריות עם חסרון כזה, שיצמאו כל הזמן למים?! הרי היה עדיף לברוא את אדם בלא חסרון זה, ולא היה נצרך לטובה הגדולה של הרויית המים!?

מבאר החתם סופר, שבריאת החסרון היא ההטבה הגדולה ביותר לאדם, הקב"ה נטע באדם את תכונת הצמאון, כדי שיכיר וידע כמה הוא זקוק לבוראו, ומכך יודה לו ויגיע ליעודו שהוא קרבת ה'! מובן מכך שעיקר טובתו של הקב"ה עם האדם היא דוקא החסרון שנטע בו, ורק על ידי זה יכול לבוא להכרה בגדלותו של בורא העולם. מעתה מובן מדוע בנוסח הברכה נאמר 'בורא נפשות רבות - וחסרונן', שמתחילה מודים אנו לקב"ה על החסרונות שנטע בנו, וכך מגיעים להכרה והודאה בגדלותו וטובו איתנו.

מסיים החתם סופר באופן נפלא! זהו גם ההקשר לכיבוש הארץ הנאמר בפסוק, בכוונה תחילה יישב הקב"ה את הארץ המובטחת בעמים גדולים ועצומים, כדי שייבנו וישכילו בני ישראל שהארץ ניתנה להם מהקב"ה ולא בכוחם ועוצם ידם! וכך יכירו בחסדו יתברך איתם! וזהו יסוד לאדם, בכל פעם שמרגיש בחסרון צריך הוא להודות לקב"ה, על החסרון וגם על הישועה העתידה לבוא, וסומך הוא על ה' יתברך שהחסרון והישועה שניהם לטובתו.

רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל

רבי אלעזר אבוחצירא זצ"ל (ה'בבא אלעזר), בנו של רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל, ונכדו של ה'בבא סאלי' זצ"ל, אשר כידוע, ב-כ"ז תמוז תשע"א נרצח בביתו על ידי אחד ממבקשי עצתו. רבי אלעזר נקרא על שמו של התנא רבי אלעזר בן רשב"י. מספרים כי לפני שנולד, ראה ה'בבא סאלי' את רבי שמעון בר יוחאי ע"ה בחזיון הלילה, שבא בטרוניה ושאל מדוע אין בכל המשפחה, משהו שנקרא על שמו של בנו רבי אלעזר. ה'בבא סאלי' הבטיח לו כי הנכד היילוד הקרוב, יישא את השם אלעזר.

בשעת הברית, קרא עליו הסבא ה'בבא סאלי' את הפסוק 'עין לא ראתה אלוקים וזלתך', כשהוא מדגיש כי השם 'אלעזר' הוא כראשי התיבות של מילות הפסוק האמור. בהתבטאות זו, ניתן ללמוד על קדושתו ושורש נשמתו של הרך הנולד, אשר מגיל צעיר נודע ביותר בשמירת העיניים שלו, וידוע כי מי שזוכה לנטור את עיניו מכל ראייה בלתי הולמת, זוכה וניחן בזיכרון מדהים. כזה היה רבי אלעזר, וזולת הבקיאיות העצומה בכל מכמני התורה בנגלה ובנסתר, היה הרב בעל זיכרון נדיר בכל מישורי החיים.

יקראו לו חיים

אחד מחסידיו היה נוהג להתיעץ עם הרב איך לקרוא לתינוק בברית המילה. פעם אחת סמוך ללידה, הוא נכנס להתיעץ עם הרב שאמר: "תקרא לו חיים". הוא שב וסיפר זאת לאשתו, אך אשתו השיבה: "אני לא אוהבת את השם הזה, בשום פנים ואופן. תשאל את הרב אולי ניתן לילד שם אחר?".

בעלה שב לביתו של הרב וסיפר לו על אשר אירע: "לא רציתי להתווכח עם אשתי מפאת שלום בית. מה עלי לעשות?". רבי אלעזר השיב: "שאשתך תקרא לו איך שהיא רוצה. זה לא יעזור, בסוף יקראו לו חיים". החסיד שב לאשתו ואמר לה: "הרב אמר שאת יכולה לקרוא לו איך שאת בוחרת. אך בסוף יקראו לו חיים". הזוג לא הבין את פשר התשובה, אך כעבור ימים ספורים נולד הילד בבית החולים ונוצר סיבון בלידה.

האם והילד, אושפזו למספר ימים בבית החולים ובשל כך נדחתה ברית המילה. כעבור מספר ימים הגיע מוהל לבית החולים וטקס ברית המילה נערך בהשתתפותם של בני המשפחה. ו'יקרא שמו בישראל': "אופיר", קרא המוהל. לאחר סיום טקס הברית הביאו את התינוק לאמו שנבהלה: "זה לא הילד שלי בכלל", זעקה בקול רם. דקות ספורות עברו והטעות התבררה: שעה קלה קודם לכן ערך המוהל ברית נוספת בבית החולים והתינוקות הוחלפו, ובברית הראשונה העניקו ההורים את השם "חיים" לילד.

המשך מעמוד 1 >>

הרב קרלנשטיין שאל אותו, מדוע הנוך מפחד ובורח כל כך מלשון הרע, ענה לו אותו בעל תשובה, שלפני שהוא חזר בתשובה היה לו ידיד נפש, הם היו חברים והפכו להיות גם שותפים בעסק שפתחו, והיו עובדים יחד ומרוויחים היטב, חברים ממש בלב ובנפש. יום אחד, החליטו השניים לצאת לטיול בג'ונגל, הם שכרו ג'יפ טוב ומוגן מפני חיות טורפות, ונכנסו לתוך הג'ונגל נהנים להתבונן בכל החיות הרבות והמיוחדות.

במהלך הנסיעה הם הגיעו למקום עם עצים וצמחייה רבה, ונראה שיש מה לראות שם. הם הסתכלו סביבם וגם לפי השילוט נראה שאפשר לרדת מהרכב ולעשות הליכה רגלית קלה, להסתכל על הנוף ואחר כך להמשיך את הסיור. הם התחילו ללכת בזהירות לכל מיני כיוונים, והתרחקו מעט מהרכב, והנה לפתע ראו לנגד עיניהם חיה מסוכנת ביותר - צ'יטה, טורף אכזרי וחזק שאי אפשר לברוח ממנה, היא מהירה יותר מכל בעלי החיים וכל שכן מבני אדם, ובנוסף כשהיא רעבה היא מסוגלת לטרוף אדם בכמה שניות, הם ראו אותה במרחק מה, אבל הבינו שהם נמצאים בסכנת חיים ורחוקים מרכבם, והדבר היחיד שנשאר לעשות זה לברוח בריצה לכיוון הרכב, הצ'יטה זיהתה אותם מיד, וכך שניהם התחילו בריצה ארוכה לעבר הרכב כשהיא דולקת אחריהם.

בעל התשובה מספר, שתוך כדי הריצה השותף שלו אמר, השאיפה שלי עכשיו היא להשיג אותך בכמה מטרים, כדי שהיא תגיע אליך ותאכל אותך, וכך יתכן שתעזוב אותי לנפשי ואנצל. האם זו חבירות אמיתית? כזו אכזרית כלפי? הוא שמע את זה והזדעזע ואמר לחברו - כיצד אתה מדבר כך? והחבר ענה לו - 'כשמדובר בחיים ומוות אין חברים', ברגעים אלו או שאני חי או שלא, ומכיוון שאני רוצה לדאוג לעצמי ולחיי, כביכול עכשיו אני לא מכיר אותך ולא חבר שלך.

החבר התחיל לרוץ בכל הכח והשיג אותי במעט, כשהצ'יטה דוהרת אחריהם. ברגע האחרון הקב"ה נתן לי מחשבה לפנות שמאלה במקום להמשיך לרוץ ישר, וקיוויתי שה' יעזור ואולי הצ'יטה תמשיך ישר, ואכן כשהיא התקרבה לעברנו, היא לא פנתה אחרי שמאלה, אלא המשיכה ישר לכיוון החבר, הגיעה אליו ותוך מספר שניות טרפה אותו ולא נשאר ממנו זכר ואילו הוא ניצל בחסדי שמיים.

הוא הוסיף ואמר, דבר אחד נשאר לי מאותו חבר לשעבר, 'כשמדובר בחיים ומוות אין חברים'. כשזכיתי לחזור בתשובה והתחלתי לקרוא, הגעתי למימרא של חז"ל בגנות לשון הרע, האומרת "החיים והמוות ביד הלשון", כשקראתי את זה אמרתי לעצמי, אם דיבור הפה יכול חס ושלום להוביל אותי למוות, בשמיעה או בדיבור - אין חברים, וגם אם אלו הידידים הטובים ביותר שלי, אם אני שומע לשון הרע אני בורח, וגם אם יפגעו בי או יזלזלו, זה לא ישפיע על מעשיי - אין חברים.

אדם הרוצה לחיות צריך לדעת שזה רצון התורה הקדושה, אין חברים ואין ידידים, הקב"ה ותורתו הקדושה קודמים לכל, זה מה שצריך בראש ובראשונה לחשוב כל אדם, לעיתים יש כאלו שיחשבו 'מה יגידו החברים' וכו', אבל צריך לדעת, כשמדובר על חיים בעולם הנצח, אסור לאדם לסטות ימין ושמאל, אלו החיים האמיתיים, כשאנחנו הולכים באמת עם התורה הקדושה, על זה נאמר "פֶּלַח הַמִּצְוָה", לא מעגלים פינות כי כל מצווה חשובה, ואין להתבייש משום דבר אלא רק מהקב"ה, ואם נקפיד על כך ונדע שבכך חיינו תלויים, ככתוב "לְמַעַן תִּחְיֶינָה", בודאי שהקב"ה יסייע בידינו שנוכל לבוא מושלמים ברמ"ח איברנו ושם"ה גידנו לעולם שכולו טוב.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

בסימן טוב
אולם האירועים המחודש של בית הנוסח "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // נסנים והרצאות ההנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות: רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורגית בית וגן ירושלים
054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקוה בתכלית הכשרות וההידור לפי כל השיטות והחומרות ובהמלצת הרבנים

נבנה ברמה גבוהה ובייפוי מיוחד, ועובר נקיון יסודי מידי יום ע"י חברת נקיון

לפרטים נוספים: 02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לפניות לתרומות לעלון לזיכוי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ - לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: **02-9664455** (בין השעות 10:00 - 15:00)
ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM
לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שליט"א בקבוצת וואטסאפ שקטוה, נא לשלוח בקשה במייל

ת.ד 102 בני ברק
פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

דבר מואמינים

גליון שבו עי מבית 'בני אמונים'

פרשת עקב תשפ"ב שנה ט | גליון מס' 446

פניני אמונים

פניני תפלה בפרשה

ברכת המזון ממדבר - מדרבנן

"ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך" (ח"ו)

בפתיחתו לספר דברים באר הרמב"ן שעל אף שכבר בסני הצטוו ישראל על המצוות כן, המתין משה מלפרט את חלקו עד ספר דברים "כי אולי לא נהגו באותן המצוות רק בארץ... או מפני שאינן תדירות, לא הזכירם רק בבנים נוהלי הארץ".

אלא שבנוגע למצוות ברכת המזון תמה הרב"ז (שו"ת, ח"ו ב"א קמג), מדוע המתין משה מלפרט עד חמש דברים, הלא היא אינה מן המצוות התלויות בארץ, ובדאי שאינה בגדר מצוה שאינה תדירה?

ת"ר רבי מאיר דן פולצקין בעל הפלי חמדה:

הסבה שלא הצטוו ישראל במצוות ברכת המזון עד לחמש דברים אינה מחמת אי שכיחותה, אלא משום שלא התחייבו בה מן התורה עד לכניסתם לארץ. שהרי הדגשה התורה: "וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך" (ראה פנים יפות להלן י"א ג). ואף שאמר חכמים (ברכות מ"ח ב): "משה תמן לישראל ברכת הארץ בשעה שירד להם מן" - עוד בטרם נכנסו לארץ, מכל מקום הרי אדרבה לשון: "משה תמן לישראל", מורה שכל זמן שהיו במדבר לא עשו זאת אלא מכח תקנת משה, ורק בכניסתם לארץ התחייבו בכך מן התורה (פלי חמדה פ"ד דברים).

ברכת הארץ הטובה אשר נתן לך" (ראה פנים יפות להלן י"א ג). ואף שאמר חכמים (ברכות מ"ח ב): "משה תמן לישראל ברכת הארץ בשעה שירד להם מן" - עוד בטרם נכנסו לארץ, מכל מקום הרי אדרבה לשון: "משה תמן לישראל", מורה שכל זמן שהיו במדבר לא עשו זאת אלא מכח תקנת משה, ורק בכניסתם לארץ התחייבו בכך מן התורה (פלי חמדה פ"ד דברים).

'עבודה' שהלב משתוקק לקיימה

"והיה אם שמע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם" (יא א)

רש"י מביא את דברי חכמים (תענית ב א) שהצווי: "ולעבדו בכל לבבכם" מתחס לעבודת ה' באמצעות

התפלה, שהיא 'עבודה' הנעשית באמצעות פגנת הלב.

רבי בנימין דיסקין, רבה של הורודנא, הוסיף ובאר כי התפלה נקראת "עבודה שבלב", גם משום שהיא עבודה שהלב חומד וכוסף לעשותה. שכן בשונה מיתר המצוות, למצוות התפלה אנו זקוקים מצד עצמנו כדי לבקש באמצעותה על חיינו, ועם כל זאת אנו מקבלים עליה שכר. מעתה, כפי שעבד שאדונו נתן לו שכר על עצם העבדה שהוא בא לבקש את מזונותיו ממונו, בדאי ישתוקק לעסק ב'עבודה' זו על פני שאר העבודות שהוא משעבד לעשות לאדונו, כך כל בעל לב מבין כוסף ומשתוקק בכל לבו לקיים את מצוות התפלה.

על פי יסוד זה באר בנו המהר"ל דיסקין את השבחה הנאמר ביום הנוראים בפייט 'וכל מאמינים': "האזכר למזכיריו טובות זכרונות"; שכן מיוחד הוא לקדוש ברוך הוא שאזכר לטובה את אלו שאזכרים את הטובות שעשה עמם, אף שהם היו מחזיבים בכך מצד הדין (מהר"ל דיסקין על התורה).

הקדוש ברוך הוא 'שואל' מאתנו ברכות

"ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך ללכת בכל דרכיו ולאהבה אתו" (י יב-ג)

מדוע נקט הכתוב לשון "שאל מעמך" ולא 'דורש' או 'מצוה'?

באר הרבי ה'לב שמחה' מגור: כידוע דרשו חכמים (מנחות מג ב) כתוב זה כאלו נאמר בו: 'מאה ה' אלקיך שאל מעמך', ולמדו מקד סמוך לחיוב לברך מאה ברכות בכל יום. כנגד מאה ברכות אלו יש בשמים מאה שערי ברכה הנפתחים רק מכח אמירתן (פרוש התורה לראשונים תולדות). מאחר שהקדוש ברוך הוא חפץ להשפיע טובה לישראל, הרי הוא 'שואל' כלומר מבקש מישראל שיברכו מאה ברכות בכל יום, כדי שיוכל להשפיע להם מאה שערי ברכה ('לב שמחה' תולדות תשמ"ב).

פרתחו שעדים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

אל תהי מצות עניית אמן קלה בעיניכם

פרשתנו "והיה עקב תשמעו" פותחת ואף נקראת על שמו של אותו מצוות שחז"ל מגדירים אותו כ"מצוות שאדם דש בעקביו", כאשר התורה מבטיחה למקיימיהן שכר רב, כפי שמפרט בהמשך הפסוקים. הלמוד מפרשה זו הוא הדגש והשכר המיוחד שנותנת התורה לאלו המוקירים ומקיימים דוקא את המצוות הקלות. נראה שעקר חשיבותן של אותן מצוות הוא דוקא בשל כך שיש המזלזלים בהן והופכים אותן בטעות לכביכול 'קלות'.

נקל לשער אל מה דברי מכוננים. אנו רבים לדבר במסגרת זו על המצוה היסודית כל כך: עניית אמן. באופן כללי עומדת היא לצערנו בהגדרת "מצוות שאדם דש בעקביו". מלבד מה שלכל אדם יש אי אלו מצוות שקלות הן בעיניו, אך היחס הקל' למצוות עניית אמן הוא ממש נחלת רבים, וקבל.

ברוך השם איכשר דרא ונתן להצביע על שפור רב ומודעות חזקה של הצבור לגדל חשיבות מעלת אמן. בחסדי ה' זכינו שתהיה לנו יד וחלק בהתעוררות הרבה בנושא זה בשנים האחרונות, ועוד היד נטויה בעזרת ה'. אך עדין כואב הלב על פי יחסית מצוה זו מנחת בקרו זוית.

נתן ללמד זכות כי הדבר נובע מדגמה אישית שלילית, שאותה חווה כל אחד מאתנו בראותו לא פעם אנשים שהיו בעיניו משא להערכה, מברכים בחפזון, כשהם ממחרים לשאר עסוקיהם והאמן נדחקה לה לקרו זוית.

בכלל, הקלות הרבה שבה נתן לקיים מצוה זו, פעמים רבות ביום, עלולה לגרם לעתים לתחושה של שבע, של 'יש ברוח' ולא מספיק חשים ומרגישים בחשיבות העצומה והאדירה של כל אמן בפני עצמה.

אולי דוקא את זה נתן לרמז במלות הפסוק: "והיה עקב תשמעו" - שמעו נא היטב את הברכות הנאמרות בסביבתכם וענו אחריהן אמן. אל תהי עניית אמן קלה בעיניכם חלילה, אדרבה יקרו והחשיבו מצוה זו.

הפתגם השגור בפי העם: "דעת בעלי בתים - הפך דעת תורה" מקבל משמעות מיוחדת בנוגע למצוה זו. שכן בעוד עניית אמן נחשבת כ'קלה' בקרב המון העם, חכמים נתנו לה משקל רב, אף יותר משנתנו למצוות אחרות, עד שאמרו (דברים רבה ז א): "אין גדול לפני הקדוש ברוך הוא יותר מאמן שישראל עונים".

יתכן אף שלשון מופלגת זו נאמרה כמשקל נגד לכה שבעיני בני אדם נחשבת מצוה זו כמצוה קלה; כביכול מגלים לנו חז"ל שמה שעלול להיות קל בעינינו, אין גדול ממנו לפני המקום.

בשבת זו מפנית הקריאה לכל אחד ואחד מאתנו: היו 'שומרי אמונים' והשפימו בכל בקר לבית הכנסת כדי לקיים 'תשמעו' ברכות השחר מפי המתפללים ולענות אחריהן אמן, ובכך תזכו שיתקיימו בכס הברכות המפלאות שנאמרו בפרשתנו: "ואהבה וברכה והרבה וברך פרי בטן וברי אדמתך... דגנך ותירשך ויצהרך שגר אלקיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך... והסיר ה' ממך כל חלי" אמן ואמן.

בקריאת "אמן תשמעו" ובברכת שבת שלום,

218 298 מחנכים

המסר האחרון שהותיר המשורר

לבו הביע בשיר מיוחד שכתב לזכר הרבי - "הצדיק ממוז'יץ" שמו. הוא תאר את דמותו הטמירה בשיר מחרוז, אשר בין שורותיו חצב מלבו את רשמיו מעבודת התפלה של הרבי: "כשהייתי שומע את קולו של האדמו"ר אומר 'איזהו מקומן של זבחי' הייתי רואה את זבחי אושוויץ נעקדים".

בשנים שחלפו מאז, הלך המשורר והזדקן, ודמותו נשפחה מלב. בשנת תשנ"ב נקלע הרב נתן קורמלובסקי, מנכבדי חסידי מוז'יץ, למחלקה הסעודית שבבית החולים 'איכילוב' בתל אביב, והנה הבחין על אחת המטות בדמות מפרת. היה זה לא אחר מאותו משורר נודע, שהזקנה נתנה בו היטב את אותותיה.

רבי נתן שהכירו מהשבטות שבהן התפללו יחדו בבית הכנסת, נגש אליו והתעניין בחביבות בשלומו. הזקן שמח עד מאד לראותו והתעניין גם הוא בשלום חסידי מוז'יץ ובמתרחש בבית הכנסת. במשך זמן ממושך שוחחו השנים, ולקראת פרוצתם תפשו הזקן את ידו של רבי נתן ובקש להטיל עליו שליחות:

"אני מבקש מך שתגיש לרבי ממוז'יץ ה'נחלת דו', בנו של הרבי האמרי אש', ותספר לו שחזרתי בתשובה שלמה". רבי נתן הנרגש הנהן בראשו בהסכמה ופנה לצאת, תוך כדי שהוא שומע מאחוריו את הזקן שב ומדגיש בהטעמה: "בתשובה שלמה..."

כמה ימים לאחר שבצע רבי נתן את שליחותו, צלצל הטלפון בביתו, ומעבר לקו נשמע קול בתו של המשורר: "האם אתה הוא זה שבקרת אצל אבא לפני כמה ימים?" שאלה, ורבי נתן אשר. "דע לך", אמרה הבת לאחר שהוא פרט באזניה את תכו שיחתו עם אביה, "שכאשר הגעת אליו היה זה לאחר תקופה ארוכה שבה שכב דומם במטתו מבלי שהוציא הגה מפיו. לאחר שהלכת שב והתעטף בשתיקתו, ואמש הוא נפטר לבית עולמו".

רבי נתן שהרהר בדברים לא יכול היה שלא להתפעל. מבין כל המסרים שיצאו מקלמוסו של המשורר והוגה הדעות הנודע במהלך ימי חייו, המסר האחרון שבחר להותיר בעולם היה "שבתי בתשובה שלמה".

לבו החם ותפלתו היוקדת של הרבי הצליחו להמס אף את הקשה שבנשמות, והיא שבה, טהורה ומזככת, לבית עולמה.

ספור לשבת ח"ח עמ' 387

טוב לי כאן!" לקראת סיום התפלה פנה הקשיש והלך לדרכו.

בשבת הבאה שב ונשנה המחזה. בעצומה של התפלה נראו מבעד לחלון פניו של הקשיש, כשהפעם היו שערותיו הארוכות עטורות במטפחת בד קטנה ששמשה במקום כפה. גם הפעם הזמן להכנס פנימה, אולם סרב בתקף.

כך היה במשך כמה שבועות. בכל שבת היה הקשיש מגיע באמצע התפלה ומתבונן מבעד לחלון, מזמן להכנס ומסרב בתקף, עד שבאחת השבטות הצליח להתגבר על הבושה, וכנס והתישב סמוך לפתח.

המתפללים נסו להציע לו טלית וסדור, אך הוא סרב. גם בשבטות הבאות היה נכנס לבית הכנסת ומתישב ליד הפתח, כאשר מתחלת התפלה ועד לסיימה הוא תולה את עיניו ברבי השקוע בעבודת תפלתו, ומפעם לפעם אף מצטרף בשקט לשירה ולזמרה.

לאחר כמה שבועות עשה הקשיש צעד נוסף, והסכים לעטות טלית. כעת, לאחר שטר מעליו מחסום הבושה הוא התקדם מעט יותר אל קדמת בית הכנסת, אולם עדין סרב לקבל לידי סדור או חמט.

התקדמותו היתה אטית אך רציפה. משבת לשבת הוא נקשר יותר ויותר לרבי ולחסידי, ברכם בשבת שלום והתעניין בחייהם, ולבסוף היה ממש לחלק בלתי נפרד מבאי בית הכנסת.

כעת כבר ידעו הרבי והמתפללים מיהו האיש ומהו שיחו, ובהנכחם באמתות פגנותיו הם השתדלו לקרבו ככל הנתן. הרבי האמרי אש' נהג להשכים לבוא לבית הכנסת לפני התפלה ולומר את ברכות השחר בפני כמה מהמתפללים שענו אחריו אמן, וגם יחיאל שהשכים קום היה אחד מהם.

התקרבותו לרבי הגיעה לשיאה בשמחת תורה, בהקפה הנודעת שבה נהג הרבי לרקוד לבדו. תוך כדי רקוד הבחין הרבי במשורר הקשיש המתבונן בו ברכו, ובלא אמו ודברים הוא נגש אליו, חבקו בחם ויצא עמו ברקוד נלהב, כאשר מעיני המתפללים כלם זולגות דמעות התרגשות.

בד' באיר התשד"מ הסתלק הרבי האמרי אש' לבית עולמו. בפטירתו חש יחיאל כמי שחרב עליו עולמו. את צערו והמית

בקר יום השבת בבית החסידים דחסידי מוז'יץ ברחוב דיזינגוף שבתל אביב. נעימת התפלה שנשמעה מפי החזן רתקה את כל המתפללים. רק מתי מעט מהם שמו לב לדמות חריגה הנבטת מבעד לחלון הפונה לרחוב ומתבוננת פנימה, מרתקת אף מרחקת.

איש מבין המתפללים לא הכיר את הקשיש גבה הקומה וארוך השער אשר עמד מבחוץ והתבונן ברכו בדמותו ההדורה של הרבי בעל האמרי אש' השקוע בתפלתו בקדמת

בשבת הבאה שב ונשנה המחזה. בעצומה של התפלה נראו מבעד לחלון פניו של הקשיש, כשהפעם היו שערותיו הארוכות עטורות במטפחת בד קטנה ששמשה במקום כפה. גם הפעם הזמן להכנס פנימה, אולם סרב בתקף.

בית הכנסת מוז'יץ בתל אביב

בית הכנסת. אלו היו מפירים אותו לבטח היו זוקפים גבותיהם בפליאה; היה זה אחד מגדולי המשוררים שגרו באותה העת בתל אביב.

שמו של אותו משורר היה יחיאל פרלמוטר, הוא נולד בעיר נשכזי כבן למשפחה שהתייחסה לאדמו"ר בית נשכזי. משפחתו נכחדה בשואה, והוא שהספיק לעלות לארץ היה לאחד מהמשוררים הנודעים בה.

לאחר כמה דקות שבהן התבונן ברכו מבעד לחלון, הבחין בו אחד מהמתפללים. הוא יצא אליו והזמינו להכנס פנימה, אך נתקל בתגובה צוננת ומרחקת: "אין צרך.

עשה מדאורייתא. כמו כן יש ללמד מִפֶּה שְׁמִי שְׁשֹׁמֵעַ בְּרַכָּה מְדַאֲרֵיתָא וְלֹא עֵנָה אַחֲרֵיהּ אָמֵן, הַרְי הוּא מִתְחַיֵּב בְּקִרְבָּן עוֹלָה כְּדִין מִבְּטֵל מִצְוֹת עֲשֵׂה.

מקור חובת עניית אמן

ג. חכמים למדו את החיוב לענות 'אמן' מדברי משה לישראל בפתיחת שירת האזינו (דברים לב ג): "כי שם ה' אקרא - הבו גדל לאלקינו", ופרשו שכוון אמר להם: "בשעה שאני מזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא בברכה - אתם הבו גדל בעניית אמן".

מקורות ובאורים:

לשון הגמרא (יומא לו א): "תניא, רבי אומר: 'כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו' - אמר להם משה לישראל: בשעה שאני מזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא, אתם הבו גדל". אמנם דברי הגמרא שם מוסבים על עניית ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בבית המקדש, ואולם בפרוש רש"י לברכות (כא א ד"ה כ"ה) פרש את דברי הגמרא על עניית אמן, כי דין אחד לשניהם ('צידה לדרך' דברים לב ג). ב'ילקוט שמעוני' (האזינו רמז תתקמב) מובאת דרשה זו כדרשה מיוחדת על עניית אמן: "ומנין שעונים אמן אחר המברך? תלמוד לומר: 'הבו גדל לאלקינו'".

זהירות יתרה בעניית 'אמן'

ד. צריך האדם להזהר מאד בעניית אמן, וכל המזלזל בעניית אמן ענשו גדול מאד. וצריך האדם להרבות בתשובה אפילו על פעם אחת שלא ענה אמן.

מקורות ובאורים:

אור הגשר' (לר"מ פאפירש, עמוד העבודה ז יח): 'חיי אדם' (כלל ו סעיף א). רבנו בחיי (שמות יד לא) כתב שעל המזלזל בעניית אמן נאמר הפסוק (שמואל א' ב ל): "ובזי יקלני", וראה שם שהאריך בגדל ענשו של המזלזל בעניית אמן. מקור הדברים הוא בזהר הקדוש (וילף רפה ב). בספר 'דרך משה' (ליום יא) מספר שבגעת שלמד רבי מרדכי יפה בעל הלבושים אצל רבו רבי יצחק אבוהב, ארע שבגנו הקטן של רבי יצחק אמר ברכה ומתוודח ספר שימת לב לא ענה אחרי רבי מרדכי אמן. בתגובה נדהו הרב אבוהב והוכיחו על חמרת עוון ההמנעות מעניית אמן על ברכה. הוא אף הוסיף וספר לו כי כבר היה מעשה בדרות קודמים על חסיד שהתחייב מיתה משום שגמגע מלענות אמן על ברכת בנו. בספר 'שיח יצחק' (לר"א מני אב"ד חברון, שער האהבה) כותב בעקבות זאת: "מי הוא זה שיראה כל אלה ולא תסמר שערות גופו, וכארי יעמד על משמרתו משמרת הקדש שלא יאבד אפילו אמן אחד".

חובת עניית אמן על הברכות

א. כל השומע אדם מישראל המברך ברכה מפל הברכות בלון, אפילו אין בדעתו ליצאת בברכה זו ידי חובה - חייב לענות אחרי אמן.

מקורות ובאורים:

על פי לשון הרמב"ם (ברכות א ג) שהובאה להלכה בשלחן ערוך' (או"ח רטו ב). מקור דברי הרמב"ם בלשון המשנה (ברכות נא ב): "ועונין אמן אחר ישראל המברך" (פסוק משנה' שם). אף הרמ"א (או"ח קצח א) פסק: "כל הברכות שאדם שומע, חייב לענות אמן", ופרש המשנה ברוך' שם: "בין ברפת המצוות בין ברפת הנהנין", כלומר, שהחובה לענות אמן חלה אף על ברכות שהאדם אינו מחייב לברכו, כברכות הנהנין שיכול האדם להמנע מאכילה ובכך לפטר את עצמו מחובתן (ראה שו"ת 'האליף לה שלמה' או"ח צה).

חובת 'אמן' בחובת ברכה

ב. יש הסוברים שגדר האמן הוא כגדר הברכה שעליה היא נענית; ברכות שחייב אמירתן הוא מן התורה, ככרפת המזון, אף עניית אמן אחריהן היא מצווה מן התורה, ואלו ברכות שחייבן מדרבנן, אף עניית אמן אחריהן היא מצווה מדרבנן.

מקורות ובאורים:

במסכת ברכות (כא א) אמרו חכמים: "מנין לברכת התורה לפניך מן התורה, שנאמר: 'כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלקינו'". ופרש רש"י (שם ד"ה כ"ה): בטורם פתח משה בשירת האזינו הורה לישראל: "כי שם ה' אקרא" - באמירת ברכת התורה, אתם 'הבו גדל לאלקינו' - בעניית אמן אחריה. הרמב"ן (שכחת העשין מצוה טו) לומד מכוון שברכת התורה היא מצווה מן התורה ואף מונה אותה במנין המצוות שלו (וכן דעת ראשונים ופוסקים נוספים, ראה 'משנה ברורה' ריש סי' מז. וראה 'מגלת אסתר' (שם), שלדעת הרמב"ם הפסוק מובא כאסמכתא, והחייב לברך ברכת התורה אינו אלא מדרבנן). ה'צידה לדרך' (דברים לג ג) הסיק מכוון שלדעת הרמב"ן כשם שברכת התורה הנלמדת מן הפסוק 'כי שם ה' אקרא' היא מצוות עשה מדאורייתא, אף עניית אמן על ברכת התורה הנלמדת מהמשך הכתוב: "הבו גדל לאלקינו" היא מצוות עשה מדאורייתא. ה'פרי מגדים' (תבת גמא' האזינו. וראה: משב"ז רטו ב; א"א שם ו) למד מכוון שגדר האמן שוה תמיד לגדר הברכה; על ברכה מדאורייתא מצוים אנו לענות אמן מן התורה, ואלו על ברכה מדרבנן מצוים אנו לענות אמן מדרבנן. נפקא מנה מכוון למי שעומדים לפני שני בני אדם; האחד מבקש לברך ברכה שחייבה מדאורייתא, ומשנהו - ברכה שחייבה רק מדרבנן, עליו להעדיף לשמע את המברך ברכה מדאורייתא, שכן בעניית 'אמן' אחריה יקיים מצוות

אברך יקר!
הצטרף למיזם 'דרך אמונה', החדר בקרב מתפללי בית המדרש את חשיבות אמירת ברכות השחר בקול ועניית אמן אחריהן, ותזכה לשפע טובה וברכה בזה ובבא.
בין המשתתפים במיזם תתקיים הגרלה על 6 מלגות בסך \$ 500 כל אחת.

הצטרפותך למיזם 'דרך אמונה' תזכה לצבר תשעים אמונים ביום, ובכך תזכה להמנות על הראויים להקרא: "גוי צדיק שמר אמונים".

מוקד 'דרך אמונה'

03-91-7-91-91

ההגדרה לתקנים א"ה ביום שלישי ג' באילול תשפ"ב. האזנים יקבלו הודעה ושמותיהם יפרסמו במוקד 'דרך אמונה' שלוחה 3.

שלוחה 1 - שמיעת כללי המיזם
שלוחה 2 - הרשמה להשתתפות בהגדרה, בין השעות 20:00-22:00
שלוחה 3 - שמיעת שמות האזנים

הדרך להיות צדיק

כתב האדמו"ר רבי אהרן מז'טומיר:

בזמננו הדרך העקרונית, שבאמצעותה יכול האדם להגיע לדרגת 'צדיק', היא בהקפדה על מכסת הדברים שבקדשה הנרמזים במלה 'צדיק', שהם: צ' אמונים, ד' קדשות, ו' קדישים, ק' ברכות. הנזהר בכך פותח שערי שמים, ותפלתו עולה למעלה, והמלאכים עושים ממנה כתר לקדוש ברוך הוא. "יש צדיקים גדולים שיש להם הכנות קדם התפלה על ידי יחודים וצורפי שמות, אבל אנשים כערפנו שאין לנו יודעים זאת - העקר הוא להזהר בכל יום במדת צדי"ק" (תולדות אהרן פר' שמיני).

להשלים את החסר

כשעלה רבי חיים בנתיב ברוד, חותנו של המגיד רבי יעקב גלינסקי, מרוסקיה לארץ ישראל, בקש ראשית כל להשלים את החסר הגדול שצבר כתוצאה מאי עמידה במכסות הדברים שבקדשה שקבעו חכמים. ההחלטה על כך נפלה בלבו עוד בהיותו ברוסקיה ולשם כך הוא רשם לעצמו בפנקס מסדר את הימים שבהם לא הצליח לעמוד במכסות אלו, מחמת רדיפת הדת הנוראה שהתחוללה תחת השלטון הקומוניסטי באותם ימים.

מיד עם הגיעו לארץ נגש רבי חיים בנתיב למלאכה; מדי יום ביאמו הקפיד לשהות בבית הפנסת שעות רבות, עבר ממנו למנון, וכך זכה להשלים את כל האמונים, הקדישים והקדשות, שחסרים היו בחשבוננו (מאמרי חיים סי' ע).

שומרי אמונים

ב'ספר הצנאה' (ירושלים תשכ"ו, עמ' מח) מגלה האדמו"ר רבי אהרן ראטה מ'שומרי אמונים', את הסבה שבחר לקרא לקהלתו בשם 'שומרי אמונים', ואלו דבריו: "והנה ידוע לכם שקראתי חבורתנו על שם 'שומרי אמונים' והטעם על פי מה שכתוב (שע"ה כו ב): 'פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים', ואמרו רז"ל (שבת ק"ט ב): 'אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמן'. כי תשעים אמונים מחיב כל בר ישראל לענות בכל יום ויום, ואז נכלל בבחינת צדיק ונקרא 'גוי צדיק'".

כבוד הרב יעקב מרמורשטיין שליט"א
ואתו כל חברי מערכת עלון 'וכל מאמינים',
השלוש והברכה,

ערב חתנתי חש אני חובה להביע את הוקרתי
והערצתי העמקה לפעלכם, באשר בזכותכם
במשך כל תקופת בחרותי קמתי לתפלה בזמן,
וכך קבלתי טעם בתפלה וחיית בעבודת ה'.

ראיתי בעלון של חג השבועות שהבאתם בשם
הראשונים שראשי התבות "אז מסיני נצטוו"
הם 'אמן', וחשבת להוסיף על כך, שלפני
מלים אלו אנו אומרים: "וגם האוהבים דבריה
גדלה בחרו". חשבת לאור דבריכם שהמלים
"האוהבים דבריה" רומזות גם ל'דבור' האמן; מי
שאוהב את האמן "גדלה בחרו" - בחר לעצמו
דבר גדול, שהרי כבר אמרו חז"ל (ברכות נג ב):
"גדול העונה אמן יותר מן המברך".

בכל מקרה ראויים הדברים להאמר עליכם,
שהרי אין "אוהבים דבריה" יותר ממכם, ואתם
אף מאהיבים דבריה בקרב כלנו, באמצעות
העלונים והפעילות הנפלאה. תחזקנה ידיכם.

בברכת כהנים באהבה,
החתן. י.מ. הכהן ר.
מודיעין עלית.

נתן לשלח מכתבים לפקס שמשפרו 08-9746102
או לכתבת המייל: 9139191@gmail.com

צדיק באמונתו

אמן וברכות במשנת בעל ההלולא

בנין הקלוז' בברוד'

ה'מטה אפרים'

כ"ד במנחם אב תקפ"ח

רבי אפרים זלמן מרגליות נולד בי"ט
בכסלו תקכ"ב לאביו רבי מנחם מאניש
אב"ד דינוביץ, מהמשפחות המייחסות
בישראל. למד תורה אצל דודו הגדול

רבי אלכסנדר סנדר מרגליות אב"ד סטאנוב.

במשך תקופה קצרה כהן ברבנות העירה אוהנוב, אולם לאחר שהתעשר
בעסקי היהלומים, עזב את כתר הרבנות, ושב לחבש את ספסלי הקלוז
המפורסם בברודי. שם השקיע עצמו בלמוד התורה יומם וליל, כשתורה וגדלה
מתאחדים על שלחנו.

היה מגדולי ההוראה בדורו. גדולי דורו כבדוהו וחנו למוצא פיו. חבר ספרים
על כל חלקי התורה, אולם התפרסם ביחוד בספריו 'שערי אפרים' על דיני
קריאת התורה ומטה אפרים' על הלכות הימים הנוראים, אשר היו לספרי יסוד
בתחומם ויצאו במהדורות רבות.

נסתלק לגנוי מרומים בכ"ד במנחם אב תקפ"ח ומונוחתו כבוד בעיר ברודי.

גוזל את המצוות

"האומר קדיש והוא הדין שאר ברכות בלחש הרי
זה גזלן, כי הוא גוזל את המצוות שלא יוכלו לענות
אחריו אמן" (מטה אפרים' דיני קדיש סעיף ג).

אמן אחר ברכת הגומל

יש נוהגים שלא לענות אמן אחר ברכת הגומל, לפי
שסוברים שאמירת: "מי שגמלה כל טוב הוא יגמלה
כל טוב סלה", יש בה אמות הברכה פענית אמן.
ואולם להלכה יש לענות אמן אחריה כאחר יתר
הברכות, ולאחר מכן לומר את נסח "מי שגמלה...",
זאת משום שבפענית אמן העונה מצטרף להודאת
המברך לה, ואלו אמירת "מי שגמלה..." היא ברכה
למברך עצמו (שערי אפרים' שער ד סעיף ל;
'פתחי שערים' שם).

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

"חוץ, מנגעי עצמו"

אני עומד נפעם מהסיפור של הגיליון האחרון 634 שכותרתו ' והשיב לב אבות על בנים' שפשוט הציל את ביתי כפשוטו!!! הסיפור בתקציר נסוב סביב בחור שהתחיל לראות סרטים, וכלום לא עזר עד שהאבא עשה חשבון הנפש שהוא עצמו רואה לקוי בזה, ומה הוא מצפה מבנו הלוא משמים מדברים אליו להשתנות, וברגע שקיבל על עצמו לחזור מכך, הודיע לו בנו שקיבל על עצמו להפסיק לראות סרטים עד תשרי...

ועתה אגש לסיפור האישי שלי: "הכנות אחרונות לשבת אשתי מדליקה נרות וביתי הגדולה זה עתה סיימה להתלבש לכבוד שבת קודש ויצאה מחדרה לבושה לשבת בבגד בלתי צנוע בלשון המעטה. הזדעזעתי ולא ידעתי כיצד להגיב, אם אומר מילה זה עלול להתפתח למריבה ואם לא אדבר, כיצד אוכל וראיתי את ביתי בדרדרון שכזה?!" נכנסתי לחדר עם אשתי כאשר דמעות ורתחות זולגות מעיני על המחזה הזה שאין גרוע מזה לאבא שומר תורה ומצוות וסיפורתי לה את הסיפור שבעלון והתחלתי לחשוב היכן אני פגום בצניעות. תיכף האיר לי ה' שאני לקוי בצניעות בנושא מסויים, ומיד קבלתי על עצמי מכאן ואילך לתקן את הנושא אף שזה מאוד קשה לי. לאשתי לא אמרתי מילה מה לקבל על עצמה, אלא סיכמנו שכל אחד יפשפש במעשיו בלבד ויקבל על עצמו מה שנראה שצריך לקבל. יצאתי לבית הכנסת בלי להעיר לילדה מילה אחת. חזרתי הביתה לקידוש והנה ביתי לבושה בצניעות כדרכה מימים ימימה. שאלתי את אשתי אם דיברה איתך? אשתי השיבה שלא דברה דבר והיא מעצמה הלכה והחליפה ללא כל הערה מצידה!!! כמו שהבעל שם טוב אומר על המשנה: "כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו" אמר הבעש"ט שהפירוש שמה שהאדם רואה 'חוץ' כלומר בחוץ אצל השני זה מנגעי עצמו וסימן שעליו לתקן את הנגעים שלו עצמו...

שוב אני מודה למערכת שהסיפור השגחה עם הסרטים הייתה עבורי הצלה של הבית ממש ושיעור לחיים, כל מום שאתה רואה אצל השני זה הארה משמים לתקן מה שלקוי אצלך!!! החותם בהתרגשות, בעל המעשה ד.ס.

הפענוץ לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנץ לשלוח אל ר' שפחה ספואלס נמקס: 15326517922 o.y.wines@gmail.com

שום פתרון באופק.

כראות היהודי 'המומר' את הבעיה הקשה, ניצת בו הניצוץ היהודי, וחשב לעצמו הרי יהודי צריך להיות קבור בין יהודים ולא בין הגויים, עם המתים לא משחקים!

הוא החליט אפוא לנסות את כוחו וניגש עם כמה מחבריו אל הבישוף המקומי, והחל לדבר על ליבו שאין זה ראוי להשאיר יהודי קבור בין הגויים, ובוודאי גם הגויים עצמם אינם חפצים בקברתו, ואין זה נאה להם שישכב הוא ביניהם, ולכן מן הראוי לרווחת כל הצדדים להעבירו לבית הקברות של היהודים.

כך ישב האיש ודיבר עימו בשפתו הוא, כחבר בין חברים, ולאחר הפצרות רבות נענה ה'גלח' הראשי ונתן את הסכמתו, תיכף הלך האיש וטיפל בעצמו בכל מהלך העברת המת וקבורתו בכבוד הראוי לו בבית החיים היהודי בין שאר אחיו היהודים.

אחר כל זאת התעוררו מחשבות בליבו של האיש, מה יאה עימו עצמו לאחר מאה ועשרים ש... הרי החברא קדישא של היהודים בחדיא לא יניחו לקבורו בין בני ישראל, אחר שכל כך התנכר אליהם וגרם להם צרות רבות כל ימי חייו.

- על כך בדיוק הגיע האיש הנה לחצרו של הרבי מהורונסטייפל, לבקש על עצמו שלאחר מלאות ימיו יניחוהו להיקבר בבית הקברות היהודי, כשם שהוא מצידו טרח להעביר את איש ישראל לקבורו בין היהודים.

הוא טען שבכל זאת יהודי הוא מבטן ומלידה, ואין ראוי לקבור יהודי בין הגויים.

כשמעו הרבי את בקשתו התהרהר קלות, ולאחר מכן פנה אל האיש ואמר, אם ברצונך שייאמונו אחיך היהודים להניח לך להיקבר ביניהם מן הראוי שתתחיל ללבוש לכל הפחות 'טלית קטן' עם ציצית... שאף כי בכל מלבושיך נראה אתה כמו גוי גמור, אבל כשיראו היהודים שלכל הפחות לבשת ציצית יכירו בך שאתה אכן יהודי כמותם, ובכך אוכל להשתדל אצל החברא קדישא שיניחו לך להיקבר בין היהודים.

שמעו האיש לעצתו הנבונה של הרבי, הסכים וקיבל, ואכן החל ללבוש 'טלית קטן' כשרה ומהודרת, שהשיגו עבורו הגבאים הנאמנים.

והנה לא חלפה תקופה קצרה, ופתאום נראה האיש מופיע בשבתות בבית הכנסת לתפילה, ולאחר תקופה גם בימות החול פעמים רבות, עד שהגיע פעם נוספת לפני הרבי וביקש לשוב בתשובה שלמה על כל חטאיו ופשעיו.

הרבי קיבלו בסבר פנים יפות והורה לו דרך תשובה כראוי לו, ועד מהרה עזב את כל חיי ההבל, הצטרף אל ה'יושבים' בבית המדרש הגדול ונעשה בעל תשובה גמור, וזכה להקים דורות ישרים מבורכים, וכמובן להיקבר בארצית ימיו בשיבה טובה במקום מנוחת הנכון ומתאים לו.

או אז הבינו הכל למרע את עומק חכמתו של ה'צדיק, שלא ביקש ממנו להתחיל כי אם במצוה קלה של ציצית בלבד, אך מדרכם ומטבעם של מצוות שהאחת מושכת את חבריתה, כי 'מצוה גוררת מצוה' (אבות ד, ב), וכן לאחר שהתחיל להיזהר במצוות קלות הללו זכה מתוכם להתקרב ולהתעלות מדרגה אחר מדרגה, עד שבזכות אותה 'מצוה קלה' נתהפך לבבו ונעשה בעל תשובה גמור.

ללמדך כוחן של 'מצוות קלות שאדם דש בעקביו', שאף שנראים לכאורה כדבר קל שאין בכוחו להשפיע. - הנה דווקא זכות אותה מצוה היא שיכלה לו לאותו מומר, להשיבו בחיבה אל אביו שבשמים.

• § • § •

איש יהודי אחד חלף לו בדרכו על פני העיירה הקטנה 'ראדין' שבליטא, בהגיעו אל העיר היתה כבר השעה מאוחרת בלילה, והוא החל לחפש לעצמו מקום ללון. הבתים כבר היו כולם חשוכים, נראה שכל בני העיר נמים את שנתם מכבר, האיש חיפש וחיפש עד שראה מאחד החלונות של צורה, ששמו מאוד לקראת האורח שהופיע כך באישון לילה. - היה זה הגר"צ לינסון זצ"ל חתנו של מרן החפץ חיים זצוק"ל, שקיבלו בכבוד ובסבר פנים יפות, הגיש לפניו ארוחה טובה ומשביעה והציע לפניו את מיטתו, האיש הודה מאוד למטיבו וביקש אם יוכל למחרת להכניסו אל חמיו הצדיק כדי לקבל את ברכתו, והוא אכן אמר שישתדל בעבורו.

בהיותו עייף ותשוש מעמל הדרכים נכנס האיש תיכף אל מיטתו המוצצת והנעימה, התכסה בשמיכתו החמה ומתח את איבריו לרווחה. והנה בשכבו כך במיטתו יום ולא נים תיר ולא תיר, נזכר פתאום שעדיין לא התפלל מעריב! הטרדות של השעות האחרונות, בהזדרזו | הפך בעמוד הבא <

מצוות קלות שאדם דש בעקביו

וְהָיָה עֲקֵב הַשְּׂמֵעָן אֶת הַמְּשֻׁמָּים הָאֵלֶּה, וְשִׁמְרָתָם וְעִשְׂיָתָם אֲתָם, וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד" (וי' א)

פירש רש"י: "אם המצוות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון" עכ"ל.

התורה הקדושה נותנת לנו כאן בפתח פרשתנו עצה נפלאה ומובטחת לזכות לפרנסה טובה ולבריאות איתן, להינצל מכל צרות וייסורים, ולהמשיך שפע ישועות בכל משאלת לב לטובה.

כאשר ידקדק איש ישראל להיזהר היטב אף במצוות הקלות שנוטה אדם להיות דש בעקביו, בזה מובטח הוא לכל הטוב אף בגשמיות בעולם הזה.

שהרי יעודי הכתוב על שמירת 'מצוות קלות' הללו מפורשים לפנינו גם בטובת עולם הזה, וכד"א (פסוקים יג-יז): "וְאִהְיֶה בְּרִכָּה וְהִרְבָּה וְגַבְרָה פְּרִי בְטֶנֶךָ וְפְרִי אֲדָמָתְךָ, וְיִגְדֹל וְיִרְשָׁף וְיִצְהָר וגו'. בְּרַחֵם תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים, לֹא יִהְיֶה בְךָ עֶקֶר וְעִקְרָה וְגַבְהֶמְתָּה. וְהִסִּיר ה' מִפְּנֶיךָ כָּל חָלִי וגו', וְאֶכְלַתְּ אֶת פֶּל הָעַמִּים אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ".

כי אכן כשנבאים לבדוק את האדם אם הוא ירא את ה' ומדקדק כראוי במצוותיו, הרי אין בודקים אחריו בדברים הגדולים, אם הוא שומר שבת, ואם הוא מניח תפילין, או אם הוא צם ביום הכפורים... אלא בודקים בעיקר במצוות שגוראות 'קלות' בעיני הבריות ונדושים בעקב, שאם באלו המצוות קלות הוא נשמר בזהירות הרי זה סימן מובהק שהוא ירא שמים.

ובטעם הענין יש להמתין, כי כשמזלזל האדם במצוות הקלות, אין זה זלוזל רק במצוות אלו בלבד, אלא הרי הוא מזלזל על כרחך גם במי שציווה על אותם מצוות שהוא הבורא ב"ה.

אך כאשר מתנהג כשורה ושומר ומשגיח אף על מצוות קלות שאדם דש בעקביו, הרי הוא מראה ומוכיח שהוא מכבד את מי שציווה על אלו המצוות, וזה מורה שיש בו יראת שמים צרופה.

["טיב התורה" פרשא דידן]

• § • § •

בכפר קטן סמוך לעיר הורונסטייפל דר איש יהודי שהיה רחוק מאוד מן התורה ומן המצוה, ואם לא די במה שהפנה עורף לעמו ולמולדתו ועבר בשאט נפש על כל עבירות שבתורה, עוד הוסיף חטא על פשע ברדיפות אחר אחיו היהודים תושבי הסביבה, מאכיל קורצא עליהם, והכל סבלו ממנו צרות רבות וייסורים קשים.

חבריו וידידיו היו כולם גויים גמורים, רשעים כמהו, ואילו אחיו היהודים התרחקו ממנו הרחק כמטחי קשת, ונהרו שלא להתקרב אליו ושלא להתעסק עימו...

והנה מה מאוד התפלאו ונדהמו יום אחד אנשי החצר והחסידיים בבית המדרש הגדול של הרה"ק רבי מרדכי מהורונסטייפל זצוק"ל, בראותם את אותו 'ששומד' מגיע ונעמד לו בתור בין כל הקהל החפצים להיכנס בקודש פנימה.

על אף הפלא הגדול, לא ההין איש לגשת אליו בברכת שלום ולנסות לברר את סיבת הגעוה אל ה'צדיק, כולם העדיפו להתרחק ממנו אחר שהכירו את שיחו ושיגו עם כל יהודי שרק מתקרב אליו...

בהגיע תורו נכנס אל הרבי בכבוד ובדרך ארץ, וסיפר לפניו את אשר ראו עיניו לפני כמה שבועות בהתהלכו על פני הנהר, באותה שעה מצאו שם חבריו הגויים איש אחד שטבע בתוך הנהר וגופו נפלטה החוצה אל החוף, האיכרים הגויים לא נתנו את דעתם לחקור ולברר מדי הרבה, עד דין 'כבוד המת' הם מעולם לא שמעו... רק נטלו את המת כמו שהוא וקברוהו בבית הקברות של הגויים, שם היו מקומות בשופי, הם בחרו לעצמם מקום נוח וריק כפי ראות עיניהם וקברוהו שם.

כעבור כמה ימים התברר שאותו אדם היה איש יהודי, שיצא באותה עת מביטו אל הנהר ונסחף לדאבון לב משפחתו בשלוליתו של נהר. ולאחר שהתברר ללא כל צל של ספק שזהו האיש שקברוהו הגויים בין קברות העכ"ם, ביקשו אחיו היהודים להעביר את המת אל בית העלמין היהודי, מקום מנוחתם של כל יהודי האזור.

ברם כאן הם נתקלו בסירוב מוחלט של הכמרים הנכרים, שהתנגדו בכל תוקף לפתיחת קבר בבית הקברות שלהם, הם טענו בלהט על פי חוקותיהם שכל מת במקומו מונח ואין להזיזו משם בשום אופן!

העסקנים הדגולים ניסו את כוחם בכל מיני דרכים, וכמובן שאף לא חסכו בשלמונים, כדרכו של עשוי וצאצאי הרודפים אחר הבעצ תזיר... אך כל זאת ללא הועיל, משום מה החליטו הכמרים האחראים להתעקש ולא הסכימו בשום אופן להעברת המת.

כך חלפו להם כמה שבועות, שבהם לא הועילה שום שתדלנות, ולא נראה

ייסורים קשים, מחמת חולשתו הגדולה וכאבים שונים שתקפוהו, כל פעילות שהיה צריך לעשות בגופו עלתה לו בקושי רב.

ברוב קדושתו היה מקפיד כל ימיו בצורת סדר לבישת הבגדים' בצניעות, בכל פעם שהתלבש הקפיד שלא יתגלה חלילה שום חלק מגופו יותר מן ההכרח. היה לו בזה 'סדר' שלם שהרגיל את עצמו במשך השנים בכל בגד ובגד, שהיה מסתובב אנה ואנה כדי לשמר היטב את סגולת הצניעות וקדושת ישראל קודש.

באותם ימים קשים שבזקנותו, כשכל תזונה וכל פעולה עלתה לו בקושי רב ובייסורים מרים, היה כל סדר לבישה שנצרך להתלבש מעשה 'מסירות נפש' בפני עצמו! כי לא ויתר לעצמו משום הנהגה שנהג והקפיד במשך השנים, והיה סדר התלבשותו כרוך בדקות ארוכות של ייסורים וכאבים קשים.

פעם אמר לו בנו יקירו, מדוע זה אבי תייסר את עצמך כל כך בכל סדר לבישה פשוט? הרי תוכל להתלבש כרגיל, ותחסוך לך בזה כמה דקות טובות ויקרות של ייסורים וכאבים!

ענה לו אביו בחכמתו:

הכמה דקות הללו, זה כל היהדות! [די פאר מינוט דאס איז די גאנצע יידישקייט!]. כאשר מוכיח בזה שמוכן למסור את נפשו בשביל הצניעות והקדושה, ולהזהר בכל ליבו ונפשו אף על "מצוות קלות שאדם דש בעקביו".

• § • § •

בחור אחד מן 'הנושרים' התבטא פעם בפני הרה"ק הרבי ר' שלומק'ה מזוועל זצוק"ל ז"ע, כשניסה לדבר על ליבו: רבי, חבל על כל מילה שהרבי טורח להשיבני, ככה אני, וזה מה שאני! ואיני מסוגל כעת לשנות את דרכי לטובה! - ירחם המרחם.

בראותו כי כן, פנה אליו הרבי הק' ואמר: אם כך, אזעזבך כעת כבקשתך, אולם ברצוני לבקשך רק שתוכיח היטב דבר אחד. - גם כשהנך מסתבך בתאוותיך, הייצר בווער כאש בעונות רח"ל ומסיתך לקום ולמרוד בכל הקדוש והיקר, ולהכניס את עצמך אל באר שחת של צואה ורתחת רח"ל. - הרי בכל זאת מתחבט אתה בנפשך תחילה בכמה רגעים של תסבוכת הספק והמבוכה, כאשר נפשך מתחבט בינה לבין עצמה באותם שניות ספורות, עד שמקבלת את החלטת היצר הרע לקום ולמרוד בעבירות הקשות. ברם, זאת אבקשך לזכור היטב! שעל אותם 'שניות' ספורות של התחבטות ומבוכה שנלחמת בנפשך אנה ואנה, ללכת אל העבירה או לא ללכת... שדרך הרבה מאוד! ואין לך מושג כמה נחת רוח ותענוג גדול עלתה לאביך שבשמים מאותה המלחמה, גם אם לבסוף נכשלת חלילה בעבירה שעליה נעשים בעונשים קשים ומרים רח"ל. הרי אין כל זה גורע משכרך הגדול המצפה לך על אותם מספר רגעים של מלחמה. [וכ"ה מפורש בספה"ק "תורת הרבי ר' יחמיאל מפשיסחא" זצוק"ל (דף פה) עיש"ה].

וקל וחומר בן בנו של קל וחומר, אם התגברת בסופו של דבר והצד הטוב ניצח, הרי אין ערוך לרב טוב הצפון לך, עין לא ראתה אלקים זולתך!

הדברים הפשוטים הללו נקבו וחלחלו אל לבו של אותו בחור, כשנתן אל ליבו כמה חשוב ויקר כל התגברות קלה, ואפילו 'מצוות קלות שאדם דש בעקביו' חשובים ויקרים מאוד, ומתוך כך הוא נהפך מהרה לבעל תשובה גמור, עד שהתגדל לאיש תלמיד חכם וירא אלקים מרבים.

סדרה ז' !
באזיזה תהום
תצא להתיחזק ולקבל כלים
לעשות רצון הבורא?

טיב התחזקות

תורה / שמחה / כיבוד אב / חסד / עינים / שלום
עבודת השי"ת ב' ברכים / מקומות הקדושים ב' ברכים
/ הכלל והודאה / תפילה /

מאת הרב"צ
רבי שמואל הכהן רבינוביץ
שלוטי"א

ניתן להשיג בחנויות ספרים המוכרות
הפצה ראשית לקרבו הספרים בחנה"ת הרב יצחק פרידמן 03-6194114

סכנע לזמן סונבל
ניתן לקבל סחור זול וסופסוד
בקניות מרובות ו כמות
למחנות ולשיכיות וכו'
מ"ט"ס 03-6194114

הוא תפס מהר את הסיודור באמירת הקאפטיל (תהלים כט) "מזמור לדוד הבו לה' וגו'" כנהוג בעת הולכת הספר תורה אל הארון במוסף של שבת, ולאחר מכן בהכנסת הספר תורה באמירת "ובנוחה יאמר וגו'", אבל להוותו 'הפסיד' בצאתו את כל תפילת "יקום פורקן"...

כאב ליבו של רבי לוי הצדיק, הן על היקום פורקן שחמק לו כך ממנו, והן על ה'מי שברך' שתקנו לנו הגאונים תיכף לאחריו... כל הפסד ניתן להשלימו, הררה ר' לוי, גם לאחר התפילה. - ועל אף שנערכה באותה שבת שמחת 'קידושא רבא' לכבוד הולדת נכדתו, והקהל כבר התפזר לשמחת הקידוש ולסעודתא דעתיקא קדישא לא מיהר ר' לוי הצדיק, הוא התיישב לו בנחת על מקומו פתח שוב את סידור התפילה, והחל לקרוא מתוכו ביישוב הדעת ובמנוחה את תפילת "יקום פורקן", הן את הקטע הראשון שתקנו הגאונים 'למרגן ורבנן תבורתא קדישתא, תלמידהון ותלמידי תלמידהון, ולכל מאן דעסקין באורייתא'. והן את הקטע השני, שנתקן עבור 'כל קהלא קדישא רברביא עם זעריא, יחד עם ה'מי שברך' שלאחריו עבור 'כל קהלא קדושה הזה עם כל הקהלות הקדושות וכו'... את הכל קרא בניעימה ובנחת כמותה מעות, ועם סיומו סגר את הסיודור ונשקו באהבה, ורק לאחר מכן התפנה לצאת לשמחת הקידוש ולסעודת שבת קודש.

טיב מעשיות כאלו ושכיזא בהם, נקראים בפי העולם: "סיפורים קטנים על אנשים גדולים"... - ללמדנו דרכי חיים, להזהר ולהקפיד אף על "מצוות קלות שאדם דש בעקבו", כדוגמת השלמת תפילת 'יקום פורקן'...

• § • § •

בערוב ימיו סבל הגה"צ רבי בנימין מנדלסון זצ"ל גאב"ד קוממיות

להיכנס העירה וחיפושיו אחר מקום אכסניה השכיחו ממנו כנראה שצריך להתפלל מעריב, הדבר פרח לגמרי מזיכרונו, ועתה ברגעים אחרונים לפני שנרדם הוא נזכר באחת שצריך להתפלל מעריב!

עוד כמה דקות, הררה האיש בעצת היצר... והתעטף היטב בשמיכת הצמר, קר עכשיו... אתחמם כאן רק קמעא... ותיכף אקום להתפלל מעריב.

אך כצפוי, הדקות הללו התארכו ונמשכו לכמה שעות טובות של שינה עמוקה ומתוקה, וכשהתעורר לו האיש למחרת בבוקר היה זה כבר כמה שעות טובות אחר שהשמש יצאה על הארץ. - בדיוק כפי שניבאו רבותינו ז"ל בפרק קמא דברכות (ז:): "שלא יהא אדם בא מן השדה בערב, ואומר: אלך לביתי ואוכל קימעא ואשתה קימעא ואישן קימעא, ואחר כך אקרא קריאת שמע ואתפלל, וחוטפתו שינה ונמצא ישן כל הלילה".

לאחר תפילת שחרית הכניסו מארחו הנכבד חתנו של החפץ חיים אל הקודש פנימה, ובעמדו לפני הכהן הגדול הביט בו הצדיק הקדוש בעין בוהנת. ואמר לו, שמע נא יהודי יקר את אשר ברצוני לומר לך, הנה בילדותי בארץ רוסיה הגדולה היו עשירים רבים, היה אז שפע של עשירות, בטרם עיני הקומוניזם שהשוותה את כל הנתונים בשווה, וחמס את כל עושרם של העשירים. באותם זמנים, סיפר החפץ חיים, כשראו לפעמים מטבעות של נחושת מתגוללים ברחובה של עיר לא טרחו להרימם מן הרצפה, בהיותם מטבעות זוטות שאין בהם כמעט ערך, ולא נחשבו בעיני הבריות כלום.

אולם לאחר המהפכה הגדולה ברוסיה, כשהעניות הגדולה ירדה לעולם, שמחו אנשים על כל מטבע קטנה שנמצאה זרקה ברחוב, ברוב עינים ומרודם גם מטבעות זוטות שכאלה נחשבו בעיניהם כשלה.

בזמנינו כיום, סיים החפץ חיים את משלו הנוקב, עניים ודלים אנו עד מאוד בתורה ובמצוות, לפיכך בזמנים כאלו גם 'מצוות קלות שאדם דש בעקביו' יקרים ונעלים עד מאוד, בשמים מעריכים כל טרחא שטורח איש ישראל בעבודת קונו, ואין לזלזל חלילה בשום מצוה.

וכאן הוסיף החפץ חיים דברים כדבונות: לפעמים מגיע איש ישראל העירה בשעה מאוחרת מאוד, ומחמת רוב הטרדות עלול הוא לשכוח להתפלל 'מעריב' ח"ו, וכשנזכר כבר אין כוחו במותניו להתגבר ולקום לתפילה... - לפיכך צריך לדעת שלא לזלזל אף לא בתפילת מעריב פשוטה ורגילה, שהיא תפילה יקרת ערך חשובה ונעלה עד מאוד!

לנוכח 'רוח הקדוש' גלויה וברורה שכזו, שבקעה כזיקוקין דגורא מפיו הקדוש והטהור של החפץ חיים, התמלא האיש הרהורי תשובה וחרטה, ליבו נשבר בקרבו, וקיבל על עצמו בקבלה גמורה שלא לזלזל עוד חלילה בשום מצוה, אף לא במצוות הקלות, כד"א (אבות פ"ב מ"א) "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה".

• § • § •

באחת השבתות שזכיתי להתלוות עם כ"ק אבי מורי הגה"צ רבי לוי הכהן רבינוביץ זצוק"ל בעל "מעדני השלחן" בקדוותא דצפרא דשבתא לבית הכנסת שבשכונת 'בתי נייטיין', ניצל אבי את הדקות המועטות של ההפסקה שבין קריאת התורה לתפילת מוסף כדי לצאת לצרכיו.

אך כשמינה לחזור ולהיכנס אל בית הכנסת ראה לצערו שהש"ש כבר החל להוביל את הספר תורה אל ארון הקודש,

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל המצוי"ב

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

<p>גלילי</p>	<p>קשת הרשת מחנות י"ד וקדושים מיוחדים 02-6257948 info@keshet-harešet.co.il</p>	<p>גרפצ'יק 02-5002321</p>	<p>עלית הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק ולב"ע יחנסלו תנצבה.</p>	<p>עלית מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י"סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן טילה רחה לרפואה שלימה</p>	<p>עלית מרת הינדל בת משה ירסיהו ובלומה</p>	<p>עלית יעקב צבי בן ישראל</p>

יו"ל ע"י קהילת שבתאי בבית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

לתגובות הערות: שגיא 064-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:00

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 19:57

ר"ת: 20:32

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 564 19.8.2022 - כב' מנחם אב תשפ"ב

זו השעה לה' צדיקים ובוואו בו

פְּרִשְׁת - יַעֲקֹב

וְאֵת הַחֶסֶד (ז,יב)

ידוע שמרן החפץ חיים זי"ע נהג לסגור את כל הספרים שבהם עיין בעת שנכנס אליו יהודי לעצה ולברכה או לשוחח על צרותיו. פעם שאל בנו של החפץ חיים את אביו: "למה צריך לסגור את כל הספרים? מה הבעיה אם תשאיר אותם פתוחים ואחרי שהשואל ילך תמשיך ללמוד?"

אמר לו החפץ חיים: "בני היקר, אתה צריך להבין, ישנם אנשים שבאפשרותם לעשות חסד בממונן; הקב"ה בירך אותם בכסף והם נותנים הלוואה או מתנה. יש אדם העושה חסד בגופו, הולך לבקר חולים וכדומה. איזה חסד אני יכול לעשות? לברך, לייגע או להאזין לכאבם של אנשים. תאר לעצמך שבא אליי יהודי ורוצה לשפוך את ליבו ולספר על צער, ואני יושב לידו ומקשיב, אבל מאחר שהספרים פתוחים נדמה לו שכל מעייניי נתונים בספרים ולא בו.

ברצוני לתת ליהודי הרגשה שכל כולי פנוי אליו. שיִדע ושירגיש שכל תשומת ליבי נתונה אך ורק לו, ואין אז שום דבר אחר בעולם. גם שלושים, ארבעים וחמישים פעם אסגור את כל הספרים, כי רק כך נעשה החסד בשלימות!" עד כדי כך דקדק החפץ חיים גם בפרטים הקטנים ביותר של עשיית החסד! (לקראת שבת - דרשו)

וּלְמִדָּתָם אַתֶּם אֵת בְּנֵיכֶם (יא,יט)

הגאון הגדול רבי רפאל שמואלביץ זצוק"ל, ראש ישיבת מיר: מעשה שאירע עם כ"ק מרן האדמו"ר מגור זצוק"ל, אשר נצרך לקחת ספר לעיין בו, ולקחו בעצמו. שאלוהו, מדוע לא ביקש מבנו מדין כיבוד אב וחינוך? השיב האדמו"ר זצ"ל: כדי ללמד את בני שדבר שאפשר לעשות לבד, לא צריך לבקש מאף אחד! וזו מצוות חינוך. (סברי מרנן)

בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֵיךָ מִצְרֵימָה (י,כב)

כתב רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל בספרו "ברכת חיים": בכמה מקומות בתורה אנחנו מוצאים שהתורה הקדושה מגדירה את עם ישראל כנפש אחת, דוגמת הפסוק בפרשתנו, שנאמר בו: "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ". דבר זה מורה ומלמד כי עם ישראל קשורים זה בזה, וכולנו כאשכול ענבים אחד, שאף שיש בו ענבים רבים מכל מקום כולם אחוזים ומחוברים לאשכול אחד וכולם יונקים מאותו שורש. לעומת זאת, אצל אומות העולם הדברים מתנהלים אחרת, היות שהגויים הם נפשות-נפשות וכל אחד לעצמו, ולכן מצאנו שאצל עשירי הרשע נאמר (בראשית לו,ו): "וַיִּקַּח עֶשָׂו אֶת נָשָׁיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשׁוֹ בְּיָתוֹ", ואף על פי שכולם היו בני משפחה אחת, בכל זאת התורה מתארת אותם כנפשות רבות, מפני שהגויים אינם קשורים זה לזה בנפשם.

ומספרים על מלך גוי שלקח שני תינוקות בני יומם, אחד יהודי והשני גוי, וגידל אותם בארמונו במשך כמה שנים, והיו השניים דומים מאוד מבחינה חיצונית. קרא המלך לחכמים גויים ויהודים וביקש מהם שינסו לזהות מי מהילדים יהודי ומי גוי. ניסו חכמי הגויים את מולם ולא הצליחו.

פנה המלך לחכם היהודי וביקש ממנו להבחין בין הילדים. ניגש החכם אל הילדים והניח לפניהם שתי קערות ובתוכן ענבים, אלא שבקערה אחת היה מונח אשכול ענבים ובקערה השנייה היו ענבים פרודים. לאחר שנטלו הילדים מן הקערות אמר החכם: "אדוני המלך, הילד שנטל מאשכול הענבים הוא הילד היהודי, ואילו הילד השני – שנטל מן הענבים הפרודים – הוא הגוי!" "צודק אתה!" אמר המלך בהתפעלות והבין שסוד הדבר הוא שישראל הם כאשכול ענבים אחד! ('משכן שילה' תשפא)

אָרֶץ חֲטָה וְשַׁעֲרָהּ (ח,ח)

בספר "לחם לפי הטף" מובא בשם אחד מחכמי הספרדים. ה"מעייני גנים מזרחי" דבר חידוש נפלא: דרכו של עולם, שכל מין אוכל אשר יתמיד האדם באכילתו. בסוף יקוץ בו וימאס עליו, חוץ מן הלחם, שאף שאוכלו כל ימי חייו – לעולם לא יקוץ בו.

זאת משום שאמרו חז"ל (זוהר תרומה קעא ע"ב): כי לכל עשב יש מלאך ממונה עליו המכה על ראשו ואומר לו: "גדל". מלאך כזה יש לכל הצומח בעולם – חוץ מאשר לחטה. לחטה הקב"ה בעצמו אומר לה "גדל".

לכן, כל דבר שגדילתו נעשית על ידי מלאך – אדם קץ בו אחר שאוכלו במידה מרובה. אבל החטה שגדלה על פי ה' – לעולם לא יקוץ בה האדם. וזה נרמז בפסוק (לעיל ג): "עַל כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִחְיֶה הָאָדָם". מה שהקב"ה אומר לו "גדל" – יחיה האדם ולא יקוץ בו!

ואפשר – ממשיך ה"מעייני גנים מזרחי" – שזו גם הסיבה שכל המאכלים בעולם דרכם להיות טפלים לפת, ואלו הלחם אין דרכו להיות לפתן למיני מאכל אחרים, משום שכל המאכלים גדלים על פי המלאכים, משרתי ה' יתברך, ולכן גם הם נעשים בבחינת 'משרתים'. ללחם הגדל על פי ה' להיות לו לפתן, ולא להיפך. ('להתעדן באהבתך')

י"ג מידות התורה נדרשת'

אומר ר' אלימלך מליז'ענסק: מי שעובד על י"ג מידות של רחמים, ומנסה בכל כוחו להידמות לבוראו – דורשים את התורה שלו בשמיים, ואם לאו – גונזים את התורה שלו... כנגד י"ג מידות של רחמים, ישנם י"ג מידות של מי אל כמוך. מה היא המידה האחרונה?", אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם."

אומר הרמ"ק: כי יש בני אדם שאינם הגונים, והקב"ה מרחם עליהם, וזהו שאמרו 'חנותי את אשר אחון', אוצר יש לי לאותם שאינם הגונים... הוא לא הגון, הוא גנב, הוא רמאי, הוא נוכל... אבל יש אוצר בשמיים של רחמים לתת לאותם אלו שאינם הגונים מאותו אוצר מתנות חיים. אבל למה? על מה ולמה מגיע להם לקבל מאוצר הרחמים!?

לפי שאמר הקב"ה – יש להם זכות אבות, ואני נשבעתי לאבותם שאעלם ואנהיגם עד שיתוקנו. אם כן גם כשאינם הגונים, יזכו בשביל שהם זרע אבותם. הקב"ה אוהב אותם אפילו שהם רשעים, רק בגלל היחוס! נו, ומה המידה כנגד מידה שהאדם צריך לנהוג בה ולהידמות לבוראו כנגד מידה זו?

אומר הרמ"ק: כך צריך להיות האדם, גם אם יפגע ברשעים, לא יחרפם, אלא ירחם עליהם. כמו שאתה רואה איזה אדם מסכן בבית חולים שהוא מחובר לאינפוזיה ומכונת הנשמה, אפילו שהוא בלי כיפה, אתה מתמלא עליו ברחמים... "מסכן, איזו רחמנות". כך צריך האדם לרחם על הרשעים כשפוגש בהם, שסוף סוף הם בני אברהם יצחק ויעקב... ואף שהם אינם כשרים, היו להם אבות כשרים.

תדעו לכם, גם אם אדם יהיה מבין תלמידי החכמים הגדולים בעולם, וגם אם הוא יהיה הרב או הצדיק הגדול בעולם, אם הוא לא מרחם על רשעים – את הספרים שלו לא לומדים בשמיים... הכל הולך לגניזה!

בי"ג מידות – התורה נדרשת! אם אתה רוצה שידרשו את התורה שלך בשמיים, אתה חייב לעבוד על הי"ג מידות! אבל אדם שכל חייו רוצה להידבק בבוראו ובמידותיו, גם אם הוא מספר איזה חידוש קטן על פסוק בתהילים, כל המלאכים והצדיקים שבגן עדן מקשיבים לחידושים שלו... ('אפריון שלמה' גיליון 353)

וְאֶכְלֶתָּ וְשָׁבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ (ח,י)

סח הרה"ק בעל החידושי הרי"ם זי"ע: בפרקי אבות (ג.ג) שנינו: "שלושה שאכלו על שולחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו מזבחי מתים". ומפרש רבי עובדיא מברטנורא זי"ע חידוש גדול וכותב: כך שמעתי, כי בברכת המזון שמברכים על השולחן יוצאים ידי חובה ונחשב כאילו אמרו עליו דברי תורה!...

לעומתו, יש מן הפוסקים שקבעו כי צריך ללמוד בעת הסעודה ממש ואין יוצאים בברכת המזון. ונראה לי ליישב – המשך בעל החידושי הרי"ם ואמר: שאינם חולקין, אלא רבי עובדיה מברטנורא מדבר באדם שאוכל לפני ה', ובסוף הסעודה מברך ברכת המזון ויודע לפני מי הוא מברך, ונותן הודיה למי שנתן לו המזון – שאין לך דבר תורה גדול מזה!... ('אוהב תורה')

וְהָיָה עֵקֶב תִּשְׁמָעוּן (ז,יב)

רש"י הקדוש פירש שכאן רמוזה התורה הקדושה שיש להיזהר בעיקר במצוות שהבריות דשות בעקביהן. והקשה הצדיק רבנו יעקב אביחצירא זיע"א: בספרו "פיתוחי חותם": מדוע הדגישה התורה שיש להשתדל ולהיזהר דווקא במצוות התלויות בעקב וברגליים?

וביאר הרב שעיקר תיקון העולם תלוי ברגליים, שהרי הנחש הקדמוני, שהוא ראש לכוחות הטומאה, לאחר שהחטיא את אדם וחוה קיצץ הקב"ה את רגליו, ומאז עיקר המלחמה בין צד הקדושה לצד הטומאה הוא בדברים הקשורים ברגליים.

ולא לחינם אמרו חכמים בגמרא (ברכות כח): "אנו רצים והם רצים". 'הם רצים' – הכוונה היא לתרבות הכדורגל ולתחרויות הריצה והספורט, והכול מתנקז לרגליים.

וכבר רמוז זאת הקב"ה בתחילת בריאת העולם, שנאמר: "וְאֵתָהּ תִּשְׁוֹפְנוּ עֵקֶב!" ובפרט עתה, בדור עקבתא דמשיחא. ומאידיך גם אנו רצים – לשיעורי תורה, לקיום מצוות, תפילות במניין ולמעשי צדקה וחסד. אם כן, אנו רצים לחיי עולם ולחיי נצח. ובזה ניטש המאבק בין הקדושה לטומאה - לאן נרוץ ברגלינו?

האם לענייני קדושה או לדברי עבירה ולבאר שחת חלילה... ולכן הזהירה התורה הקדושה על העקבים והרגליים, היות ששם ניטש המאבק, ואם ננצל את רגלינו לעבודת ה' ולקיום מצוותיו, הרי שבכך נכניע את צד הטומאה ואת היצר הרע, ורק בדרך זו נוכל לזרז את גאולתם של ישראל. ולכן שרו של עשו (הס"מ) פגע ביעקב אבינו בירך וברגל דווקא, כי עיקר המאבק הוא לאן נלך ברגלינו, למצוות או לעבירות חלילה. ('ברינה יקצורו')

וְלִמְדַתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם (יא,יט)

רבי יהודה צדקה אמר פעם באסיפה שנועדה לשכנע הורים שישלחו את בניהם לבתי ספר תורניים מן המובחר: כתוב שמי שקורא ק"ש ללא תפילין וציצית, מעיד עדות שקר בעצמו, שהרי כתוב "וקשרתם לאות על ירך", והיכן התפילין שלך? זאת עדות שקר. ולא זו אף זו, אם אחד קורא קריאת שמע אך ילדיו לומדים בבית ספר מפוקפק, גם הוא מעיד עדות שקר בעצמו, שהרי כתוב "ושננתם לבניך", ואיפה הבן שלך לומד? ('מדשן ביתך')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, אפרת בת מוזל, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה.
לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי.
לפרנסה טובה: שגיב בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארו בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

יעקב

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 695 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 584 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל י"ח אב תשפ"ב

999 תפ"ב

כתוב בפרשה (י, יב): "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה'".

כתב מרן רבנו חיים בן עטר זיע"א בספרו "חפץ ה'" (ברכות ה.): "מה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' - העיקר המבוקש הוא שיהיה ירא שמים... ופשוט שהם - בעלי יראת שמים - יושבים ראשונה במלכות בעולם הבא!"

ולכאורה יש להבין, מדוע הדבר העיקרי שאליו צריך האדם לשאוף הוא יראת שמים? וכי אין עוד דברים חשובים נוספים? אלא אמרו חכמים בגמרא (שבת לא:): משל לאדם שאמר לפועל שלו שיכניס את התבואה אל המחסנים, ואכן במשך כמה וכמה שעות עשה הפועל כפי שנתבקש והכניס את כל התבואה אל המחסנים. ניגש הפועל אל בעל הבית והודיע לו שעשה את אשר הורה לו.

לשמע דבריו שאל אותו בעל הבית: "האם ערבת עם התבואה מעט חומטין, המונעים ריקבון ורטיבות בתבואה?" "לא!" השיב הפועל. "אם כן", אמר בעל הבית, "כל מה שעשית ועמלת אינו שווה דבר, היות שעתה כל התבואה תתקלקל ותירקב".

וכך גם לגבי יראת שמים, שהכול תלוי בה, היות שהיא בבחינת "חומר משמר" עבור שאר המצוות, ובלעדיה מה ערך יש למצוות שנעשו ללא יראת שמים?! ובעניין זה מצאנו שאמר אברהם אבינו אל אבימלך מלך גרר: "רק אין יראת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי!"

ופעם בא יהודי לפני מרן הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל וביקש ממנו שיברך אותו שיזכה ליראת שמים אמיתית, והשיב לו הצדיק בשם ה'חזון איש' זצ"ל, שיראת שמים תלויה באדם בעצמו!

אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, שנאמר "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ, כִּי אִם לְיִרְאָה". תמהה הגמרא: אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא?! ואמר רבי חנינא משום רבי שמעון בן יוחאי: אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים. (ברכות לג:).

הרמב"ם (פרק ו, ג) מהלכות תשובה מבאר, כי יראת שמים היא בבחירתו הבלעדית של האדם, והוא צריך להגיע אליה בכוחות עצמו בלבד, וכל מה שהאדם יכול לבקש על סייעתא דשמיא בעניין יראת שמים הוא רק שהקב"ה יסיר ממנו את הדברים המפריעים והמונעים ממנו להגיע אליה. וכך מפרש הרמב"ם את דברי הכתוב (תהלים כז, יא): "הוֹרְגֵי ה' דִּרְכָךְ", שיסיר ממנו את המונעים ממנו מלהגיע לדרך ה'.

ו'החזון איש' כתב (בסוף אורח חיים, ועיין בספר פרקי אמונה והשקפה לפי החזון איש, בהוצאת חברותא), שיכול אדם לבקש מהקב"ה על אדם אחר שיחזירנו הקב"ה בתשובה, ואין זה סותר את הכלל ש"הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים", כיון שהקב"ה נעתר לתפילתו ולבקשתו של אדם המבקש בעד חברו, ושוב אין זה "בידי שמים", אלא "בידי אדם"!

ור' צדוק הכהן מלובלין [דברי סופרים כא] ביאר, שגם מעשי המצוות בידי שמים, ואין הקב"ה שואל אלא ליראה בלב, והיינו רק לבחור לרצות ולהשתדל.

999 תפ"ב

ובשם חידושי הר"ם ידוע שביאר כי כל בקשות האדם הן בידי שמים, אם להענות לו או לא, חוץ מבקשת יראת שמים, שודאי תתקבל בקשתו אף אם אין בידו זכויות. הצ"ח ביאר, שלשון "שואל" מלמד ששונה יראת שמים מכל המצוות, שבכולם הקדים ה' לגמול טובה עם המקיים (כגון שנתן לו בן למולו, ובגד להניח בו ציצית) אך יראה תלויה רק בבחירת האדם, ונמצא שכביכול ה' הוא ה"שואל" וחייב לשלם שכרו.

רבי מאיר אמר שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום. וזה נלמד מהפסוק שהזכרנו בפתיח: "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה'". אתה תקרי "מה" אלא מאה ברכות שחייב אדם לברך בכל יום.

ואם תרצה לדעת האם לאדם יש יראת שמים, תתבונן בשעה שהוא מברך ברכת הנהנין.

אומר המהרח"ו בשם האר"י ז"ל אחת הדרכים להשיג יראת שמים היא ע"י ברכת הנהנין, כלומר להתבונן קודם הברכה למי אתה מברך ואיך אתה מברך ועל מה אתה מברך.

ועוד דבר ישנו קשר בין יראת שמים ומדת הענוה, כמו שכתוב במשלי (כב, ד): "עֵקֶב עֲנֻוּהַ יִרְאָת ה'".

ואמר רבי פינחס בן יאיר "ענוה מביאה לידי יראת חטא". (מסכת עבודה זרה כ:). דהיינו, אדם שיש בו מידת הענוה קרוב לודאי שהוא ירא מלעשות חטא כי יש לו יראת שמים.

ואומר דוד המלך ע"ה (תהלים ק"א, י): "רְאֵשִׁית חֲכָמָה יִרְאָת ה'", וזו גם אחת משש מצוות תמידיות (שניתן לקיימן בכל זמן ובכל רגע והן אינן דורשות עשיית מעשה בפועל, אלא מספיקה לקיומן רק מחשבתו של האדם). ונזכור: שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ויראת שמים תלויה באדם עצמו.

mit me

יעקב - תוכן ענייני הפרשה

- א. ברכה והצלחה עקב שמירת התורה ומצוותיה (ז, יב-טז).
- ב. מצוה שלא לפחד ממלחמה עם הגויים, אלא לבטוח בה'.
- ג. מצוה לאבד עבודה זרה, והאיסור ליהנות ממנה (ז, יז-כו).
- ד. השגחת ה' וחסדיו עם בני ישראל בלכתם במדבר, והבטחתו להביאם לארץ הטובה, ומצוות ברכת המזון.
- ה. אזהרה שלא יתלה האדם את הצלחתו בכוחו ובכישירוניותו, אלא בהשגחת ה' וסיועו.
- ו. דברי תוכחה על חטא העגל, שבירת הלוחות ותפילתו של משה (להצלת עם ישראל מְכַלְהָה), לוחות שניות, פטירת אהרן, הבדלת הלויים לעבודת ה' והכפרה על חטא העגל - "וַיִּנְחַלְתָּנוּ" (ט, ז - י, יא).
- ז. "מה ה' אֱלֹהֶיךָ שֶׁאֵל מַעֲמֹךָ": "לְיִרְאָה אֶת ה'", וללכת בדרכיו, ולאהבה אותו, שלימות הלב, ושמירת כל המצוות (י, יב-כב).
- ח. סיפור הנסים במדבר, ודברי שבח על ארץ ישראל (יא, א-יב).
- ט. פרשה שניה של קריאת שמע - "וְהָיָה אִם שָׁמַע", ואזהרה נוספת על הדביקות בה', והבטחת כיבוש הארץ (יא, יג-כה).

**בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרֵימָה" (י, כג) -
מי כעמך ישראל גוי אחד!**

כתב רבנו ה'בן איש חי' זצוק"ל בספרו "ברכת חיים": בכמה מקומות בתורה אנחנו מוצאים שהתורה הקדושה מגדירה את עם ישראל כנפש אחת, דוגמת הפסוק בפרשתנו, שנאמר בו: "בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ". דבר זה מורה ומלמד כי עם ישראל קשורים זה בזה, וכולנו כאשכול ענבים אחד, שאף שיש בו ענבים רבים מכל מקום כולם אחוזים ומחוברים לאשכול אחד וכולם יונקים מאותו שורש.

לעומת זאת, אצל אומות העולם הדברים מתנהלים אחרת, היות שהגויים הם נפשות-נפשות וכל אחד לעצמו, ולכן מצאנו שאצל עֵשׂו הרשע נאמר (בראשית לו, ו): "וַיִּקַּח עֵשׂו אֶת נְשָׁיו וְאֶת בָּנָיו וְאֶת בְּנֹתָיו וְאֶת כָּל נַפְשׁוֹת בֵּיתוֹ, וְאָף עַל פִּי שְׂכֹלָם הָיוּ בְּנֵי מִשְׁפַּחָה אַחַת, בְּכָל זֹאת הַתּוֹרָה מֵתַאֲרַת אוֹתָם כִּנְפֻשׁוֹת רַבּוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהַגּוֹיִים אֵינָם קְשׁוּרִים זֶה לָזֶה בְּנַפְשָׁם.

ומספרים על מלך גוי שלקח שני תינוקות בני יומם, אחד יהודי והשני גוי, וגידל אותם בארמונו במשך כמה שנים, והיו השניים דומים מאוד מבחינה חיצונית.

קרא המלך לחכמים גויים ויהודים וביקש מהם שינסו לזהות מי מהילדים יהודי ומי גוי. ניסו חכמי הגויים את מזלם ולא הצליחו. פנה המלך לחכם היהודי וביקש ממנו להבחין בין הילדים. ניגש החכם אל הילדים והניח לפניהם שתי קערות ובתוכן ענבים, אלא שבקערה אחת היה מונח אשכול ענבים ובקערה השנייה היו ענבים פרודים.

לאחר שנטלו הילדים מן הקערות אמר החכם: "אֲדוֹנָי הַמֶּלֶךְ, הַיֵּלֶד שֶׁנִּטַּל מֵאֲשָׁכּוֹל הַעֲנָבִים הוּא הַיֵּלֶד הַיְהוּדִי, וְאֵילוֹ הַיֵּלֶד הַשֵּׁנִי - שֶׁנִּטַּל מִן הָעֲנָבִים הַפְּרוּדִים - הוּא הַגּוֹי!" "צודק אתה!" אמר המלך בהתפעלות והבין שסוד הדבר הוא שישאל הם כאשכול ענבים אחד!

וְאֶכְלָתָּ וְשִׁבְעָתָּ וּבֵרַכְתָּ... (ח, י) - לברך ברכת המזון בכוונה מהכתב

סגולה לעושר - כל הזהיר בברכת המזון, מזונותיו יהיו מצויים ומזומנים לו כל ימי חייו בכבוד (החינוך, מצווה תל).

תענוגי גן עדן - המברך ברכת המזון בכוונה בעולם הזה, יזכה בעולם הבא למאה סוגי ורדים הגדלים בסביבות הנחל היוצא מגן עדן, ועליו רמז דוד המלך באומרו (תהלים לא, כ): "מִה רַב טוֹבֶךָ אֲשֶׁר צִפַּנְתָּ לִירְאֶיךָ" (רבי אליעזר מגרמיזא, הרוקח).

ליזוי לנשמתו - מי שמברך ברכת המזון בכוונה ובכבוד ראש, יזכה שאותן הברכות ילוו את נשמתו בעת שתעלה למרומים, והן יהיו מכריזות לפניו שהוא בירך את ה' בכוונה (בית ועד לחכמים, וירא).

הצלה בקבר - כל הזהיר בברכותיו זוכה שהתולעים לא יוכלו לפגוע בגופו לאחר מותו בהיותו בקבר (שפתי כהן, עקב).

תרופות - הזהיר לברך ברכת המזון בכוונה, האכילה שאכל מתברכת במעיו ונעשית כשיקוי ותרופה בתוך גופו, וזו כוונת הפסוק (שמות כג, כה): "וּבִרְכָךְ אֶת לֶחְמֶךָ וְאֶת מִימֶיךָ וְהִסְרְתִי מִחֶלְה מִקְרַבְךָ", שהלחם יהפוך להיות מבורך בתוך המעיים ויועיל לרפואה (מאור ושמש, משפטים).

מלאכי חבלה - כל המברך ברכת המזון בזמנה ובכוונה הראויה, יזכה שלא ישלטו בשולחנו חרון אף, קטרוג, מלאכי חבלה וכל כיוצא בזה (מטה משה, סימן ד"ש).

וְהָיָה עַקֵּב תִּשְׁמְעוּן... (ז, יב) - אנו רצים והם רצים!

רש"י הקדוש פירש שכאן רמזה התורה הקדושה שיש להיזהר בעיקר במצוות שהבריות דשות בעקביהן. והקשה הצדיק רבנו יעקב אביחצירא זיע"א בספרו "פיתוחי חותם": מדוע הדגישה התורה שיש להשתדל ולהיזהר דווקא במצוות התלויות בעקב וברגליים? וביאר הרב שעיקר תיקון העולם תלוי ברגליים, שהרי הנחש הקדמוני, שהוא ראש לכוחות הטומאה, לאחר שהחטיא את אדם וחוה קיצץ הקב"ה את רגליו, ומאז עיקר המלחמה בין צד הקדושה לצד הטומאה הוא בדברים הקשורים ברגליים.

ולא לחינם אמרו חכמים בגמרא (ברכות כח:): "אנו רצים והם רצים". 'הם רצים' - הכוונה היא לתרבות הכדורגל ולתחרויות הריצה והספורט, והכול מתנקז לרגליים.

וכבר רמז זאת הקב"ה בתחילת בריאת העולם, שנאמר: "וְאֵתָה תִּשְׁוֹפְנוּ עֵקֵב! ובפרט עתה, בדור עקבתא דמשיחא. ומאידך גם אנו רצים - לשיעורי תורה, לקיום מצוות, תפילות במניין ולמעשי צדקה וחסד. אם כן, אנו רצים לחיי עולם ולחיי נצח. ובזה ניטש המאבק בין הקדושה לטומאה - לאן נרוץ ברגלינו? האם לענייני קדושה או לדברי עבירה ולבאר שחת חלילה... ולכן הזהירה התורה הקדושה על העקבים והרגליים, היות ששם ניטש המאבק, ואם ננצל את רגלינו לעבודת ה' ולקיום מצוותיו, הרי שבכך נכניע את צד הטומאה ואת היצר הרע, ורק בדרך זו נוכל לזרז את גאולתם של ישראל. ולכן שרו של עשו (הס"מ) פגע ביעקב אבינו בירך וברגל דווקא, כי עיקר המאבק הוא לאן נלך ברגלינו, למצוות או לעבירות חלילה.

**וְעֵצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יְהִיָּה מָטָר" (יב, יז) -
מפתח של גשמים - תמימות**

מסופר על הצדיק רבי ישראל בעל שם טוב זצוק"ל, שבימיו היתה בצורת קשה מאוד והשמים לא נתנו את גשמייהם. בראותם את רוע הגזירה התקבצו היהודים אל בתי הכנסת והעתירו בתפילות אל הקב"ה שיחוס וירחם עליהם ועל עולליהם, אך למרות כל זאת התמהמה הגשם מלבוא.

בין המתפללים בבית מדרשו של הצדיק ה'בעל שם טוב' עמד יהודי פשוט שהחל לקרוא את פסוקי קריאת שמע בבכי, והנה כשהגיע אל הפסוק: "וְעֵצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יְהִיָּה מָטָר" הגביה את קולו בבכי חזק. וראה זה פלא! מיד לאחר מכן החלו לרדת גשמי ברכה.

ניגש ה'בעל שם טוב' אל אותו איש ושאל אותו: "אנא, גלה לי בבקשה אילו כוונות וייחודים כיוונת בעת שאמרת את הפסוק: 'וְעֵצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם'".

השיב לו אותו האיש בתמימות: "כשאמרתי את המילים: 'וְעֵצֶר אֶת הַשָּׁמַיִם' התכוונתי שהקב"ה יסחט את העננים עד שלא תישאר בהם טיפת מים, כי את הכול יוריד ה' למטה, אל יושבי כדור הארץ".

התפעל הצדיק מתמימותו של האיש ואמר: "רחמנא ליבא בעי!" דהיינו, הקב"ה רוצה את כוונת הלב של האדם, וזה החשוב בעיני ה'. ולכן אותו יהודי שהתפלל לפני ה' על הגשם, נתקבלה תפילתו והסיבה היא מפני מה שכתב דוד המלך ע"ה (תהלים קמה): "קְרוֹב ה' לְכָל קְרָאָיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאָהוּ בְּאֵמֶת!"

“וְאָכַלְתָּ וְשָׂבַעְתָּ וּבֵרַכְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָךְ” (ח, י) – הישועה

שצמחה בזכות ברכת המזון – סיפור לשבת

אני איש בגיל העמידה, באמצע שנות חיתון צאצאיי היקרים. תהילה להשם יתברך שבשנות נעוריי, בעודי בחור ואח"כ בהיותי אברך אחר החתונה, אהבתי מאוד לעסוק בתורה, ושאיתפי היתה לי שב באוהלה של תורה לאורך כל ימי חיי. במשך שנים ספורות לאחר חתונתי נתברכתי מהשם יתברך בשלוש מתנות כפולות ונפלאות - שלושה זוגות תאומים, כלומר הקב"ה חנן אותי עם הזכות המתוקה להיות בעל משפחה עם שישה ילדים קטנים תוך זמן קצר, כשעליי מוטל העול לגדלם ולחנכם ולפרנסם. ההחלטה היתה קשה אבל ברורה, רצון ה' יתברך הוא שאעזוב את כותלי הכולל ואחפש לעצמי מקור פרנסה. בסייעתא דשמיא מצאתי פרנסה קלה ונקייה, מתאימה בשבילי מכל הבחינות, והרווחתי ממנה יפה מאוד, סכום מספיק לפרנס את המשפחה, שבינתיים גדלה והתרחבה. כמובן לא ויתרתי על משאת נפשי, ובשעות הפנויות מדי יום ביומו עסקתי בתורה, בהתמדה וביגיעה.

כך נמשך המצב היפה כמה שנים, כולן שוות לטובה, עד שקפץ עליי רוגזה של ה'קורונה'... מקום עבודתי היה בחברה שמייצרת סחורה בסין ומייבאת אותה לאמריקה ושאר מדינות. מחמת המצב, לא יכלו לייצר שום סחורה חדשה במשך כל התקופה, והעסק שלנו ירד פלאים, עד שבעל הבית לא נשאר עם הרבה ברירות והודיע לחמישה עובדים, שבליט ברירה הוא מפטר אותנו לעת עתה. הבשורה נחתה עליי כרעם ביום בהיר. בן רגע מצאתי את עצמי בלי עבודה. אומנם נרשמתי לקבל תוכניות עזר מהממשלה, המיוחדות למצבי חירום כאלו, אבל זה לא היה מספיק כלל לכדי מחייתי. הנחמה היחידה שמצאתי במצב הקשה הזה היתה, שיכולתי לעסוק יותר שעות בלימוד התורה החביבה והמתוקה, ו'לולי תורתך ש'עשעי אז אבדתי בעניי'.

המצב התדרדר יותר ויותר. שפכתי שיח לפני בורא כל העולמים מתוך לב נשבר, בפרט שאני עומד בתקופה שלפני נישואי שניים מצאצאיי והישועה לא נראית באופק.

והנה מזה כמה שנים שקבעתי עם ידידי החשוב ה"ו, אברך תושב לונדון 'חברותא' ללימוד משותף באמצעות הטלפון.

קבענו שעה קבועה בזמן המתאים לשנינו, וכך אנו עוסקים בתורה בדיבוק חברים. כמובן, על החברותא הזאת לא ויתרתי גם בתקופה הקשה שעברה עליי, אבל יום אחד אחרי שגמרנו ללמוד, הוצאתי אנחה כבדה מעומק ליבי על מצבי הקשה. חברי שמע אנחתי ושאל מה קורה אצלי.

קיימתי את עצת החכם מכל אדם (משלי יב, כה): "דְּאָגָה בְּלֶב אִישׁ יִשְׁחָנָה", וסיפרתי לו על המשבר הכלכלי שאני נמצא בו. ידידי התרגש מאוד והביע את רצונו לעזור לי בעצה ובמעשה. אחר דקה של שתיקה הוא אומר לי: "תשמע, בדיוק עכשיו קיבלתי לידי גיליון חודשי נפלא, 'על המזון', המוקדש לנושא ברכת המזון בכוונה, ואני רואה כאן סיפור נפלא שקרה ממש בימים אלו, כאשר פרנסתו של מנגן בכינור נפגעה מאוד מחמת המגיפה, ואיך הוא נושע באופן נפלא בזכות קבלה טובה להתחזק בעניין ברכת המזון במתינות ובכוונה, מתוך הסיפור דווקא. אולי כדאי שגם אתה - שעובר מצב קשה דומה, כאשר מקור פרנסתך נפסק ע"י המגיפה המשתוללת בעולם - תקבל על עצמך קבלה טובה זו, והיא תשמש עבורך כסגולה נשגבה להיושע, כמו בעל העובדה הזה"...

כשמעתי את דבריו היוצאים מן הלב של חבר קרוב, הרגשתי שזה יכול להיות צעד נכון מצדי, כי נאמנה מצווה זו להשפיע על אדם המקיימה אוצר של שפע ושובע שמחות. ביקשתי ממנו לשלוח לי את ה'על המזון', ואחרי שקראתי בעצמי, נגע הסיפור המרגש ללבי מאוד. על אתר החלטתי שגם אני מקבל על עצמי מהיום והלאה לברך ברכת המזון בכוונה מתוך הסיפור דווקא, ולה' הישועה.

קוראים יקרים, שמעו והשתוממו איך האב הרחמן עזר לי. אני מתגורר בבניין מגורים ובו כמה דירות. אחד השכנים הוא יהודי נכבד בא בימים, זקן שקנה חוכמה ותלמיד חכם עצום. במשך השנים אירע כמה פעמים שדיברנו יחד בלימוד, ושנינו נהנינו מאוד בעונג רוחני. 3 ימים ספורים לאחר שהתחלתי להדר במצות ברכת המזון כסגולה לזכות לישועה, אני פוגש אותו בפרוזדור של הבניין, וכמובן, בתקופה הקשה הזו השאלה הראשונה היא 'איך כבודו מרגיש?' הוא ענה לי: "ברוך ה' אני בריא ושלם", אבל הבחנתי עליו סימנים של מצב רוח ירוד. אני מתעניין אצלו: 'ר' איד, מה קורה?' וכתשובה לשאלתי הוא מספר לי שכבר הרבה שנים שהוא לומד עם 'חברותא' מסויים בכל יום ויום, ולדאבון ליבו נפטר החברותא שלו ממכת ה'קורונה', וכעת הוא נשאר בלי חברותא... ומאחר שהתורה היא משוש חיי, הוא מודאג מאוד. כשסיים להביע בפניי את צערו הרב, הוא הוסיף לשאול: "אינגערמאן, אולי תוכל לעזור לי במציאת חברותא מתאים, יהודי 'כמוך' שיסכים ללמוד עימי בחברותא? מוכן אני לשלם על כך תשלום יפה"...

אני שומע את בקשתו, ואיני צריך לספר לכם איזו מחשבה נפלה תיכף במוחי. הלא אין הצעה טובה יותר בשבילו מאשר לקבוע עימי חברותא ללימוד, ובבחינת 'זה נהנה וזה נהנה', אף אקבל ממנו תשלום יפה מן הצד. איזה 'שידוך' מתאים! כמובן לא עניתי לו תיכף, רק אמרתי לו שאחשוב על זה. אולם למחרת כבר דפק השכן היקר על דלת ביתי ושאל: "נו, כבר יש לך חברותא בשבילי"? כעת סיפרתי לו על המצב הקשה שלי, שאין לי מקור פרנסה, ואולי הוא אינו צריך משהו 'כמוני' - אלא יכול ללמוד עימי 'בעצמי'...

ברגע ששמע את דבריי, הוא ממש קפץ מרוב שמחה, ותיכף הודיע לי שמצידו 'העסק סגור' והוא מוכן תיכף ומיד להתחיל את הלימוד המשותף, וישלם לי שכר שבועי יפה. ואם זה לא מספיק, הוא כבר מודיע לי עכשיו שהוא יעזור לי בהוצאות הנדרשות לצורך נישואי שני צאצאיי.

רגשי שמחה והודאה לה' יתברך מילאו את לבי. עוד באותו יום התחלנו בסדר הלימוד החדש, כששנינו שמחים ומרוצים... השכן הנכבד - כי הוא מצא חברותא מתאים, ואני - על כך שאני יכול להמשיך במימוש שאיפתי מאז ומקדם לשבת וללמוד, וגם ליהנות מזה בצורת סיוע גדול מאוד בעסק הפרנסה. כמובן, לא שכחתי בשל מי נגרמה לי הישועה הנפלאה הזאת, הלא היא בזכות אנשי החסד והצדק מוציאי הגיליון 'על המזון' שעל ידיהם נתעוררתי ובזכותם נושעתי, וכבר רציתי תיכף ומיד לשלוח לכם את הסיפור, אבל החלטתי לחכות ולראות איך יצא הדבר מן הכוח אל הפועל... מה אומר לכם? היום, כמה שעות לפני שהתיישבתי לכתוב לכם את הסיפור, קיבלתי ב"ה מיד השכן/חברותא את הצ'ק הראשון עם סכום יפה מאוד שיכול לעזור לי לפרנס את משפחתי. כאמור לעיל, ברור אצלי מעל כל ספק שנושעתי בזכות התחזקותי בעניין ברכת המזון, אבל לא רק סתם עם פרנסה, אלא דווקא עם דבר שהיה מאז ומעולם כל מגמתי ורצוני, לחזות בנועם ולשבת בבית ה', ולעסוק בלימוד התורה הקדושה עם מנוחת הנפש והרחבת הדעת, ונתקיים בי מאמר חכמינו ז"ל במסכת מכות: 'בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכין אותו'.

לפתע הגיח בסערה בריון, ומול עיניו של השוטר התנפל על היהודי וחטף ממנו את התיק. היהודי התחיל לצעוק ולרדוף אחרי השוודד, אך השוודד היה מהיר ממנו בהרבה. לא היה לו סיכוי מולו. השוטר, לעומת זאת, היה בכושר טוב. הוא רדף אחרי השוודד, תפס אותו, השכיב אותו על המדרכה והזמין ניידת. לאחר שהשיגו שליטה על השוודד, החזיר השוטר את התיק ליהודי הנרגש. היהודי הודה לשוטר במילים חמות, וסיפר לו שבתיק היה סכום כסף גדול מאוד... "אין צורך להודות לי", אמר השוטר. "רק עשיתי את העבודה שלי." "הצלת אותי!" אמר לו היהודי, "ואני רוצה להכיר לך טובה. לא רק בדיבורים". מכיוון שכך, סיפר לו השוטר: "אשתי בכלא בגלל אלפיים דולר שחסרים לי... מיד הוציא היהודי אלפיים דולר מתיקו, ונתן לו. השוטר היה נרגש: "איך אחזיר לך טובה על שהצלת את אשתי"? - "אינך צריך להחזיר טובה", השיב לו היהודי - "שהרי כבר עשית לי טובה גדולה. עם זאת, אני מבקש ממך, שאם אי פעם תראה יהודי בצרה, תעזור לו". "ואיך אדע למי צריך לעזור"? תמה השוטר - "אם תראה יהודי שרוצה ללכת לישיבה, תעזור לו". השיב היהודי. השוטר סיים את סיפורו ואמר לסטודנט: "זה עשר שנים שאני מחפש יהודי שיגיד לי שהוא הולך לישיבה, ואתה הראשון שאמרת לי מילים אלו. עשר שנים שאני רוצה להחזיר טובה למי שעזר לי, לכן אני כה שמח לעזור לך להגיע לישיבה!"

הסטודנט לא האמין למשמע אזניו. הרצון שלו להגיע לישיבה ולעמוד על טיבה התחזק פי כמה וכמה. הוא נסע ללייקווד 'לבדוק את העניין', ונשאר שם... כיום הוא אברך המתגורר בירושלים, ויש לו אשה וילדים ההולכים בדרך התורה!

[שש באמרתך]

"וְהִיא יַעֲקֹב תִּשְׁמָעוּן אֶת הַמְּשַׁפְּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרָתָם וְעֲשִׂיתָם אִתָּם וְשָׁמַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְךָ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד..." (ג, כג) - חסד לא

נעלם מהקב"ה - סיפור מדהים

בוונצואלה שבדרום אמריקה אין כמעט בחורי ישיבה, ונדיר לראות שם יהודי במראה חרדי. בחור ישיבה אחד ששהה שם, הקפיד ללכת עם כובע וחליפה בעודו מתהלך ברחוב. הוא לא שינה את לבושו, וקידש בכך שם שמים. יום אחד, כשהלך ברחוב, פגש אותו סטודנט יהודי, ושאל אותו לפשר לבושו יוצא הדופן. הסביר לו הבחור: אני לומד תורה בישיבה, וזהו הלבוש של יהודים בני תורה. הסטודנט לא הכיר את המושג 'ישיבה', ואפילו לא ידע מהי התורה... במשך שעה ארוכה דיברו השניים. בחור הישיבה הסביר, כי לבושו זה הוא לבוש מכובד, כפי שמתאים לבן של מלך, והרי כל יהודי הוא בן של מלך מלכי המלכים. "נשיא ארצות הברית", שיבר את אוזנו של הסטודנט, "לא ילבש בגדים פשוטים ועלובים, נכון? אתה רואה אותו מופיע תמיד בלבוש מכובד. גם אני, כבן ישיבה, הולך עם בגדים מכובדים - עם חולצה לבנה, חליפה וכובע". "איפה נמצאת הישיבה?" שאל הסטודנט. "בלייקווד" השיב הבחור. השניים נפרדו...

לא עבר זמן רב והסטודנט החליט לנסוע ללייקווד כדי לבדוק מקרוב את הישיבה המסקרנת הזו... אזרח וונצואלה, המצויה באמריקה הדרומית, זקוק לווזיה כדי להיכנס לארצות הברית. לאותו סטודנט היתה ויזה, והוא הגיע למעבר הגבול, אך הוא לא שם לב כי תוקף הויזה שלו פג... השוטרים בצד האמריקני של הגבול התייחסו אליו בחומרה, והסיקו כי הוא רצה להיכנס לארצות הברית במרמה. מיד הגיעה ניידת ובה שוטר כושי. השוטר הורה לו להיכנס לניידת, והתחיל לנסוע. הוא עמד להיות מגורש בחזרה לאמריקה הדרומית.

בדרך פנה אליו השוטר, ושאל: "למה באת לארצות הברית?" - "באתי ללמד בישיבה" השיב הצעיר. "באת לישיבה"?... משהו בלתי מובן השתנה פתאום בנימת דיבורו של השוטר. הוא עצר את הניידת, עשה פרסה והחל לנסוע לכוון ההפוך. "היי, לאן אתה לוקח אותי"? נבהל הסטודנט. אך פניו של השוטר הכושי דווקא שידרו אהדה. למרבה ההפתעה, השיב לו השוטר: "אני לוקח אותך לעורך דין מסוים. תשלם לו אלף דולר, והוא יוכל לארגן לך ויזה במקום". ואכן, הסטודנט עלה לעורך הדין, שילם לו, וקבל ויזה! בינתיים חיכה לו השוטר בניידת. "בוא, חביבלי", אומר השוטר, "עכשיו אני מונית ספיישל בשבילך. אסיע אותך בניידת עד לתחנת הרכבת, שם תעלה על רכבת שתיקח אותך ללייקווד".

הסטודנט היה מלא הכרת הטוב, אך גם מבולבל מאד. "אני מודה לך מאד על כל העזרה, אבל אפשר לשאול משהו? מה קרה שהחלטת, פתאום, שלא לגרש אותי, ולא די בזה - אלא שאתה עוזר לי בצורה מיוחדת כל כך"? והשוטר השיב: "תשמע ספור..." השוטר סיפר על 'תיק' שתפרו לאשתו, העלילו עליה עלילה, וחייבו אותה לשלם אלפיים דולר. מאחר שלא היה באפשרותם לשלם את הסכום הזה, הכניסו אותה לכלא... זמן מה אחר כך הלך אותו שוטר ברחוב, וראה יהודי חסיד סאטמר יוצא מחנות, כשבדידו תיק.

בברכת התורה רון ברינה

"לְאָדָם מְעַרְכֵי לֵב וּמֵה' מַעֲנֶה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יוחי: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמעון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחת: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.
זיווג הגון: זרבה בת אטווג'ימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת ירבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זווילי בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת צפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נטורה: רות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה
שושנה רייזל בת מינה
מיטל בת לולו
שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר)
יובל בן שלומית: אושר בת אורנה
רחל בת חיה
יעל ברכה בת אביגיל: עדי בת מצל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים
ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מאוצרות הפרשה

'חוששני שעומד אני ליפול ליאוש מוחלט', ביכה האיש במור ליבו. השיב לו הפני מנחם, כשהייתי ילד נכנסתי יום אחד לבנק. ראיתי מישהו נכנס עם הרבה כסף, אבל הפקיד לקח ממנו את כל הכסף שהיה בידו. ריחמתי עליו למה לוקחים ממנו את כל הכסף שלו? אח"כ ראיתי אדם נכנס לבנק הוא ניגש אל האשנב, והפקיד הוציא ערימה של שטרות של כסף ונתן לו. קנאתי באיש השני מאוד. כשגדלתי הבנתי מה היה כאן – הראשון הפקיד סכום כסף גדול של כסף שהרוויח, ונוספו לו רווחים רבים מאחר שהשקיע את כספו בהשקעות שונות. השני לעומתו קיבל הלוואה בנקאית שעליה ישלם אחוזים גבוהים במשך תקופה ארוכה. למדתי מזה שלא תמיד שלוקחים ממך באמת לוקחים ממך, ולא תמיד כשנותנים לך באמת נותנים לך. צריך לזכור שגם מה שנראה לנו כצרה גדולה שמיטיב עמנו הקב"ה, ואף אם אין אנו רואים זאת באותה שעה.

ועתה ישראל מה ה' אלקיך שאל מעמך (י, יב)

האדמו"ר מדז'יקוב (שהיה חותנו של האדמו"ר ה"אמרי חיים" מוויניץ) היה מבאר את הפסוק, שהרי נצטוונו "והלכת בדרכיו" – מה הוא רחום אף אתה היה רחום מה הוא חנון אף אתה היה חנון וכו', אבל יש דבר אחד שלא שייך לצוות עליו להיות "מה הוא – אף אתה", יראת שמים! נמצא שכל המצוות הם לנהוג כדרכיו של הקב"ה, אבל יראת שמים יכול לבוא רק מצד היהודי. "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך" – יראת שמים זה רק מעמך!! (א ישיבישער חומש)

שם. שואל ה"נודע ביהודה" בספרו צל"ח (ברכות לג:), מדוע התורה כותבת בלשון "שואל מעמך" ולא "מבקש מעמך"? ומתוך תירוץ נפלא, המדרש (ויק"ר כ"ז-ב) אומר, אין שום אדם בעולם שיכול להקדים טובה להקב"ה, אלא נהפוך הוא, הקב"ה הוא שהקדים לעשות לו טובה, ורק מכח זה הוא יכול לקיים מצוות, שהרי אין אדם המקיים מצוות מילה, לפני שנתן לו הקב"ה בן, וכן לגבי צדקה ומעשרות, וכן ברוב המצוות, האפשרות לקיימן זה רק אחרי שהקב"ה נתן לאדם דבר כלשהו. ואם כן, הקב"ה הקדים לגמול לו טובה עוד לפני שהוא זכה לקיים את המצוה. וגם המשנה באבות אומרת, "תן לו משלו, שאתה ושלך שלו", שאין כל חוב מצד הקב"ה כלפי האדם על המצוות שעשה, כי הקב"ה כבר הקדים לתת לו, אלא שהקב"ה ברוב חסדיו משלם לו לאדם כאילו האדם עשה את המצוה משלו. שונה המצב לגבי יראת שמים, שאותה מסר ביד האדם בלי שהקדים לתת לו דבר כל שהוא הקשור למצוה זו, והבחירה חופשית ביד האדם. כי אם האדם מקיים מצוות יראת שמים כראוי, הרי הקב"ה כביכול חייב לשלם לו את שכרו, כי במצוה זו האדם הקדים כביכול להלוות לה' יתברך. וזה מה שמרמזת התורה "מה ה' אלקיך שואל מעמך", כלומר, באיזו מצוה הקב"ה יהיה השואל ואתה המושאל? אין אף מצוה שכזו מלבד המצוה האחת – "כי אם ליראה". (מדשן ביתך)

ולמדתם אותם את בניכם (יא, יט)

הגאון הגדול רבי רפאל שמואלביץ זצוק"ל, ראש ישיבת מיר: מעשה שאירע עם כ"ק מרן האדמו"ר מגור זצוק"ל, אשר נצרך לקחת ספר לעיין בו, ולקחו בעצמו. שאלוהו, מדוע לא ביקש מבנו מדין כיבוד אב וחינוך? השיב האדמו"ר זצ"ל כדי ללמד את בני שדבר שאפשר לעשות לבד, לא צריך לבקש מאף אחד! וזו מצוות חינוך. (סברי מרנן)

ויאכלך את המן (ח, ג)

אברך אחד ביקש לשאול את רבנו הגרא"ל זצוק"ל: הוא חיתן את בתו יבתיעצות עם רבנו התחייב חמש מאות אלף ש"ח. מאתיים אלף מתוכם כבר נתן, ובנוגע לסכום הנותר אמר לו רבנו שלא יקח משכנתא, כי יש בזה בעיות של ריבית, וכשם שה' הוריד מן מן השמים – גם יכול להוריד דולרים. כעת פנה אליו המחנות ואמר שהגיע הזמן לשלם את הסכום הנותר. שאלתו האם כעת, בלית ברירה, יקח משכנתא? אמר רבנו: משכנתא זו שאלה של ריבית שהיא איסור מדאורייתא, כמו שברור לו שלא יגנוב כסף כדי לשלם את התחייבותו, כך עליו להזהר מאיסור ריבית! מה כן? ה' יעזור שיהיה לו כמו שהיה בכון.

הקב"ה לא זקוק לעצות' שלנו...

כאשר בן תורה ביקש מרבנו זצוק"ל ברכה לפרנסה, עמד בחדר יהודי נוסף שזרק שאלה לחלל החדר: אינני מבין פשט, במה שאנו מבקשים בברכת המזון: "ונא אל תצריכנו ה' אלקינו לא לידי מתנת בשר ודם ולא לידי הלואתם כי אם לידך המלאה הפתוחה" – לא מתנה ואפילו לא הלואה מגמ"ח כלשהו. איך אני, הדל והאביון, אפרנס את הילדים מדי חודש ללא הלואה, ועוד אחתן ילדים, מהיכן?!

רבנו הגיב בכאב: אתם יודעים מדוע אנשים לא זוכים לסיעתא דשמיא בממונם? מדוע התפלה לפרנסה לא מתקבלת? כי הוא לא מאמין מספיק שהקב"ה יכול לתת! הוא מתפלל, ובד בבד מהרהר: נו, ואיך זקב"ה באמת יתן לי, לא מתנה ואפילו לא גמ"ח, איך?

הגביה רבנו את קולו: וכי אתה דואג לקב"ה?! וכי הקב"ה צריך את העצות שלך?! הוא יודע לבד איך לתת לך! כן, כן, כן, לא במתנת בשר ודם, לא עם הלואתם, אלא מידך המלאה הפתוחה והקדושה! ואז ה' שומע את התפלה.

בלי 'תנאים'

נשאל רבנו: יהודי שמונע מעצמו לקנות במקום זול עם מבצעים מטעם שהמקום מחלל שבת וקונה במקום אחר, יקר יותר, האם נחשב לו ההפרש כהוצאות שבת? השיב רבנו, שבעצם יהודי זה עושה תנאי עם הקב"ה, שאם יחשב לו ההפרש כהוצאות שבת יקנה במקום היקר, ואם לא – יקנה במקום הזול שמחלל שבת. זו כבר סיבה שהדבר לא יחשב לו להוצאות שבת... (מתוך האור – פניני הגרא"ל שטיינמן, נאה דורש)

ורגלך לא בצקה (ח, ז)

פירש רש"י ורגלך לא בצקה שרגלם לא התנפחה כבצק כדרך הולכי יחף שרגליהם נפוחות. ומשמע שהלכו יחפים, והקשה השפתי חכמים דבפרשת כי תבא (כ"ט) כתוב נעלך לא בלתה מעל רגלך, ומשמע שהלכו עם מנעלים, ותיירך דרך ליוצאי מצרים היה מנעלים.

והצפנת פענח ביאר דהיו מנודים ולכן הלכו יחפים, אבל שבט לוי לא היו מנודים ולכן היה להם מנעלים, וא"כ נעלך קאי אשבט לוי, ורגלך קאי על כל ישראל. (רבי הוהב, הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א)

כי כאשר ייסר איש את בנו (ח, ה)

מעשה שארע אצל האדמו"ר מגור בעל הפני מנחם זצוק"ל, אברך נכנס אליו ושפך בפניו את צערו הגדול. במשך שנים ארוכות לא זכה האיש לילדים. ולאחר אותם שנים נולד לו ילד לא בריא. ילדים נוספים נולדו לו לאחר מכן, אך אין לו נחת מהם, הוא סובל צער גידול בנים באופן נורא.

לפום צערא אגרא!

וְהִיא עֵקֶב תִּשְׁמַעֲנָן אֶת הַמִּשְׁפָּטִים הָאֵלֶּה וְשִׁמְרַתֶּם וְעִשִּׂיתֶם אִתְּם וְשִׁמְרָה' לָךְ אֶת הַבְּרִית וְאֶת הַחֶסֶד אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם (ז', י"ב) הנה, הפסוק פותח בלשון רבים: 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם', אך סיומו נכתב בלשון יחיד: 'ושמר ה' אלוך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך'. וגם בפסוק שלאחריו ממשיכה התורה וכותבת בלשון יחיד: 'ואהבך וברכך והרבך וברך פרי בטןך ופרי אדמתך, דגנך ותירושך ויצהרך'. ולכאורה, עלינו להבין טעמו של דבר, מדוע לא נכתב הפסוק כולו באותו מטבע לשון? את התשובה לכך נוכל להבין על פי המעשה הבא: יעקב ברוידא ומשה ויטנברג היו שניהם סוחרים חשוכי בנים, אשר הקדישו את הונם לטובת קיום מצות ישוב ארץ ישראל בה ידור רב. הם רכשו קרקעות ומבנים, וכך אט אט ניטעו כרמים וניבנו שכונות מגורים עבור יהודי ארץ ישראל. הם היו מפורסמים בנדיבותם הרבה, ובתמיכתם בעניי ארץ ישראל.

יעקב ברוידא תרם מכספו להקמת קומפלקס בנינים בפאתי שכונת 'נחלאות', שיועדו לעניי ירושלים, והם נקראים על שמו: 'בתי ברוידא'. משה ויטנברג, אף הוא, בנה את 'בתי ויטנברג' בשולי שכונת 'מאה שערים', וכל ההכנסות מן השכירות בה מוקדשות היו למימון מוסדות צדקה וחסד. פעם טען ר' משה ויטנברג: "יתכן שברוידא נותן יותר כסף ממני לצדקה, אבל אני אקבל יותר שכר ממנו..." מובן שמשפט זה נזקק למעט הסבר, והוא, אכן, לא איחר להגיע - - - "לברוידא יש לב רחב" קבע משה ויטנברג, "כאשר באים אליו לבקש עבור הכנסת כלה, לוקח הוא מה שיש לו ונותן. נכנסים לביתו יהודים שבורים, לבו נכמר עליהם, והוא שוב שולף את הארנק.

"אני לעומתו, בעל לב קשה. מטבעי אני כילי ואיני חפץ לתת מכספי לאחרים. אלא מאי, כבר מרחוק, כאשר רואה אני שני אנשים הנדמים לי כגבאי צדקה מתקרבים לביתי, לבי מתחיל לפעום בחוזקה, שמא הם באים אלי. וכאשר נשמעות נקישותיהם על הדלת, הלב שלי דופק יותר חזק מהדפיקות שלהם..." "אני ניגש ופותח את הדלת, ושניהם נכנסים לתוך החדר. הם מציגים את עצמם, ואשר יגורתי בא. מתברר שאכן שניהם באו בשביל ליטול את כספי. אני ניגש אל הקופה, ומנסה לפתוח אותה. הידיים שלי ממש רועדות. לבסוף הקופה נפתחת, ואני מצליח לשלוף משם מטבע של 'נפוליון' (מטבע בעלת שווי רב, שניתן לחיות עימה שנה שלמה...). את המטבע אני מוסר להם, והידיים עדיין ממשיכות לרעוד. נו?" שאל משה ויטנברג, "האם בשביל הלב הדופק והידיים הרועדות, לא אקבל שכר יותר מברוידא?!"

ואנו על פי דרכנו למדנו, כי שכר המצוה נקבע לפי מידת הקושי בעשייתה, וכדברי התנא באבות (ה', כ"ג): "לפום צערא אגרא". ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן, גם אם נראה לעינינו שנים שעושים את אותה המצוה בדיוק, אין זה בהכרח ששניהם יקבלו את אותו השכר על עשייתה. כל אדם מקבל את השכר בהתאם למאמץ שהוא השקיע בקיום המצוה. דוגמה לדבר: אינו דומה אדם דל אמצעים התורם סכום כסף לצדקה, לגביר בעמיו הנותן את אותו סכום כסף בדיוק. ברור שמי שהפרוטה אינה מצויה בכיסו, ולמרות זאת התגבר על עצמו ותרם מממונו לצדקה, שכרו ישולם משמים לאין ערוך ממי שהדבר קל בעיניו, ואינו רואה בכך כל הקרבה.

כאשר התורה מדברת על עצם מעשה המצוה, כוללת היא את כל עושיה. אשר על כן, נכתב הפסוק בלשון רבים: 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם'. לעומת זאת, לגבי שכר המצוה, הדבר משתנה בין כל אדם ואדם, בהתאם למאמץ שהוא השקיע, והקושי שעלה לו בעשייתה. משום כך כלפי שכר המצוה נוקטת התורה לשון יחיד: 'ושמר ה' אלוך לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לאבותיך ואהבך וברכך והרבך'. כל אחד מעושי המצוה מקבל את שכרו הייחודי לו. (מתוך "ללמדך - דברים" שיצא בימים אלו לאור מאוצרותיו של הרב מרדכי פחז'לך זצ"ל)

פינת ההלכה

בירך על הפיל "משנה הבריות", והתברר כי כבר מת...

שאלה: השאלה שלפנינו הגיעה מאת ילד צדיק, שכה סיפר: בקרתי עם בני משפחתי בגן החיות, וכאשר התקרבונו לכלוב בו נמצא הפיל, התרגשתי מאוד. מדוע? כי כעת אוכה לראות לראשונה בחיי פיל אמיתי, ולברך עליו את ברכת "משנה הבריות", כפי שמבואר בשו"ע (אור"ח סי' רכ"ה ס"ח): הרואה את הפיל, או את הקוף, מברך: 'ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם משנה הבריות'. והנה, ממשיך הילד לספר, ההתרגשות הגיעה לשיאה כאשר הגענו לכלוב בו שהה הפיל הענק, אך קצת התאכזבתי, כי דוקא באותו הרגע היה הפיל שקוע בתרדמה עמוקה... חשבתי בליבי - הרי אין כל מגיעה מלברך על פיל ישן, ולכן עמדתי וברכתי בקול ובהתרגשות את ברכת "משנה הבריות". סימתי את הברכה, ולפתע הבחנתי במנוף ענק שנשא את הפיל. "מדוע לוקחים מכאן את הפיל?", שאלתי את אנשי הצוות. והשם השיבו: "הפיל מת... לא חלפו מספר דקות, והנה הובא למקום פיל חדש... עכשיו התעורר ספק מענין בקרבי: האם עלי לחזור ולברך "משנה הבריות" על הפיל החדש, כי אולי הברכה שברכתי על הפיל המת נחשבת ל"ברכה לבטלה", או שמא כבר יצאתי בברכה על הפיל הראשון, וכעת איני יכול לברך על פיל אחר? תשובה: ברכת "משנה הבריות" נתקנה על מנת לשבח ולהודות לה' יתברך על בריות מופלאות המעוררות התפעלות. וממילא, היות והילד בירך על הפיל מתוך התפעלות ושבח לה' יתברך, בחשבו שהוא חי, נראה שלא יחזור ויברך שוב, כי כאשר לא מבחינים אם הפיל ישן או מת, ולמראית עין לא ניכר בו שום שינוי, הרי סו"ס יש כאן להתפעל מנפלאות ושינוי הבריות, שהוא הפיל, ולכן הדעת נוטה שהברכה חלה בדיעבד, ולא יצאה לבטלה. אמנם, במקרה שהאדם יודע מתחילה שלפניו פיל [או קוף] מת, מסתבר שלא יברך עליו, כי לכתחילה לא תקנו רבותינו לברך על בעל חיים מת (כמבואר בשו"ת או נדרבו"ח ב"ס ד'). **לסכום:** מסתבר שברכת המברך לא יצאה לבטלה, ולכן לא יחזור לברך. ועדין צ"ע הוזה. (אחת שאלתי, הגר"י זילברשטיין שליט"א)

חידה שבועית

5. ארבעה ימים בלבד. 6. ארבעה ימים בלבד. 7. ארבעה ימים בלבד. 8. ארבעה ימים בלבד. 9. ארבעה ימים בלבד.

תשובה על חידה פר"ש: חקים ומשפטים צדיקים (ד, ח) תשובה לחידה: רק קלף עם מספר זוגי על צד אחד, ושאינו אדום מצידו השני, יכול להפריך את הקביעה הבסיסית. אם התפוך את קלף 3 והוא אינו אדום, זה לא מפרך את הקביעה, כך גם הפיכת הקלף האדום וגילוי גבו המציג את המספר 3. הכניסה להגרלה לתושבי פ"ת בלבד.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שורצברג - אורשלומי לנשואי הבן הנכד משפחות שטמפפר - טננבוים להולדת הבת הנכדה משפחות ארסליס - וינשטוק - רייזמן לנשואי הבן הנכד הנין משפחות יונגריז - הרב בטיסט להולדת הבן הנכד משפחות שוחט להולדת הבן הנכד משפחות בן חור להכנס הבן לעול תורה ומצוות **גני הדר-עמישב:** משפחות הרב רבינוביץ להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות משפחות מלובני להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות רוב לאיריסי הבן

פתרונות לחידות והודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 451

המאמר בשבתורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיודעים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מועינים בעלון ובשאר דברים. גלילוי נשמח ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

עקב

בהשקפה ראשונה

פרשה ופירושה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

לקט פירושים על פרשת השבוע

הנה יש לידע שהלימוד של התורה עם הילדים אינו כלימוד שאר הדברים של עניני חול, שעל המורה הוא רק להסביר להתלמידים שידעו הדבר, ואין נוגע להמורה כלל אם יכנס כל כך בלב ונפש של התלמיד עד שיקיים גם במעשיו כל מה שלמד, אלא שעל המורה בלמודי התורה עליו לראות שהתלמיד יקבל הלימודים כל כך, עד שהתלמיד ידע בלבו ונפשו, שזהו עיקר החיים ושוהו תכלית האמיתי של האדם בעולם, כדי שיתקיים אצלו שמירת התורה בכל פרטיה, שהרי נאמר בחיוב הלימוד ולמדתם לדבר בס, פרש"י שיהא עיקר דבורך בס, עשם עיקר ואל תעשם טפל, ... אבל אחר העיון יש עצה נכונה, שצריך המורה להמתיק להם האמונה בהשי"ת בין בעצם הבריאה ובין שהוא הנותן החיות וזו ומפרנס לכל אשר בלעדיו אי אפשר לחיות אף שעה אחת, וכן האמונה שהוא נתן התורה והמצוות. ולהמתיקם אשר ידעו שקיום מצוה הוא יקר מכל הון וזהב ומכל תענוגות העולם, כי קונה בזה חיי נצח ששעה אחת יפה מכל חיי העולם הזה (אבות פ"ד י"ז). שמלמד כזה בדברים נעימים להראות החילוק שבין אלו המתאווים לעניני עולם הזה, לאלו המשתוקקים לתורה ועבודת השי"ת, עד שיכנס בלבם שיעשו בני תורה, היינו שהשקפתם על חיי העולם ורצונם ותאווה יהיה בעניני תורה ומצוות ולא יהיה להם שום נסיון כלל. (רבי משה פיינשטיין זצ"ל ארה"ב אגרות משה י"ד ח"ג סימן קא)

והיה עקב תשמעון ... ושומר ה' אלוֹקֵיךָ לך את הברית ואת החסד אשר נשבע לַאֲבֹתֶיךָ: פתח הכתוב בלשון רבים "תשמעון", "ושמרתם ועשיתם", ומסיים בלשון יחיד "ושמר... לך", "ואהבך וברכך". ביאור הענין הוא, כי אף אם הרבים עושים את המצוה כולם ביחד, כגון תפילה בציבור או לימוד תורה ברבים, מכל מקום בקבלת השכר חלוקים הם ביניהם. השי"ת משלם לכל אחד ואחד לפי יגיעתו והכנתו וכוונתו בקיום המצוה. על כן "והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה" - אף שתקיימו אותם ברבים, כולכם יחד, מכל מקום בעת נתנית השכר "ושמר ה' אלוֹקֵיךָ לך את הברית ואת החסד" - כל יחיד ויחיד יקבל את שכרו בנפרד, לפי כוונת הלב והיגיעה שהשקיע בקיום המצוה. (כפי חמדה-טלוי אודות)

לא תערץ מפניהם כי ה' אלוֹקֵיךָ בקרבך אֵל גָּדוֹל וְנֹרָא: נראה לפרש על פי הגודע מהמהרי"ל דיסקין זי"ע, שכאשר התייצב לפני אחד מראשי מדינת פולין אשר אימתו היתה מוטלת בימים ההם ביותר על הבריות, וכל הנאספים רעדו עצמותיהם ממגור ופחד, עמד מהרי"ל בשלוות רוח ומנוחה נפשית, ולפליאת הנוכחים ענה ואמר מצות "לא תגורו מפני איש" היא ככל המצוות שצריך לקיימן בכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים, וממילא אין מקום שיגור בו המורא והפחד. וביאור הדבר כאשר הלב מלא במורא שמים אין מקום למורא בשר ודם. וזה מה שכתוב "לא תערץ" (לשון פחד) מפניהם כי ה' אלוֹקֵיךָ בקרבך אֵל גָּדוֹל וְנֹרָא" כלומר כאשר תשריש בקרבך את יראתו ופחדו יתברך, כי השם אלוֹקֵיךָ בקרבך אֵל גָּדוֹל וְנֹרָא, ממילא לא יהיה מקום לפחד מאומות העולם. מכיון שפחד השם ויראתו, הממלא את כל בתי הנפש ומסלק כל פחד שבעולם. (משולחן רבי אליהו ברוך)

סיפר רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א: שמעתי סיפור נפלא מאדם זקן תלמיד חכם ונאמן, שבימי נעוריו היה אביו מבוגר עיר מסויימת בארץ ישראל, הוא בנה את עשרים הבתים הראשונים בעיר הזאת (בעוד שחברה גדולה ומפורסמת בנתה שם באותו זמן עשרים וחמישה בתים בלבד). מקום מגוריו אביו היה אז העיר יפו. ההשקפה הגדולה ביותר בבנין היתה אז המלט כי הוצרכו לקנותו ולהביאו מחוץ לארץ תמורת הון רב. הלה הוזמן כמות גדולה של מלט. הגיע ביום ששי אחד שבתחילת הקיץ, בחביות מגולות. והנה אחרי הצהרים של אותו יום שישי, כשכל המלט היה כבר מונח בשטח של הבניה והפועלים כבר חזרו לעיר מגוריו יפו, נתקדרו השמים בעבים, ובכל רגע היה עלול לידר גשם ולעפות. הופיעו הפועלים אצלו בבחילה והזהירוהו אודות כמות המלט הגדולה הנמצאת בחביות מגולות במקום הבניה, ואם ירד עליהם המטר יתקלקל לגמרי וההפסד בממון יהיה בל יסוער, ואין לו ברירה אחרת למען הצלת ממונו אלא שהם יסעו לשם עם גולות טעונות קרשים, לכסות את החביות היטב. אולם כפי הזמן שנותר להם עד שבת, בודאי לא ימלט מחילול שבת ח"ו. הוא היה איש ירא אלוֹקים, וענה אותם נחרצות: אני אינני מוכר את השבת תמורת כל הון שבעולם! וכן אני מזהיר, ששום יהודי לא יחלל את השבת עבורי, גם לא בכרי להציל את כל רכושי שעלול לדרת לטמיון. ואמנם בליל שבת ירדו גשמים עזים בארץ, כך שהדבר היה ברור שכל הרכוש הגדול נאבד ונפסד. אולם יהודי יקר זה, ערך את שולחן השבת שלו בפנים מאירות, שר את הזמירות כרגיל, למד חומש ורש"י, ועסק באמירת תהילים כהרגלו כאילו שום דבר לא קרה ולא יקרה, כפי שאכן הורו חז"ל, שבשבת על האדם להרגיש כאילו "כל מלאכתך עשויה". רק בצאת השבת, לאחר שהבדיל על היין, החל לבו נקפו, על ההפסד הגדול באיבוד הכמות הגדולה של מלט שעלתה לו בדמים ויגיעה רבה ועכשיו ירד הכל לטמיון. מיד נשל עגלה לנסוע למקום הבניה. אולם, כשהגיע לשם הופתע ונדהם ממראה עיניו, כל חביות המלט שלו היו מכוסות היטב בקרשים ופחים ואבנים כראוי וכיאות, ולא נגרע ממנו דבר. הוא לא האמין למראה עיניו, ורצה למשש את הנס בידיו. הוא תחב ידו לתוך המלט והנה הוא יבש וטוב לשימוש; וחשב בדעתו, מי יודע אולי נשלחו מלאכי עליון לשמור על השקעתו הגדולה, ולכסות את חביות המלט השייכות לו שלא יזוקו במטר...לאחר מכן נודע הדבר, שאנשי החברה הגדולה של הבניה אמנם שלחו אנשים לכסות את חביות המלט שלהם, אך בחשכת הלילה הגיעו הפועלים לשטח הבניה השייך לו, וכיסו את החביות שהיו שייכות לו, במקום לכסות את החביות שלהם... וכך ניצל רכושו, "ושומר מצוה לא ידע דבר רע" (ונכתב בספר)

ועתה יִשְׂרָאֵל מַה ה' אלוֹקֵיךָ שֶׁאֵל מִעֲמֹךָ כִּי אִם לִירָאָה אֵת ה' אלוֹקֵיךָ לִלְחֹת בְּכֹל דְרָכֶיךָ מִקְשֵׁה הַנְּמִרָה בְּכַרְוֹת (דף לג.) וכי יראה הוא דבר קטן, ומתרגל, אכן, לגבי משה רבינו הוא דבר קטן, ולכן אמר משה מה ה' אלוֹקֵיךָ שואל כי אם ליראה, כלומר הקדוש ברוך הוא אינו דורש הריבה אלא מעט. וצריך להבין, הלא משה מדבר עם כל עם ישראל, ואמנם לעצמו יראה הוא דבר קל, אבל לכולם יראה הוא דבר גדול ואין אומר להם שהקדוש ברוך הוא לא דורש מהם אלא מעט. אלא, ביאר רבי אלחנן וסרמן זצ"ל וה"ד, יראת שמים שתלויה באמונה במציאות הבורא יתברך היא פשוטה לכל מי שפוקח את עיניו, שהרי לא יתכן שעולם מלא בכל כך הרבה חכמה, כל פרטי הפרטים שיש בכל פרח ועץ ובכל בעל חי ובעיקר בבריאת האדם, ודאי נוצרו בחכמה רבה על ידי מישוה, אלא שהיצר הרע מסמא את העינים ונותן לאדם להתבלבל בספקיות באמונה וממילא בחסרון יראת שמים, והאדם אינו חש את האמת הפשוטה כל כך. ולכל אדם הננוע בתאוות וברצונות יש את הבלבול הזה שמכניס בו היצר הרע, כיון שבסתר לבו יודע שאם לא יאמין לא יהיה מחויב לכל התורה, אבל למשה רבינו שהיה נקי ממדות רעות ותאוות, לא היה את הבלבול, וממילא היתה אצלו אמונה חושית ויראת שמים בקלות. וזה מה שהתורה דורשת, שהאדם יסיר מעצמו את הנגיעות והתאוות, וממילא תבא היראה, ואכן אחרי שאין תאוות, היראה היא דבר קל. (אוהבי תורתך)

וכתבתם על מזויות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם. המהרי"ל ירבי יהושע לייב דיסקין זצ"ל, שהיה מייסד "בית היתומים" הקרוי על שמו עד היום, זימן אליו פעם כמה מסופרי הסת"ם שהיו בירושלים, והטיל עליהם לעבור מבית לבית, ולברוק את כשרות המזויות בבתי, ואת שכרם ציוה לתת להם מקופת בית היתומים. מקורביו שאלוהו, מדוע קבע שכרם מקופת בית היתומים, ומה גם שהקופה דלה וחסרת אמצעים? השיב להם הרב: נאמר בתורה "וכתבתם על מזויות ביתך ובשעריך", ומיד בפסוק שלאחריו מבטיחה התורה "למען ירבו ימיכם". סכרה של מצוה זו היא איפוא אריכות ימים. ובכן, כדאי ומשתלם לקופת בית היתומים לסייע לקיום מצוה זו, למען יהיו בעלי הבתים מאריכים ימים, ויהיו פחות יתומים במוסדנו. (ציצים ופרחים)

סיפור מההפטרה

שמעו אלי רדפי צדק מבקשי ה' הביטו אל צור חצבתם ואל מקבת בור נקרתם: סיפר רבי שלום שברון זצ"ל: בשנות חייו האחרונות, חי הרידב"ז נרבי יעקב דוד וילובסקין זצ"ל בעיר הקודש צפת. קודם לכן הוא היה רבה של סלוצק, בפולין, ונחשב לאחד הגאונים בדורו וגם מגדולי ישראל. הוא חיבר את פירוש הרידב"ז שמודפס היום כחלק מהירושלמי כמעט בכל הוצאה. אחר הצהרים חורפי אחד בצפת, ביום הזיכרון של אבי, בא הרידב"ז לבית הכנסת לתפילת מנחה מוקדם מן הרגיל, לפני שרוב המתפללים הגיעו. הוא ניגש אל הסטנדר הניח עליו את מרפקיו, תפש את סנטרו בידי ושקע במחשבות. בעומדו כך רגעם אחדים, מהרהר, מלאו עיניו דמעות שזלגו על לחייו, ואז החל לבכות, בשקט, לעצמו. האנשים שנכנסו בינתים לבית הכנסת ידעו שלרב יש "יאהרצייט", ולכן שמרו על מרחק מתוך כבוד. הם שיערו שהרב שקע בזכרונות העבר. אבל יריד קרוב נגש אליו ואמר: "כבוד הרב, מדוע הנו כל כך עצוב? אבי הרב היה בן שמונים שנה כשנפטר לבית עולמו, בוודאי לא צעיר, והוא נפטר כמעט לפני חמישים שנה. "אני אומר לך", אמר הרידב"ז בשקט. "חשבתני על הזמן שהייתי ילד צעיר ואבי סידר עבורי שיהיה לי את המלמד הטוב ביותר בעיר, ר' חיים סנדר, כמורה פרטי. הוא דרש רובל אחד לחודש, שהיה סכום גדול באותם הימים. במיוחד לאבי, שהיה אדם עני. עבורי היה זה מאמץ גדול לאסוף את הכסף בכל חודש. אבי התפרנס מבניית תנורים. חורף אחד, העסקים היו בכי רע, כי היה מחסור במלט ובסיד. אבא לא יכול היה לשלם התשלומים לר' חיים סנדר. עבורי שלושה חודשים, והמלמד עדיין לא קיבל את משכורתו. ואז יום אחד חזרתי הביתה עם מכתב מהמלמד, שבו הוא הודיע שאם לא יקבל את הכסף עד למחרת בבוקר, הוא לא יהיה מסוגל להמשיך ללמוד איתי. כשהורי קראו את המכתב חרב עליהם עולמם. עבורם, לימוד התורה שלי היה הכל! הם הרגישו ששום דבר לא יעמוד בדרך להיותי תלמיד חכם. כאשר הלך אבי באותו ערב לבית הכנסת, הוא שמע איש עשיר מתלונן שהקבלנים הבונים בית לבנו ולכלתו לעתיד, לא יכלו להשיג תנור כי קיים מחסור במלט ובסיד. אותו עשיר הציע ששה רובל לכל מי שיוכל להשיג עבורו תנור. ברוסיה תנור הוא מצרך חיוני ביותר, כי השתמשו בו גם לחמום הבית וגם לבישול המזון ולאפיה. כאשר אבי חזר הביתה מבית הכנסת הוא שוחח עם אמא על הענין והם הסכימו שאבי יפרק את התנור שלנו – לבנה אחר לבנה – ויבנה תנור חדש עבור האיש העשיר, ואז יהיה להם ששה רובל עבור המלמד שלי. אבי עשה כך וקיבל ששה רובל, ומיד נתנם לי כדי שאשלם לר' חיים סנדר. "אמור למלמד", אמר לי אבא בגאווה, "שלושה רובל זה עבור התשלום המגיע לו מכבר, ושלושת הרובלים האחרים הם עבור שלושת החודשים הבאים, שכן לימוד עבור יעקב דוד שלי", החורף היה קר ביותר וכולנו קפאנו ורעדנו מקור. וכל זה, כדי שלי יהיה המלמד הטוב ביותר ושאגדל בתורה". הרידב"ז הפסיק לרגע, נשם עמוקות והמשיך: "היום אחד הצהרים היה קר בחוץ, וחשבתני שאולי אסדר מנין בביתו במקום לבוא לבית הכנסת. ואז החלטתי שלכבוד אבי, עלי לעשות מאמץ מיוחד וללכת לבית הכנסת במקום להתפלל בבית. כשהגעתי לבית הכנסת לפני זמן קצר, חשבתני על המסירות נפש של אבי ושל כל משפחתי. בחורף הקר והמר ההוא, רק עבורי ועבור לימוד התורה שלי. זו הסיבה לכך שבכיתי כי זכרתי את האהבה ללא גבול ואת המסירות שיכולה להיות רק להורים כדי שהילד שלהם ילמד את תורתנו הקדושה. (ילקוט לקח טוב: המגיד מדבר)

ועל הכל...

"פרפראות"

באו ושאלו את רבי שמואל סלנט זצ"ל רבה של ירושלים: מישוה צוה להכניס את כל רכושו בקברו, מה לעשות? האם צריך לקיים את צוואתו? שאל אותם רבי שמואל: כמה עולה רכושו? ענו: סכום עצום. השיב רבי שמואל סלנט שיכתובו צייק על כל הסכום ויכניסו לתוך הקבר. (תורת רבינו שמואל סלנט זצ"ל)

"ענין של טעם"

הטעם שנהגו להדליק לפחות שני נרות לכבוד שבת, משום שאחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור (ש"ע רסג א) ואף על פי ש"זכור ושמור" בדיבור אחד, נאמרו, מכל מקום הם שנים, כי "זכור" הוא "עשה" ו"שמור" לא תעשה.

(ברכת השבת בשם המהרש"א בחידושי אנרות)

"מפי כתבם"

בסדר ברכות השחר ישנם חילוקי מנהגים, אך לכל הדעות הברכה הראשונה היא: "אשר נתן [או הנותן] לשכוי בינה". "שכוי" הוא תרגומו המבין בין יום ובין לילה. פירוש נוסף, "שכוי" הוא הלב. המובן הפשוט של ברכה זו הוא לברך את הקב"ה על עצם מציאות השכל, והודות לו על הכלי שנתן לנו, המבדילנו מהבהמה, ושהוא המפתח לכל עלייתנו בתורה ויראת שמים. ישנם הרבה דברים שאיננו שמים לב אליהם מחמת שהם חלק מאתנו. למשל - אדם לא מרגיש שהוא נושם נאדם ש"מרגיש" שהוא נושם, זה כבר לא טוב... ולכן הוא לא כל כך מוצא לנכון להודות לקב"ה על כך שהוא "נושם" - וכי תיתכן מציאות אחרת?... אולם חז"ל (ב"ר פי"ד, ט) אומרים לנו: "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלוט לבורא: כל הנשמה תהיה ליה' (תהלים קג). - אלמלי תיקנו לנו חז"ל לברך ברכה זו - "אשר נתן לשכוי בינה", האם היה עולה בדתנו להודות לקב"ה על שנתן לנו את השכל? המתנה היסודית ביותר שיש לנו מהקב"ה, היא השכל. אדם קם בבוקר ואומר "מודה אני..." על מה הוא מודה? על התורה, על החיים - הכל נכון, אבל עם איזה כלי הוא משתמש בשביל להודות? מהו הכלי שמבחינו בכל הטובות שהקב"ה גומל אותנו? הכלי הוא השכל, וזה דבר עצום! תפיסת השכל היא המתנה הכוללת את הכל. כמה עלינו להודות לקב"ה על כך שאנו "נורמליים"! הלא כל כך הרבה אנשים לא זכו לכך... וביה שנתן לנו שכל! אדם יכול לחיות את כל חייו בלי להודות אפילו פעם אחת על כך, אבל אם רק נשים לב לעובדה שיש לנו "שכל" - מיד נרגיש כמה תלויים אנו בחסדי ה' יתברך! נוסף על כך, עלינו להתבונן בחסד העצום המונח במתנת השכל, שיש בו כל כך הרבה איוון. טיפולתי פעם באדם שנוקק לשיפול פסיכיאטרי, ולפתע הבחנתי שההבדל בין שפיות לחוסר שפיות - הוא חו"ט השערה! אותו אדם רח"ל "דאח"ל כל מיני דברים שאני לא ראיתי, אבל רק דברתי אותו רבע שעה - הרגשתי שגם אני מתחיל "לראות"... חיינו מלווים בהרבה משברים - כעס, קנאה, שנאה... ובכל זאת אנו מצליחים לעבור את חיינו בריאים ושלמים באיוון נפלא! כמה יש להודות לקב"ה על האיוון של השכל! זוהי ההכרה בעצם מציאות השכל. אולם ההגדרה של השכל, של המתנה הנפלאה הזו, היא הרבה יותר רחבה ועמוקה... הקב"ה נתן לנו שכל להבחין בין יום ובין לילה! לדעת מהי אמת ומהו שקר! מה טוב ומה רע מהם חיי עולם הזה ומהם חיי עולם! מה עיקר ומה טפל, מהי מצוה ומהי עבירה, מהו נצח נצחים ומהו שאול תחתיות! לראות "יהודי" ולדעת מה פירוש הדבר! לראות ספר תורה ולדעת את מהותו הקדושה! לראות עולם, לראות את השי"ת, לראות ראש השנה ויום כיפור! את כל זה אנו עושים בעזרת הכלי הזה הנקרא "שכל" - לדעת את האמת! לכן זוהי הברכה הראשונה. (נפש שמשורר רבי שמשון פינקוס זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם רואה חפץ שאינו שייך לו, ובגלל שלא מחזיק בו עובר על איסור?

תשובה: ...הרואה אברת ישראל ונתעלם ממנה, והניחה, עובר בלא תעשה שנאמר (דברים כ"ב) "לא תראה את שור אחיך" (דברים כ"ב) "וזהתעלמת מהם". וביטל מצות עשה... (רמב"ם הלכות גזלה ואבירה פרק י"א הלכה א')

מפתגמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

כשתשאל על אדם, שאל מי רעהו. (רבי יהודה החסיד)

מכל הלכה והלכה, אפשר להפיק יראת שמים. (רבי ישראל סלנט)

אין לאדם להטות את התורה לפי רצונו, אלא להטות את רצונו לפי התורה. (הסבא מנובהרדוק)

אֵלֶּזְנֹת

לְשֵׁמֹן עֵקֶת

פְּרֻשֵׁת עֵקֶת

כס"ז, ע"א, ק"י

רואה אתה בני, סיים רבי מרדכי פייביש, לפני רגע כן ובו ברגע אחרת, אתה מגיע היום למצוות ומניח תפלין. זכור, שגם עליך אני אומר: לפני רגע כן ובו ברגע אחרת. אני מברך אותך, בני, שתאיר עיני הדור, כמו שרבי מנדלי האיר עיני דורו ('יחידי סגולה', עמוד 332).

אותיות התפלין פרחו באויר

מספר פי בסמוך לפטירתו של רבנו האור החיים הקדוש זיע"א נכנסה אליו רעיתו ומררה בבכי ובתוף הדברים בפתה את מר גורלה כאשר תשאר אלמנה באין לה משען ומשענה. מהר רבנו להרגיעה, מסר לה את התפלין שלו שבהם ישב מעטר כל הימים ואמר לה: מהתפלין האלו תתפרנסי אחרי פטירתי, שכן יבוא הנה איש עשיר מקושטא שבתורכיה ויתן לך תמורת התפלין שלש מאות אדמים זהב. ורבנו הוסיף ואמר לה: אך זאת תתני עמו בתנאי מחלט עובר למכירת התפלין, כי ישמר היטב על קדשתם ולא ישיח בהן שיחת חליו ואכן כאשר דבר רבנו כן היה, תקופה קצרה אחרי פטירתו הגיע ירושלימה יהודי עשיר מקושטא ובקש מהרבנית לרכש את התפלין, עבורם הציע שלש מאות אדמים זהב.

הרבנית לא הפתעה. רגילה היתה בביתה לראות כי דבר מדברי בעלה הקדוש לא שב ריקם מעולם, והיא הסכימה כמובן למוכרם. ברם, הזהירה את העשיר הטורקי הזהר היטב כי ישמר מכל משמר על קדשת התפלין ולא ישיח בהם ולו שיחת חליו קלה. שמע האיש את דבריה, סבר וקבל מיד עם שובו לביתו, משהתעטר לראשונה בתפלין הקדושות, חש בהתעוררות עילאית. הוא התפלל באותו יום בדבקות עצומה כפי שלא התפלל מימיו. מאותו היום והלאה נעשתה תפלתו למשהו שונה

פח התפלין - לפני רגע כן ובו ברגע אחרת
וקשרתם אתם לאות על ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם (יא, יח).

כשהגיע הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א לגיל המצוות, קראו אביו, הרה"ק רבי מרדכי פייביש מהוסיאטין זיע"א, לחדרו. נטל את התפלין והניחם לזרועו ולראשו. ואמר: שמע בני דברי אביך וחרוט אותם על לוח לבך לבל ימושו הדברים מזכרוך עד עולם. הן יודע אתה ששושלתנו נמשכת מן המגיד הגדול רבי בער ממעזריטש. הסבא שלך היה רבי ישראל מרוזין. אביו רבי שלום מפראהביטש. אביו רבי אברהם המלאך. ואביו הלא הוא המגיד.

פעם באו חסידי רוסייה לפני זקננו המגיד והתאוננו בפניו כי מחמת רחוק המקום קשה להם לבא אליו בכל עת רצון, ואולם קשה מזאת להשאר זמן רב בלי רעה ומדריק. אמר להם המגיד: טלו אחד מבגדי, אבנטי ומקלי, ולכו לכם לויטבסק, והיה אם תמצאו שם אברהם אחד בשם מנדלי תמסרו לו את הבגד, האבנט והמקל שלי. עשו החסידים כפקודת הרבי. נטלו את הבגדים ויצאו לכוון ויטבסק. כשהגיעו לויטבסק, שאלו את בני העיר, למקום מגורו של מנדלי. וכי מנדלי אחד יש בעיר? השיבו הנשאלים. עד שפגשו באשה אחת וגם היא השיבה: חתני גם הוא נקרא בשם מנדלי. אפשר ואליו אתם מתכוונים.

כשהגיעו לביתו מסרו לו את הבגדים, מבלי להרהר לבש את הבגד, חגר את האבנט ונטל את המקל לידו. בו ברגע נשתנו פניו, מבלי לזהותו עם אותו האיש שעמד לפניו. רגע לפני כן ומראהו אז כמראה איש פשוט. פחד גדול נפל על החסידים והם קבלו את מרותו.

לבנו, אלא לשון 'שעבוד' על תאוות ומחשבות הלב. והינו, כי הנה כל רצונות הלב נתנו לאדם מאת השי"ת ככלי וכאמצעי לפעל בהם למען כבוד שמו ולתכלית עבודתו יתברך, ומלאכת האדם איננה לבטל את טבעו, אלא אדרבה לשעבד את תכונותיו ולהכניעם לצד הקדשה, 'לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו'.

ואתה דע לה כי דבר זה הוא לאו דוקא בתאוות ומחשבות הלב אלא בכל תכונות האדם וטבעיו השונים, שתכלית האדם בעולמו הוא לשעבד את התכונות הללו לצד הקדשה ולהשתמש בהם למעשים טובים. אכן, יסוד ושרש העבודה הוא על ידי הכניעת תאוות ומחשבות הלב, שהרי הלב חומד וכלי המעשה גומרים, ועל ידי התפלין יכול האדם להכניע ולשעבד את כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, תכונותיו וטבעיו, ליראה ולאהבה את ה'.

וזו שגב מלאכתם של שני חלקי התפלין, תפלין של יד ותפלין של ראש, כאשר תפלין של יד המנחים כנגד הלב ענינם הוא החבור בין לבו של אדם לבוראו, ותפלין של ראש מקשרים את בחינת המח להשי"ת, ומשמעות הדבר, כי כדי שיתחבר האדם לבוראו בחבור גמור יש לו לשעבד ולהכניע כל גשמיותו, הן את מחשבותיו שבימח והן את רצונותיו שבלב, וכל זה נפעל ונעשה על ידי מצוה עליונה זו המדבקת בתכלית דבקות את המח ואת הלב - השכל והרגש, למי שאמר והיה העולם.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

לחלוטין מאשר הרגל עד אז. מובן מאלי כי הדבר נתן בו את אותותיו גם למשך היום כלו.

והנה ארע פעם, כי בעוד התפלין הקדושות של רבנו עטורים לראשו, הגיע אחד מפקידיו בית מסחרו כדי להתיעץ עמו בענין מסחרי דחוף. הוא שכח לרגע כי מעטר הוא בתפלין עליהם הזהר כל כך, ושוחח עם הפקיד בענינו. משעמד להתחיל בתפלה חש האיש בתפלה כי כל אותה התעוררות עילאית ואותו רגש קדש שהיה אוחז בו משעמד להתפלל מעת הניחו את התפלין הללו, נגוז ונעלם כלא היה. הוא מהר להסיר את התפלין מראשו ומזרועו ומאחר יותר שלח אותם לבדיקה אצל סופר סת"ם. מה נדהם לשמוע כי כל הפרשיות שבתפלין היו רקות מבלי רשומה של אות אחת. פרחו להן האותיות באויר משלא נזהר במה שהזהר ופגע בקדשתן העילאית של התפלין הללו (באור החיים' עמוד 252).

'לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו'

מו"ז הגה"ח רבי ישראל יצחק פומרנץ זצ"ל, היה רגיל לדיק באפן נפלא את לשון תפילת 'יהי רצון' שקודם הנחת תפליו: 'וצונו להניח על היד לזכרון זרוע הנטויה, ושהיא נגד הלב, לשעבד בזה תאוות ומחשבות לבנו לעבודתו יתברך שמו, ועל הראש נגד המח, שהנשמה שבמחי עם שאר חושי וכוחות כלם יהיו משעבדים לעבודתו יתברך שמו'.

ומטבע זו שטבעו חכמים: 'לשעבד תאוות ומחשבות לבנו' כמה עמקה ונוראה היא, כי לא נאמר כאן 'לאסור תאוות ומחשבות לבנו' או 'לבטל תאוות ומחשבות

שו"ת קתר

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני למספר פקס: 077-470-26-81 או למייל: magdenot@gmail.com נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון. בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אֵלֶּנּוֹת - נושא פרסים אלו שנים מבניו של יעקב מזכרים בפרשה זו?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת בהעלותך:
שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת בהעלותך:
ה' אבינועם שטראוס מחיפה.

פתרון החידה - פרשת בהעלותך:
ש. איזו אות המופיעה פעמיים בפרשה זו, אינה חלק ממילה?
ת. הפסוקים שמתארים את מסעות ארון הקודש מוקפים באותיות נ הפוכות (במדבר י לה-לו).

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

הרבי הקדוש רבי יואל טייטלבוים מסאטמאר בעל "יואל משה" בן הרבי הקדוש רבי חנניא יום טוב ליפא בעל הקדושת יום טוב נסתלק ביום כ"ו אב תשל"ט

סיפר המג"ש הנודע בעל כבוד שבת על התורה הגאון רבי יקותיאל אלימלך פריעדמאן שליט"א: הסיפור הזה מאד חביב אצלי, כי שמעתי את זה בעצמי מבעל המעשה, וגם יש בזה מוסר השכל נורא. שמעתי את זה מהרב הגאון רבי נתן דוד זילבערשטיין ז"ל, שכשהגיע בנו הבחור לגיל שידוכין, הציעו לו שידוך שמצאה חן בעיניו, וכבר נקבע שביללה הקרוב יבואו לראות את המדוברת. אמנם בנתיים נשמע על המדוברת איזה דבר לא נעים, עד שרצו לבטל את השידוך. רבי נתן דוד הלך לשאול את הרבי הקדוש מסאטמאר כדת מה לעשות לעת כזאת. אמר לו הרבי הקדוש מסאטמאר: תתקשר מיד לאשתך בעודך כאן בביתי, שבנתיים הולכים להמשיך את השידוך כרגיל, הולכים לראות את המדוברת, ואחרי זה תוכלו לעשות מה שאתם רוצים, אבל להפסיק עכשיו לפתע את השידוך, זה מבייש מאד את המדוברת, מה שאין כן אם הולכים להסתכל ומצטדקים שהיא לא מצאה חן בעיניהם, זה דבר שמתקבל יותר, כי הרי לתכלית זו הולכים להסתכל עליה, אם היא מוצאת חן, אבל לבטל סתם שידוך באמצע היום, זה הרבה יותר חמור.

רבי נתן דוד סיפר לי, שהרבי מסאטמאר ממש אחז בו, דחף אותו לטלפון, ולא נתן לו ללכת הביתה, עד שיראה בעיניו הטהורות איך שהוא מתקשר לאשתו, והוא מסכם איתה על כך, שלא הולכים לבייש בת ישראל. סיפור זה מעיד על הלב הנרגש של הצדיק הזה, ועד כמה זה עלה בדם לבו שלא להכאיב שום יהודי, ולהתחשב עם הרגשות של הצד השני.

*

הרה"ח רבי יוסף רחנבערג ע"ה מבורו פארק סיפר לי, שלפני ארבעים שנה הוא קיבל פעם טלפון מבהיל מלונדון, בנו הר"ר פינחס רחנבערג בישר לו בשורה מרה, שאשתו קיבלה אבנים בכליות, והרופאים אומרים שחייבים להוציא את זה תוך 48 שעות, כמובן על ידי ניתוח. רבי יוסף רחנבערג פחד מאד מניתוח מסובך כזה, תיכף ומיד רץ לרבי הקדוש מסאטמאר ובכה לפניו תמרורים, כשהוא מספר לו הכל. הרבי הרגיע אותו, והראה לו על חתיכת חלה "שיריים" ממלוח מלכה, שישלח את זה תיכף ומיד לאשה החולנית, ועזרת השם תבוא לה רפואה. רבי יוסף לא ניסה אפילו לחפש שלוחים הנוסעים מבורו פארק ללונדון, רק הוא בעצמו עלה מיד על המטוס הבא הנוסע מניו יורק ללונדון.

בהיותו על המטוס, התקשר לבנו וסיפר לו שהוא נמצא בדרך אליו, וכמובן לא יעשו את הניתוח, רק יחכו עליו, ובנתיים יראה להכניס בלב אשתו אמונת חכמים. ויהי כאשר כלתו הכניסה לפיה את השיריים ממלוח מלכה ששלח הרבי, מיד נעלמו האבנים כלא היה, ויהי לאות ולפלא. כשהרופא פגש אחר כך את בעלה של החולנית, הר"ר פינחס רחנבערג, שאל אותו איך חל בפתע פתאום שינוי גדול זה, וסיפר לו רבי פינחס שהוא מופת מהרבי מסאטמאר. אם כן - אמר הרופא, אפשר להשתמש עם החלה ששלח לעוד כמה חולים...

הצידה לדרך שהציל את הרבי הקדוש

מחילת חוב של שלש מאות רובל תמורת דינר אחד

השבוע בדף היומי (כתובות דף נא): נלמד בסייעתא דשמיא על 'שבויה מלכות'. נספר סיפור מרטיט שנלמד מזה גם על אהבת ישראל וגם על מצוות פדיון שבויים, של הרבי הקדוש, איש אלוקים, צדיק יסוד עולם, רבי משה לייב מסאטמאר.

כך סיפר הרבי הקדוש רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע ועכ"ל, מהרב הקדוש הרבי רבי משה לייב מסאטמאר ז"ע

ועכ"ל, ומצוות פדיון שבויים שלו: שהרבי הקדוש מסאטמאר היה שבע שנים בניקלשבורג, שם יצק מים ולמד סתרי תורה מפי הרבי הקדוש הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג ז"ע ועכ"ל. כשנגמר השבע שנים, קרא לו הרבי רבי שמעלקא והורה לו לחזור הביתה. ונתן לו צידה לדרך: ככר לחם אחד, ודינר זהב, ובגד לבן שנקרא "קאלאט", ושלח אותו הביתה לשלום.

איש
אלוקים
קדוש
היהודי
הזה

לקח הרבי רבי משה לייב את הצידה לדרך בידו, ויצא לדרך לשוב הביתה אחרי שהוא נעדר מהבית שבע שנים.

בדרך הוא שומע לפתע קול בכי מר, הלך

הרבי הקדוש רבי משה לייב מסאטמאר אחרי

הקול, להציל את הבוכה מצרתו. עד שהוא הגיע לבית אחד, וראה שם יהודי עצור עם אזיקים במרתף הבית, והאיש המסכן זועק ובוכה על מר גורלו.

נכמרו רחמיו של הרבי הקדוש רבי משה לייב מסאטמאר על היהודי ושאל אותו, למה אתה עצור בבית הזה. האיש השיח את לבו בפניו על הצרה הכאובה שיש לו, זה כמה שנים שהוא שוכר את הפונדק בכפר, אך בשנים האחרונות המסחר לא עלה לו יפה, ולא היה לו מאין לתת את הדמי שכירות לאדון הכפר. במשך הזמן גדל החוב עד שעכשיו הוא כבר חייב לאדון שלש מאות רובל כסף, ולכן שם אותו האדון במרתף, שישב שם במעצר עד שיביא לו את הכסף.

תיכף ומיד הוציא הרבי הקדוש רבי משה לייב מסאטמאר את הלחם שנתן לו הרבי מניקלשבורג, חזק את זה אליו מעבר לחלון, כדי שהאיש יוכל קצת להחיות את נפשו. לאחר מכן רץ מהר לאדון לדבר אתו בקשר ליהודי הזה. כשהגיע לאדון, הוא רצה לתת לו את הדינר זהב שנתן לו הרבי רבי שמעלקא, תמורת החוב של השלש מאות רובל של היהודי. אבל האדון

סירב, מה? אני יוותר על חוב של שלש מאות רובל של כסף, בדינר אחד. הרבי רבי משה לייב מסאטמאר ניסה להפציר בו, אבל הוא לא רצה לשמוע, ובלית ברירה חזר הביתה בפחי נפש.

אבל לבו של הרבי רבי משה לייב מסאטמאר לא שקט, הרבי היה שָׁטִיק מסירות נפש, צדיק יסוד עולם, ולא היה מסוגל לעזוב את היהודי הזה במר נפשו. בגודל רחמיו לא היה יכול להתאפק, והלך עוד פעם לאדון, לדבר על לבו שיקבל את הדינר זהב בחוב של הבן אדם שחייב לו שלש מאות רובל של כסף.

ואתו אדון שהגאווה שלו עלתה עד לשמים, כשראה שהוא חוזר עוד פעם לבקש על נפש היהודי, הוא קצף ורתח על הרבי הקדוש רבי משה לייב, על שהוא מטריד אותו בהפצרותיו. הוא התמלא זעם וחימה, ואמר למשרתים שלו, שישליכו אותו לבית הכלבים, כדי שרחמנא ליצלן הכלבים יאכלו את בשרו של הרבי הקדוש רבי משה לייב, ולא ישאר ממנו רק גל של עצמות רחמנא ליצלן.

המשרתים עשו כמו שנצטוו, והשליכו את הרבי הקדוש מסאטמאר לבית הכלבים. אבל לגודל הפלא לא חרץ כלב לשונו, לא עשו לו מאומה. כשהאדון ראה שהכלבים לא מזיקים לו, צייה להוציא אותו משם, ולהשליך אותו לגן החיות, כי האריה כבר בודאי יטרף אותו, שמה הוא לא יוכל להימלט מגזר דין מות.

כשראה הרבי הצדיק רבי משה לייב מסאטמאר את הסכנה הגדולה שנסקף לחייו, הוא התעטף בבגד - "קאלאט" שנתן לו הרבי רבי שמעלקא מניקלשבורג, והלך אל החיות בביטחון גמור שלא יזיקו לו. ואכן כך היה, כל החיות ברחו ממנו ולא הזיקו לו כלום. כשראה האדון עד היכן הדברים מגיעים, אמר בלבו, אכן איש אלוקים קדוש היהודי הזה. והתמלא בחרדת כבוד מפניו, תיכף ומיד הלך לגד עיניו לפתוח את המרתף והוציא את היהודי לחופשי, וישלחהו לביתו לשלום.

אחרי שסיפר הרבי רבי משה דוד מטשורטקוב ז"ע את הסיפור, הוא אמר באידיש, 'ווי נעמקט מען היינט אזוי אַ קאלאט' - איפוא מוצאים היום כזה סוג מלבוש ששומר על הבן אדם מפני חיות רעות.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף קיג, ד' שבט תשע"ה)

בורא עולם האיר לי ווארט בליל שבת קודש פרשת בלק באמצע מעריב. אנחנו אומרים בהשכיבו: **וְתִקְנֵנוּ בַעֲצָה טוֹבָה מִלְפָּנֶיךָ, וְהוֹשִׁיעֵנו מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְהִגְן בְּעֲדָנוּ, וְהִסֵּר מֵעֲלֵינוּ אוֹיֵב, דָּבָר, וְחָרָב, וְרָעַב, וְיָגוֹן. וְהִסֵּר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ, וּבְצַל כְּנִפְיֶךָ תִּסְתַּיְרוּנוּ, כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילָנוּ אַתָּה.**
 חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בפשטות הרי **וְתִקְנֵנוּ בַעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ** מדבר על ענינא דעלמא, שיהיה לנו עצה נכונה בהם, אך חשבתי בדרך דרש, הרי אין טוב אלא תורה (ע"ז ט:), ועל זה אנו מבקשים, **וְתִקְנֵנוּ בַעֲצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ**, אנחנו רוצים להיות דבקים בַּהֲיִילִיעַ לְעִבְדֵיךָ תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, תן לנו את העצה נכונה בזה, האם להיות בבחינת סיני, שלומדים יותר בקיאות, או להיות בבחינת עוקר הרים, יותר בעיון, האם ללמוד רק גמרא, או ללמוד גם רש"י ותוספות ומפרשים, מה ללמוד לפני הצהריים, ומה ללמוד אחרי הצהריים, תן לנו רבוננו של עולם עצה טובה בכל זה.
וְהוֹשִׁיעֵנו מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ, שנזכה ללמוד תורה לשמה, כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה (אבות פ"ו מ"א). **וְהִגְן בְּעֲדָנוּ**, שהתורה תגן בעדנו, **וְהִסֵּר מֵעֲלֵינוּ אוֹיֵב, דָּבָר, וְחָרָב, וְרָעַב, וְיָגוֹן**, בזכות התורה שהיא מגנא ומצלא, **וְהִסֵּר שְׁטָן מִלְּפָנֵינוּ** – לפני שאנחנו לומדים את התורה, **וּמֵאַחֲרֵינוּ**, אחרי שאנחנו לומדים את התורה, שלא יהיה לנו פניות. **וּבְצַל כְּנִפְיֶךָ תִּסְתַּיְרוּנוּ**, כשיהיה לומד את הַיִּילִיעַ תוֹרָה, הוא אומר אמר רבא, אמר אביי, הוא נסתר בצל השכינה, **כִּי אֵל שׁוֹמְרָנוּ וּמְצִילָנוּ אַתָּה**, בזכות התורה יהיה לנו שמירה והצלה, שהרי התורה מגנא ומצלא בין בעידנא דעסיק ביה, ובין בעידנא דלא עסיק ביה (סוטה כא).
 וכעין זה יש לומר על מה שקראנו היום בתורה בפרשת בלק, (במדבר כד, יח) **וַיִּשְׂרָאֵל עִשָׂה חַיִּל**, ובתרגום אונקלוס, **וַיִּשְׂרָאֵל יִצְחַל בְּנִכְסִין**, בפשטות זה כמו שאנחנו מתפללים במוצאי שבת, זְרַעְנוּ וְכַסְּפוּנוּ יִרְבָּה פְּחוּל, שיהיה לנו הרבה כסף ונכסים ונצליח בזה, אבל באמת אנחנו לא עוסקים רק בנכסים, אנחנו גם עוסקים בדברי תורה, גם זה הנכסים שלנו, כמו שאומרים (ברכת התורה) לעסוק בדברי תורה, אז גם בזה יהיה **יִצְחַל בְּנִכְסִין**, שנזכה להצליח גם בלימוד התורה הקדושה.

(מתוך הפתיחה לשיעור – כתובות דף ג', ל' תמוז תשפ"ב)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

מרן הרבי מויזניץ שליט"א

מיום כ"א אדר תשפ"ב כשהספר החדש מתיקות הדף היומי יצא מהדפוס, אני משתוקק להיכנס לקודש פנימה לצדיק, "ליבם של ישראל", המנורה הטהורה, מרן האדמו"ר מויזניץ שליט"א. אך כנראה צריך הכנה דרבה לפני שזוכים לראות צדיק. בשבת קודש פרשת שלח תשפ"ב זכיתי בזכות אבותי לכמה שעות בצילו של הרבי שליט"א.

כשנכנסתי להיכל הטישים, תיכננתי לעלות לפארענצעס (טורבנות בלע"ז), לקומה הכי גבוהה בפארענצעס, לעמוד מול הרבי ולשאוב יראת שמים, אבל בלי עין הרע כ"י, לא היה מקום, עד שמצאתי ספסל פנוי והתיישבתי שם. אבל אז הבחין בי מרחוק, הגבאי המסור, ידידי הרב בן ציון שטנגר הי"ו, והוא לא נח עד שסידר לי מקום יותר קרוב, שאפשר לראות משם את הרבי שליט"א.

כבר זכיתי להיות הרבה טישים בויזניץ, אצל הרבי הקדוש מרן הישועות משה מויזניץ זצוק"ל, ואצל יבדל לחיים טובים ארוכים מרן הרבי שליט"א, אמנם טיש רעוא דרעוין עוד לא זכיתי מעולם. הרגשתי בחינה של יום הכיפורים, ובסוף הטיש הרגשתי בחינה של שמחת תורה.

הרבי שר מזמור לדוד בשיר ששרים בויזניץ בימים נוראים, איזה התעוררות יש במקום קדוש זה. שאלתי את הרב יהודה גלבר שישב לידי למה שרים היום כמו בימים נוראים, הוא אומר לי במתק לשונו, מיר האַבן דאָך געליינט היינט ביי קריאת התורה – קראנו היום בקריאת התורה בשבת פרשת שלח, (במדבר טו, כו) **וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**. אמרתי לו, זכיתי בחודש סיון להרגיש בחינת ימים נוראים.

לפתע הרבי מבקש לשיר את השיר הקדוש ששרים בליל יום כיפור, ובזמן חופה בנדבורנה, ממרן הרבי הקדוש, פלא הדורות, דְּעַר הַיִּילִיעַר פֶּלֶאָם פִּייעַר, רבי מרדכי'לע מנדבורנה זי"ע. היה נס שהאור נכבה בסעודה שלישית בויזניץ, כך יכולתי להתרגש בצניעא.

אנחנו שרים בכל מקדש בליל שבת קודש, "המאחרים לצאת מן השבת וממהרים לבוא", חסידי ויזניץ לא ממהרים לשוב הביתה כשהזמן מורה על צאת השבת, אדרבה ואדרבה, הם שואבים כח רוחני לכל השבוע, משבת קודש בצילו של הרבי שליט"א.

כשהרבי פותח את פיו בדברי תורה, יש חשמל באויר, הרבי מזכיר את הסבא שלו, דְּעַר הַיִּילִיעַר רוז'נער, את הסבא דְּעַר הַיִּילִיעַר אמרי חיים מויזניץ זצוק"ל, הרבי מרבה לדבר על לימוד התורה, כי טוב סחרה מכל סחורה. הרבי מדבר, אודות הענין של **"אריין נעמען דעם באשעפער אין יעדן ווארט"** – להכניס בכל דיבור: **"בעזר השם"**, **"בסייעתא דשמיא"**, **לעבן מיטן אייבערשטען** – לחיות עם הקב"ה, וכשהרבי מדבר על זה, זה בבחינת **"הוא היה אומר"**, כמו שהרבי שלי, אביהם של ישראל, מרן הבאר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, תמיד היה משנן לנו, **"הוא היה אומר"** – ער זאגט זיך אַרויס, אדם במה שהוא שקוע על זה הוא מדבר, הדיבור משקף איפוא האדם נמצא. חשבתי בחמלת ה' עלי לקשר את המדרש רבה (בר"ך לך מ, ז), **"צדיקים יש להם תאוה, ומה תאוותם – הקדוש ברוך הוא"**.

אחרי התורה עוברים בחורי הבר מצוה להגיד **"פִּשְׁעֵטִיל"**, ולקבל תפוח. המשב"ק הרב שאול גרינברג שליט"א, שלח לי חתיכת חלה מהרבי לשמירה עליונה, והסביר לי על חשיבות של חלה לצידה לדרך. סיימו ברכת המזון, הרבי ממתיק שיחה עם המשפיע הקדוש רבינו רבי אהרן טויסיג שליט"א.

מתכוננים למעריב, ואני הייתי צריך להיות חזן למעריב, זה היה שבת יארצייט לאבא זצוק"ל, מאיפה אני ישיג מנין, אני שואל יהודי חסיד ויזניץ בעל צורה שאני אפילו לא יודע את שמו, הוא נרתם לעזור לי. פניתי לבחורים החשובים משיבה גדולה ויזניץ באלעד שיגיעים בתורה, הם היו המנין שלי במוצאי שבת – שבת ייארצייט של אבא. כל כך התרגשתי, עד שאמרתי להם, שאני יבוא בעזרת השם, או להיות איתם בסיום מסכת שלהם, או לחתונה של אחד מהם. הם אמרו בחיך, **"מיר ווילען ביינע"** – הם רוצים את שניהם. ראש ישיבת ויזניץ אלעד, הגאון הרב אליעזר שלומוביץ שליט"א, איהר האָט זוכה געווען צו זיסע פירות, זכיתם בלי עין הרע לפירותיך מתוקים.

הסתיים מעריב, הגבאי הרב בן ציון, מסמן לי לעלות לבמה, נגשתי לרבי, נישקתי לרבי את היד. הרבי מתעניין איזה **"קובלסקי"** אני, האם אני אח של הגאון רבי חיים דוד שליט"א. הבאתי לרבי את הספר על אבא זצוק"ל, **"אנא עבדא"**, ספר שלא ניתן להשיג בחנויות, ואת גליון מתיקות הדף היומי של פרשת שלח על אבי מורי הצדיק, ואת הספר החדש **"מתיקות הדף היומי"**, הרבי מעיין ממושכות בספר אנא עבדא, והרבי מברך אותי **"הפרו תורתך"** – שאני יזכה להפרות ולהרבות את התורה הקדושה.

אחרי שמרן הרבי שליט"א הלך לביתו בליווי החתנים, אמרתי לגבאי הרב בן ציון, **לָל יִשְׂרָאֵל איז זוכה צו אַ צדיק פון די פִּרְיעֵן דִּינע דורות** – כלל ישראל זוכים לצדיק של דורות שעברו, ראה הקב"ה שצדיקים מועטים עמד ושתלם בכל דור ודור, מתנה לדור. המושג **"אהבת ישראל"** בויזניץ זה לא סיסמא, רק חיים את זה יום יום, רגע רגע. שנזכה שהרבי שליט"א יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריות גופא, רבים צריכים לו, ושהרבי שליט"א ילווה אותנו בקרוב לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

מרן האדמו"ר מויזניץ שליט"א
בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

צדיקים פירשו על מה שאמר הפייטן (בזמירות ליל שבת), סועדים בו **"לברך"** שלש פעמים, שעיקר הכוונה באכילת הסעודות צריך להיות, כדי שיוכלו לברך ברכת המזון, להודות ולהלל להש"ת. ואפשר לומר דזהו מה שנאמר בפרשה (ת, י), ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך, שעיקר הכוונה ב"ואכלת" יהיה – **"וברכת"**, שיוכל לברך ברכת המזון.

נקודה למחשבה:

פרשת - עקב

וזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חייל

וְזָכַרְתָּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כֹּחַ לַעֲשׂוֹת חֵייל לְמַעַן תִּרְגְּמוּ אֶת-בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם כִּי־הָיָה:

תרגום אונקלוס מיתרגם וְזָכַרְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ אֲרִי הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ עֲצָה לְמִקְנֵי נֶכְסֶיךָ

פירוש התרגום שתזכור שה' אלוקיך הוא זה שנתן לך עצה לקנות נכסים ולא בחוכמתך ושכלך

כותב הרמב"ן בד"ה וזכרת את ה' אלוהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חייל. ידוע כי ישראל גיבורים ואנשי חיל למלחמה שנמשלו לחיות בנימין זאב יטרף וכו' לרמוז על כוחם הגדול ובארץ כנען במלחמה נצחו את הגויים על כן אמר שלא תחשוב כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה אלא תזכור השם יתברך שמו שהוציא אותך ממצרים ולא היה לך שם כח ועוצם יד כלל ותזכור עוד כי במדבר אשר אין לאל ידך לחיות שם עשה לך כח צורכך אם כן גם החיל הזה אשר עשית בכוחך השם הוא שנתן לך הכח כאשר עשית אותו ואם תשכח את השם יכלה כחך ושארך ותאבד כאשר אבדו הם כי כל עוזבי ה' יכלו

וחזר להביא עוד ראיה אחרת שלא תחשוב כחי ועצם ידי וגו' כי הגויים האלה הם גדולים ועצומים ממך ואיך תנצחם במלחמה ועוד יש להם ערים גדולות ומבוצרות עד השמים ואיך תכבוש אותם ועוד ששם עם גדול ורם בני ענקים שאתה ידעת מן המרגלים שראו אותם ואתה שמעת מימים ראשונים שלא יתיצב אדם לפניהם וכשיתברר לך כל זה יש לך לדעת ולהאמין מן היום הזה כי לא תוכל לעבור עליהם כלל עד שתדע בלבבך כי ה' העובר לפניך הוא אש אוכלה והוא ישמידם ויכניעם לא כחך ובעצם ידך ניצחם אלא יד ה' עשתה זאת והוא שאמר דוד המלך ונתעללים (מד ד) כי לא בחרבם (בכח הנשק) ירשו ארץ זורועם (ולא גבורתם) לא הושיעה למו כי ימינך זורועך ואור פניך כי רציאתם ימין השם זורועו ואור פניו הוא שנתן כח לכם ישראל להרוג את אויבים

וכן היום בזמננו מי שחושב שעם ישראל ניצח את כל המיליארד וחצי מוסלמים בגלל כוחו של צה"ל טועה טעות גסה ומרה כל המלחמות היו רצופות ניסים עד בלי די

קצינים שבאו ללמוד במכללה בארה"ב אצל הצבא האמריקאי הם ראו את הקצינים האמריקאים שמנתחים את הקרבות של מלחמת עולם השנייה שאלו אותם הקצינים הישראלים מדוע של נתנתו את מלחמת ששת הימים ענה להם הקצינים האמריקאים אנו לא מנתחים ניסים אפילו הגויים הבינו שהכל ניסים

כותב אור החיים הקדוש ד"ה וזכרת את ה' וגו'. פירוש שצריך לתת לבו על טובתו כי מה' היתה לו, כל מה שהצליח והשיג ולא מכותו ומרצו ואם יתנהג כך דבר זה יעוררהו תמיד להכיר בוראו והשגחתו עליו, ותחילת תחבולות יצר הרע הוא להשכיחו דבר זה ועל ידי שנותן לו היצר הרגשה של כוחי ועוצמם ידי עשה לי את החייל הזה זו דרך היצר לאבד מעבודת ה' ח"ו,

ואולי כי לזה סמך מאמר שאחרי זה והיה אם שכוח תשכח פירוש אם שכוח דבר זה שה' הוא המטיב לך וגו' סופך שתשכח את ה' וסופך ללכת אחרי אלהים אחרים, ולא במחשבה לבד אלא במעשה כאומרם ועבדתם, הא למדת שהזכירה זו גדר גדול לעבודת ה' ומחסרונה ידיחנה השטן ממדרגה למדרגה למטה ממנה ה' ישמור :

וכמו שמדייק הסבא מקלם מהפסוקים: "פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת". "ובקרך וצאנך ירבינו וכסף וזהב ירבה לך, וכל אשר לך ירבה". "ורם ללבבך ושכחת את ה' אלקיך וגו'" ולאחר עוד ג' פסוקים נאמר: "ואמרת בלבבך כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", מדייק הסבא שלא נאמר פן תאמר בלבבך כחי ועוצם אלא "ואמרת בלבבך", דהיינו שודאי תאמר לך, וברור הוא שיעלה בלבבך כדבר הזה שכחך עשה לך החיל הזה, ובלתי נמנע הוא שתאמר ותחשוב כן בלבבך, ועל כן מזהירה התורה: "וזכרת את ה' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל". שאם אדם לא יתבונן ויודה לקב"ה על כל דבר שהוא ורק הוא עזרו יכול להגיע שכוחו הוא שגרם לו את עושרו ופרנסתו הרחבה

ישנם עשרה זכירות (בסידורם מוזכרים לאחר תפילת שחרית) שאם אדם זוכרם מקיים מצווה עשה, אחת מהם היא "וזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חייל" כי הנה, אדם בעל ממון ועתיר בנכסים בנקל יוכל לבוא לגבהות הלב - "כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

ויש לרמוז ברכת ה' היא תעשיר המילה "היא" ר"ת למפרע אם ירצה ה', ועל ידי זה יעשיר. וכאמור.

בכלל מצוות וזכרת את ה' אלוקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חייל הוא שאדם תמיד יקדים לומר בעזרת ה' ואם יגזור ה' על כל דבר קטן וגדול

מעשה בשני שותפים מהעיר תל אביב, אחד דתי והשני חילוני, שקבעו להיפגש בשעה מסוימת במשרד, והדתי התקשר לחילוני לבדוק מתי הוא מגיע? ואמר לו שהוא מגיע בתוך 5 דקות. אמר לו הדתי: תגידי בעזרת ה', שאתה מגיע בתוך 5 דקות. אבל הלה אמר מה יש פה בעזרת ה', אני יורד מהבית מניע את הרכב החדש ומגיע אליך. יצא מביתו שנמצא בקומה השלישית ולפתע כל צרור המפתחות נפלו למטה לקומת המקלט, והוא ירד לכיוון למטה כדי להביא את המפתחות, אלא כשהגיעו לשם היה חושך מוחלט, ולכן החליט לעלות לביתו להביא גפרורים, והבין שבחמש דקות הוא לא יגיע למשרד, אבל בעשר דקות הוא כן יגיע. וכשבא לפתוח את ביתו נזכר שהמפתח בתוך הצרור, ולכן הקיש על דלת שכינו ולקח ממנו גפרורים, וירד למטה שוב והדליק את הגפרורים אבל קרה דבר נורא כיון שהמקום למטה היה בו חומרים דליקים ביותר, וכל גופו נתמלא כויות, והוא הובהל באמבולנס לבית החולים והוא שכב שם כמה חודשים ולא חמש דקות.

הגאון רבי ישעיה הלוי הורביץ ז"ל בספרו שני לוחות הברית (שער האותיות אות אל"ף - אמת ואמונה אותיות מו- מז- מח) שכתב, וזה לשונו: בכלל דביקות האמונה, שיאמר על כל פעולה שרוצה לעשות, אפילו לזמן קרוב, יאמר: אעשה זה אם ירצה השם, הן שיהיה דבר גדול או דבר קטן, וסימנך 'עצת ה' היא תקום' (משלי יט, כא), 'היא' ראשי תיבות אם ירצה השם, ואז 'תקום', ויא"ייה מקום כבודו' (קדושת כתר מוסף שבת ויו"ט). וכן אם ירצה לעשות איזה משא ומתן, כגון לקנות או למכור איזה סחורה, יאמר: אני בוטח בה' ומקווה בזו הסיבה ישלח לי השם יתברך מזונותי וצרכי, כי היעשה ה' ארבות בשמים, להוריד לי שק מלא מעות, רק השם יתברך מזמין ברצונו הטוב על ידי הטבע, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ילקוט שמעוני ח"ב רמז תתפ"ג), 'יברכך ה' אלוהיך' (דברים יד, כט), יכול אפילו יושב בטל, תלמוד לומר (שם) 'אשר תעשה'. ויבטח כי העסק זו היא הסיבה ששולח לו השם יתברך הקצוב לו, וכן כתב בחובות הלבבות (שער הביטחון סו"פ"ג). ואם הרוויח, יאמר: הרווחתי בעזרת השם יתברך

מעשה (מובא ב"אוצר המדרשים"), באלהו הנביא שפגש אדם אחד שהיה הולך עם ארנק כסף לקנות פרה מהשוק.

ושאל אותו אליהו: להיכן פניו מועדות? והשיב אותו האיש שהולך לקנות פרה מהשוק. ואמר לו אליהו: שיאמר שהוא הולך לקנות בעזרת השם פרה מהשוק וכך יצליח בקניה. ואותו האיש לא שמע לו ואיבד את ארנקו. וביום השני הלך שוב עם ארנק אחר כדי לקנות פרה מהשוק. ושוב פגשו אליהו ושאלו להיכן פניו מועדות? והשיב אותו האיש שהולך לקנות פרה מהשוק. ושוב אמר לו אליהו: שיאמר שהוא הולך לקנות בעזרת השם פרה מהשוק וכך יצליח בקניה. ואותו האיש לא שמע לו ואיבד שוב את ארנקו. ביום השלישי הלך שוב עם ארנק אחר כדי לקנות פרה מהשוק. ושוב פגשו אליהו ושאלו להיכן פניו מועדות? והשיב אותו האיש "כרגיל" שהולך לקנות פרה מהשוק. ושוב אמר לו אליהו: שיאמר שהוא הולך לקנות בעזרת השם פרה מהשוק וכך יצליח בקניה. ואותו האיש הולך בעזרת השם לקנות פרה. והצליח בקניה. וכשחזר לביתו מצא בדרך את שני הארנקים שאיבד. עד כאן.

כותב נפש החיים אם אדם מסגל עצמו שאין עוד מלבדו שום בריה בעולם לא יכולה לעשות משהו ללא שהקב"ה נותן לו את כח ואם הוא דבוק במחשבה זו שום דין לא יכול לשלוט בו הרב מבריסק חצה את כל גרמניה בזמן הנאצים פעם הסיח דעתו מכך מיד פגש אותו חייל נאצי וביקש ממנו דרכון הוא שוב פעם התרכו במחשבה שאין עוד מלבדו ואז אפילו לא נתן לו את דרכנו אלא הלך לדרכו וניצל.

היה מעשה עם אברך שאשתו הגיעה ללידה בבית חולים ומהלך הלידה איבדה הרבה דם ל"ע, נתנו לה מנות דם והדם לא נעצר הרופא אמר לבעלה שאם לא יהיה שנוי ולפי המידע הרפואי לא נראה שיש שינוי היולדת בסכנה גדולה מיד הוא התחוק שאין עוד מלבדו שום בריה בעולם לא יכולה לעשות משהו ללא שהקב"ה נותן לו את כח ואכן הרופא בישר לו מיד לאחר מכן שהדם נעצר ושלום לילודת ולתינוק

שבת שלום ומבורך

אנו נמצאים בבין הזמנים וראוי להתחזק בשמירת העיניים הגאון הרב זילברשטיין שליט"א מספר, שזכה לשמע פעם מדבריו של הקדוש בעל"שומר אמונים" זצוק"ל שאמר, היות ואמרנו חז"ל כל הוואה דבר ערוה לפניו ואינו זן את עיניו ממנו זוכה ורואה פני שכינה, אם פן, פיון שפגוע זה נמשך עליו אור השכינה מסגל זמן זה להתפלל ולבקש בקשותיו הנצרכים לו בעוד עיניו למטה וגובר הוא על יצרו. רגע זה מסגל לקבלת כל פגעה. והוא סיפר שהיה אדם שהיה צריך ללכת לבית רפואה בתל אביב ושמו מאד את

עיניו וביקש שבזכות שמירת העיניים שהקב"ה יביא אותו ואכן כך היה הרב שמעון שקאפ כותב שהרופא לזכור את לימודו וזהר לשמור את עיניו כפי שאומר הפסוק כל תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם תבכו להמשך הפסוק וזכרתם הרב כדורי שיש לו דוד לראיה רוחנית ולרוח הקודש בזכות שמירת העיניים סיפר אברך שיש לו דוד עבריין ואמר לאברך שילך לרב כדורי שיברך את ביתו כיון שהיא חולה לאברך היה קשה להשיג את הרב מהיום להיום מצד שני מאד פחת מדודו העבריין אם לא יעשה את רצונו לבסוף הצליח להשיג את הרב לפני ערבית הרב רק אהה אותו בלי שהאברך אמר לו על מה הוא הגיע אמר לו הרב תגיד לדודך שיבדוק את המזוזות ואכן כך הוא עשה וביתי הברילה ויש עוד סיפורים אעל רוח הקודש של הרב בזכות שמירת העיניים כדברי הרב זצ"ל

לא רצה שיביא תרופה שיש בה פיקוח נפש עד שהתחייב לשמור את עיניו סיפר בנו של ר' זאב צציק מיקירי ירושלים: באחד מימי חול המועד פסח הרגיש האב חולשה בלב והיה זקוק מאוד לתרופה. הדבר קרה בלילה כשבתי המרקחת היו נעדרים. הדבר נודע לאחד ממכריו והוא מיד התקשר ללאב ואמר לו שהוא מוכן להשיג לו את התרופות בבית מרקחת תורן ברחוב יפו. הלה הופתע כשמע שאבא מהסס אם ילך, הוא חשש שמא אינו רוצה להטריחו לכן הסביר לו שאין לו שום טרחה בכך. כשראה שאבא עדיין מהסס שאל: ואולי אתה חושש לחמץ בתרופות. הסביר לו אבא שזה פיקוח נפש ולכן אין לחשוש מזה, הוא החל להגביר הפצרותיו באבא שיגיד לו מדוע הוא מהסס. אז אמר לו אבא: "אומר לך את האמת, הרי בית המרקחת הוא ברחוב יפו, וצריך להגיע לשם באוטובוס, ובוודאי אי אפשר לשמור על קדושת העיניים, ואיני יכול שבגללי תכשל בשמירת העיניים, והיות שאני רואה שרצונך עז והדבר גובל בפיקוח נפש, אם תבטיחני שתשמור על קדושת עיניך באופן שלא תכשל בשום ראייה אסורה אתה יכול ללכת". הוא הבטיחו והביא לו את התרופה הביתה, ומיד שכנסה אלה אבא: "האם קיימת את התנאי?" ומשהשיב לו: "כן", נחה דעתו ואז השתמש בתרופה.

ישמור העיניים והפה וכך יצליח בלימודו

הגאון רבי יהודה עדס שליט"א, ראש ישיבת "קול יעקב" בירושלים עיר הקדש, נכנס אל הצדיק הקדוש רבי מאיר אבוחצירא זצוק"ל מאשדוד, ערב התחלת הזמן בשיבה, ושאל אותו: מה יש לומר לבחורים בתחלת הזמן כדי שיצליחו בלימודיהם? נענה רבי מאיר ואמר: שמרו את העיניים וחתת הפה - זה סוד ההצלחה! (מפי בעל המעשה)

האם אפשר להקל בלי וילון בעזרת נשים

במת הכנסיה הגדולה בווינה, התקינו באולם האספות עזרת נשים, שכנה ברפסת, אבל כיון שהיה זה סדור מאתרו, לא היה הוילון מסדר כמקבל. התחיל דיון בין הרבנים הנאספים, האם חובה להוסיף וילון או לא, והסכימו לשאל את פי ה"חפץ חיים". ענה ה"חפץ חיים" כך: הצרה הגדולה ביותר שעלולה לבוא על כלל ישראל היא - שהקדוש ברוך הוא יתרחק מאתנו, כי גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע - כי אתה עמדי", אבל כשאין "אתה עמדי", כאשר "הסתרת פניך - הייתי נבהל". והיכן מצוינה שהקדוש ברוך הוא מתרחק מכלל ישראל? - "לא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך". כי אם כן, כל הדור שנתן לעשותו כדי להתרחק מ"ערות דבר" - כלו רוח, כי מעט פחות קדשה - יותר רחוק, מעט יותר קדשה - יותר קרבת השם יתברך

עדיף קוממיות עם בוך מאשר ה"בוץ" של הערים בגדולות

אני זכיתי לשמע לפני ארבעים שנה בערך... מפיו הקדוש של מרן רבנו הגדול ה"חזון איש" זצ"ל... שבדור הזה, כל אחד מאתנו... כך הוא אמר, והראה על עצמו... נמצאים מקפים בבץ ממש... בך כללך רוחני... וכל אחד מאתנו, יום אחד בלא חזוק... עלול לטבע בבץ הזה... לעולם... אני זוכר כיצד עשה תנועות עם הידים כאדם שיווד לתוך בץ... יום אחד בלי חזוק... (מתוך שיחת הגאון הצדיק ר' שלמה ברענדא שליט"א). הגאון רבי בנימין מנדלסון זצ"ל התמנה בעצת מרן החזון איש זצוק"ל לרבה של קוממיות, ועקר ממקום כהנתו ברבנות כפר אשר נגפת חיפה לקוממיות. לימים, כאשר בא רבי בנימין מנדלסון לשאר את פניו, קבלו החזון איש בחביבות יתרה, והתענין בכל פרט מחייו החדשים ב"קוממיות". בין השאר חקר מפיו האם נכונה השמועה, שביחד אתו עקרו מכפר אתא כ"מנין" יהודים בעלי משפחות, מסדרים היטב בפרנסה, שנמשכו אחריו ועברו לגור בקוממיות? כאשר ענה האורח בחיוב, שאל אותו: - מה ראו על ככה? השיב רבי בנימין מנדלסון: - משום "אדיא דרכא אחריאיתא"... [כלומר, בקוממיות אפשר יותר לשמר את העיניים עם פחות נסיונות]. למשמע תשובה זו נתמלא החזון איש שמחה רבה, וחייד של אשר נשתפך על זויות שפתותיו, כדרכו בכל שעת חדוה בלתי רגילה ("פאר הדוי" חלק ג' עמוד שח) ה"בץ" של קוממיות [כפי שהיה בה בשנותיה הראשונות] מצא חן לפני מרן החזון-איש, כאשר אמרו לו כי המשפחות שמתגוררות שם מעדיפים את ה"בץ" המקומי על פני ה"בץ" של הערים הגדולות...

תפילה לומר כל יום להנצל בשמירת העיניים

רבש"ע זפני היום ובכל יום ויום לשמר עיני ואזני משמיעה וראיה של דברים שלא פרצונך ומה שראיתי ושמעתי שלא פרצונך עשה נא שיהיו נשפחים ממני ולא אראה ולא אשמע דבר שאינו הגון אפילו בשוגג ובלי פגוה ויהיו עיני ואזני מקדשות ראות ושומעות רק דבר מצוה ומסופר על הצדיק רבי שמואל שפירא זצוק"ל, שידוע שהצטיין ביותר במידה זו של שמירת העיניים והיה דמות פלא בדורנו בנושא זה, שכשהיה קורא בברכות השחר "יוכף את יצרי להשתעבד לך", היה חוזר על זה פעמים רבות, עד שכל שומעו היה מרגיש כיצד מתחנן הוא להקב"ה מעומק הלב שיתן לו כח להתגבר על יצרו.

זכות שמירת עיניים קיבל פי שלוש ממה שהפסיד עבור שמירת העיניים

לפנינו מעשה מופעים ומרתק, שסיפר רבי חיים זאיד שליט"א שיאלפנו מוסר כמה ה' מחזיר למוסרים נפש עבורו: "המעשה המדהים אירע במעונה חודית, בשכונת קריית הרצוג שבבני ברק. אותה משפחה, כמו משפחות רבות, תכננה מספר חודשים טרם הגיע הקיץ, יציאה לנופש בבית מלון. אבי המשפחה שהיה אדם ירא שמיים המקפיד על קלה כבחמורה, בירר על מספר מלונות בארץ שהם מתאימים לרוח משפחתו. לאחר מספר בירורים, סגר האב עם אחד מבתי המלון, שהיה מיועד אף לציבור החרדי, הכולל הפרדה מלאה וצניעות בשעות פעילות הבריכות, אוכל כשר בכשרות מהודרת ואוירה רוחנית טובה, בה תוכל המשפחה גם לנפוש ולהחליף כוחות, וגם לשמור על קדושת הילדים והמשפחה. העסקה נסגרה והאב שילם בכרטיס אשראי עבור ארבעה ימי נופש לכל משפחתו 12,000 ₪, חופשת הקיץ החלה ותאריך הנופש הגיע. כלם קמו מוקדם עם שחר בהתלהבות הכניסו את התיקים והמזוודות והחלו בנסיעה לחופשה. ההתרגשות הייתה רבה, ולאחר מספר שעות של נסיעה הם הגיעו אל העי. המזוודות הורדו מהרכב, והם שיערו בשמחה אל לובי בית המלון. בעודם ממתניינים בלובי לקבלת מפתחות החדרים, רואה האב אל מול עיניו מראות של חוסר צניעות. הוא ניגש למנהל ושאל: "סליחה, הלא אמרתם, שזה נופש לציבור חרדי?" המנהל התנצל וסיפר, שאמש בשעת לילה הגיעה משפחה שנתקעה ללא מלון, אך לא דאגה, עוד היום הם ישובו לביתם. "טוב, אם הם עוזבים הערב, אני מוכן להתפשר", אמר האב שדאג לקדושתם וחינוכם של עולליו הרכים. הם עולים במעלית בהתלהבות, נכנסים לחדרים הממוזגים ורצים למרפסת לצפות בנוף. "אבא, בוא תראה את הבריכה איזו גדולה", אומר אמר הילדים. האב מגיע למרפסת ומדועזע שוב ממראה עיניו. הבריכה אומנם יתנת בשעות נפרדות לגברים ולנשים, אך כל אנשי המלון יכולים לצפות בנעשה בתוכה בכל רגע נתון! הוא לא יכל לחשוב, שילדיו יטמאו את עיניהם וליבם. אך זה לא הסוף, כשירדה המשפחה לחדר האוכל, היא מגלה שבאוכל לא בכשרות שהובטחה להם. לבסוף נתברר, כי הנופש בבית המלון היה מיועד לחדרים, אך כיוון שהמלון לא מילא את מכסת האנשים שרצה, פתח הוא את שערי לציבור הרחב. האב לא ידע את נפשו. הוא צלצל אלי מיד", ממשיך הרב חיים זאיד, "ושאל מה לעשות, השבתי לו, כי זהו ניסיון קשה, אך וודאי מן הראוי לעזוב את בית המלון. האב הוסיף להסביר לי את התלבטותו, שהרי אם יעזוב הוא את הנופש, הוא מאבד את כל ה-12,000 ששילם כבר ללא קבלת החזר. אמרתי לו, כי אני בדיק בדרך להרייה, אל ר' דוד אבוחצירא שליט"א ואפסר לרב על כך, אך אמרתי לו, כי יש לו ניסיון גדול אם יעשה מסירות נפש לכבוד ה'- ודאי לא יפסיד. האב, שהיה ירא שמים וידע לחשב את הפסדים ברוח מול הירוויז'ים' מהנופש, החליט, כי הוא מוכן לוותר על 12,000 ₪ ובלבד שילדיו ומשפחתו ישמרו על קדושת וטהרת נפשם. הוא כינס את בני המשפחה והסביר להם בנחת את הבעיות הרבות בבית המלון הזה. וכי אין לה' נחת רוח מנופש שכזה. לבני המשפחה, ובפרט לילדים הרכים, היה קשה מאוד עם הבשורה, אך אף הם שקיבלו חינוך בקדושה מאביהם, הבינו, כי אין להם מה לעשות במקום הזה, והשלימו עם ההחלטה באהבה. הם ארזו את החפצים וחזרו בחזרה ליקריית הרצוג. "באותו לילה, ספרתי זאת לר' דוד אבוחצירא", ממשיך הרב זאיד, "ור' דוד התפעל כל כך ואמר: 'יה' יחזיר להם, על כך פי שלושה בעזרת ה'" מיהרתי להתקשר לאב המשפחה ולספר לו על הבטחתו של ר' דוד. האב שמח ובישר זאת למשפחתו, שעמדו בניסיון בגבורה. לאחר חודש ימים, מתקשר אליי האב ומספר לי: "הרב זאיד, אתה לא תאמין!" "מה קרה?" שאלתי. "לפני כארבע שנים נגנב לי הרכב וחברת הביטוח טענה, כי היא לא תשלם על כך, מפני שבדיק ביום הגניבה נגמר לי הביטוח. אני טענתי, שהם טועים מפני שהביטוח נגמר ביום למחרת, אך מאז לא קבלתי דבר. והנה, היום הם מתקשרים אליי ומספרים לי, כי אין הייתה להם טעות, הם התנצלו והעבירו לחשבונם סכום של 36,621 ₪! הברכה של ר' דוד אבוחצירא ממש התקיימה". שמחתי מאוד לשמוע על כך, אך אז המשיך האב ואמר: "אבל ר' דוד הבטיח שאקבל פי 3, אם כן, הייתי אמור לקבל 36,000 ש"ח ומדוע קיבלתי עוד 621 נוספים?!" "דהמתי משאלתו. אך אמרתי לו, שישלב גם כמה עלה הדלק הלוך חזור וכמה הוצאות הוציא בדרך על הקניות, כי בוודאי ה' מחזיר על מסירות נפש עד השקל האחרון. הוא הוציא את חשבון ההוצאות ונדמה לגלות 300 ₪ הוצאתי על הדלק ו-320 ש"ח נוספים הוצאתי על קניות בסופר בדרך לבית מלון. "מדהים, יחד זה יוצא 620 אבל עדיין", הוא המשיך לשאול "אם כך הייתי צריך לקבל החזר משמיים של 36,20 ₪ מתברת הביטוח, ומדוע קיבלתי עוד שקל נוסף?!" חייכתי ואמרתי לו, שינסה להיזכר אולי קנה עוד משהו מאוד קטן בשקל בדרך לבית המלון. הוא חשב קמעא ונתקעה בשמות: "נכון, זהו מדהים! טרם נסיעתנו למלון, קניתי לפני מסטיק, שעלה שקל, בחנות ליד ביתי". התפעלתי אף אני מההשגחה ואמרתי: "ראה כיצד בורא העולם לא נשאר חייב ומשלם שכר, למי שמוסר נפשו עבורו".

זכות שמירת העיניים ניצל האוטובוס ממטע חבלה

ומסופר: על איזה בחור ישיבה שחזר מהישיבה הבית לשבת חופשה ועלה לאוטובוס, אך כיוון שראה שבתחילת האוטובוס ישבו נשים לא כל כך צנועות הלך לשבת בסוף האוטובוס ויירדם. ופתאום בא אליו איזה זקן בחלום ויאמר אליו קום מהר בן אדם מה לך נרדם מתחתיך יש פצצה, והנה קם הבחור מהחלום והנה הוא רואה ליד רגליו תיק משונה מאוד, וילך אל הנהג ויספר לו זאת ומיד פיננו את האוטובוס וקראו לחבלן משטרה והכל בא על מקומו בשלום ואותו בחור ישיבה נסע לבבא סאלי זיע"א לספר לו זאת ואיך שנכנס לבבא סאלי מיד אמר לו האבא סאלי אשריך בזכות שמירת העיניים שלך הצלת אוטובוס שלם: **השומר עיניו סגולה לזכרון** ומעשה באדם שבא לרב גדול ושאל לה הוא מאבד את זכרונו מיום ליום, ואפילו דברים קטנים מתחיל לשכוח. הרב, שהכיר את אותו אדם, ענה לו שהדבר מופרש בקריאת שמע בפרשת ציצית, שם כתוב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, למען תזכרו". דהיינו שאם לא תרים אחר העיניים - וזכרים הכל, שהרי כתוב "למען תזכרו". ואם תרים ופוגמים בעיניים - התורה אומרת שלא תזכרו. וכן זוהי סגולה בדוקה שלא ישלט בו עין הרע כמו כי ששמר עיניו זכה שכל זרעו לא שולט עין הרע

[ב] בזמן הזה כל הצורות הנמצאים בין בכפרים בין בכרכים אם ניכר הדבר שנעשו לשם עבודה זרה אסורים וכן צורת שתי וערב שמעמידים בכנסיה שלהם לפני דינו כעבודה זרה ממש שהי מכבדין אותם וכן כל שתי וערב שמניחין בכל מקום אם מכבדין אותם שלוקחין הכובע ומשתחוין להם דינם כעבודה זרה ממש אבל צורת שתי וערב שתולין על הצואר וכיוצא אלו נעשין לזכרון ולא נקראו צלם ואין להם דין עבודה זרה: [אדם שקיבל מדליה ובה שתי וערב מותר לעונדה לשם עבודה זרה אלא לנוי בעלמא וטוב לעונדה רק בזמן טקסים וכדו' ולא קבוע]

[ג] בזמן הקודם היו אדוקים בעבודה זרה והיו חוקקים צורת עבודה זרה על כלי תשמישם והיו עובדים לאותם הצורות ולכן כלים המכובדים של זמן הקודם כגון מיני תכשיטין ובגדי משי ורקמה שנמצא עליהם צורות סתמן נעשו לשם עבודה זרה ואסורין בהנאה ורק אם ידוע לנו שלא נעשו לשם עבודה זרה מותרים אבל כלים המבוזים כגון שתשמישן באכילה ושתיה אם נמצאו עליהם צורות סתמן שלא נעשו לשם עבודה זרה ולא היו עובדין דאף על פי דאותה צורה נעבדת כיון שהיא על כלים מבוזים ודאי לא היו עובדין אותם וכן צורות הנמצאים על המטבעות חוקקים שלא נעשו לשם עבודה זרה ומותרים וכל כלים שהם ספק אם נחשבים מבוזין או מכובדים אם נמצא עליהם צורה שנעבדה הרי אלו אסורים מספק ויש מחמירין יותר וסבירא ליהו כל שידוע שאותה הצורה נעבדת אף על פי שהיא נמצאת על כלים המבוזים אסור ורק אם יש ספק בצורה דלא ידעינן אם עובדין לאותה צורה או לאו אז הדין הוא אם נמצאת על המכובדין אסור מספק ואם נמצאת על המבוזין מותר: וכל זה על הנמצא מימים קדמונים שהיו אדוקים בעבודה זרה אבל בזמן הזה אין אדוקים בעבודה זרה ולכן צורת שתי וערב שיש להם בזמן הזה אף על פי דכתבנו לעיל דאותם צורות שתי וערב שמניחין אותם בפנים דמכבדין אותם ומשתחווים להם דדינם כעבודה זרה ממש מכל מקום צורת שתי וערב שעושין על הכלים וכן צורת אשה מניקה ובה אף על פי שעושין אותם על כלים מכובדים כגון תכשיטין וכיוצא אין עושין אותם אלא לנוי ולזכרון ואין משתחווים להם ולכן מותרים בהנאה אבל אסור לישראל להשהותן אצלו אם הם בולטין:

[ד] אף על פי שכתבנו צורת שתי וערב שתולין על הצואר נעשו לזכרון בעלמא ואין להם דין עבודה זרה ומותרים מכל מקום צורת שתי וערב שתולין הכומרים על בגדיהם או על צוארם יש להחמיר:

[ה] מצוה על כל ישראל המוציא עבודה זרה שיבערה ויאבדנה ולפעמים ימצא חתיכות של נחשת או כסף וזהב או אבן וכיוצא ויש עליהם צורות ישנות אם ניכר בה סימן שנעשית לזכרון מכח הכתיבה שנמצאת עליה לית לן בה אבל אם ניכר בה איזה סימן שלא נעשית לזכרון אלא היא עבודה זרה חייב כל ישראל הבאה לידו לבערה ולאבדה מן העולם ובהודו גם בזמן הזה יש עובדי עבודה זרה וכל ישראל שתבוא לידו עבודה זרה שלהם מצוה לאבדה:

[ו] כיצד מבערה שוחק וזורר לרוח או לים או זורק אותה לים אפילו בלא שחיקה דזה הוא איבודה דאין חשש שימצאנה אחר והוא הדין למשמיה ונויה שצריך לאבדם באופן זה נאמר אבד תאבדון והלוקחה לביתו עובר משום לא תביא תועבה אל ביתך אפילו מכניסה לפי שעה:

[ז] אם בלא לקנות מישראל דבר לצורך השתי וערב או בשביל נוי שלו אסור למכור להם וכן הוא הדין אם קונין ממנו דבר לעשותו לכבוד השתי וערב שמונח בבית כניסתם בפנים הן זכוכית וצבע הן נרות וכיוצא אסור למכור להם ואף על גב דיש אומרים אם אפשר להם לקנות זה מאחר מותר למכור להם רובי להחמיר בכל גוונא והנהיר בזה ישאר ברכה מאת ה' בעולם שכולו טוב:

[ח] אסור ללבוש בגדים שיש בהם שתי וערב באריגה שהם בולטים אבל אם אין בולט מותר וכן אסור לעשות בציוור וכיור שבביתו צורת שתי וערב הן בעצים של דלתות ושל כותלים ותקרה הן בבנין האבנים אם הוא בולט והיינו דוקא דארבעה ראשים של השתי וערב הם מבדילים בפני עצמו בבליטה שלהם ואינם מחוברים ונכנסים בדבר אחר אבל אם ראשי השתי וערב נכנסים בחלקים אחרים ושויים עמהם בולטים ויוצאים עליהם מותר ואין בזה חשש:

[ט] כתיב לא תעשון אתי אלהי כסף וכו', וקבלו חז"ל דהזהיר הכתוב שלא לציייר צורת ארבעה פנים שבמרכבה בהדי הדדי דהיינו פני שור ואדם ואריה ונשר לחיה אחת דוגמת חיות הקודש אף על פי שעושה אותם לנוי בעלמא וכן צורת אדם אסור לציייר אפילו לבדו ואין עמו שתי צורות שבמרכבה ואפילו עושה אותו לנוי בעלמא ואפילו עושה לנכרי אסור וכשם שאסור לעשותן כך אסור לומר לנכרי לעשותם דאמירה לנכרי שבות ואם הנכרי עשה אותה מאליו לישראל אסור לישראל להשהותם אצלו: במה דברים אמורים בצורה בולטת אבל בשוקעת מותר ומכל מקום נכון להחמיר גם בשוקעת אך פשט המנהג להתייר בשוקעת ואין למחות בה וצורה הנעשית בצבע עב נראה בה בליטה ואסור אבל בדיו על הניר לית לן בה וצילום תמונת אדם עדיפה מצבע קל על נייר שאין בה בליטה אפילו משתו ותפשטה מלאכה זו בכל העולם ודשו בה רבים ואף על גב דגם בזה יש מידת חסידות מכל מקום אם יש צורך גדול בדבר יקחו צורת הפנים בלבד בלא ידים ורגליים ואז גם אדם חשוב אין לו לחוש בכך: [מותר להצטלם וכן פנים המנהג]

[י] צורת האדם דאסור בבולטת היינו אפילו שהוא אינו שלם אלא מצד הפנים ואין בו צד האחור דאפילו דאין עשוי כל הגוף שלם פנים ואחור נמי אסור אבל אם צד הפנים עצמו אינו שלם שאין בו אלא רק צורת הראש

בלבד ואין בו ידיים ורגלים מותר אפילו בבולט וכן אם הוא חצי גוף כאדם השוכב על צידו שאין בו אלא עין אחת ואוזן אחת וחצי שתי ויד אחת ורגל אחת מותר אפילו בולט ויש חולקין ואוסרין בכל גוונא בבולט וכיון שהוא איסור תורה יש להחמיר כסברת האוסרין: [צורת אדם אינה אסורה רק אם היא כל גופו אבל חצי גוף מותר ותמונת אדם רק צד אחד עין אחת ואוזן אחת מותר שאינו שלם ובובות מותר לשחק בהם ולקנותם]

[יא] עכו"ם העושה משתה לנשואי בנו או בתו ומזימן ליהודים לאכול עמו אף על פי שהיהודים אוכלים משתה והמשמשין גם כן משתה עם כל זה אסור דכתיב וקרא לך ואכלת מזבחו למד אף קראך והזמינך לאכילה אף על פי שאכלת משלך נחשב לך אכלת מזבחו ואפילו מיחד חדר מיוחד ליהודים לבדם אסור מיהו זה אינו אלא אם מזמינו לסעודה של משתה ושמה שערך שולחן עם פירות ושכר אבל אם אין הגוי מביא אלא רק כוס קפה ותחיתנו מתוק כדרך שמביאין להבאים לעשות ביקור נימוסים לית לן בה וגם עוד אינו אסור אלא המנה של משתה נשואין בנו או בתו בלאו הכי מותר מיהו לו שעושה הסעודה תוך שלשים יום קודם נשואין וכן תוך שלשים יום אחר נשואי אסור ואפילו הזמינו בסתם בסתם אסור אבל אחר שלשים יום אם אמר לו בפירוש שמזמינו בשביל הנשואין אסור ואם בסתם שרי: [ואם עושה הגוי בבית ישראל והגוי מביא עופות שחוטים כהלכה ויהודי משגיח על הכל מותר ואפילו שהגוי נמצא בבית ישראל]

[יב] אין מוסרין תינוק ישראל לגוי וללמדו ספר וללמדו אומנות אפילו במקום דאין לחוש לשפיכות דמים כי יש לחוש שמא ימשך אחר מינות ועוד יש לחוש למשכב זכור ואף על פי שאמרו על תינוק דמשמע שעודנו קטן שלא הגיע לגדלות של י"ג שנה ויום אחד עם כל זה צריך להזהר כל היכא דעדיין אין לו חתימת תקן:

[יג] אין חולקין בחוקות הגוים ולא מדמין להם וכל בגד המיוחד לגוים ופרשו היהודים ממנו מחמת צניעות או דבר אחר הרי זה אסור ליהודים ללבוש כמוהו כי כיון שנתייחד להם מפני גיוותן ופרשו היהודים ממנו מפני יהדותן אז כשלוברים אותו היהודים נראה כמודה להם ונמשך אחריהם וכן צריך שלא יעשה כמעשים המיוחדים להם כגון מנהגם שנוהגים לקנח את האבר בכותל אחר ההשתנה וכן מנהגם בסדר הרחיצה שרוחצים במים קודם תפילתם להניח מים במקומות הידועים להם שיש להם חוק בדברים אלו וכל כיוצא בזה:

[יד] לא יגדל ציצת ראשו כציצת ראשם [בלורית מקדימה לדעת מרן מותר לגדל שער כלפי פנים ליופי ולכן אין לגדל שער כלפי פנים] [לגדל שער ראש שלהם לפנים ואף משום חציצה אין פה כגופו דמי ואף על פי כן טוב ונכון לחוש למחמירין לקצר שער הראש שלהם יאה ארוכות כלפי פנים] [ולא יגלח ראשו כמו גלוח שלהם ולכן לא יגלח אמצע הראש ולהניח מן הצדדין מסביב בלא גלוח או יגלח מן הצדדין ויניח האמצע בלא גלוח כי כל זה היתה חוקות העכו"ם מזמן קדמון]:

[טו] מחוקות הגוים להצטער על מתיחה עד שתולשין שערם ושורטין בבשרם ואם ישראל עושה כן הרי זה לוקה משום ושרט לנפש וצריך להזהיר הנשים בזה שלא יתלשו שערם מתוך צערם על המת ובשני שערות חייב משום קרחה ובשיער אחד איכא איסור תורה שגם הנשים מזהרות על זה וכן מזהרות בשרט ששורטין בבשרם מחמת צערם על המת ואף על גב שחייב מלקות ליכא אלא בשורט על מת מכל מקום איסורא איכא אפילו בשורט על שאר מיני צער ועוד מחוקותיהם הוא ששורטים בבשרם וממלאים השרט במיין צבע או בדיו או צצובת תחלה ואחר כך שורט וישראל העושה כן חייב מלקות דכתיב וכתובת קעקע וכו' ומכל מקום מותר ליתן אפר מקלה על המכה לרפואה אף על פי שנסאר הרושם דמכתו מוכחת עליו שאינו עושה משום חוקות הגוים: [טז] אין מנחשין בניחושין דגוים שנאמר לא תנחשו כגון אלו שאומרים הואיל ונפלה פתו מפיו או מקלו מידו איננו הולך למקום פלוני היום שלא יצליח וכן כיוצא מדברי שטות כאלה וכן האומרים שחטו תרגולות זו שקראו כתרנגול ויש אומרים דוקא לומר כן בפירוש אסור אבל לשחוט בזתם מותר והמקל לשחוט בסתם יש לו על מה לסמוך והבוטח בה' חסד יסובבנו:

זוהר הקדוש - מעשה רשב"י ובונו במערה

רבי פנחס היה מצוי לפני רבי רחומאי, בשפת ים גנוסר הוא היה בן אדם גדול, זקן ושבע ימים ועיניו כחו מלראות. אמר לרבי פנחס: בודאי שמעתי שחברנו יוחאי, יש לו מרגלית, אבן טובה, והסתכלתי באורה של אותה המרגלית, יצאה כאור השמש מנרתיקה, והאירה את כל העולם, ואותו אור עומד מהשמים לארץ, והמשיך את כל העולם, ואותו האור כולו, כלול בביתך, [כלומר שבטו של רבי פנחס היתה נשואה לרבי שמעון בן יוחאי, ומהאור שכלול בביתך, יוצא אור דק וקטן, ויוצא לחוץ ומאיר לכל העולם,] שהוא רבי אלעזר בן רבי שמעון בן יוחאי, אשרי חלקך, צא בני צא, לך אחרי אותה המרגלית, שמאירה לעולם, מכיון שהשעה עומדת לך. רבי פנחס יצא מלפניו, ועמד ליכנס באותה הספינה, ושני אנשים עמה, [בכדי לחפש את רבי שמעון בן יוחאי ולכן ורבי אלעזר, שברחו, ולא ידעו איפה הם, ולכן יצא רבי פנחס בן יאיר לבקשם באיי הים, והנה] ראה שתי צפורים, שהיו באות ומעופפים על הים, הרים קולו להם ואמר: צפורים צפורים, שאתם מעופפים על הים, האם ראיתם את המקום שבר יוחאי נמצא שם. המתין מעט, אמר: צפורים צפורים לכו והשיבו לי, פרחו והלכו, נכנסו בים והלכו להם. בטרם שיצא [שירד לפי סיפנה], והנה הצפורים באו, ובפה של אחד מהם פתק, וכתוב בתוכו: שבר יוחאי יצא מן המקום, [יחד עם] רבי אלעזר בנו. הלך אצלו, ומצא אותו משונה, וגופו מלא פצעים, [מרוב שנים שישב במערה, שהיה מוכרח לישב שם תוך החול, כדי לכסות עירומו ולעסוק בתורה,] בכה עליו, ואמר: אוי לי שראיתך בכך, אמר [ענה לו רבי שמעון]: אשרי חלקי, שראיתני בכך, שאם לא ראית אותי בכך. לא הייתי זוכה לכך

אמרי חז"ל כתב בספר הקדוש "ראשית חכמה" שער הקדושה פי"ח וז"ל: מאחר שהעין רומזת כל השמות הקדושים האמורים וכל העולם, מי שישמור עיניו מחטוא בהן, שומר כל גופו ומקיים העולם בזכותו. ואם ח"ו פוגם בראיה, פוגם בכל האמור. בירושלים היו מרבים לספר על כוחו של ר' זונדל סלנט זצ"ל שיכול להכיר על כלי שנקנה מן הנכרים "בראיה" אם נטבל או לא. וכאשר נשאל על טיבה של ראיה זו, ענה בפשטות, כי כל הנהיר מראיה אסורה יכול להשיג זאת "ביקלות". (ירושלים של מעלה ח"ב) ואם אדם "זוכה" לשבר מלתיעות רשע לא להשיג עליו יצר שמתפה אותו לראות ולהסתכל, אז לא די בזה לאלו המלתיעות הנאמרים לעיל [ע"ש], רק הוא זוכה לשבר כוחות הרעע ממאות אנשים מישראל, שזוכים בזכותו להיות שומרי עיניים פ"ה) (טהרת הקודש מאמר שמירת עיניים פ"ה)

הדלקת נרות: 19:01

יציאת השבת: 19:51

רבינו תם: 20:41

ע"פ אופק תל אביב
כג' באב התשפ"ב

טוב לחסות בה'

802

סכנת החופשה!

עקב התשפ"ב

אל מעונו של הגאון הגדול, החת"ס סופר נכנס תלמיד מבקש ה', רגע לפני יציאתו לחופשת הקיץ 'בין הזמנים' ושאל: "למדנו רבנו מהו הדבר הכי חשוב שעלינו להיזהר בו בזמן חופשת הקיץ?". התלמיד המתין בהשתוקקות וציפה שהרב יורה לו להתחזק בדברים שהינם יסוד התורה: תפילה במניין, לימוד תורה, שמירת הצניעות והקדושה. אך לא כן השיב החת"ס סופר. "בימי החופשה", השיב הרב, "כל בחור ישיבה רציני מקדיש זמן מה ללימוד תורה בבית כנסת שבעירו. באותו בית כנסת מתקיימים שיעורי תורה של רב בית הכנסת לקהל בעלי בתים המתפללים. והדבר שהכי צריך להיזהר בו, הוא... שלא ללמוד בדברים אחרים בעת שהרב מוסר את השיעור, מפני שהדבר יכול לגרום לרב או למתפללים עוגמת נפש וצער, בחושבם שהלימוד של הרב לא מעניין ואינו ברמה של הבחור ישיבה... ולצער אדם אחר בחופשה – זו הסכנה הכי גדולה!".

בעינינו צריך להיזהר במצוות הגדולות ולהישמר מעבירות קשות, אך התורה מלמדת אותנו כי יש

להיזהר ביותר במצוות שאדם דש בעקביו. דש הוא אב מלאכה (בהלכות שבת) של 'מפרק', ללמדנו שניזהר שלא לפרק ולרמוס אנשים אחרים בדרכנו. אין חמור יותר מזהירות בבן אדם לחברו.

סיפר הגאון הצדיק רבי אלימלך בידרמן שליט"א:

"היה זה בימי החופשה לפני 5 שנים, בחודש אב ה'תשע"ו. אברך יקר מאלעד ומשפחתו נסעו לנופש של יומיים בעיר צפת. האברך ומשפחתו שכרו דירת נופש פשוטה בעלות נמוכה.

הם הגיעו לדירה, נהנו והשתובבו. אלא, שלפני שעלו

לישון במקום, נשמע פיצוץ מוזר בדירה. מה קרה? – צינור השירותים המעביר את הנוזלים אל הביוב

התפוצץ, והחלו מים מזוהמים רבים להתפשט בכל הבית. דירת הנופש התמלאה בריח זוועה, ובני הבית שזה עתה עלו לישון, הרגישו צער גדול ונורא. הדבר הצריך טיפול מקצועי והזמנת בעל מקצוע, אך עקב השעה המאוחרת, לא נותרה ברירה אלא להתין ליום המחרת.

בלית ברירה, הלכו לישון בני המשפחה בצער נורא וכיסו את ראשם בשמיכה, בכדי לא להריח את הריח הנורא שהתפשט בבית.

מיד עם בוקר, פנה האברך לבעלת דירת הנופש וסיפר לה על עוגמת הנפש שאירעה אתמול בלילה.

בעלת הבית הבטיח לשלוח במהירות איש מקצוע, אך לאברך ובני ביתו זה כבר היה מאוחר.

הם הודיעו כי הם עוזבים את הדירה כעת, והם ישלמו רק על יום אחד שבו נהנו, בעוד על היום השני

שסבלו מריח נורא – הם מבטלים התשלום. לבעלת הדירה לא היה נעים והיא קיבלה את המצב בצער

ואמרה: "אני מצטערת, אך אל תשלמו כלל. הצטערתם שלא באשמתכם לכן אל תשלמו". היא אמרה

זאת מתוך צער והפסד של יומיים.

האברך שמע זאת ושמח, והמשפחה יצאה מהמקום באותו בוקר. בעלת הבית הפסידה סכום נאה על

יומיים, שהרי בזמן זה כל המקומות בצפון עמוסים וגדושים, כשכל לילה מוערך בסכום רב מאד.

והנה, בעוד האברך ומשפחתו יצאו מהנופש, מקבל האברך טלפון בהול ונורא...

מה אירע? ... הוא לא האמין למשמע אוזניו... – המשך בעמוד 3 –

לרפואה. פרנסה

והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. ניסים חיים רפאל בן לשיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. לירז בת יפה. אייל רפאל בן שרית שרה. דביר בן רויטל, ליאור בן פרידה, אריאל בן רויטל.

זיווג הגון: דניאל ולירז בני אורנה, ניר ואודליה בני ציפורה.

זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. סתיו בת ורדה, אליס בת פרידה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. יעקב בן ויקטוריה. שרון שירין ספיר ספאחי בת לאה. עליזה בת מזל טוב מלכא. משה לוי בן מריקה מרים. רוני אהרון בן מזל כהן. פנתס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרה בת קמר. גלילי הכהן בן כוכבה.

העלון מוקדש

לרפואת

צרויה גלית בת

חממה יונה

בתוך שאר חולי עמו

ישראל

העלון מוקדש

לעילוי נשמת

מוריס בן

מרימה פיניש

ת.נ.צ.ב.ה

שו"ת באמונה וביטחון

הרה"ג חיים רבי שליט"א

האם בעל אמונה משקיע בביתו? בעל אמונה דואג תמיד לייפות את ביתו לטובת אשתו וילדיו, ולא לטובת החברים והאורחים. לכן, עדיף להשקיע בחדר שינה וריהוט מתאים לתועלת בני הזוג, וכן לייפות חדר ילדים, מיטות טובות, שולחן וכיסאות, מאוורר, מזגן, ארון בגדים, ארון ספרים, מקום לשמוע שירים ולשמוח בבית.

ואין לקחת הלוואות כדי לייפות את הסלון ולעשות רושם בפני האורחים, כי העיקר זה חינוך הילדים ועבודת ה', ועדיף לקנות ריהוט מצוין יד שניה' ולהקל על עצמו, מבלי לעשות רושם בפני האורחים. יהודי הוא בעל אמונה, ולא בעל כבוד ולא בעל הבית.

כיצד יש להגיב שהכל לא הולך? ראשית, להאמין שהכל משמים לטובה ואין עוד מלבדו, וכל העיכובים, המכשולים, העלבונות, הצרות,

סגולת קבלת שבת

1) מובא בשם רבנו החפץ חיים: סגולה לבנים שיהיו יראי ד' וגדולי ישראל, להקדים לקבל את השבת. וידוע שאביו של הרמ"א נהג בקביעות לקבל שבת מוקדם, ופעם אחת היה לו נסיון גדול בהקדמת שבת ועמד בו, והודיעו לו מן השמים שבזכות זה, יזכה

קבלת שבת

לבן שיאיר את עם ישראל בתורתו וזה היה רבינו הרמ"א מאורן של ישראל.

2) מובא בספר סוד ד' להמקובל מהר"י גיטקליא: "כאשר אדם מכניס את השבת מוקדם, ה' משלם לו במידה כנגד מידה, בזכות שהוא הרחיב את גבול קדושת השבת, וצמצם את גבול החול, בזכות זה, אם יהא לו צר – ירחיב לו ה' וישיעו'.

2) רבנו האר"י ז"ל אמר כי מי שאין לו בנים שיזהר ויזהיר אחרים על תוספת שבת בכניסתה וביציאתה, ויתוספו לו בנים. וכן כתב החפץ חיים שהמחזק אחרים בהקדמתה יזכה לבנים.

שו"ת באמונה וביטחון

הרה"ג חיים רבי שליט"א

הבלבולים, הקשיים, הרעב, הצמא חוסר שלוה, חרדה וחלום מפחיד, הכל הוא אך ורק מה' יתברך. ואח"כ יעשה תשובה ע"י אמירת וידוי, ולומר לה' שמקבל באהבה דין שמים, ואם ה' יתברך לא רוצה, אז גם אני לא רוצה כלום, ולומר בכוונה שמוכן למות על קדושת שמו ית'. ואח"כ יקבל להתחזק ולהוסיף מעלה בעבודת ה' יתברך.

כשאדם נבהל האם זה משמיים? בוודאי שזה מהשמים, וכאשר מתרגש ונבהל פתאום או שמע בשורה קשה, רח"ל, עליו לדעת שזה משמים, ועליו לחשוב מה רוצה ממנו ה' יתברך, והמפחד מאחד לא מפחד מאף אחד. ומספרים על רבי אליהו לופיאן זצ"ל שפעם נפל במדרגות, התיישב במקום ועשה חשבון נפש: "מדוע עשה לי ה' ככה?". והכל בהשגחה פרטית מתי יבהל, כמה זמן יבהל, ועד מתי יבהל.

החברה משנה אותך!

לה להידמות להן שהרי שבח הוא. אשה זו זכתה בזכות החברות לכבד את בעלה. וכמו כן מדברים גם לגבי הבעל. בעל הנמצא בסביבה שמזלזלת בנשותיהן: "מה זאת אומרת אשתך לא מסכימה, מה היא הגנת שלך?", אז גם אם הוא לא יעתיק את אותו זלזול, מכל מקום הכבוד לאשתו לא יהיה אותו דבר... זה יסוד גדול בנפש האדם שמגלים לנו רבותינו. מספר הרב יגן זצ"ל בכאב על אותה נערה שלמדה אצלו בסמינר ורצתה לעזוב לעיר אחרת שם קיבלה הצעת עבודה במקום חסר יראת שמיים.

הרב הזהירה, אך זו התעקשה ללכת בהבטחה שתשמור על עצמה. כמובן שהרב צדק, רמת הצניעות בה ירדה לאט לאט, הדיבור השתנה, ולא קשה היה לפספס את ההידרדרות... וכשאמר לה הרב: "את רואה? לא חבל איך שהתדרדרת כך". השיבה: "אני

התדרדרתי? אפילו בעבודה שלי כולם אומרים שאני הכי צדיקה, וקוראים לי 'הרבנית'". היא אפילו לא שמה לב לנוק הרוחני שנגרם לה. היא העדיפה לרדת עשר דרגות ביראת שמיים שלה, ומתנחמת בכך שקוראים לה שם 'הרבנית' – ע"פ דרגתם הירודה. אנחנו קובעים את האופי והרמה התורנית שלנו – לפי הסביבה, המשפחה והחברים שלנו. ובידינו הדבר לקבוע זאת. אם נשנה את החברה – נשתנה אנחנו!

חז"ל הקדושים (משנה כלים) פוסקים הלכה: "כל המחובר לטמא – טמא, המחובר לטהור – טהור". דבר נאמר אולם על דיני טומאה וטהרה, אך טמון כאן יסוד גדול – כיצד נדע מי האדם העומד מולנו?... נביט למי הוא מחובר, וכמו שאומרים העולם: "אומר לי מי חבריך – ואומר לך מי אתה". החברה משפיעה על האדם מאד. ואומרים רבותינו, שהסיבה העיקרית לכך היא, שדרך האדם להשוות עצמו לאנשים בחברתו, ככה בנויה נפש האדם.

נביא דוגמא: אישה שיש לה חברה או גיסה שמדברת כל היום לשון הרע, אם האישה תדבר לשון הרע רק פעמיים או שלוש, היא מיד תחשוב בלבה כמה שהיא צדיקה שאינה נכשלת 'כמעט' בלשון הרע: "אם היא מדברת כל רגע, אז אני שפעם ב... יצא לי, זה לא נורא". אך אם תהיה לה חברה יראת שמיים באמת שאינה נכשלת בלשון הרע, אלא לעיתים רחוקות וגם אז מיד מתחרטת, אז הפעמיים, שלוש ייראו בעיניה הרבה. לכן הדרך לשנות את האדם הוא קודם לפי סביבתו. לכן, אישה שנמצאת בסביבת נשים שמכבדות את בעליהן כראוי, שתמיד נשמעים מפיהן משפטים כמו: "אני אשאל את בעלי", "בעלי לא אוהב את זה, לכן אני לא עושה" לובשת, שמבינות באמת מה זה בעל! שאצלן לכבד את הבעל זו 'הגאווה שלהן', אישה זו תמיד תשאף, אף שקשה

מה אירע? – ברשותו של האברך דירה ב'קרית ביאליק' אותה הוא משכיר במשך השנה למגורים. והנה, התקשרו אליו השוכרים כשהם זועפים וכועסים: "ממש בדקות אלו, התפוצץ צינור המים בדירה, כשכל המים נזולים אל דירת השכנים מלמטה והורסים להם את הדירה". למרבה הצער, השכנים מלמטה אינם שומרי תורה ומצוות, וכל דבר קטן יכול להוציא אותם משלוותם ולנקום בדירת האברך ורכושו. האברך הבטיח לחפש בעל מקצוע, אלא שאחר כמה דקות שוב התקשרו השוכרים ואמרו: "זה בלתי נסבל, המים גודשים כל מקום. אנו מפסיקים את השכירות ועוזבים עוד היום". האברך נכנס להלם וצער. הוא הבהיל למקום מיידית איש-מקצוע אשר בדק וראה שיש בעיה בכל האינסטלציה של הדירה, וכי יש להחליף את כל הצינורות, לשבור בלטות ולהניח ריצוף חדש. הטיפול בדירה יקח יומיים לפחות, כשהמחיר הינו – 45,000 ₪! האברך היה בצער ולא הבין מדוע נפלה עליו כזו צרה ביום בהיר. לבינתניים, הגיע האברך לביתו באלעד, ולמרבה ההפתעה הוא רואה כי כל הבית מוצף במים. "מה קורה פה, רבונו של עולם?!", זעק האברך לשמיים. הפעם היתה זו מכונת הכביסה שלו שהוציאה את כל המים לתוך הבית, בזמן שהיו בחופשה בצפת. האברך הבין שיש דברים בגו, ולא לחינם רודפות אותו צרות של מים שגורמות לו להפסידים כבדים שהגיעו כבר להוצאת ענק של 50,000 ₪. בינתיים, הדירה שמשכיר ב'קרית ביאליק' נמצאת ריקה, כשאף אחד לא רוצה לשכור אותה. ההפסד שלו גדל מיום ליום, והוא

הבין כי יש עליו קיטרוג מהשמיים. לא היה צריך זמן רב בכדי להבין "כי מהרגע שעזבתי את הצימר בצפת עקב הפיצוץ בצנרת ולא שילמתי, באו עליי צרות והפסדים כבדים. כנראה, שגם שבעלת דירת הנופש הצטערה ואמרה לי לא לשלם כלל, ואכן הדין עימי, אך בורא עולם לא שופט את העולם לפי הדין, והוא רואה את הצער הגדול והכבד שנגרם לה. היא הפסידה יומיים של הכנסה גדולה, לה היא מחכה כל השנה, ובפרט שעזבנו את המקום ולא חיכינו שיטפלו בו, יתכן והדבר הגדיל את צערה וגרם לה עוגמת נפש.

הוא החליט להתקשר אליה ולשלם לה את הסכום המלא על אותם יומיים, הגם שמחלה על כך, והדין עימו. היה זה, ביום שלישי פרשת וירא (כחודשיים לאחר המקרה). בשעת ערב, פנה האברך אל המארח בצפת, בעלה של המארחת ואמר לו: "תן לי בבקשה את מספר חשבון הבנק שלך, שכן ברצוני לשלם לך את הסכום המלא על הנופש". בעל הבית נזכר באברך מיד ואמר לו: "תודה רבה על הרצון, אומר לך את האמת שאשתי לקחה מאד קשה את המקרה שלכם. היא היתה כמה ימים בצער מאז שכך עזבתם ולא רציתם להישאר, לאחר שהבטיחה להביא מהר איש מקצוע. אך לעניין התשלום, אינך צריך לשלם, מפני שרעייתי ויתרה לך על כך". האברך היה בהלם. הרי בעלת הבית הבינה אותו וביקשה שלא ישלם, והוא לא ידע שהיה לה כזו עוגמת נפש. "אומר לך את האמת", המשיך בעלה של

המארחת, "לפני כחודש, ביום הכיפורים, היא בכתה ללא הרף ואמרה שאינה מוחלת לאברך מאלעד שציער אותה".

האברך ביקש לדבר עם בעלת הבית. הוא התחנן בדמעות שלישי שתמחל לו, וכי הוא מעביר מיד סכום מלא על היוםיים, כך שהדבר לא יפגע בה כלל. בעלת הבית היתה פגועה, אך בסיום השיחה התרככה ואמרה שהיא מוחלת בלב שלם, והודתה לו על התשלום. מספר האברך: "רבותיי, בשעה 14:30 עשיתי העברה לבנק שלה וקיבלתי מחילה בלב שלם מבעלת הבית. ולאחר 5 דקות בלבד... מתקשר אליי מתווך של הדירה בקרית ביאליק שהנני משכיר ואמר לי: "ישנה פה משפחה שראתה כעת את הדירה ורוצה לסגור איתך מיד על חוזה לשנה, כשהם מוכנים לשלם סכום גבוה בהרבה ממה שהשוכרים הקודמים שילמו לך".

"רבותיי", מסיים הרב בידרמן, "אדם צריך לבחון בשבע עיניים כל הזמן: נכון שאני צודק, נכון שלפי הדין הצדק עימי, אך אם הדבר גורם לשני צער ועוגמת נפש – הרי שההפסד הוא כולו שלי. כי האדם יראה לעיניו, וה' יראה ללבב. בורא עולם לא בודק את המצב ע"פ הדין, אלא רואה את הצער שיש לשני, ומבקש את הנרדף. שווה לאדם לוותר על כמה מאות שקלים בשביל שיהא טוב לשני, ובלבד שלא יביא צער רב לשני שיעורר עליו קיטרוג, צרות והפסדים כבדים.

כמה פעמים אנו רבים עם נהג מונית, המוכר בחנות, השכנים בבניין על כמה שקלים או מאות שקלים, כשאנו משאירים את הצד השני מצטער ופגוע. זה לא שווה כלל! צער של השני, הוא נזק גדול פי כמה וכמה. ואדרבה, המוותר ונותן מעצמו בשביל בכדי שיהא שלום וטוב לשני – הקב"ה מברך אותו בכל הברכות והישועות שהוא רצונו יתברך בשלמות.

"ועשית הישר והטוב בעיני ה' אלוקיך" – מכאן למדו רבותינו ז"ל כי הגם שעל פי הדין, הצדק עם

עם האדם, רצונו של ה' יתברך שהאדם יעשה לפניו משורת הדין ובלבד שיחיה בשמחה ובשלום עם חברו, הגם שבגין כך יכול הוא להפסיד סכום של ממון, ו'לא חרבה ירושלים אלא על שהעמידו דבריהם בדין'.

הרב אברהם גינזמן

נופש או עונש?

82' ה'תשס"ב

לרב היה נופש הגוף מלחץ הציבור, אך לא נופש מלימוד התורה ועבודת ה', הנמצאת בכל מקום ובכל שעה. מספרים כי בעת שהתגורר הגאון הצדיק רבי זיידל אפשטיין זצ"ל בארץ ישראל, היו תלמידיו מנסים מדי פעם ב'בין הזמנים' של חודש אב לשכנעו שיאות לנסוע לנופש או למנוחה. תמיד הרב סירב ולא רצה לשמוע על כך. פעם כשניסו לשכנעו אמרו לו: "והרי ידידך, הגאון הגדול הרב שלמה וולבה נוסע בכל שנה בחודש זה למנוחה, ומדוע הרב לא מסכים לצאת למנוחה?". כששמע זאת הרב, עשה תנועת ביטול בידו ואמר: "מה אתם באמת חושבים שהרב וולבה נוסע לנוח? הוא נוסע להכין עצמו במקום שקט לאלול". השומעים חשבו שזו התחמקות. אלא, שלימים כשנסתלק הרב וולבה זצ"ל הוציא תלמידו הגרי"מ המניק שליט"א את ספרו הנפלא 'אבני שלמה', ושם הוא מספר כדלהלן: "כשחזר מנסיעה לנופש שאלתי את מורנו הרב וולבה אם עלה בידו לנוח. הביט בי הרב בתמיה ושאל: "לנוח? הכנתי את כל אלול בימים האלו?". אז הבינו התלמידים שהצדיקים מנצלים את החופשה לעבודת ה' בנחת. (קדוש אלול) לדרגתנו, עלינו לצאת לנופש או לנצל את ימי החופשה גם לנשמה וגם לגוף: ים, טיולים וחוויות. אך מגדולי עולם אלו עלינו לראות כמה יש להיזהר שלא יהא זמן זה להשחתת הנשמה, שלא ללכת למקומות שאינם כשרים וראויים לבני תורה ואנשים יראי ה'.

מקומות פרוצים ומעורבים הם מקומות שמרחיקים את האדם מדרך ה', ומה נענה בעוד ימים ספורים שיצטרך לבקש סליחה בימי חודש הרחמים.

ידוע לכל כי מרן הרב חיים קנייבסקי זצ"ל, נהג בשנים הקודמות לנסוע כל שנה למנוחה של כמה ימים בעיר צפת בזמן הקיץ. דבר זה למד הרב מרבו מרן היחזון איש זצ"ל. אך בואו וראו כיצד היתה נראית המנוחה של הרב. בספר באר שבע (עמ' ל"ז) מתארת הרבנית קנייבסקי כיצד היתה נראית החופשה של מרן זצ"ל: "היודעים אתם מה היה עושה הרב במשך זמן הנופש שהיה בצפת? הוא כתב כל היום את 'דרך אמונה',

בו עסק אותו זמן. פעם הוא אמר לי: "במשך השבועיים של הנופש שאני נמצא פה, אני כותב כמות כזו, מה שאני כותב בביתי בשלושה חודשים". וזאת מפני ששם אין לו עול הציבור ואין טרדות".

פלא פלאים, הרב מנצל את החופשה לעשות את הדברים הערכיים שבאמת מטיבים לנשמתו, אותם אינו יכול לעשות במשך כל השנה.

הוסיפה הרבנית לספר כי באחד הימים התאמץ רבינו כל כך, עד שבסוף היום חש בכאבים בעיניו מרוב מאמץ קריאה וכתיבה רצופה במשך שעות רבות, שכמעט והלכו לבית החולים לבדוק מה אירע. וב"ה הכאבים נרגעו. (דברי שיה)

לא זכינו להגיע לדרגתו של מרן, אך לפחות נקח מכאן איך נראית חופשה של יהודי ירא שמיים – נופש לגוף ולנשמה.

ימי הקיץ והחופשה – בימים אלו יוצאים המוני בית ישראל בכל מקום להינפש, ובפרט בחורי הישיבות ואברכים להחליף כוחות טרם ישובו לספסל בית המדרש הקדוש, לקראת זמן אלול, זמן הרחמים והסליחות. הגאון הצדיק, הרב ניסים יגן זצ"ל היה נוהג לומר כי זמן החופשה והנופש הוא שעת המבחן של אדם ובחור – מי הוא באמת.

האם במשך כל השנה שהיה בישיבה או קם לעבודה: האם הוא התפלל במניין רק כי יש מסגרת של לימודים או עבודה, או שהוא באמת מחובר לה' וחשובה לו התפילה.

האם כשהוא בנופש הוא עוזב את התורה לחלוטין ולא לומד כלל, או שמבין הוא כי הם חיינו ואורך ימינו, והתורה היא המזון לנשמה – וכיצד יתן נופש ושחרור לגופו הבלוי ויזניח את נשמתו הטהורה שתהא רעבה וצמאה. משל למה הדבר דומה? – כשבאים לבנות בניין לוקחים חתיכות עצים, עושים מהם צורה של עמוד ויוצקים לתוכם טיט ומלט.

כיצד יודעים אם העמוד מוכן ובנוי היטיב? – אם נוציא את קורות העץ והעמוד יהא בטון חזק וקשה שיעמוד בכוחות עצמו, הרי שהוא מוכן ובנוי היטיב. אך אם כשנסיר את הקרשים שסביבו, המלט תישפך והעמוד יקרוס, הרי שאותו עמוד אינו חזק ואיתן, וברגע שאין לו מסגרת של עצים הוא מיד נופל.

זמן החופשה והנופש, הוא זמן הסרת העצים – אם גם בחופש אתה מקפיד על תפילה בזמן, לימוד, שמירת הקדושה והעיניים, הקפדה בברכות ועוד – הרי שאתה בנוי וחזק.

הבן לא מצא עדיין ישיבה קטנה?

ישיבת 'נחלת יוסף' בצפון תל אביב - ישיבה לבחורים איכותיים שרוצים יחס אישי, מרחבי דשא, טיולים וסילוב לימודי חול ופנימיה. לפרטים: 052-7137136

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו, אבשלום בן ויולט. מאור בן ליאת. זיווג: אביחי בן גאולה. לע"נ: אמיר בן גור, בוריס בן ברכה, יהודה בן אליהו, משה בן צביה.

העלון מוקדש לעילוי נשמת רס"ב אבישי ביטון זצ"ל

מיהו היצור אשר בכל מקום אשר דורכת תחתיו כף רגלו, לא צומח יותר מאומה?

עצת אבותינו: אלוהים יתברך יצאנו ממצרים ונבאנו אל הארץ הזאת ונאמר לנו: ארץ זבת חלב וסוכה היא הארץ הזאת. ונאמר לנו: ארץ זבת חלב וסוכה היא הארץ הזאת. ונאמר לנו: ארץ זבת חלב וסוכה היא הארץ הזאת.

לתגובות: 052-7151858

רחוב מעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

דפוס אפי

שמקילה ופורקת מעמסות, הוא יודע בדיוק מה עליו לעשות, הוא ישיר לו כמה מניגוני אמשינוב הישנים שבוודאי נוסטלגיים עבור חיים שלום, אולי זה יביא לו להשראה ויכולת דיבור, כך יוכל לפרוק את אשר על לבו.

ניגון עתיק יומין עלה תיכף בזיכרונו, הוא החל לנגנו ברוב רגש, חיים שלום הופתע לשמוע את הניגון, היה זה הניגון ששר לביל הסדר האחרון על המילים "קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה" ניגון עמוק מאד רווי כיסופים, אותו היה שר אביו ז"ל בכל ליל סדר, ניגון שנחקק בזיכרונו כשיר מיוחד במינו שמותאם ליום העתידי בו יגאל הקב"ה אותנו [בקרוב אמן] מחשכת הגלות ויבנה את בית המקדש ונזכה אז לגאולה השלימה, בלי משים החל אף חיים שלום לנגן את הניגון חורש רק שפתיו נעו וקולו לא יישמע.

האווירה התחממה פני חיים שלום אדמו, הניגון הציף אותו כליל, אבן כבידה נגולה מעל ליבו, הוא חש בכוחות חדשים שזורמים אליו ממקור כל הכוחות, קולו גבר מרגע לרגע, הניגון עלה בכמה אוקטבות בסולם הניגון, שניהם יחד שרו אותו ברוב דביקות.

ניגון מושך אחריו ניגון, ימי אמשינוב היפים שבו לשניהם, שנים רבות לאחר שהתנתקו מהמקור, עתה הכל צף מחדש, רפרטואר עשיר של ניגונים שהיו ידועים לשניהם עלו בזה אחר זה, למעלה מחצי שעה נוגנו ניגונים יפהפיים, שניהם באותם רגעים היו מנותקים מן העולם החיצוני מרוכזים בעולם הניגון שקרוב כדי נגיעה להיכל התשובה, כל האווירה מסביב השתנתה, אורה נינוחה וקלילה שרתה על שניהם, היא השיבה לחיים שלום את היכולת להביע את בקשתו בצורה מסודרת.

לאחר שסיימו לנגן את הניגון האחרון, כחכח חיים שלום בגרונו, קול צרוד וחנוק מאד יצא מגרונו, בעת שפתח את דבריו.

"אפרים זלמן רציתי לבקש ממך בקשה גדולה מאד, היא נשמעת אולי מטורפת לחלוטין אבל לי היא חשובה מאד, אני מבקש שתדון אותי לכף זכות כאדם שפוי לחלוטין.

תדע לך שאבי ז"ל התגלה אלי מספר פעמים, בטרם יצאתי מבית האסורים, הוא גילה את אחיני כי תשובתי התקבלה למעלה, שערי שמיים שנעולים היו בפני עד לאותה עת, נפתחו לרווחה, אור של חסד עטף את נשמת, זכיתי למתנה הגדולה ביותר שיש "מחילת עוונות".

נכנסתי ברוב רחמיו וחסדיו ל'עולם בעלי התשובה' שתשובתם מגעת עד לכסא הכבוד, אני חייב להדגיש בפניך כל מה שאבי ז"ל אמר לי התקיים אחת לאחת, לא נפל צרור ארצה, חוץ מדבר אחד שעוד לא מומש, כיון שכך אני בא בבקשה ובתחנונים, לעמוד לעזרתי, כדי שגם הפרט האחרון שאמר לי אבי בחלום יתקיים... וכן אמר לי באותו חלום.

"דע לך חיים שלום שצארטיל היא בת זוגתך משמים, אלמלי כל הקטרוגים הייתה נישאת לך כבר לפני שנים רבות, אלא שבשל חטאך הרבים שחטאת התרחק ממך הזיווג, עד שכמעט נכרת הקשר, פעמים יש שאדם מאבד במו ידיו את הזיווג שנכון לו משמים, כפי שמאבד במו ידיו הרבה דברים טובים שנגזרים עליו, אבל עתה לאחר שחזרת בתשובה שלימה שב השידוך הזה למכוננו, לכן עלך לעשות השתדלות דרך שליח טוב שמקורב גם למשפחתה, שיציע מחדש את השידוך ובעזרת ה' יתברך תינשא לה עוד בחדש סיון הזה".

כה אמר ונעלם כשהחשם העז שהותיר בי חקוק בעצמותי כאילו נאמר בהקנין.

חיים שלום ממשיך בפאתוס רב את דבריו:

"הבנתי מאבא ז"ל שנקב בחדש סיון שזהו חודש מיוחד עבור שנינו ויש מן העניין לא לאחר יותר את השידוך שנדחה כחמש עשרה שנים ומחצה, הגיע העת ואין יותר לאחור, כפי שמצינו [להבדיל] ביציאת מצרים, כל עוד לא היה את קושי השעבוד שהשלים לא יכלו בני ישראל להיגאל ממצרים, אבל לאחר שעברו את קושי השעבוד הגיע הרגע הנכון, לא איחר הבורא את הגאולה אפילו לרגע קט, כך יצאו לחירות בחיפזון ובבהילות ללא צידה מספקת לדרך.

[להבדיל אלף אלפי הבדלות] קרה אצלי משהו דומה, אצלי היה קושי עצום להצילני בשל חטאי הרבים, אבל התמרקתי לחלוטין, עברתי כמה חודשים של עינויי הנפש יותר מעינויי הגוף, הגעתי עד לתחתית התהום, לתחתית הנמוכה ביותר שקיימת שם, אם הייתי מתאחר עוד קמעה, יתכן שכבר לא היה את מי לגאול, כפי שאת עם ישראל אי אפשר היה לגאול כי הגיעו עד לשער ה' רח"ל.

חפצתי במוות שישחרר אותי מהחיים הבלתי נסבלים, עד שהגיע ליל הסדר בו שבה אלי רוחי, קיבלתי לפתע "הארות חדשות" חשתי אף נפשי נאלה עוד לפני שגופי נגאל בפועל, עתה שזכיתי בדרך מופלאה ביותר שגלגלו משמים שהוציאו אותי מהמקום והביאוני עד סמוך לביתי, כדי שאמי תחי' תוכל לדעת על כך, הושלם למעשה החלק האחרון של הגאולה, כעת צריכים לסגור את המעגל, לחדש את הקשר, יתר על כן, אבקש לקיים את החתונה עד לסוף חודש סיון.

על כן בקשתי שטוחה לפניך, לפנות אל אביך היקר ולבקשו לחדש את הקשר ולקבוע מועד לחתונה עד סוף חודש סיון, כך נוכל בעזרת השי"ת להתחיל את החיים בצורה הנכונה, בעזרת השי"ת אני מתחייב בזה, להקדיש את כל חיי לתורה הקדושה,

מספורי המגיד

היא תהיה משאת חיי הבלעדי, לא אחשוק בשום דבר אחר שחלילה וחס סותר את רצון השי"ת, תאמר לאבך היקר שקיבלתי הבטחה מלמעלה שנוכח יחד לגדל בנים ובני בנים שיהיה כל עיסוקם בתורה הקדושה ובקיום המצוות, כפי החינוך הטהור מבית אבא, לתפארת שתי המשפחות גם יחד".

איך ניתן לעשות זאת?

אפרים זלמן היה מופתע מהבקשה, הוא הבין מלכתחילה שחיים שלום יבקש לנסות להשיב את השידוך, אבל לא חשב לרגע שהוא חפץ להיזי עניינים בקצב מסחרר ביותר, הוא נעבאך (מסכן) לא יודע שעוד רבה העבודה, לשכנע את האמא העקשנית שתתרצה בשידוך, לאחר שנאה כבושה שפעפעה בה מתחילת השידוך איך ניתן לשרש זאת?! כמה דיבורים נאמרו כדי לרקב במעט את האיבה הלוהטת, אין ספור תפילות של אבא שיחי' צארטיל ושל נישאו לשמיים שיפקחו עיניה, לראות את הטוב שבחיים שלום, אך כל אלו לא הועילו עד עתה.

גם אם הייתה מסכימה, איך יציע לה שעוד כרגע יעשו חתונה עם חיים שלום בצורתנו הנוכחית, מן התבונה, להמתין מספר חודשים עד שחיים שלום יקבל שוב את הצורה היהודית, זקן נאה ופאות הדורות שמשוות לו צורה של אבך משי חסיד.

אבל לפי המראה שלו אין סיכוי, צריכים כוחות על אנושיים להסכים לתת את צארטיל לאדם שנראה שיצא ברגע זה ממחנות ההשמדה, לא תואר לו ולא צורה, רק עיניים שיוקדות בלהט שמעידות על רצון ונחישות גדולים לפתוח דף חדש.

איך תסכים אמו להצעה כזו? דומה הדבר לכפות אותה ולהשליכה לפני הארץ הדורס.

רבש"ע איך אוכל לשכנע את אמי לבקשה כזו?!

המילים לא נאמרו, אבל גם בלא אומר ודברים ניתן היה להבין שק רצה לומר.

חיים שלום ראה את פניו של אפרים זלמן שהשתנו לחלוטין, הוא קלט ברגע את המבוכה הגדולה, הוא ידע היטב שאת אפרים זלמן וצארטיל אין צורך לשכנע, שניהם מעוניינים בשידוך מאד, גם את האבא רב משה יוסף הויזמן לא צריך הרבה להתאמץ כדי לשכנע, אבל איך משנים את דעתה הקדומה של האמא לטובה? אם תשמע שהוא רוצה להינשא כבר כעת, היא עלולה לקבל א'פאפלעקסיע (שבץ) בו במקום.

"אולי תיגש אל המו"צ שלכם הגה"צ רבי וועלוויל שהוא חכם הרזים? ספר לו דברים כהווייתם, אני מאמין שיש לו את הכוח להשפיע על הוריק שיסכימו לחדש את הקשר, אני מקווה שישכים גם לבקשתי שלא להשהות את זמן הנישואין, כי השטן עלול לקטרג בכל רגע שמשתהים.

הרבה מקטרגים עד לגיחון, אמר דוד המלך ע"ה כשרצה להכתיר את שלמה המלך ע"ה, הס"מ עדיין לא מוכן להניח את ידיו מלקלקל, כדי שלא אזכה להקים בית נאמן בישראל". הציע חיים שלום מוצא של כבוד.

"חשבתי אכן על הרעיון הזה וכך אעשה, אני מקווה שלא יערימו עלי קשיים בביתו של המו"צ שיחי', עלינו לא לשכוח שהוא התבגר מאד וקשה לו כבר לקבל קהל כבעבר, אבל לא אאחר, אלא אקח על עצמי מיד לטפל בעניין".

אפרים זלמן לא השתהה, רגליו נישאו במהרה אל ביתו של המו"צ, למרות שעוד לא סעד את לבו בפת של ערבית, לא רצה להשתהות אפילו לרגע קט, הוא לא נתן לייאוש לחלחל בלבן, כדי שזה לא ירפה את ידיו, הוא פשוט לא חשב על כל הסיפור הלא פשוט, אם ישקיע רגע אחד של מחשבה, המו"ך ישתלט עליו כליל ולא יעשה כלום בעניין.

בשעה מאוחרת למדי הגיע רב אפרים זלמן לבית הגאון רבי וועלוויל מינצברג בקטמון, כברת דרך הגונה משכונת מאה שערים, אפרים זלמן לא שת לבו שכמעט ולא טעם מאומה מלבד כוס קפה שלגם בבית משפחת פינקלשטיין, הוא נקש מספר פעמים על הדלת עד שהגבאי המסור נאיות לפתוח לו את הדלת, על פניו נראתה תרעומת רבה על האלמוני שאינו מפסיק להקיש למרות השעה המאוחרת, אך כשראה מי הוא הנוקש השתנתה ההבעה להשתוממות.

הוא לא רגיל לכזה אורח ששקוע כל כולו על התורה והעבודה וכמעט ואין לו רגע פנאי ללכת לאיזה מקום, לעיתים נדירות הוא מגיע כדי לשאול בעצת המו"צ במקומות שלא מוצא את ידיו ואת רגליו בנושא, אבל גם כשהוא מגיע נזהר הוא מאד לבוא בשעות סבירות למדי, יודע הוא כי המו"צ כבר אינו במיטבו וקשה עליו לקבל קהל בשעות מאוחרות.

"רב אפרים זלמן מה אתה עושה כאן בשעה כה מאוחרת? אתה יודע שהמו"צ שיחי' בשעה כזו אינו מקבל קהל, על מה ולמה הטרחת את עצמך מרחק כה גדול, בלי לברר אם הדבר מציאותי?" תמה בפניו.

"רב יענקל, אני יודע, אבל היום שעת הדחק ממש, אני מבקש שתעשה לפנים משורת הדין, להכניס אותי אל הקודש פנימה, כי ממש בנפשי ובנפש עוד אנשים הדבר תלוי".

מספורי המגיד

הגבאי ידע שרוב אפרים זלמן הוא לא איש מליצות שמביע רגשות, מה קרה לו שהוא כל כך משתפך, אין זאת שאכן צרה גדולה מתרחשת והוא חייב לשותף בה את המו"צ, הוא ריכך את התנגדותו והחליט לבדוק בקודש פנימה, אם יש אפשרות להכניס את האורח המכובד למרות השעה המאוחרת.

באותה שעה ישב המו"צ וערך כמה תשובות במגוון נושאים שהיו מונחות על שולחנו, מכל קצוות תבל שולחים לגאון הפסק שכל שבילי ההלכה נהירים בפניו, לקחו מספר דקות עד שקלט את הגבאי שניצב באותה שעה בשיא דרך ארץ ממתין עד שהרב יראהו, הרב הרים את עיניו הקדושות מהגליונות ושאל אותו למבוקשו.

הגבאי סיפר לו בקצרה כי רב אפרים זלמן הבן של משה יוסף הוזמן ניצב בדלת ומבקש בכל לשון של בקשה להכניסו אל הרב, הוא צרך להתיעץ בנושא שמאד נוגע לו ולעוד אנשים. הוא לא הרחיב בעניין, הוא ידע שאין צורך להפעיל השפעה, כי המו"צ מסולק מכל מושגים של לחצים מלמעלה

"זאגט איהם אריין קומען- אמור לו להיכנס" הגיב המו"צ בקצרה.

רב אפרים זלמן נכנס לחדרו כולו רועד מרוב יראה מקדושת המקום, הוא שטח בקצרה את כל העניין, הוא סיפר על הנס הגדול שאירע לחיים שלום, כמו כן סיפר על חזרתו בתשובה גמורה ועל הנס הגדול שאירע שיצא מהכלא שלא על פי דרך הטבע, על ידי איזה גורם אלמוני ששחרר אותו ממקום שאין ממנו יציאה רק לבית החיים, מכל זה ניכר שאכן תשובתו התקבלה למעלה, הוא סיפר גם על החלומות שראו חיים שלום וצארטיל, לשניהם הגיע רב שלמה זלמן המנוח בחלום, הוא גילה את אוזניהם שמשמים הועידו את שניהם לזוג והם הזיווג הנכון ארבעים יום קודם יצירת הוולד, עד כאן הכל טוב ויפה, אלא שיש כאן מעכב.

במילים רועדות ומרוסקות מאימת מורא הורים שהיה גדול בעיניו כמורא שכינה, רמז כי יש לאמו קושי עצום עם השידוך הזה, בעיניה חיים שלום אינו ראוי להיות בן זוג לבת המושלמת, היא מסתגרת לה שעות בחדרה אחרי ששמעה ממנו כי חיים שלום חזר לבית אמו, היא קלטה באותו רגע כי זה מקרב את הנושא של השידוך והיא אינה יכולה להכיל זאת.

"מה עושים בעניין כזה? שואל רב אפרים זלמן את המו"צ, מה עלי לעשות, האם להניח, כי יש כאן כבוד אם?"

המו"צ קשוב כולו לדבריו, פניו חמורות סבר, השאלה אינה פשוטה, אין זה מן הנכון שכן יתערב ונסה להפעיל השפעה על אמו, אבל מאידך מישוהו צרך לעשות כאן משהו, גם הוא ער לעניין שחיים שלום הוא אדם חדש, הוא יכול בשנותיו הבאות לגדול מאד בתורה, עם היגיעה והעמל והכשרונות המבורכים שהעניק לו הבורא ברוב רחמיו וחסדיו יגיע רחוק מאד, כיום הוא ראוי לצארטיל, גם הוא עצמו קיבל רמז שמימי כי זהו השידוך הנכון ומן הראוי לרקום אותו מחדש, השאלה איך מביאים את האמא להבין ולפקוח את העיניים כי ההתנגדות שלה אינה נכונה ועניינית.

"הבה נישן על הנושא לילה אחד, מחר א"ה אני מקוה שתהיה לי תשובה בעניין" השיב המו"צ לאחר ששקל את העניין מכל הצדדים.

בשעות לילה מאוחרת מאד חזר רב אפרים זלמן לביתו, אשתו הייתה מאד דאוגה, היא לא ידעה מה קורה לו, היא הכירה את תהלוכות חייו וידעה שאינו עושה חריגות, הבית עומד בפני הכל, היה המוטו שלו, היום היה שונה לחלוטין, הפעם הוא לא עזב אותה בשל דחיפות העניין.

לאחר שאכל מעט הסביר לה את העניין ופיס אותה על כל עוגמת הנפש. האשה הצדקנית לא הקפידה כלל על בעלה ששקוע כולו בתורה ובמילוי התפקיד הגדול להיות מורה דרך לרבים בעתיד, היא יודעת שכל מה שהוא עושה מוחשב היטב עם כל צדדי ההלכה, יש פעמים שהמצב לא מאפשר לערב את נוות הבית בשל קוצר הזמן ודוחק המלאכה.

"אפרים זלמן, איך ערליב דיר מאכין וואס עס פאדערט זיך לויט דער עניין, דיא דארפסט מיר נישט איבערגעבן א'ברייכט אויפ יען טריט און שריט- יש לך רשות ממני לעשות מה שמתבקש ממך אין לך צורך לעזבן אותי על כל צעד ושעל" נתנה לו את הגיבוי המלא.

למחרת בערב שב רב אפרים זלמן לבית המו"צ הפעם קיבל את התשובה במהרה בלי להשתהות.

"עליך לדבר עם החברותא של אבך שיחי' רבי מיילאך פישמן, הוא אדם חכם מאד הסבר לו את כל העניין, חזקה על רב מיילאך שידע מה לעשות בעניין".

הוא ביקר את רב אפרים זלמן שבקרוב השידוך יושב אל מכוננו, וכפי ששילם הקב"ה כפליים לאיוב בסוף מסכת היסורים שעבר, כן ישולם הטוב לחיים שלום ולביתו, הבניין שהתעכב יושלם והפירות יעלו יפה לתפארת שתי המשפחות הכבודות. הוא ביקש למסור לרב מיילאך שיגיע יחד עם זוגתו לבית הוריו, הוא הפקיד מכתב סגור לידי אותו ימסור לרב מיילאך.

~~~~~

הכתובת החדשה להרשמה לקבלת הגיליון היא:

<http://mevaser-tov.ru/index.php/he/the-maggid>

העלון טעון גניזה
עלון מס' 636
שבת עקב
שנת תשפ"ב

העלון מוקדש לעילוי נשמת
יוסף בן רבקה ז"ל
רבקה בת אולגה זימבול ז"ל
שרה בת מלכה ז"ל
דינה בת פורטונה ז"ל
אהרון בן מתתיהו ושרה ז"ל

לרפואה שלמה
אולגה זימבול בת אמילי
יעקב קיקי בן יסמינה
כרמלה כונפטה בת רחל

ע"ש הצדיק המלובן רבי ינון חורי זצוק"ל, זיע"א
יוצא לאור ע"י ארגון "חסדי ינון" 03-6182992

זמני שבת פרשת עקב

רבינו תם	צאת שבת	הדלקת נרות	פגל המנחה	ירושלים
8.36	7.55	6.44	6.00	
8.33	7.58	70.1	6.03	תל אביב
8.33	7.58	6.51	6.03	חיפה
8.32	7.56	7.00	6.01	באר שבע

הפטרה: "שמעו דבר ד" - מברכיך

התלכה השבועית

הלכות שבת, הלכות תופר, צד

א. מותר להשתמש בשבת בחיתולים חד פעמיים (טיטולים) לתינוקות. ומותר לפתוח את האספלנית הדבוקה כדי לחתל את התינוק, וחוזרים ומדביקים אותה על החיתול כדי להדקו על גוף התינוק. ומהיות טוב נכון שיפתחו את האספלנית בערב שבת.

ב. כל הצד חיה ועוף שבמינו ניצוד, חייב וכן הצד דגים חייב. ובלבד שיצוד אותן למקום סגור שאינו מחוסר צידה, כגון שרדף אחר צבי עד שהכניסו לבית או לחצר ונעל בפניו, או שהפריח את העוף והכניסו למגדל, שהוא כמו כולב גדול, ונעל בפניו, או ששלה דגים מן הים ונתנם בתוך ספל של מים. אבל אם הפריח את העוף, ונכנס לבית ונעל בפניו, אינו חייב, מפני שהוא יכול לפרוח ולצאת דרך החלונות, ואין כאן צידה. וכן אם הכניס צבי לטרקלין גדול ורחב ידיים ונעל בפניו, כיון שעדיין אי אפשר לתופסו בריצה אחת, פטור.

וכן אם הבריח דגים ונעקרו מן הים לבריכה של מים רחבת ידיים, פטור אבל אסור מדרבנן. (הרמב"ם פרק י הלכה יט-כ. וטור וש"ע סי' שטז סעיף א.). ואם הצבי נכנס לבית או לחצר, אם נעל אדם אחד בפניו, חייב, ואם נעלו בפניו שני בני אדם פטורים (משנה שבת קו); שנאמר בעשותה, יחיד שעשאה חייב, שניים שעשאה פטורים (שבת צג). אבל אסורים מדרבנן. ואם לא נעל הדלת בפניו, מותר, שכיון שהדלת פתוחה בפניו, אין כאן איסור צידה כלל.

חזון עובדיה

מטעמים לשולחן

שְׁכָרָה שֶׁל זְהִירוֹת בְּבִרְכַת הַמָּזוֹן וְאִכְלַת וּשְׁבֻעַת וּבִרְכַת אֵת ה' אֱלֹקֶיךָ עַל הָאָרֶץ הַטְּבָה (ח, י)

מצוה מדאורייתא לברך על המזון שהעניק לנו בורא העולם בטובו, הזן ומפרנס לכל ומיטיב לכל בריותיו אשר ברא. ומוסיף בספר "ברכת יצחק", שדבר זה רמוז בפסוק שלפנינו: "ואכלת ושבעת", בזכות מה? בזכות ש"ברכת את ה' אלקיך" בברכת המזון. מלבד עצם שכן המצוה לעולם הבא, הזהיר בברכת המזון זוכה לשכר רב גם בעולם הזה, כפי שאומר "ספר החנוך" (מצוה תל): "מקבל אני מרבובי ישמרם ה' שכל הזהיר בברכת המזון, מזונותיו מצויים לו בכבוד כל ימיו". כאשר נתבונן בכל האותיות המרכיבות ברכה זו, נבחין כי בכלה לא מופיעה האות פ', מדוע? ה"באר היטב" (ארח חיים סימן קפה) כותב, שכל מי שברך ברכת המזון בכונה, אין שולט בו לא אף ולא קצף, ומזונותיו מצויים לו ברוח ובכבוד כל ימיו! ואף המהרש"א אומר בענין הפרנסה (נזיר סו ע"ב), שיש לאדם הרבה מקטרגים כנגד הפרנסה שלו, אבל הברכות של ברכת המזון הם המליצים והמסגרים שלו כנגד אותם המקטרגים. הברכה המובטחת למי שזהיר בברכת המזון מפורשת באופן נוסף לפי דברי הש"ך (פר' עקב): "שמעתי שכל המברך על מה שאוכל ואינו מכניס שום דבר בלא ברכה ראשונה ואחרונה, כשהוא מת אין התולעים שולטים בגופו, לפי שהתולעים הם מן הקללה והברכה היא הפך מן הקללה שנאמר (יחזקאל מד, ל): 'להניח ברכה אל ביתך'". כלומר מאחר שבית המגורים של האדם הוא הקבר, כונת הכתוב "להניח ברכה" בתוכו, מתבטאת במניעת התולעים משלוט בגוף לאחר המות. מובא בספר "להאיר" (מדרשותיו של רבי יחיאל מאיר צוקר שליט"א): באחד מכנסים החזוק שערך רבי אברהם קסלר שליט"א מחבר הספר "נוטרי אמן" בעיני "אמן", ספר הוא מעשה נורא הוד שכל פרטיו מדויקים ומדוקדקים בשם מלמד דרדקי בתלמוד תורה תשב"ו בבני ברק: "היה לנו שכן ברחוב מלאכי בירושלים, יהודי פשוט ורגיל אך מיוחד בהנהגה אחת. הוא היה מקפיד בצורה שלא רואים אותה כמעט ב"ברכת המזון". היהודי היה מברך מתוך מלה במלה בכונה עצומה ובמתקנות נפלאה עד שאמירת הברכה היתה אורכת לו קרוב לחצי שעה! בכל ימות השנה לא היינו יכולים לשים לב לדבר, אבל בחג הסוכות כשכל השכנים ישבו בסכותיהם אשר בחצר הבנין, שמעו אותו ממתיק את 'ברכת המזון' המיוחדת שלו. הדבר הפליא את כולם, כיון שאיש לא הכירו בהנהגה מעין זו בשאר המצוות, ומה שונה אצלו ברכת המזון? אחד השכנים שלא יכול היה לכבוש את סקרנותו, נכנס יום אחד לסוכת השכן ובקש הסבר להנהגה המיוחדת הזו. היהודי נענה לו וספר בהתרגשות: 'נולדתי בפולין לפני המלחמה, וגרתי שם בעירה קטנה. יום אחד כשכבר התקרבותי לגיל בר מצוה, הודיע המלמד לילדי הכתה כי בעוד ימים ספורים נעמד למבחן לפני רבה של לובלין, רבי מאיר שפירא זצ"ל וכדאי שנתכונן היטב". המבחן התקים, ולאחר שעמלנו היטב הצלחנו להרשים את הרב בידיעותינו המופלאות. ר' מאיר שהתרגש מהידע של בני הכתה אמר לנו: 'מגיעה לכם מתנה גדולה ועצומה, ואני עומד לתת לכם אותה עכשו'. הרב פתח בידיו את ספר 'חנוך' והחל לקרוא לפנינו: 'כך מקבל אני מרבובי, ישמרם ק-ל, שכל הזהיר בברכת המזון מזונותיו מצויין לו ובכבוד כל ימיו'. (חנוך מצוה ת"ל) רבי מאיר חזר על המשפט בהטעמה שוב ושוב, והפסיד ואמר: 'הנה לכם מתנה נפלאה. אני נותן לכם כאן הבטחה לפרנסה לכל החיים, כדאי שתקבלו על עצמכם, ילדים מהיום והלאה לברך ברכת המזון בכונה ותקים בכם ההבטחה'. 'ילדים רבים קבלו על עצמם להקפיד באמירת ברכת המזון מתוך סדור ובכונה כדברי 'חנוך'. אף אני, המשך השכן לספר, 'קבלתי על עצמי ועמדתי בדבר יום יום ללא פשרות, כך במשך כמה שנים'. 'כאשר עננים שחורים העיבו מעל שמי אירופה, והגרמנים ימ"ש פלשו לפולין, הם הגיעו גם לעירה שלנו כדי לאסוף את היהודים לסלקציות הידועות לשמצה ומשם להשמדה רחמנא ליצילן. הייתי אז נער צעיר כבן שלש עשרה כשיום אחד כנסו אותנו בכיכר העירה. הגרמנים העמידו קרשים בצורת האות 'ר' גבנה מסים, וכל נער היה צריך לעמוד לידו ולמדד את גבהו. מי שהגיע לגבה הקרש עבר ימינה ומי שלא, נשלח שמאלה - למשלוח תאי הגזים. התקרבותי לקרש ונעמדתי בכל כחי על קצות אצבעותי ובקשי רב הגעתי לראש הקרש. בחסדי ה' נשלחתי ימינה". אז החלה סלקציה שניה. עמדנו בתור, וכל אחד מאתנו נשאל מלאכת ידו וליכולותיו המקצועיות אשר יוכלו לשרת את העם הגרמני. לא ידעתי למה בחור צעיר כמוני שלא שלח ידו בשום מלאכה יוכל להציע את עצמו... אך למי שלא היה מה להציע נשלח חזרה לצד השמאלי... בעודי מתחבט מה לומר, פנה אלי אדם מבוגר שעמד בתור מאחורי ואמר לי: 'תאמר שאתה טבח מקצועי מזה שנים ואני עבדתי כעוזר שלך במטבח!'. כשהגיע תורי והגרמני ימ"ש הסתכל בי, בחור נמוך קומה, הוא התפלא כמובן איך הגעתי למקום הזה, אך בכל זאת שאלני על המומחיות שלי, נעיתי לו בבטחה שאני טבח כבר כמה שנים ו'העודר' שלי נמצא כאן מאחורי! נשלחתי יחד עם אותו יהודי לאחד המטבחים של הצבא הגרמני, והחילונו במלאכת הבשול, בחסדי ה' הצלחתי לעמד במשימה, ובעוד רוב היהודים במחנות רעבו ללחם, ישבתי אני ליד הסירים. אמנם לא נתגלתי בבשר פגולים, חס ושלום, ואפילו לחם לא אכלתי, כי ברכת המזון ארכה לי במשך עשרים דקות... והיה זה כמעט בלתי אפשרי להתעסק בברכה זמן ארוך כל כך. אבל ירקות היו לי ואף אחד לא עקב אחרי. והנה כבר זכיתי ונתקיימה בי ההבטחה ש'מזונותיו מצויין לו בכבוד כל ימיו. המשך בעמ' 3

סיפור השבוע

חלם, וכך התגלגל מן השמים. היה זה בוקר אמריקני קיצי כשהזוג הצעיר ירד מן המונית ופנה לביתו החדש. הרב הצעיר הכניס את המזוודות. רעייתו ביקשה לנוח, והוא בקש את רשותה לצאת לספור קטן בעיר על מנת להכיר את רחובותיה. "אעלה על אוטובוס בקו-פנימי, ארד בתחנה האחרונה, שם מצוי בית הכנסת הגדול, אפגש עם שני הגבאים, ואחזור עם אותו קו פנימי". בהצלחה בתפקידך החדש, סע לשלום", בירכה הרעיה. שלוש דקות חלפו והנה האוטובוס הצהוב עוצר. הרב הצעיר לבוש בפראק חגיגי וכובע המבורג, כולו אומר כבוד, אמר "בוקר טוב". "לאן?" שאל הנהג, איש אדיר ממדים, לבוש אוברול כתום ועל פניו משקפי שמש שחורים, מגוחך מעט. "לשכונת גודסינג. תוריד אותי בבקשה, בתחנה האחרונה ליד בית הכנסת..." השיב הרב. "דולר וחצי", המהם הנהג. הרב עזריאל הוציא מארנקו שטר של עשרה דולרים והגיש לנהג. הלה לחץ על מתקן המטבעות והחזיר עודף לכף ידו של הרב. עזריאל התיישב בספסל האחורי והציץ מן החלון בנוף הנאה של העיירה הקסומה, שרוב בנייניה הן וילות גדולות בפתחן חצרות רחבות ידיים וגינות נוי מהיפות. הוא ספר את העודף, הופ. הנהג נתן לו עודף רבע דולר יותר, קוטר (רבע), כך שם המטבע. עזריאל חש עייפות מה לחזור לפתח האוטובוס ולהחזיר לנהג את הקוטר. "וחוץ מזה", הרהר בינו לבין עצמו, "אין שום מצוות השבת אבדה לגוי... הנהג הזה ממילא טרוד במלאכתו, בכל תחנה עולים עשרה נוסעים, יורדים עשרים... אין ספק שלא הבחין בטעותו". שיישאר כך, גמלה החלטה בליבו של הרב, "הגוי הזה לא יעני מן הקוטר, ואני לא אתעשר ממנו". אחרי 40 דקות של נסיעה די מעגת הודיע הנהג, "תחנה אחרונה בגודסינג". הרב הציץ מבעד החלון והבחין בבית הכנסת האורתודוקסי הניצב סמוך לתחנה. מדובר במבנה מרשים בן שלוש קומות, בני מאבן ירושלמית, גדרות נחושת דקורטיביות מסביב, סוכת ענק בחצרו, ומזרקה של מים בלב אגם ובו דגי נוי צבעוניים. הרב עזריאל חש סיפוק עמוק מן העובדה שנטל על עצמו את התפקיד להרביץ תורה במקום די שומם, שבו מעט אורתודוקסים מודרניים, ורוב די בוטה ובעייתי של רפורמים שכה תיעב אותם. הוא הניח רגלו על המדרגה הסמוכה לדלת האחורית, ופנה לצאת, אלא שכוח שמימי עלום זעק בקרבו, "גנב! נכון שאין מצוות השבת אבדה לגוי, אבל זה יומך הראשון בעיירה... איך חש שום כיווץ בלב מן העובדה שיש בידך ממון שלא שלך... ואפילו אם אין בכך גזל!!". עזריאל סב על צירו, ונע לכיוון הנהג. האוטובוס כבר התרוקן מנוסעיו. "סליחה, מיסטר דרייבר, ספרתי כרגע את העודף, ובטעות החזרת לי קוטר אחד יותר, הנה הוא. תודה". הנהג בריא הגוף הוריד את משקפי השמש מעל עיניו ושאל בסקרנות, "אתה, ללא ספק הרב האורתודוקסי החדש שהגיע לעיר, הוא כן?". "כן", השיב עזריאל, "מנין לך?". "נו טוב, ראשי הקהילה הרפורמית מאד זועמים יש מזה רעש גדול, וחוף מזה מזמן לא עלה לאוטובוס שלי יהודי חרדי עם מעיל ארוך וכובע כמו שלך... אז ברוך הבא... ורציתי להגיד עוד משהו לך כבוד הרב, אני לא בדיוק דתי גדול, אבל השבוע הייתי, ואני עדיין בהתלבטות גדולה, לאן אלך להתפלל בשבת הקרובה, לבית הכנסת האורתודוקסי או לטמפל הרפורמי. מיד כשעליתי, קלטתי שאתה הרב החדש, אמרתי לעצמי, ארצ'י, תעשה לו מבחן ישר, תן לו קוטר אחד יותר. אם יגנוב אותו, אני בשבת בטמפל, אם יחזיר אותו אז... אז בוא נסכם שבשבת הקרובה ניפגש כאן בבית הכנסת שלך", חייך הנהג. הרב הצעיר הרגיש שלשונו נדבקת לחכו. הנהג הניח יהודי אומלל ומרוחק, שעלול היה ללכת לדיראון עולם, ולאבד את שמתו לנצח, בגלל קוטר שלא החזרתי לו, משום שחשבתי שאת גוי. אוי! "תסלח לי מיסטר נהג, אמרת ששמך ארצ'י, ארצ'י האוזר?" התעניין הרב. הנהג השתנק והיטה ראש מופתע אל משענת כיסאו. "איך ידעת? אני המום!". הרב החדש, עזריאל, חיבק את בן דודו השני ואמר לו, "ארצ'י, ארצ'י, בזכות הקוטר שלך עשינו עכשיו איחוד משפחות". שני הגבאים שעמדו וחיכו ליד שער בית הכנסת, מיסטר אריק ג'ונס ומיסטר סטיב אהרונוב, לא הבינו את פשר החיבוק החם ושופע הדמעות, שבין הרב החדש, לנהג האוטובוס הוותיק. פשוט לא הבינו.

באדיבות המחבר- הרב קובי לוי הי"ו

ניו יורק. תשס"א. הוריו של הנער עזריאל ימבולסקי, בן 16 ממונסי, לא יכלו לעמוד בפני נחשולי המוטיבציה שלו ללמוד תורה. שלושת אחיו הגדולים אחרי הישיבה-יוניברסיטי מצאו את עצמם משלימים תארים באקדמיה, על מנת להידחק - כמו כל בחור אמריקני ממוצע - לפס הייצור התעשייתי של הנפקת דולרים בארץ האפשרויות, שהחלום שהכי כוספים אליו, הוא כסף גדול. אביו, דניאל ימבולסקי יהודי אמיד בעל מפעל רהיטים קטן אך איכותי, לא אהב - בלשון המעטה - את הנחישות הזו של בנו הקטן. "מה רע במסלול שעשו אחיך? ברוך השם אחד עורך דין, אחד רואה חשבון, אחד כלכלן ואחד 'שאינו יודע לשאול'". עזריאל חייך למשוכה המליצית של אביו. "אבא אם תיכנס פעם לישיבה שלנו, תשמע אותי שואל שש-שבע שאלות בדקה... אם יש דבר שאני מצטיין בו זה לשאול... באקדמיה לא שואלים, מה שנכנס לראש נשאר שם מבלי לעשות התעמלות. בגמרא השכל מתאמץ, משתפסף. שם מקומי, ושם השכל חי ויוצר". דניאל סימפט את השנינות של בנו הרביעי, שלא הסתיר את שאיפתו להיות רב, פוסק הלכות, דורש דרשות, מקרב לבבות. "אבא, יש לך שלושה בנים אקדמאים, אבל אמריקה ענקית, חסר בה אנשים שירביצו תורה, אתה בעצמך בוכה על הבן דוד שלך צ'רלי האוזר, שלמד אתך בילדות, שסטה מן הדרך בנערותו, וכיום הוא רבאיי רפורמי בלוס-אנג'לס, שאוכל נבלות וטרפות ונוסע בשבת לבית הכנסת. והבן שלו ארצ'י, בנו יחידו, שלא זכינו להכיר, שבצעירותו - כך סיפרת לי - גדל על ברכיך, מה יצא ממנו? רפורמי בן רפורמי במקרה הרע, או חילוני למהדרין במקרה הטוב. אין חג שאתה לא מזכיר את האסון הרוחני הזה... לי יש חלום אבא, לקצץ לרפורמים את הכנפיים שיפסיקו לבולל את המעט שנשארו כאן, צריך להחזיר אותם הביתה". "נו, הנהג דניאל, 'מה השלב הבא?'". "ירושלים, לישיבה קדושה". ענה הנער. נמל התעופה ניו-יורק. דניאל ואראלה ימבולסקי נפרדו בנשיקות מבנם גבה-הקומה שבישר להם: "אבא ואמא, קבלו את בקשתי הצנועה. אני נשאר בישראל עד לשידוך שלי. אין ספק שאתגעגע אליכם. אבל חכמים אומרים, הכל מעלין לירושלים. עיר הקודש שלנו מחייבת אותנו להתבשם מרוחה ומהאווירה שבה, תעשו לי טובה ובקרו אותי שם. אחרי החתונה - אי"ה - אחזור להרביץ תורה בארה"ב. יש כאן המון עבודה". בני הזוג ימבולסקי התפעמו בכל פעם מחדש מהביטחון העצמי של בנם, אשר רקם לעצמו מסלול רוחני ברוך, עם מחיר כבד בצדו, פרידה חדה מן ההווה האמריקנית על מנת לצלול בים התלמוד, עם כל הגוף והנשמה. תשס"ט, ירושלים. שמונה שנים שקד עזריאל על תלמודו. ימי ילדותו בניו-יורק וגלילותיה, הפכו למעין מצג מטושטש בזיכרונותיו. כן, ההורים ביקרו פעמיים בשנה, אחיו הגיעו לבקרו פה ושם, אבל הנער שהפך לבחור מבריק ומזהיר, נשאר נאמן לחזון הפנימי שלו, להרביץ תורה דווקא באמריקה. השדכן הירושלמי בן ציון איינשטיין הציע לו שידוך, בחורה אמריקנית חוזרת בתשובה מניו-ג'רסי, שמה מרים הוניגמן, תלמידה מצטיינת בסמינר מצוין בעיר הקודש. הזיווג עלה יפה בכסלו תש"ע. יומיים לפני החנוכה נקבע תאריך החתונה. היכן? בירושלים.

האב המאושר, דניאל ימבולסקי אירגן את המשפחה למסע מזרחה, ונכנס למשרדי אל-על בניו יורק כדי לרכוש מראש 25 כרטיסי טיסה. הפקיד הרזה והממושקף שאל "לאן?" ימבולסקי אמר לו "לשמחה משפחתית בירושלים". "חתונה?" שאל הממושקף. "חתונה של בני הקטן, שלומד תורה בירושלים". הממושקף גירד את פדחתו ושאל, "הוא הוסמך לרבנות?". "אני חושב שכן", המהם ימבולסקי. "ומי הכלה?" חפר הפקיד הבלתי נלאה. "בחורה חוזרת בתשובה מניו-ג'רסי", עדכן תעשיין הרהיטים קצת בקוצר רוח. "גם אני במקור מניו-ג'רסי, מעיירה קטנה ועשירה בשם גרינפילד, יש שם כ-250 משפחות יהודיות, אחי הוא אורתודוקסי ואמר לי שהם מחפשים רב חרדי... אולי תציע לבן שלך את הג'וב", אינפף הממושקף. "למה לא?" הזדקף התעשיין. "קח את הפלאפון שלו", סיכם הממושקף. למה להאריך אם אפשר לקצר. מיד לאחר החתונה והשבע ברכות באווירת ירושלים הקסומה, חזר השבט של הימבולסקים לארה"ב ועזריאל החתן הצעיר ורעייתו פנו לניו-ג'רסי (מקום הולדת הכלה), זאת לאחר שנחתם חוזה נכבד בין הצדדים. עזריאל ירביץ תורה בגרינפילד ויקבל מלגה נאה. כך הוא

באר בשדה

גליון תורני מבית המדרש דקהל שטפנשט • מהנעשה ונשמע במוסדות שטפנשט

שנה שביעית

גליון מס' 347

פרשת עקב
ה'תשפ"ב

בית הנסות לתורה ולתפילה שטפנשט
כולל אברכים לעיון - לפתח
כולל אברכים לתורה - אהודע
רחוב מורשי"ל 13 בני ברק

תלמוד תורה
"תורת אמת" שטפנשט
ניו היילם
כתת הת"ת
מכנה לשיבה קטנה כולל הסידרת
ה"ה"ש 38 אגני

בית הנסות
בית שטפנשט - נבנותיים
קבר הגרי"ק משטפנשט
רחוב ה"ה"ש 1 נבנותיים
כולל אברכים * בית נסות * מורשיה
* מרכז מתנדבים לנזקים

הנסות אורחים ואש"ל ביומניה
לקבוצות ויחידים - בדומה מראש
מתחם קבר ארזותיר הראשון משטפנשט
רחוב אילובטש 2 ש"כ פאקור אישי - אונגה

מפעל קמחא ופסחא
וקמחא ופסחא
עוד וסיוע למשפחות ברות בימי
החיים ושמירת השנה.

אור מתורתו
שיעורי תורה ברבני אהודע נסח חוקק
וערבי יודות לעם שבשדות, בדתותמות
גדולי המשיטנים ומכיר רבים

הספריה התורנית ומוזיאון
להוצאת יהדות חומנה
וזכר הצדיקים שטפנשט.

מכון תורני
"תורת אמת - שטפנשט"
הוצאת כחבי רבותו הקדושים
לבית שטפנשט - תורני - והכמי חומנה.

מפעל ההגיופודיה
הכתי והנחת

מוספרי חומנה ניתן להשיג
במשרדי המוסדות:
אנקילופודיה מילות שבמסכות בית ריוויז ב"ח
אמנות אמת - שטפנשט
ישיבת ליידיס - ריוויז
סניף ליידיס - ניו
עלי גבא.
ח"ג עניני ביות מילה.
ח"ג עניני נישואין ונעוה מאני.
ליבד עניני - דרבי הלימוד
- נגווי שטפנשט עניניקים
אילובטש עני דייסיקים

י"ל על ידי מכוון
"תורת אמת שטפנשט"
הצטרפו לקבלת הגליון כל שבוע
בדוא"ר: 6160303@gmail.com
טלפון: 03-579-03-03
פקס: 03-616-5110

ולירושלים עירך ברחמים תשוב

מסיבת סיום פיוחדת לבוגרי מחזור כיתה ח' בת"ת תורת אמת שטפנשט
נערכה בירושלים * תפילת רבים בקבר רחל * שירי התעוררות בכותל
המערבי * משאות גדולי ישראל לפני התלמידים * ונתן לנו תורת אמת

לקראת סיום שנת הלימודים התשפ"ב בין כתלי הת"ת שטפנשט באלעה, עלו ובאו בוגרי ותלמידי הכיתה הגבוהה בת"ת הכלל חסידי תורת אמת שטפנשט באלעד בתחילת חודש מנחם אב ליום מרגש ועמוס בחוויות רוחניות מיוחדות במינם, כשבמרכזן ביקור בביתו של הראב"ד הגאון הגדול רבי משה שטרנבוך שליט"א, במהלך ביקורם זכו לשמוע קול ה' בהדה דברות קדשו שיחת חיזוק וברכות מאלפיות על ראשם, כאשר לסיום עברו כל בחורי ותלמידי המחזור המסיים להתברך באופן אישי מפי הראב"ד לקראת יום הכנסה ללמוד בישיבות הקדושות, לקראת חודש אלול הבעל"ט.

סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט, הדומ"צ הרה"ג יעקב יוסף כהן שליט"א, המחנך הרה"ג אברהם קופלוביץ שליט"א, והמפקח הרה"ג יעקב גליק שליט"א. מקבר רחל נסעו במהלך המיוחדת נשמעו דברי קדשם של האורחים הדגולים הגאון הגדול רבי סיני הלברשטאם שליט"א אבד"ק שכון ג', ב"ב והגה"ח רבי נחום כ"ב שליט"א, שריגוס את התלמידים בדברי התעוררות וסיפורי חיים מאלפים מגאוני הדורות, מהם ניתן ללמוד ולהבין תוכחת חיים ודרכי מוסר. משם המשיכו התלמידים יחד עם המחנכים לפגישה מיוחדת בביתו של מרן הראב"ד שליט"א, (ראה מסגרת דברות קדשו) לסיים היום העמוס שסיכם במעט ובמקצת את שנות תלמודם בין כתלי הת"ת שהשקיע בהם עד הגיעם הלום, יום התפילות והחוויות בירושלים ישאר לבטח חקוק בלב התלמידים כל הימים.

למון שליט"א רב קהל שטפנשט, הדומ"צ הרה"ג יעקב יוסף כהן שליט"א, המחנך הרה"ג אברהם קופלוביץ שליט"א, והמפקח הרה"ג יעקב גליק שליט"א. מקבר רחל נסעו במהלך המיוחדת נשמעו דברי קדשם של האורחים הדגולים הגאון הגדול רבי סיני הלברשטאם שליט"א אבד"ק שכון ג', ב"ב והגה"ח רבי נחום כ"ב שליט"א, שריגוס את התלמידים בדברי התעוררות וסיפורי חיים מאלפים מגאוני הדורות, מהם ניתן ללמוד ולהבין תוכחת חיים ודרכי מוסר. משם המשיכו התלמידים יחד עם המחנכים לפגישה מיוחדת בביתו של מרן הראב"ד שליט"א, (ראה מסגרת דברות קדשו) לסיים היום העמוס שסיכם במעט ובמקצת את שנות תלמודם בין כתלי הת"ת שהשקיע בהם עד הגיעם הלום, יום התפילות והחוויות בירושלים ישאר לבטח חקוק בלב התלמידים כל הימים.

"ויגבה ליבו בדרכי ה'"

דברי הדרכה שנאמרו השבוע לתלמידי התלמוד תורה תורת אמת שטפנשט אלעד בראשות הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט ומחנכי הת"ת בבית מרן שליט"א

"הבחורים צריכים לרומם עצמם ולקיים "ויגבה ליבו בדרכי ה'" ולדעת שאם לומדים מצליחים. ובגמ' בסוטה (מ"ט ע"ב) איתא "אמר ליה רב יוסף לתנא לא תיתני ענוה דאיכא אנא", ויש לפרש בדרך צחות שרב יוסף הודיך בזה התנא שלא להיות עניו בעיני עצמו ולחשוב שאין לו כוחות להיות גדול בתורה, והוה "לא ליתני ענוה" שלא יעשה עצמו עניו, אלא יאמר לעצמו "איכא אנא" - יש לי כוחות להיות גדול בישראל.

ואמרו בפי העולם על התואר שרגילים לכנות את הגר"א מוילנא בשם "וויילנער גאון", שהוא מלשון "ווייל-נאר, גאון", ובתרגום מאדיש 'אם רק יהא לך רצון, אז תהיה גאון, ועליכם לדעת שהכל מלוי בכס, ואם תרצו באמת ותבואו ללמוד, תוכו להיות גאונים בישראל, שמי שלומד הקב"ה עוזר לו.

אמנם מי שחושב שאם הוא מקבל ברכה הוא לא צריך ללמוד, הוא לא יצליח והברכה לא תועיל לו מאומה, וכפי ששמעתי בצעירותי מפיו של הקדוש רבי אלחנן ווסרמן הי"ד זצוק"ל שמעו כן מפי הקדוש החיים זצוק"ל, ורק מי שלומד כפי כוחותיו יוכל לבקש ברכה. אבל ח"ו שהברכה לא יהא על חשבון העמל והיגיעה שלו בתורה. ה' יעזור שתוכו כולכם לעמול בתורה ולצמוח גאונים בישראל ואז הברכה תחול עליכם שתהיו גדולים התורה ובמידות".

מרן הראב"ד שליט"א נושא דברים ומברך את תלמידי ת"ת תורת אמת שטפנשט במענוע שבירושלים | צילום: רם סהר

המחנכים שליט"א עם התלמידים בסיום יום התפילות וההתעלות

בחורי ובוגרי הת"ת בתפילת רבים בקבר רחל

דרשות הרבנים הגאונים שליט"א והצוות החינוכי בנסיעה של מסיימי מחזור הלימודים בת"ת תורת אמת שטפנשט לקבר רחל ולכותל המערבי בין המצרים תשפ"ב

דרשת הגה"צ רבי נחום כהן שליט"א לבחורי ותלמידי הת"ת ליד אבני הכותל המערבי

הגה"צ רבי נחום כהן שליט"א במשאו בכותל המערבי לתלמידי הת"ת

היום בלילה חל יומא דהילולא של רש"י הק', רבן של ישראל, ומחר בלילה ליל ראש חודש אב חל יומא דהילולא של אהרן כהנא קדישא, וזהו ההילולא היחידה שנוכר בתורה הק', וקוראים הילולא זו השבוע בפרשת מסעי (במדבר לג, לה-לט), ויעל אהרן הפהו אל הר ה'ר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחדש החמישי באחד לח'ש. ואהרן בן שלש ועשרים ומאת שנה פתו פהו ה'ר. והיה לו פטירה נפלאה, כמו שפירש רש"י.

תלמידים יקרים! יש לנו שורשים מאד גדולים, מה מוטל עלינו לעשות, להמשיך עבודת הקודש, כיצד ממשכים, הרמב"ם אומר שאף שאי אפשר להיות נביא כמשה רבינו, אבל כל אחד יכול להיות צדיק רבינו, עכשיו כשנמצאים בכותל המערבי, מקום שלא זזה שכינה משם, ניגשים לכותל המערבי ומבקשים, רבונו של עולם, עזור לי להיות צדיק.

מור"ה רה"צ ר' אליהו ראטה זצ"ל ביקש ממני לעורר את התלמידים על ברכות בכוונה, כל אחד מברך בכל יום מאה ברכות, מור"ה הגה"צ ר' זונדל קרויזר בעל אור החמה זצ"ל העיד על עצמו, שמעודו לא בירך ברכה שלא בכוונה הראויה, במשך תשעים שנה, צריכים לכיין בכל ברכה, וכאשר מברכים מאה ברכות בכוונה, בודאי שמתקברים להקב"ה.

וזהו מה שאמר דוד המלך 'ואני קרבת אלהים לי טוב' (תהלים עג), שזהו הטוב, להיות קרוב להש"ת.

יש לנו לקבל על עצמינו היום לברך ברכות בכוונה, ויהיה לכם הצלחה וסייעתא דשמיא בזכות המצדיק שעל שמו נקרא הת"ת הקדוש שלכם, ונוכה להיות הדור של מקבלי פני משיח צדקינו במהרה בימינו.

דרשת הגה"צ רבי סיני הלברשטאם שליט"א גאב"ד שכון ג' בב"ב לתלמידי הת"ת ליד אבני הכותל המערבי

הגה"צ רבי סיני הלברשטאם שליט"א במשאו בכותל המערבי לתלמידי הת"ת

תלמידים יקרים וכל הצוות החינוכי שליט"א כשאנו רואים את הכותל המערבי, האבנים הענקיות, כיצד היה בנין בית המקדש, והלא לא היה אז מגופים, אכן מצאנו לגבי הקמת המשכן מה שאמרו חז"ל כמו שפירש רש"י בפרשת פקודי (שמות לט, לא) 'ולפי שלא עשה משה שום מלאכה במשכן הניח לו הקדוש ברוך הוא הקמתו, שלא היה יכול להקימו שום אדם מחמת כובד

הקדשים שאין כח באדם לזקוף, ומשה העמידו, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, איך אפשר הקמתו על ידי אדם אמר לו עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו, וזהו שנאמר הוקם המשכן, הוקם מאליו.

וכמו כן הקמת בית המקדש נעשה מאליו. כמו כן מוטל עלינו התלמידים היקרים לעשות מעשה קטן, פעולה ראשונה כחודו של מחט, ואז נוכה לסייעתא דשמיא ועל ידי המלמדים החשובים, יוכה כל אחד לבנות בנין בית המקדש לה, שיגדל בתורה וביראת שמים, במצוות ובמעשים טובים.

ב"ה קיבלתם חינוך מעולה בבית הוריתם ובעיקר בתלמוד תורה החשוב שטפנשט שנקרא ונתייסד על שם הצדיק משטפנשט זצ"ל בראשות הרב שלמון שליט"א, הש"ת יעזור שתזכו לבנות בתים נאמנים לה' ולתורתו, ונוכה לראות בבנין בית מקדשינו במהרה בימינו, אמן.

הרה"ג אברהם יעקב סלמון שליט"א רב קהל שטפנשט בסעודת המצווה באולם שע"י קבר רחל

וליל כל אותם שנים ארוכות עד שהגיענו הלום, וכולם יזכרו וייראו ש'השואת דינוקא בשוקא' שלכם, היא תורה ותפילה וחסד במידה גדושה מאוד בס"ה.

אומרים בדרך צחות, שהנה בתחונן אומרים 'ואנחנו לא נדע מה נעשה', וכתב המשנה ברורה (סי' קל"א פ"א) בשם הש"ת הק', שטעם אמירת הפסוק, 'לפי שהתפללנו בכל ענין שיוכל אדם להתפלל, בישיבה ובעמידה ובנפילת אפים כמו שעשה משה רבינו ע"ה, שנא' ואשב בהר וגו' ואנכי עמדתי בהר וגו' ואתפלל לפני ה' וגו', ומאחר שאין בנו כח להתפלל בענין אחר אנו אומרים ואנחנו לא נדע מה נעשה כו', וראוי לומר ואנחנו לא נדע בישיבה מה נעשה בעמידה'.

ואומרים בדרך צחות, ואנחנו לא נדע 'בישיבה' שאם לא נדע מה לעשות 'בישיבה', כיצד מלא את השנים, מה נעשה 'בעמידה', בשנות החיים לנו.

בפרשתינו מסעי נאמרו מ"ב מסעות בני ישראל, וזהו שבת חזק, ויהי רצון שנוכה להתחזקות בזכות מסע הקודש, והנה על ידי המסעות הקדושים של הכלל ישראל נעשה פרשה בתורה, ויש להבין מהו הענין בכל המסעות הללו, ואמר הרה"ק ר' דוד מלעלוב ז"ע שבביאת המשיח יגש כל אחד מישראל למשים עם ספר מסעותיו, וזה יהפוך לתורה, כל הקשיים שעברנו בחיים, אין זה תחנה בלבד, אלא הרי זה נעשה מסכת חיים ותורה.

נזכור ענין זה גם כשהיו לנו כל מיני קשיים, מכל קושי ניצר פרשה בתורה, בפרט כשעולים לישיבה הקב"ה סופר את כל הקשיים שעברנו עד עתה ושנעבור מעתה והם 'הפכו לספר החיים לנו.

הש"ת יעזור שספר המסעות שלנו שיהיה מלא בדברים טובים, שנוכל לספרו לעצמינו ולבני משפחתנו ולדורות הבאים רק זכרונות קודש וזכרונות מתוקים וטובים מהימים האלו שעברנו יחדיו בת"ת, וצריך גם להודות לבורא עולם שזיכה אתכם להיות המחזור הראשון שמסיים את שנת לימודיו מתוך בנין הקבע של הת"ת שזיכנו השנה לחנוך ברוב עם ובפאר והדהו זה סימנא מילתא כי הרחיב השם לנו ופרינו בארץ, שבעז"ה תזכו הלאה ללמוד מתוך נחת והרחבת הדעת ושלמות הנפש, אמן ואמן.

וסתמו את חלונה, והקשו בגמרא למאן דאמר מרים בת בילגה שהמירה דתה משום ברתיה קנסינן ליה לידידיה, אמר אביי, אין, כדאמרי אינשי שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה'.

ולחבר את סוף המסכתא לתחילתה נראה, הזכירו כאן שעכשיו בוגרי כתי' מסיימים עכשיו את התלמוד תורה, ומתחילים לבנות את הבנין הרוחני שלהם, בנין של קבע, שיהיה באופן של 'למען ידעו דורותיכם', שתגדלו תלמידי חכמים גדולים, על ידי הכלים שקבלתם.

ומבואר בגמרא שמרים בת בלגה דברה מה ששמעה בבית אביה, וזה הענין של סוכה למעלה מעשרים פסולה, כדי שיהיה חינוך הוריות 'למען ידעו דורותיכם', שכאשר אין מספרים לבנים מה שהיה ביציאת מצרים ואין מחנכים הבנים עם האמונה, מי יודע מה שיצא מהבנים הללו. וזאת צריכים אנו לזכור ולקחת עמנו מימי שהותנו בין כתלי הת"ת - למען ידעו דורותיכם, את כל ההשקעה והעמל שזיכנו שהצוות החינוכי המנהל והמחנכים וכל הצוות מסביב השקיעו ועמלו למענינו למען חינוך התלמידים שבועות השם יהיה ניכר עליכם כי התחנכתם בין כתלי הת"ת שנושא את שמו הטהור של הצדיק משטפנשט, ושאתם תלמידים של הצוות החינוכי המסור והמיוחד שחסר נפשו למענכם יומם

שותא דינוקא בשוקא ובין כותלי הת"ת

אנו נמצאים כאן בזמן מרגש, בזמן של סיום שנת הלימודים, אצל התלמידים הרי זה סיום שנות הלימודים בתלמוד תורה ולפני הכניסה לעולם הישיבות, הרי זה יום של תרגשות גדולה, לשם כך יצאנו היום ליום של תפילה בקבר רחל אמנו ובכותל המערבי להעתיך שיהי לפני רבון העולמים שנוכה שהשנה הבעל"ט יהיה שנה של הצלחה גדולה.

כשאנו נמצאים בקבר רחל מן הראוי לקבל קבלות טובות בעיני וויתור, וכמו שהזכיר קודם הדומ"צ הגרי"י כהן שליט"א, ובזכות הוויתור נוכל לפעול כאן כל מה שאנו מבקשים, כמו שפעלה רחל אמנו, שאמר לה הש"ת מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו' וכתבי (ע"ב) ויש תקוה לאחריהך נאם ה' ושבו בנים לגבולם.

מכיוון שהתלמידים סיימו כאן בהצטיינות מסכת סוכה נזכיר סנסן אחד לקשר תחילת וסוף מסכת סוכה, הנה בתחילת סוכה שנינו (דף ב.) 'סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה', ובטעם הדבר אמרו שם שלשה טעמים, 'אמר רבה דאמר קרא למען ידעו דרתיכם כי בסכות הושבתה על בני ישראל, עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה, משום דלא שלטא בה עינא, רבי זירא אמר מהכא, וסוכה תהיה לצל יומם מחורב, עד עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה אלא בצל דפנות וכו', ורבה אמר מהכא, בסכת חשב שבעת ימים, אמרה תורה כל שבעת הימים צא מדידת קבע ושב בדירת עראי, עד עשרים אמה אדם עושה דירתו דירת עראי למעלה מעשרים אמה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלא דירת קבע'.

ובסיום המסכתא (דף ע"ב) אמרו בטעם הדבר מה ששנינו 'בילגה לעולם חולקת בדרום', 'תנו רבנן, מעשה במרים בת בילגה שהמירה דתה והלכה ונשאת לסרדייט אחד ממלכי יוונים כשנכנסו יוונים להיכל היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח, ואמרה לוקוס לוקוס עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל, ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק, וכששמעו חכמים בדבר קבעו את טבעתה

דרשת הפחנך הרה"ג אברהם קופולוביץ שליט"א בסעודת המצווה באולם שע"י קבר רחל

שערי הישיבה - שערי החיים

אנו עומדים בסיום שנת הלימודים, ברוך ה' שסיימנו ללמוד מסכת סוכה בסדר אחרי הצהריים, וכל הבחורים נבחנו על המסכתא הגדולה לאחר עמל רב.

כשאנו עומדים בזמן של סיכום שנת הלימודים, זהו זמן של התרגשות גדולה, לאחר שנה מוצלחת ביותר שנה שהתלמידים החשובים עמלו בתורה וזכו לקנות את המסכתא, ועכשיו אנו עומדים לפני זמן פרידה, כשכל אחד עולה ללמוד בישיבה הק'.

צריכים אתם לידע שכאשר אתם נכנסים לשערי הישיבות הק', בזה אתם מעצבים את הדמות שלכם לחיים, עכשיו אתם בונים את הבית שאתם עומדים להקים, כי עכשיו אתם נכנסים לישיבה קטנה, וכפי ההצלחה בישיבה קטנה, כפי כן תוכלו להכנס בישיבה גדולה, ולפי זה נמשך בע"ה המשך סדר החיים, ונמצא שעכשיו אתם מעצבים את כל העתיד שלכם.

כל אחד ממכם יש עליו עול ואחריות אישית, כל אחד צריך לדאוג לעצמו, כיצד יבנה את אישיותו ואת עתידו.

קדושת מקום קבר רחל

אספר לכם תלמידים יקרים על קדושת המקום של קבר רחל, ממה שאני חוויתי בימי נערוטי, כשהייתי בחור בישיבה קטנה היינו פעם אחת ביום הכיפורים במנין בקבר רחל, ומחמת המתיחות הביטחונית שהייתה אז, היה אסור לנו לצאת מהדלתות של מתחם הקבר כל היום, הדלתות ננעלו עלינו בערב יום הכיפורים, ונפתחו שוב במוצאי היום, ובפנים היה מקום לשינה.

זכורני שהתחילו להתפלל עם הנץ החמה, וסיימנו תפילת הנעילה לאחר זמן רבינו תם, ללא שם הפסקה באמצע, ולא הרגשנו כלל את הזמן החולף, לפי שקדושת המקום השפיעה התעוררות עצומה, שרחל אמנו נמצאת אתנו.

כמו כן גם אנחנו נכנס עכשיו להתפלל אצל רחל אמנו, ובע"ה יתקבלו תפילותינו ברחמים וברצון.

זכורני שלפני נעילה הביאו אז בדרשה מה שאיתא בספר חסד לאברהם שבשעת הגאולה השלימה משיח ייצא מקבר רחל, עכשיו הוא הזמן להתפלל על ביאת המשיח ועל בנין בית המקדש.

דרשת הדומ"צ הגאון רבי יעקב יוסף כהן שליט"א בסעודת המצווה באולם שע"י קבר רחל

הגאולה בזכותה של רחל אמנו

ברשות רב קהילת שטפנשט, נשיא ומייסד התלמוד תורה, ברשות המלומדים החשובים, ואחרונים חביבים בחורים יקרים וחשובים.

אנו נמצאים עכשיו בזמן של בין המצרים, שבשבעה עשר בתמוז הובקעה העיר, ומשנכנס אב ממעטים בשמחה, עד ליום של תשעה באב שאז

חרב בית המקדש. אנו נמצאים עכשיו סמוך למצבת קבורת רחל אמנו, ואמרו במדרש (איכה רבה פתיחה כד) דבר נורא, איך שבזכות רחל אמנו יהיה הגאולה שלימה, וכך אמרו שם:

"אמר הקב"ה לירמיה, אני דומה היום לאדם שהיה לו בן יחידי ועשה לו חופה ומת בתוך חופתו ואין לך כאב לא עלי ולא על בני, לך וקרא לאברהם ליצחק וליעקב ומשה מקבריהם שהם יודעים לבכות, אמר לפניו, רבש"ע איני יודע היכן משה קבור, והמדרש מפרט שם התפילה שעשה ירמיהו מול קבר משה רבינו, והאריכו שם במדרש בתפילות שהתפללו האבות והאמהות על הכלל ישראל שיצאו לגלות, פתח אברהם, פתח יצחק, פתח יעקב, ופתח משה, בתפילות ותחנונים, ועדיין לא פעלו בתפילתם. עד שהגיעה תפילת רחל אמנו שסיפירה לפני הרבש"א את סיפור ויתורה לאחותה לאה, מיד נתגלגלו רחמינו של הקדוש ברוך הוא ואמה בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הדא הוא דכתיב (ירמיה לא) כה אמר ה' קול ברמה נשמע נהי וכו'.

ללמוד מרחל אמנו לוותר

ענין זה צריכים ללמוד מרחל אמנו, כי הגה ללמוד כל אחד יודע, אבל העבודה שלנו כבני רחל אמנו הוא ללמוד לוותר אחד לשני. ועל ענין זה מחנכים בתלמוד תורה שעל שמו של הצדיק משטפנשט, שמוותרים אחד לשני ועוזרים אחד לשני, ועכשיו המקום לקבל קבלות טובות של ויתור והנהגה טובה בין אדם לחבירו, ובזכות זה נזכה שיתקבלו תפילותינו בקבר רחל אמנו, וזכות רחל אמנו יגן עלינו להצלחה גדולה בשנה הבעל"ט, ובפרט אותם תלמידים חשובים הנכנסים בין כתלי הישיבות הק', שתעלו מעלה מעלה, וזכות הצדיק משטפנשט של שמו נתייסד התלמוד תורה, שנוכה לביאת משיח צדקינו במהרה בימינו, אמן.

הרבנים שליט"א ומחנכי הת"ת יחד עם הבחורים והבוגרים של ת"ת שטפנשט בכותל המערבי

באר חפרזה שרים

ילקוט מתורת רבותינו הקדושים זיע"א בפרשת השבוע

שמחה גדולה בשמים כשישמעו לתורה בעקבתא דמשיחא

והיה עקב תשמעון (י. יב) והיה עקב תשמעון הכונה שתהיה שמחה גדולה בשמי מרום, באם 'עקב', כלומר בסוף של הגלות קודם ביאת הגואל, בשעה שתהיה נחוצה מסירות נפש לשמור התורה, ובכל זאת 'תשמעון' אתם ולא תרפו מן התורה.

(אורח לחיים)

אם עשית פעולה ויש לך אחריה שמחה סימן כי פעלת טוב

והיה עקב תשמעון (י. יב) כתב הרה"ק בעל ה"ייטב לב" מסיגוט כי ידוע אשר 'והיה' הוא לשון שמחה, ובוזו מרמז הפסוק אשר אם האדם אינו יודע אם מעשה מסוים שעשה הוא מצוה או עבירה אזי יסתכל אם יש לו שמחה אחר העשיה, סימן הדבר שהיה זה דבר מצוה, וזה 'והיה עקב תשמעון' היינו על ידי השמחה אשר תרגיש בסוף אחר עשיית הדבר, על ידי זה תוכל להבחין אם הדבר שעשית מצוה היא.

עיקר שכר המצוות הוא קיום עוד מצוות

הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע כתב עה"פ 'והיה עקב תשמעון' כי עיקר שכר וגמול הוא באמת הגמול לעולם הבא, כפי שאמרו חז"ל 'שכר מצוה מצוה', היינו מה שמקיים האדם המצוה ועושה רצון השם זה הוא עיקר השכר, אבל מה שהבטיחה התורה גם שכר גשמי בעולם הזה, 'ואהבך וברכך' וגו' זה הוא רק 'עקב' היינו הענין הטפל לקבלת השכר.

(קדושת לוי)

ע"י שמחה עולים במדרגות מהקטנות אל הגדולות

והיה עקב תשמעון (י. יב), הרה"ק רבי אהרון מסאדיגורה זי"ע אמר: 'והיה' הוא לשון שמחה. 'עקב תשמעון את המשפטים'. 'עקב', הוא מדרגה קטנה - 'עקבו של אדם'. היינו: אף שתשמרו את המצוות במדרגה קטנה, שלא תבינו את טעמי המצוות, אבל אם הם יהיו בבחינת שמחה - 'והיה' - כי אזי 'ושמר ה' אלהיך לך את הברית ואת החסד, אשר נשבע לאבותיך'. אבות - הוא בחינת גדלות, אזי תגיעו בעבודת ה' במדרגות גדולות".

(קדושת אהרון)

לעשות רצונך אלוקי הפצתי

והיה עקב תשמעון (י. יב), מרן הרה"ק הרבי ר' משה לייב מסאסוב היה אומר 'והיה עקב תשמעון' כי בכל פסיעה שאדם פוסע ברגליו, צריך 'לשמוע' לשון 'הבנה', אם הוא צורך גבוה, רצון השי"ת, ואם לאו לא יפסע.

(כ"ק אדמו"ר מבוהוש זצ"ל)

בנים ללא פרנסה אינם ברכה שלימה

ואהבך וברכך וברך פרי בטנך (י. יג) הנה התיבה 'וברך' מופיעה ב' במסורה, אחד כאן בפסוק, ואידך 'וברך את לחמך', ובוזו באה המסורה לרמז שברכת 'וברך פרי בטנך' נחשבת רק אז לברכה, באם שיש גם 'וברך את לחמך' כלומר השי"ת נתן לך ביחד עם הבנים גם פרנסה ואפשרות איך לגדל את הפרי בטן,

אבל כאשר לא יהיה לך פרנסה, אזי ברכת פרי בטן אינה ברכה שלמה.

(אור פני משה)

לך לא יתנו יסורים אפילו במידה מועטת ואילו לשונאך יתנו במידה גדושה

לא ישימם בך ונתנם בכל שונאך (י. טו) חז"ל אמרו (כריתות ו) כי לשון 'נתינה' מורה על דבר הניתן בשיעור ובגודל מסוים, אבל לשון 'שימה' היא נתינה בלי שיעור, אפילו בכל שהוא. וזה שאמר הכתוב אשר בך לא ישלטו היסורים אף במדה הקטנה ביותר, וזה כוונת 'לא ישימם', אבל 'בכל שונאך' - ונתנם 'יבואו היסורים במדה גדולה ובשיעור מרובה.

(הרה"ק האמרי אמת מגור זי"ע)

גאוה היא תועבה, ולא תביאה לביתך

ולא תביא תועבה אל ביתך (י. טז) שלמה המלך החכם מכל האדם אומר 'תועבת ד' כל גבה לב', נמצא ממילא מי שנותן למדת הגאוה לבוא לתוך ביתו, עובר על הלאו של 'ולא תביא תועבה אל ביתך'.

(הרה"ק מברדיטשוב זי"ע)

עצבות ומרה שחורה מביאים לידי שכחת ה'

והיה אם שכח תשכח את ה' אלקיך (י. טז), אין והיה אלא לשון שמחה. מה השמחה בשכחת ה', חלילה? אלא חלק ודרוש: והיה - אם שכוח, אם תשכח את מידת השמחה ותכנס לעצבות ולמרה שחורה, הרי שבסופו של הדבר 'תשכח את ה' אלהיך'".

(רביד הוהב)

השביעה צריכה לבוא מן הברכות

ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך (ח. יא) אמר הרב הקדוש רבי שלמה קארלינער זי"ע: 'ושבעת וברכת' דאפשר לומר על דרך המוסר 'ואכלת ושבעת' אבל לא מן האכילה כי אם מן 'וברכת את ה' אלקיך' תבוא השביעה שלך.

(הקדוש ר' שלמה מקארלין זי"ע)

"שכוח ולבסוף זכור"

השמר לך פן תשכח את ה' אלקיך (ח. יא) אמרו חז"ל כל 'השמר' הוא לא-תעשה, ומאד נזהרו הצדיקים בלאו זה לבלתי לשכוח אף רגע את הבורא יתברך. ומסופר אשר הרה"ק הרבי ר' בונם מפארשיסחא זי"ע נכנס פעם אחת אל היכלו של רבו הקדוש 'הרבי מלובלין' זי"ע ומצאו יושב ודואג מאד, וכאשר הרבי מלובלין הבחין בו נענה ואמר בהתנצלות לפניו כי לצערו הגדול עבר קודם על הלאו 'השמר לך פן תשכח' בהסיתו דעתו זמן מה מן השי"ת, וענהו הרה"ק הרבי ר' בונם: הלא ידוע מאמרם אשר 'שכח עומר בן סאתים אינו שכחה' כי מחמת חשיבותו יזכור אותו תיכף, וההלכה היא 'שכוח ולבסוף זכור' אינה נחשב שכחה, ובטוח אנכי - גמר דבריו - אשר גם אצל הרבי היסח הדעת של רגע אינו נחשב לשכחה, יען מחמת אהבתו אליו יתברך יזכרוהו תיכף, ויהיה דינו כ'שכוח ולבסוף זכור'!, החייתני וישר כחך - השיב לו רבו הקדוש.

שלא להשעין על "כוחי ועוצם ידי"

ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה (ח. יז) רבינו הק' אדמו"ר משטפנישט זי"ע היה תדיר מורה דרך לחסידיו ומוזהירם, להישמר ולהיזהר מפני זחיחות הדעת והישענות על 'כוחי ועוצם ידי'. וכך היה אומר: "כאשר אדם זוכה והוא מתעשר, מיד הוא נעשה תקיף בדעתו, סומך על כוחו ועוצם ידו, ושוכח כי ה' יתברך הוא הנותן לו כוח לעשות חיל. הגמרא אומרת (ברכות יב, א): 'כשהוא כורע, כורע בברוך, כשהוא זוקף, זוקף בשם'. כאן רמזו מוסר-השכל: כאשר חלילה לא טוב לאדם מצבו, והוא כורע תחת נטל הצרות, גם אז חייב הוא לברך את בוראו, כמו ששנינו (שם נג, א) 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה'. אולם, כאשר טוב לו, והוא מזדקף ומיישיר את קומתו, צריך הוא לזקוף זאת להשם יתברך, ולזכור כי כל הטוב והחסד בא מידו!"

(אמונת אמת - שטפנישט)

אם תשכח את השמחה עלול אתה לשכוח את ה'

והיה אם שכח תשכח את ה' אלקיך וגו' העדתי בכם היום כי אבד תאבדון (ח. יט) מרן הסב"ק מרורי'ן אמר: הלוא פלא הוא באמת, איך כתבה התורה לשון 'והיה' אשר משמעותו לשון 'שמחה' על שכחת השם? אלא שכידוע שעיקר גדול הוא לעבוד את ה' בשמחה, וזה נרמז בפסוק 'והיה אם שכוח' היינו אם תשכח את השמחה הנרמזת במלת 'והיה' אז תדע כי ח'ו תוכל לבוא ע"י זה למדרגת 'תשכח את ה' אלקיך'.

אם חטאת לפחות אל תשמח!

אמר הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בו' זי"ע דהנה חז"ל הק' פירשו (מס' מגילה יב) על דור אחשוורוש מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל של אותו הדור כליה יען נהנו מסעודתו של אותו רשע, היינו, על אף שהיו אנוסים אבל העונש הגיע להם, יען כי נהנו מאותה סעודה, לא כן אם היו אוכלים והיו מצטערים לא היתה נחשבת להם האכילה לחטא. וזו כונת הכתוב "והיה אם שכח תשכח" באם חלילה תשכחו את השם על ידי הצרות והיגון אשר ימצאו אתכם, אז עוד יש לכם הצטדקות והתנצלות כי הצרות גרמו זאת, אבל 'והיה אם שכוח תשכח את ה' באם תשכח את ה', והשכחה עוד תהיה עם שמחה 'והיה' אז אין תקוה שתעשו תשובה, לכן 'העידותי בכם היום כי אבוד תאבדון'.

(בוציא דנהורא)

כל חידושי התורה עד סוף כל הדורות הרי הם כאילו ניתנו מסיני

ויתן ד' אלי את שני לוחות האבנים וגו', ועליהם ככל הדברים אשר דבר ד' עמכם וגו', בהר ביום הקהל (ט. ט) באור החיים הק' דקדק מה כתב הפסוק 'ועליהם ככל הדברים' וביאר לומר על פי מה שאמרו חז"ל אשר כל הלכה שתלמיד ותיק עתיד לחדש היא כאלו ניתנה בסיני. וזה 'ועליהם' היינו, כל מה שהתלמידים הצדיקים עתידים לחדש ומחדשים על עשרת הדברות ועל כל התורה, הוא ממש 'ככל הדברים אשר דבר ד' עמכם' כי מקום הניתן האדון ב"ה לדרוש ולחדש חדושין דאורייתא.

(דגל מחנה אפרים)

ארץ-ישראל משתבחת בחכמיה יותר מאשר בפירותיה!

בהם ארץ ישראל, וזאת משום ששבח שבעת המינים מוקדם בפרשה, ואילו שבח תלמידי החכמים מאוחר בפרשה. כך סבר רב חסדא - עד ששמע את חידושו הנפלא של רב המנונא, שדרגת החשיבות נמדדת לפי סמיכות השבח למילה "ארץ", ולא לפי מקומו בפרשה, שמשום כך אף על פי שהדבש מאוחר בפרשה מן הרימון, הרי מכיוון שהוא שני ל"ארץ" האחרון שבפסוק, מברכים עליו לפני הרימון שהוא חמישי ל"ארץ" הראשון שבפסוק. ומכאן הסיק רב חסדא שהשבח שארץ ישראל משתבחת בתלמידי החכמים שבה הוא גדול ביותר, כי נאמר "ארץ אשר אבניה ברזל", ואם כן זה ראשון ל"ארץ" שבפסוק! מתוך כך, כאשר הביע רב חסדא את הוקרתו החזקה לרב המנונא, אמר לו בלשון נופל על לשון: "מאן יהיב לן נגרא דפרזלא", רגליים של ברזל, ונשמך ונלך אחרך תמיד, כי כדי לינוק היטב מן הארץ אשר אבניה ברזל, צריך לשמש את גדולי התורה היונקים מקדושתה וזיוה, וללכת אחריהם תמיד ב"רגליים של ברזל", מבלי להתעייף ומבלי להפסיק אפילו לרגע, כדי להאיר את עינינו ב"תורת הברזל" שלהם ולחדד מוחותינו בברזל תורתם, אשר היא כפטיש יפוצץ סלע, להנדיל תורה ולהאדירה במידה נשגבה ואדירה!

(כמוצא שלל רב)

יפוצץ סלע! אמר ליה רבי אבא לרב אשי: אתון מהתם מתניתו לה, אנן מהכא מתנינן לה, דכתיב: 'ארץ אשר אבניה ברזל', אל תקרי אבניה אלא בונה, ומפרש רש"י: "בונה - תלמידי חכמים, מקיימו עולם בבניניהו". עוד אמרו חז"ל (ברכות ז): "אמר רבי חמא ברבי חנינא: מאי דכתיב 'ברזל בברזל יחד'? לומר לך: מה ברזל זה, אחד מחדד את חבירו, אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה".

נמצא שממה שאמר הכתוב "ארץ אשר אבניה ברזל" למדנו שארץ ישראל משתבחת לא רק בפירות שבעת המינים שהיא מצמיחה, אלא גם בתלמידי החכמים שבה, היונקים מאוירת קדושתה, שהם חזקים כברזל ומחודדים כברזל, ובכמה מקומות הפליגו חז"ל בשבח תורת ארץ-ישראל, עד שאמרו (בראשית רבה טז, ד): "זוהב הארץ היא טוב - מלמד שאין תורה כתורת ארץ ישראל, שם הבדולח ואבן השוהם - מקרא, משנה ותלמוד ותוספתא ואגדה", וכן במקומות רבים נוספים האריכו לתאר את חשיבותה הגדולה וערכה הנשגב של תורת ארץ-ישראל. ולפי זה נוכל לומר, שבתחילה סבר רב חסדא שאף שארץ ישראל משתבחת גם בשבח תלמידי-החכמים שבה, כמו שנאמר "ארץ אשר אבניה ברזל", מכל מקום דרגת חשיבותם פחותה מדרגת חשיבות שבעת המינים שנשתבחה

ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורימון ארץ זית שמן ודבש (ח. ח) בגמרא (ברכות מא:): מסופר: "רב חסדא ורב המנונא הוו יתבי בסעודתא, אייתו לקמייהו תמרי ורימון, שקל רב המנונא בריך אתמרי ברישא (=בירך קודם כל על התמרים, ואחר אכילת התמרים אכל הרמונים). אמר ליה רב חסדא: לא סבירא ליה מר להא דאמר רב יוסף ואיתימא רבי יצחק: כל המוקדם בפסוק זה קודם לברכה? (=והרי רימון כתוב בפסוק לפני דבש תמרים, ולמה ברכת קודם על התמרים?) אמר ליה: זה (=דבש תמרים) שני ל"ארץ" (=למילה "ארץ" בפסוק), וזה (=רימון) חמישי ל"ארץ" (=ומי שסמוך יותר למילה "ארץ" בפסוק - ברכתו קודמת). אמר ליה: מאן יהיב לן נגרי דפרזלא ונשמעינך" (=מי יתן לנו רגלי ברזל, כדי שנוכל ללכת אחרך תמיד ולשמש אותך תמיד). ויש להתבונן: מדוע את ביטוי ההוקרה המיוחד הזה - "מאן יהיב לן נגרי דפרזלא ונשמעינך" - מצאנו רק פה, בענין הקדימה לברכה, ומלבדו לא מצאנו ביטוי שכזה בשום ענין אחר בש"ס? טעם לשבח בדבר שמעתי מדודי הגאון רבי דב מאיר אייזנשטיין זצ"ל [מעורכי "האנציקלופדיה התלמודית"]: הפסוק הסמוך (פסוק ט') מדבר אף הוא בשבח ארץ-ישראל: "ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצוב נחושת", ובגמרא (תענית ד) מצינו: "אמר רב אשי: כל תלמיד חכם שאינו קשה כברזל - אינו תלמיד חכם, שנאמר (ירמיהו כג) 'וכפטיש

אין ועתה אלא לשון תשובה

ועתה ישראל מה ד' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ד' אלקינו ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו (י. י) חז"ל אמרו 'ועתה ישראל' אין ועתה אלא לשון תשובה, הכונה כי האדם היודע שהעבר אין, והעתיד אינו עדיין, ומי יודע מה יולד יום, ואין לו רק אותו הרגע שעומד בו, היינו רק ה'עתה' ממש, אם כה יחשוב בלבבו, אז בודאי ישוב אל ד', ברגע הזה, כי אם לא עכשו אימתו.

(ייטב פנים בשם הרה"ק מלובלין ז"ע)

הירא מת"ח בניקל יגיע ליר"ש

בספר "תולדות יעקב יוסף" הביא לפרש ענין גדר של "יראת תלמיד חכם", לאחר שיראו ממש, על כן בנקל יכלו להגיע ליראת ה', וזו כוונת "לגבי משה מילתא זוטרתא היא", כלומר: לגבי אלו שכבר יראו ממש - הרי השגת יראת ה' היתה כבר דבר קטן!.

בדומה לכך, אך בתוספת נופך כתב ה"יסוד העבודה-מסלונים" באחד ממכתביו: הלא בפסוקים שלפני כן אומר משה לישראל שהוא התפלל לפני ה' ארבעים יום וארבעים לילה, ובכל תפילתו הסיר את המסכים המבדילים בין ישראל לאביהם שבשמים, ועל כן יוכלו לחזור בתשובה. מעתה, לאחר שמשה הסיר את המסכים, הרי יראת שמים היא "מילתא זוטרתא". וזו הכוונה "לגבי משה": לגבי אלו שזכו כי משה יתפלל עליהם, אכן דבר קטן הוא!

שהגוף נהנה, לכן העצה היעוצה היא לחשוב עכ"פ קודם 'כבוד שמים' ואחר כך הנאת גופו, והנה כאן כתיב 'פסל לך' ואילו לגבי ע"ז בא הציווי 'לא תעשה לך פסל', ובוה נרמז אשר אם מאחר אדם את ה'לך' של ה'פסל לך' אז נעשה מזה לוחות, באם אבל מקדים את ה'לך' היינו שנהנה אז נעשה מזה 'לך פסל' וזה ענין של ע"ז.

(מרו הקדוש מריז"ן ז"ע)

ירידת הדורות בין צדיק לצדיק

ואשים את הלוחות בארון... שם מת אהרן (י. ה-1) בשעה שנסתלק הרה"ק הרבי מלובלין קשר עלי תלמידו הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ דברי הספד וכך אמר: איתא ברש"י הק': שסמיכת מיתת אהרן לשבירת הלוחות, באה לומר שקשה מיתתן של צדיקים כיום שנשתברו בו הלוחות. ויש להבין איזו שייכות יש לשני ענינים אלו, אבל האמת היא שבשעת פטירת צדיקים רגילים בני אדם להתנחם אשר 'זורח השמש ובא השמש', כלומר בשעה שנפטר צדיק אחד אז בוא יבוא במקומו צדיק אחר, ולתכלית זו עוררו אותנו חז"ל אשר מיתת צדיקים היא כעין שבירת הלוחות, דהיינו שרצה לומר אף שאחר שבירת הלוחות הראשונים ניתנו לנו לוחות שניים, בכל זאת אינם שווים אלו לאלו, כי הלוחות הראשונים היו מכל וכל 'מעשה אלקים', לא כן הלוחות השניים היו מעשה אדם, ורק המכתב היה מכתב אלקים, ובדרך זה יש גם חלוק בין הצדיק שנאבד להצדיק שבא על מקומו.

אותיות פורחות באויר

ואשברם לעיניכם (ט. יז) פסוק זה יובן על פי מה שכתב רש"י על הפסוק 'ויאסור אותו לעיניהם' (בראשית מד כד) שרק לעיניהם אסר את שמעון אבל תיכף כאשר הלכו האחים התירו מכבליה האכילו והשקהו. וכן כוונת הכתוב פה בכתבו 'לעיניכם' כלומר, רק מה שהיה לנגד עיניכם, ז"א האבן, רק היא נשברה, אבל פנימיותם של הלוחות אלו האותיות, פרחו באויר ונשאר.

(שפת אמת)

העצבות והיאוש המידות הגרועות ביותר

כי יגורתי מפני האף והחמימה. (ט. יט) אחרי שבנ"י חטאו לא היה משה מפחד כ"כ מעצם החטא, כי הקב"ה שהוא מקור הטוב והחסד בודאי ימחול להם. והעיקר מה שהיה מתיירא הוא מפני האף והחמימה, היינו הנפילת רוח והיאוש של בני ישראל אחרי שחטאו, שזה יגרום להם טמטום הלב עד שלא יוכלו שוב להגיע לתשובה.

(הרה"ק רבי משה מקוברין ז"ע)

ראשית לכל תחשוב על כבוד שמים

בעת ההוא אמר ד' אלי פסל לך שני לוחות אבנים וגו' ועשית לך ארון עץ (א. א) ידוע ומפורסמת אמרתו הטהורה של רבינו הסב"ק מריז"ן על הפסוק 'פסל לך' דהרי ידוע שעיקר עבודת ד' הוא לבטל את האנכיות של האדם ולעשות הכל לכבוד שמו, אבל היות שהדבר קשה מאד לבטל הנאת גופו בשעה

משנה זהירות מלאבד את מידת היראה

מה ד' אלקיך שואל מעמך (י. יב.) ידוע ההלכה אשר מכלל הד' שומרים רק 'שואל' חייב באונס, וזה נרמז כאן בפסוק 'מה ד' אלקיך שואל מעמך' שידע האדם אשר בעניני יראה הוא יהיה נחשב כשואל ויתחייב אף באונס, אם יאבד יראת ד' טהורה ויכשל בה.

(נועם אלימלך)

מה ד' אלקיך שואל מעמך. אמר הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ ז"ע כן מרומז שהשם יתברך שואל אותך, במה הנני אלקיך? במה עבדתני שאהיה נקרא על ידי זה אלקיך?

הדבק בו - ותלך בדרכיו

הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעוז'בוז' היה דורש את הפסוק 'מה ה"א שואל מעמך' ע"פ מה דאיתא בחז"ל "הוי דומה לו, מה הוא תנון אף אתה תנון וכו' וזו מרומז כאן בפסוק 'מה ה' אלקיך' היינו אותן המידות שיש לה"א כביכול אותן המידות הוא "שואל מעמך" היינו שתלך בדרכיו.

מה ד' אלקיך שואל מעמך, היינו מדת 'מה' שואל מעמך, כי זו היא המדה הגדולה והחשובה ביותר, כי הרי מצינו שמשם ואהרן אמרו 'ונחנח מה' ואמרו חז"ל אשר מדה זו היא גדולה ממדת אברהם שאמר "ואנכי עפר ואפר"

(ידיד משה)

תחילה יראה ואח"כ אהבה

כי אם ליראה (י. יב.) היינו, אף שיש מדרגת 'אהבה' אינו שואל הקב"ה מעמך כעת, רק מדרגת 'יראה', וממילא תבוא אחר כך גם למדרגה השניה זו 'אהבה' (אור החיים)

לאדם יש יראה, להשי"ת אין...

"כי אם ליראה", כי שכל מה שרוצה השי"ת מן האדם יש גם לו 'כביכול', חוץ מ'יראה', לכן רק זאת שואל מעמך.

(תולדות יעקב יוסף)

האם יראת שמים דבר גדול הוא?

כי אם ליראה. איתא בחז"ל (ברכות לג.) אמר ר' חנינא הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים שנאמר מה ד' אלקיך שואל מעמך' אטו יראת שמים מילתא זוטרתא וגו'. ובאמת קשה הלא על הפסוק בעצמו, לולא מאמרו של ר' חנינא קשה ג"כ איך אמר משה 'מה', אטו יראת שמים מילתא זוטרתא היא? אבל אפשר לומר אשר באמת על הפסוק בעצמו לא היה קשה מידי, יען כי יתכן שהשי"ת נתן להאדם יראת שמים, והאדם הוא רק המסייע, אבל כאשר אומר ר' חנינא אשר יראת שמים היא רק ביד האדם, לכן מקשה שפיר באם האדם צריך לבוא בעצמו ליראה או בודאי דבר גדול הוא.

(נועם אלימלך)

האיש בר הלבב אין לו שום קושיות

ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד (טו) אמר הרה"ק רבי דוד מלעלוב ז"ע: כל עוד שליבו של אדם אטום מחכמה הוא לא מבין את דרכי ד' וקשה לו קושיות שונות על תהלוכות העולם והנהגת הבורא יתברך, אבל כאשר יהיה 'ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם' או אז "לא תקשו עוד" שום קושיות על הנהגת העולם ותבינו אשר הצור תמים פעלו.

מתי ימול את ערלת הלב

ומלתם את ערלת לבבכם (י. טו) 'את' פירושו 'עם', עם לבבכם, אמר הסב"ק מלכוויץ שהכוונה לומר, אשר לעת שתמולו את ערלתכם מולו גם את לבבכם.

(תורת אבות)

מדוע עושים בשבת ברית לפני התפילה?

פ"א נכנס הגה"ק החידושי הרי"ם בפתחו שבת בבוקר את דלתות בית מדרשו ראה שביהמ"ד מלא כולו בקהל חסידיו שיושבים ולומדים קודם התפלה, פתח ואמר בדרך צחות: הנה באמת היה טוב יותך להתפלל בשבת בהשכמה, למען יקדימו סעודת שבת ויקיימו וקראת לשבת עונג. אבל היות אשר על ידי לימוד התורה לשמה, מקיים האדם המצוה 'ומלתם את ערלת לבבכם' ומצות מילה כיצדוע היא דוחה שבת.

(מענה של תורה)

דבקות מה היא?

את ה' אלהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק ובשמו תשבוע (י. טו). המקרא קודש הזה הוא קשה להולמו בפירושו, ואם נאמרו הדברים כפשוטן היה לו לכתוב ובשמו תשבוע, ולא תשבוע אשר פירושו שיהיה מושבע ע"י ה'. והנכון אצלנו, כאשר יהיה לאדם ג' מדות הללו שהם מדרגה אחר מדרגה, כאשר האדם הוא ירא ה' שהוא יראת האהבה וירא אלהים שהוא כענין (ויקרא כו. יב) והתהלכתי בתוכם אטייל עמכם בג"ע, וא"ת שלא תיראו מלפני וכו' (רש"י שם מת"כ), לזה לאחר שיהיה לך יראת ה' שהוא גורם הטיול נאמר ג"כ יראת אלהים, והבן. וזה את ה' אלהיך תירא. וכאשר תבוא למדרגה זו אז אות'ו תעבוד, שאינו עובד אלא אותו לעשות רצונו ולא לעבוד את עצמו בשום הנאה אפילו הנאת עוה"ב, ואז הוא דבוק בה' תמיד בלי הפסק רגע אחת, ואז באבטחותא דיליה שאיננו ירא מהס"מ כי ה' שהוא דבוק בו הוא המשביע אותו תמיד. וזה ובשמו תשבוע, שהוא יושבע מה' ואינו ירא מפתויי השטן אף שיצרו גדול ממנו והבן. וע"ז הדרך הוא כוונת רש"י ז"ל את ה' אלהיך תירא ותעבוד ל"ז ותדבק ב"ו ולאחר שיהיה לך כל המדות הללו אז בשמו תשבוע, והבן כי נכון הוא למוצאי דעת התורה.

(אור התורה-הגה"ק רבי שלום תאומים אב"ד שטפנשט)

האם שנה זו היא השנה

המקווה או שנה סתם?

מראשית השנה ועד אחרית שנה (יא. יב.) יש לדקדק למה נאמר בתחלה 'השנה' בתוספת ה"א, ובסוף נאמר 'שנה' בלא ה"א, אמנם רמז יש בזה, דבתחלת כל שנה אנו מקיים כי תהיה השנה קץ לגלותה, אך בהגיע קץ השנה אנו רואים כי בעו"ה לא היתה השנה המקווה בה"א הידועה, רק סתם שנה, וזה שכתוב 'מראשית' אז היא 'השנה' הידועה שאנו מצפים עליה, אבל בסוף לדאבוננו אנו רואים שהיא 'שנה' סתם.

(ישמח משה)

הזכות להביט על רגבי ארץ הקודש

ארץ אשר תמיד עיני ה' אלוהיך בה (יא. יב.) סיפר הרה"ח ר' בערל לודמיר ע"ה על ביקורו של רבו כ"ק האדמו"ר מבאיאן ז"ע בארץ הקודש בפעם הראשונה בשנת תש"ט, ואז זכה להצטרף אל ארבעה חסידים ישישיים שנסעו עם הרבי במכונית מחיפה לתל אביב, נסיעה שנמשכה קרוב לשעתיים. והנה, כבר חלפה

יותר ממחצית השעה של נסיעה, ובמשך כל אותו הזמן, הרבי זצ"ל לא גרע עין מהנוף המשתרע סביב. אחד מן החסידים הזקנים, ה"ה הרה"ח המפואר רבי יוסילי הורנשטיין ע"ה, אשר היה בין הנלווים במכונית, וקיווה כי בזמן הנסיעה הממושכת יזכו לשמוע מפי דיבורי קודש חשובים, והנה שורת דומיה, לא עצר ברוחו ושאל את הרבי ז"ע: "מה רואים בחוץ?" אמר לו הרבי: "ארץ שנאמר בה, עיני ה' אלקיך בה מרשית שנה ועד אחרית שנה, ואם יש להקב"ה מה להביט בה כל השנה, אחד כמוני בוודאי ראוי לו שיסתכלו". (יש לציין את ה"לעומת זה" ככונן דא, וגם הוא בשם הרה"ח ר' בערל ע"ה הנ"ל, שנצטרף פעם אל הרבי ז"ע בנסיעתו לארץ הקודש, ומכיון שהרבי חנה בלונדון ובאנטוורפן הרי שמסלול הנסיעה עבר ברכבת דרך שווייץ, וכידוע ומפורסם שאין העין יכולה לשבוע מראיית ההוד וההדר של הרי האלפים וגופי שווייץ. ואילו הרבי ז"ע ישב לו כל הזמן אחוז בשרפעי דבוק במחשבותיו הקדושות, ולא הרים אף פעם את עיניו קדשו להסתכל החוצה. ר' בערל ע"ה, שהבחין בהנהגתו של רבו, ניסה להעיר לו שיסתכל אף הוא החוצה להביט בפלאי הבריאה, וכך שנה פעם פעמיים על הערתו, אך הרבי ז"ע לא הגיב כלל. עד שהתבטא ר' בערל: הלא בהסתכלות החוצה רואים את ה"מה רבו מעשיך ה'! בתשובה לתביעתו זו, הרים הרבי ז"ע את השרוול של מעילו וחולצתו וגילה קצת את יד קדשו, ואז שמע אותו אומר בקול דממה דקה "מבשרי אחזה אלוהי", וכך המשיך את כל הנסיעה מבלי להרים את עיניו קדשו להסתכל סביב.)

מדוע לא נאמר בפרשה 'והיה אם שמוע' ובכל מאודכם?

ולעבדו בכל לבבכם (יא. יג.) איתא בחז"ל כי פרשה ראשונה היא קבלת עול מלכות שמים, ודבר זה אין לו קץ וגבול. לכן נאמר 'ובכל מאודך', לא כן פרשת 'והיה אם שמוע' היא קבלת 'עול מצות', ואצל מצוה יש שעור כמה יבובו, עד שליש, לכן לא נאמר 'ובכל מאודכם'.

(מרו"ק סב"ק מרוז"ן ז"ע)

הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב ז"ע פירש כי היות ופרשה ראשונה היא 'לעבוד מאהבה', אשר הוא בחינת 'בן' שיש לו נכסים, לכן כתיב 'ובכל מאודך', לא כן פרשת 'והיה אם שמוע' שהיא מדברת מעובד מיראה, שהוא בחינת 'עבד', וכל מה שקנה עבד קנה רבו, נמצא אשר אין לו כלל נכסים, לכן אי אפשר לכתוב 'ובכל מאודכם'.

המבין בשפלות עצמו יבין גם בגדלות הבורא

והיה אם שמוע תשמעו (יא. יג.) איתא בחז"ל (ספרי פר' ראה נא (אם שמוע מעט תשמעו הרבה. פירוש אם תשמע מיעוטך ופחיתות עצמך, תזכה לשמוע הרבה, היינו גדלות הבורא ית' שהוא גדול-הרבה, אין סוף

(תורת אבות - כתבי רמ"מ)

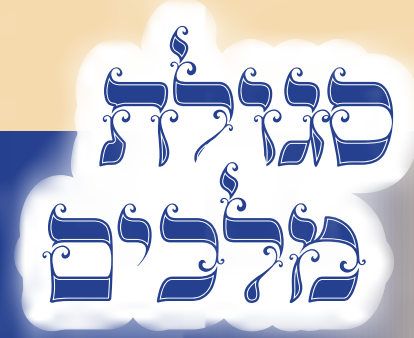
ג' דברים שיש בהם גרוע ומשובח

ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם (יא. יג.) הרה"צ הקוה"ט רבי שלום יוסף מרוז"ן זלה"ה, בנו הבכור של רבינו הק' מרוז"ן ז"ע אמר: יש ג' דברים שיש בהם גרוע ומשובח, והגרוע שבהם יותר טוב מהמשובח. א. הגרוע שבתורה ותפילה, הוא יותר טוב מהמשובח שב'מח' (היינו עבודת ה' רק ב'מח'). ב. הגרוע שבתפילה לפני עצמו, הוא יותר טוב מהמשובח שבתפילה לפני העמו. ג. הגרוע שבהיותו בביתו, הוא יותר טוב מהמשובח בהיותו בדרך.

(רשפי קודש - רוז"ן)

ילקוט סגולות לימי השנה מלוקט מפי גאונים קדמונים ומקורות נאמנים
 מתוך מפעל "סגולות מלכים" ^(ע"פ) הלא הנה סגולות אשר יסודתם בהררי קודש, והוא
 כשולחן הערוך לסגולות מסודר לפי ימי וחודשי השנה דבר יום ביומו
 מאוצרותיו של הרב אברהם יעקב סלמון שליט"א רב דקהל שטפנשט

סגולות לחם

ובכל ארץ מצרים היה לחם (מא, נד)

זהירות בפירורי פת

צריך אני עוד להקדים לך הקדמה אחת מה שמצאתי בספר שלי"ה דזהויר הגאון מו' ישעיה הורוויץ ז"ל שצריך כל אדם ליהרר מאד בפירור של פת, כדמיון איברי עולה שנתפקעו מעל גבי המזבח, וכמו שהיו הכהנים מוזהרין להחזיר איברים ופדרים שנתפקעו מעל גבי המזבח, כדי שלא יהיה שליטת החיצונים נהנין מן אותן איברים ופדרים רק יניקתן היא מן העשן המתעקם ונוטה לצד צפון, כך הפרורי פת צ"ה להזהר בהם שלא ישליכם לארץ, ובפרט מפרורי שירי המוציא שהן דוגמת איברים של עולה ונקראים תרומת מעשר שהוא קודש קדשים. (עיין מה שכתבתי בחיבורי הגדול הנקרא עופר האילים בפ' צו ותמצא נחת ע"ש). מי שאינו נזהר בפירורי פת אזי באה לילית שהיא גימטריא וז"פ שהיא בהיפוך אתון פ"ת עם ת"פ כוחות שלה ושורה בבית האיש ההוא עד שמביאה אותו לידי עניות.

(קב הישר פרק ט)

סגולה לזכרון

אכל פירורי המוציא משום זכרון.

(מנהגי חת"ס תומר דבורה, פ"א אות ג)

סגולה לנטבע במים

אם אחד נטבע במים ח"ו, סגולה למצוא אותו קח ככר לחם שלם וזרוק אותו לאותם המים ותיכף ישוט אותו לחם למקום הנטבע.

(מראה הילדים מערכת מאות לא)

סגולה לקדחת

סגולה לקדחת בדוק ומנוסה, אם יראה איזה כלב שיש פת לחם בפיו רדוף אחריו וקח הפת, ותן לחולה לאכול ויתרפא.

(סגולות ישראל מערכת ק)

סגולה לאכול לשובע

ולאביו שלח כזאת, כחשבון הזה, רש"י ז"ל, ואיתא במקובלים דבשני רעבון רח"ל אף כשאכל לחם הרבה אינו שובע, וסגולה לזה שיאמר שם חת"ך שיוצא מסופי תיבות של פותח את ידך, ואז אוכל לשובע, ויוסף לא ידע שיופסק הרעב כאשר יבא אביו למצרים בזכותו, ושלח לאביו לאמר כי

עוד חמש שנים יהי' הרעב, ועי"ז שלח לו זה הסוד שיאמר בעת רעב רח"ל, וזה שלח כזאת הוא שם חת"ך וחושבנה דדין כחושבנא דדין, וזה שכתב רש"י ז"ל כחשבון הזה, שיכוון בשם הזה כנ"ל.

(עירוי קדישין למרן מרוז"ן)

סגולה לשמירת הדרך

אמר הרה"ק מקאלישיץ בשם אביו, שבנסיעה צריכים לקחת 'לחם' שהוא נוטריקון ל'השיב ח'מתו מ'השחית, והוא סגולה לשמירת הדרך.

(דברי חנה תולדות עמ' לה)

להשאיר משיירי לחם ליל שבת

סגולה לפרנסה להשאיר בליל שבת משיירי הלחם ומשיירי היין של קידוש עד הבוקה, כי יש ברכה על ידי זה לכל השבוע.

(שבט מיהודה פרשת בשלח ד"ה ואת)

שם חת"ך

השם חת"ך הוא שם הפרנסה, רצ"ל אם יש לך לחם שלם חתוך את הלחם ותן החצי לעני, וזהו חת"ך סגולה לפרנסה.

(בשם הה"ק ר"י מקו"ניניו זצ"ל)

סגולות לחם של שבת

ואת כל העודף הניחו לכם למשמרת עד הבוקה, וי"ל שהי' די באמרו הניחו אותו עד הבוקה, וי"ל עפ"מ"ש שהוא סגולה בהניחו מלחם ליל שבת קודש על השולחן להשפיע ברכה ע"י זה לכל השבוע, וראיתי בחמי [רבי יוזפא סופר] ז"ל כשנפל נר שבת על המפה היה מניח בעד הנר מלחם שבת וכבה מעצמו כן ראיתי כמה פעמים, והיה זה לו בקבלה מאביו החתם סופר זלה"ה, ומזה נראה כי כח הלחם של שבת יש לו סגולה לשמירה בבית.

(שבט מיהודה בשלח דף פ ע"א)

הנחת לחם המיוחד לשבת לנר המטפח

מה שנוהגין העולם בליל שבת כשפתילת הנר משתלשל על צדו ומתקלקל אזי נוהגין

להניח כנגדו מלחם המיוחד לשבת ואז תיכף חוזר לשמור תמונתו ולדלוק על השיעור השוה, והעולם מחזיקים את זה לאות ולמופת, אמר כבוד אדמו"ר הה"ק מהר"ש מבעלזא זצוקלה"ה ע"ז שדבר זה הוא מדרכי האמורי ואסור לעשות כן.

(דברי יצחק אות ל)

ובספר טעמי המנהגים (עניני שבת עמוד קכ"ה בקו"א) כתב: וטעם שנוהגים להעמיד חלה של שבת כנגד הנר שמתחיל לטפח, כדי להזכיר ששבת היום ולא יבוא להטות (שמעת').

(טעמי המנהגים - שבת)

אכילת פרורין של המוציא

כתבו בספרים שסגולה לאכול מהפרורין של המוציא, וזה תיקון גדול לפגם מדת יסוד, כמובא בזה"ק דפירורין רומזין למדת יסוד, ולא יזלזלו בפירורין, כי העניות רודף אחריו ח"ו וכפוגם בברית ח"ו ומסוגל לאכול הפירורין.

(שולחן הטהור, סדר השולחן דף רטו ע"ב)

להבער הגרון

סגולה מקובלת מהרה"ק מהרמ"מ מרימנאב להבער הגרון שקורין דיפטעריטוס ר"ל, להתמיד באכילת פת סולת בחלב חם וחמאה, בדוק ומנוסה.

(בארות המים, יקו המים)

פת שחרית

סגולה לכעס שיאכל פת שחרית.

(ספר המדות, ערך כעס אות יז)

לחיים - לחם

מרן הסב"ק מרוז"ן אמר כי כאשר שני יהודים שותים ומאכלים 'לחיים', נשפעת עליהם פרנסה, כי שני יודי"ן (יהודים) בתוספת אותיות 'לחם', מצטרפים לתיבת 'לחיים', להשפעת הפרנסה.

(אנציקלופדיה 'מלכות שבמלכות' - בית רוז"ן מתוך אדיר מברום סקאליע קפ"ג)

לקבלת הגליון 'באר בשדה' היו"ל בס"ד מדי שבת בשבתו אפשר ליצור קשר במייל: 6160303@gmail.com

שיח חסידים

שמע מיניה דנח נפשיה דרבי שלמה'ניו מסאדיגורה

לכבוד יומא דהילולא רבא של מרן אדמו"ר הק' רבי שלמה'ניו מסאדיגורה זי"ע שנסתלק ביום כ"ו-אב תשל"ב, שוחחנו עם נאמן ביתו ומקורבו הרה"ח רבי יצחק סלמון שליט"א לרגל יובל החמישים להסתלקותו כ"ו מנחם אב תשל"ב - תשפ"ב, ביקשנו ממנו להעלות מעט מנבכי זכרונותיו העמוקים ונענינו ברצון, להלן חלק מסיפורי ההוד:

אתם מדברים נגד הציונות? וענה ה"אהבת ישראל" שטעמו הוא לפי שיש אנשים שמצפים לשמוע את דעתו כדי לעשות ההיפך, ולכן הוא שותק. רא"ד הפציר בי כמה פעמים באומר כי אני מקורב לרבי שלמה'ניו, וביקש שאשאל אותו אם שמע מאביו ענין זה, אולם אני יראתי לשאול את הדבר להרה"ק, אבל מאחר שהפציר בי עד מאד לא היה לי ברירה עד שבהזדמנות אחת שנקרתה בפני גמגמתי זאת, כי חששתי מפני תגובתו. בקושי הצלחתי להוציא את השאלה מפי ושאלתי בפחד גדול את פשר הדבר, אולם למרבה הפלא תגובתו הייתה כך: "אזוי! אזוי! האט דער טאטע געזאגט?! אינטראסאנט, איך האב נישט גיהערט פון דעם..." ובוהו הסתיימה תשובתו ויותר לא אמר או דיבר בנושא ולא הכחיש או סתר והפריך את הדברים.

יראה עילאה

לאחר הסתלקות הסאדיגער רבי, ה"אביר יעקב" בשנת תשכ"א, התחלנו להתקשר אל הרה"ק ר' שלמה'ניו, ואני זכיתי להתקרב אליו ביותר. אצל רבי שלמה'ניו, כידוע, היתה לו תמיד הנהגה של "יראה עילאה" שהיתה שוררת סביבו כל העת, ועם זאת היה מתנהג בשיא גינוני המלכות כמו להיות מלכות סאדיגורה על מכונה.

מתנהג במלכות

לאחר שזכיתי להתקרב אליו, הפכתי לאיש ביתו ואיש אמונו והיה מטיל עלי שליחויות שונות שבצעתים לרצונו, עובדה מעניינת היתה פעם שקניתי לו קאפטן פרוחני-ביתי חדש, לאחר שהישן כבר היה קרוע ובלוי, אולם בכך של הבגד החדש היה מעט גוון ארגמני... רבי שלמה'ניו אמר ש'זה בסדר גמור וכך היינו רגילים עוד מסאדיגורה'. הצעתי שימדוד את החלאטיל בכדי לראות שהמידה מתאימה, ואמר "נכון, אתה צודק!", ואז יצא לחדר השני, לבש את החלוק החדש וחזר להראות לי שהוא מרוצה מהבגד. ראיתי אז כעניי מה זה גינוני המלכות שנהג בהם בכל מצב ולאורך כל שנותיו, בת"א כמו על כסאו בסאדיגורה, כאשר למרות היותי מקורב אליו ביותר לא פשט ולבש את החלאטיל בפניו...

בחדר הספרים

עדיף להיות גבאי או חסיד?

לפעמים היה ר' שלמה'ניו מדבר אלי בחריפות, אבל לפעמים הייתי מעיז ומנסה להתווכח עמו ועונה לו... תקופה קצרה לאחר נישואי, בשנתו האחרונה של רבי שלמה'ניו, בתחילת חודש ניסן נערכה שמחת נישואי נכד הרה"ק מסאדיגורה שפעמישל, ובאתי לקחתו לחתונה. באותה עת בתו האחת הייתה בחו"ל ואילו בתו השנייה הייתה חולה, וכשהגעתי אליו ללוותו ישב שם לבד. התחלתי לחשוב מה יהיה בפרוס חג הפסח הממשמש ובא, וחששתי מי יודע היכן ישהה בפסח, מאחר וגם בתו שהייתה אצלו שכבה חולה ולא היו לו שום משרתים או גבאים. הצעתי את עצמי לבוא לסייע ולהכין את הבית לפסח, אבל מיד נענה ואמר: "לא! לא!" בלאו מוחלט, "יישר כח!". ניסיתי להתווכח ואמרת' לו תוך הדברים מדוע הרבי דוחה אותי בתקיפות? והרי גם בסאדיגורה היה רגיל עם כל הגבאים והמשרתים והמשמשים, ולמה כאן דוחה את הצעתי על הסף ומסרב לשמוע עליה? תמיד כאשר היו מזכירים לו את סאדיגורה, מיד היתה משתנה צורתו, וגם כעת היה כך ואמר לי: "הנה בסאדיגורה היו הרבה גבאים, שכל אחד מהבנים היה לו גבאי מיוחד ושמש מיוחד לצרכי ביתו. אלו היו המשמשים, אבל עם חסיד? הוא רק אמר 'א גוט שבת', 'א גוט יום טוב'..." [ו"א שעם החסידים מעולם לא השתמשו...].

עם ארון הקודש והשולחן מזהב טהור מירושלם וקינו הסב"ק מרוז'ין זי"ע"א

בעד או נגד הציונות

היה לי דבר מעניין עם רבי שלמה'ניו, שרציתי לעמוד על השקפת עולמו הידועה, אך לא הצלחתי להוציא ממנו תגובה, וכך היה מעשה: הגה"ח ר' אליעזר דוד פרידמן זצ"ל [רב דביה"ח בעלזא בלונדון] היה תמיד מפציר בי שאשאל ואברר אצל רבי שלמה'ניו על אמיתות הסיפור ששמע, שפעם נפגש אביו הרה"ק ר' ישראל מסאדיגורה עם הרה"ק האהבת ישראל מוויז'ניץ, ונדברו תרי הצדיקים על הציונות, ואמרו שבתחילה לאחר החורבן היה ה"כת" של אותו האיש, ואחריו היו ה"צדוקים" ואח"כ עוד כתות כמו ה"פראנקיסטים", ואז היתה ההשכלה ולאחריהם הגיעה הציונות, והכל חד אינו. ושאל הסאדיגערער את האהבת ישראל: "וויז'ניצער רב, מילא אצלנו שותקים, אולם אתם הרי כן מדברים, ומדוע אין

באר בשדה - שטפנישט

וממילא היה גבאי ושמש וחסיד, אבל היום אין ברירה וצריך איש אחד שיעשה את הכל וישמש גם כגבאי ומשמש וגם כחסיד". ומיד נענה ואמר: "אכן, טוב טענת, אבל אדרבא, עכשיו שאין אנשים, ממילא צריכים שהחסיד יהיה חסידה..."

כמו כולם

פעם בה' טבת אחר העלייה לציון אחיו הרה"ק ה"אביר יעקב" מסאדיגורה בנחלת יצחק, כשיצא רבי שלמה'ניו מהציון ניגש לטול ידיו מהברזיה במרכז הרחבה, במקום לא היו ספלים, ורבי שלמה'ניו הסתכל ימינה ושמאלה, כתר בעיניו אחר ספל, היה שם בחור ירושלמי שרץ כחץ מקשת והשיג ספל והגיש לו, נתן בו רבי שלמה'ניו את מבטו החודר ותמה ואמר: ואם איז דאס? [מה זה?] ענה הבחור זה ספל לנטילת ידיים! נענע רבי שלמה'ניו באי-שביעות רצון ואמר: ניין! ניין! גלאך וויא אלעמען! [אני כמו כולם] אם כולם לא נוטלים עם ספל גם אני לא אוכל, וסירב לטול ידיו בספל שהביא.

איך הברל אם נמצאים אצלו בסלון או ברחוב

לאחר הסתלקותו של מרן ה"אביר יעקב" זי"ע התקשרו אל רבי שלמה'ניו מתי מעט ממקורביו אשר זכו ורבי שלמה'ניו קבלם באהבה ובהתקרבות, ביניהם נמנו החסידים הג"ר בניציון רחמן זצ"ל, הרה"צ ר' יצחק מאיר פלינטנשטיין האדמו"ר מקאפיטשניץ שליט"א, ר' ישראל ברזל, ר' פינחס ברזל, ר' ישראל שרייבר, ר' בניציון אינגבר, ר' יוסף מנדל, ר' אהרן מוזס ויבדלחט"א ר' יצחק סלמון, אמנם גם בפניהם לא חשף רבי שלמה'ניו את מצפוניו אך בכל זאת היתה להם התקרבות מיוחדת וזכו לשמוע ממנו מפעם לפעם מהני מילין דקשוט.

באחת השנים לקראת חמשה עשר בשבט סיכמו החברים ביניהם כי יעלו אל רבי שלמה'ניו לכבוד היום, וכך עשו אלא שמוזג האויר הסוער במיוחד ששרר באותו יום מנע בעד כמה מהחברים מלהגיע, ולבסוף התקבצו רק מעט מן מהקבוצה, ובדרך קנו מעט מפירות ט"ז בשבט וכך עלו אל ביתו של ר"ש.

רבי שלמה'ניו הכניסם במאור פנים ואז נענה אחד מהאברכים והצטדק כי האמת שסיכמו עם כמה אברכים אלא שבגלל מזוג האויר הסוער לא יכלו לבוא. הרצינו פניו הק' של ר"ש ונענה ואמר: לא. לא. הלא אם תצאו לרחוב ותשאלו כל אחד האם צריך לעלות אל ר"ש לכבוד חמשה עשר לבטח יאמרו כולם שאכן יש לעלות, ואילו אני נשאר לשבת כאן במקומי, כמה עוד אנשים יכולים להכנס כאן לחדר? עוד עשה, עשירים, וכל השאר יעמדו בחוץ וברחוב, אם כן מה איכפת לי אם גם עתה הם אינם פה אלא נמצאים ברחוב ובכל מקום שהם...

רביסטווע בכח

לאחמ"כ ביקש שכולם יישבו, והתיישבו כולם חוץ מר' אהרון מוזס ע"ה שנשאר לעמוד, ורבי בניציון רחמן נענה בבדיחותא: אהרון וויל מאכין בכח א רביסטווע! [אהרון רוצה בכח שיהיה כאן אדמור"ת] אך ר"ש הגיב ואמר: ס'וועט איהם נישט גיין... [ה לא ילך לו...].

להמשיך הברכה ע"י אמירת 'זכותו תגן עלינו'

שוב פעם היה זה ב"ט כסליו ההילולא של המגיד הגדול ממעורטש, עלו אל מעונו של ר"ש אחדים ממקורביו הג"ל, והתדפקו על דלת ביתו ואמרו שבאו לכבוד י"ט כסליו, [היה זה כאשר ר"ש לא ערך אז

"שולחן" לכבוד היום עקב חולשה] וישב ר"ש על כסאו בחדרו ופניו הרצינו ופתח פיו והחל למנות היחוס מהמגיד ומנה את בנו המלאך ובנו הגרויסער ר' שלום, והריז'נער ובניו הק' ובניהם הק' עד אלינו. והמשיך ואמר: דארף דאך איימעצער ארויס זאגען די ברכה [הרי מישוה צריך לומר בפיו את הברכה] "זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל", ואני מודה לכם ואומר יישר כוח שנתתם לי את הזכות הזאת לומר בפיו את הברכה "זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל".

מקפיד על קלה בבחמורה

באחת הפעמים שר"ש נסע לחו"ל היינו מספר יהודים בשדה התעופה ללוותו, הטיסה התעכבה מעט, היה יום חם וביקש משהו לשנות וקנו איזה משקה והגישו לו עם ספל חרסינה שבקשו בחנות סמוכה, אך ר"ש נמנע מלשתות עם הספל, ובקש שישינו כוס באמרו כי בספל שהוא כלי חרס, יש יותר חשש כשרות שמה השתמשו בחלבי ולאחמ"כ בבשרי, וכדומה, משא"כ בכוס.

לא תמיד צריך לקחת שיריים

לאחר ששתה, לקחו הנוכחים הכוס ובתוכה שירי המשקה ונדחקו כולם לשתות מ"שיריים" ר"ש הבחין מזווית עינו במתרחש, נענה ואמר באי-שביעות רצון: ניין, נישט אלע מאהל, ונישט אין יעדן פלאץ... [לא, לא תמיד, ולא בכל מקום...]

הייתי לידו ביציאת נשמה

בפעם האחרונה נסע ללונדון לבה, ר' יצחק שפירא ליווה אותו עד לכבש מטוס בשל קשריו באל-על, רבי שלמה'ניו היה נוסע תמיד בקיץ כשבועים שלושה אחרי חג השבועות עד חודש אלול, לבתו שהתגוררה בלונדון, כשיצא מהארץ כבר לא היה בקו הבריאות וכשהגיע ללונדון נחלה קשות והרופאים הרימו ידיהם, ולכן גם לא התפנה לביה"ח, ובשבוע האחרון איבד את ההכרה. כאן בארץ ישבנו במוצ"ש אצל הגה"ח ר' בניציון רחמן בירושלים, ר' ישראל ברזל ר' בניציון אינגבר ועוד, ודיברו שמישהו חייב לצאת דחוף ללונדון להיות עם רבי שלמה'ניו לסעוד אותו בימי חוליו הקשים, ויצא שאני הייתי היחיד שהיה לי דרכון זמין ומיד נסעתי, ור' איטשע קויפמן בא מאנטווערפען [התאכסן אז בבית ר' משה בורדשעווסקי ואח"כ אצל ר' מענדל פעלדמן]. נסעתי ביום רביעי, וזכיתי לשהות במחיצתו בבית בתו וחתנו, ובמוצ"ש נצחו חתני את המצוקים, זכיתי להיות נוכח יחד עם חתנו ר' יוסף ויינשטיין בעת שנסתלק לבית עולמו, שם בבית בתו.

הספרו של הגה"ח רבי בניציון רחמן: נח נפשיה דרבי שלמה'ניו

ר' איטשע קופמאן נכנס לעובי הקורה והחל לטפל ברשינות ובהעברה לארה"ק, בסטמפורד-היל התקיימה הלוייה ומשם נסעו לשרה התעופה, היו קצת בעיות כי היות וביום ראשון המשרדים סגורים, ור' איטשע טיפל עם אל-על שיעכבו הטיסה אבל הצליחו להטיס רק ביום שני, בשדה התעופה המתנין יחסית הרבה אנשים, כמה מאות, המוני חסידים באיאן תלמידי ישיבת רוז'ין מירושלים, אדמור"י רוז'ין בראשות הבהושער רבי, המאכנובקער ועוד אדמור"ים שונים. משם נסעו לביהכ"ס של ה"אביר יעקב" מסאדיגורה ברח' אחד העם, ומשם יצאה הלוייה לנחלת יצחק. הגה"ח ר' בניציון רחמן זצ"ל התבטא ואמר אז לסובבים אותו, מזה שרואים שהגיעו המוני אנשים ללותו, וכי פתאום נהיו חסידים שלו? "שמע מינה דנח נפשיה דרבי שלמה'ניו!"

במסעו האחרון ללונדון מלווה על ידי הרה"ח יצחק שפירא שליט"א

עם מרגן האדמור"ים מבוהוש והכנסת מרדכי מסאדיגורא, כסנדק לבנו של נאמן ביתו הרה"ח ר' יצחק סלמון שליט"א בבית מדרשו של הגה"צ רבי שמואל טוביאס זצ"ל בשכבי הרצליה, 40 חודשים לפני הסתלקותו

בהיכל ישיבת רוז'ין בירושלים מלווה בידי נאמן ביתו הרה"ח יצחק סלמון שליט"א

רבינו עם האדמור"ר מבוהוש זצ"ל ברחובות ת"א בדרך לשמחה בבית בעלזא

אחיו הרה"ק האביר יעקב מסאדיגורא זצ"ל

זכר צדיק לברכה

כ"ק אדמו"ר מסאדיגורא זצ"ל בעל עטרת ישראל ליומא דהילולא כ"א מנחם אב

שיחת קודש שנאמרה ביומא דהילולא של הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זיע"א

בבית המדרש שטפנשט - בני ברק, כ"א תמוז ה'תשע"ד

והיו עיניך רואות את מוריד

אחד בתחילת ימי המעשה מתוך התעוררות כזו בקדושה וטהרה, אשר זו היתה שאיפתו הגדולה של בעל ההילולא זיע"א, בפרט במשך שלשת הימים הראשונים של השבוע שהם שייכים עדיין לשב"ק, וכאשר בני ישראל מקיימים בעצמם "המבדיל בין קודש לחול", זוכים על ידי זה שיתקיים בהם "המבדיל בין קודש לקודש".

עלינו לברך ברכה מיוחדת להרב ר' אברהם יעקב [סלומון] שליט"א שיש לו הזכות הגדולה הזאת, אבי אדמו"ר זיע"א היה תומך בו באופן גדול, כי היה סבור שהוא איש אמת, וכמו שרואים בפועל גודל הצלחתו, בפרט שעוסק היום גם בחינוך ילדי ישראל בדרך ישראל סבא.

יעזור השי"ת שזכותו הגדולה של בעל ההילולא יגן עלינו ועל כל בני ישראל, ויש להמליץ בזה מה שאומרים אצל חסידים, "זכר צדיק", שעצם הזכרת הצדיק הרי זה "לברכה", כבר יש בזה השפעה טובה על כל ישראל, כבר הזכרנו ש"ברכה" הוא מלשון "הברכה", כן יעזור השי"ת שנוכה להתקשרות והתחברות לבעל ההילולא זיע"א, יעזור השי"ת שנוכה בקרוב לזמן של "יקיצו נרדמים במהרה", שנוכה לראות הצדיק בגופו הגשמי, ונוכה לגאולה השלמה במהרה.

זכיתי לראות אצל זקני הרה"ק הכנסת מרדכי זיע"א - יחד עם עוד חסידים [הרה"ח ר' אלימלך שפירא שליט"א (שנמצא כאן איתנו)] - את עוצם אמונת הצדיקים של יהודי רומניה שבאו לפניו, זו היתה אמונה כפשוטו ומשמעו, במדת אמונה פשוטה זו היו מקושרים לדו"ז הרה"ק בעל ההילולא זיע"א.

וי"ל הרמז בפסוק "והיו עיניך רואות את מוריד", שלא די בראיה בעלמא, אלא צריך לזה הבטה מתוך התבוננות, ע"ד שאמרו חז"ל (סוטה לו): ביוסף הצדיק ראה דמות דיוקנו של אביו, וכאשר בני ישראל מתדבקים בהאי גברא רבה, צדיק יסוד עולם, ומתבוננים בדמות דיוקנו, גם אם בגשמיות אינו נמצא אתנו, אולם רוחו הגדולה וקלסתר פניו הרוחני עדיין נמצאת עמנו.

כעת הוא מוצאי שבת קודש, "המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה", כשבני ישראל יושבים יחד ביומא דהילולא, בפרט במוצאי שבת קודש, הרי מיום השבת קודש מתברכין כל שיתא יומין, וידוע על פי החסידות שברכה הוא מלשון "הברכה", שמברכיכם זה עם זה, עד שמתחברים כאחד, גם עתה צריך לאחד ולקשר את יום שב"ק עם ששת הימים שלאחריה, ובדאי כן הוא כיושבנים כאיש אחד בלב

פו"א, התאספנו כאן לכבוד יומא דהילולא של הרה"ק רבי אברהם מתתיהו משטפנשט זיע"א, כאשר שומעים סיפורי צדיקים ודברי התעוררות, מקיימים בזה הפסוק (ישעיה ל, כ-כא) 'והיו עיניך רואות את עיניך, ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר', אם כי פשוט כוונת הפסוק "והיו עיניך רואות את מוריד", הוא על השי"ת, וכמ"ש בפירש"י (שם), אכן בפירוש המלבי"ם כתב לבאר 'והיו עיניך רואות את מוריד ומלמדיך הנביא שירה אותך דרך הישרה, לא תעלים עוד עיניך ממנו, כמו שנאמר למעלה אשר אמרו לרואים לא תראו, רק תביט אליו ללכת בדרכיו'.

ולפי פירוש המלבי"ם מבואר דהכוונה היא על הנביא ועל הצדיק שבכל דור ודור, שצריך לקיים בהם "והיו עיניך רואות את מוריד", הרי מי שזכה לראות את קלסתר פניו של בעל ההילולא זיע"א, מיד היה מגיע לידי התעוררות לתשובה, כידוע כמה וכמה עובדות שרק מעצם ראיית פני קדשו, גם אלו שהיו רחוקים עד מאד, זכו עי"ז להתעוררות ושבו בתשובה שלמה.

כידוע מקום מגוריו של רבנו הרה"ק זיע"א היה במדינת רומניה, אשר ענין אמונת צדיקים הושרש בבני ישראל שדרו שם שם במדה גדולה מאד, עוד

כ"ק אדמו"ר ה'עטרת ישראל' מסאדיגורא זצ"ל בוחן את תלמידיו הת"ת תורת אמת שטפנשט יחד עם ראשי ומחנכי הת"ת בעת הביקור השנתי שהיו עורכים בביתו להתברך ולשמעו דברי חיזוק והדרכה במשנתו - משנת החינוך

זכר צדיק לברכה

כ"ק אדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל בעל התפארת אהרן ליומא דהילולא כ"ג מנחם אב

שיחת קודש שנאמרה בהילולת אדמו"ר הזקן משטפנשט זיע"א

בבית מדרשינו בבני ברק, י"ד כסלו תשע"ו

עובדות מצדיקי קמאי

השי"ת יעזור שזכות הצדיק בעל ההילולא יגן עלינו ועל כל ישראל.

עד כמה הנמיך עצמו לרוך מם את בני ישראל

אני עוד זכיתי להכיר הרבה יהודים שראו את בנו של רבינו בעל ההילולא, הרה"ק ר' אברהם מתתיהו, שעה שהיה בא כל שנה לעיר יאסי ביומא דהילולא של אביו להשתטח על קברו של רבינו, ושמעתי שם עובדות נוראות עד כמה היה הצדיק מנמיך עצמו לכל פשוטי העם שהיו נכנסים אצלו, ואין זה דבר פשוט לצדיק מורם מעם להוריד עצמו לאיש נחות דרגא שבא לפניו.

א' מהעובדות ששמעתי, פעם אחת כשהיה רבינו ביאסי היה דלתו של חדר רבינו פתוחה, ואיש פשוט, איש מגושם, נכנס לרבינו, ולאחר מכן כשנכנס הגבאי הוכיח את הגבאי על מה שלא השגיח על הדבר, ונכנסו אנשים בלא רשות, ואמר שקודם שבכנס אצלו איש פחות יש לו להכין עצמו בכוחות הנפש וכוחות הגוף כדי שיוכל לעשות טובה ליהודי, ויש צורך לזה בהכנה מיוחדת, ויש להודיע לו על הדבר הרבה זמן קודם לכן, ולא שיכנס ללא רשות, כדי שיוכל לעשות לו טובה.

אנו חיים היום כדור עני, דור יתום, דור שכל התוארים הנשגבים מדביקים לכל איש פחות, באופן שכבר אי אפשר לנו למצא התואר כיצד להגדיר קדושתו של רבינו.

לפני כארבעים שנה הייתי בפולין עם הרה"ק ר' שלמה מבאבוב, כשלא היה שייך להכנס עדיין למדינות אלו, ואז ראו גודל החורבן שהיה שם, וראיתי שם את המצבות המקוריות, ואז נעמדו שערות ראשי כשראיתי את התוארים שהרשו התלמידים לעצמם לכתוב על ציון קדשו של הרבי ר' אלימלך, שכל תיבה היה מתוך חשבון נורא, וידוע שהחתם סופר כשהיה משבח אדם לאחר מאה ועשרים שנותיו, היה נוהר ביותר מה אומרים עליו, כי אם אומרים או שכתבים על המצבה תואר שאינו ראוי, הרי זה לרעה לאדם, ואנו מוצאים שהכתב סופר מתנצל כמה שהרבה בשבחיו של החתם סופר אף שהיה זה בניגוד לדעתו של אביו, לפי שהיה זה צורך השעה, וכן היה בכל הדורות, שהיו נוהרים בכל תיבה, אבל היום הוא דור של אינפלציה שכתבים על כל אחד שורות מרובות של תוארים.

אין לנו השהגה בגדולי הצדיקים, שהיו מדובקים בהשי"ת כ"ד שעות ביממה, ואין לנו - אנשי דורנו, דור פחות - הכח והמצויאות להכנס להבין מה שהיה באותם הדורות, אכן כדי להשיג איזה משהו יש לנו לגלות טפח קטן מחיי הצדיקים וממהותם, שעל ידי כן נשיג איזה משהו משגב גדולתם.

לפני למעלה מארבעים שנה ביקרתי בלאס אנג'לס אצל אחד מבני ישראל שהיה לו אוצר הספרים ענק, ובו הרבה ספרים עתיקים, וה' אינה לידי ספר נדיר שהודפס רק פעם אחת בעיר שטערנבוין בשנת תרפ"ח, ספר שקרא 'החלום ופתרונו', מצאצאי רבינו בעל ההילולא, [הוא ניהו כ"ק אדמו"ר רבי מנחם נחום מאיצקאן שטפנשט שהיה בן חתנו של

החסידים אצל הבעל התניא, וכיצד הוא מתבטל בפני רבינו שהיה אברך צעיר, וענה, הנה שמעתי בעצמי מפי הבעל התניא, שאמו של הרה"ק הצדקת מרת חוה אשת הרה"ק רבי שלום באה לפניו עם שני בניה, הרב רבי אברהם ז"ל והרב רבי ישראל מרוזין ז"ל, והאחרון היה כבן שבע או שמונה שנים, ואמר הרה"ק הבעל התניא עליהם, כי ראה בעיר פראבישט תרי בוציא דנהורא ונהנה מהם מאד מאד, והצעיר הוא הרה"ק מרוזין שאל את פי הרב הקדוש הבעל התניא, אם קורין את שמע פסוק ראשון של קריאת שמע שצריך להיות במסירת נפש אשר הוא ממש ביטול היש, האין קורין אח"כ פסוק ואהבת וגו' אשר הוא הרגשת היש, וענה הבעל התניא ואמר בזה"ל, אני אמרתי לו תירוץ ערוך וארוך, אשר אילו היו הימים דין, וקני כל חורשתא, ודיירי ארעא ספרי ורשמי רשותא לא היו יכולין לכתוב כל הענין בפרוטרוט, והקטן הזה הבין. כן שמעתי מפיו של רבי, לזאת מוכרח אנכי לכבד את יוצאי חלציו, כי זכה לעצמו וגם לזרעו אחריו, ולזאת אל יפלא בעיניכם על שאני איש זקן, הולך לקבל פני בנו אשר הוא רך בשנים.

בעל ההילולא הרה"ק מאדוד זצ"ל, ועד היום כשהנני נוכר במה שקראתי בספר זה, איני יכול להשיג הדברים.

בספר החלום ופתרונו מובאים כמה שיטות לגבי החלומות, והוא מבאר שם מהו כח החלום ומהיכן באים החלומות, והוא מביא שם דברי חז"ל הק' ודברי גדולי ישראל שביארו בענינים אלו, והוא מביא שם גם דברי גדולי החוקרים והפרופסורים וכיצד הם מתמודדים בדבר, וזהו דבר פלא, שהוא היה צדיק שישב כ"ד שעות ביממה ביחודא עילאה, והרי כדי לבא לכל מה שמבואר שם צריכים ללמוד שנים על גבי שנים, על ידי רוחב הידיעות שהוא מביא בשטח זה, ואלו ענינים שאינם שייכים לאנשים פשוטים.

והנה אדם פשוט שקורא בכתב עיתים שהחוקרים מצאו איזה כוכב בשמים וכדומה, הרי שלאחר שעה אינו יודע מה שקרא שם, אבל כשיאמרו הדבר למי

כ"ק אדמו"ר התפארת רפאל משומרי אמונים זצ"ל בסעודת הילולא בבית מדרשינו ב"ב, נואם הרה"ק זאב שטיינמן שליט"א מרביץ תורה ומגיש לרבים

מעלת סיפורי צדיקים

שמעתי מפיו של אבי הק' ז"ל כמה פעמים, מעשה במשולח מארץ ישראל שנסע לחוץ לארץ לטובת עניי ישראל, והוא היה קצר רוח, וכשהיה בבעלזא אצל המהר"י האריכו שם בסעודה שלישית שעות הרבה, ולפי שישב בקצה השולחן, עשה הפסקה באמצע סעודה שלישית הבהיל על היין ושוב נטל ידיו כדי לצאת על ידי כן גם סעודת מלוה מלכה, ולפי שהיה זה סעודת מלוה מלכה שלו סיפר לסובבים אותו שני עובדות מצדיקים, מעשה מהרבי ר' אלימלך ומעשה מהבעש"ט הק', באמרו שמקובל מהבעש"ט הק' במוצאי שבת הרי זה מסוגל לפרנסה, והדיבור מהרבי ר' אלימלך הרי זה מסוגל ליראת שמים, והנה המשולח הזה היה שמו אלימלך, וגם שמו של המשמש של המהר"י היה שמו אלימלך, וידוע שהיושבים בבעלזא היו אנשים חריפים ביותר, וכשמעו איך שהמשולח מספר סיפור זלזלו בדבר, כי מניין להם בארץ ישראל ענינים אלו, ובוודאי שהרי זה דבר שהם בודים להם מליבם, והמהר"י ישב שם מדובק בעולמות העליונים, אבל הוא הרגיש את הזולזל שהם מזלזלים, ומיד קרא למשמשו ואמר, אלימלך בא אלי, מהו הצחוק שאתה מצחק, וענה, הנה הגיע כאן אלימלך מארץ ישראל עם כמה קבלות שאין ידוע כאן, שהסיפורים מסוגלים לכמה ענינים, ושמה הרי זה להיפק, מיד אמר לו הרה"ק, אל תזלזל בדבר זה, דע לך, שכל צדיק בשמים כשמדברים ממנו בעולם הזה הרי זה לו לטובה, כפי מה ששולחים לאחד שהתעלף כוס י"ש, כי הצדיקים בעולם העליון אינם רוצים להנות מנהמא דכיסופא, וממילא כל זמן שמדברים מצדיקים וכל מה שמדברים מצדיקים הרי הם משפיעים בעולם הזה בני חיי אריכי ושפע טוב.

נתאספנו לקראת יומא דהילולא של הרה"ק ר' מנחם נחום משטפנשט, יעזור השי"ת שזכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, ויליץ טוב עבור בעל האכסניא שמרומם את שם שטפנשט בעולם, ברם זכור איש זה לטוב, שבלעדו מי היה יודע בדרונו שהיה צדיק זה, ובוודאי שהצדיקים מלמעלה ישפיעו עליו שפע טוב. ונוכה שזכותו תגן עלינו כולנו אמן.

שהוא בקי באסטרונומיה וחכמת הכוכבים, הרי שיהיה לו הבנה אחרת לגמרי במה שהוא קורא, והנה בשטח החלומות רואים שם בקיאות עצומה, ומי שקורא את הדפים, והוא רואה דברי מי הוא מביא שם, הנה כל מי שהוא בעל ספר והוא יודע כיצד לאסוף מקורות, הרי שצריכים לטירחה מרובה להשיג כל המקורות, ולאחר מכן יש להעתיק הכל ולדון בדברים, ושם הוא מביא כל הענינים, ועוד מוסיף עליהם דברי החוקרים ומבאר דברי חז"ל ומבטל דברי החוקרים, ומזה יש ללמוד טפח קטן מגודל ידיעתם של הצדיקים, ומגודל המוחות שהיה להם.

היום אנו רחוקים ביותר ממושגים אלו, וממילא יש לנו להתבונן גודל קדושתם וטהרתם, עד כמה קדשו וטהרתו עצמם בכל אבה ומי יכול לשער בימינו כיצד היה נראה הצדיק בדרות אלו, שהרי כשהיו נכנסים לצדיק עליהם נופל על האדם אימה ופחד, וכשנכנסו לצדיק היה פועל טובה לנפש וכך נגרום טובה גם לגוף.

חשיבות בניו של הרה"ק מרוזין

ונספר עובדא מהצדיק, הרה"ק משטפנשט היה מבקר לפעמים בעיר יאסי, והנה בעיר יאסי התגורר זקן מופלא, מתלמידי הבעל התניא, והיה חזר של תורתו, וכשהיה בא רבינו ליאסי היה מבטל עצמו לפניו בביטול גמור, ושאלוהו על הדבר, שהרי הוא לא היה מחסידי בית רוזין, והוא עוד היה מגדולי

מצבות מספרות

מספרות ויהי הריב אפודים יעקב סלמון שלישי א
 רב קהילה לונדונית

מצבת קברו בבית העלמין העתיק בטבריה

הגה"צ רבי אלעזר יאללעס זצ"ל מסאמבור-בוקרשט-מונטריאל

נסתלק י"ב מנחם-אב תשל"ו ומנו"כ בטבריה

משינאווא זי"ע. יצויין שהרבנית צפורה ע"ה נולדה ביום הושענא רבה תרס"ד שהוא כידוע יום עלייתו לשמי מרומים של הרה"ק מטשורטקוב זי"ע וברבות בשנים נישאה לאדמו"ר מסאמבור שהיו מסתופפים הרבה בצל קדושת צדיקי בית טשורטקוב וקשורים בלב ונפש לגזע קודש זה. לאחר נישואיהם התגוררו בקלויזנבורג מקום מגורי חותנו האדמו"ר מטשחויב. יש לציין כי העיר קלויזנבורג עברה בעלות מספר פעמים בין מדינות הונגריה ורומניה.

בעל הזכרון יעקב האדמו"ר מדעעש שגם הוא היה חתן הבכיר אצל חמיו הרה"צ רבי יעקב שמשון קנר מטשחויב. בתרפ"ט נשא את הרבנית צפורה בת האדמו"ר רבי יעקב שמשון הלוי קאנר מטשחויב בקלויזנבורג שהיה בעל יחוס מפואר נכד הבעש"ט הקדוש, והרה"ק רבי פנחס מקארץ והרה"ק ה"תורת חיים" מקאסוב, אביה הגדול היה כידוע גם חתנו של הרה"ק רבי משה משינאווא זי"ע בנו ומ"מ של הגה"ק ה"דברי יחזקאל"

הגה"צ רבי אלעזר יאללעס נולד בסאמבור בשנת תרס"ד לאביו הגה"צ רבי יהודה צבי האדמו"ר מסאמבור, בנו של כ"ק האדמו"ר רבי אורי הכהן מסאמבור זי"ע מגזע רם היחס להנועם אלימלך, עד להגה"ק בעל ה"טורי-זהב" זי"ע. בבית גדול זה גדל ונתחנך לתורה וליראה, מימי ילדותו ועד לנשואיו כאשר את עיקר תלמודו למד אצל אביו, כבר בימי צעירותו נסמך להוראה מהגאון רבי דוד הלוי הורביץ זצ"ל אב"ד סטינסלב בעל שו"ת 'הרי בשמים', ומגיסו הגאון הקדוש רבי יעקב אלימלך פאנעט זצ"ל הי"ד

באר בשדה - שטפנישט

זוגתו הרבנית צפורה יולעס מסאמבור ע"ה

ויתרה על מנהגה לכבד ולפאר את ביהמ"ד, והיתה משרכת את רגליה מבימה שמעל לביהמ"ד לסדר את כל העניינים הנצרכים, על אף שדבר זה הגיע לה במסירות נפש ממש. פעמים רבות היתה צריכה לקחת תרופות לשכך את כאבי ליבה עקב המאמץ, אולם היא לא ויתרה על-כך, ואף בימים האחרונים עדיין דאגה לאירגון סעודת מלוה מלכה לטובת ביהמ"ד, שהיתה אמורה להתקיים במוצ"ש פרשת תולדות.

זכתה לשמור על צלילות-דעתה עד הרגע האחרון, כשנשמתה נפרדה מהעולם הזה ובני משפחתה ניצבים ליד מיטתה.

מסע הלווייה יצא מבית-מדרשו של בנה בבורו-פארק, משם הטיסו את ארונה לארץ ישראל. מסע ההלויה עברה דרך בני ברק, שם חיכו קהל חסיד ויז'ניץ ובראשם האדמו"ר זצ"ל שחזר במיוחד לכך ממקום שהותו בערד. הספד נרגש אמר הגה"ח רבי שמואל אונסדורפר זצ"ל, שהכיר את המשפחה המעטייה בשנות שהותו במונטריאול. משם המשך המסע לטבריה - שם קבורים רבים מבני משפחת קנר המעטייה ונטמנה ליד קברו של בעלה האדמו"ר זצ"ל.

השאירה אחריה את בנה הרה"צ יהודה צבי הכהן יולעס זצ"ל, המכונה כ"מ אביו האדמו"ר מסאמבור בבורו-פארק, ובתה אשת הרה"ג ר' מנחם מגדל רוקח שליט"א, נכדים ונינים הממשיכים בדרך אבות.

מתוך גליון בית ויז'ניץ, תשנ"ו להרב חיים מאיר אוביץ

בטשכויב שבגליציה. לאחר מלחמת העולם הראשונה עברה המשפחה בדרך נדודיה לעיר קלויזנבורג, שם הקימה את ביתה עם בעלה הגה"צ רבי אלעזר הכהן יולעס זצ"ל, אשר ברבות הימים המשיך את השלשלת המעטייה לבית סאמבור.

משם עברו לגור בבוקרסט שברומניה, ובעיר זו בנו את ביתם ואף הקימו בית-מדרש, שהיה מגדל אור רוחני לכל הסביבה. בית זה היה מקום הצלה לרבים מהפליטים שברחו מאימת מלחמת העולם השנייה לעבר בוקרסט, ואף זכו להיות בעלי האכסניה של הרה"ק רבי משה יהושע מויז'ניץ זצ"ל, בעת ששהה בבוקרסט בדרך בריחתו אל ארץ ישראל.

לאחר המלחמה הגיעו למונטריאול שבקנדה, שם התלכדו שרידי-חרב מחסידי בית סאמבור, ובנו בית מדרש מפואר שהפיץ קרני אורה וחסידות לכל סביבותיו.

בשנת תשל"ו נפטר בעלה הצדיק, אולם הרבנית צפורה ע"ה המשיכה לנהל את בית המדרש. סיפר הגה"ח רבי שמואל אונסדורפר זצ"ל, בדברי הספד שנשא בעת מסע ההלווייה, שפעם אחת נכנס לביהמ"ד וראה את הרבנית עומדת ומכבדת את ריצפת ביהמ"ד. לתמיהתו על-כך, הגיבה הרבנית: וכי אוותר מלכבד את ביהמ"ד הנושא את זכרו של בעלי?!

ואף בימיה האחרונים, כשידעה מאובדים רבים, לא

קהל רב, ובראשם אדמו"ר הישועות משה מויז'ניץ זצ"ל, ליוו למנוחות את הרבנית הישישה מרת צפורה יולעס ע"ה, שנפטרה י"ג מר חשוון תשנ"ה, אלמנת האדמו"ר רבי אלעזר הכהן יולעס מסאמבור מונטריאול זצ"ל.

הרבנית צפורה ע"ה היתה דודתו של הישועות משה מויז'ניץ, בהיותה בתו של הרה"ק ר' יעקב שמשון הלוי קנר זצ"ל. אחד עשר ילדים היו לו להרה"ק ר' יעקב שמשון, ביניהם הרבנית סאשא ע"ה, אמה של הרבנית הצדקנית ע"ה.

"ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה", כתב "בעל הטורים", שכתבה התורה כ' זעירא, לרמוז על מיעוט הבכי, היות שמתה בזיקנותה. אולם על הרבנית צפורה ע"ה, על-אף שנפטרה בשיבה טובה, יש לככות עליה רבות, על שנחסר מדורנו השריד האחרון של משפחה מפוארה זו, שעדיין ראה את תפארתה של המשפחה לפני עלות הכורת על יהדות אירופה. רבות נהגה הרבנית צפורה ע"ה לספר מזכרונות בית אביה, ומזקניה הצדיקים לבית שינאווא, ואף בימי חלייה לא התאוננה על מצבה, אלא הזכירה תמיד את זכות אבותיה ואת מעשיהם. בת ק' ככת ז' - אף כשהיתה בויקנתה, בשנת התשעים, זכרה את ימיה הזוהרים, ימי הילדות, כשהיתה בצור מחצבת משפחתה.

הרבנית צפורה ע"ה נולדה בהושענא רבה שנת תרט"ד

אדמו"ר בבוקרסט

לאחר שלא נפקדו בוש"ק עקרו לבוקרסט הבירה בעצת הרופאים המומחים, באמרם אולי שם יפקדו בוש"ק. אז גלה ממקומו וקבע מושבו ברח' פסקאל 47 בעיר הבירה בוקרשט, שם פתח את חצרו ובית מדרשו והחל מכהן כאדמו"ר מסאמבור בבוקרסט. בתחילת מלחמת העולם השנייה נפגע ביתם ובית מדרשם מפגיעת פגזים גרמניים ימ"ש, פגיעה ישירה שהשמידה את כל בית המדרש סאמבור בבוקרסט, אך"כ גרו בדירה אחרת צנועה יחסית ושם פתחו את ביתם לפליטי חרב בין הפליטים היה אחיינו כ"ק האדמו"ר הישועות משה מויז'ניץ יחד עם זוגתו

כשהיה צריך להרגיע את הבת התינוקת מרת חנה, הוא היה מרגיע אותה כאשר היה מניח על התינוקת ספה, וכך היה מוליך את עגלתה הבוכיה בחדר לימודו הלך ושוב תוך כדי לימודו עד שהיה מרגיעה. את הסיפור הנ"ל הייתי שומעת הרבה מאמי הרבנית צפורה יאלעס ע"ה, שהייתה מספרת מזכרונותיה מאותם ימי הרת עולם, ימי המלחמה, בה שהו פליטים בביתנו, זכרון נוסף יש לי ממנו, איך שכאמור היה מתמיד עצום, הוא היה יושב בפינת החדר, ספריו היו על שולחן בגודל אמה על אמה, ר' משה'לה ישב כל הזמן עם ראשו מופנה לקיר, ראשו היה מונח בין שני ידיו כשאוזניו מכוסות כדי שלא ישמע מאומה מהמתרחש מאחורי גבו, הימים היו ימי שלחי מלחמת העולם השנייה, היה אז מתח גדול באוויר, מדי פעם היינו מצליחים לקלוט תרזי רדיו בשפה הרומנית וההונגרית כדי להתעדכן במתרחש בחזית המלחמה, באחד הפעמים הודיעו מעל גלי האתר משהו דרמטי בחדשות, על מפלתו של הצורך הנאצי כמדומה, כולם התרגשו לשמע את החדשות המסעירות מהחזית, והרבי ר' משה'לה לא התעניין במאומה, או פנה אליו דודו, אבי, האדמו"ר מסאמבור, ושאלו, משה'לה האינך חושב שההתעלמות שלך מהחדשות המסעירות מוגזמת, הרי עת צרה היא ליעקב, הסתובב לעברו רבי משה'לה וענה לו: פעטעה אני רוצה לשאול אותך, מה דינו של חייל אנגלי שנמצא בחזית, ובאמצע הלחימה הוא עוזב את כלי מלחמתו והולך להקשיב לחדשות ברדיו, אבא האדמו"ר מסאמבור התפעל מתשובת האברך הצעיר ומהמשל הקולע, כאשר הנמשל מובן מאליו.

עוד זכורני כי בלילות שבת כאשר כל המשפחה היו עורכים את שולחן השבת, הרבי הישועות משה מויז'ניץ לא היה משתתף איתנו בסעודה, הוא היה ממשיך ללמוד בהתמדה ליד שולחנו הקבוע בפנינת החדר ככה המתין עד שסיימו כולם, ואז היה ניגש לערוך לבדו את שולחן השבת בזמירות נוסח ויז'ניץ המקוריים, היה זה טיש ויז'ניצאי לכל דבר, אותו היה עורך לעצמו עד שעות הלילה המאוחרות, כמעט עד אור הבוקה, כאשר זוגתו הרבנית לאה הייתה מנישה לו את מאכלי השבת, אני כילדה קטנה הייתי נרדמת לקול ניגוני ויז'ניץ שהושרו בחלל ביתנו מדי לילי שבת, בו שהו הפליטים הרה"צ רבי משה'לה ומשפחתו בביתנו.

הרבנית מרת לאה אסתר והבת מרת חנה (הרבנית מסקווירא לרפ"ו ש), מספרת הרבנית לאה אסתר רוקח תליט"א בת האדמו"ר זצ"ל אני זוכרת את בואם של האדמו"ר רבי משה'לה עם הרבנית לאה'טשע ובתם התינוקת חנה, בעוד שאביהם האדמו"ר הרה"צ רבי חיים מאיר'ל מויז'ניץ זצ"ל וב"ב התאכסנו אצל האדמו"ר מבוהוש שהיה אז בית גדול לפליטים בבוקרסט, כמו כן התגוררו בביתנו האחייניות שלי, בנות האדמו"ר רבי אביש קנר מטשחויב שברח מהפוגרום ביאס, האחיות מרת פיגא קנר שאח"כ טובעה באיניה מפקורה ה"ז, ואחותה מרת שיינדל קנר לימים הרבנית אשת האדמו"ר האהבת יעקב מביאלא זצ"ל) וכך היה ביתנו בית ועד לחכמים ולצדיקים ופליטים, ואבי ואמי היו דואגים להם לכל מחסורם.

מוסיפה הרבנית לאה אסתר רוקח ומספרת לנו בהתרגשות (מוצאי ת"ב תשפ"ב בארה"ק): בהיותי ילדה קטנה אני זוכרת את התמונה המרגשת, בה יושב לו האברך רבי משה'לה (הרה"ק הישועות משה מויז'ניץ זצ"ל) כל שעות היממה היה מתמיד עצום בלימודו, ואף

תמונת האדמו"ר מסאמבור-בוקרסט זצ"ל

מצבת זוגתו הרבנית ע"ה שנטמנה משמאל לקברו בבית העלמין העתיק בטבריה

זזה נוסח מצבתו:

פ"ג

האדמו"ר מסאמבור הרה"צ המפורסם בנש"ק
 מוהר"ר אלעזר הכהן יאללעס
 בן הגה"צ מוהר"ר יהודה צבי הכהן
 בנו בכורו של הסבא קדישא כהנא רבה צ"ע
 מוהר"ר אורי הכהן מסאמבור
 זצוק"ל
 מצד אמו הצ' מרת שפרינצא הי"ד
 נכד לה' נועם אלימלך הק'
 ומגזע עוד גאונים צדיקים
 וקדושים אשר כל בית ישראל
 נשענו עליהם לתורה ולעבודה, למגן ולמחסה
 זיעוכ"ל
 נפ' במנטריאול שבקנדה מוצ"ש"ק נחמו
 אור ליום א' י"ב מנ"א תשל"ו
 היה שפל ברך ואהוב על כל אשר היכירוהו
 ת.צ.ג.ב.ה.

זדעו לברכה

הותיר אחריו את ילדיו: הגה"צ ר' יהודה צבי
 הכהן יאללעס זצ"ל אדמו"ר מסאמבור בניו יורק נולד
 בבוקרסט בשנת תרצ"ב ונלב"ע בר"ח אלול תשע"ג
 בניו יאק ומנ"כ בבית העלמין דשכון סקווירא.

בתו מרת לאה אסתר (לאה'טשע) תחי' אשת הרה"צ
 רבי פנחס מנחם רוקח שליט"א בהרה"צ רבי צבי
 אלימלך רוקח מבערעשט, רב ביהמ"ד "בני יששכר"
 בבורו פארק 54/16.

חיבר ספר 'יד אלעזר' דרשות, עדיין בכתובים.

מרבית העובדות דלעיל נשמעו השבוע מפי בתו מרת לאה
 אסתר רוקח תחי' בשחה מיוחדת ל'באר בשדה' ותשוח"ח על
 מאמציה לספר ולתאר מכלי ראשון עובדות והנהגות בית אביה.

נבית הארץ
 אורי הכהן
 פועלתו למען רעבים מיהודי רוסיה ואוקראינה
 פורסם בעיתון 'דער יוד' ווארשא תרפ"ב

ובית מדרשו, ושמו כאדמו"ר מסאמבור יצא לתהילה
 בקרב כל הארץ. במשך שלושים שנה הנהיג את
 אדמו"רותו ולא סגר דלתותיו בפני הבאים להקביל
 פניו ולבקש את מוצאות פיו לישועה ולנחמה והיה
 מעניק לכל אחד מתנת יד כפי מסת ידו.

גם בקנדה היה מעורב בחיים הציבוריים של היהדות
 החרדית ובשנת תשי"ד אף נבחר כציר לכנסיה
 הגולה של אגודת ישראל שהתקיימה בירושלים,
 או אז הגיע לביקור בארה"ק, היה זה ביקורו היחיד
 הראשון והאחרון בימי חייו.

ככה מיוחס היה מתכבד להיות הכהן הפודה
 בפדיון הן, אצל גדולים וצדיקים, אחד המעמדים
 המפורסמים היה בשנת תשכ"ב, עת התכבד להיות
 הכהן הפודה אצל נכדו הבכור של כ"ק הישועות
 משה מוויז'ניץ, במעמד פדיון הן הבכור הרה"צ
 אהרן מנחם מענדל טווערסקי בן כ"ק מרן אדמו"ר
 מסקווירא שליט"א נכדו של כ"ק מרן אדמו"ר רבי
 יעקב יוסף מסקווירא זצ"ל, הרה"ק הישועות משה
 היה אז בארה"ב ורבו
 שהיה דודו נתכבד
 כאמור להיות הכהן
 הפודה.

במוצ"ש י"ב אב
 תשל"ו נסתלק לבית
 עולמו במונטריאול בן
 ע"ד שנים היה בפטירתו,
 ארונו הובא למנוחות
 בבית העלמין העתיק
 בטבריה סמוך ונראה
 לציון זקנם הרה"ק יעקב
 שמשון משפטיבאק ועוד
 מאדמו"ר בני משפחתו
 לבית טשחוב, בשל
 היותו כהן נטמן בשורה
 הראשונה בפתח בית
 העלמין, ושם מנו"כ.

נבית הארץ
 אורי הכהן
 פועלתו למען רעבים מיהודי רוסיה ואוקראינה
 פורסם בעיתון 'דער יוד' חודש חשוון תרפ"ב

שם בבוקרסט המשיך האדמו"ר מסאמבור לעבוד
 את קונו ולהפיץ תורה וחסד לרבים מתושבי העיר
 ששיחרו לפתחו של האדמו"ר לעצה ולברכה, היה
 ידוע ומפורסם כתלמיד חכם מופלג ומתמיד עצום,
 התפרסם כצדיק תמים וקנה לו שם טוב כאיש אמת
 ומכובד על הבריות.

היה מעורה היטב בחיים הציבוריים של תושביה
 החרדים של בוקרשט, ואף נתמנה כסגן יו"ר
 הסתדרות הרבנים והאדמו"רים ברומניה. וכן היה גם
 ממנהיגי אגודת ישראל וממייסדי התנועה לצעירים
 "צעירי אגודת ישראל" ברומניה. התמסר הרבה
 לטובת הפליטים והיתומים בשנות המלחמה, ביתו
 היה פתוח לרוחה לכלל אחבניו ובמיוחד לפליטים
 הרבים ונדכאי לב, ואף הקצה מקום בביתו למרפאה
 ליתומים וילדי עניים, וכן למשרד "האזע" (עזרה
 לפליטים)...

בימי מלחמת העולם השנייה סבל הגה"צ רבי
 אלעזר רבות יחד עם בני משפחתו ועם כל אחבניו
 בבוקרשט ובית מדרשו נחרב כאמור כתוצאה
 מההפגזות הכבדות של הצדדים הנלחמים.

ליבו היה תמיד מתגעגע ושואף לארצנו הק', בשנת
 תש"ח עשה מאמצים רבים לזכות לעלות לארץ
 ישראל ולא עלתה בידו, כשבשנתיים התגורר במשך
 שנה אחת בצ'כסלובקיה, ואז היגר למונטריאול
 שבקנדה שם התגורר אחיה של הרבנית שעזר ותמך
 בידו להתיישב שם.

עם התיישבותו במונטריאול פתח מחדש את חצרו

אגודת הארטר והרננים ברוכניא
 אורי הכהן
 פועלתו למען רעבים מיהודי רוסיה ואוקראינה
 פורסם בעיתון 'דער יוד' חודש חשוון תרפ"ב

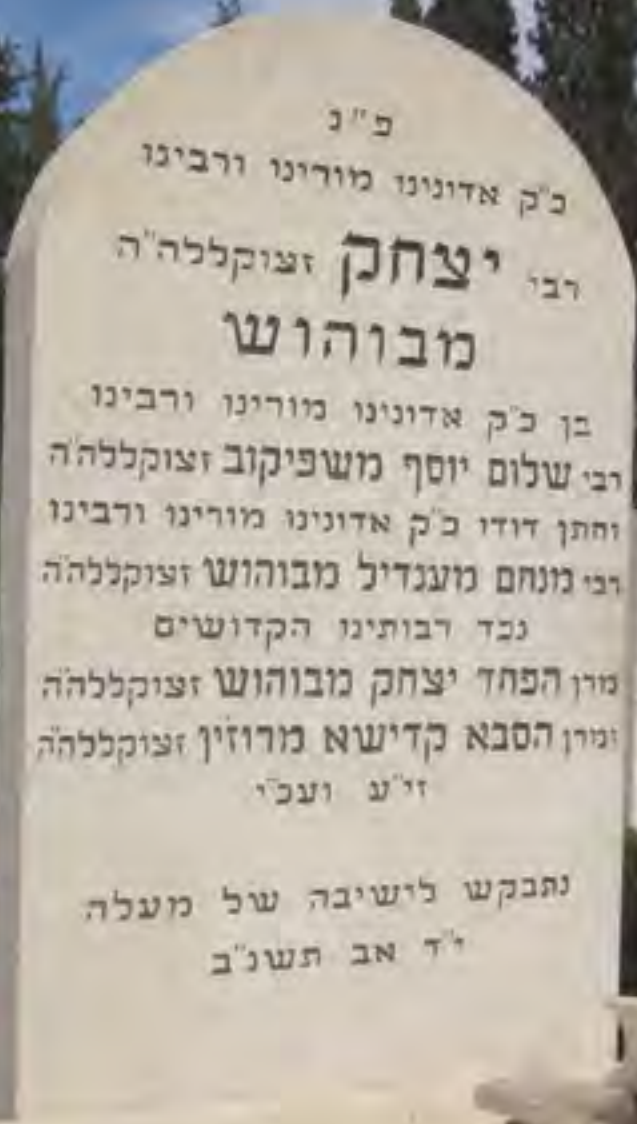
האדמו"ר רבי יעקב שמשון קאנער מטשחוב על ציון וזגתו הרבנית מרת חיה חנה

באר בשדה - שטפנשט

מצבות מספרות

באסכולה זו יחד הדיב אמרדם יעקב סקלמין שליט א
רב פתחה ליהודים

מצבת קברו בבית העלמין נחלת יצחק גבעתיים

ב"ק מרן אדמו"ר רבי יצחק מבוהוש זצ"ל

נסתלק י"ד אב תשנ"ב ומנו"כ בנחלת יצחק גבעתיים

באר בשדה - שטפנשט

ישראל שאין גדולה ממנה".
 "כשהודיע אל. זיסן (נשיא התנועה הציונית במחלת), כי נודע לו מהחלונות הגבוהים ברומניה כי כל פליט יהודי יוצא להורג ללא משפט לפי צו של הרודן הרומני יון אנטונסקו, וממילא יש סכנה ישירה לרבי שמחביא את הפליטים, הגיב הרבי בקור רוח: 'רבי עקיבא לא נרתע ולא נבהל ואמרו עליו 'אשריך רבי עקיבא שנתפסת על דברי תורה'. אנו נמשיך בדרך שהלכנו בה ואם נגזרה ח"ו גזירה, אומר גם אני נתפסתי על דברי תורה", (וראה גם בעם שרידי חרב' - ישראל לבנון, עמוד 155-154).

בשנת תשי"א הצליח הרבי לעלות לארץ ישראל. הקים בתל אביב את חצרו, שהיתה לאבן שואבת ליהודי רומניה. אצילותו ונועם דרכיו היו למופת, והיה סמל למלכות של בית רוזין.

בערוב ימיו העתיק מושבו לבני ברק ושם קיבלה חסידות בוהוש תנופה מחודשת והיא עולה ופורחת.

בחודש אב תשנ"ב יצא הרבי לריפוי בעיירת ארוזה בשוויץ. בבוקרו של י"ד באב התעורר, ביקש ליטול ידיו ויצאה נשמתו בטרה. ארונו הובא ארצה באותו היום ונטמן בחלקת בית רוזין, בנחלת יצחק.

השאיר אחריו את בתו היחידה, תבדלחט"א הרבנית מרת שינדל שרה דבורה, אשת רבי ישראל שלום יוסף פרידמן ז"ל, נכד האדמו"ר רבי משה יהודה לייב מפשקאן. להם שני ילדים: בנם, האדמו"ר רבי יעקב מנחם מנדל פרידמן מבוהוש שליט"א, ובתם, מרת יהודית מלכה רבינוביץ, אשת הרה"צ רבי דוד ירחמיאל צבי רבינוביץ, האדמו"ר מביאלה ברמת אהרן ב"ב, מחברם של סדרת השו"ת הנודעים - 'עיניו הלכות'.

הרבי והרבנית הסתכנו ממש, בפעילות העזרה והצלה, מפני שלפי צו שפורסם ב-1943, היה צפוי כל יהודי שהסתיר פליטים, להוצאה להורג. בחצרו של האדמו"ר הותקנו תעודות זהות מזויפות עבור הפליטים... מוניטין יצאו למסירות נפשם של האדמו"ר וביתו, למען הצלת יהודים".

חתן אחיו הרב ישראל לבנון, אחד מהלוחמים האימיצים במסירות נפש, למען הצלת הבורחים מארצות הכיבוש הנאצי, שפעל במחיצתו של הרבי... מספר בספרו 'מצא חן במדבר': באותם הימים, האפלים ביותר בחיי יהודי רומניה, כשקלגסי הגרמנים והרומנים איימו על יהדות זו במלחמת השמד ורדפו אותם עד חרמה, בימים אלה פתח הרבי מבוהוש את ביתו בבוקרשט, ברחוב אולטני 38, לרווחה, בפני הנרדפים ואמר: ביתי זה שלכם הוא הרגישו בו ככביכתם ועשו בו כטוב בעיניכם. (כך עשה גם בעולתו ארצה. ביתו היה פתוח לרווחה).

"מחווה זו היה בשורת חיים לרבים, וחיש מהר הפך חצרו של הרבי למרכז תנועת ממש. לכאן זרמו המוני פליטים חסרי כל. כאן נתקבלו בחמימות וניתן להם מחיה וכאן ניהלנו את כל פעולותינו בשעות חירום".

"מלבד בית המגורים של הרבי, היה בחצר גם בית כנסת, שרחש במשך כל שעות היממה פעילות מוגברת. בשעת הלילה הפך למקום הלנת אורחים, שנהגו גם מהארוחות החמות שהגישה להם הרבנית יוכב, בכבודה ובעצמה".

"הרבי והרבנית ראו בעבודתם למען הכלל, עבודת קודש. אכן מותר לומר, שחצרו של האדמו"ר מבוהוש בבוקרשט, היה סמל למעשי גבורה והקרבה ולאהבת

הרה"ק רבי יצחק פרידמן מבוהוש בן הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב דור תשיעי למגיד הגדול ממזריטש נולד בשפיקוב בכ"ו באייר תרס"ג - נסתלק בנאות דשא בשוויץ בי"ד באב תשנ"ב הובא למנוחות בבית העלמין 'נחלת יצחק' בגבעתים בחלקת אדמו"ר בית רוזין.

תולדות חייו

דמות מיוחדת במינה, חד פעמית בהליכותיה, בחיי חמיו האדמו"ר השלישי לבית באהוש עקר לבוקרשט הבירה ופתח בה את חצרו. הוא, כאמור, רבי יצחק השני מבוהוש.

היה בן שבע במות עליו אביו הרה"ק רבי שלום יוסף פפורים קטן תר"פ. בגיל צעיר מאוד הוכתר לאדמו"ר, בשנת תרפ"א ברח מרוסיה לרומניה, בט"ו אלול תרפ"ו נשא את בתו של דודו הרה"ק רב מנחם מנדל מבוהוש, הרבנית יוכבד פייגא.

משנת תר"ץ החל מנהיג עדה, ומשנת תש"ג מילא את מקום חותנו, כאדמו"ר לחסידי בוהוש. היה לדמות מרכזית ברומניה וכזה אכן היה.

נדיר למצוא דמות שכל ישותו אהבת ישראל, תוך מסירות נפש, והכונה למסירות נפש ממש.

כותב ד"ר יעקב גלה, בספרו, 'העמידה הרוחנית של יהודי רומניה בתקופת השואה': 'הוא פתח את ביתו לרווחה... ביתו הפך לאכסניא ולמלון אורחים, לפליטים מטרנסניסטריה ומהונגריה ולבורחים ממחנות עבודה. ר' ברוך טרקטין ראה במו עיניו, 40-50 פליטים, ישנים על הספסלים בבית המדרש'.

צרו סיפורים עובדות מאורחות חייו של רבינו הרה"ק מבוהוש זי"ע שנלקטו מפי חסידים ומקורבים ואנשי שלומו.

והשנונות. בסיום הביקור צבט לו הרה"ק מביאין בחיבה על לחיו של רבינו ואמר לו: "דו וועסט נאך זיין א גרויסער סוחר", [אתה עוד תהיה סוחר גדול...]. כשסיפר רבינו סיפור זה אמר בחיך: "אכן סוחר נהייתי, ומסחרי ועסקי הם אמונה". כי אכן זו היתה עבודתו הקדושה כל ימיו, להרבות ולהפיץ אמונה בקרב בני ישראל.

תחילת הנהגת האדמו"רות בשביל לעזור לאחרים

תחילת ימי הנהגתו היתה כאשר אביו הרה"ק רבי שלום יוסף משפיקוב זי"ע ואמו ע"ה נסתלקו לבית עולמם בחודש אחד ונשאר יתום מב' הוריו, ואז החל לנהוג נשיאותו בשפיקוב משך שנה אחת, ואכן היו לו שם חסידים שעוד נסעו אל מרן הס"ק מרוזין זי"ע, אך היו אלו השנים הקשות ביותר ליהודי רוסיה בין ברוחניות ובין בגשמיות, הרבה יהודים ירדו אז מן הדרך ר"ל, והרבה נפטרו ממגיפת הטיפוס רח"ל,

אהבת ישראל ללא גבולות

בשמחה משפחתית, רבינו עם מרנן האמרי חיים' מוויז'ניץ המקור ברוך' מסערט וויז'ניץ וה'אהלי יעקב' מהוסיאטין

בשיחת רעים עם ה'כנסת מרדכי' מסאדיגורה

מאנשי שלומו, והסתפק האיך להציע הדבר בפניו, האם יבין כלל בענינים אלו?, וכי סוחר הוא?.

כשנכנס לרבינו ז"ע, עוד קודם שהציע ספיקותיו, פתח רבינו ז"ע במעשה שהיה. פעם אחת נכנס יהודי אחד אל אדמו"ר מהוסיאטין ז"ע, שנודמנו לפניו ב' עסקאות, האחד גדול ומשנהו קטן ונסתפק לאיזה מהם לגשת, והיות שאצל אדמו"ר מהוסיאטין ז"ע היה הפחד והיראה ממנו גדולים מאד, לא העיז לשאלו על ענין זה במפורש, ובהיותו יהודי בעל השגה, גמר בדעתו שיכניס עמו ב' מטבעות האחד גדול והשני קטן, ויבקש ממנו שיתן לו מטבע, ובאם יתן המטבע הגדול אות הוא שיעשה העסק הגדול, ואם יתן לו המטבע הקטן אזי ידע שעליו לעשות העסק הקטן יותר. וכך עשה. כשנכנס אל אדמו"ר מהוסיאטין ז"ע, והניח לפניו המטבעות, נענה ואמר "וואס דארפסטו א גרויסע

מטבע נעם א קליינע מטבע". [למה לך מטבע גדולה, קח לך מטבע קטנה...].

ככל הדברים האלו סיפר רבינו ז"ע לאותו יהודי ואח"כ בירכו בהצלחה, ויצא מלפניו. הבין אותו יהודי שעליו לעשות העסק הקטן. ואכן הרבה אנשים שהשקיעו בעסק הגדול הפסידו את כספם, ואילו הוא שהשקיע בעסק הקטן הרויח הרבה יותר ממה שחשב להרויח בעסק הגדול.

*

סיפר הרה"ח ספרא רבא ר' ישראל שפיגל ע"ה כי פעם אחת נכנס לרבינו ז"ע לשאלו על אודות שידוך שהציעו לבנו. נענה רבינו ואמר, לעשות שידוך זהו דבר טוב, והראה לו בכף ידו, שכסווגרים היה, כל האצבעות שוות, וכשפושטים האצבעות אזי האחד גבוה והשני נמוך, ועם כל זה אין זה מפריע. ובה כילה מלדבר עמו.

ר' ישראל לא הבין אל מה ירמוזן מילותיו של רבינו ז"ע, וכי מלמדו פרק בהל' נטילת ידים. בבואו לביתו נתברר לו שמשידוך זה לא יצא כלום וירד מעל הפרק. שבוע אח"כ, הציעו לו שידוך אחר, שאמנם משך את ליבו במאד, אך ב"ב טענו שהכלה נמוכה הרבה מהחתן. כעת הבין למפרע את דברי רבינו ז"ע, ושמוח שקבל תשובה לשאלה עוד לפני ששאל אותה ומיד נענה ואמר בביתו: זה כבר פסק הרבי את פסקו בשבוע שעבר, שהאחד גבוה והשני נמוך ואין זה מפריע כלום.

*

בשנה הראשונה לבואו של רבינו ז"ע לארץ ישראל (תשי"א) נכנס אליו יהודי אחד ושפך ליבו בפניו, שבנו חושב להתגייע לצבא. וביקש מרבינו ז"ע שידבר על לב בנו ויניאו ממחשבתו זו. ואכן בהזדמנות הראשונה כשבנו זה נכנס לרבינו ז"ע, ראה רבינו ז"ע שאין מה לדבר עמו, כבר מניו וגמור עמו ללכת להתגייע, אם כן אמר לו רבינו ז"ע, אתן לך "שמירה", ובכל מקום אליו תלך תשא את ה"שמירה" איתך, ובקושי הסכים הבחור לקחת מרבינו ז"ע ה"שמירה".

ויהיה היום, הבחור דגן נסע להתגייע במחנה הצבא אליו נשלח, ברדתו מהאוטובוס נותרה לו כבדת דרך ארוכה ללכת עדי הגיעו למחוז חפצו. בדרכו חלף ליד שדה גדול וחישב דרכו שיוכל לקצר אם יעבור דרך שם. לא חשב פעמיים והחל לחצות את השדה. עודו מהלך, ראה מרחוק את גדר המחנה אליו פניו מועדות והנה שם לב כי ליד הגדרות עומדים קבוצה של חיילים ועוקבים אחריו בפליאה ופחד, הלה לא הבין מה רוצים ממנו. בהגיעו אל שער המחנה, התנפלו עליו כולם בקבלת פנים קולנית 'ברוך הבא', ושאלוהו וכי יודע אתה מהיכן הינך מגיע, הלא שדה זו שעברת בה היא "שדה מוקשים", ולא שייך כלל לעבור בה, והנה כאשר ראינו אותך חוצה את שדה המוקשים לא יכולנו לומר לך לחזור באיזה מהם יעסוק. כי אמנם נטיית ליבו היתה לעסק הגדול יותר, אך מאידך גיסא סיכויי רבים יותר. באותו זמן שהה רבינו ז"ע באותו מקום, והחליט להציע ספיקותיו בפניו ולקבל ממנו עצתו בקודש. היהודי דגן לא היה

באוניה לארה"ב במסע שערך יחד עם חמיו הרה"ק רמ"מ ז"ע זצ"ל, על הכסא יושב הגבאי ר' הערשל סגל

רבינו בהנחת אבן הפינה לבנין בית המדרש בבני ברק, מקריא את מגילת היסוד הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל אבד"ק פיאטרא ניאמץ ויוזם הרעיון לבניית המוסדות בארה"ק

בהנחת אבן הפינה לבית מדרשו של רבינו נואם הרה"ח יצחק סלומון שליט"א

מתגורר שם... והרה"ק רמ"מ נהנה מאד מתשובתו.

עינים צופיות ופועל ישועות בקרב הארץ

סיפר יהודי חסידי תושב חו"ל, סיפור מופת ורוה"ק שנתגלה בבית מדרשו של רבינו. פעם אחת נודמנו לפניו ב' עסקאות, האחד גדול בהיקפו וברווחו, והשני קטן הימנו, ונסתפק באיזה מהם יעסוק. כי אמנם נטיית ליבו היתה לעסק הגדול יותר, אך מאידך גיסא סיכויי רבים יותר. באותו זמן שהה רבינו ז"ע באותו מקום, והחליט להציע ספיקותיו בפניו ולקבל ממנו עצתו בקודש. היהודי דגן לא היה

ושנאת ישראל היתה אז גדולה עד מאד. ההפקרות של חיי בני ישראל היתה נוראה ומרן אדמו"ר ז"ע סיפר בעצמו שפעם אחת הלך ברחוב ודיבר עם יהודי אחד ולפתע ירו למות באותו אדם, ואמר רבינו ז"ע שכונתם היתה אליו.

שנה שלימה נהג נשיאותו בשפיקוב כאשר היה בן שיתסר בלבד, יתום מאב ואם, ואמנם היה זה חידוש למה נשאר ברוסיה במצב כזה, אך פעם אחת בעת רצון סיפר מרן אדמו"ר ז"ע שהיה צריך לדאוג לכל משפחתו שדרו שם, דודיו ודודותיו ובניהם, גבאים ו'יושבים', אשר היו כולם מבוגרים ממנו הרבה ומסודרים יותר ממנו, אך כל זמן שלא באו אל המנוחה ואל הנחלה המשיך להחזיק באדמו"רות אשר על ידה יכול היה לדאוג להם, ורק אחר שהיו כולם על מקומם החל לחשוב מעצמו ואז ברח אל דודו בבוהוש. כך שכל קבלת ההנהגה היתה רק עבור לעזור לאחרים.

בעבודת הקודש

ידועה עבודתו בקודש של רבינו לקרב את אחבניו ואפילו הפחותים שבהם, ואכן הללו שהיו פוקדים את מפתן דלתו בהמוניהם הרגישו את הקשר והאמינו בו ובעבודת קדשו שפועל להם ישועות ורפואות וכך מסופר כי בשנים עברו היה רבינו ז"ע דר בקומה אחת עם בית מדרשו. כבר משעה שבע בבוקר - ואף לפני כן - היו ממתנינים עליו הרבה אנשים פשוטים לבקש ממנו שיתפלל עליהם וישעם מצרתם. באותם שנים היה רבינו ז"ע מאריך מאד בתפילה, ואחר התפילה למד עם תפילין דר"ת זמן רב, וכבר היה מעשה, שהגיע פעם יהודי אחד פשוט למאד וכבר קצרה נפשו מלהמתין כ"כ, נענה ואמר, וואס דאָוונט ער אזוי פיל. [מה הוא מאריך בתפילתו...]. הרה"ק ר' אברהם קאופמן ז"ל שעמד שם ושמע את דבריו, נענה ואמר לו, ער דאָוונט פאר דיר. [הוא מתפלל עליך...]. נענה היהודי הנ"ל, אה, זאל ער דאָווענען, זאל ער דאָווענען. [אם כך יימשיך להתפלל...].

ואכן תיכף לאחר שגמר תפילתו וחוק לימודיו, חלץ את הטלית ותפילין, ומיד החל בעבודת ה"פראווען". לשמוע ולברך את עמו ישראל באהבה, ולהשפיע עליהם ממעונתו הקדושה טובה וברכה.

קדושת מנהגי אבות

רבינו ראה במנהגי אבותיו הק' גינוני קדושה אפופים סוד ועתיקא קדישא. ומעשה שהיה, בשנים שהיה עוד רבינו ז"ע בכוחותיו ולא הניח שימשוהו. אך פעם אחת היה ששהה בניכר ולא היה בביתו נאווה קודש ונחלש מאד, והנה א' ממקורביו עמד על המשמר והוא רואה ושומע ממנו מיד בבוקר השכם תיכף בקומו משנתו, די ערשטע זאך די תפילין. [ראשית לכל - תפילין] היה זה זמן רב קודם התפילה, וגם עדיין לא לבש הטלית, ובכלל היה עדיין הרבה מה לעשות עד הנחת תפילין. כשראה שאינו מבין, חזר שנית על דבריו. ואח"כ אמר בלשון קדשו, לכל דבר צריך הכנה, לפני שעומדים להקשר בקשר תפילין צריך לעשות הכנה, ומהי ההכנה להקדים לקשור קשר אחר, שהוא ההכנה לקשר של תפילין ואז ציוה לעונבו בעניבה [ה'קארוואטל'] כמנהגו כל ימיו מבית אבותיו הק'.

השפעתו הכבירה על סביבתו

תקופה קצרה אחר שרבינו ז"ע עקר דירתו מבאהוש לבוקרסט, הזדמן חותנו הרה"ק רבי מנדל מבהוש לעיירת המרפא בורסק, בדרכו נסע לקראתו החסידי הגדול ר' פיניע מוס ז"ל - אשר הרה"ק הרמ"מ ז"ע חיבבו מאד וקראו "מיין פיניע". בשעה שנתן לו שלום, שאלו מה אתה ואמר פיניע, האם נכון הוא שרואים על חתני - רבינו ז"ע - שהוא מתגורר בבוקרשט. ר' פיניע שהיה חסיד חכם נענה ואמר בבוקרשט ניכרת העובדה שחתן של הרבי

ועד שמוציא איזה הברה מפיו הוא ממש קריעת ים סוף.

כלאחר יד נענה מרן אדמו"ר זי"ע ואמר, כאשר

יתחיל הילד ללמוד יתחיל לדבר כראוי. אותו ילד המשיך לדבר בקושי גדול, והיו לו ממש יסורים גדולים מכך, וכך נכנס הוא ללמוד בחיידה. באותו היום אשר התחיל הילד ללמוד, לא זכר אותו יהודי כלל ממה שאמר לו מרן אדמו"ר זי"ע ושלחו לחיידר כרגיל בכל יום, ולגודל פליאתו כאשר חזר הילד מבית תלמודו, ראה שמדבר הוא ממש כאחד האדם, וכאילו שמעולם לא היה לו קושי בדיבורו, לימים כשהתבגר היה לבעל דרשן...

*

פעם סיפר יהודי יוצא רומניה שבהיותו בחור התגורר בבוקרסט, לדאבוננו היו יהודים שעבדו בסיקוריטטה [המשטרה החשאית ברומניה] אבל אמונת הצדיקים שיקדה בקרבם לא אבדה, והיו מגיעים אל מרן אדמו"ר זי"ע להכנס עם קוויטל לברכה וישועה. רק כיון שהיו מפחדים לעשות כן בגלוי היו נוהגים להכנס באמצע הלילה כדי שלא יבחינו בהם. פעם אחת הוה עובדא ששנים כאלו נפגשו זכו, וכאשר ראו איש את רעהו נתעלפו שניהם מפחד.

וסיפר אותו יהודי שבהיותו בחור נתפס גם הוא לקומוניזם ונתרחק מכל זיק של יהדות. ובהיותו ביניהם החל ללמוד באוניברסיטה ושם היו קבוצת יהודים כמותו, באחד הימים היו צריכם לעבור מבחן קשה ולמעשה יראו מאוד שלא יצליחו במבחן, למרות שהקומוניסטים הראו כלפי חוץ שהכל שווים יהודים ושאינם יהודים אבל במציאות את היהודים היו מנסים להכשיל. ואמרו כמה מהבחורים היהודים זה לזה, הנה יש כאן בבוקרשט רבי גדול הבה ונבקש ממנו ברכה להצלחה בהבחינה.

ואכן חלק מהקבוצה הלכו וביקשו את ברכתו

ההצלחה בבחינה הקשה, אמר להם מרן אדמו"ר זי"ע, הנה ברחוב הראשי בבוקרשט יושבים עניים - אשר היו כמעט כולם גויים - תנו להם צדקה, ובנוסף לכך הורה להם כי בשעת הבחינה יעמידו על השולחן אל מול העיניים "מראה" וכך תערכו המבחן. הללו לא שאלו הרבה שאלות, ואכן כך עשו. בשעת הבחינה, ראו זאת החברים מהקבוצה שלא הלכו לרבי וצחקו עליהם ועל ההמצאה המשוונה, וכי משוגעים הנכם אין לכם מה לעשות רק לשים "מראה" נגד עיניכם - והאמת שגם אותם בחורים שקיימו את ההוראה המוזרה להציב מראה מולם בשעת המבחן הרגישו עצמם טיפשים ביותר, אבל בכל זאת הם האמינו ב"צדיק" וקימו את אשר ציוו.

וסיים אותו יהודי מספר הסיפור, כי המציאות היתה שכל אלו שלא הלכו לצדיק לבקש ברכה לא הצליחו לעבור את הבחינה, וכל אלו שביקשו את ברכתו וקיימו דבריו עברו בהצלחה מרובה ועמדו בראש רשימת התלמידים המצטיינים באותו מקצוע.

על קוצו של יו"ד

רבינו זי"ע נהג לעצמו הנהגות וחומרות רבות, אך הקפיד תמיד שלא תפגע ההלכה בקוצו של יו"ד. ישנה עובדא מפליאה בזה, פעם אחת נכנס אליו יהודי אחד, וסיפר לו בשמחה שזכה לקנות בדמים מרובים התפילין של אחד מצדיקי הדורות הקודמים, והראה לו אותם. אצל רבינו זי"ע היה חשיבות לדברים אלו, והתרגש לראותן אולם לאחר שראה את התפילין העיר ואמר שהרצועות אינן שחורות. אותו יהודי נשתומם ונבהל, נענה שאינו מניחן רק בערב יום הקדוש. אמר לו רבינו זי"ע, גם בערב יום כפור יש להניח תפילין כשרים...

*

הבית ברחוב אולטעני 38 בבוקרסט, במצב החסד שהקים רבינו בעיר הבירה ברומניה שהציל אלפים ממות

ביתו הראשון של רבינו בארה"ק, רחוב וולפסון פינת רחוב הרצל בת"א, בו גם קיים מנינים וערך את שולחנותיו

ביתו ובית מדרשו ברחוב רוטשילד 112 בתל אביב

ביתו ובית מדרשו ברחוב חגי בבני ברק

הבחור נזכר מיד ב"שמירה" שקיבל מהרבי זי"ע ועשה חושבים והבין כי לולא ה"שמירה" היה יכול לגמור אחרת, והבין שאם נעשה לו נס כזה, ומתוך התבוננות החליט לעזוב דרכו ולחזור לדרכו הישנה, ותוך זמן קצר חזר לבית אביו וזכה להעמיד דורות ישרים לתפארת.

*

מסופר כי פעם אחת באחת השבתות באה לפניו אשה אחת יוצאת רומניה אשר לה בן יחיד, ואותו הבן עבר ניתוח מסוכן על ראשו בבית החולים איכילוב, והנה כבר עברו כמה ימים והבן לא התעורר והרופאים חששו מאוד לחייו, ובאמצע יום השבת קודש אמרו הרופאים לאמו שהם עומדים כבר לאחר יאוש, והגרוע מכל צפוי לקרות בשעות הקרובות.

אשה זו לא ידעה להשית עצות בנפשה, ותיכף יצאה

מבית החולים לעבר ביתו של מרן אדמו"ר זי"ע. בהגיעה לשם בשעות אחר הצהריים כאשר אך נפתחה הדלת פוצה בכבי תמרורים על גורל בנה אשר עבר הניתוח הקשה והוא לא מתעורר והרופאים עומדים כבר לאחר יאוש. מרן אדמו"ר זי"ע באותה שעה היה עם רבינו זי"ע בחור אחד והורה לו מרן אדמו"ר זי"ע להכניסה אל החדר הפנימי, ולהגיש לה קערת טשולנט והורה לה לאכול עד תום. אחר שסיימה האשה לאכול, אמר לה מרן אדמו"ר זי"ע כעת שובי אל בנך. האשה לא שאלה מאום ובאמונת אומן חזרה אל בית החולים, בהגיעה לשם ראתה מרחוק את כל הרופאים עומדים סביב מיטת בנה. נשמתה כמעט פרחת ונבהלה מאוד למראה עיניה, אך מצד שני היתה אמונתה ברכבו זי"ע חזקה מאד, כאשר נכנסה אל החדר בישרו לה הרופאים שבס גדול היה פה, ובנה פקח את עיניו ממש שלא בדרך הטבע והחל כבר לחזור לעצמו. כמובן שעדיין הוצרך לרפואה גדולה, אבל החל כבר להחלים, ואכן כעבור זמן החלים לגמרי.

לסיפור זה יש המשך מופלא שסיפרה אותה אשה ובו הוכח כוחו של רבינו לאחר הסתלקותו: ברבות השנים גדל בנה לאיש ונעשה לבעל עסק גדול, וביום מן הימים חשקה נפשו משום מה להפוך לאזרח רומני, אמו החלה לפעול עבורו בענין זה, אך הדברים התקדמו בעצלתיים. לאחר שעבדה קשות ובעקשנות הצליחה והודיעו לה שבקשתה נתקבלה, ונתבקשה לבוא לקחת את הניירות ואת ה"דרכון". לאחר שחזרה לביתה מתקשרת היא אל בנה בשמחה גדולה להודיע לה את הבשורה הטובה שהצליחה בפעולותיה והנה הוא יכול כעת להפוך לאזרח רומניה. כשמוע בנה את דבריה פג לבו מלהאמין, האיך יתכן כזאת. אמרה לו אם ברצונך אוכל להקריא לך את האישור. ניגשה למגירה להוציא את הניירות ועיניה חשכו, כל הניירות שהיו ברשותה נעלמו כלא היו. אמרה לבנה שתדבר עמו מאוחר יותר ובינתיים הלכה לציונו הק' של מרן אדמו"ר זי"ע.

בהגיעה לשם, החלה לבכות בכי תמרורים באמרה: רבי,

הלא אתה היית תמיד כמו אב בשבילי, מבטיחך אני שיותר לא אטריחך אבקש ממך רק טובה זו, עבדתי בכל כוחי עבור בנך, וכעת היה כל יגיעי לריק. כך עמדה שם ובכתה והתחננה זמן רב עד שנגרעה וחזרה לביתה.

לא עברה יותר ממחצית השעה, ולפתע שומעת

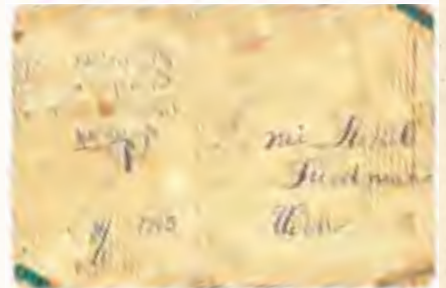
שדופקים על דלתה, ניגשה ופתחה ולפניה עמד יהודי אף הוא ממוצא רומני, ושואל אותה אולי שמכם הוא כך וכך, השיבה הן, ומה הביאך הלום. אמר לה, בעברי ברחוב מצאתי חבילת ניירות וראיתי את שמכם מופיע שם, חיפשתי את הכתובת שלכם, וכעת הנה הם לפניכם. הודתה לו נרגשות, והציעה לו תשלום עבור הטיירה. סירב היהודי באמרו לא באתי אלא לקיים מצות השבת אבידה, תני המעות לצדקה.

*

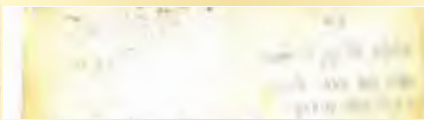
סיפר יהודי אחד, שפעם אחת נכנס אל מרן אדמו"ר זי"ע והביא לו מתנה, וגם מסר לו קוויטל ודרך אגב הזכיר את בנו הקטן אשר מדבר בקושי גדול מאד,

בשמחה משפחתית עם האמרי חיים' מויז'ניץ

משפיקוב לבאהוש, תמונה נדירה ששלח רבינו בעצמו מעיר, מכורתו שפיקוב, אל דודו האדמו"ר רבי מנחם מענדל מביאהוש, בגב, התמונה מצויין בכתב ידו המען למסירת המכתב אל הרבנית ריקאלי, [בת ההדק רבי דוד לביאהוש] וכן הקדושה אישית "צו מייך הייליגער פעטער, איך שיק מייך פאטאגראפיע..." וחזותם קדשו

תמונת רבינו עם חמיו מרן אדמו"ר השלישי מביאהוש בעת היותם בביקור בארה"ב, את התמונה הזו שלח רבינו אל נאמן ביתו הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל יחד עם תמונה נוספת, כפי שצייין זאת בעצמו מוהר"ש טוביאס על גב התמונה, רבינו רצה לבטא בזאת את רגשו לבבו ממרחקים, וכי שלום לו בניכר, וכפי שביקש ממנו הר"ק רבי מנחם מענדל מביאהוש זצ"ל כי החבורה הקדושה ימשיכו להיות מאוחדים ומקושרים וז"ל

אהבת ישראל ללא מצרים

כידוע היה רבינו מפורסם ונודע לכל באהבתו לכל בר ישראל בכל מצב שהוא, תמיד ייחל לישועתם של ישראל, לכלל ולפרט. מסופר כי בימי מלחמת שלום הגליל שהתרחשה בקיץ תשמ"ב, רבינו היה עסוק כל כולו בתפילות ותחנונים להצלת יושבי ארה"ק והתפלל רבות למען ארצנו העומדים על המשמר והחיילים ההולכים בקרב מול האויב, מקורביו שמו לב כי רבינו ממעט לאכול עד כדי כך שהיה ניכר על מלבושיו כי הוא כמעט לא אוכל, וכל העת עסק בתפילה. לכשנשאל ע"י מקורביו הדואגים לשלומם ולבריאותו מה הסיבה לכך אמר: ומה אעשה, וכל יום באים אל ביתי בחורים שנקראו להתגייס ולצאת לחזית להלחם באויבים, או אמהות לחיילים שנשלחו לחזית והם מבכים את מר גורלם מתוך פחד שלא יקרה להם אסון, ואני מחזקם ומברך אותם ומבטיח להם שאני מתפלל עליהם שיחזרו בשלום מהחזית.

מספר נכדו האדמו"ר מביאלה שליט"א מרמת אהרן ב"ב כי ביום ההילולא קדישא של הרה"ק משטפנשט בכ"א תמוז תשמ"ב השתתפתי בתפילת רבים שערך זקנינו על ציון הקדוש בשטפנשט בבית העלמין נחלת יצחק, במקום נכחו המוני יהודי רומניה וכן הורים לחיילים שגויסו לחזית, כן נכחו במקום הגה"ח רבי בן ציון רחמן זצ"ל רב חסידי רוז'ין, ויבלחט"א האדמו"ר מקאפיטשניץ שליט"א, כן נכח שם ר' חונה שוורץ, הרה"ג חיים רחל ז"ל הרה"ח ר' אברהם חיים שפיגל ז"ל, השתהנו בתחילת השביל (מקום קברו של ר' אלימלך דורף ז"ל) כממתנינים לבואו של האדמו"ר זצ"ל, והבטנו במחזה המדהים, היתה שם התעוררות גדולה מאוד, תחושה של תפילת יו"כ ותפילת ערב יום כיפור, שאלנו את הבאים מניין אתם, והפסיפס היה מכל הארץ, נשים בוכיות וצדקניות בכו בקול, "רבי מייך זוהן איז און מיליטער!...", "רבי מייך אייניקל איז אין לבנון!" סכנה גדולה, ככה הם

אותם, כי אהבת ישראל שהייתה טבועה בקרבו חצתה מפלגות.

עם עקש התפתל

סיפר הרה"ח ר' פאוויש גולדהירש שליט"א מויליאמסבורג שזכה להיות אושפזיכנא דמלכא בעת ביקורו של רבינו בניו יארק, כי פ"א הגיע אל בית האכסנייה יהודי תושב ויליאמסבורג מחוגי הקנאים, ומתוך כוונה להתלוצץ הגיש לרבינו קוויטל ובו גבב כמה פרטים לא נכונים כגון שצייין שזוג' זקוקה לרפואה שלימה וכדו' בחושבו כי מדובר ב"עוד רבי" מתחזה כאילו, רבינו קיבל את הקוויטל בארשת רצינות, וברך אותו כפי בקשותיו, בסיום הרים רבינו את עיניו והחזיר בו מבטו ואמר לו: יונגערמאן, געב זעך אכטונג, אז מ'שרייבט קען עס ווערין..."

האברך עדיין לא תאר מה צפוי לו אולם הוא חזר למחרת אבל וחפוי ראש וביקש בתחנונים להכנס לרבי לבקש מחילה, שכן זוגתו נפלה למשכב בחולי מסוכן והוא אנה הוא בא...

אחד בבוקר ואחד בערב

פ"א נכנס אל רבינו אברך והחל לשאול שאלות על מקרים היסטוריים בעולם החסידות שעבר עליהם הכלה, ויודעים בין החסידים כפרשיות שלא מדברים אודותם, כשהאברך מוסיף כי ברצונו להוציא ספר על ענינים אלו.

רבינו לא ענה לו מאומה, אלא קם ממקום מושבו והחל לפסוע אל אחת מפנינות החדר, האברך שמח כי הבין שרבינו עומד לחשוף בפניו איזשהו מסמך או מכתב וכדו' בנושא שדיבר איתו, ואכן רבינו ניגש לארון והחל נובר ומחפש במשך זמן עד שחזר למקומו, והגיש לו טבליה של כדורי הרגעה, באמרו לו את זה תיקח אחד בבוקר ואחד בערב... ויותר לא הוסיף.

דברו לצדיק השוכן במקום והתייפחו בבכי, ורבינו מבוהוש הרגיעם ואמר להם באהבה גדולה, הגעתם למקום הנכון, כל מי שנמצא כאן אני גוזר עליו כי יחזור הביתה בריא ושלם בכוחו של הצדיק בעל ההילולא, וערך במקום תפילה נרגשת ביותר. לימים נודע לי כי כל מי שנכח בתפילת הישועות המרגשת הזו ניצל בנס, הם כמובן גם שבו להודות לציון הצדיק על הנס, וכולם ציינו שמי שעשה כדברי הרבי והלך לציון הק' בנחלת יצחק לשטפנשט, ניצול וחזר בשלום אל ביתו ומשפחתו, כל אחד והנס הפרטי שלו, כל אחד והישועה הפרטית שלו, טעמה של אותה תפילה לא פג לכל הנוכחים מאז כל הימים.

"ישמחו"

עם זאת היה רבינו יודע להבחין בין צערן של ישראל ושמחתם, מסופר כי פעם אחת ביום ה' אייר הראה רבינו לסובביו, הנה כוונת התיבה מה"למנצח בנגינות" של יום ה"ספירה" של היום היא "ישמחו", וגם כשיום זה נדחה התיבה היא "וירננו". וטעמו ונימוקו כדלהלן.

הכרת הטוב

היה מספר בהתרגשות גבאי בית מדרשו ברחוב וולפסון הרה"ח ר' ישראל גורמן (בן הרה"ח ר' נתן גורמן) שתמיד כשהגיע ערב בחירות היה אומר שיש לו הכרת הטוב למי שדאגו לו כשעלה לארץ בעירום ובחוסר כל, כאשר דאגו לו למחיה ולמגורים ועל כן לא יכול להשיב פניהם ריכם, ומסופר כי בשנת תשמ"ט כאשר עלו אליו ראש עריית ב"ב הרה"ח משה אירנשטיין ז"ל יחד עם ילחט"א הרה"ח ר' שמעלקא הלפרט הי"ו וביקשוהו כי יברך את כלל המצביעים ויצאה אז ממנו ברכת הקודש "לבניי חיי מוז'ני", וכשיצאו ספר להם כי הרה"ק מפאשקאן וכן כל צדיקי רוז'ין היו מברכים כל מי שבא להתברך מפיהם, ואמר בבדיחותא גם אם יבואו ממפ"ם אברך

קטעי שיחת זכרונות עם הרה"ח ר' יצחק שלמון שליט"א ממקורבי ונאמן ביתו של כ"ק האדמו"ר מבאהוש זצ"ל

כאשר הגשתי לו סכום נכבד שהצלחתי לאסוף מחסידים ואנשי מעשה לעת נישואי נכדו הרבי שליט"א, בשנת תשל"ז, רבינו היה זקוק לכסף רב ההוצאות היו גדולות וכסף אין, התגייסתי לטובת הענין והתחלתי לאסוף כסף, מה"היימישע אידען", ועוד, אספנו אז סכום של כמה אלפים של המטבע שהיה אז, נכנסתי אל רבינו והגשתי לו את ה"דורון דרשה" יחד עם 'קוויטל', זה היה הסכום הראשוני והתחלה בשביל שמחת הנישואין, ואז סיפר לי רבינו סיפור מהאדמו"ר מהוסיאטין ז"ע. וכך סיפר שהרה"ק מהוסיאטין אמה כשהיה בחור כבן ט"ז שנה ראה איך שעושים לחם, שפתח את הדלת למטבח וראה איך שעובדים שמה, ויש שם לכלוך גדול, והיה אז בחור צעיר ולפי שהיה איסטניס גדול וראה איך שיש שם לכלוך גדול, אמר שאינו יכול לאכול את הלחם, ועברו כמה ימים, והרי צריכים לאכול פת שחרית, ואמר: "יענטס בילד דארף מען פארגעסען", התמונה היא שראה צריכים לשכוח, ועכשיו יש כאן חלה טעימה וצריכים לאכול, וכוונתו של הרה"ק מבוהוש היה, שאף שאספו כסף שלא לפי רוחו, אבל עכשיו שיש כסף צריכים להשתמש בו.

*

היה רב אמריקאי שהיה מתפלל בבית מדרשו של רבינו ברח' רוטשילד 112 בת"א, יום אחד סמוך לשקיעה עדיין לא היה מנין למנחה, והתחיל הרב לצעוק שכבר מאוחר, והיה זה כבר עם דמדומי חמה, וחייך רבינו ואמר, יישר כח, פעם היו צדיקים ששילמו כסף שיאמרו להם מוסר, ואני מקבל ממכם ענין זה בחינם...

*

כשנסע רבינו לאמריקא, לפני חתונת בתו הרבנית תחי', היה זה אחרי שמחת תורה תשי"ח עד ערב פסח בש"ז. כאשר עדיין התגורר ברח' וולפסון פינת רחוב הרצל, ובית המדרש היה סגור עקב נסיעתו, ורבינו אמר לכמה מאנשי שלומו כמו הרה"ח ר' פנינע מוזס ועוד, שאם יהיו צריכים לאיזה 'הזכרה', שיכנסו לכ"ק ה"אביר יעקב" מסאדיגורה ז"ע, שהיה ידירות גדולה ביניהם.

*

בשהותו של רבינו ז"ע בניו יאריק בקר כמה פעמים אצל הרה"ק ר' מרדכי שלמה מבאיאן, באחת הביקורים נסובה השיחה אודות אדמו"רים ורבנים שונים ואז הציע כ"ק הרמ"ש לרבינו שלא ילך לביקורים אל אותם אדמו"רים ורבנים שאינם מחזירים ביקור, לפי שהרה"ק מבאיאן החשיב עד מאד את רבינו כרוז'ינער קינה, ואין זה מן הכבוד שילך לרבי שאינו משיב ביקור.

בהנחת אבן הפינה ג' חשוון תשמ"ה

הגה"צ רבי יואל טוביאס שליט"א אב"ד בני ברק נואם את נאומו ההיסטורי "את אחי אנוכי מבקש" על מצבם הרוחני של יהודי רומניה בארץ ישראל

רבינו זצ"ל בנאומו המרטיט בו אמר כי קדושת ארץ ישראל שהעביר האדמו"ר מבאהוש לבית מדרשו שברומניה ומחזיר אותה כעת לכאן

רבינו בקריאת כתובה לבן משפחתו, מימין נראה אדמו"ר רבי שלמה'ניו מסאדיגורה זצ"ל

זכו הרבנים החשובים לבית טוביאס שליט"א יחד עם אביהם הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל לייסד את מוסדות בוהוש בארה"ק. יחד עם א"מ הרה"ח ר' יצחק שלמון שליט"א, רבינו היה מחבבו וקורא לו בחיבה "מיין שר-החוץ" מכיוון שנסע כמה פעמים לחו"ל לטובת הקמת וביסוס המוסדות, בנסיעות אלו האדיר ופרסם את שם בוהוש בעולם במסירות מיוחדת, לקראת יום ההילולא קדישא ביקשנו לשמוע ניצוצות מזכרונות להם זכה במהלך שנות פעילותו הרבה למען הקמת שם ושארית לצדיקי שושלת קודש זו, במאמר להלן הבאנו חלק קטן ביותר מאותם זכרונות, ועוד חזון למועד פרסום כל פרשת והשתלשלות הענין ביתר הרחבה ופירוט.

*

"...למותר לציין כי בכלל, כל הקמת מוסדות בוהוש וכן הרעיון שרבינו יעתיק מושבו לעיה"ת בני ברק היה הכל פרי מחשבתו ומעשיו הברוכים של גיסי הבלתי נשכח הגה"ח ר' לייבל טוביאס זצ"ל, רבי לייבל נכנס לעובי הקורה ובמאמצים עליונים השכיל לגייס לטובת רעיון הקמת המוסדות את הנדיב הגדוד הרה"ח ר' שמואל דסקל ע"ה שהיה קשור בלב ונפש אל הרה"ח ר' לייבל ושמע בעצותיו להרים את נס התרומה הראשונה והגדולה לייסד את חצר הקודש ומוסדות בוהוש בבני ברק.

זוכרני, כשהייתי באמריקא הלכתי לאדמו"רים רבי שלמה מבאבוב רבי מוטל'ה מויז'ניץ רבי אליעזר זוסיא מסקולען, ויבדלחט"א האדמו"ר רבי דוד מסקווירא, היה לנו אז תוכנית שהרה"ק רא"ז מסקולען ידבר עם הרה"ק מסאטמר אודות מוסדות בוהוש, אולם הדבר לא יצא אל הפועל מכמה סיבות. בשיחות ארוכות שהתקיימו עם אותם אדמו"רים ראיתי גודל הערכתם לאותו צדיק, ולמען הקמת שם ושארית לשושלת קודש זו, והתענינו רבות בתכניות שהיו לנו אז.

חידוש ה"מעמדות"

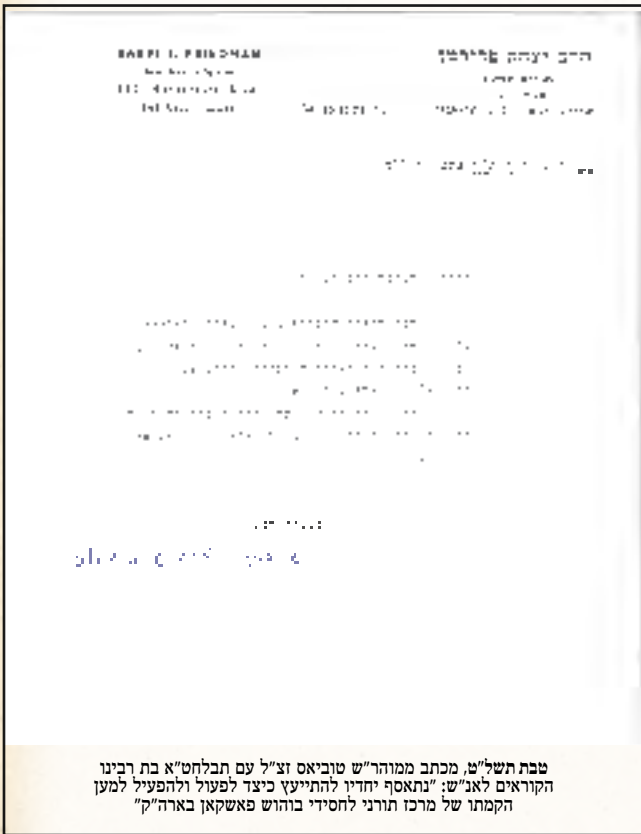
זכיתי שאני התחלתי להנהיג שיתנו מעמדות לרבי ז"ע, כפי שנהגו בכל חצרות הקודש, זוכרני שבפעם הראשונה שהגשתי את רשימת ה"מעמדות" לרבינו נענה ואמר לי: "גודל המעשה יותר מן העושה". ויצויין כי בפעם האחרונה שהגשתי את ה"מעמדות" לרבינו ז"ע לקח רבינו עט והוסיף בכתב יד קדשו את המשפט המצמרר: "קיבלתי את המעמדות בשביל נכדי", כשהוא מוסיף את חתימת יד-קדשו.

*

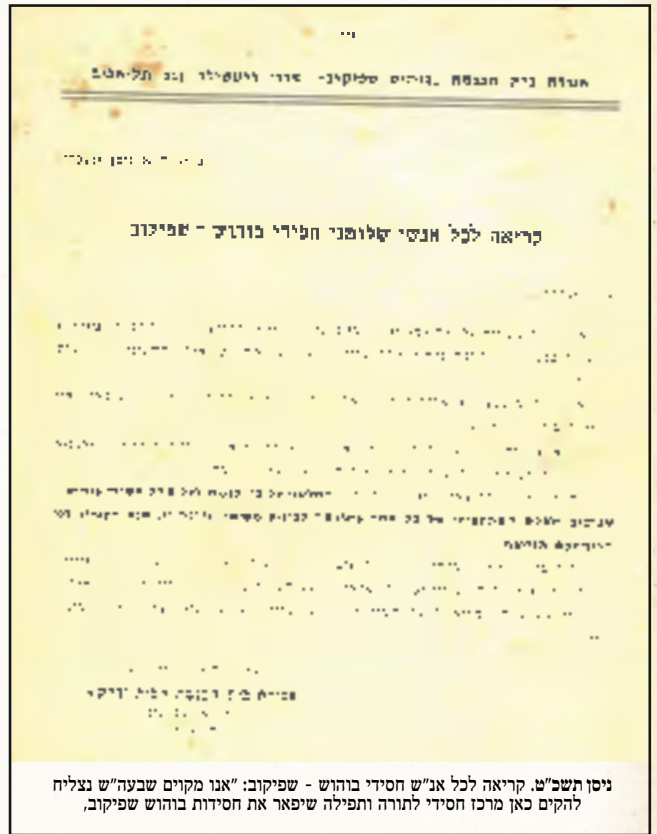
סיפור שסיפר רבינו הק' בעידנא דחדוותא

באר בשדה - שטפנשיט

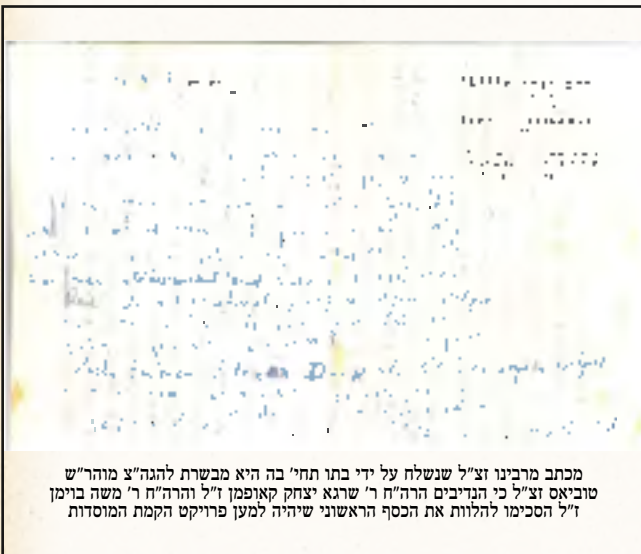
ייסוד מוסדות בוהוש, ממסמכי ארכיון מורינו הגרמ"ל טוביאס זצ"ל אותם מסר לעריכה ולהדפסה בידי מכונינו, פרק מתוך ספר התולדות וההיסטוריה של הקמת מוסדות בוהוש למען יידעו דור אחרון - 'ימי בראשית'

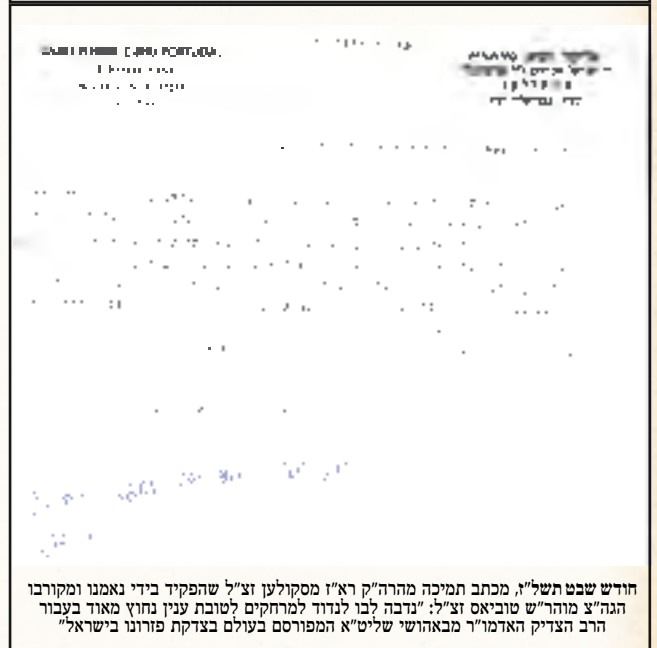
טבת תשל"ט, מכתב ממוהר"ש טוביאס זצ"ל עם תבלחט"א בת רבינו הקוראים לאנ"ש: "נתאסף יחדיו להתייעץ כיצד לפעול ולהפעיל למען הקמתו של מרכז תורני לחסידי בוהוש פאשאן בארה"ק"

ניסן תשכ"ט. קריאה לכל אנשי חסידי בוהוש - שפיקוב: "אנו מקימים שבעה"ש נצליח להקים כאן מרכז חסידי לתורה ותפילה שיפאר את חסידות בוהוש שפיקוב,

מכתב מרבינו זצ"ל שנשלח על ידי בתו תח"י בה היא מבשרת להגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל כי הנדיבים הרה"ח ר' שרגא יצחק קאופמן ז"ל והרה"ח ר' משה בוימן ז"ל הסכימו להלוות את הכסף הראשוני שיהיה למען פרויקט הקמת המוסדות

חודש שבט תשל"א, מכתב תמיכה מהרה"ק רא"ו מסקולען זצ"ל שהפקיד בידי נאמנו ומקורבו הגה"צ מוהר"ש טוביאס זצ"ל: "גובה לבו לנדוד למרחקים לטובת ענין נחוץ מאוד בעבור הרב הצדיק האדמו"ר מבהאושי שליט"א המפורסם בעולם בצדקת פורונו בישראל"

המשך מעמוד 12

בהאי קטירא איתקטר - כאוהבן של ישראל

ידוע שבבליה האחרון לחיי רבינו הק' מרן אדמו"ר זי"ע, שעות ספורות קודם עלותו לשמי מרום, היסב יחד עם אנשי שלומו למסיבת "לחיים", וסיים דברי קדשו במאמרו של מרן אדמו"ר הזקן מבוהוש זי"ע, דהנה דרשו חז"ל (ר"ה כה): על הפסוק (ויקרא כג, ד) אלה מועדי ה' מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדם, כתיב אתם וקרי אותם, אתם אפילו שוגגין אתם אפילו מזידין אתם אפילו מוטעין, והוסיף ע"ז

האדמוה"ז ואמר: ומה במקום שהקרי הוא אותם ורק כתיב אתם, דרשינן אתם אפילו שוגגין אפילו מזידין אפילו מוטעין, במקום שהקרי והכתיב הוא אתם, והיינו בפסוק (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלקיכם, על אחת כמה וכמה דדרשינן אתם אפילו שוגגין אפילו מזידין אפילו מוטעין, דגם בנים שהם שוגגין ואפילו היו דבריו האחרונים של רבינו זי"ע ביום ההסתלקות, דברים מלאי המלצת זכות וטובתם של ישראל. כידוע איתא מהרה"ק ה"בית אהרן" מקארלין: כשם שהקב"ה לכל כך רשבי" לכל ואפילו לפחות זכותו הגדולה תגן בעדינו ובעד כל בית ישראל אמן.

זכרונות הוד מהקודש פנימה של כ"ק מרן אדמו"ר מבוהוש זצ"ל - יומנו של משב"ק

פשוט כבר לא היה איתנו פה בעולם הזה. זה ההרגשה !!! וזו התחושה !!! שליוחה אותנו בשבועות האחרונים.

אני נזכר ששלוש קאופמן הגיע בשעה 10 בבוקר כדי ליסוע עם הרבי, אמרתי לו דע לך שהמצב לא פשוט, ולדעתי אסור ליסוע, הוא ענה לי, זה רצונו של הרבי וזו ההחלטה, אני לא יכול לשנות שום דבר למעשה, כשהרבי הגיע לארוזה, הכל השתנה כידוע, הרבי חזר לכוחות הרגילים כמימים ימימה, כך היה נראה בעיני בשה אבל הסוף המר ידוע, הרבי טרם פטירתו לחיי עולם הבא, נסע לתקן את נשמות עם בני ישראל בגולה, כפי שהוא אמר לי כעצמו לפני הנסיעה: אני נוסע ל"תקן את האנשים".

ומאמינים בני מאמינים אנו שהוא באמת תיקן אותם ואותנו גם.

זכינו גם זכינו להתחמם באורו הגדול ובאהבת ישראל שיקדה ממנו ללא הרף.

עומד ומשמש, כותב הזכרונות עומד על משמרתו בעת עריכת השולחן של רבינו

פרקים מתוך הספר בעריכה "זכיתי לשמש" שנכתב ע"י המשב"ק הרב מרדכי שלמה סלמון שזכה לעמוד ולשרת בקודש לפני ולפנים.

מתוך פרק 'אשכתייה דרבי'

הימים האחרונים

שבת פרשת מסעי תשנ"ב שבת שלפני ת"ב. הרבי חלש והוחלט שהרבי לא יורד לערוך טיש בסעודה שלישית.

בשבת אחה"צ בעודי עומד ע"י הרבי, אומר לי הרבי היום אנחנו לא נעשה סעודה שלישית רק נצא בפירות. היה נראה לי לרגע שאולי הרבי מחליף את השבת הזו לשבת הבאה פ' דברים ערב ת"ב שאז לא כולם עושים סעודה שלישית.

ואז אמרתי לרבי שהשבת עושים רגיל סעודה שלישית. תוך כדי עולה בראשי הסיפור הידוע עם הצדיק רבי משה מסאווראן ז"ע עם הרה"ק מרוז'ין ז"ע, ששאל אותו האם אפשר לצאת יד"ח סעודה שלישית בפירות, תוך כדי שהוא מתכוון לילדיו הק', והרה"ק מסאווראן "נחרד" מהרעיון וענה את התשובה הידועה שהעץ יותר טוב מהענפים.

זה נתן לי צביטה בלב, החסרתי פעימה. מי יודע.....מה הרבי מתכוון עכשיו? האם אפשר לצאת בפירות, שמרתי את הדבר בליבי.

לשבוץ הבא פ' דברים ע"ב אמר לי הרבי היום לא עושים סעודה שלישית, ידעתי כבר משבוע שעבר את עניין הפירות.

ואמרתי שאפשר לעשות סעודה בפירות, ענה לי הרבי, לא, היום נעשה סעודה גדולה כשלמה בשעתו !!!

בשנה האחרונה זכיתי לסייע לרבי בהנחת תפילין מידי יום ביומו ועד יומו האחרון שהיה פה בארץ. היה זה יום רביעי בבוקר.

מתוך פרק לתקן את האנשים

יסוד שביסוד, יום הולדת של הרבי ז"ע. מאותו היום ואילך בשנה האחרונה לחיו של הרבי בשנת תשנ"ב, הפנמתי בליבי עמוק עמוק שהרבי מתכוון לעבור לעולם שכולו טוב, ולעולם שצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם.

בשעת הסעודה, ביום ההולדת, כשכל בני המשפחה ישבו סביב לשולחן, ואדמו"ר"י בית רוז'ין ישבו מסובים שם גם הם, דיבר הרבי ארוכות. ובתוך הדברים אמר: צריך לעשות חשבון הנפש מיום הלידה ועד יום המיתה.

אני זוכר שזה דקר לי ביותר, זה לא השפה שהיינו רגילים לשמוע, והייתי המום ביותר. חזרתי הבית ולא עצמתי עין בלילה ההוא.

באותו התקופה, חודש אייר, הרבי אמר שהוא עומד ליסוע לשוויץ לארוזה, בחודש מנחם אב, כמידי שנה. לנו המשמשים בקודש זה היה נראה כמעט על מנת שתעלה לרקיע, לא הצלחנו להבין איך הרבי מתכוון כזו נסיעה, ובפרט שבנסיעה לאנטוורפן בשנה החולפת, בשנת תשנ"א, היה צריך לתת לרבי חמץ בשעת טיסה.

די התנחמנו בהתחלה, שהרבי לא כ"כ המשיך לדבר מזה, חשבנו לתומנו שזה יותר משאלת לב של הרבי, אבל הוא לא מתכוון ליישם את הנסיעה. אבל לאחר חג השבועות הרבי המשיך לפתע לדבר על הנסיעה הצפויה לשוויץ, זה התחיל לקבל משנה מרץ מצד הרבי. והבנו שהרבי איתן בדעתו לגבי הנסיעה. הוא חזר על ההודעה לבני המשפחה שניסו כמובן להתנגד לרעיון, מכל מיני סיבות שבגינם אי אפשר לרבי לטוס, כיוון שזה מאמץ רב, והרופא לא ממליץ בכלל, וזה מסוכן מאוד כדברי הרופא. בני הבית ניסו וניסו, אך הרבי דחה את כולם, ודיבר שהוא בע"ה יסע כמתוכנן.

המשמשים בקודש לא כ"כ דיברו על זאת עם הרבי. אבל אני אזרתי עוז באחד הימים, לאחר חג השבועות, ברגע שראיתי שהשעה ראויה לכך, שאלתי את הרבי למה הרבי רוצה ליסוע לשוויץ, זה לא לכוחות של הרבי? הרבי נתן בי מבט, וענה לי: אני נוסע כדי לתקן את האנשים שם. היות וראיתי שהרבי משתף פעולה עם השאלה שלי, ולא דוחה אותי, (רבי שלא כ"כ היה מוכן מאליו באותו הזמן), אמרתי לרבי, אולי נביא את האנשים לכאן, וכך נחסוך את הטרחה המיותרת של הרבי. הרבי ז"ע נתן בי שוב מבט, הרהר קמעה וענה לי: די ביסט גערקט, אבער דיע מענטש'ן האבן נישט

י"ג מנחם אב תשנ"ב, הגעתי השכם בבוקר, בשעה 6, להתייצב על משמרת. תפקידי היה להכין את הרבי לנסיעה לשוויץ, עד שעה 10 בבוקר, שאז ייצא הרבי את הבית לנמל התעופה נתב"ג.

עמדתי על יד הרבי לפני הנחת תפילין, אבל הרגשתי שהרבי לא איתנו. ההרגשה הייתה ניתנת למישוש כחוש שהרבי כבר לא בעולם הזה, לא הצלחתי להבין איך הרבי עומד לטוס? זה לא נתפס לי זכיתי להניח לרבי תפילין בפעם האחרונה לחייו עלי אדמות (למחרת יום חמישי הרבי נלב"ע לפני התפילה, בשעה 6 בבוקר). את תפילין דרש"י ולאחר מכן תפילין דר"ת. המחווה היה מראה אלוקים אמיתי. בעיני בשר זה היה נראה שהרבי לא נמצא בעוה"ז. אף פעם לא עמדתי בכזה מצב על יד הרבי כשהוא פשוט עומד על יד, אבל !!!! לא נמצא איתנו בכלל. הוא מרחף כבר בעולמות העליונים כפשוטו.

גם כשנחתי לו את זריקת האינסולין היומית לאחר התפילה הוא לא הגיב לי. הרבי פשוט נפרד מהתפילין באופן מפליא ביותר, ונפרד גם ממני לעולמים.

בדיעבד התברר שהרבי ידע מה משמעות הנסיעה לשוויץ, והיה אפילו נראה שהוא מצפה למשהו מסוים ביותר, כל מה שניסו להסיח את דעתו מהנסיעה לשוויץ הוא הדף את זה.

אני נזכר כרגע בעוד פרט, מידי יום ראשון היינו יוצאים עם הרבי לפארק הלאומי ברמת גן כדי לשאוף אוויר צה. ביום ראשון האחרון ראינו שהמצב הוא בגדר שלא היינו רגילים בו... וחשבנו שאולי פארק לאומי יטיב לרבי, ביקשתי מהמשב"ק שלום קאופמן שינסה לבקש אישור מהרבי לנסיעה, אבל שלום אומר לי אני מפחד לדבר עם הרבי, לך אתה תדבר, אזרתי עוז, ניגשתי לרבי לקבל רשות אולי אפשר לצאת עם הרבי לפארק? הרבי פקח עלי את עיני, ויהי המקום לחרדת אלוקים, יותר לא יספתי לבקש. שוב הרגשנו שהרבי

כותב הזכרונות באמירת 'לחיים' לרבינו בעת עריכת השולחן בבית המדרש הישן בבני ברק

סגר על תאריך חתונה לבתו תחי', ובא לבשר לרבי שהוא סגר על תאריך חתונה אור לט"ז מנחם אב בתל אביב. הרבי אומר לו: אני בע"ה ישתתף בשמחה. כשר' ישראל יצא מהחדר הוא לתמומו מספר לנו שהרבי הבטיח לו את השתתפותו בשמחת הנישואין לבתו תחי'. כמה ימים לאחר מכן עליתי לביתו ברחוב רבן גמליאל 13 בב"ב, ישבתי איתו לשיחה גלויה, אמרתי לו שהרבי מתעתד לטוס בי"ג לחודש מנחם אב לשוייץ, ולי באופן אישי אמר הרבי שהוא נוסע לצורך "הוצאות הבית", ולך הרבי אומר שהוא יהיה בחתונה בט"ו לחודש, איך זה בדיוק יעבוד אני שואל אותו? הרבי החלטי שהוא טס !!! ואז הוא שואל אותי, אז מה אתה רוצה ממני, איך אני יכול לעזור?

כותב הזכרונות בהנחת התפילין בחדר ה'דאון שטיבל' של רבינו בתל אביב

עניתי לו, אני מבקש ממך היות ואנחנו מוטרדים ביותר מרצונו של הרבי לגבי הנסיעה לשוייץ, ולי באופן אישי אמר הרבי שהוא נוסע לצורך "הוצאות הבית", אולי תיכנס לרבי עם פ"ג של עשרת אלפים דולה, ותבקש שאתה רוצה שהרבי ישאר פה בארץ, כדי להשתתף בשמחה. בכך חשבתי אולי זה יהיה סיבה ראויה שבגינה הרבי לא יטוס.

ר' ישראל גער בי גערה חסידיית ואמר לי, אני יעשה מה שצריך, אבל לא קונים רבי בשביל כסף, אם הרבי אמר שהוא ישתתף אז כך יהיה, (האמת שכך היה !!! והם באו כולם באמצע החתונה מהיכל הפאר לרוטשילד 112 להשתתף בהלוויה).

סוף הסיפור הזה היה, שהוא באמת נכנס לרבי עם בתו הכלה, עם קויטל ופ"ג הגון ביותר... יום לפני שהרבי טס. ד"א אני נזכר שהוא שאל אותי אז, האם לתת את הסכום עכשיו? או לאחר שהרבי יחזור משוייץ? עניתי לו ברור שעכשיו !!!

בימי השבעה שהוא בא לנחם, שאלתי אותו, נו ישראל, עכשיו? שהרבי חוזר אז רצית לתת לרבי את הפ"ג? הוא זכה לתת את הפדיון נפש האחרון לרבי, ממה שאני יודע.

(הוא היה בטוח שהרבי יסע, אבל רק אחרי החתונה, ולכן המתין עד אז), הרבי בירך אותו לדור ישרים ומבורך ולבניין עדי עד.

אגב לגבי הפ"ג, הרבי לקח את חבילת הדולרים שקיבל והניחה במגירה מבלי להביט בה, כשר' ישראל יצא הוא עדכן את הגבאים שהשאר לרבי פ"ג גדול, נכנסנו פנימה ושאלנו את הרבי לגבי הפ"ג, אם רוצה שזה יהיה להוצאות מיוחדות וכדו', הרבי בכלל לא הבין על מה מדובר, ולא ידע מהפ"ג, ואינו שריחף בעולמות וכלל לא הסתכל בצורתא דווא, רק אחרי שחזרו משוייץ באחד מימי השבעה, התגלה הכסף עמוק במגירה שמתחת לשולחנו, ויהי לפלא.

היה נראה שלא ניחה ליה, אבל הוא ענה לי שהוא נוסע עבור הוצאות הבית, (התשובה היתה נראית לי שהוא פשוט ענה לי כדי לדחות אותי מהנושא), ניסיתי לומר שהוצאות הנסיעה גבוהים ביותר. אבל הרבי לא התייחס יותר, ופסק מלדבר על נושא שוייץ.

דהמשכה צ' קימען דא !!! ופטר אותי לשלום, וכך סיים את השיחה בנושא.

שבועיים לאחר מכן, תוך כדי שאני עומד ומשמש בקו"פ, ראיתי שהשעה ראויה לדיבור עם הרבי, העליתי שוב את הנושא ושאלתי, למה הרבי רוצה ליסוע, זה לא לכוחות של הרבי? הרבי הביט בי וזה

באותו התקופה הנגיד החסיד ר' ישראל הלפרין ז"ל

תמונות ומסמכים מארכיון מכון תורת אמת שטפנשט

סעודת יום ההולדת האחרונה של רבינו בכ"ו אייר תשנ"ב נראים האדמו"ר מבאייטן שליט"א אביו הגה"צ רבי מנחם מנדל ברייאר זצ"ל והרה"ח ישראל לבנון ז"ל חתן אחי רבינו הרה"ק מפלועשט זצ"ל

כותבי השורות עם רבינו זצ"ל באמירת ההלל בעת אפיית מצות במאפיית ויז'ניץ - ה' ניסן תשמ"ח

סגולה לשלום

מהרה"ק הרבי הגדול רבינו שלום שכנא מפראהבישט זיעו עכ"א

סגולת הצדיק משטפנשט זיע"א אבי זי"ע [הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט], **אמר:** מי שרוצה לזכות לשבת שמחה שידבר כליל שישי מוקני הגדול רבי שלום מפראהבישט זי"ע, ואם אין לו סיפור ממנו, שידבר לפחות משולחנותיו הקדושים ומספסלי בית מדרשו.

שנה ב'

ליל שישי עקב חשפ"ב

גליון 94

הנהגות ישראל * אמרות שהורות * סגולות * עובדין קדישין * תולדותיו * הכנה לשבת

תורת שלום תורת הרה"ק רבי שלום מפראהבישט

מילת ערלת הלב

אליו, הגיש לו האכסנאי כוסית יי"ש קטנה עורך. תמוהו אנשי הרבי 'הן לא נמצאו שהספיקה בקושי עבור הרבי בעצמו. הוציא בביתך לא יולדת ולא תינוק? הרבי מילקוטו בקבוק יי"ש ושתה 'לחיים', הסביר להם האכסנאי 'אני הוא הרך הנימול, איחל לאכסנאי כל טוב ומיד נסע לדרכו. הרבי הוא שמל את ערלת לבבי(1), אך יצא טרם הספיק הרבי להתרחק כברת ארץ מן הבית ובלבי התלקחה תשוקה לפזר את והאכסנאי האיץ בסוסיו והשיגו. ביקש כל הוני לצדקה, מהיום והלאה יהיה ביתי להזמין את הרבי לסעודה ברית מילה שהוא פתוח לכל דיכפין(2)...

ממעניות הנצח

"ומלתם את ערלת לבבכם"

רבי שלום מפרוהובישיטץ הגיע למלון דרכים ושהה בו לפוש. האכסנאי היה קמזן בחדס עליון, והרבי ביקש ממנו צלוחית יי"ש ומגדנות עבור החסידים שנתלכו

השלמות וציונים

ווארט השבוע

הספד הרבי ר' ברוכל ממעז'בוז' טרם הסתלקות רבינו

קודם הסתלקותו [של הרה"ק הרבי ר' ברוך ממעז'בוז'] אמר 'רבונו של עולם! אויף וועמען לאזט די וועלט? איך האב גיעהרט אפילו אז רבי שלום'קע [מפראהבישט] האט גילאזט גוטע קינדער, אבער הלהן תעגנה? (-רבש"ע על מי אתה מניח את העולם? אמנם שמעתי שרבי שלום'קע מפראהבישט השאיר אחריו בנים טובים, אך הלהן תעגנה?... כי בני רבינו הרה"ק מפראהבישט היו עדיין צעירים). מאמר מרדכי ח"ב עמ' צט אות כד

1. אמר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע (דברי דוד, דף נה) בזה הלשון: 'דער זיידע רבי שלום [מפראהבישט] פלעגט זאגן, איך האב ליב אז ס'איז דא א קליינער עולם ביים טיש, ווער שמועסט אז זיי שלאפן נאך בין איך מיר גאר מחיה, זיי פארשפארן מיר מבלבל זיין' (-זקני הרה"ק רבי שלום מפראהבישט זי"ע היה אומר, אוהב אני שיש מתי מעט משתתפים אצל שולחני, ואין צריך לומר כאשר הם נרדמים שאז אני ממש מחיה את נפשי, הם חוסכים מבלבל אותי). ובאמת, לאמיר זעהן אז איינער שטייט שוין ביי א מעין נובע מקור מים חיים, און האט שוין א כלי, נאר א מחיצה כחוט השערה איז מפסיק צווישן דעם כלי און צווישן דעם מעין, קען ער דאך גארנישט מקבל זיין. אזוי אז מען איז שוין ביי א אמת'ער צדיק, אז מען האט

שוין א כלי, נאר מען איז חלילה פארשמירט, וואס קען מען זעהן וואס קען מען הערן. דארף מען פריערט בעטן 'לב טהור ברא לי אלקים' (תהלים נא יב). -) ובאמת הבה נראה כאשר אחד כבר עומד אצל מעין נובע מקור מים חיים, וכבר יש לו כלי, אולם מחיצה דקה כחוט השער מפרידה בין הכלי ובין המעיין, הרי הוא אינו יכול לקבל מאומה. כן הוא הדבר כאשר כבר נמצאים אצל צדיק אמת, וכבר יש בידם כלי, אך אם חלילה מלוכלכים, מה כבר אפשר לראות מה כבר אפשר לשמוע. על כן צריכים מקודם לבקש 'לב טהור ברא לי אלקים'. והתחיל לומר על פסוק זה.

2. ראה עוד בדרכו של רבינו שהיה מחולל נפלאות בהצנע לכת, כמו שסיפר הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב זי"ע (דברי דוד, דף קסח): אחרי חתונתו היה זקני הרה"ק רבי שלום סמוך על שלחן חתונת זקינו הרה"ק רבי נחום זי"ע מטשערנאביל בעל הספה"ק מאור עינים. ואף שהיה אז רבי שלום צעיר לימים, נתקבצו מסביבו אברכים מבקשי השם ונתקשרו בו בהכתרים אותו בכתר רבי, להדריכם בדרכי התורה והחסידות. פעם אחת בימי בין המצרים, היתה אשת אחד מהאברכים הללו מקשה לילד, ונסתכנה היא והוולד בסכנת נפשות. ובהיות חותנו מחסידי הרה"ק רבי נחום, על כן זירזו לפנות אל בית רבו למען יעתר ויבקש רחמים להחיש לידתה בשופי. אבל רבי נחום לא אבה לקבלו, ואמר לו שילך אל הרבי שלו הרה"ק רבי שלום. גם בבואו אל רבי שלום לא מצא מנוח, כי היה הרבי ישן בשעה זאת, ולגודל דאגתו לגורל אשתו המסוכנת, ובצר לו אזר אור והעיר את רבי שלום משנתו, ושטח בקשתו לפניו שיתפלל עבור אשתו שתלד ברווח ולא בצער. אמנם, תחת שיאציל עליו מברכות קדשו כעס עליו מאד ושפך עליו בוז וקלון באמרו שהוא עז פנים. אדהכי והכי, קרא רבי שלום להאברך, ויברכהו

בברכת "מזל טוב", ואמר לו 'שוב אל ביתך כי ילדה אשתך בן זכר, וכן היה. וכשספרו המעשה לפני רבינו הרה"ק מטשערנאביל זלה"ה אמר בלשון קדשו 'זה הוא דרך חדש אשר לא ידעתינו עד הנה, לבטל דינים על ידי דינים, כי אני ראיתי ששורים דינים על האשה המקשה לילד, וגם היה זה זמן השראת הדינים, ימי בין המצרים, והרב רבי שלום בכעס שלו ביטל הדינים, כי לא מצא דרך אחרת לבטל דינים באת השראת הדינים כי אם על ידי דינים ע"י כספ.

וכעין זה מובא בספר סיפורי נפלאות מגדולי ישראל (דף רפב): פעם אחת נסע המגיד רבי נחום [מטשערנאביל]

לאיזה עיר ויקח אתו את (חתנו) [חתן בתו] רבי שלום שכנא, ובדרך נסיעתם בא איש אחד וצעק לפני הרב המגיד 'הושיעה איש האלקים כי אשתי היא מקשה ללדת והיא בסכנה'. ושאל אותו המגיד אם יש לו חדר מיוחד ויאמר שאין לו אלא קאמער (מחסן), וצוה המגיד שיעמיד לו שם שלחן, ולא היה לו שלחן ויקח חבית והעמידה שם, והניח עליה דף שמגלגלין עליו את הבצק. אחר כך ציזה שיתן לו ק"ס פרוטות לעשות פדיון נפש, ובקושי גדול השיג את הפרוטות והמגיד התחיל לעשות את הפדיון.

והרב רבי שלום (חתנו) עמד בחוץ ועישן הלולקא (מקטרת), והכה עם השוט שבידו באויר, ובכל פעם שהכה עם השוט נתקלקל הפדיון. והבין המגיד שאיש אחד העומד בחוץ מקלקל את הפדיון, וילך החוצה לראות מי הוא האיש הזה, וירא כי חתנו הוא המכה בשוט. ויאמר לו 'דע כי האשה הזאת היא בסכנה גדולה מאוד, ואתה מקלקל עוד את עשיית הפדיון בעבורה'. ויען (חתנו) רבי שלום שכנא 'אני אינני מסכן את היולדת כי אם כבודו. ומה עושים במקום שאין בנמצא קאמער ולא חבית ולא דף שמגלגלין עליו בצק ולא ק"ס פרוטות? מניחים את היולדת למות ח"ו עם ולדה?'

ויבט המגיד בפניו וישאלהו 'אם כן אמור מה עושים לעזור לאשה? השיב לו 'מעשנים את הלולקא ובוה מקטירים קטורת, ובא הריח תחת כסא הכבוד, ומרימים את השוט ומכים באויר בכח ואומרים 'מזל טוב, מזל טוב, ילד בא לעולם'. ותיכף אחר זה בא בעל האשה ואמר 'מזל טוב מזל טוב! ברוך ה' אשתי ילדה זכר'. וכשראה זאת המגיד זאת הבין שדרכי חתנו שבגו מאד, והם בהסתר גדול. ויכבד אותו מאד מאד מהלאה.

השושלה

הספד קדישין מרדכי

רבי שלום שכנא מפראהבישט

בן הרה"ק רבי אברהם המלאך

בן הרה"ק המגיד והדול ממעז'בוז'ש

אמן ואמן

בגודל מעלת עניית "אמן" ו"אמן". יהא שמיה רבא וקדושת בית המדרש | חודש אלול תשפ"ב | גליון קפ"א

לרגל הילולא קדישא של כ"ק הגה"ק מטאהש זי"ע ביום ז"ך מני"א

לפעול רפואה ולהמשיך חיים לבר ישראל יותר ניקל מלפעול שאר ישועות

השי"ת יעזור שהברכות שאנו מברכים זה לזה "א גוטע וואך, א געזונטע וואך" יתקיימו במילואן, שבני ישראל בכל מקומות מושבותיהם יהיו בריאים וחזקים, והחולים יתרפאו במהרה ברפואה שלימה.

והנה, יש סתירה ידועה בדברי הזוה"ק, בענין מסירת הפתקין שכתבו וחתמו לשנה החדשה. בפרשת צו (ח"ג ל"ב ע"א) איתא, כי הזמן הוא בהושענא רבא. ובפרשת ויחי (ח"א ר"כ ע"א) איתא, דהוא בשמיני עצרת.

ובספרים הק' נלאו ליישב סתירה זו כל אחד לפי דרכו. והרה"ק רבינו מהרי"א מקאמארנא זי"ע כותב על זה בפירושו זוהר חי (ח"ב דף שע"ח), כי כל הגזירות הקב"ה מוסר ליד בית דין של מעלה לדון ולפסוק עליהן, ודבריהם נגמרים והפתקין שלהם נמסרים בהושענא רבה, מלבד ענין "חיי", זאת לא מסר הקב"ה ליד הבית דין לגמור, כי חיי הוא בידא דמלכא קדישא בלבד, ואפילו אחר פסק בית דין הוא בידא דמלכא להפכו לטובה, וזאת נגמר בשמיני עצרת, כי חיים מושך הקב"ה עצמו ביום שמיני עצרת, עכדה"ק.

נמצא כי לפעול רפואה ולהמשיך חיים לבר ישראל, יותר ניקל מלפעול שאר ישועות, כי זה אינו תלוי ביד בית דין של מעלה, אלא בידא דמלכא קדישה לחוד, ושום מקטרג ומונע אינו יכול לגמור את זאת.

וכדי לפעול רפואה שלימה לחולי בית ישראל, אציעה נא עצתי, שנקבל עלינו כולנו יחד, לתקן את ההזנחה בענין עניית "אמן" ו"אמן יהא שמיה רבא", כי אמרו חז"ל (שבת קי"ט ע"ב) כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, פרש"י שם, בכל כחו "בכל כוונתו".

לכן נקבל עלינו לכוון על כל פנים הכוונה הפשוטה, דהיינו "אמת הדבר שברכו והודו עתה לה, ויהי רצון שיקוים במהרה", ולכן טרם שהאדם מוציא מפיו מלת "אמן" צריך לכוין ולידע על איזו ברכה והודאה יענה עתה אמן, כדי שיוכל לכוין הכוונה הראויה.

(מתוך ספה"ק עבודת עבודה שיח"ק פרשת יתרו)

לזכות לרפואת יהודית בת רות בתוחש"י

אפשר להשיג הגליונות היו"ל מדי חודש בחודשו
718-305-6886 | Umein.Vumein@gmail.com | www.UmeinVumein.org

לעילי משמת הרה"ק רבי ישראל מאיר בן הרב רבי אריה זאב זצ"ל בעל החפץ חיים
ולע"נ הרה"ק רבי משולם פייש בן רבי מרדכי ד"ע, אבר"ק טאהש - ולע"נ הרה"ק רבי חיים זאמטיל בן הר"ד משה זצ"ל, האדמו"ר מריבניץ

די הייליגע עבודה פונ'ם טאהש'ער רבי'ן צוק"ל בנוגע "קדושת ביהמ"ד"

עס איז באקאנט אז דער טאהשער רבי זכותו יגן עלינו איז געווען א נח לבריות, מיט זיין שמייכל צו יעדן איד, זיין סענסעטיווקייט צו די געפילן פון אן אנדערן איד, מ'האט קיינמאל נישט געהערט פון אים קיין הויך ווארט, איין איינציג מאל האט מען געזען ווי ער איז יצא מגדרו און פארפירט, און דאס איז געווען אויף די ענין פון "קדושת בית המדרש", און ער פלעגט מעורר זיין אז מ'זאל נישט רעדן קיין שיחת חולין "פון אדון עולם ביז נאך אדון עולם"

מען זאל וויסן און מען זאל געדענקען

אז די אלע וואס רעדן אינמיטן דאווענען האב איך נישט מיט זיי קיין שייכות!

זיי זענען מינים ואפיקורסים, כופרים באלקי ישראל, זיי זענען פון די יורדי הגנוס רח"ל, ווער ווייסט ווער ווייסט צו זיי וועלן נאך האבן א תיקון. זיי פארטרייבן די שכינה פון דעם מקדש מעט, דאס איז ממש חורבן בית המקדש, וויי וויי אויף זיי.

אין דבר העומד בפני תשובה! מען קען תשובה טון, אבער עס איז נישט אזוי איינפאל, עס איז גארנישט קיין חומרא, און עס איז נישט איבערגעטריבן, וואס איך זאג דאס איז די ווערטער פון אומערע הייליגע חכז"ל, ועל ראשם דער אר"י הקדוש, ורב יבא ועוד וכו'

(אדמו"ר מטאהש בעל עבודת עבודה זצ"ל בדרשה קודם קבלת שבת שבת שירה תשמ"ז)

טייערע אידן! אין דעם הייליגן יארצייט ווען איר ווילט צינדן א ליכטל לעילוי נשמתו הטהורה, ווען איר גייט ארויף אויף זיין ציון זיך אויסצובעטן אלס גוטס, ווען איר ווילט לערנען משניות אדער אונטערנעמען א קבלה טובה מאכט זיכער אז דער צדיק האט מיט אייך א שייכות! דורך דעם וואס איר זענט נזהר און אפגעהיטן שלא לדבר בשעת התפילה! ובזכות זה וועט דער צדיק זיין פאר אייך א ריכטיגער מליץ טוב!

אימה ופחד.

דער הייליגער רבי ז"ל האט נאכאמאל איבערגעפרעגט די שאלה, און דאסמאל מיט גרויסע כוחות בקול גדול: "עטס ווילטס א ישועה?!" די זקני החסידים וועלכע זענען געזעצן ביים טיש (הר"ר שמואל מאיר ל. ע"ה, ר' חיים זאב מ. ע"ה, ועוד) האבן אנגעהויבן צו ענטפערן: "יא!", און דער גאנצער ציבור האט נאכגעזאגט "יא, יא!"

האט דער צדיק אויף דעם געענטפערט מיט א געוואלדיגער התלהבות: "רעדט'ס נישט ביים דאווענען! און נישט נאר ביים אייגענעם מנין, נאר אויב יעצט דאווענט מען דארט, זאל מען אויך נישט רעדן, וועט די שכינה הקדושה אונז געבן אלע ישועות!" (מפי א' מזקני החסידים הי"ו)

די צווייטע עובדא איז פארגעקומען ביום הפורים אין שנת תשמ"א לפ"ק, ביים שלחן הטהור "משתה היין", דער רבי איז דאן געזעצן מיט א געוואלדיגע דביקות. מען האט מעורר רחמים געווען פאר ישועות בכלליות ופרטיות, און עס האט געהערשט א גרויס התעוררות אין ביהמ"ד. בשעת'ן גראמען די חרוזים, איז געווען גרויסע בכיות, און ס'איז געווען קענטיג אויף די הייליגע צורה אז עס האט דעם רבי'ן זייער אדורכגענומען און ס'פלאמט ביי אים אינעווייניג אין הארץ.

פלוצלינג גיבט דער הייליגער רבי ז"ל א פרעג פונ'ם עולם: "עטס ווילטס א ישועה?...!"

דער ציבור איז געווארן מורא'דיג נתרגש, מען האט זיך פשוט נישט געראכטן אויף אזא שאלה, און קיינער האט גארנישט געענטפערט מחמת

לעילוי נשמת רבן ומאורן של ישראל רבי משולם פייש בן רבי מרדכי וכן מרת צירל זי"ע - לרגל היארצייט ז"ך אב

{ אז נדברו }

פרשת עקב תשפ"ב | גליון מס': 570

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

אודות האסונות הקשים... בימי (רחוב) שמגר חדלו ארחות...

הלב של כולנו נחרד ומתפלץ מהאסונות הקשים והמשונים שהתרחשו בזה אחר זה... כולנו מבינים שה' מטלטל אותנו... רוצה לעורר אותנו... כולנו רוצים להתחזק... השאלה מה???
כבר הזכר כאן עשרות פעמים שכשהקב"ה דופק על השלחן זה לא אומר שהוא מדבר על משהו ספציפי... הקב"ה דופק על השלחן ואומר: זה רציני!!! אני רוצה שיהיה פה רצינות!!! ו... ו... ואני מתכוין ברצינות!!!
מכאן ואילך כל אחד צריך לקחת את זה למקום שלו... כל אחד והרצינות הנדרשת ממנו...

נקודה למחשבה: בפרשתנו וגם בפרשה הקודמת יש ציווי שאנחנו לא כ"כ שמים לב אליו: השמר לך פן תשכח את ה' אלוך! פן תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת ובקרך וצאנך ירבין וכסף וזהב ירבה לך, וכל אשר לך ירבה, ורך לבבך ושכחת את ה'!!! (ציווי דומה יש גם בפרשה הקודמת והיא כי יביאך... לתת לך ערים גדולות וטובות אשר לא בנית ובתים מלאים כל טוב אשר לא מלאת... השמר לך פן תשכח את ה'!!!)

שים לב: לא כתוב שיהיו פרצות בצניעות... או בכשרות... לא מדברים פה על חילולי שבת או על איזה עבירות מסוימות... אלא מאי??? **ושכחת את ה'!!!** אה... חשבת פעם על זה???

יש עוון בפני עצמו שנקרא **לשכוח את ה'!!!** מה פירושו? ברגע שבו אדם יותר מידי שוקע בנהנתנות של העולם הזה הוא בקבוצת סיכון "ושכחת את ה'..." אז בפרשה שלנו עיקר האזהרה של שכחת ה' זה שלא ירום לבבך ולא תחשוב שכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה... אבל בפרשה הקודמת האזהרה היא עוד בשלב שלפני כן... עזוב... גם אם לא רם לבבך... ואתה לא חושב שכוחי ועוצם ידי וכו'... אבל עצם זה שאתה מתחיל לצלול בתוך הנהנתנות ומילוי הסיפוקים של שנת 2022... בתים מלאים כל טוב... וכל אשר לך ירבה... אוטומטית אתה פשוט שוכח את ה'!!! עצם שכחת ה'!!! עצם זה שיהודי יותר מידי שוקע בהנאות העולם הזה זה... זה שכחת ה'!!! זאת אומרת: כתוב כאן שגם כשמתפרקים ונופשים... ההלו... השמר לך פן תשכח את ה' אלוך... ומכאן ואילך כל אחד מאיתנו יעשה את החשבון נפש האישי שלו בימים אלו... איפה אני בייחס לציווי הזה!!! כל אחד מאיתנו שתקוע בנופש שלו... מי בארץ ומי בחו"ל...

סו"ס זה לא סוד שלאחרונה... בשנים האחרונות... משנה לשנה הדחף לנופש ובילוי בשבועות האלו הוא נהיה סהרורי לכל דבר... זהו!!! אין עם מי לדבר... כל אחד זרוק בחור אחר... אז כמובן שאין שום בעיה... ומותר לנופש... גם מותר לאכול ולשבוע ובתים טובים תבנה ישבת... אבל ההלו... השמר לך פן תשכח את ה'!!!

וכעת כשקוראים כאלו אסונות... אין לנו מושג למה זה קרה ומה ה' בא לעורר אותנו... אבל מה שבטוח שלכולנו זה הזכיר את ה'!!! אחרון הגלגלים והמשטזפים והמתנדדים בערסל באן שהוא... האסונות האלו מזכירים לנו את ה'!!! וכמובן שאנחנו לא מחפשים כאלו הזכרות...

כן... זה קרה ברחוב שמגר בירושלים!!! למי שלא מכיר... רחוב שמגר הוא הרחוב הכי קוטבי וקיצוני שאני מכיר... כולנו מכירים את השם שמגר מבית ההלוויות שמגר שמשם יוצאים כל ההלוויות ושם כולם זוכרים את ה'!!! ומאיך בשנים האחרונות כולנו מכירים את הרחוב שמגר מזוית נוספת... מהזוית של כל חנויות היוקרה והאופנה והמוותגים והאלגנט... אני סו"ס חיפאי תמים... פעם שאלתי איזה ירושלמי: מה ההבדל בין החנויות הותיקות של אזור גאולה... (מה שנקרא "מלכי ישראל") לבין המרכז קניות החדש באזור "תנובת הארץ"... הוא צחק ואמר לי: תסתכל על החלונות ראוה ותבין... (מה אעשה שאני לא מבין אנגלית...) בקיצור: אם הבנתי נכון זה משהו בסגנון של "תאכל ושבעת ובתים טובים תבנה וישבת וכסף וזהב ירבה לך וכל אשר לך ירבה"... ושוב!!! עד כאן אין בעיה!!!! דא עקא שכשנמצאים בכאלו מקומות צריך ליהרר שלא לשכוח את ה'... סו"ס בסוף הרחוב... אי שם בבית ההלוויות... שם כולם זוכרים את ה'!!! שם קל לזכור את ה'!!! שם גם החילוני שם כיפה על הראש... אבל ברב שפע וביש חסד ובכל החלונות ראוה שיש שם... שם צריך להיות עם יד על הדופק שלא לשכוח את ה'... וזה קרה לנו בדיוק בתקופה שכולנו מתגלגלים לנו אי שם בכל מיני חורים בארץ ובחו"ל כשמשאלת לב אחת יש לכולנו... ליהנות וליהנות וליהנות... אז ה' שלח לנו תזכיר!!! תזכיר כואב!!! תזכיר שאף אחד לא יכחיש שהוא הזכיר לנו את ה'... ואנחנו כמובן לא מחפשים כאלו הזכרות... אנחנו מעדיפים להזכיר לעצמנו את ה' בדרכים אידיאליות יותר...

אז שוב... מה ה' בא לעורר אותנו?? אי אפשר לדעת... אבל מה שבטוח... השמר לך פן תשכח את ה'!!!
כעת תכל'ס... איך זוכרים את ה' גם בשלושה לילות במתחם של הבריכה והמנגל עם כל המשפחה המורחבת??? לפניך קטע קצר מתוך ספר שערי תשובה לרבינו יונה... הוא מביא שם רשימה של ארבע אפשויות במה מתבטא זכרון ה'... תעבור על כל האפשויות ותחבר לכה"פ את אחד מהם ותאמץ אותו לבין הזמנים הזה... 'השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך'- ואמרו רז"ל כל מקום שנאמר השמר, פן, ואל, הרי זה לא תעשה. הוזהרנו בזה לזכור את הש"י בכל עת. וחייב האדם להשתדל לקנות לנפשו תמיד ההנהגות המחויבות מן הזכירה. כמו א. היראה. ב. והצניעות. ג. וקישוט המחשבות. ד. וטכסים המדות. כי זרע הקודש ישגו כל הנהגה נאה והמעמירה בעליה מזכירת השם ית' כמו שנאמר בה' יצדקו ויתהללו כל זרע ישראל'. הנה לך רשימה של ארבע דרכים כיצד לזכור את ה'!!! א. יראת שמים!!! אדם שנזהר מחטא זה רגע של זכירת ה'... ב. צניעות... אתה מבין לבד שזה צניעות ברובד הפנימי שלה שבזה גברים שוים לנשים... ג. ד. קישוט המחשבות וטכסים המידות... מחשבות ומידות זה משהו שרק ה' יודע... ומי שמשקיע בזה... זה אומר שיש לו ערוץ ישיר של תקשורת עם ה'... הוא זוכר את ה'... הנה לך נקודת חיזוק שהיא מצד אחד נקודתית... אב מצד שני נרחבת מצד האפשויות שלה... ובזכות שנזכור את ה' לא נצטרך יותר לתזכרות כעין אלו... ונזכה במהרה ל"גם אלה תשכחנה ואנוכי לא אשכחך..." וזכרתי לך חסד נעורייך והקימותי לך ברית עולם...

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (סעיף 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15

חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחריות הימים...
תדליק י"ח נרות והכל יסתדר... **נ... אתה מבין למה**
פתאום הסגולה הפסיקה לעבוד??

מסיבה פשוטה: אותי לימדו שמי שיש לו צרה...
צריך גם לחזור בתשובה וגם לעשות השתדלות!!
אבל מי שיעזוב את ה' ויברח רק בהשתדלות ולא
יתפלל ולא יחזור בתשובה... אז ההשתדלות לא
תועיל... נכון??

אז אותו סיפור כאן!!! כל זמן שהבנת שהסגולה
היא בשה"כ השתדלות כמו אקמול... אז לפחות
ידעת שלא מספיק לקחת אקמול אלא צריך גם
לשלב עם זה תשובה ותפילה וצדקה... כאן האקמול
עבד... אבל ברגע שהסגולה "עפה על עצמה" (סליחה
על הביטוי) ונוצר מצב שכל עלוני הישועות מפרסמים
לך שכל הבעיות וכל הצרות... הכל הגיע... למה??
כדי לעזור אותך לתרום למוסדות פלוני... במילים
אחרות: יש פה אדם שבמקום לדרוש את ה' הוא
עושה **רק השתדלות!!!** כי סיכמנו שסגולה זו
השתדלות... ואם המסקנה היחידה היא שכל
הצרות והבעיות הם רק בגלל שלא עשית את
הסגולה... אז במילים אחרות מה אומרים לך כאן??
תבחר רק בהשתדלות בלי!!! בלי תשובה ותפילה
וצדקה... מה הפלא שזה לא עוזר... זה בדיוק כמו
אדם שדורש רק ברופאים וביועצים ולא מבין שה'
מדבר איתו!!! תחשוב על זה...

לכן אנא... נא לתחם את הסגולות!! להשאיר אותם
במשבצת שלהם...

ההפיכה של הסגולות לעיקר סיבת הצרות ויסורים
זה שקר וזה לא רצון ה'!!! אני חושב שהשכל הישר
ככה מחייב... לא נראה לי שיש מישהו בעולם שיכול
לעמוד כנגד האמת הזו ולהתנוכח איתה...

אסור לחסום ערוץ שהקב"ה מדבר דרכו!!! אם
ליהודי יש צרה וה' רוצה ממנו משהו... ה' רוצה ממנו
קשר... ה' רוצה ממנו שיעשה איזה שינוי... איך
אפשר לסתום את הכביש הזה בסגולות והבטחות
וישועות... איך אפשר להעלות על דל השפתיים
שהסיבה להתעכבות שלך ולצרות שלך זה בגלל
שעדיין לא תרמת ועדיין לא עשית סגולה פלונית??
אתה יכול להגיד שיש אקמול כזה... יש סגולה כזו
שיכולה לעבוד... אבל אל תעשה ממנה עשרת
הדיברות... אל תעשה ממנה טראסק... תעשה
טראסק מהתשובה תפילה וצדקה שזה מה שה'
רוצה...

עכשיו: שלא תבין לא נכון... סו"ס כל הסגולות וכל
הישועות... בסופו של דבר הם רוצים כסף בשביל
החזקת תורה!! והחזקת תורה זה הדבר הכי חשוב
בעולם... שהוא יכול לפעול ישועות יותר מכל
ההבטחות האלו...

אז תתרמו!!! תתרמו להחזקת תורה... תתרמו בעין
יפה לכל מוסד תורני שמחזיק אברכים... תתרמו
כמה שיותר... אבל פרנציפ אל תכנסו לסגולה
שבזה... תשאירו את זה במקום הטהור של זה... זה
יעשה הרבה יותר נחת רוח לפניו יתברך וגם ישועות
על הדרך...

רק משהו מעניין נוסף: מישהו העיר את תשומת לבי בשם רב שהעיר:

שיש הרבה סגולות שהיו בעבר באמת בדקות
ומנוסות... וזה אכן עבד עד!!! עד שזה התחיל
להתפרסם... ברגע שסגולה מתחילה להתפרסם היא
אט אט מתחילה לאבד את ההשפעה שלה... ככל
שהסגולה מתחילה "לרוץ" ולהפוך להיות טרנד... ככה
מיום ליום זה פחות עובד...

ולמה?? מסיבה מאוד מאוד פשוטה:

אם יש לך בעיה... ואני אשלח אותך לספר הישן
והמאובק אוצר הסגולות וכתוב שם שצריך לקחת איזה
זנגביל ולמרוח אותו על המצח... או להדליק י"ח נרות
לע"נ רמב"ח... אתה תסכים לעשות את זה? נו נו... או
שכן או שלא... ואם בכל זאת אתה תואיל בטובך לעשות
את זה... למה אתה תעשה את זה? כי... כי תשמע...
קניתי בלאו הכי כ"כ הרבה כדורים וניסיתי להתקשר
לכ"כ הרבה עסקנים... נו... לא יזיק לי עוד איזה תרופה
מאופתית... עוד איזה סגולה... אם לא יועיל לא יזיק...

נכון שזו תהיה המחשבה שלך פחות או יותר???

אם זו המחשבה שלך... תשמע... **יש סיכוי!!!** סגולה
שנעשית משיקול נקודתי של לקיחת תרופה יש על מה
לדבר...

אבל תאר לעצמך שזה עבד... מרחת את הזנגביל
המדובר... הדלקת י"ח נרות ושפכת 40 מטבעות וזה
עבד והישועה הגיע תוך יום... ואז כמובן זה התפרסם
ברשת... וזה התחיל לרוץ וכו' וכו'... וזה נהיה מפורסם...
ואחרי כמה חודשים כבר כולם הולכים עם זגבילים
ומדליקים נרות ותולים מודעות הבטחתי לפרסם...
והנה כעת מגיע עוד איזה יהודי אחד וגם הוא רוצה
לעשות את הסגולה הזו...

כעת למה **הוא** עושה את הסגולה הזו???

האם הוא עושה את זה מאותו מקום שאתה עשית את זה??

מה פתאום!! שים לב להבדל בין בנינו: אתה עשית
את זה ממקום של מרשם!!! אבל הוא?? איפה... הוא
כבר שר לעשות רצונך אלוקי חפצת... הוא עושה מזה
כבר מצוה גדולה... הוא כבר שר ניגוני דבקות לפני
המעמד... האם קלטת את גודל הנזק שנעשה כאן??

כשאתה היית שרוי בצרה והיית צריך ישועה... אתה
לפחות הבנת שה' רוצה ממך משהו... מה בדיוק?? לא
יודע... אולי שתחזור בתשובה... אולי שתתפלל... אולי
שתקבל באהבה... אני לא יודע מה בדיוק ה' רצה לעורר
אותך... אבל אני לפחות יודע מה לא... אתה לא חשבת
לרגע אחד שה' רוצה ממך את ה"ח נרות של ר' מתיא
בן חרש... **זה ודאי שלא!!!** גם כשראית שיש כזו סגולה...
לרגע לא חשבת שזה מה שה' בא לעורר אותך... עשית
את זה נטו בתור מרשם... בתור כדור אקמול... נו...
תשובה תפילה וצדקה בשילוב אקמול סגולי של י"ח
נרות בהחלט יכול לפעול...

אבל חבר שלך?? שכבר נחשף לסגולה הזו מהמודעות
של הבטחתי לפרסם?? הוא?? **הוא כבר יודע** מה ה' בא
לעורר אותו... הוא כבר יודע מה ה' רוצה לרמוז לו...
תנחש מה?? להדליק י"ח נרות!!! בטח!!!

וגם זה בקושי גדול... אבל להגיד שזה מה שה' רצה
ממך??

הס מלהזכיר... זה פשוט צורם ולא ראוי ולא יפקד
מקומנו...

נחזור לעניינינו... כפי שסיכמנו יש שתי מילים:
רשות ההשתדלות!!! עד עכשיו הסברתי את
המילה השניה **השתדלות**... הסברתי שסגולה
עובדת בדיוק כמו שהשתדלות עובדת... (לא כמו
שתשובה תפילה וצדקה עובדים)

כעת נעבור למילה הראשונה... **רשות** ההשתדלות...
מה הכוונה **רשות**???

ובכן: כפי שסיכמנו... סגולה עובדת בדיוק כמו
השתדלות!!!

סגולה עובדת בדיוק כמו טיפול רפואי...
אבל עדיין!! עדיין יש הבדל אחד מהותי בין סגולה
לבין רפואה...

רפואה זו **חובת** השתדלות!!! ואילו סגולה זה לא
חובה אלא **רשות**... אמנם רשות השתדלות... אבל
רשות... לא חובה...

כלומר ככה: אדם חולה ל"ע שהחליט לא ללכת
לרופאים אלא רק להתפלל ולחזור בתשובה
וצדקה... זה לא בסדר... מה אנחנו נגיד לו? אדוני...
מה עם חובת ההשתדלות? ! אתה חייב ללכת
לרופא ולעשות מה שהוא אומר... כי לדרוש
ברופאים ורפואות זו חובת ההשתדלות!!!

אבל!!! אדם שצריך ישועה והוא דווקא לא מזלזל
בחובת ההשתדלות... הוא עושה מה שהרופאים
אומרים לו... ומתנהג באחריות רצינית... אבל משום
מה הוא לא עושה סגולות... וכבר התחננתי לפניו
שיתרום למוסדות אלמוני והוא זלזל... וכבר כמה
שנים שאני כל פעם מחדש מציע לו... חבל עליך...
בא תתרום ותיושע... והרי סיכמנו שיש סגולות זה
עובד כמו רפואה... האם נוכל לבא אליו בטענות
אדוני... זה לא בסדר... מה עם **חובת** ההשתדלות??
למה עדיין לא עשית את הסגולה הזו והזו??

(אני מכיר בחור מבוגר שממתין לשידוך והוא עדיין לא תרם
למוסדות פלוני... האם אני צריך לבא אליו בטענות: אתה לא
בסדר... אתה אשם בהתעכבות שלך... הנה... יש פה סגולה
שעדיין לא עשית אותה?) **לא!!! זה לא!!!** גם אם סגולה
עובדת כמו השתדלות... אבל עדיין!! עדיין זה לא
עובד כמו **חובת** השתדלות... אלא כמו **רשות**...
אפשר לנסות... אפשר לעשות... אבל מכאן ועד
להתחיל לעשות עליהם ולהעניק לבן אדם תחושה
של חוסר אחריות איך אתה מעיז לא להתרוצץ
למקום מסוגל פלוני שהרבה נושעו שם... סטופ!!!

הנה... כאן הגדרתי בקצרה איפה הסגולות
ממוקמות ביהדות!!!

יש מושג של סגולות ביהדות!!! יש!!! בפירוש יש!!!
אבל איפה זה ממוקם ביהדות???

זה ממוקם רק במקום של מרשם!! לא יותר מזה!!!
כמו שמרשם רפואי זה לא הופך אותו לאיזה עבודת
הכנה "לעשות רצונך אלוקי חפצתי..." אלא זה
פשוט משהו שעובד... ויהי רצון שיהא עסק זה
לרפואה... אז על אותו משקל יש סגולה... שהלוואי
ותהיה לעזר... כן כן... לא לא... זה דבר ראשון!!!

דבר שני: גם אם סגולה זה משהו שעובד כמו כדור...
עדיין!!! כדור זה חובת השתדלות... וסגולה זה
רשות ההשתדלות!!!

איך מתייחסים לנושא של תדמית במשקפיים של תורה...

ובכן: בפרשה הקודמת - פרשת ואתחנן... יש כמה פסוקים מאוד תמוהים לכאורה: התורה מצווה אותנו: ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים... אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה כי מי גוי גדול וגו'...

שים לב: התורה מקדישה כאן כמה פסוקים מיוחדים לנושא של **תדמית!!!**

זה נשמע כאילו התורה מתחשבת בשיקולים של תדמית חיובית... חשוב לתורה שאנחנו נראה טוב בעיני העמים... שהגויים יגידו עד כמה אנחנו אינטלגנטים וחכמים... **ולכן!!!** לכן ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים... **וכמוכן שזה תמוה ולא יכול להיות:**

כי לאורך כל הדרך אנחנו רואים ביהדות גישה הפוכה במאה שמונים מעלות... "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב..." "אל דרך הגוים אל תלמדו וכו'..." וכשהזכירנו המלך מנסה להראות את בית נכותו למלך בבל הוא נענש על כך... בקיצור: לפי השקפת התורה אנחנו לא מחפשים למצא חן בעיני הגוים... ואדרבה... אנחנו משתדלים כמה שפחות להתעניין בהם וכמה שפחות למשוך את תשומת ליבם... וההישג הכי גדול מבחינתנו זה דווקא לא להכיר אותם ולא להחניף להם ושהם לא יכירו אותנו והעיקר שיתנו לנו לחיות בעבודת ה' ללא הפרעה...

אם ככה... אז באמת מה הפשט בזה??

למה כאן פתאום לתורה כ"כ חשוב שנראה את חכמתנו ובינתנו לעיני העמים?? מה כ"כ איכפת לתורה שהם יאמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה?? מילא אני... לי יש חולשה כזו שמאוד חשוב לי מה יגידו עלי... אני לפעמים עושה דברים בשביל להרשים מישהו... אבל שהתורה תצווה אותי ושמרתם ועשיתם" בשביל מה יאמרו הגוים??

ואכן מצאתי מציאה... בעל פירוש אביעזר (שהוא פירוש על האבן עזרא) בדיוק שואל את השאלה הזו שם על מקום... והוא אומר שם מהלך נפלא שכמדומני שחובה קדושה לפרסם את זה ובפרט בימים אלו... אומר האביעזר: אמת!!! את התורה לא באמת מעניין מה יגידו עלינו... ממש לא משנה אם הגוים "יאמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה..." מצדי הגוים יכולים להגיד "רק עם טיפש ומטופש הגוי הגדול הזה..." על זה נאמר: "הכלבים נובחים והשיירה חולפת..." לאורך כל הדורות איוואן וסטפן ע"פ רוב לא אמרו עם חכם ונבון... אלא חירפו וגדפו וקיללו וביזו... ודווקא אז כלל ישראל הסתדר הרבה יותר טוב בלעדיהם...

רק מה??

אומר האביעזר: הציווי הזה פונה בעיקר אליך!!! אתה!!! אם אותך זה מעניין!!! אתה ש"כ חשוב לך התדמית... אתה ש"כ חשוב לך מה יגידו... אתה ש"כ איכפת לך שהגוים יחשבו שגם אתה שווה משהו... אתה ש"כ איכפת לך שהחבר המודרני... שהוא ידע שגם אתה מבין משהו מהחיים שלך וגם אתה גבר ולא עוד איזה שנויני כזה...

אליך!!! אליך פונה התורה ואומרת עצה טובה קמ"ל: אם אתה באמת רוצה שיעריכו אותך... אז אדרבה... תצמד כמה שיותר לרצון ה' ביותר קנאות ובייתר גאווה וגאון ותכריז בנחישות ובל הזדמנות אני דוס גאווה... כי היא!!! היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה... התורה פונה אליך בעצה טובה... אתה רוצה שבאמת יעריכו אותך??

תהיה יהודי גאה!!! תעמוד מול הגוי עם כל השמונה בגדים ותתעקש על קוצו של י"ד והוא יכבד את זה... הוא יעריך את זה... הוא יתפעל מזה... התורה מזהירה את היהודי: כי היא!!! היא חכמתכם לעיני העמים... דווקא היא ולא אחרת... אם תנסה להחביא את הפאות ואת הציצית ותנסה לחקות את המודרני ואת המופקר כדי למצא חן בעיני ולהראות לו שאתה גם מבין עניין... אתה תראה במו עיניך שהוא רק מזלזל בך יותר ויותר!!! כי אם אתה רוצה שהוא באמת יעריך אותך... זה רק באמצעות ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם...

התורה פונה אלינו כאן בעצה שיוקית נטו! אתה כבר רוצה למצא חן בעיני הגוי... בעיני המודרני... אז תשמע לעצת התורה... אל תנסה להתחנף אלינו... אל תנסה להראות לו שגם אתה מבין **קצת** במה שהוא מבין **הרבה**... אדרבה... תעמוד בגאון ותכריז אני יהודי גאה!!! אל תנסה להיות דיפלומט ולהחביא את היידישקייט שלך כי כך תמצא יותר חן בעיני אנשים... אדרבה... ככל שתצמד יותר לעבודת ה' ותבליט את היהדות שלך ככה רק יכבדו אותך יותר ויותר!!!

ואוי אוי כמה שאנחנו טועים בזה... בינינו... אין כמעט אחד שלא טועה בזה... אתה רוצה להרשים את החילוני... מה אתה עושה??

מתחנף אלינו!!! מראה לו שגם אתה קצת... קצת חילוני... שגם אתה קצת מבין במה שהוא הרבה מבין... **זו הרי טעות כ"כ גדולה בשיחוק!!!**

כשאתה מנסה להיות כמו השני בשביל למצא חן בעיני... אתה רק משדר רפיסות וחולשה... הוא בז לך!!! הוא מזלזל בך!!! ובצדק!!!

בן עליה יקר: תבין שיש פה אבסורד שצריך אחת ולתמיד להבין אותו:

כשאתה הולך ברחוב ושומר על העיניים בקנאות... אתה מצידך בעיקר פוגש את הפאנטיות שלך... אבל אל תשכח שמי שהולך כעת מימין ומשמאלך ולא שומר על העיניים... **הוא פוגש כעת משהו אחר לגמרי!!!** הוא פוגש בעיקר את החולשה שלו... שהוא הרי לא מצליח לשמור על העיניים... ואתה כן!!! וממילא כשהוא רואה אותך הוא מתמלא בקנאה... כי מי כמוהו יודע שאתה כעת מצליח לעשות משהו שהוא לא מצליח!!! ואתה ברוב תמימותך... במקום להיכשל במידת הגאווה המוגזת... אתה כעת עסוק בלהרגיש נחיתי שהוא מסתכל עליך כמו פאנאט... **שתהיה לי בריא!!!** רק אתה חושב שאתה פאנאט...

תבין שהוא כעת מרגיש פיצי פיצי לידך...

תבין: אם תשאל אותי למה אני מקפיד על איסור יחוד... מה יש לי כבר לענות לך?? אני אענה: שאני חרדי דוס ולכן אני מקפיד על הלכות יחוד...

אבל אם התפוס חילוני ככה בשקט ותצמיד אותו לפינה ותשאל אותו בכנות: תן לי פרשנות" למה החרדי הזה כ"כ מקפיד שלא להתייחד?? חילוני יחייך חיוך עגום... ינשום נשימה עמוקה ויענה בשקט: כן... אני מבין יותר מידי טוב למה החרדי הזה מקפיד על איסור יחוד... למה?? עזוב... עדיף לא לדבר... החילוני הוא הראשון שמבין למה אני שומר על העיניים!!! החרדי האיפינוסט הוא הראשון שמבין למה אני מתרחק מהאינטרנט כמטחוי קשת... הוא מבין את זה הרבה יותר טוב ממני!!!

הוא פוגש את החולשות שלו שם... הוא פוגש את החוסר שליטה שלו שם...

הבנת את האבסורד?? הבנת את הטעות הטראגית??

ההלו... תבין שבאיזשהו מקום אתה פה נמצא בבוועה... אמנם בוועה חיובית שהלוואי על כולם... אבל בוועה!!! הבועה שלך מתבטאת בזה שב"ה אתה נקי וטהור ולכן מצידך... השמירה והקנאות שלך מתחילה ונגמרת בפאנטיות שאתה לא מרשה לעצמך וכו'... אתה לא קולט שבאותה ענה החבר שלך הלא שמור... מתמודד מידי יום בימו מול חוסר שליטה... שאתה שולט והוא לא!!! **תנסה להיכנס רגע לראש שלו... תחשוב שזה היה הפוך...** אתה יושב מול האינטרנט ומרגיש שהעסק יוצא מכלל שליטה... אתה יודע שאתה כעת גולש ומתגלש בניגוד לרצונך למחוזות לא רצוים ואתה מאוד לא רוצה שזה יקרה לך... אבל אתה מרגיש חוסר שליטה... תחשוב איזו תחושה נוראה זו... ותחשוב שתוך כדי שאתה מרגיש סמרטוט בזוי וחסר שליטה... תוך כדי אתה קולט בזוית העין איזה חרדי פאנאט שמצליח להחזיק חזק ולא להיגרר איפה שאתה נופל... **מה היית מרגיש כלפינו??** במקרה הגרוע היית מתמלא נגדו בקנאה וצרות עין... במקרה הטוב בהתפעלות והערצה אדירה... תחשוב על זה!!! אז אנא... אל תיפול בטעות הזו... גם אם אתה ב"ה נמצא בבוועה הקדושה הזו... שאצלך פגעי הטכנולוגיה זה משהו שמתחיל ונגמר בפאנטיות... תבין שמי שנמצא מהעבר השני של המתרס... **הוא לא פוגש את הפאנטיות שלך...** הוא פוגש בעיקר את החולשות שלו מול השליטה שלך!!! אז הנה... בדיוק על זה מדבר פירוש האביעזר... ושמרתם ועשיתם כי היא!!! היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים... אם אתה רוצה שהגוי יכבד ויעריך אותך... תצמד בייתר שאת לרצון התורה... ורק ככה הוא יעריך אותך יותר ויותר...

---יש כלל ברזל בנושא של קירוב רחוקים: אם אתה באמת רוצה לקרב רחוקים... זה רק בתנאי שאתה מופיע עם כל השמונה בגדים ומעמיד את היהדות שלך כעובדה מוגמרת!!! אם לצורך העניין... אתה משחק אותה מודרני... משחק אותה לא כככה דתי... ולצורך העניין אתה גם יעצענו מסכים עם כל השאלות שלהם נגד היהדות וכאילו בראש שלהם... בא נגיד שהלכתית זה מותר... אבל עזוב הלכתית... מבחינה מקצועית מכזו גישה נבובה לא יוצא קירוב!!! יוצא רק ריחוק!!!

אם אתה מופיע מול חילוני ומשדר לו חנופה הוא רק ילזל בך... אבל אם אתה עומד מולו כמו חרדי גאה!!! לא מפחד להופיע עם כל ההשקפת עולם שלך ומעמיד אותה לפניו כמות שהיא... כאן אתה מעורר הערצה... ואת זה אני אומר בלי להגיע לזוטרטים... זה נטו מהזוית המקצועית... כשאתה מניע לקראת השני... כשאתה מנסה להתרשם לשני... אז אתה מתרשם אותו... אה... אתה מתרשם אותי?? אז תחכה לי בממתינה... **אז זהו שלא!!!** היהדות לא מתרימה אף אחד... היהדות אומרת את דבריה ללא כחל וללא סרק!!! וכשחילוני אחד שאל אותי: האם זה נכון שע"פ תורה אבא יכול למכור את בתו לאמה?? תנחש מה ענית לו?? **כן!!!! נקודה!!! ככה כתוב בתורתנו הקדושה...**

אה... איך זה יכול להיות?? אבל זה... זה לא הגון?? ענית לו חד וחלק: מה פירוש לא הגון?? זה בורא עולם... הוא קובע את המעמדות של כל יצור ונברא... והוא קבע שהמעמד של בת עד גיל שנים עשרה זה שאביה יכול למכור אותה לאמה... נקודה... אה... לא מתאים לך?? חלמת בלילה שזה לא הגון?? תחפש לעצמך עולם אחר... כעת זה עולם של הבורא!!! וזה התנתיבים שלנו!!! תעשה משהו!!!

עכשיו בינינו... זה נשמע טוב?? **לא!!!** זה משכנע?? **לא!!!** לחילוני מאוד קשה לשמוע את זה... מאוד קשה לו לעכל כאלו מסרים... ותאמין לי שיש לי מה להסביר בעניין... ויש מהלך מאוד ברור ורהוט לרפד את המושג הזה ולהנגיש אותו לתפיסה המערבית והדמוקרטית שלנו... (ס"ס כל המושג של אמה העבריה הותר רק לאדם שלא יכול בשום אופן לגדל ולכלכל את הבת הזו... וממילא כל המושג הזה של "וכי ימכור" זה בסה"כ סוג של תכנית שיקום משפחות... שהיא יסודית ומסורה ומקיפה הרבה מעבר לאומנה ואימוץ...)

אבל תדע לך שכמה שקשה לחילוני לעכל כאלו מסרים... יש משהו אחד שיותר קשה לו!! כשהוא רואה אותך איך אתה מתחיל להסתבך ולהתגמגם ולהתחמק בשביל לגנון ולחפות על התורה קדם הוד מלכותו... כשהוא רואה איך שאתה מתאמץ להנגיש לו את התורה שיואיל בטובו להסכים לגישה שלה... (ואז אתה אומר לו: לא... אמה העבריה זה היה רק פעם... אז היו שפחות... והיום זה כבר לא...)

כאן אתה מרחיק את החילוני מהתורה זה ההתרפסות שלך שהתורה תמצא חן בעיני... כשחילוני שומע שבורא עולם החליט שיהודי יכול למכור את בתו לאמה... כמה שיהיה לו קשה לעכל את זה... אבל הוא לכה"פ קלט שיש פה בורא עולם שכן הכתיב בתורתנו... (אם הוא מאוד יצה להבין למה כך בורא עולם החליט... אל תדאג... הוא לא ישאר עם לשון בחון... הוא יקבל תשובה... אבל אם לא... אז הוא לפחות הפנים שיש בורא עולם שהוא מקבל ההחלטות והוא לא מחכה לאישור היועץ המשפטי לממשלה) אבל ברגע שהתחלת להתנגמגם ולהתנצל בשם בורא עולם איך זה מסתדר עם הנוסחה שלו... להרשים אותו אתה בודאי לא תצליח... ואילו נזק אחד גדול ודאי קרה פה!!! אותו חילוני יצא עם תחושה שבורא עולם צריך את האישור שלו בקבלת ההחלטות...

מה שבטוח... חילוני כזה אף פעם לא יחזור בתשובה!!! כי אם אתה באמת רוצה להרשים חילוני... זה ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם... זו התורה!!! זו הדרך!!! אנחנו גאים בה... ואנחנו מעמידים אותה על השלחן כמות שהיא ללא כחל וללא צורך בהתנצלויות

---כאן המקום להסתייג: שכמוכן שבכל דבר צריך להפעיל היגיון... וברור שכשירים של הגוים היתה תקיפה אז הצנזורה דאגה להסתיר כל מיני דברים כדי לא לעורר את הדוב... וגם כשאנחנו עוסקים בקירוב וס"ס אנחנו רוצים להועיל וכן לגרום לעוד נשמה אבודה לשוב ולחסות תחת כנפי השכינה... אין שום עניין להגיע קרבי ולהציף נושאים רגישים שבשלב זה הוא לא כשיר לעכל אותם... רק מה?? באופן כללי... בינינו לבין עצמנו אנחנו צריכים לזכור שאני בסופו של דבר לא עובד אצל אף אחד... אני עובד רק אצל התורה הקדושה!!! ואני נאמן למה שכתוב בתורה ולא מעניין אותי אם זה לא ערב לאזנם של כל מיני אנשים... זו עבודה בעיקר פנימית!!! שמבפנים אני אהיה גאה בתורת אמת שלי! שעמק מבפנים לא ארגיש צורך לחפות על התורה שהמודרני יואיל בטובו להסכים איתה...

הפטרה
"ותאמר ציון"

פרשת עקב

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

שבת כג' אב התשפ"ב

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:03	19:53	י-ם
19:01	19:51	ת"א
19:03	19:53	חיפה
19:02	19:52	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יוצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

אשרי אדם המניח אחריו בן **העוסק בתורה** אשר חביב הוא לפני ה', ובייחוד אם בנו הוא צדיק בן צדיק, שערכו גדול מאוד. וזהו שאומר הכתוב יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק. שכל אחד שמח להיקרא על שם השני האב על שם בנו והבן על שם אביו, משום ששניהם צדיקים וכעין שנאמר (משלי י"ז) "עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם",

כל אחד הוא תפארת ועטרה לשני. ולא יזכה לזה האדם אלא אם כן הוא בעצמו צדיק בביתו ומשקיע היטיב בחינוך ילדיו ומתפלל עליהם בכל ליבו שילכו בדרך התורה והמצוות.

אין גדול
ליכולתו
של
האדם כי
אין התכלית
באה
מכח
האדם

חטב כל הסיבות מגלגל את העניינים בעולמו כך שלא יידח ממנו נידח, ולפעמים **אנחנו עומדים** ומשתאים לנוכח הסיפורים המתרחשים בעולמנו, שהביאו לכך שיהודים יחזרו אל מקור מחצבתם על ידי שהתעוררו להפעיל את המוח ולחשוב מי מפעיל את העולם, ומי גורם לכל ההתרחשויות שתהיינה.

שמענו על סיפור מופלא שהתרחש אצל קבלן המתגורר במרכז הארץ, שחזר בתשובה שלמה בעקבות מעשה שהיה אצלו. קבלן זה שלא שמר עד היום תורה ומצוות, מתגורר בשכונת עם קבלן נוסף, יהודי ירא שמים, **שזוכה** לשמור תורה ומצוות מנעוריו. בין השניים קיימים יחסים מצוינים, ולמרות שהם אינם שותפים – הם מסייעים האחד לשני בעסקי הקבלנות והבנייה.

שלש הנה תאוות רעות אשר השובר קשיותן ומתגבר עליהן קדוש יאמר לו. תאוות ניאוף, תאוות ממון, תאוות אכילה.

מספיק
עם דימיונות
דע את מקומך!

האדמו"ר רבי יצחק מוורקא זצ"ל אומר על הפסוק "ויחן" שהוא מלשון חן והיה אומר "האחדות האמיתית תיתכן רק כאשר כל יהודי נושא חן בעיני רעהו".

אתה הראת לדעת כי זהו הפתרון להנצל מעין הרע, כמובן בסיוע תפילות ותחנונים מלפני אדון הכל **שיצליחנו וישמרנו** מכל פגע רע ומאנשים בעלי עין רעה.

הנה כן כל הרוצה להצליח ושיצליחו נכסיו, בניו ובנותיו, ראוי לו **שלא לפרסם** לא אותם ולא את מעשיהם.

אמר רבי זושא מנאבולי "כשאתה אומר דיבור אחד של שקר מיד אתה מרחיק עצמך מהש"ת" וכל מעשיך הטובים לא יעמדו לך שוב להתקרב אל המקום ברוך הוא!

אי אפשר לנישואין שיצליחו אלא בסיוע אלוהי.

ברם מניעות רבות יש לענין גדול זה של לימוד התורה כי כגודל חשיבות הדבר – כך גודל המניעות להשיגו, **אך צריך האדם** להשליך כולן ממנו ולא להסתכל עליהן כלל ולקיים עצה זו בתמימות ובפשיות.

הרוצה לנצל את זמנו ולמלאותו בתורה ומצוות על ידי עמל ויגיעה ובלא להתייאש, צריך הוא שיתן בלבו שרק **אלוהים** נותן לו **על מנת לאגור בו תורה** ומצוות ומיד לאחריו עלול הוא להפטר מן העולם ולחזור לאביו שבשמים, דבר זה מעורר מאוד וגורם להזדרז בתורה ומצוות מבלי לבזבז זמן.

ברם **קשה מאוד** להשיג מידה זו משום שהיצר הרע מאוד לא נוה לו בכך כי זוהי מכה רצינית כנגדו מובא בגמרא והוא יעשה כל שביכולתו על מנת להניא את האדם ממחשבות כאלה. ולעומת זאת **אשרי הגיבור** הכובש את יצרו בזה ואף מתנהג בהתאם למחשבות אלה.

עלינו להתייחס אל גופנו כאל חפצא דקדושא. גופו של יהודי אינו סתם חפץ גשמי נחות דרגא, משום שהוא מהוה **נרתיק לנשמה**, לחלק אלוהי ממעל.

נקודת פתיחות

כשאתה יוצא לשוק ופוגש ברוכל שעומד ומוציא שם רע על מרכולת של חברו, סימן שהוא עצמו מבקש להפיץ **סחורה גרועה**, אבל אומר בליבו לחפות ככה על קלונו, וסבור שאם יזעק כי פלוני מוכר סחורה מזויפת, הקונים שוב לא ישימו לב לבדוק סחורתו.... לא כן מי שיש בידו אבנים טובות ומרגליות **שאין לפקפק** ביקרת ערכן, הלה אינו זקוק ללגלג על מוכרים אחרים ודי בזה שמכריז על שכיות החמדה המוצעים למכירה.

גם אנו יש אתנו מה להציע 'טוב סחרה מכל סחורה' ואיננו זקוקים להמעיט ערך הזולת (העורך)

סיפר הצדיק הרה"ק רבי יהושע אוסטרובד זצ"ל כי מצות הכנסת **אורחים** שקיים רבי אליעזר, אבי הבעל שם טוב הקדוש, היתה בדרגה נעלה מאוד. הוא נהג להעניק **לעני מטבע**, טרם ישב לסעוד על שולחנו. הנדבה שקיבל ההלך הרחיבה דעתו והארוחה נתעכלה טוב יותר...

גנות האסורה

שלח רבי **יחאל מאיר**

מאוסטון זצ"ל שני גבאי צדקה לאסוף כסף לדבר מצוה משמו של הרבי סירב אחד מעשירי המקום לתת קימץ ידו בלבו ופיזור גידופים לרוב כשחזרו **העושים בצדקה** אל רבי יחאל מאיר ספרו בגנותו של העשיר הקמצן נענה אליהם הרבי ואמר כתוב לא תשנא את אחיך בלבבך פירוש בגלל לבבך **אם יש לך** לב טוב ולו לב רע אסור לך בגלל זה לשנוא אותו.

הסיבה לאיסור

השוחד מבארת הגמרא כשאשר הוא מקבל מחברו איזו טובת הנאה שהיא, **מתקרבת דעתו אליו** כל כך עד שהנותן והמקבל נעשים לב אחד". כך מבאר רש"י. ובהקבלת השוחד עין שכלו של המקבל לוקה בעיוורון ואין לו לראות שום חובה לנותן. כוח השיפוט שבו מתבלבל ודבריו יוצאים מסולפיים.

"רבים מכאובים לרשע"

– כאשר באים על הרשע ייסורים, הוא חש במלוא מרירותם וצועק ככרוכיא מתוך צערו. **אולם כאשר** ח"ו באים ייסורים על הבוטח בה', אזי – חסד יסובבנו, הייסורים מתעטפים במעטה של חסד, ושוב **אין מורגש** כלל טעם המרירות.

אחד מרבני ירושלים

חלה והיה מרותק למיטתו. במשך שנה תמימה היה הגאון רבי **סלמאן מוצפי** זצ"ל מבקרו בכל ליל שבת, **משוחח עמו** בדברי תורה ומשתפו בענייני ציבור. שאלוהו בני הבית על שום מה טורח הוא בימות החורף גשומים, ועוד, בזמן שבני הבית ממתנינים.

מוטב ילך במוצאי שבת. ענה הרב תלמיד חכם זה מידי ליל שבת **בודאי נזכר** בצעירותו עת יצא בשעה זו מבית הכנסת מוקף קהל מעריצים, ועתה עלול להרגיש **כאיש אין חפץ בו**.

מוטב שיתעכבו בני ביתי ואצטער מעט, ותלמיד חכם זה לא יצטער בליל שבת קודש.

קבוצת מטיילים בברזיל פגשו

אינדיאני זקן שאמר להם, אל תלכו היום לשחות בים כי יהיה מזג אויר לא טוב, הם לא התייחסו אליו הלכו, ובאמת הייתה סופת חולות בגרמה לטביעתם של שני מטיילים, ביום למחרת הוא אמר להם שלא ילכו לטייל בהרים אך הם לא הקשיבו לו ובאמת התפתחה סופת טורנדו שהעיפה מתחת להר כמה מהם,

יום למחרת הם באו אליו ושאלו אותו, מה יהיה היום אינדיאני זקן וחכם? אמר להם שהוא לא יודע, אמרו לא, איך זה שאתה לא יודע? אמר להם:

התקלקל לי הרדיו.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה

hamaor.net@gmail.com

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז** שליט"א

"ותשיב שיבות אהלי תם פתוזיו ראה כי שבמו"

והכוונה היא על אותם פתחים קטנים שהקב"ה דורש מעם ישראל שיפתחו, אנו משיבים לקב"ה ואומרים לו ראה כי אותם פתחים שממו הם שוממים וגם אותם קשה לנו לפתוח עקב הגלות המרה והנמירה מאז חורבן בית מקדשנו ותפארתנו קרוב לאלפיים שנה

עם ישראל גולה ממקום למקום מאויב לאויב ממדינה למדינה מגוי לגוי וממלכה לממלכה אנו אומרים ל-ה' יתברך את אותו פתח קטן שאתה מבקש מאיתנו שנפתח לך ונכניס אותך אלינו **נכניס מעט אור** גם את זה רבש"ע קשה לנו לפתוח ואנו רוצים שאתה תפתח לנו אותו בכחית "ושאינו יודע לשאול את פתח לו" רבש"ע תפתח לנו אתה את הפתח תושיט ירך ותתחיל לגאול אותנו אתה בעצמך.

אנו מבקשים מה' שיגאל אותנו כי מספיק הצרות שעם ישראל סבל, והסבל האיום ביותר הוא מה שהעם היהודי החל להתרחק ממקורותיו מיסודותו מתורתו וכל זה שלא באשמתו, זה נבע מצד הגויים שלא נתנו לו ולולא זאת בודאי שכל העם היה ממשיך בתורתו באהבה, **והראיה שכל העמים** לא רצו לקבל את התורה, ואילו עם ישראל אמרו מיד נעשה ונשמע.

רבותי בואו ונתחיל לחשוב איך פותחים את הפתח ומה הפתח הזה יכול לעשות בלב כל יהודי ובבית של כל יהודי ובפרט בימים אלו לפני חודש אלול חודש הרחמים והסליחות

את אלו אל בית ישראל

היה רבי נפתלי מרובשיץ זצ"ל אומר: עד שלא ניתנה התורה:

עדיין הייתה שורה בני ישראל מפעם לפעם מעט אחדות, ואילו לאחר מתן תורה לא ידעו אלא מחלוקות: כל אחד נחלם על התורה, כל אחד רוצה בה כמונופוליון לעצמו. בטוח שרק דרכו **דרך התורה היא**.

ואם יקל לעצמו עול החיים, ה' יודע איזה עול אחר

יבוא תמורתו מיד או לאחר איזו שנים, **ואין לאדם לעשות** שום תחבולות נגד סדרי החיים הטבעי שישד הבורא ב"ה. עכ"ל האגרת. ומי כמו אותו גאון וקדוש, רבן של ישראל, **שנשא את סבלו** של העם הזה, על כתפיו, ידע באמתותם של הדברים.

כאשר שהה הגאון רבי ישראל

סלנטור בעצת רופאיו בבית הבראה, היה שם יהודי אחד. **יום אחד** קיבל היהודי מכתב שיתאמץ להתחקות אחר הנהגתו של רבי ישראל וירשם כל פרט שהוא רואה.

השיב לו האישי במכתב: "הרשימה הראשונה היא שעד היום שקראתי את מכתבך כלל לא ידעתי שאני נמצא בקרבנו של רבי ישראל. רק ממך נודע לי הדבר". עד כדי כך התאמץ רבי ישראל להצניע לכת ולא להתפרסם.

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיר, דינה בת ורב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו,

יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיזה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרח הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

חסירות גוף ומסירות נפש שאלו

לרבי **אברהם יעקב מסדיגורה** זצ"ל: אומרים נוסעים החסידים לצדיקים במסירות נפש", **הנסיעה עולה כסף** הרי זוהי מסירות כסף, עולה כח – הרי זוהי מסירות גוף. מסירות נפש מה פירושה? השיב רבי אברהם יעקב: הנסיעות גורמות גם לביטול תורה, וזוהי מסירות נפש...

להצלחה וישועה

כלל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

ספינת טיולים נקלעה לסופה

חזקה בלב הים, לפתע אחד הנוסעים שלא ידע לשחות נפל למים והתחיל לצעוק הצילו, אבל הנוסעים פחדו בשל הגלים הגבוהים ואף אחד לא קפץ, פתאום איזה בחור אמין קפץ, אחז את הטובע תפס בגלגל ההצלה שזרקו לו והציל אותו מטביעה, לאחר האירוע עשו מסיבה על סיפור ההצלה ונתנו את המיקרופון לאותו אחד שהציל את הטובע שיגיד כמה מילים והוא אמר: אני רוצה לדעת

מי דחף אותי למים!

כל יהודי הוא כבן יחיד אצל הקב"ה.

אחיו אני ברמאות

יצחק מדרהוביץ זצ"ל בכל פעם שרציני לנסוע מביתי לקרב יהודים לתורה, מיד הופיע יצר הרע וטען נסיעה זו לשם מה הרי יש כאן ביטול תורה וביטול תפילה ובזיון תלמיד חכם מוטב שתישאר בבית והפיל על גופי עייפות נוראה, מה עשיתי, אמרתי לו אסע כדי לאסוף כסף ולהרוויח **מיד נעלם**.

טענותיו נעלמו אף הם והעייפות פגה רענן יוצא אני לדרך, מגיע למחוז חפצי ומקיים מצוות אחיו אני ברמאות.

מהפעילות לא נחיס ארץ

ניסיתי ללמד את הדוד שלי איך לחמם מים באמצעות השמש, אבל הוא לא קולט.

דבר העורך

שמעתם פעם תינוק שמתעורר, ומתחיל לבכות בשעה 3.00 בלילה? האם שמתם לב לדבר פלא? הוריו שמתעוררים מקול בכיו, אינם רוטנים כלל על הטרחה שנגרם להם עקב כך. אלא אדרבא הפוך: מקבלים זאת בהבנה גמורה, ומשתדלים כמה שיותר להעניק לו, להאכילו, להשקותו, ולהרגיעו, וכל זה - מתוך רצון עצמי ואהבה גמורה, ללא שום כפייה! הרי הוא תינוק חסר ישע!

גם אנו נקראים בנים של הקב"ה. אדם שמתפלל ו'מפיל' את עצמו רק בידי הקב"ה. מרגיש הוא שאם הבורא לא ירחם עליו - אין לו כתובת אחרת לפנות! ובגלל זה הוא מתפלל ב'התבטלות' גמורה - תפילה כזו, שיוצאת מעמקי הלב, כביכול היא מחייבת את הקב"ה לקום ולעזור לו!

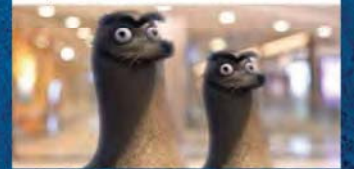
ועתה נגלה לכם את הסוד: היודעים אתם מי היה הראשון, שהמשיך את התפילה לדוגמת 'תינוק שבוכה'? דוד המלך בספר תהלים! וכך הוא מתבטא "אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו". כלומר, דוד המלך שואף להגיע לידי מידת ההתבטלות בעת התפילה. וכשהוא רוצה לתאר איך ההרגשה צריכה להיות, הוא מדמה את זה כגמול (תינוק) שנמצא עלי אמו. שאין לו כלום משלו, וכל התלות שלו - זה רק באמו!!! "כל אלמנה ויתום לא תענון. ואם ענה תענה אותו..." 'צעק יצעק' אלי, ואז - שמוע אשמע צעקתו".

מה רוצים לרמוז ב'כפילות' המילים 'צעק יצעק'?! התשובה פשוטה: בדרך כלל אדם צועק להקב"ה פעם אחת, וכשרואה שלא נענה - עוזב והולך לחפש את ישועתו - בהשתדלות אצל חביריו ומכריו! זה הכל בסתם בנ"א. ואולם ישנם אנשים גלמודים ומסכנים, וכגון יתומים ואלמנות - הם אין להם כתובת אחרת, והם יודעים לפנות רק אל אבא שבשמים! ואם הם לא נענים פעם הראשונה - הם לא מניחים, אלא חוזרים שוב וצועקים "צעק יצעק"! וכשהקב"ה מרגיש שבאמת הם תלויים רק ברחמיו - אז הוא מבטיח: "שמע אשמע צעקתו!!!"

בידידות ניר עמאל

כשאתה אומר "להתראות" למישהו ושניכם עוזבים באותו הכיוון

משה שהיה

היה ילד בן 6 שאהב לחלום, יום אחד, לפתע הופיע מולו מלאך ובידו משהו מנצנץ, זה חוט שנות החיים שלך, אני אתן לך אותו ואם תקבל בקשיים בחיך תוכל למשוך בו ולדלג על הקשיים. הילד קיבל את המתנה בשמחה, וכשנכנס לבית הספר, היה קשה, עם השעורים אז הוא משך קצת בחוט, והנה היה לנער, אבל פצעו הבגרות הציקו, וילדים לעגו לו, אז הוא משך רק קצת בחוט, והנה היה לבחור, אבא שלו רצה שיעבוד איתו בסנדלרייה, ויום אחד העבודה הייתה כל כך קשה וערמת הנעליים לתיקון הלכה וגדלה, אז הוא משך קצת בחוט, והנה היה לגבר צעיר ורצה להתחתן אז משך קצת בחוט והנה הוא נשוי, אך הזמן עובר ואין ילדים, הוא משך קצת בחוט והנה הוא אבא לתינוק... אך הלילות והשיניים והחיתולים, הוא משך קצת בחוט והיה לאב לשניים, וזה לא קל לפרנס ובאמת בעיות התחילו, אז הוא משך קצת בחוט, והנה הוא כבר סבא, והוא מאושר אך לאשתו החלו בעיות בריאות, זה היה קשה אז הוא משך קצת בחוט, והנה היה לבדו, והזמן עבר לאט כל כך, והבידוד... אז הוא משך קצת בחוט. ויום אחד הגיע לקצה החוט והבין כי הגיע הסוף. הביט בו בתדהמה רגע ארוך ואמר: "איך זה יתכן? לקצה החוט והבין כי הגיע הסוף. הביט בו בתדהמה רגע ארוך ואמר: "איך זה יתכן? הרי אני רק ילד בן 6."

תשמח במה שיש לך, תשמח בכל רגע, תלמד ליהנות ממנו, גם הניסיונות וגם ההצלחות הם חלק מחיינו...

מה זאת אומרת הביטוח לא מכסה?! אכלו לי קלמנטינה ברכב!!

לע"נ הילד הנעים אליהו שור בן חנה שהיה מקוראי העלון ומשתתף בפעילויות

למה להציץ בעלון של חבר

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה 367korona@gmail.com

למכירה מאוורר ידני

מצד אחד שלושה שבועות בלי מוזיקה וגילוח, מצד שני שלושה שבועות בלי להוציא על מתנות בחתונות.

דורשים מבן אדם גם לקום מוקדם וגם ללכת לעבודה, אי אפשר לעשות את זה בשני ימים שונים?

זהירות!

מישהו יודע איך אני משיג את העלון?

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי

עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

רציתי לקרא לבת שלי
"תפארת" אבל אישתי
לא הסכימה!
באסה - עכשיו אני לא
"אבא לתפארת"

**בשהעובד נכנס לאווירה
של שנת שביעית**

פילה אמנון דלידג

אוצר בית דין

27⁹⁰

אומרים שיש לי בעיות קשב
וריכוז. מי בכלל
הי".....נמלה.

לא מבין למה צריך ללכת
לים כדי להשתוף אם
אפשר לעמוד בתחנת
אוטובוסים.

שפעם אחת
האוטובוס יחכה לי
שעה בתחנה ולא
הפוך כמו תמיד.

החמין של הישיבה....

**המשחק הידוע!
בא לירקן ומבקש תן לי אבטיח
טוב והירקן דופק על
שתי אבטיחים ואומר הינה!
יצא אבטיח טוב!**

**אנשים טובים
באמצע הדרך**

כריכים סגובלי
אני יוצא הבוקר בדרך לעבודה ונתקל במלאך הזה בקריית
בקריית חיים עומד ברחוב מול הסופר ומחלק כריכים לילדים
ולמבוגרים בחינם!!! שאלתי אותו למה הוא עומד דווקא פה?
הוא ענה לי שיש אנשים שמגיעים לסופר ואין להם איך לשלם
אז שלא יתביישו ויקחו ממני בכבוד.

אל תנסו
את לרשת הטוב

367korona@gmail.com

בכל אדם
יש משהו מיוחד
שאין אותו
לאדם אחר

פינת
עישון
מבנה
דליק

דברי הגאון הרב
ראובן אלבז שליט"א

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל (דברים א, א).

רבינו חיים בן עטר כותב בפירושו בתחילת הפרשה שכל ספר דברים הם תוכחות מוסר ממושה רבינו לעובר פי ה', ואמר "אשר דבר משה" לפי שהם דברי עצמו, ואמרו חכמינו ז"ל (מגילה לא ע"ב) קללות שבמשנה תורה משה מפי עצמו אמרן.

רבים מתקשים בדברי אור החיים הקדוש הנ"ל מדברי הרמב"ם (פירוש המשניות סנהדרין פרק חלק) שכל האומר אין תורה מן השמים (שנחשב ככופר בכל התורה כולה), היינו שאומר שכל התורה כולה מפי הקדוש ברוך הוא חוץ מפסוק אחד שלא אמרו הקדוש ברוך הוא אלא משה מפי עצמו, ואם כן איך כותב אור החיים הקדוש שמושה רבינו אמרם מפי עצמו.

אך הביאור בזה יובן על פי שאלה פשוטה, הרי מצינו פסוקים רבים בתורה שנאמרו על ידי אנשים שונים, ומושגים, וקראו ימי אבלי אבי ואהרנה את יעקב אחי, לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח (שמות ה, ב - פרעה), ועוד כהנה רבות, וכי יעלה על הדעת שה' אמר מילים אלו?

אלא הכוונה היא שה' יתברך הרשה ונתן תוקף לדברים אלו שיכתבו בתוך ספר התורה, ולאחר שנתן אישור זה, אם יבוא אדם ויאמר שאלו דברים שהוסיפו בני אדם מעצמם, הריהו נחשב כאומר אין תורה מן השמים וכופר בכל התורה כולה, וזה כוונת אור החיים הקדוש, שדברים אלו משה רבינו מפי עצמו אמרם, והקב"ה הסכים על דבריו שיכתבו בספר התורה, ואם יבוא אדם ויאמר שדברים אלו אמרם משה מפי עצמו בלא הסכמת ה' יתברך, הריהו כאומר אין תורה מן השמים וכופר בכל התורה כולה.

יהי רצון שנזכה להגות בתורתנו הקדושה ולהעמיק בה, לפי שכל אות שבה יש בה חכמות ונפלאות למי שהבינו ה', ולא תושג תכלית חכמתה, ארפה מארץ מדה ורחבה מני ים.

ונראה בקרוב בגאולת ישראל השלימה, אמן.

סבת שלום ולמבורק!

סניף נוסף נפתח

**סניף אבות ובנים חדש
נפתח בבית שמש רמה ד'2**

מנחה 16:30
אבות ובנים
בשעה 17:00

**בבית כנסת "רמת עזרא"
רחוב רב חנן 1 (בחניה)**

בכל שבת יחולקו
מעל 200 כוסות ברוך
בשיעור, ללומדים,
תהלים לבנות,
ולאבות ובנים

בוא ותרוויח אתה את כל הזכויות
ותקדיש אותם לברכה ולישועה...
052-7656075

200 כוסות ברוך
200 ברכות
200 חיובים

ניתן להשיג את העלון: בימי רביעי-חמישי בישיבת "אור החיים" רחוב עזרא 1 ירושלים. ביה"כ "שמואל הנביא" רחוב שמואל הנביא 55 (מול דושינסקי). "בית המדרש המרכזי" ריש לקיש 34 בית שמש בעלות 1 ש"ח